[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 12:40
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Concept annotie voor wethouder van Doorninck en gedeputeerde Stigter_211005.docx
Bijlagen: Concept annotie voor wethouder van Doorninck en gedeputeerde Stigter_211005.docx

Hoi [redacted]
Toch nog wat gepietepeuter van mij, zie bijlage.
Vr.gr. [redacted]

Concept annotatie voor wethouder van Doorninck en gedeputeerde Stigter

Betreft: gesprek met gedeputeerde Stigter en wethouder van Doorninck over wind op land / bevoegd gezag vergunningverlening windturbines in zoekgebieden RES 1.0 / specifiek over Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein op datum x, van x tot x uur.

Opstellers: [redacted] (Gemeente Amsterdam) en [redacted] & [redacted] (Provincie Noord-Holland).

Bestuurlijke achtergrond

- In de RES 1.0 zijn zoekgebieden opgenomen voor windenergie.
- Op grond van art. 9e van de Elektriciteitswet 1988 is de gemeente Amsterdam het bevoegd gezag (voor vaststellen bestemmingsplan en verlenen vergunningen) voor windparken tot 5 MW en de Provincie NH (voor vaststellen inpassingsplan en verlenen vergunning) vanaf 5 tot 100 MW.
- Gezien de haalbaarheidsstudies in Amsterdam van bureaus Pondera, Antea, en Bosch & van Rijn, is de verwachting dat in vrijwel alle Amsterdamse zoekgebieden (behalve bij knooppunt Holendrecht/6a en Sciencepark/4a) meer dan 1 windturbine kan worden ingepast.
- Uitgaande van de huidige standaardwindturbine in Nederland van 3MW per stuk is de Provincie NH het bevoegd gezag bij de plaatsing van 2 of meer windturbines in een zoekgebied in Amsterdam.
- De wettelijke bevoegdheidsregeling is met name bedoeld om de besluitvorming van gewenste projecten te versnellen indien een gemeente niet bereid is om mee te werken aan een initiatief voor een windturbinepark. ~~Het gebruikmaken van die bevoegdheden ligt niet zonder meer voor de hand en leidt niet in elke situatie tot de gewenste versnelling.~~
  - De Elektriciteitswet biedt in artikelen 9e en 9f lid 6 aan Gedeputeerde Staten de mogelijkheid om de besluitvorming en coördinatie op provinciaal niveau buiten toepassing te verklaren (waardoor de bevoegdheid bij de gemeente komt te liggen).
  - Dit is mogelijk in twee gevallen: 1. als redelijkerwijs niet valt te verwachten dat provinciale besluitvorming in betekenende mate zal versnellen of dat daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, óf; 2. als is voldaan aan de provinciale realisatienorm.
  - Voor Noord-Holland geldt dat in 2020 aan de provinciale realisatienorm van 685,5 MW is voldaan. Er is vooralsnog geen nieuwe realisatienorm gesteld. Uit jurisprudentie blijkt, dat zolang er geen nieuwe realisatienorm is gesteld, de provinciale bevoegdheid niet beperkt wordt~~deze grondslag niet kan worden gebruikt voor het buiten toepassing verklaren van provinciale besluitvorming en coördinatie~~[1].
  - De gemeente Amsterdam heeft hoge ambities ten aanzien van windenergie. De Omgevingsdienst (OD) verleent in mandaat de vergunning namens het college van GS danwel namens het college van B&W van Amsterdam. Redelijkerwijs valt daarom geen versnelling te verwachten bij provinciale besluitvorming. Er zijn anderszins geen aanmerkelijke voordelen verbonden aan provinciale besluitvorming.
  - ~~o~~
- Het buiten toepassing verklaren van provinciale besluitvorming en coördinatie inzake windparken kan gaan over één of meerdere projecten~~, waarbij wordt gemotiveerd waarom redelijkerwijs niet valt te verwachten dat provinciale besluitvorming tot versnelling zal leiden of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden.~~

[1] http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2018:1146

Met opmerkingen [redacted]: Is de oude norm t/m 2020? En moet er daarna een nieuwe worden vastgesteld? Misschien iets verduidelijken; want als voldaan is, dan zou dat een reden zijn dat de prov. bevoegdheid niet toegepast kan worden. Dat volgt m.i. uit de genoemde uitspraak; ik heb de tekst daar vereenvoudigd.

Met opmaak: Lettertype: Niet Vet

Met opmaak: Lettertype: Niet Vet

Met opmaak: Lettertype: Niet Vet

Met opmaak: Lettertype: Niet Vet

Met opmaak: Inspringing: Links: 1,27 cm, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Lettertype: Vet

- De Provincie NH en de gemeente Amsterdam kunnen hiervoor een bestuursovereenkomst sluiten inzake de overdracht van bevoegdheden, danwel GS nemen het besluit tot buiten toepassing verklaren.
- ~~De Omgevingsdienst (OD) verleent, ongeacht welk bestuur het bevoegd gezag is, in mandaat de vergunning.~~
- Bij nieuwe projecten wordt in de initiatieffase bepaald welk bestuur het bevoegd gezag is en of buiten toepassing verklaren van de provinciale besluitvorming/coördinatie mogelijk is.
- Het windinitiatief in het gebied van de Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein wil naar verwachting dit najaar de MER-procedure starten. Voorafgaand aan deze procedure is het wenselijk om aan te geven of provinciale besluitvorming/coördinatie buiten toepassing kan worden verklaard.
- Het bevoegd gezag moet rekening houden met de recente uitspraak van de Raad van State (30 juni jl.) en voor dit zoekgebied werken met eigen gemotiveerde normen voor milieubescherming in de vergunning.
- Op grond van de Energiewet (verwachting niet voor 1 januari 2023) is de gemeente het bevoegd gezag voor windturbines tot 15MW. De verhoging van 5MW naar 15MW is voorzien, vanwege de toegenomen grootte van windturbines in Nederland.
- Met de inwerkingtreding van de 1e partiële herziening van de omgevingsverordening NH2020 (verwacht: april 2022) ligt de ruimtelijke besluitvorming (bestemmingsplan) binnen de zoekgebieden bij de gemeente.

Doel van het gesprek

- Besluiten of er wel of niet een bestuursovereenkomst danwel prov. besluitvorming moet worden voorbereid inzake het buiten toepassing verklaren van de provinciale besluitvorming/coördinatie inzake windturbines voor het windinitiatief in het gebied van de Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein.
- Het besluit kan worden genomen op basis van de onderstaande overwegingen:

1. Overwegingen voor het buiten toepassing verklaren van de provinciale besluitvorming/coördinatie inzake windturbines (waardoor de bevoegdheid voor de vergunningverlening bij de gemeente komt te liggen):
    - De verwachting is dat de besluitvorming door de provincie niet tot een belangrijke versnelling zal leiden. Deze verwachting volgt uit al eerder gezette stappen en belangen:
        - Een belangrijk principe van de RES is lokaal zeggenschap over plan- en besluitvorming. Gemeentelijke besluitvorming borgt lokaal zeggenschap.
        - De gemeente heeft een intentieovereenkomst gesloten met de initiatiefnemers in het gebied Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein waarin het principe is uitgesproken voor planologische medewerking, begeleidt het proces en is het aanspreekpunt voor omwonenden en belanghebbenden.
        - De gemeenteraad heeft na het doorlopen van een plan-m.e.r. de Windvisie in 2012 vastgesteld, evenals de RES- zoekgebieden voor Amsterdam. Het gebied Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein is hierin aangewezen als geschikt gebied voor windenergie.
        - De gemeente heeft een subsidie en een lening toegekend aan de initiatiefnemers voor de projectvoorbereidingskosten en loopt daarom als enige bestuur financiële risico's.
        - Het gebied Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein overlapt niet met provinciale beschermingsregimes als a) Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en b) Natuur Netwerk Nederland (NNN).

- Het gebied Noorder IJ-plas & Cornelis Douwesterrein ligt nabij diverse buurgemeenten die zorgen hebben geuit over de impact op hun ontwikkelingsplannen en zorgen hebben over of de belangen van hun inwoners goed worden meegewogen in de bestuurlijke besluitvorming. De gemeente Amsterdam voert regulier overleg met de buurgemeenten, vanwege de lopende samenwerking over de ontwikkeling van woningbouw in de Achtersluispolder en Haven-Stad en vanwege het samenwerkingsverband van de RES Noord-Holland Zuid. In het kader van de ontwikkeling van windenergie heeft de gemeente aangegeven van de initiatiefnemers een MER te verlangen waarin de gevolgen voor de inwoners van de buurgemeenten en voor de planvorming in buurgemeenten wordt onderzocht. Ook zijn en worden de inwoners van de buurgemeenten uitgenodigd voor de participatiebijeenkomsten in het gebied.
- Voor de nieuwe zoekgebieden in het RES is de gemeente een reflectiefase begonnen. Het is mogelijk wenselijk de uitkomsten daarvan mee te nemen in de besluitvorming voor de Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein.

2. Overwegingen om het bevoegd gezag te laten bij de Provincie NH:
   - De provincie maakt in de OV NH2022 en de 1e partiële herziening van de OVNH2020 de RES'en leidend voor wind op land. Het huidige verbod op windturbines in Noord-Holland Noord en het verbod behoudens vergunning voor Noord-Holland Zuid komt hierdoor te vervallen. Daarvoor in de plaats komt een zogeheten 'instructieregel' die het gemeenten mogelijk maakt om in hun bestemmingsplannen c.q. omgevingsplannen in de RES-zoekgebieden wind en wind + zon, windenergie mogelijk te maken, mits de windturbines zorgvuldig ruimtelijk worden ingepast en de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) om advies wordt gevraagd. Indien bevoegd gezag wordt overgedragen, kan er beeldvorming ontstaan dat de provincie helemaal geen betrokkenheid meer toont bij de inpassing van windturbines.
   - Rondom het zoekgebied Noorder IJ-plas zijn door buurgemeenten van Amsterdam (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer) zorgen geuit over de afstemming en in hoeverre de gemeente Amsterdam rekening houdt met toekomstige woningbouwplannen van de buurgemeenten. De gemeenten hebben richting de provincie het signaal gegeven dat zij van mening zijn dat afstemming nog onvoldoende tot stand is gekomen en heeft de hulp van de provincie gevraagd. Het buiten toepassing verklaren van de provinciale besluitvorming/coördinatie leidt mogelijk tot beeldvorming dat de provincie haar handen van dit gebied af trekt, waar de buurgemeenten juist om meer regie vragen.
   - Bij de bespreking van de RES 1.0 door Provinciale Staten is er door veel inwoners van Amsterdam ingesproken met de boodschap dat de inwoners zorgen hebben en zich niet gehoord voelen door de gemeente Amsterdam. Hierbij is een oproep gedaan aan de provincie om hun belangen te waarborgen.

[redacted]

Van: [redacted]@public-mediation.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 13:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Concept PvA RF
Bijlagen: 110621_programma_reflectiefase_[redacted].pptx

Beste mensen,

Bijgaand alvast het concept PvA voor de RF. We zijn nog niet klaar met het verwerken van de input maar willen jullie dit alvast sturen. Verder is mijn idee om ook nog wat plaatjes toe te voegen over de organisatie van de RF. @[redacted] jouw sheets heb ik niet toegevoegd maar ze passen er prima in.
Belangrijkste toevoeging is hoe we tot dit plan zijn gekomen en wat de bevindingen daarbij zijn.

We spreken elkaar maandag!

Fijn weekend, [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl
Wanneer: 13:30 - 14:30 14 juni 2021
Onderwerp: KT Reflectiefase RES 1.0
Locatie: via MS Teams (zie link in notitie)

[redacted]20/4/21

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

Wekelijks overleg **Kernteam Reflectiefase RES 1.0.**
Elke maandag 13:30-14:30 uur. (tijden kunnen in overleg (wekelijks) worden aangepast ivm andere urgente afspraken. Schikt het niet laat het dan z.s.m. weten dan zoek ik naar een ander moment.

Groeten

[redacted]
(project) secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente
Amsterdam

Programma Reflectiefase RES / wind

Invulling periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 11/06/2021

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Het vertrekpunt is de wind-ambitie van de stad (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Zoeken naar dialoog (niet discussie of debat)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit plan tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder:
  - Vertegenwoordigers Windalarm
  - Vertegenwoordigers JongRes
  - Vertegenwoordigers bezorgde medici
  - Vertegenwoordigers volkstuinen
  - Vertegenwoordigers woonboot bewoners Noord
  - Vertegenwoordigers coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten
  - RES partners NHZ/N
  - Provincie
  - PoA
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen
  - .. (Liander?)

Bevindingen dit proces van komen tot PvA

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen
- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan opvullen leemtes RES (bestuurlijke betrokkenheid beleidsdossiers in grensgebieden)*

Bevindingen in dit proces van komen tot PvA

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeente nodig

Producten reflectiefase

- Afwegingskader voor besluitvorming over de *geschiktheid* van concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a.
  - Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie;
  - ➢ O.a. HIA; raadpleging inwoners (PWE); Dialoog.
  - ➢ Product: stedelijk afwegingskader en per zoekgebied

- Richtlijnen/Toetsingskader voor realisatie van windenergie, over o.a.
  - Lokaal eigenaarschap, besluitvormingsprocedures, uitgangspunten voor participatie, governance van de uitvoering;
  - ➢ O.a. "spelregels" voor ontwikkelaars en RES partners; beleidsafstemming; governance samenwerking
  - ➢ Evaluatie participatie (tussenproduct, vormt input voor vervolg)

Evaluatie participatie (tussenproduct RF)

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met provincie
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging /waardenevaluatie

- Gezaghebbend en onafhankelijk
- Lessen voor uitvoeringsfase

Afwegingskader besluitvorming geschiktheid en kenmerken locaties (eindproduct)

- Een afwegings- of beoordelingskader informeert besluitvormers over de informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen van de geschiktheid van een zoeklocatie voor wind. Zij wegen de aangereikte voor- en nadelen tegen elkaar af en nemen een beslissing over de geschiktheid.

Wat beschrijven
- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke studie / landschap
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief

In de vorm van
- Algemeen afwegingskader
- Terugkoppeling per zoekgebied

Tussenproducten
- Joint fact finding
- Participatieve Waardenevaluatie
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen/wijkteams
- RES partners
- Kennisinstellingen/RIVM
- GGD

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Stadsdelen en collega's
- Bestuur

Afwegingskader op 3 niveaus

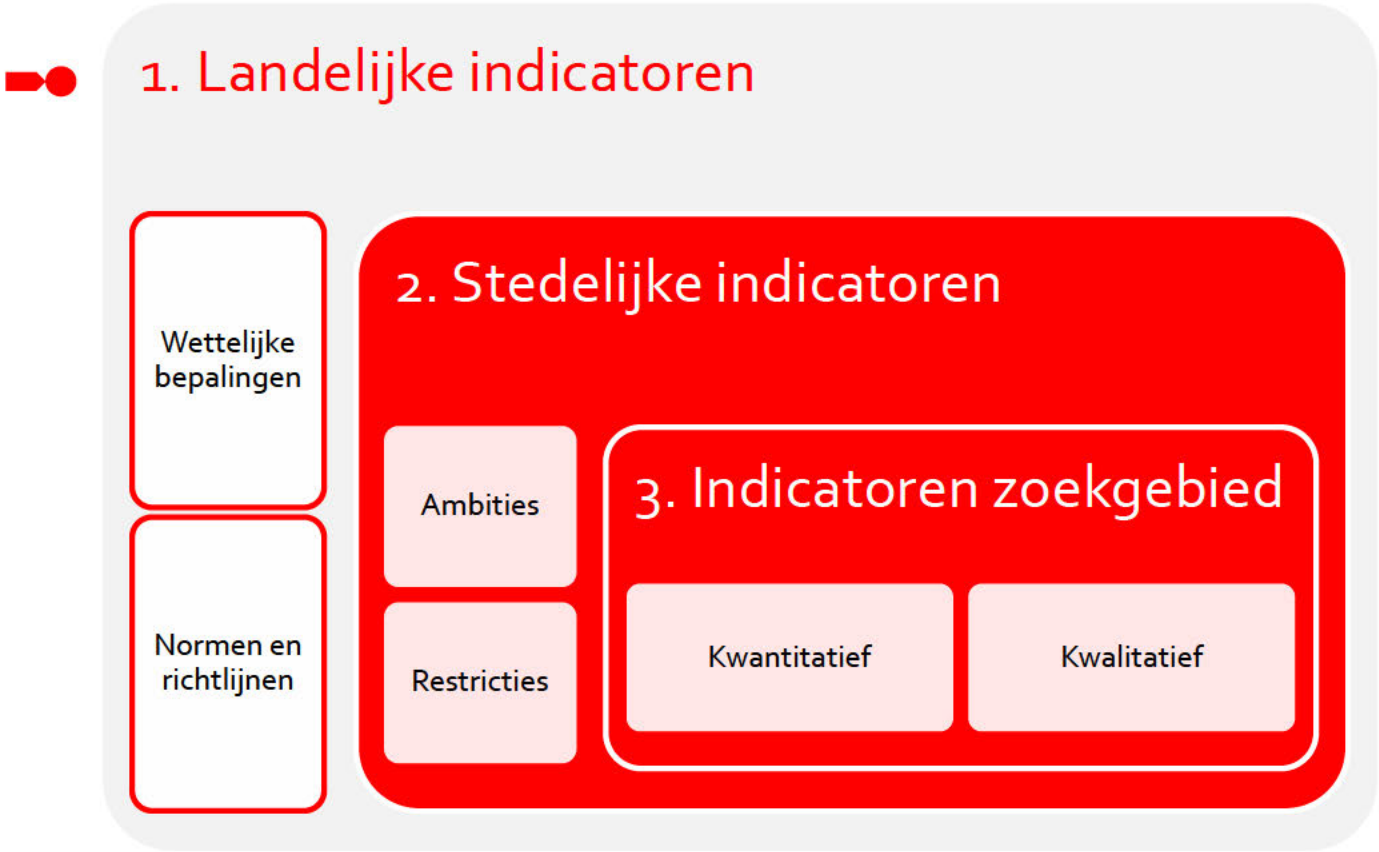

*Een indicator is een meting, waarneming of statistiek die iets aangeeft

Afwegingskader: 2. informatie over de stad

- Het inpassen van wind op land vraagt om een afweging tussen XX onderdelen:
  - Duurzame-energieambities/RES
  - Ruimtegebruik
  - Gezondheid
  - Ecologie
  - Woningbouwambitie
  - Landschaps-/omgevingsvisie
  - Energiesysteemefficiëntie
  - Issues in de grensgebieden
  - Bestuurlijk-maatschappelijke acceptatie

https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/handreiking/afwegingskaders/toelichting+ruimtegebruik/default.aspx

Afwegingskader: 2. informatie over de stad

Bouwsteen (als voorbeeld)	Indicatoren	Instrumenten (Ideeën)
Eisen aan duurzame energie-installaties	Geluid Slagschaduw Hoogte	Beleidsanalyse (luchtvaart) Simulaties
Stedelijke visie woningbouw		Ruimtelijke studie Simulaties
Visie natuur/ecologie ontwikkeling		Beleidsanalyse Natuurwaarde onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aantallen ernstig gehinderden	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	CO_2 reductie	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie		PWE Dialoogsessies

Bouwsteen: Gezondheid

Doel: Impact van geluidseffecten op gezondheid onderzoeken

Met stedelijke klankbordgroep

1. Aansluiten bij landelijk onderzoek / NP RES / RIVM Expertisepunt
2. Uitvoeren van een HIA (vraag: is dit een methode die je kunt toepassen op zoekgebieden?)
3. Joint fact finding gezondheidseffecten

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners

Bouwsteen: …(verder uitwerken)

- Doel:

Hoe? PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke indicatoren volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Afwegingskader : 3. informatie over zoekgebieden/lokaal

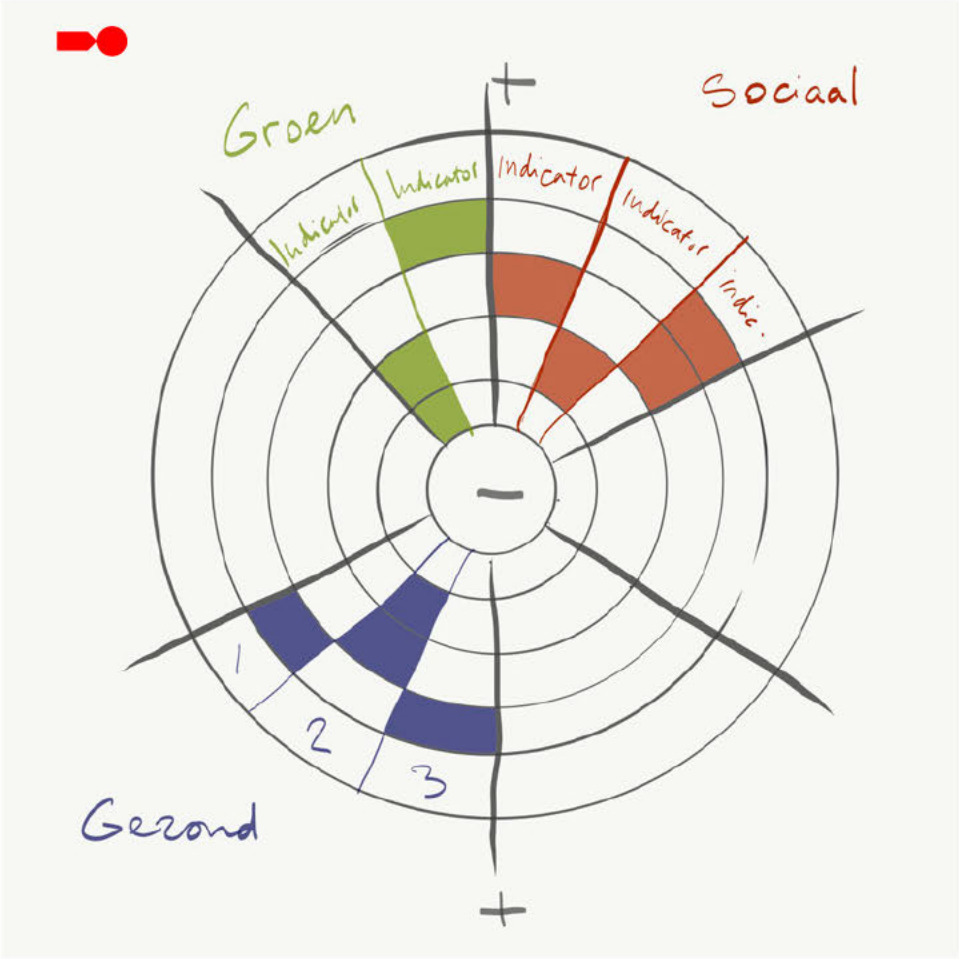

Ontwikkeld met en door bewoners

- Participerend onderzoek in de zoekgebieden (excursies, verhalen, beelden, kaarten)
- Ma.ak?
- Raadpleging PWE (wat zijn belangrijke waarden - *waarom*)
- Kenmerken van het zoekgebied (demografisch, infrastructuur, trends)

Organiseren met

- Stadsdelen
- Buurgemeenten (+bewoners)
- Lokale klankbordgroep

Hoe? Participatief onderzoek met de wijk

Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

(en mate van lokale acceptatie)

Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebied-beraad)

1. Kaarten maken van de wijk
2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
- Geen gebruik van taal maar van beeld

Richtlijnen voor realisatie

(ook wel toetsingskader genoemd)

Informeert stakeholders en besluitvormers over hoe wind-op-land kan worden gerealiseerd en welke randvoorwaarden daarbij gelden.

Wat beschrijven
- Kaders voor participatie
- Invulling lokaal eigenaarschap
- Procesafspraken met RES partners
- Stedelijke beleidskaders
- Lokale eisen aan participatie
- Governance gezamenlijke zoekgebieden

In de vorm van
- Spelregels RES partners
- Regels ten aanzien van participatie

In te zetten methoden o.a.
- **Evaluatie participatie RES**
- Interafhankelijkheidsanalyse
- Leren van ervaringen elders
- Bronnonderzoek (gedragscodes)
- Raadpleging (combi met PWE)
- Dialoogsessies

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen / collega's
- RES partners / provincie
- Coöperaties / ontwikkelaars

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- RES partners
- Initiatiefnemers / ontwikkelaars
- Bestuur

Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase

Doel: ontwikkelaars meegeven welke eisen aan participatie worden gesteld (participatieplan)

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

➢ De raad kan participatieplannen beoordelen aan de hand van deze richtlijnen.

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Richtlijnen voor governance

Doel: samenwerking met buurgemeenten vormgeven

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidscoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Organisatie van de RF (nog uitwerken)

- Oprichten procesgroep
- Stakeholderanalyse per zoekgebied
- Stand van zaken van wat we al hebben

- → HIER EEN ORGANISATIEPLAATJE OPNEMEN
- Stedelijk + bestuurlijk
- Lokaal + Buren + Bestuurlijk

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking (HIERVOOR ZIJN SHEETS GEMAAKT DOOR [redacted]

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Inzet

Begroting / capaciteit

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:50
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept tekst reply

Hoi,
Ik heb even een voorzet gemaakt voor een reply tekst die je ontvang na aanmelding. Svp vul aan of corrigeer etc. want is even snel opgesteld om een alvast een basis te hebben

Reply mail

Hartelijk dank voor uw aanmelding. Wij hopen u te mogen verwelkomen op…in ….De bijeenkomst is een workshop waarin wij met bewoners onderzoeken naar wat zij belangrijk vinden binnen hun eigen buurt. Het betreft workshops in gebieden waarin de gemeente onderzoekt waar windmolens geplaatst kunnen worden. Dus wil de gemeente graag weten : wat kenmerkt uw buurt en wat betekent dit volgens u voor de plaatsing van windmolens. De opbrengsten worden aangeboden aan de gemeenteraad. In een later stadium zal de gemeenteraad namelijk bepalen welke afwegingen gemaakt moeten worden bij het plaatsen van een windmolen in een gebied.

Workshop is voor inwoners en belanghebbenden van de wijk en buurgemeenten
De gemeente wil iedereen die betrokken is bij de buurt de mogelijkheid bieden deel te nemen. Bent u geen bewoner of anderszins betrokken bij de buurt dan vragen wij u om niet deel te nemen. Zo zorgen we er voor dat bewoners en bedrijven in de wijk de ruimte krijgen om deel te nemen. Ook zijn deze bijeenkomsten niet om een debat of discussie te voeren over de nut en noodzaak van windmolens. De bijeenkomsten vinden plaats in het kader van de reflectiefase waarin de gemeente ruimte biedt aan iedereen om te laten horen welke zorgen en behoeften er leven bij windmolens in de stad. Naast deze workshops kunnen alle Amsterdammers deelnemen aan een online raadpleging <link>. Meer over de reflectiefase <link>

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 19 april 2021 14:15
Aan: [redacted]
CC:
Onderwerp: CONCEPT tekst voor uitnodiging om me te denken over PvA Reflectiefase
Bijlagen: 20210419 genodigden 1e overleg PvA Reflectiefase.xlsx

Hoi [redacted],
[redacted]en ik hebben samen tekst voor de uitnodiging opgesteld: zie hieronder.
Ons idee is dat we de groep niet te groot moeten maken; omdat het overleg (via teams) anders niet werkbaar wordt. Daarom stellen we voor om de uitnodiging te beperken tot de mensen die ik in de excel in de bijlage heb opgenomen.
Vanuit ons RESteam zijn max 3 mensen aanwezig. Ik heb begrepen dat Public Mediation de begeleiding op zich neemt.
Totaal max 16 deelnemers voor het eerste gesprek. Vanuit ons RES-team hoeven er niet zo veel te zijn, we hoeven immers geen vragen te beantwoorden, we moeten vooral toelichting geven en ophalen.

Later volgt het gesprek met de bewoners, bedrijven en belangengroepen. Daarvoor passen we de tekst van de uitnodiging een beetje aan.
Waarschijnlijk is het goed om het PvA ook in ons eigen team en met gemeentelijke collega's buiten ons RES-team te bespreken, maar dat doen we dan op een ander moment, anders worden de groepen te groot.

Hoor graag wat je van deze tekst en genodigde groep vindt.
Uitnodiging en deelnemerslijst voor volgende gesprek volgt morgen.

CONCEPT

Geachte heer/mevrouw,

Graag nodig ik u uit om met ons te bespreken hoe we, nadat de gemeenteraad de zoekgebieden voor windmolens heeft vastgesteld (in de RES 1.0), een zogenaamde "reflectiefase" kunnen vormgeven. Daarvoor stellen we, met uw input, een plan van aanpak op. Uw ideeën hierover horen we graag in een online overleg, op woensdag 28 april van 15 tot 17 uur 2021.

Reflectiefase
Nadat de gemeenteraad de zoekgebieden voor windmolens heeft vastgesteld, wil de gemeente met u, een fase in het proces ingaan, waarin we vaststellen hoe we - later in het proces - besluiten over de vraag of windmolens op bepaalde plekken worden toegestaan. Welke (inhoudelijk en procesmatig) voorwaarden vindt u dat wij moeten meenemen in de toekomstige besluitvorming?
In deze reflectiefase zijn we dus nog niet toe aan gesprekken over de daadwerkelijke ontwikkeling van windmolens. We bezinnen ons op de randvoorwaarden die hier bij horen.

Deze uitnodiging is dus om met u te praten over de inhoud van een plan van aanpak voor de reflectiefase. Wat vindt u dat het doel moet zijn van die fase, wat moeten er voor activiteiten worden uitgevoerd en wie moeten er worden betrokken?

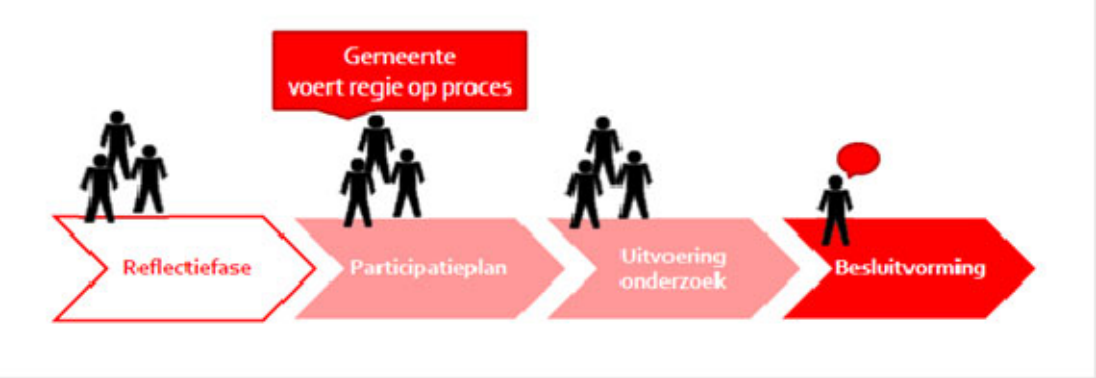

Voor deze bijeenkomst nodigen we (semi-)overheden uit. Voor een latere bijeenkomt nodigen we bewoners, bedrijven, belangengroepen en overige betrokkenen uit.

Als u met ons daarover van gedachten wil wisselen, dan kunt u zich aanmelden voor het online overleg hierover. Aanmelden kan via XXXXXX (mail aan [redacted] voor xxx door bijgevoegde outlook uitnodiging te accepteren?

Deze uitnodiging is aan u persoonlijk. Kunt u niet deelnemen aan deze bijeenkomst? Dan vragen wij u te kijken of iemand anders van uw organisatie kan deelnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator Regionale Energiestrategie Amsterdam

Programma Amsterdam Klimaatneutraal | Gemeente Amsterdam
E-mail: klimaatneutraal@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Volg ons via:
www.nieuwamsterdamsklimaat.nl
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Adviseur

Gemeente Amsterdam

M: 06[redacted]
E-mail:[redacted]@amsterdam.nl
Ik werk op ma, di, do en vr
Dus niet op woensdag

	omliggende gemeentes		
1	Ronde Venen	(nog geen mailadres)	
2	Diemen	[redacted]@diemen.nl	Beleidsadviseur energietransitie Gemeente Diemen
3	Landsmeer	(nog geen mailadres)	
4	Zaanstreek-Oostzaan	[redacted]@waterland.nl	beleidsmedewerker duurzaamheid ben ik betrokken bij de RES Zaanstreek-Waterland.
5	AGV	[redacted]@agv.nl	Algemeen Bestuurslid Waterschap Amstel Gooi en Vecht
	stadsdelen		
6	Noord	[redacted]@amsterdam.nl	
7	Oost	[redacted]@amsterdam.nl	
8	Zuidoost	[redacted]@amsterdam.nl	
9	Nieuw-West	[redacted]@amsterdam.nl	
	RES-partners		
10	Groen	[redacted]@noord-holland.nl	provincie Noord-Holland
11	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid
12	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid
	gemeente A'dam		
13		[redacted]	
14		[redacted]	
15		communicatie ([redacted] of [redacted]	
16	**begeleiding door PM**		

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 16:22
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: concept tekten voor uitnodigingen vervolggesprekken betrokkenen en overheden
Bijlagen: 20210527 concept uitnodiging vervolggesprek met overheden.docx; 20210527 concept uitnodiging vervolggesprek betrokkenen.docx

Hoi [redacted] en [redacted]
Hierbij een voorstel voor teksten om de twee groepen uit te nodigen voor een vervolgoverleg over het plan van aanpak voor de reflectiefase.
Zie bijlage. De tijden en data zijn afgestemd op [redacted] agenda.
Ik zal de uitnodiging als outlook vergaderverzoeken mailen vanuit de RES-mailbox. Daar kunnen we dan later een teams link aan koppelen.
Hoor graag jullie op-/aanmerkingen morgen, in de loop van de ochtend.
Dan kan ik de mails morgenmiddag versturen.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | **Gemeente Amsterdam**

M: o6[redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Ik werk op ma, di, do en vr
Dus niet op woensdag

CONCEPT tekst voor uitnodiging aan de (semi-)overheden om te praten over plan van aanpak reflectiefase

Beste geadresseerde,

Graag nodig ik je uit om **donderdag 10 juni van 15.30 tot 17.30 uur** met ons van gedachte te wisselen over de aanpak van de reflectiefase die volgt op de vaststelling van de RES 1.0.

Op 27 mei heeft de gemeenteraad van Amsterdam de Regionale Energie Strategie 1.0 vastgesteld. Wethouder Van Doornink heeft toen aangekondigd dat hierna een reflectiefase van start gaat. Op 28 april heeft een gesprek plaatsgevonden waarin we wensen en ideeën van jou en vele anderen voor deze fase hebben opgehaald. Je hebt de opbrengst van die bijeenkomst eerder ontvangen, in de vorm van de mural we toen samen maakte. De sheets van die bijeenkomst staan ook op die mural. Deze informatie (en de informatie de we uit een gelijksoortig gesprek met andere betrokkenen hebben gehad) is de basis voor een plan van aanpak voor de reflectiefase. Graag bespreken we ons voorstel voor dit plan van aanpak 10 juni met jou.

Reflectiefase
De gemeente wil in een reflectiefase bepalen aan welke criteria de plannen voor de plaatsing van een windmolen in het traject daarna moeten worden getoetst. Daar willen we de perspectieven van verschillende belanghebbenden in meenemen.

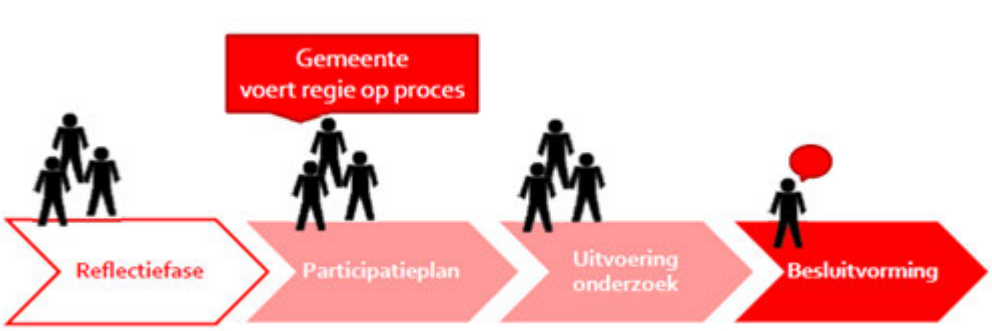

NB: willen we deze groep (buurgemeentes, Alliander, Waternet, provincie, RES-partners) ook voor de klankbordgroep uitnodigen? Of spreken we hen voldoende in andere overleggen?
Klankbordgroep
Het RES-team van Amsterdam stelt een klankbordgroep in waar vele belanghebbenden aan deelnemen. De Klankbordgroep zal met enige regelmaat op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen op dit dossier. Bij deze maken we graag een start met de samenstelling van die klankbordgroep: je bent van harte uitgenodigd om hier aan deel te nemen.
Tegelijkertijd is onze vraag of je organisaties kent die je ook graag in deze klankbordgroep vertegenwoordigd zou zien. We horen graag je suggesties, zodat we samen kunnen zoeken naar de juiste samenstelling van deze klankbordgroep.

De bijeenkomst vindt online plaats in MS Teams. Je ontvangt t.z.t. de MS Teams link.
Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Afdeling Duurzaamheid

Naar verwachting stelt de gemeenteraad van Amsterdam binnenkort de Regionale Energie Strategie 1.0 vast. Jij was bij de totstandkoming van die RES 1.0 betrokken.

Graag nodig ik je uit om met ons te bespreken hoe we, nadat de gemeenteraad de RES 1.0 heeft vastgesteld, de volgende fase in het proces kunnen vormgeven: de reflectiefase. Dit is een fase die vooraf gaat aan de fase waarin een initiatiefnemer voor de realisatie van windmolens in beeld komt. Om de reflectiefase goed te kunnen inrichten stellen we eerst met jouw input een plan van aanpak op. Je ideeën hierover horen we graag in een online overleg, op **woensdag 28 april 2021 tussen 17:00 tot 19:00 uur**.

Reflectiefase
De gemeente wil na vaststelling van de RES 1.0 in een reflectiefase bepalen aan welke criteria de plannen voor de plaatsing van een windmolen in het traject daarna moeten worden getoetst. Dit doen we samen met belanghebbenden.
Deze uitnodiging is om te praten over de inhoud van een plan van aanpak voor de reflectiefase. Wat vindt jij dat het doel moet zijn van die fase, wat moeten er voor activiteiten worden uitgevoerd en wie moeten er worden betrokken?

Voor de bijeenkomst op 28 april 2021 nodigen we (semi-)overheden uit. Voor een latere bijeenkomt nodigen we bewoners, bedrijven, belangengroepen en overige betrokkenen uit.

De bijeenkomst zal online plaatsvinden in MS Teams. Als je je hebt opgegeven, ontvang je de MS TEAMS link op de dag van de bijeenkomst.

Aanmelden kan via: Ja, deelname aanpak reflectiefase RES 1.0. voor (semi)overheden – 28 april 2021

Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam

CONCEPT tekst voor uitnodiging aan betrokkenen (niet de overheden) om te praten over plan van aanpak reflectiefase

Beste geadresseerde,

Graag nodig ik u uit om **woensdag 9 juni 2021 van 17.00 tot 19.00 uur** met ons van gedachte te wisselen over de aanpak van de reflectiefase die volgt op de vaststelling van de RES 1.0.

Op 27 mei heeft de gemeenteraad van Amsterdam de Regionale Energie Strategie 1.0 vastgesteld. Wethouder Van Doornink heeft toen aangekondigd dat hierna een reflectiefase van start gaat.
Op 6 mei heeft een gesprek plaatsgevonden waarin we wensen en ideeën van u en vele anderen voor deze fase hebben opgehaald. U heeft de opbrengst van die bijeenkomst eerder ontvangen, in de vorm van de mural die de deelnemers maakten en enkele mails ontvangen die wij later nog als input kregen. Op die mural zijn ook de sheets opgenomen die toen werden gedeeld en is de chat van die bijeenkomst toegevoegd. Deze informatie (en de informatie de we uit een gelijksoortig gesprek met andere betrokkenen hebben gehad) is de basis voor een plan van aanpak voor de reflectiefase. Graag bespreken we ons voorstel voor dit plan van aanpak 9 juni met u.

Reflectiefase
De gemeente wil in een reflectiefase bepalen aan welke criteria de plannen voor de plaatsing van een windmolen in het traject daarna moeten worden getoetst. Daar willen we de perspectieven van verschillende belanghebbenden in meenemen.

Klankbordgroep
Tijdens de bespreking op 6 mei is het verzoek gedaan om een klankbordgroep in het leven te roepen, waarmee de voortgang van dit dossier regelmatig kan worden besproken.
Bij deze maken we graag een start met de samenstelling van die klankbordgroep: u bent van harte uitgenodigd om hier aan deel te nemen.
Tegelijkertijd is onze vraag of u organisaties kent die u ook graag in deze klankbordgroep vertegenwoordigd zou zien. We horen graag uw suggesties, zodat we samen met u kunnen zoeken naar de juiste samenstelling van deze klankbordgroep.

De bijeenkomst vindt online plaats in MS Teams. U ontvangt t.z.t. de MS Teams link.
Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 21 april 2021 9:04
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: CONCEPT Uitnodiging voor 2e sessie meedenken over PvA reflectiefase
Bijlagen: 20210421 voorstel genodigden 2e overleg PvA reflectiefase GS.docx

Ha [redacted] en [redacted]
Hieronder een voorstel voor de tekst voor de uitnodiging van de 2e bijeenkomst over het plan van aanpak voor de reflectiefase. Ik heb deze tekst samen met [redacted] opgesteld en we hebben er behoorlijk zorgvuldig over nagedacht. Het luistert immers nogal nauw hoe we een en ander formuleren, omdat:

- we de genodigden willen laten meedenken, maar geen besluitvormingsmacht kunnen geven,
- we maar een beperkt aantal mensen/groepen willen uitnodigen.

Marc en ik denken dat onderstaande tekst voldoet.
Graag jullie mening/aanvulling/akkoord.

In de bijlage een overzicht van de groepen die ik voorstel om uit te nodigen. Het is dus een selectie. Met meer deelnemers kan je niet goed brainstormen.
Wat vinden jullie van deze selectie?

Hoor het graag!

CONCEPT Uitnodigen voor 2e sessie meedenken over PvA reflectiefase voor bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden
6 mei 2021

Beste geadresseerde,

Graag nodig ik u uit om op donderdag 6 mei 2021 van 17 tot 19 uur te brainstormen over de aanpak van de fase die volgt na de vaststelling van de RES 1.0: de reflectiefase.

Naar verwachting stelt de gemeenteraad van Amsterdam binnenkort de Regionale Energie Strategie 1.0 vast. Daarna start een nieuwe fase in het proces: de reflectiefase. Dit is een fase die vooraf gaat aan de fase waarin een initiatiefnemer voor de realisatie van windmolens in beeld komt.

Reflectiefase
De gemeente wil na vaststelling van de RES 1.0 in een reflectiefase bepalen aan welke criteria de plannen voor de plaatsing van een windmolen in het traject daarna moeten worden getoetst. Daar willen we de perspectieven van verschillende belanghebbenden in meenemen.

De inrichting van de reflectiefase willen we bij een aantal partijen toetsen. We organiseren daarvoor de online brainstorm op 6 mei. U kunt ons dan laten weten wat vindt u dat het doel moet zijn van de reflectiefase, wat moeten er voor activiteiten worden uitgevoerd en wie moeten er worden betrokken?

Om deze brainstorm hanteerbaar te houden en tegelijkertijd de opbrengst zo rijk mogelijk, nodigen we een beperkte, maar diverse groep van bewoners, bedrijven en belangengroepen uit. In de reflectiefase (die later volgt) zal ruimte zijn om veel meer mensen en groepen te betrekken en te horen.

De bijeenkomst vindt online plaats in MS Teams. Als u zich heeft opgegeven, ontvangt u de MS TEAMS link op de dag van de bijeenkomst.

Aanmelden kan via: ([redacted] vult link in)

Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator Regionale Energiestrategie Amsterdam

Programma Amsterdam Klimaatneutraal | Gemeente Amsterdam
E-mail: klimaatneutraal@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Volg ons via:
www.nieuwamsterdamsklimaat.nl

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Adviseur

Gemeente Amsterdam

M: 06[redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Ik werk op ma, di, do en vr
Dus niet op woensdag

Uitnodigen voor 2e sessie meedenken over PvA reflectiefase
Bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden

	Natuur en milieu	
1	Natuur en Milieufederatie Noord-Holland	
2	De Gezonde stad	
	Anti windmolengroepen	
3	Spaar het Gein	
4	Windalarm	
5	Bezorgde artsen	
	Bewonersgroepen	
6	Bewonerscommissie Eigen Haard, 'HoefijzerPlus'	
7	Noord Verstoord	
	Volkstuinders en woonbootbewoners	
8	Tuinpark Buikslotermeer	
9	Woonbootverenging Amsterdam	
	Windcorporaties	
10	Amsterdam Wind	
11	Wie weet nog een goeie?	
	Bedrijven	
12	Liander	
13	ORAM	
	Windmolenvoorstanders	
14	02025 of MA.AK	
15	Jong RES	
	Collega's	
16	[redacted] (Natuur)	
17	[redacted] stedenbouw)	
18	[redacted] (energie)	
	RES-team	
19	[redacted]	
20	[redacted]	
21	[redacted] of [redacted]	
	Public Mediation	
22	[redacted]	
23	[redacted]	

[redacted]

Van: [redacted]@diemen.nl>
Verzonden: woensdag 3 november 2021 17:34
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@tauw.com; [redacted]
CC: [redacted]@gooisemeren.nl); [redacted]
Onderwerp: Contact met Gooise Meren

Allen,
Ik heb vandaag een half uurtje gesproken met [redacted] van Gooise Meren.
Het was een goed en open gesprek. [redacted] gaf aan op de hoogte te zijn van de lopende activiteiten van Amsterdam (reflectiefase) maar ook dat er momenteel geen capaciteit is om mee te doen. De werving loopt en binnen enkele weken is er hopelijk weer versterking.
Ik heb ook verteld van het traject in de Diemerscheg en dat Tauw een natuurtoets gaat doen. Hierbij heb ik ook uitgelegd wat de scope van het onderzoek is: er wordt uiteraard gekeken naar de wind zoekgebieden in Amsterdam en Diemen, maar ook naar de mogelijkheden om te compenseren. Voor dat laatste kijken we naar de hele Diemerscheg, dus ook naar Gooise Meren. [redacted] is akkoord met deze werkwijze en net zo benieuwd naar de resultaten als wij allemaal. Dus als er een concept ligt dan graag ook naar [redacted] sturen.
Als uit het onderzoek blijkt dat er theoretisch mogelijkheden zijn om iets te doen in NNN of BPL gebieden langs het ARK, dan is er in principe ook bereidheid om vanuit Gooise Meren ambtelijk mee te kijken. Maar zoals gezegd, dan moet er eerst weer een collega zijn die tijd heeft hiervoor.
Tot zover even mijn update.
(@[redacted] vul maar aan of corrigeer me als er iets staat wat niet helemaal klopt).

Groet,
[redacted]
Beleidsadviseur energietransitie
Gemeente Diemen
[redacted]@diemen.nl
020-[redacted]

Meld u nu aan voor de Nieuwsbrief Energietransitie Diemen.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 8 juli 2021 15:09
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Contact voor op de lijst met stakeholders in klankbordgroep

Hl [redacted]
Voor onze groep stakeholders ajb graag MKB Amsterdam uitnodigen. Ik had vandaag gesprek met [redacted], hij is vz van de commissie duurzaamheid van MKB Amsterdam. Hij is geïnteresseerd om bedrijven te verduurzamen en in die zin heel geïnteresseerd dat bedrijven/ MKB ook mee doen in projecten voor dz energieopwekking.

Afspraak is dat we MKB Amsterdam uitnodigen om zitting te nemen in de stedelijke groep. [redacted] is voor nu contactpersoon, maar zal een uitnodiging voor een klankbordgroep waarschijnlijk doorsturen naar de algemene voorzitter van MKB Amsterdam, dhr. [redacted].

Zelf wil hij graag deelnemen in bijeenkomsten die gaan over participatie en dz energieopwekking.
Groet, [redacted]

[redacted] heeft gegevens: [redacted]@breedweer.nl

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 9:08
Aan: [redacted]
Onderwerp: Contactpersoon cie mer

Hi [redacted]
Zie onderstaand.

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 31 augustus 2021 13:53
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: info mbt afspraak 21/7 Gezondheidswerkgroep RES/wind Amsterdam

Check dubbelcheck, deze had ik je gestuurd toch?
Even nog kijken hoe/of we hierop reageren en wat we van hen verder vragen.

Van: [redacted]@eia.nl>
Verzonden: maandag 2 augustus 2021 18:21
Aan: [redacted]@amsterdam [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted]@eia.nl>
Onderwerp: FW: info mbt afspraak 21/7 Gezondheidswerkgroep RES/wind Amsterdam

Beste [redacted] en [redacted]

De wens was om per mail nog even terug te komen op ons eerdere gesprek, en de rol die de Commissie m.e.r. kan spelen in de reflectiefase voor de gemeente Amsterdam.

Zoals aangegeven lijkt ons de beste weg om in de reflectiefase een plan-MER te doen, waarbij je in deze MER de milieugevolgen van de verschillende zoekgebieden onderzoekt en met elkaar vergelijkt. Hierbij kan natuurlijk gebruik worden gemaakt van al recente, uitgevoerde milieuonderzoeken. Je kunt daarbij ook het zwaartepunt leggen op de gezondheid (geluidhinder/slagschaduw etc.), wat voor de omgeving erg belangrijk is. Door de plan-MER goed te doorlopen, krijg je later in de projectfase niet meer de vraag 'Waarom op deze plek en niet op een andere plek'. Of tenminste, dan heb je dit zorgvuldig en navolgbaar onderbouwd met milieu-informatie. Je kunt in de plan-MER tegelijk onderzoeken welke voorwaarden je wilt meegeven in de projectfase/project-MER (om zo veel als mogelijk de hinder te minimaliseren), en deze voorwaarden vervolgens vastleggen in een omgevingsplan. De Commissie m.e.r. kan naast haar toetsende rol van het MER ook meedenken bij het voortraject, en adviseren over NRD van de plan-MER. Gezien de recente uitspraak van de rechter over de normen, dan kan het milieuonderzoek over de normen direct in het plan-MER worden meegenomen. Hierbij een link naar de impact van de uitspraak van de RvS:
https://commissiemer.nl/actueel/nieuws/raad-van-state-in-windpark-uitspraak-landelijke-mi

Daarnaast is er nog de project-MER. De Commissie m.e.r. kan wederom naast haar toetsende rol van het milieueffectrapport ook meedenken over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het milieueffectrapport bij de projecten, o.a. ten aanzien van gezondheid. Je zou dan de NRD kunnen opstellen op basis van gesprekken met de gewenste begeleidingscommissie, waar de Commissie m.e.r. dan nog als onafhankelijke partij naar kijkt en daarbij ook adviseert over de mogelijke alternatieven (met mogelijk minder milieugevolgen) die kunnen worden meegenomen in de MER : https://commissiemer.nl/onze-diensten/wat-doet-de-commissie-mer. De Commissie m.e.r. kan geen personen leveren/aandragen voor de begeleidingscommissie.

Onderstaand een aantal NRD-adviezen van de Commissie m.e.r. over concrete windprojecten, waarbij in gedachten moet worden gehouden dat onze adviezen contextafhankelijk zijn en ook afhankelijk zijn van de (kwaliteit van de) NRD.
https://commissiemer.nl/adviezen/3516
https://commissiemer.nl/adviezen/3462
https://commissiemer.nl/adviezen/3370
https://commissiemer.nl/adviezen/3270
https://commissiemer.nl/adviezen/3349
https://commissiemer.nl/adviezen/3272

Vanaf aanstaande donderdag ben ik op vakantie, maar er kan contact worden opgenomen met mijn collega [redacted] of [redacted] (vanaf 23 augustus terug) als er vragen zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Werkgroepsecretaris
+31 (0)30 [redacted]
Commissie voor de milieueffectrapportage

Van [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 19 juli 2021 16:26
Aan: [redacted]@eia.nl>
Onderwerp: info mbt afspraak 21/7 Gezondheidswerkgroep RES/wind Amsterdam

Geachte heer [redacted]

[redacted] van de GGD gaf mij onderstaande 2 links ivm achtergrond info:
Eventueel link naar de webpagina over de reflectiefase:
https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/windmolens-amsterdam/

of deze: https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/college/wethouder/marieke-doorninck/persberichten/gemeenteraad-amsterdam-stemt/

Met vriendelijke groet,

[redacted]
---
ndheidswerkgroep RES/wind Amsterdam
ams (zie link in notitie)

21 15:30
21 16:30

: (geen)

s: Organisator van vergadering

[redacted],
mers: [redacted]@eia.nl; [redacted]

[redacted]19/7/21

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

Ingepland op verzoek van [redacted] (Team RES/Wind gem. Amsterdam) en [redacted] (GGD) en in overleg met [redacted].

Links met nadere informatie tbv [redacted]
Eventueel link naar de webpagina over de reflectiefase: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/windmolens-amsterdam/
of deze: https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/college/wethouder/marieke-doorninck/persberichten/gemeenteraad-amsterdam-stemt/

Contactgegevens deelnemers
E-mail: [redacted]@eia.nl
Website: www.commissiemer.nl
Telefoon: +31 (0)30 [redacted] \ mob. 06 [redacted]

[redacted] (Projectmanager)
06 [redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]
Cluster SociaalGGDMilieu & Gezondheid
E-mail
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

Met vriendelijke groet,

[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 9 september 2021 11:31
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Contour afwegingskader
Bijlagen: Contour afwegingskader.pdf

Ter info:

Van: [redacted]@gmail.com>
Verzonden: donderdag 9 september 2021 10:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Contour afwegingskader

GEZOND

Tekst
voortgang

NATUUR

Tekst
voortgang

R&L

Tekst
voortgang

Lokaal

Noord

Tekst
voortgang

Zuid

Tekst
voortgang

Oost

Tekst
voortgang

West

Tekst
voortgang

Stedelijk

Tekst
voortgang

Afwegingskader voor college & raad

Verlenen medewerking initiatief + voorwaarden

NRD

MER

Vergunning

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 17:15
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: cpt mail tbv SD's - aanwezigheid PH lokale KBG
Bijlagen: Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen.docx

Hoi [redacted] en [redacted]

Kunnen jullie svp kijken naar mijn mail naar secr. + bestuursondersteuning+betrokken DZH coördinators bij SD ivm verzoek evt. aanwezigheid van PH bij start lokale klankborgroepen.
Dank alvast.

[of moet er een mail naar de portefeuillehouders zelf? Omdat we die zowiezo op de hoogte moeten brengen/houden?]

Ik hoor graag en dank alvast.

Groeten
[redacted]

[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen?

[te versturen naar : secretariaten + PH adviseur + DZH coord.]

Beste collega's,

In week 45 zullen we starten met de Klankbordgroepen (stedelijk, lokaal en thematisch) vanuit de reflectiefase RES/Wind. Vooralsnog zijn dit fysieke bijeenkomsten (locatie: waarschijnlijk op het betreffende stadsdeelkantoor of Voormalige Stadstimmertuin).

Hieronder een overzicht. We hebben een voorlopige indeling gemaakt per stadsdeel en zijn helaas in beperkte mate in de gelegenheid te schuiven zodat het past.

klankborgroep / PFH / WH svp beschikbaarheid - Ja/ Nee/Evt. per avond aangeven **tijd: 17:00-19:00 (locatie mogelijk op Stadsdeelkantoor)**	Maandag 8 november 2021	dinsdag 9 november 2021	donderdag 11 november 2021	maandag 11 november 2021	dinsdag 16 november 2021
Stedelijke Klankbordgroep / WH MvD					
[redacted] - Nieuw-west Klankborgroep					
[redacted] - Zuidoost Klanbordgroep					
[redacted] - Oost Maakbank Klankborgroep					
Saskia Groenewoud - Noord Klanbordgroep					

Het lijkt team RES/Wind Amsterdam uitermate gepast als de verantwoordelijke portefeuillehouder van de stadsdelen hiervoor een korte aftrap geeft door een kort welkomstwoord. Dit hoeft niet heel inhoudelijk en lang te zijn, maar gewoon een moment dat zij zich beseft dat mensen in hun vrije tijd aandacht besteden aan dit thema en dat we samen met Amsterdammers en belanghebbenden invulling geven aan de reflectiefase.

Tijdens eerdere participatiebijeenkomsten in het kader van het project RES/Wind hebben de portefeuillehouders en wethouder altijd hieraan veel belang gehecht. Juist in dit proces zal een korte persoonlijke boodschap door haar weer een teken zijn dat de gemeente / het bestuur luistert.

Willen jullie s.v.p. dit verzoek willen bespreken met jullie PH en de beschikbaarheid van de PH's hiervoor aangeven (liefst in de tabel).

Veel dank alvast en we horen graag z.s.m. van jullie.

Met vriendelijke groet,
Mede namens [redacted]

[redacted]
Versturen naar: zie hieronder

Stadsdeel Nieuw West	[redacted]	Bestuursadviseur PH	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Nieuw West	[redacted]	Duurzaamheidscoordinator	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Nieuw West	secretaresse PH houder (secr. [redacted])	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Nieuw West	Bestuursondersteuning	Bestuurssecretariaat SDW	Bestuurssecretariaat.sdnw@amsterdam.nl

Stadsdeel Noord	[redacted]	Bestuursadviseur PH	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Noord	[redacted]	Duurzaamheidsadviseurs	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Noord	[redacted]	Bestuursadviseur PH	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Noord	Bestuursondersteuning	Bestuursondersteuning SDN	Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl
Stadsdeel Noord	secretaresse PH houder	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl

Stadsdeel Oost	Bestuursadviseur PH	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Oost	Initiatievencoach Programma klimaatneutraal	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Oost		Bestuursondersteuning	Bestuurssecretariaat.SDO@amsterdam.nl
Stadsdeel Oost	secretaresse PH houder RV	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl

Stadsdeel Zuidoost	[redacted]	Bestuursadviseur PH	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Zuidoost	[redacted]	Projectleider/contactpersoon	[redacted]@amsterdam.nl
Stadsdeel Zuidoost	Bestuursondersteuning	Bestuursondersteuning SDZO	Bestuursondersteuning.SDZO@amsterdam.nl
Stadsdeel Zuidoost	secretaresse PH houder	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: Dagmail raadsleden <dagmail@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 17:09
Aan: Dagmail
Onderwerp: Dagmail gemeenteraad Amsterdam maandag 1 november 2021

Bekijk de online versie.

Gemeente Amsterdam

Dagmail gemeenteraad Amsterdam maandag 1 november 2021

Gemeenteraad

Raadsvergadering van 10 en 11 november

- Het lid El Ksaihi heeft het verzoek ingediend in de raadsvergadering van 10 en 11 november mondelinge vragen te willen stellen inzake meer seksueel geweld onder jongeren tijdens de avondklok.

Schriftelijke vragen

- **Beantwoording schriftelijke vragen** van het lid Naoum Néhmé inzake de reflectiefase van de RES.
- **Beantwoording schriftelijke vragen** van het lid Mbarki inzake het leegkomende hoofdkantoor van ABN AMRO.
- **Beantwoording schriftelijke vragen** van het lid Kuiper inzake huisvesting / scheefwonen van voormalige studenten.

Berichten uit B&W

- Bijgaand het **persbericht** Amsterdam zet erfpachtcontracten in tegen komst nieuwe hotels en voert zo hotelstop in voor het grootste deel van de stad.
- Bijgaand het **persbericht** Burgemeester Halsema: ‘Heel trots op beste politieteam van Nederland’.
- Bijgaand het **persbericht** Amsterdam roept horeca op coronaregels na te leven.
- Bijgaand het **persbericht** Leeromgeving voor Amsterdamse mbo-studenten geopend in voormalig Slotervaart ziekenhuis.

Binnengekomen

- Bijgaand de **VNG-nieuwsbrief** van 29 oktober, Lbr. 21/071 - Uitnodiging ALV 26 november 2021.

Raadscommissie Algemene Zaken (AZ)

Geen bericht

Raadscommissie Financiën, Economische Zaken en Duurzaamheid (FED)

Binnengekomen

- In deze **brief** informeert wethouder Everhardt u over de actualisering van het overnachtingsbeleid en de aanvullende instrumenten om hotelgroei verder af te remmen.
  Verder treft u hier een vijftal bijlagen
  - **1. Overzicht met lopende initiatieven per 1 augustus 2021**
  - **2. Notitie: 'Afremmen hotelgroei door inzet erfpachtinstrument'**
  - **3. Geactualiseerde gebiedskaart 2021**
  - **4. Notitie: Uitwerking overnachtingsbeleid 2021 e.v., Deel I**
  - **5. Notitie: Uitwerking overnachtingsbeleid 2021 e.v. Deel II**

  U krijgt de raadsbrief en de bijlagen via de dagmail, in verband met het uitgaan van een persbericht en mogelijke media aandacht.
  Het college levert de brief met bijlagen ter kennisname aan voor de raadscommissie FED (met afschrift raadscommissie RO) van 25 november 2021.
- Op verzoek van wethouder Van Doorninck ontvangt u hierbij een **brief** ter afhandeling van de toezegging over vestigingsbeleid datacenters zoals gedaan tijdens de commissie FED van 30 september. De toezegging was u voor de commissie van 4 november te informeren. De brief zal ter kennisname worden aangeboden aan de commissie van 25 november.

Raadscommissie Kunst, Diversiteit en Democratisering (KDD)

Binnengekomen

- Hierbij ontvangt u een **brief** en **het gezamenlijk advies van de Raad van Cultuur en de Amsterdamse Kunstraad** over het verkenningsrapport 'Met de kracht van de voorouders'. Deze verkenning werd opgesteld door een regiegroep, gevormd door NiNsee, Museum zonder Muren en Izi Solutions, aangevuld met een externe voorzitter en twee experts, en in mei van dit jaar gepresenteerd.

Herinnering

- In voorbereiding op de behandeling van de referendumverordening in de commissie KDD op 17 november, willen wij u hierbij de gelegenheid bieden

om in gesprek te gaan met de referendumcommissie, tijdens een digitale technische sessie op 9 november van 17-18 uur. Indien u aan deze sessie nog andere experts wil toevoegen over het referendum, kunt u dit kenbaar maken. De afdeling democratisering zal hen dan in overleg met de griffie uitnodigen. Aanmeldingen en vragen kunt u richten aan: [redacted]**@amsterdam.nl**. Over de voortgang van de verordening heeft u in de dagmail van 5 oktober een voortgangsbrief ontvangen.

Raadscommissie Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Water (MLW)

Geen bericht

Raadscommissie Ruimtelijke Ordening (RO)

Commissievergadering van 3 november

- Hierbij ontvangt u de **insprekerslijst**.

Binnengekomen

- Op verzoek van wethouder Van Doorninck treft u hier een **brief** inzake de Haalbaarheidstudie Groen en Sport NDSM-werf dat geagendeerd staat voor de commissie RO van 3 november a.s.. Met deze brief stelt de wethouder de leden op de hoogte van gesprekken die zij met partijen over dit onderwerp heeft gevoerd.
- De wethouder Grondzaken informeert u via deze **brief** over de voortgang in de uitvoering van de Overstapregeling van voortdurende naar eeuwigdurende erfpacht (**inclusief Raadsrapportage Overstap**). Tevens tref u hier een overzicht van **de stand van zaken tot 1 oktober 2021**.

Raadscommissie Werk, Inkomen en Onderwijs (WIO)

Geen bericht

Raadscommissie Wonen en Bouwen (WB)

Commissievergadering van 3 november

- Hierbij ontvangt u de **insprekerslijst**.

Raadscommissie Zorg, Jeugdzorg en Sport (ZJS)

Geen bericht

Bijeenkomsten

Hieronder een overzicht van eerder in de Dagmail vermelde bijzondere bijeenkomsten voor raadsleden. Reguliere bijeenkomsten vindt u op de **kalender**

- 3 november, van 20.00 - 21.00 uur. Projectbureau Noorzeekanaalgebied organiseert het **Webinar Cluster Energie Strategie Noordzeekanaalgebied**.
- 6 november. Raad op zaterdag (VNG). **Programma en aanmelden**.
- 9 november, van 17.00 - 18.00 uur. Een digitale technische sessie in voorbereiding op de behandeling van de referendumverordening op 17 november. U kunt in gesprek gaan met de referendumcommissie. Aanmeldingen en vragen kunt u richten aan [redacted]**@amsterdam.nl**.
- 16 november, 19.00 - 21.00 uur. Training ‘Bewust inclusief selecteren’ voor leden van de raadscommissie KDD. Raadsleden en fractievertegenwoordigers kunnen zich aanmelden via **inclusie@amsterdam.nl** voor woensdag 10 november 2021.
- 16 november, van 19.30 uur tot 20.30. (Vertrouwelijke) technische sessie over de Amsterdamse aanpak van Radicalisering en Extremisme. Collegekamer. U dient zich voor 12 november 2021 aan te melden via **secretariaatoov@amsterdam.nl**.
- 7 december 2021, 19.00-21.00 uur. Een online bijeenkomst over de resultaten van het onderzoek ‘Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040’. Zie de **bijlage** voor meer informatie. U ontvangt medio november de definitieve uitnodiging.
- 10 december. De Metropoolregio Amsterdam organiseert een netwerkdag: de State of the Region. Informatie over het programma, de vorm en de locatie ontvangt u binnenkort.
- 28 januari 2022 vanaf 12.30 uur in Felix Meritis aan de Keizersgracht in Amsterdam. Het symposium Waardevol bestuur van de rekenkamer. Bekijk voor meer informatie de **website**, **uitnodiging** of de **film**. Inschrijven kan via dit **formulier**.

Colofon

Samenstelling:

Raadsgriffie gemeenteraad

dagmail@amsterdam.nl

› Archief oude dagmails

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 6 mei 2021 16:04
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted] @public-mediation.nl'; [redacted] @public-mediation.nl'
Onderwerp: deelnemerslijst 6/5/21 PVA reflectiefase
Bijlagen: DEF_210503_GenodigdenPvA_Reflectiefase_stakeholders_28april_en_6mei_2021.xlsx

Urgentie: Hoog

Hoi allen,

Hierbij de deelnemerslijst tot nu toe (12 personen ex. Team RES en team PM).

@[redacted] en [redacted]
Letten jullie svp erop dat jullie ruim op tijd inloggen, want jullie moeten de anderen allemaal toelaten in de vergadering.
Omdat het gaat om externen.

@allemaal,
Ivm privacy wetgeving wellicht ten overvloede maar toch wijs ik jullie er op om s.v.p. vertrouwelijk om te gaan met het bestand van de deelnemers en de bijlage!
Dus niet doorsturen, of kopiëren etc. en na de meeting vandaag svp van jullie harde schijf verwijderen i.v.m. privacy wetgeving (voor zover nodig).

Tot zover.
Veel succes weer vandaag bij de meeting.

Groeten
[redacted]

Deelname	nr.	Categorie/organisatie	naam	email
JA	1	Spaar het Gein	[redacted]	[redacted]
JA	2	Spaar het Gein	[redacted]	[redacted]@gmail.com
JA	3	Windalarm	[redacted]	[redacted]
JA	4	Windalarm	[redacted]	[redacted]@gma
JA	5	Bezorgde artsen	[redacted]	[redacted]@planet.nl
JA		Bewonerscommissie Eigen Haard, 'HoefijzerPlus'	[redacted]	[redacted]@gm
JA	6	Noord Verstoord	[redacted]	info@noord-verstoord
Ja	7	namens 4 tuinparken in Amsterdam Noord. Kweeklust, Tuinwijck, De Molen en Buikslotermeer.	[redacted]	[redacted]@gmail.c
JA	8	Alliantie Noordelijke Tuinparken (een v/d voorzitters)	[redacted]	[redacted]@hetnet.nl
JA	9	Woonbootverenging Amsterdam	[redacted]	[redacted]@woonbootver
JA	10	Amsterdam Wind	[redacted]	[redacted]@gma
JA	11	Ondernemersvereniging Westpoort	[redacted]	[redacted]@westpoortond
JA	12	MA.AK /02025		[redacted]@live.com

JA	13	Jong RES	[redacted]	[redacted]@arcadis.co
Ja	14	[redacted]		[redacted]@amsterd
JA	15	[redacted]		[redacted]@amsterdam
JA	16	[redacted]		[redacted]@amsterdam
JA	17	[redacted]		[redacted]@public-media
JA	18	[redacted]		[redacted]@public-mediatio

[redacted]
(project) secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06[redacted]
E-mail:[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Van: RESAmsterdam
Verzonden: donderdag 6 mei 2021 14:43
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl [redacted]@public-mediation.nl>; [redacted]@public-mediation.nl' [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: [input Natuur en Milieufederatie] FW: input reflectiefase wind Amsterdam
Urgentie: Hoog

Hoi allen,

Helaas dan[redacted] niet meer aansluiten. Namens de natuur en milieufederatie NH hebben ze wel input.
Zie hieronder.
Ik zal haar bevestigen ik haar input doorgeef aan het team.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@mnh.nl>
Verzonden: donderdag 6 mei 2021 13:59
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: input reflectiefase wind Amsterdam

Beste RES Amsterdam,

Ik sta voor vanavond namens de natuur en milieufederatie NH aangemeld, maar ik kan helaas toch niet aansluiten.
We hebben wel een aantal punten die we graag willen meegeven. Hopelijk kan dat ook via de mail.

Het doel van de reflectiefase moet o.a. zijn om zo veel mogelijk *zorgen* over het plaatsen van windmolens in de omgeving weg te nemen. Dit kan het beste door de effecten beter in beeld te krijgen.
We zien de volgende activiteiten:

- Ga binnen de zoekgebieden van wind concreet op zoek naar locaties en toets deze op omgevingseffecten. Op deze manier komen de effecten beter en realistischer in beeld.
- Ga in gesprek met lokale stakeholders en vraag hen naar de mogelijkheden van inpassing in het gebied.
- Maak landschappelijke inpassingsplaatjes waarop je daadwerkelijk kunt zien hoe hoog de molens komen en hoe het zicht hierop voor omwonenden is. Op basis daarvan kan je betere locatiekeuzes maken.

➔ *De ParticipatieCoalitie (samenwerking tussen de milieufederatie en vereniging van energiecoöperaties in NH) kunnen bovengenoemde punten oppakken en uitwerken in een zogeheten 'zoekgebiedenaanpak'. Door gesprekken te voeren met lokale partijen halen we veel gedetailleerde kennis en informatie op en stellen we een advies op richting de gemeente over de (on)mogelijkheden van wind binnen het zoekgebied. We hebben een dergelijk onderzoek al voor meerdere gemeenten in NH uitgevoerd.*

- De milieufederatie wil graag samenwerken met de GGD van Amsterdam om de geluidseffecten in kaart te brengen (per gebied). Zo maak je het per gebied concreet en kan je zorgen van omwonenden wegnemen.
- Het zou goed zijn om per zoekgebied een *geluidseffectkaart* op te stellen.

- Als laatste punt, richt je niet alleen op mensen die tegen zijn, maar ook op de middengroep (die nu niet van zich laat horen). Hoe kunnen we die bereiken? De milieufederatie kan jongeren aanspreken en hen beter betrekken bij de uitwerking van de zoekgebieden.

Ik ontvang graag een bevestiging of onze input wordt meegenomen. Indien er vragen zijn dan kunnen we altijd nog een afspraak plannen.
Succes vanavond.

Vriendelijke groet,

[redacted]
Projectleider Duurzame Energie

Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag

natuur en milieu federatie noord-holland

T: 06 [redacted]
I: www.mnh.nl

Samen voor een mooi en duurzaam Noord-Holland. Blijf op de hoogte van ons werk via onze nieuwsbrief. Blij met ons? Word lid of steun ons met een donatie!

Deelname	nr.	Categorie/organisatie	naam	email	Tel.nr	Wie belt na
JA	1	Spaar het Gein	[redacted]	[redacted].nl		ivp [redacted]
JA	2	Spaar het Gein	[redacted]	[redacted]@gmail.com		ivp [redacted]
JA	3	Windalarm	[redacted]	[redacted].nl	06[redacted]	[redacted] komt, [redacted] niet
JA	4	Windalarm	[redacted]	[redacted]@gmail.com		vanuit ?? - mail ja ik kom 22 april22:28 uur
JA	5	Bezorgde artsen	[redacted]	[redacted]@planet.nl		In plaats van [redacted] komt [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]@planet.nl)
JA		Bewonerscommissie Eigen Haard, 'HoefijzerPlus'	[redacted]	[redacted]@gmail.com		22 april mail Ja / 29 april mail voorlopig
JA	6	Noord Verstoord	[redacted]	info@noord-verstoord.n[redacted]@xs4all.nl	geen nummer bekend	[redacted] 29 april mail dat Dhr [redacted] zal aanschuiven + [redacted] do 30-4 gemaild dat 1 persoon zich kan aanmelden
		namens 4 tuinparken in Amsterdam Noord. Kweeklust, Tuinwijck,				
Ja	7	De Molen en Buikslotermeer.	[redacted]	[redacted]@gmail.com		JA ipv [redacted]
JA	8	Alliantie Noordelijke Tuinparken (een v/d voorzitters)	[redacted]	[redacted]@hetnet.nl		een van de voorzitters van de alliantie (meer politiek en [redacted] is meer in detail)
JA	9	Woonbootverenging Amsterdam	[redacted]	[redacted]@woonbootverenigingamsterdam.nl	06[redacted]	komt
JA	10	Amsterdam Wind	[redacted]	[redacted]@gmail.com[redacted]@amsterdamenergie.nl		nvt
JA	11	Ondernemersvereniging Westpoort	[redacted]	[redacted]@westpoortondernemers.nl	06[redacted]	[redacted]
JA	12	MA.AK /02025		[redacted]@live.com		
JA	13	Jong RES	[redacted]	[redacted]@arcadis.com		nvt
Ja	14	[redacted]		[redacted]@amsterdam.nl		nvt
JA	15	[redacted]		[redacted]@amsterdam.nl		nvt
JA	16	[redacted]		[redacted]@amsterdam.nl		
JA	17	[redacted]		[redacted]@public-mediation.nl		nvt
JA	18	[redacted]		[redacted]@public-mediation.nl		nvt
		Natuur en milieu				
afgezegd		Natuur en Milieufederatie Noord-Holland	[redacted]	[redacted]@mnh.nl	Sluit half uur later aan	6 mei afgezegd wel input gegegeven; die heeft [redacted] doorgemaild
afgezegd		De Gezonde stad	[redacted]	[redacted]@degezondestad.org	06[redacted]	(RD: mail 3 mei - andere verplichtingen) - voicemail do en vr ingesproken, met verzoek om te laten weten of ze deelneemt
		Anti windmolengroepen				
Nee		Spaar het Gein	[redacted]	[redacted]@gmail.com	06[redacted]	waarschijnlijk komt [redacted] i.p.v. [redacted] RvdL
Nee		Bezorgde artsen	[redacted]	[redacted]@outlook.com	06[redacted]	In plaats van [redacted] komt [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]@planet.nl)
		Bewonersgroepen				
		Recreatie: Volkstuinders en woonbootbewoners, Golfbaan				
Nee		Tuinpark De Molen	dh [redacted]	tuinpark.de.molen@gmail.com	06[redacted]	heeft uitnodiging doorgestuurd aan tuinpark Tuinwijck
		namens 4 tuinparken in Amsterdam Noord. Kweeklust, Tuinwijck,				
Nee		De Molen en Buikslotermeer.	[redacted]	[redacted]@orion.nl;	6[redacted]	6 mei afgezegd vervangen door [redacted]@gmail.com
NEE		Golfbaan Waterland Amsterdam	[redacted]	info@golfbaanwaterlandamsterdam.nl	020[redacted]	Interim manager gesproken, huidige exploitant vertekt per 1 juli. Daarom niet geinteresseerd in deelname,
		Windcorporaties				
		Bedrijven				
vervolgt		Aliander	[redacted]	[redacted]@alliander.com		[redacted]
		Windmolenvoorstanders				
		Collega's				
vervolgt		[redacted] stedenbouw)		[redacted]@amsterdam.nl		[redacted] wacht op antwoord
vervolgt		[redacted] (energie)		[redacted]@amsterdam.nl		[redacted] wacht op antwoord
		RES-team				
maybe		[redacted]		[redacted]@amsterdam.nl;		[redacted] - [redacted] heeft geaccepteerd - [redacted] wacht op reactie [redacted]
		Public Mediation				
NEE		MA.AK /02025	[redacted]	[redacted]@hotmail.com	06[redacted]	waarschijnlijk ook [redacted]
NEE		[redacted] (Jong RES)		[redacted]@berenschot.nl		is ook van Jong RES, hij bespreekt met: [redacted] neem deel

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 9:00
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: denk mee over plan van aanpak reflectiefase windmolen Amsterdam

Hoi [redacted] en [redacted]
Hieronder een volgende versie van de uitnodiging: ik heb [redacted] commentaar verwerkt. Zij heeft een nieuwe map aangemaakt op de g-schijf: Stap8_reflectiefase in RES Amsterdam.
Haar verzoek is om in deze map te werken.
In die map staat ook een excellijst met mensen die uitgenodigd moeten worden.
@[redacted] denk jij dat de uitnodiging zo goed is? En: [redacted] heeft nog mee deelnemers toegevoerd, waardoor we op zo'n 20 mensen komen. Alleen: als mensen niet kunnen, dan vragen we geen vervanging.
@[redacted] kan jij hiermee aan de slag? Stuur je dit als outlook vergaderverzoek, zodat je kan zien wie er kan komen (als ze accepteren)? Kijk even of de formulering die ik heb gekozen, dan juist is.
@[redacted] kan jij vervolgens voor verzending verzorgen (als [redacted] instemt met deze versie). [redacted] heeft gezegd dat het niet meer langs communicatie hoeft.

Als je vragen hebt: laat het weten!!

Geachte heer/mevrouw,

"Naar verwachting stelt de gemeenteraad van Amsterdam binnenkort de Regionale Energie Strategie 1.0 vast. Jij was bij de totstandkoming van die RES 1.0 betrokken.

Graag nodig ik je uit om met ons te bespreken hoe we, nadat de gemeenteraad de RES 1.0 heeft vastgesteld, de volgende fase in het proces kunnen vormgeven: de reflectiefase. Dit is een fase die vooraf gaat aan de fase waarin een initiatiefnemer voor de realisatie van windmolens in beeld komt. Om de reflectiefase goed te kunnen inrichten stellen we eerst met jouw input een plan van aanpak op. Je ideeën hierover horen we graag in een online overleg, op woensdag 28 april van 15 tot 17 uur 2021.

Reflectiefase
De gemeente wil na vaststelling van de RES 1.0 in een reflectiefase bepalen aan welke criteria de plannen voor de plaatsing van een windmolen in het traject daarna moeten worden getoetst. Dit doen we samen met belanghebbenden.
Deze uitnodiging is om te praten over de inhoud van een plan van aanpak voor de reflectiefase. Wat vind jij dat het doel moet zijn van die fase, wat moeten er voor activiteiten worden uitgevoerd en wie moeten er worden betrokken?

Voor de bijeenkomst op 28 april nodigen we (semi-)overheden uit. Voor een latere bijeenkomt nodigen we bewoners, bedrijven, belangengroepen en overige betrokkenen uit.

Als je mee wilt doen, laat dit weten door deze uitnodiging te accepteren.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator Regionale Energiestrategie Amsterdam

Programma Amsterdam Klimaatneutraal | Gemeente Amsterdam
E-mail: klimaatneutraal@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Volg ons via:
www.nieuwamsterdamsklimaat.nl
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Adviseur

Gemeente Amsterdam

M: 06[redacted]
E-mail:[redacted]@amsterdam.nl
Ik werk op ma, di, do en vr
Dus niet op woensdag

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 9 april 2021 16:08
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: DER windturbines in toonbankvraag RIVM

Dag beiden,

Vanochtend gesproken onze reactie op het stuk van het RIVM. [redacted] gaf toen aan dat het RIVM geen keuze maakt over de Dosis-Effect Relatie en de streefwaarde die gebruikt moet worden. Ik lees echter in hun antwoord op vraag II dat ze de DER van de WHO voorstellen totdat een betere beschikbaar is:

'Voor dit doel zou lokaal een gezondheidskundige effect screening (Health Impact Assessment) gedaan moeten worden waarbij gebruik gemaakt zou kunnen worden van de voorwaardelijke WHO blootstelling effect relatie voor geluid van windturbines en rekening moet worden gehouden met specifieke visuele aspecten en demografische kenmerken (zie boven)'

Daarnaast verwijzen ze naar de voorwaardelijke WHO waarde van 45 en de maatschappelijke afweging die in NL tot 47 Lden en 41 Lnight hebben geleid. Het RIVM kennende is dit het maximale dat ze erover gaan en kunnen zeggen. Het RIVM doet de beleidsafweging niet, maar geeft aan wat de stand van de kennis is. Verder is dit stuk een reactie op de vragen en geen stuk waarin een standpunt moet worden ingenomen.

Mijn voorstel is daarom om het stuk te accepteren zoals het er nu ligt. Ik zal bij geen tegenbericht onze reactie maandag eind van de ochtend sturen.

Ter info: Ook het RIVM heeft een verzoek van de (para)medici ontvangen om met hen in gesprek te gaan, met specifiek het verzoek om de GGD daarbij te betrekken [redacted] vroeg mij daarover advies. Heb aangegeven dat onze wethouder vanochtend al met deze mensen in gesprek was en dat wij in eerder stadium al met hen hebben gesproken. Ik verwacht dat ze nu niet in gesprek zullen gaan, maar afwachten wat in het Amsterdamse gaat gebeuren.

Groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020[redacted]
M 06[redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 9 maart 2021 8:54
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Dinsdag 9 maart Communicatie-activiteiten week 10
Bijlagen: 210309 RES Communicatie week 10.docx

Allen,

Hierbij het actuele overzicht van de communicatie-activiteiten RES voor deze week, versie dinsdagmorgen 9 maart.
Graag reactie AAN MIJ als iets moet worden aangevuld of aangepast.

Groet, [redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

RES Communicatie-planning week 10
Dinsdag 9/3.

TO DO

Activiteit	Taak	Af	Bijzonderheden	Inhoudelijke check
Persbericht	[redacted]	Maandag		[redacted]
Media-distributielijst	[redacted]	Woensdag/ donderdag	Media Vakmedia	
QandA's wethouder	[redacted]	Maandag	[redacted]	[redacted]
QandA's website obv FAQ.	[redacted]	Woensdag	[redacted]	[redacted]
Tekst website	[redacted]	Woensdag	[redacted]	[redacted]
Kaartje	[redacted] Met [redacted]	Woensdag, einde dag. 17:00	Een kaart algemeen met legenda, Een kaart per zoekgebied.	[redacted]
Nieuwsbrief Duurzame Energie	[redacted]	Woensdag	[redacted]	[redacted]
Nieuwsbrief gemeente + stadsdelen	[redacted]		Redactie [redacted]	
Mail-beantwoording vanaf donderdag	[redacted]	Donderdag	Tekst standaard mailbericht Afstemmen met secretariaat wethouder.	[redacted]
Mail aan relaties (stadsdelen, buurgemeentes, Werkgroep NHZ En andere zie stakeholder lijst)	[redacted]	Donderdagmiddag	Brief uit + Pb + kaart	[redacted]
Distributielijst	[redacted]	Dinsdag/donderdag		[redacted]
Plan info-bijeenkomsten	[redacted]	Maandag opzet gereed	[redacted]	
Telefoonlijst WH Stakeholders	[redacted]	Maandag	Di-mi belt WH relaties	Weesp en waterland erbij. Álle buurgemeentes erbij.

Telefoonnummers buurgemeentes	[redacted]	Dinsdag/donderdag		
Intranetbericht	[redacted]	Donderdag	Redactie via [redacted] Tijdig inseinen	[redacted]
Afstemming Comm. buurgemeenten	[redacted]	Dinsdag-Donderdag	Loopt al…	
Afstemming Comm. stadsdelen	[redacted]	Maandag	Loopt al.	
Afstemming RES	[redacted]	Maandag-woensdag	Is gebeurd!	
Afstemming RES-Comm	[redacted]	Woensdag-donderdag	[redacted] gebeurd.	
Interview RES-WH	[redacted]	Dinsdag Woensdag	[redacted]	
Dagelijkse monitor	[redacted]	Dagelijks	[redacted]	

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 11 maart 2021 8:34
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: DONDERDAG Communicatie-activiteiten week 10
Bijlagen: 2103111 RES Communicatie week 10.docx

Goedemorgen collega's,

Vandaag "d-day"…
Bijgaand het actuele overzicht van de activiteiten die gedaan zijn en die nog worden uitgevoerd.

Van [redacted] hebben we een link gekregen naar het zogeheten Coosto-dashboard. Daarmee kunnen we peilen welke aandacht RES Wind krijgt op de social media. Zie https://in.coosto.com/reporting/public/d/603f5c19d44c17001272b1ca

Groet, [redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

RES Communicatie-planning week 10
Donderdag 11/3.

TO DO

Activiteit	Taak	Af	Bijzonderheden	Inhoudelijke check
Persbericht	[redacted]	Maandag		[redacted]
Media-distributielijst	[redacted]	Donderdag	Media Vakmedia	
QandA's wethouder tbv interviews	[redacted]	Maandag	[redacted]	[redacted]
QandA's website obv FAQ.	[redacted]	Donderdag	[redacted]	[redacted]
Tekst website	[redacted]	Woensdag	[redacted]	[redacted]
Kaartje	[redacted] Met [redacted]	Woensdag, einde dag. 17:00	Een kaart algemeen met legenda, Een kaart per zoekgebied.	[redacted]
Nieuwsbrief Duurzame Energie	[redacted]	Donderdag	[redacted]	[redacted]
Nieuwsbrief gemeente + stadsdelen	[redacted]	Donderdag	Redactie [redacted]	[redacted]
Mail-beantwoording vanaf donderdag Kleine aanpassing	[redacted]	Donderdag	Tekst standaard mailbericht	[redacted]
Mail aan relaties (stadsdelen, buurgemeentes, Werkgroep NHZ En andere zie stakeholder lijst)	[redacted]	Donderdagmiddag	Brieftekst (mail) uit + Pb + kaart-pdf	[redacted] Of met Nieuwsbrief
Distributielijst	[redacted]	Dinsdag/donderdag		[redacted]
Plan info-bijeenkomsten	[redacted]	Donderdag	[redacted]	
Telefoonlijst WH Stakeholders	[redacted]	Maandag	Di-mi belt WH relaties	Weesp en waterland erbij.

				Álle buurgemeentes erbij.
Telefoonnummers buurgemeentes	[redacted]	Dinsdag/donderdag		
Intranetbericht	[redacted]	Donderdag	Redactie via [redacted] Tijdig inseinen	[redacted]
Afstemming Communicatie met buurgemeenten	[redacted]	Donderdagmorgen	Loopt al…	
Afstemming Comm. stadsdelen	[redacted]	Woensdag Donderdag	Loopt al.	
Afstemming RES	[redacted]	Maandag-woensdag	Is gebeurd!	
Afstemming RES-Comm	[redacted]	Woensdag-donderdag	[redacted] gebeurd.	
Interview RES-WH	[redacted]	Dinsdag Woensdag	[redacted]	
Dagelijkse monitor	[redacted]	Dagelijks	[redacted]	Zie mail met link naar dagelijkse Coosto-dashboard

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 13:16
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; Bestuursondersteuning SD Nieuw-West
Onderwerp: Draaiboek NIEUW-WEST online gesprek windmolens woensdag 21 april
Bijlagen: 20210420 DRAAIBOEK NIEUWWEST 21april.docx; Instructie voor deelnemers.pdf

Beste deelnemers,

Morgen, woensdag 21 april, gaan we voor het vierde online gesprek over windmolens naar stadsdeel Nieuw-West. Met aan tafel [redacted] en een viertal bewoners. En met experts [redacted] (GGD), [redacted] (onderzoeksbureau Waardenburg), J[redacted] en [redacted], en we hopen ook morgenavond een externe expert energietransitie in de studio te hebben. Natuurlijk is woensdag [redacted] de zeer professionele gespreksleider.

De nadruk ligt ook woensdagavond op: het gesprek. Een zo natuurlijk mogelijk gesprek met betrokkenen waarmee we tevens informatie aan kijkers geven over de ontwikkelingen rondom windenergie en windmolens in stadsdeel Nieuw-West. Bewoners van Nieuw-West en hun zorgen + vragen staan centraal.

DRAAIBOEK
Bijgaand het draaiboek Nieuw-West, alleen voor deelnemers (niet delen met bewoners of derden). Met informatie als houvast en ter voorbereiding.

INSTRUCTIES
Bijgaand voor de deelnemers (derden/gasten zijn niet toegestaan, het spijt ons) de informatie voor naar de Tolhuistuin (de studio die woensdagavond dus eventjes in Nieuw-West staat).

VOLGEN EN NAKIJKEN
Zie https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/bijeenkomsten-windmolens-amsterdam/
Of amsterdam.nl/windenergie

Ik hoop jullie hiermee van dienst te zijn. Voor praktische vragen ben ik telefonisch bereikbaar, voor meer inhoudelijke vragen verwijs ik graag naar [redacted] en [redacted]

Tot woensdagavond!

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Online gesprek windenergie/-molens NIEUW-WEST

DRAAIBOEK (integraal, alleen bestemd voor bestuurder, experts, crew)

Versie 20 april

Contactpersonen: [redacted] @amsterdam.nl | 06[redacted]
[voor crew]: [redacted] @amsterdam.nl | 06-[redacted]

Datum gesprek: woensdag 21 april
Tijd: 19.00 – 20.15-30 uur
Focus: stadsdeel NIEUW-WEST

Aan tafel + 2de ring

Naam	Functie, organisatie, rol	Contactgegevens, bijzonderheden
[redacted]	Moderator	[redacted] @veelhooi.nl | 06-[redacted]
[redacted]	Portefeuillehouder stadsdeel NIEUW-WEST	[redacted] @amsterdam.nl
[redacted]	Representant bewoners	Lid van de vogelwerkgroep Amsterdam [redacted] @planet.nl
[redacted]	Representant bewoners	Lid van de groep W.E.N.S. (werkgroep energietransitie Nieuw Sloten) [redacted] @gmail.com
[redacted]	Representant bewoners	Bewoner, stuurde ons de artist impression van windmolens in het havengebied, achter de oude molen (zie bijlage) [redacted] @hotmail.com
[redacted]	Representant bewoners	[redacted] @gmail.com
[redacted]	Expert gezondheid via GGD Amsterdam	[redacted] @ggd.amsterdam.nl
[redacted]	Experts proces	[redacted] @amsterdam.nl
[redacted]	Expert proces	[redacted] @amsterdam.nl
[redacted] *	Expert natuur & windmolens	[redacted] @buwa.nl
ovb	Expert energietransitie via ministerie van EZK	

*via Bureau Waardenburg

VERSIE 20/4

Programma op hoofdlijnen (stadsdeel-bijeenkomst NIEUW-WEST)

Voor deze informatiebijeenkomsten nemen we het **gesprek als werkvorm**. Bestuurder en experts (met name GGD en proces) hebben het aan tafel in direct contact met bewoners (representanten) over hun zorgen en informatiebehoeften. We laten zien dat we als gemeente en bestuurders luisteren en hen serieus nemen in de afwegingen. Het gaat daarbij niet om het perfecte antwoord, maar veeleer om aan te sluiten bij de zorgen en informatiebehoeften van bewoners – die staan centraal in het gesprek. Er is geen interactie met kijkers via chat, alleen aan tafel vindt het gesprek met bewoners (representanten) plaats. Aan het begin van het gesprek laten we de recent gemaakte video zien 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens' zien.
De informatie richt zich op hoofdlijnen op:

a) Windenergie Amsterdam: **waarom** zijn windmolens op land onmisbaar in de energiemix voor de gemeente en waarom binnen de gemeente?
b) Stand van zaken: feiten over de **groene zoekgebieden** in het stadsdeel **NIEUW-WEST**
c) Welke **afwegingen** zijn er geweest voor deze specifieke zoekgebieden in stadsdeel **NIEUW-WEST**
d) Zorgen en vragen van bewoners: **gezondheids- en natuuraspecten in stadsdeel NIEUW-WEST**
e) Het **proces** tot besluitvorming RES 1.0 en het proces daarna (tussenfase, rol gemeente, initiatiefnemers en participatieproces, 50% lokaal eigendom en financieel meeprofiteren).

Blok 1 Intro
a. Welkom door moderator [redacted] en [redacted]
b. Toelichting op programma door moderator: opzet van het vraaggesprek uitleggen; verslag in de vorm van een tekening; uitzending is na te zien
c. Voorstellen deelnemers aan vraaggesprek
d. Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens?'

Blok 2 Waarom
Waarom en urgentie windenergie (klimaatakkoord, RES); hoe zijn zoekgebieden tot stand gekomen (ook: afwegingen); hoe zien de zoekgebieden in NIEUW-WEST eruit?

1. Toelichting met presentatie/beelden/kaart en gesprek (experts)
2. Gesprek met bestuurder
3. Gesprek met representanten: nog meer informatie of toelichting? Vragen hierover?
4. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 3 Gezondheids- en natuuraspecten

1. Toelichting met presentatie/beelden: welke aspecten spelen een rol?
2. Vragen van bewoners (eventueel uit introductievideo) laten stellen
3. Gesprek waarin de vragen worden beantwoord
4. Check: zijn alle zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?
5. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 4 Het proces

1. Toelichting met presentatie/beelden: waar staan we nu, waar gaan we naartoe?
    a. Fase Tot RES 1.0: toelichting bestuurder op besluitvorming gemeenteraad
    b. REFLECTIEFASE: toelichting bestuurder en experts
    c. Fase Projectvoorbereiding: toelichting bestuurder en experts
2. Vragen van bewoners, gesprek waarin de vragen worden beantwoord
3. Check: zijn alle zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?
4. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 5 Afsluiting
Tonen van visueel verslag van deze avond
Danken gasten/deelnemers, laatste woord aan bestuurder
Afsluiting door moderator

VERSIE 20/4

Kijkers laten zien waar nog meer informatie te vinden is (= bumper)

VERSIE 20/4

BLOK 1: INTRODUCTIE

AAN TAFEL EN 2E RING: 18.45 UUR

AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. Ring: 1. [redacted] (proces) 2. [redacted] (proces) 3. [redacted] (GGD gezondheid) 4. [redacted] (expert natuur) 5. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.00	[redacted]	Welkom kijkers en aanwezigen bij dit eerste gesprek over windmolens in Amsterdam, waarbij vanavond het stadsdeel NIEUW-WEST centraal staat.	Belangrijk: vanavond staat stadsdeel NIEUW-WEST centraal!
		Toelichting op opzet: gesprek met bewoners, bestuurder en experts waar we alle aspecten, zorgen en vragen van windmolens aan de orde stellen. Om daarmee u als kijker zo veel mogelijk informatie te geven over dit actuele onderwerp. Het gesprek hebben we in een paar blokken verdeeld: 1. Waarom windmolens? 2. Gezondheid en natuur 3. Het proces 4. Verdere informatie en afsluiting Voordat ik de deelnemers aan het gesprek voorstel: van alle avonden maken we een visueel verslag in de vorm van een tekening, aan het eind van het gesprek tonen we het verslag van deze avond.	

VERSIE 20/4

		Ten tweede: als u na het gesprek nog vragen heeft over windenergie, dan kunt u daarvoor terecht op amsterdam.nl/windenergie.	
		Voorstellen van bewoners, bestuurder, experts (naam en expertise).	
	[redacted]	Woord aan [redacted] [redacted]: waarom is dit gesprek over windmolens zo belangrijk?	
	[redacted]	Veel burgers, ook in stadsdeel NIEUW-WEST, maken zich zorgen over windmolens. Die zorgen nemen we als gemeente- en als stadsdeelbestuur serieus, daarom dit gesprek. Tegelijkertijd weten we dat in de strijd tegen klimaatverandering er veel meer duurzame elektriciteit moet worden opgewekt. Door zonnepanelen op grote en kleine daken, door windmolens op zee maar ook door windmolens op land, zoals vastgelegd in het landelijke Klimaatakkoord. Als stad willen we daar onze verantwoordelijkheid in nemen, door ook binnen onze stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor windmolens. Opwek van duurzame energie met windmolens in een stedelijke omgeving zoals stadsdeel NIEUW-WEST: dat kán ingrijpende veranderingen in onze leef- en woonomgeving betekenen. Bewoners maken zich zorgen dat windmolens misschien bij hen in de buurt komen te staan. Windmolens dichtbij huis roepen emoties op en zorgen, over met name gezondheid en natuur. Die zorgen begrijp ik heel goed. Dat is begrijpelijk en tegelijkertijd ook lastig. Daarover voeren we een open en eerlijk gesprek. Zoals ook vanavond.	
	[redacted]	Vanavond staan bewoners centraal met hun zorgen en vragen rondom windenergie en windmolens. We hebben Amsterdammers gevraagd wat zij vinden van windmolens.	
		Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens?'	REGIE: Video = http://windmolens.jktv.nl
			REGIE: Bumper 2 (5 seconden)

VERSIE 2014

BLOK 2: WAAROM

BUMPER 2 (5 sec.)	Gesprek over windmolens in stadsdeel NIEUW-WEST *Waarom?*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. Ring: 7. [redacted] (proces) 8. (proces) 9. (gezondheid) 10. (natuur) 11. ovb (energietransitie)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
19.10	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	Waarom windenergie? Waarom windmolens in Amsterdam en misschien ook in stadsdeel NIEUW-WEST? Wat is de stand van zaken? Hoe zien de windzoekgebieden er in Amsterdam en met name in NIEUW-WEST eruit?
	[redacted]	Om te beginnen: kunnen we aangeven *waarom* we windenergie in Nederland en ook in Nederland willen? Wat zegt het landelijke beleid (Klimaatakkoord) over duurzame opwek met wind- en zonne-energie? Expert/[redacted] wat kun jij hierover zeggen?	Visual Klimaatakkoord

VERSIE 20/4

19.12	Expert en/of [redacted]	Kort en krachtig antwoord Dan vervolgvragen van Arend: - waarom niet op zee? - waarom hebben we zee én land nodig? - waarom ook in een dichtbevolkt gebied?	
	[redacted]	Dank [redacted] of [redacted] kunnen jullie in het kort aangeven hoeveel energie Amsterdam wil opwekken met windmolens?	
		• Gemeenteraad: ambitie is om voor 2030 minstens 50MW extra opgesteld vermogen windenergie (totaal 127) te realiseren • 50MW extra = ongeveer 17 windmolens extra in Amsterdam • De gemeente is afgelopen jaren op zoek gegaan naar mógelijke windzoekgebieden • Na vele gesprekken met bewoners en veel onderzoek is de gemeente gekomen met een aantal zoekgebieden; dat is dus niet hetzelfde als het bepalen waar de windmolens komen te staan • We hebben nog geen concrete locaties bepaald!	Beeld windmolens
19.20	[redacted]	Dat betekent ruimte zoeken. Hoe vinden we deze gebieden, hoe is dat aangepakt, [redacted]	
	[redacted]	Op hoofdlijnen. Je moet twee fases onderscheiden: • De fase waarin je als gemeente bedenkt welke richting je opgaat • En de fase waarin je deze richting uitwerkt Om te komen tot de RES hebben we drie hoofdstappen bewandeld: 1. We zijn in 2019 begonnen en hebben toen scenario's uitgewerkt. Daarop hebben bewoners hun input kunnen geven, daarom staat landelijk Noord bijvoorbeeld als reservezoekgebied. 2. Vervolgens heeft het bestuur op basis van deze scenario's concept zoekgebieden aangewezen en de ambitie van 50 MW extra in 2030 geformuleerd, dus ongeveer 17 nieuwe molens. Dat is door de gemeenteraad vastgelegd in de zogeheten concept RES. Op de concept RES hebben we veel reacties ontvangen. 3. Sindsdien is de gemeente op zoek gegaan naar hoe de windzoekgebieden aangepast moeten worden. Dat is nu gebeurd: - De gebieden zijn verkleind, - De kleuren zijn aangepast. Met de vaststelling van deze zoekgebieden sluiten we deze fase af.	Beeld van scenario naar concept RES naar RES 1.0 Beeld met bewoners aan het werk tijdens zo'n avond Kaart zoekgebied amsterdam

VERSIE 20/4

		Belangrijk: een zoekgebied is dus niet hetzelfde dat we al weten waar exact de molens komen te staan. We moeten nog veel uitzoeken en bespreken, daarmee starten we na de vaststelling binnenkort van de zoekgebieden. En dat gesprek hierover voeren we ook samen met de bewoners.	
	[redacted]	[redacted] en [redacted] kun je toelichten hoe die zoekgebieden tot stand zijn gekomen?	
	[redacted] 2de ring	Ik zal aan de hand van een paar beelden toelichten waar we staan bij het verkennen en voorstellen van zoekgebieden in Amsterdam en in stadsdeel NIEUW-WEST. Net als alle andere regio's en gemeenten hanteren we vier afwegingen: 1. De hoeveelheid duurzame elektriciteit die we kunnen opwekken. 2. Het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak. 3. De ruimtelijke inpassing en de effecten op natuur en landschap 4. De effecten op het elektriciteitssysteem. Het afgelopen jaar hebben we als gemeente onderzoek gedaan naar deze vier aspecten in de eerder opgestelde zoekgebieden. Op basis van alle onderzoeken heeft de gemeente een afweging gemaakt en zijn de zoekgebieden aangepast. Zie de nieuwe kaart met de zoekgebieden in heel Amsterdam. Als we inzoomen op stadsdeel NIEUW-WEST zien we in dit stadsdeel nu twee voorgestelde zoekgebieden (zie ingezoomde kaart). Groen = een voorkeursgebied voor nieuwe windmolens Geel = reservegebied Rood = reservegebied	[Beeld oude zoekgebieden] Beeld aangepaste kaart Beeld zoekgebieden NIEUW-WEST (ingezoomd)
	[redacted]	[redacted] kun jij in het kort de zoekgebieden van NIEUW-WEST toelichten?	
	[redacted]	Ik zal heel kort de zoekgebieden in NIEUW-WEST toelichten. Zoekgebied 1a) Havengebied & 1b) Havengebied Zuid Dit is een industriegebied waar al windturbines staan. Dit cluster van turbines kan worden uitgebreid. In het gebied zijn ruimtelijke aanknopingspunten voor windturbines zoals havenbekkens, (snel)wegen, andere hoge objecten (kranen en schoorstenen), en het Noordzeekanaal. In de participatiesessies met bewoners en in enquêtes van Onderzoek,	Beeld zoekgebieden NIEUW-WEST (ingezoomd)

VERSIE 2014

		Informatie & Statistiek (OIS) is de meeste steun geuit voor nieuwe windturbines in dit gebied. In dit gebied kunnen windturbines relatief goed tot zeer goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er weinig bezwaren. Vanwege natuur- en recreatiebelangen is de afweging gemaakt om de Brettenzone "geel" te kleuren. Aandachtspunten in Havengebied Zuid: • Ruimte in relatie met de vestiging van bedrijven i.v.m. de ontwikkeling van Haven-Stad • Ruimte in relatie met de woningbouwplannen in Sloterdijk Centrum • Mogelijke beperkingen door het dijklichaam op de noordgrens van de Bretten. • Te grote hoogtebeperkingen in een groot deel van het gebied. • Brettenzone: In NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland).	
	[redacted]	**Is ons allen duidelijk wat een zoekgebied is?** Bewoners: hoe kijken jullie hier tegenaan? Begrijpen jullie de manier waarop de regio en ook gemeente Amsterdam dit **aanpakken**?	Beeld zoekgebieden NIEUW-WEST
	Bewoners [redacted] Experts	Gesprek aan tafel	Bewoners en [redacted] Mogelijkheid van aanvulling door experts vanuit 2de ring
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd en gevraagd? Over naar het volgende item: gezondheid en natuur	
ONG. 19.45			Inzet Bumper blok 3 (10 seconden) (Stoelwisseling eventueel)

VERSIE 2014

BLOK 3: GEZONDHEID & NATUUR

Reactie van MER commissie (zie bijlage achterin) kan worden gebruikt om inhoudelijk in te brengen op een moment waar dat het beste van toepassing is. Kan door [redacted] of [redacted]

BUMPER 3	Gesprek over windmolens in stadsdeel Oost *Gezondheid & natuur*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid) 10. [redacted] (natuur) 11. ovb (energietransitie)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
Ong. 19.45	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde? Vraag aan bewoners: wat zijn jullie zorgen en vragen rondom gezondheid en natuur?	REGIE: Beeld van (draaiende) windmolens (kan herhaald worden als afwisseling met andere visuals in dit blok) *Zorgen en vragen over:* • *Gezondheid: geluid / zicht / afstand / slagschaduw* • *Natuur: Natura 2000 / vogels* *Andere aspecten: waardevermindering huizen* *Kritische vragen en opmerkingen te verwachten:* • *Waarom niet eerst meer onderzoek?* • *Onderzoeken RIVM deugen niet, onderzoek [redacted] wel* • Idem voor Deens Onderzoek naar natuur-effecten
	[redacted]	[top 5]	REGIE: Sheets/visuals staan klaar:

VERSIE 20/4

	Bewoners Expert geluid Expert geluid	**Geluid** **Laagfrequent geluid**	• Soorten geluid • Geluidsnormen verschillende geluidsbronnen • Laagfrequent geluid in/om huis • Geluidsnormen Mogelijke vragen: • Wat is het geluid van windmolens? *Bij het draaien van de wieken maken WT een karakteristiek geluid, een soort 'swoosh, swoosh'. Daarnaast is dicht bij de molens het geluid van het binnenwerk en mogelijk het gezoem van de ventilatoren voor de elektrische apparatuur te horen.* • Wat is de geluidsnorm? *47 dB Lden en 41 dB Lnight + [PLAATJE] geluidnormen verschillende geluidsbronnen* • Welke regels zijn er om geluidshinder zo klein/laag mogelijk te houden? • Ik ben bang voor geluidshinder en hoor dat mensen er niet van kunnen slapen, hoe zit dat? *Geluid kan hinderlijk zijn en in de nacht kan geluid voor slaapverstoring zorgen. Dat is in NL een probleem rond bv. wegen en luchthavens. Niet iedereen heeft daar last van, maar een deel van de omwonenden wel. Hoe meer geluid, hoe groter het aantal mensen met hinder zal zijn. Daarom is het van groot belang om zeer zorgvuldig te zijn bij het uitzoeken van de plaats waar WM komen te staan, en goede afspraken te maken met de omwonenden om in de situaties waarin hinder optreedt bv. de draaisnelheid van de wieken aan te passen of de molen tijdelijk stil te zetten. Het handhaven van de geluidnorm is daarvoor belangrijk, maar goede afspraken met de omgeving zijn evenzeer belangrijk.* • Hoe zit het met laagfrequent geluid, zeker in wateromgeving, en gezondheidsklachten? *Zie boven* • Hoe zit het met de normering van geluid over een jaar heen: kunnen we drie maanden stilzetten en 9 maanden vol laten draaien om aan het gemiddelde te voldoen?
	idem	[top 5] **Zicht**	Mogelijke vragen: • Hoe hoog worden de windmolens? *Hoogte is vraag voor RES team. Impact is geluid, slagschaduw, licht op de top, uitzicht.* • Welke impact heeft dat straks op mijn woon- en leefomgeving?
	idem	[top 5] **Afstand**	Mogelijke vragen: • Kunnen we windmolens geplaatst worden op 350 meter van een woning? *Vraag voor RES team[redacted], maar kan wel aangeven dat vanuit gezondheid geluidniveau belangrijker is dan afstand.*
	idem	[Top 5] **Slagschaduw**	Mogelijke vragen:

VERSIE 2014

			• Kan ik hinder verwachten van slagschaduw? *Ja, in de directe omgeving van de molen kan slagschaduw optreden. Er zijn regels om slagschaduw te verminderen. Als er veel hinder wordt verwacht is een stilstandvoorziening mogelijk.*
	idem	[Top 5] **Natuur (vogels)** **Natura 2000-gebied**	Mogelijke vragen: • Wat zijn de effecten voor vogels en de natuur? • Mogen molens in Natura 2000-gebied?
	idem	Recreatiegebieden	Mogelijke vragen: • Komen er ook windmolens in recreatie- en sportgebieden?
	[redacted]	Hoe gaat u als bestuurder de afweging maken, tegen de achtergrond van deze zorgen en vragen?	
	[redacted]		We zullen voor alle zoekgebieden nader moeten bekijken wat kan. Pas als we echt locaties hebben, weten we tegen welke exacte bezwaren van natuur en geluid we tegenkomen. Vooral dan is ook nog de optie open dat bepaalde deelgebieden op zoveel bezwaren stuiten, dat die afvallen. Juist daarom moeten we nu aan de slag, want we weten dat dit een tijd duurt. En hierbij gaan we de bewoners betrekken!
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd? Over naar het volgende item: het proces	
20.05-10			Bumper 4 (10 seconden) (Stoelwisseling eventueel)

VERSIE 20/4

BLOK 4: HET PROCES

BUMPER 4	Gesprek over windmolens in stadsdeel NIEUW-WEST *Het proces nu en straks*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid) 10. [redacted] (natuur) 11. ovb (energietransitie)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
20.05-10	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	
	[redacted]	Reactie vragen aan bewoners: hoe zijn jullie betrokken bij het proces, wat zijn jullie ervaringen in de periode tot nu, welke behoeften hebben jullie voor in het vervolg van het proces? Waaraan hebben jullie behoefte?	
	Bewoners	Inbreng Gesprek	
	[redacted]	Hoe zien het proces op hoofdlijnen eruit de komende periode/jaren? Hoe komen we de zorgen en vragen van bewoners tegemoet? Hoe worden bewoners direct betrokken bij verdere ontwikkelingen?	
	[redacted]	Toelichting op fasen: startnotitie, concept RES, reactienota, **RES 1.0 (mei 2021)**, en vervolgens RES 2.0	Beeld van besluitvorming nu

VERSIE 20/4

		Vervolgens: REFLECTIE**fase** = gesprek over de ruimte en over de rollen tussen belanghebbenden = met name bewoners, initiatiefnemers, gemeente en andere betrokken partijen: • Wat verwachten we van een gemeente en van elkaar? • Zijn er voorkeursgebieden voor windmolens? Waar liggen kansen voor verbetering van een gebied? • Ook: bespreken van zorgen over gezondheid en vragen die leven In deze fase ook inzet van geluidssimulatoren mogelijk. Toelichting op initiatiefnemers windmolen • Eerst participatieplan in gesprek met de bewoners • Dan uitvoeren van dit plan en bewoners laten meepraten over de onderwerpen die bepaald zijn. Zoals geluid en gezondheid, natuur, hoe het eruit zal zien • Ook verplicht MER-onderzoek over milieueffecten en GGD onderzoeken over locatie Pas aan het einde van deze tussenfase komt besluitvorming, die kan altijd nog negatief zijn. **Toelichting participatie = betrokkenheid bewoners!**	Beeld van fases Beeld van gebied Beeld van participatie
	[redacted]	Bewoners van stadsdeel NIEUW-WEST, hoe kijken jullie hier tegen aan?	Beeld van zoekgebieden NIEUW-WEST
	Bewoners	Inbreng Gesprek	
	[redacted]	Hoe gaat u als bestuurder de eigen bewoners betrekken in het vervolgproces?	
	[redacted]	Bewoners kunnen meepraten in de tussenfase Bewoners kunnen meepraten over hoe participatie eruit zal zien, en vervolgens eraan deelnemen Participatie kan bijvoorbeeld gebeuren aan tafels over natuur, over geluid, over financieel meeprofiteren (lid van windcoöperatie), zoals ook aangegeven door de man in het filmpje En bewoners kunnen bij de besluitvorming in de gemeenteraad (raadscommissie) hun stem laten horen.	
		Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd?	Mogelijke extra vragen: • Wie bepaalt straks de precieze locatie van de windmolens? • Wie bepaalt straks wie een windmolen mag plaatsen? • Waar gaat de energie naartoe die een windmolen opwekt?

VERSIE 20/4

			• Kan ik mede-eigenaar van een windmolen worden?
20.20	[redacted]	Over naar het volgende item: Informatie en afsluiting	Bumper 5: Afsluiting (10 seconden)

VERSIE 20/4

BLOK 5: AFSLUITING

BUMPER 5	Gesprek over windmolens in stadsdeel Oost *Afsluiting*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] Ring: 1. [redacted] (proces) 2. [redacted] (proces) 3. [redacted] (gezondheid) 4. [redacted] (natuur) 5. Ovb (energietransitie)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
20.20	[redacted]	Dit is niet het laatste gesprek dat we over windmolens in Amsterdam voeren, er gaat nog veel contact en overleg plaatsvinden tussen gemeente, bewoners en alle betrokkenen. We nodigen iedereen uit om betrokken te blijven!	
	[redacted]	Visueel verslag laten zien	[redacted] zorgt voor aanlevering in beeld plus toelichting van [redacted]
	[redacted]	Zeer korte reacties vragen aan inwoners en aan [redacted]	
Max 20.30	[redacted]	Dank aan gasten Dank aan kijkers Wijzen op slotbeeld met informatie, links	

SLOTBUMPER **10 MINUTEN IN BEELD**	Dank u voor het kijken naar het gesprek over windmolens in stadsdeel NIEUW-WEST op woensdag 21 april. Deze uitzending (met ondertiteling) kunt u terugzien op Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie Zie voor meer informatie over windenergie in Amsterdam: Amsterdam.nl/windenergie Zie voor meer informatie over windcoöperaties: Amsterdam-wind.nl Zie voor meer informatie over Windalarm: www.Windalarm.amsterdam

VERSIE 20/4

Reactie MER

Geachte heer [redacted], beste [redacted]

U heeft mij/ de Commissie m.e.r., gevraagd om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden op vier gespreksavonden de komende weken over windmolens in en om Amsterdam.

De Commissie m.e.r. adviseert, als onafhankelijke organisatie, over de inhoud van milieueffectrapporten. Onze werkwijze is transparant en onze adviezen zijn openbaar. Hier vindt u informatie over de hoe we werken: https://www.commissiemer.nl/documenten/00000239.pdf.
Om onafhankelijk advies te kunnen geven kunnen we geen betrokkenheid hebben bij een initiatief, de besluitnemer of de initiatiefnemer. Om die reden behoort het ondersteunen van de initiatiefnemer/ bevoegd gezag op bewonersavonden, in dit geval de gemeente Amsterdam, niet tot de mogelijkheden; het verhoudt zich niet tot onze onafhankelijke rol.
Wellicht is een mogelijkheid dat u zich laat ondersteunen door de opstellers van de milieu-informatie bij de RES (Tauw) of de opstellers van de omgevingseffectrapportage bij de Omgevingsvisie Amsterdam (Antea Groep).

Als besproken hierbij nog enige aanvullende informatie.

- Het instrument milieueffectrapportage is uitstekend geschikt om milieu- en omgevingseffecten van windturbines/ windparken in beeld te brengen, zoals geluidhinder, schaduw, impact op het landschap, effecten op de natuur en Natura2000-gebieden, biodiversiteit, risico's, gezondheid, vogels en vleermuizen. Ook komen in milieueffectrapportage de afweging van alternatieven en mogelijke mitigerende maatregelen aan de orde. Op de website van de Commissie m.e.r. vindt u een groot aantal voorbeelden van milieueffectrapportage bij windparken.
- Voor alle (bestemmings)plannen en structuurvisies over windenergie of die windturbineparken mogelijk maken (kaderstelling voor toekomstige m.e.r.-beoordeling van windturbineparken) geldt de plicht om een plan-MER op te stellen.
- Wanneer is bij een windpark sprake van m.e.r.(-beoordelings)plicht? De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark op zee of land is bijna altijd m.e.r.-beoordelingsplichtig (categorie D22.2 Besluit m.e.r.). Voor een windpark is vaak naast een m.e.r.-beoordeling in het kader van een omgevingsvergunnning ook een wijziging van een ruimtelijk plan nodig. Voor dit plan geldt los van de uitkomst van de m.e.r.-beoordeling dan meestal nog een aparte plan-m.e.r.-plicht. Of er project-m.e.r.-plicht is, hangt af van de m.e.r.-beoordeling. In bepaalde gevallen is een windpark ook direct project-m.e.r.-plichtig op grond van categorie C22.2. Besluit m.e.r.
- Voor meer info: https://www.commissiemer.nl/documenten/00000226.pdf.
- De Commissie m.e.r. voorziet de gemeente Amsterdam uiteraard graag van advies bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en bij het uiteindelijke MER voor windturbines in en om Amsterdam.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Directeur / algemeen secretaris

VERSIE 20/4

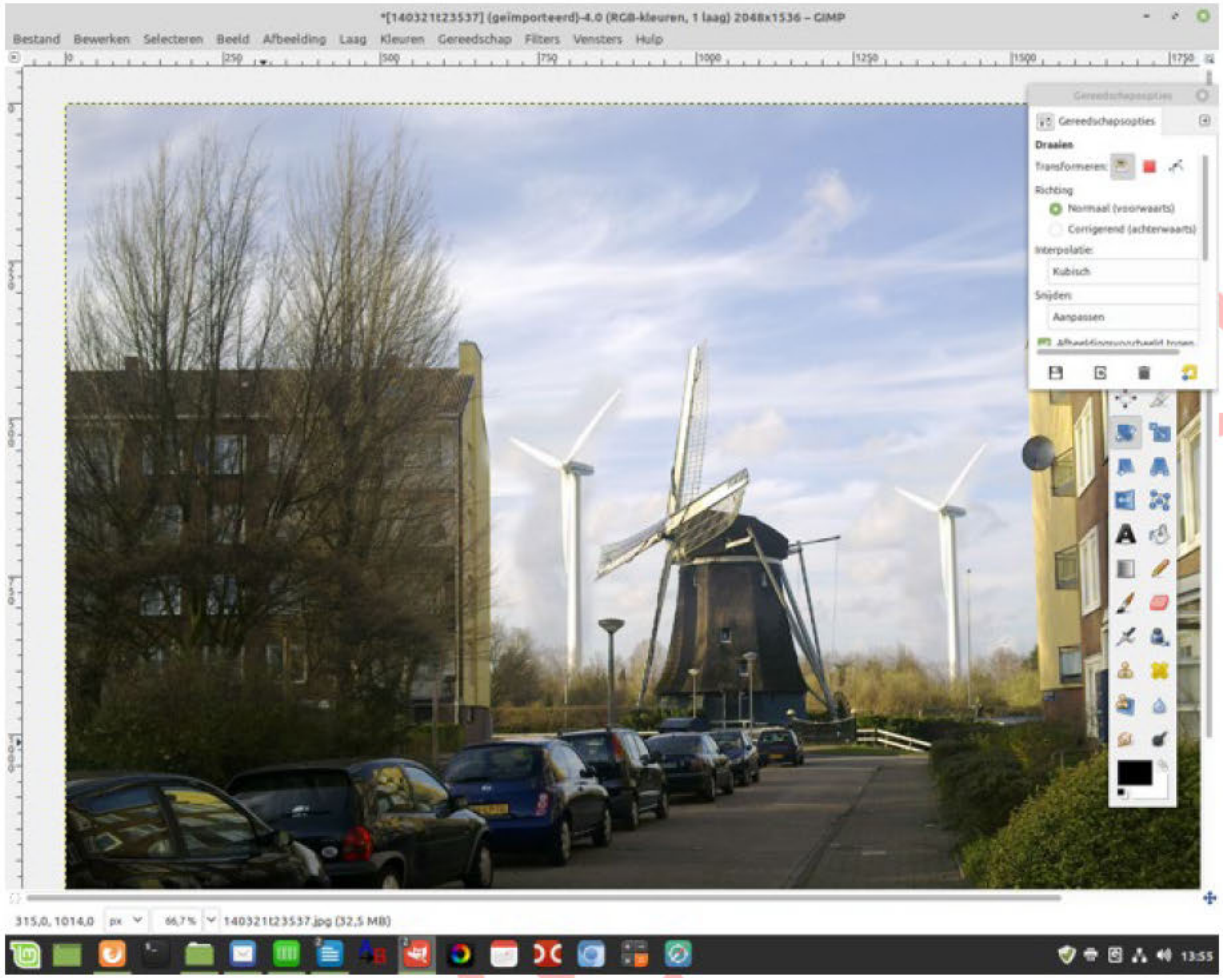
*[140321t23537] (geïmporteerd)-4.0 (RGB-kleuren, 1 laag) 2048x1536 – GIMP
Bestand Bewerken Selecteren Beeld Afbeelding Laag Kleuren Gereedschap Filters Vensters Hulp
Gereedschapsopties
Draaien
Transformeren:
Richting
Normaal (voorwaarts)
Corrigerend (achterwaarts)
Interpolatie:
Kubisch
Snijden:
Aanpassen
315,0, 1014,0 px 66,7 % 140321t23537.jpg (32,5 MB)
13:55

Gesprekken over windmolens in Amsterdam
Informatie voor deelnemers

In april organiseert de gemeente Amsterdam een aantal online gesprekken over windenergie en -molens in Amsterdam. U neemt deel aan dit live gesprek. Hierbij geven we u enige informatie.

Opzet
Elk gesprek is live vanuit een studio en wordt direct gestreamd zodat kijkers thuis kunnen meekijken.

Locatie
Het gesprek houden we in de Tolhuistuin in Amsterdam-Noord.
Adres: IJpromenade 2 1031 KT Amsterdam
Bereikbaar via de pont: neem vanaf Centraal Station de pont naar Buiksloterweg. De reisduur is ongeveer drie minuten. Het dragen van een mondkapje is verplicht op de pont.
Bereikbaar met bus: vanuit Amsterdam-Noord is de Tolhuistuin te bereiken met bus 38. De bus stopt direct naast de Tolhuistuin. Raadpleeg voor actuele reisinformatie www.9292.nl. Het dragen van een mondkapje in verplicht in de bus.
Met auto: de dichtstbijzijnde parkeergarage is onder de A'DAM Toren, Overhoeksplein 5,1031 KS. Vanaf hier is het ongeveer 150 meter lopen naar het Paviljoen. Ook kan er geparkeerd worden aan de centrumkant van de stad bij Parking Centrum, Oosterdokstraat 150. Neem dan de pont naar Buiksloterweg te nemen aan de Noordzijde van Amsterdam Centraal Station.

Tijden
Het gesprek start stipt om 19.00 uur en duurt tot ongeveer 20.15 uur (met mogelijk uitloop van maximaal 15 minuten)
We verwachten u bij voorkeur om **17.30 uur**, er staat dan een warm buffet voor u klaar.
Vanaf 18.00 uur willen we u en de andere deelnemers nadere informatie en instructies verstrekken.
Het gesprek vindt plaats in **de Concertzaal**. Bij de ingang van de Tolhuistuin wordt u ontvangen door de organisatie. Ook staan er bordjes met: Gemeente Amsterdam.

Geen gasten meenemen
Vanwege de corona-regels die we in acht moeten nemen, verzoeken we u vriendelijk om geen gasten mee te nemen naar de Tolhuistuin. Alleen deelnemers aan het gesprek en medewerkers van de organisatie hebben toestemming om binnen te komen.

Corona-maatregelen
We verzoeken u alle geldende corona-maatregelen in acht te nemen:

- Was vaak en goed uw handen
- Houd 1,5 meter afstand van anderen
- Draag bij binnenkomst een mondkapje. Alleen tijdens het live gesprek kunt u het mondkapje af doen.
- Schud geen handen
- Hoest of nies in uw elleboog
- Blijf thuis bij klachten en laat u direct testen

Uitzending
De uitzending van het gesprek is te volgen via livestreaming:
www.Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie
Elk gesprek is zo spoedig mogelijk na afloop terug te zien, voorzien van ondertiteling.

Contact
Neem voor meer informatie contact op met de organisatie: [redacted] | 06-[redacted] | [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Draaiboek NOORD 22 april
Bijlagen: 20210422 draaiboek NOORD 22april.docx

Experts,

Hierbij een update van het draaiboek voor vanavond.
Het is een gesprek, dus we houden globaal vast aan de indeling.

Ik hoop jullie hiermee van dienst te zijn, bel gerust als ik nog iets kan betekenen.

Tot vanavond!

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Online gesprek windenergie/-molens STADSDEEL NOORD

DRAAIBOEK (integraal, alleen bestemd voor bestuurder, experts, crew)

Versie 22 april 10.30

Contactpersoon inhoudelijk: [redacted] | [redacted]@amsterdam.nl | 06[redacted]
[floormanager studio] [redacted] [redacted]@amsterdam.nl | 06-[redacted]

Datum gesprek: donderdag 22 april
Tijd: **19.00 – 21.00 uur**
Focus: stadsdeel NOORD

Aan tafel + 2de ring

Naam	Functie, organisatie, rol	Contactgegevens, bijzonderheden
[redacted]	Moderator	[redacted]@veelhooi.nl | 06-[redacted]
Saskia Groenewoud	Bestuurder stadsdeel Noord	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	Bewoner Noorderkwartier	
[redacted]	Bewoner Elzenhagen / Banne Noord	
[redacted]	Bewoner NoorderIJplas / Molenwijk / Cornelis Douwe	
[redacted]	Bewoner Landelijk Noord / Schellingwoude / Buikslotermeer	
[redacted]	Expert gezondheid via GGD Amsterdam	[redacted]@ggd.amsterdam.nl
[redacted]	Expert proces	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	Expert proces	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	Expert natuur & windmolens via Bureau Waardenburg	[redacted]@buwa.nl
[redacted]	Expert energietransitie ministerie van EZK	[redacted]@minezk.nl

VERSIE 22 april HALF ELF

Indeling buurten NOORD

I Buurten die vanuit Noord direct zijn uitgenodigd (liggend om/nabij windzoekgebieden)

Gebied Noord West
Banne Noord
Noorder IJplas
Molenwijk (+ deel van Oostzanerwerf)
Tuindorp Oostzaan (incl. Terrasdorp/Hogeland en De Bongerd)

Gebied Noord Oost
Buikslotermeerdijk (woonarken)
Elzenhagen Noord en Noorderkwartier
Buikslotermeer Noord/Kleine Wereld
Waterlandpleinbuurt
Landelijk Noord (=Zunderdorp, Holysloot, Ransdorp, Durgerdam en Schellingwoude)

Gebied Oud Noord
Cornelis Douwes (= deel van Noordelijke IJoever West)

II Andere buurten. Liggen niet nabij windzoekgebieden

Gebied Noord West
Kadoelen en Twiske Oost
Banne Zuid, incl. Buiksloterbreek en Marjoleinterrein
Oostzanerwerf overig: Oostzanerdijk, Walvisbuurt, Twiske West, Circus-/Kermisbuurt

Gebied Noord Oost
Buikslotermeer: Rode Kruisbuurt, Loenermark, Buikslotermeerplein, Plan van Gool
Elzenhagen overig: Elzenhagen Zuid, Nintemanterrein

Gebied Oud Noord
Volewijck (vd Pek- en Bloemenbuurt)
IJplein Vogelbuurt
Tuindorp Nieuwendam
Tuindorp Buiksloot (o.a. Blauwe Zand)
Nieuwendammerdijk en Buiksloterdijk
Noordelijke IJoever West: Overhoeks, Buiksloterham, NDSM, Papaverweg en omgeving.
Noordelijke IJoever Oost: Hamerstraatgebied, Zamenhofstraaat, bedrijventerrein Nieuwendammerdijk

VERSIE 22 april HALF ELF

Programma op hoofdlijnen (bijeenkomst NOORD)

Voor deze informatiebijeenkomsten nemen we het **gesprek als werkvorm**. Bestuurder en experts hebben het aan tafel in direct contact met bewoners uit verschillende buurten in NOORD over hun zorgen en informatiebehoeften. We laten zien dat we als gemeente en bestuurders luisteren en hen serieus nemen in de afwegingen. Het gaat daarbij niet om het perfecte antwoord, maar veeleer om aan te sluiten bij de zorgen en informatiebehoeften van bewoners. Zij vertegenwoordigen de diverse perspectieven van bewoners – die staan centraal in het gesprek. Er is geen interactie met kijkers via chat, wel halen we vragen op via mailverbinding. Aan het begin van het gesprek laten we de recent gemaakte video zien 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens' zien.

Het gesprek richt zich op hoofdlijnen op drie onderwerpen:

a) **Waarom**? waarom zijn windmolens op land onmisbaar in de energiemix voor de gemeente en waarom binnen de gemeente? Feiten en afwegingen over de zoekgebieden
b) **Gezondheid en natuur** Zorgen en vragen over gezondheids- en natuuraspecten als geluid, slagschaduw, vogeltrek,
c) **Proces tot besluitvorming RES 1.0** en het proces daarna (tussenfase, rol gemeente, initiatiefnemers en participatieproces, 50% lokaal eigendom en financieel meeprofiteren).

19.00 Blok 1 Intro

a. Welkom door moderator [redacted] en Saskia Groenwoud
b. Toelichting op programma door moderator: opzet van het vraaggesprek uitleggen; verslag in de vorm van een tekening; uitzending is na te zien
c. Voorstellen deelnemers aan vraaggesprek
d. Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers in Noord over windmolens?'

19.15 Blok 2 | Waarom algemeen

Waarom en urgentie windenergie (klimaatakkoord, RES); hoe zijn zoekgebieden tot stand gekomen (ook: afwegingen); hoe zien de zoekgebieden in de stad eruit?

1. Vragen van organisaties en uit de stad
2. Gesprek waarin de vragen worden beantwoord

19.30 Blok 3 | Buurt De Kleine Wereld / Waterlandpleinbuurt + Buurt Elzenhagen / Banne Noord

1. Situatie in deze buurten / zoekgebieden in relatie tot deze buurten
2. Zorgen en vragen over waarom, gezondheid (en over proces tot nu toe)
3. Vragen van kijkers via mail

20.00 Blok 4 | Buurt NoorderIJplas / Molenwijk / Cornelis Douwe + Buurt Landelijk Noord / Schellingwoude / Buikslotermeer

VERSIE 22 april HALF ELF

1. Situatie in deze buurten / zoekgebieden in relatie tot deze buurten
2. Zorgen en vragen over waarom, gezondheid (en over proces tot nu toe)
3. Vragen van kijkers via mail

20.30 Blok 5 | Het proces

1. Hoe nu verder?
2. Check: zijn voldoende zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?

20.45 Blok 6 | Afsluiting

Tonen van visueel verslag van deze avond
Danken gasten/deelnemers, laatste woord aan bestuurder
Afsluiting door moderator
Kijkers laten zien waar nog meer informatie te vinden is (= bumper)

SLOT = UITERLIJK 21.00

TAAL

Draagvlak	Steun
Een windmolen van 3 megawatt	Een windmolen die stroom levert voor zo'n 2.100 huishoudens
17 windmolens	17 windmolens voor bij elkaar zo'n 35.000 huishoudens in Amsterdam
Een opgave van 35 Terrawatt	Het totaal wat we met elkaar in Nederland hebben afgesproken om met windmoelsn en zonnepalen op te wekken.
Klimaatwet / klimaatakkoord	De afspraken die we als overheden met elkaar hebben gemaakt om de aarde leefbaar te houden
CO2 uitstoot	DE
Tiphoogte	Uitleggen:
Slagschaduw	Uitleggen: als de zon zo hoog staat dat de wieken een schaduw geven.
Laagfrequent geluid	Heel laag geluid dat we niet kunnen horen
47 of 41 decibel op de woning / gevel	De geluidsnorm die gemeten wordt aan de buitenkant van de woning
Mitigatie	Maatregelen om de opwarming van de aarde te beperken. Bijvoorbeeld door duurzame
Adaptatie	Maatregelen om ons aan de opwarming van de aarde aan te passen. Bijvoorbeeld aan veel meer regen, hogere temperaturen, zwaardere stormen
Opwek / Duurzame opwek	Het maken van nieuwe stroom met windmolens of zonnepanelen
Fossiele brandstoffen	Olie, gas en hout

VERSIE 22 april HALF ELF

Participatie	Meepraten en meedenken
Consultatie	Iemand vragen
Tussenfase	Een volgende stap om met elkaar te bedenken wat we precies willen en kunnen gaan doen met windmolens in een zoekgebied
Impact	Gevolgen
Inhoudelijk expert	Deskundige
Energiecoöperatie / coöperatie	Een samenwerking om met elkaar een windmolen neer te zetten en daar samen voordeel van te hebben
Omgevingsfonds	Vermijden. Geld dat teruggegeven wordt aan de buurt.
Nationale Omgevingsvisie / omgevingsvisie	Het plan hoe we de ruimte in Nederland in de toekomst indelen
Zon op Dak	Zonnepanelen op daken
Natura2000 / NNN	Een beschermd natuurgebied
Unesco werelderfgoed	Een beschermd landschap
Terrawatt	Een Terrawatt is een aanduiding van de hoeveelheid stroom die we kunnen maken. Vergelijk het met de harde schijf in uw computer. Een Terrawatt is 1.000 Megawatt en dat is weer 1.000 Kilowatt. Een huishouden verbruikt gemiddeld 3400 Kilowatt per jaar.
Afwegingscriteria	Punten die we hebben meegenomen bij de besluitvorming
Tiphoogte	Het hoogste punt in meters van de wieken vanaf de grond.
Flora en fauna	Niet afgeleid van Floradorp. De bloemen, planten en de dieren.
Biodiversiteit	De verschillende levensvormen in een gebied
Ecosysteem	Leefomgeving
RES	Regionale Energie Strategie: afspraken die gemeenten met elkaar maken om ter plekke duurzame stroom op te wekken

VERSIE 22 APRIL HALF ELF

AAN TAFEL EN 2E RING: 18.45 UUR

AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek* ***Bewoners wisselen tussen blokken 3 EN 4***	Tafel: 1. [redacted] 2. Saskia Groenewoud, bestuurder stadsdeel Noord 3. [redacted], bewoner Noorderkwartier 4. [redacted], bewoner Elzenhagen / Banne Noord 5. [redacted], bewoner NoorderIJplas / Molenwijk / Cornelis Douwe Ring 1. [redacted], bewoner Landelijk Noord / Schellingwoude / Buikslotermeer 2. GGD: [redacted] 3. Energietransitie [redacted], Ministerie van EZK 4. Natuur [redacted], Bureau Waardenburg 5. Proces RES: [redacted] 6. Proces RES: [redacted]

BLOK 1: INTRODUCTIE

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.00	[redacted]	Welkom kijkers en aanwezigen bij dit eerste gesprek over windmolens in Amsterdam, waarbij vanavond BEWONERS STADSDEEL NOORD centraal staat.	
		Toelichting op opzet: gesprek met BEWONERS, bestuurder en experts waar we alle aspecten, zorgen en vragen van windmolens aan de orde stellen. Om daarmee u als kijker zo veel mogelijk informatie te geven over dit actuele onderwerp. Het gesprek hebben we in een paar blokken verdeeld: 1. Waarom windmolens? 2. Vier buurten (IN TWEE BLOKKEN) 3. Hoe verder 4. Verdere informatie en afsluiting	

VERSIE 22 april HALF ELF

		Welkom ook aan kijkers uit andere wijken en buurten in Amsterdam, en zeker welkom aan kijkers uit de buurgemeenten, onder andere Landsmeer en Oostzaan, en bewoners in Waterland. VRAGEN VIA EMAIL STELLEN: windmolensnoord@amsterdam.nl IS ALLEEN VOOR DEZE UITZENDING!!!! Voordat ik de deelnemers aan het gesprek voorstel: van alle avonden maken we een visueel verslag in de vorm van een tekening, aan het eind van het gesprek tonen we het verslag van deze avond. Ten tweede: als u na het gesprek nog vragen heeft over windenergie, dan kunt u daarvoor terecht op amsterdam.nl/windenergie. NA VANAVOND NIET MEER EMAIL GEBRUIKEN	EMAIL-ADRES IN BEELD: windmolensnoord@amsterdam.nl
		Voorstellen van organisaties, bestuurder, experts (naam en expertise).	
	[redacted]	Vraag aan Saskia Groenewoud: waarom is dit gesprek over windmolens zo belangrijk?	
	Saskia	Antwoord	
	[redacted]	Vanavond zijn bewoners uit NOORD aanwezig die de zorgen en vragen rondom windenergie en windmolens vanuit verschillende perspectieven benaderen. Met elkaar voeren we hierover een open gesprek om daarmee de kijkers zo goed mogelijk te informeren. We hebben Amsterdammers in NOORD gevraagd wat zij vinden van windmolens.	
		Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers in NOORD over windmolens?'	REGIE: Video = http://windmolens.jktv.nl
19.15			

VERSIE 22 april HALF EL

BLOK 2: WAAROM

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.15		KORT BLOK	REGIE: beeld van windmolens
	[redacted] Expert energietransitie= [redacted] Expert proces	Inleiding op dit blok Welke vragen komen er aan de orde? Waarom windenergie? Waarom windmolens in Amsterdam? Wat is de stand van zaken? Hoe zien de windzoekgebieden er in Amsterdam NOORD uit? Is ons allen duidelijk wat een zoekgebied is? Hoe zijn die zoekgebieden tot stand gekomen? Hoe zit het precies met die kleuren? Waarom niet op zee? Waarom niet alles op zon? Hoeveel molens zijn er nou precies nodig? Ik hoor een aantal van 17, maar hoe zit dat?	KLIMAATAKKOORD OP ZEE ZON EN WIND zoekgebieden
	[redacted] Saskia	Waarom deze keuzes? Hoe om te gaan met de geringe ruimte?	
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd en gevraagd? Over naar het volgende item: we gaan de wijken in!	
19.30		Einde blok	

VERSIE 22 april HALF ELF

BLOK 3: Buurt De Kleine Wereld / Waterlandpleinbuurt + Buurt Elzenhagen / Banne Noord

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.30	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	REGIE: beeld van windmolens
		Deze buurten en de zoekgebieden	Kaart(en)
	Bewoners + Experts + Saskia	Gezondheid Waarom wordt 350 meter als norm aangehouden en niet 600 meter. Of zoals meneer de Laat aangeeft 10x de hoogte? Hoe zit het met Schipholnormen? Hoe zit het met de onderzoeken die aangeven dat er gezondheidsrisico's zijn? Hoe zit het met de brief van artsen die aangeven dat er gezondheidsrisico's zijn? Waarom krijg ik last van geluid? Ik hoorde over stapeling van geluid. Hoe zit dat? Wat is uw bezwaar tegen de hoogte van de windmolens? Hoeveel last krijg ik van slagschaduw? Hoe zit het met de normering over het jaar heen? Welk onderzoek is hier van toepassing? Hoe zit het met de normering van geluid over een jaar heen: kunnen we drie maanden stilzetten en 9 maanden vol laten draaien om aan het gemiddelde te voldoen? Natuur Wat zijn de effecten op vogels? Kan je schade aan vogels voorkomen? Hoe zit het met Natura2000-gebieden. Welke regels gelden daar? Komen er ook molens in sport en recreatiegebied? Ze komen pal naast volkstuinen, mag dat? Proces Volgens mij heeft de gemeente al besloten en komen die windmolens er gewoon Hoe had ik afgelopen jaren kunnen meepraten? Waar kan ik alle informatie vinden?	

VERSIE 22 april HALF ELF

	[redacted]	Drie vragen van kijkers??	Krijgt [redacted] via [redacted] op tafel
	Saskia	Vraag door [redacted]: Hoe borgt de gemeente dat de gezondheid en natuur wordt gewaarborgd.	
20.00		Einde	STOELWISSELING [redacted] VAN TAFEL [redacted] ERBIJ

VERSIE 22 april HALF ELF

BLOK 4: Landelijk Noord / Schellingwoude / Buikslotermeer + NoorderIJplas / Molenwijk / Cornelis Douwe

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
20.00	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	REGIE: beeld van windmolens
		Deze buurten en de zoekgebieden	Kaart(en)
	Bewoners + Experts + Saskia	Gezondheid Waarom wordt 350 meter als norm aangehouden en niet 600 meter. Of zoals meneer de Laat aangeeft 10x de hoogte? Hoe zit het met Schipholnormen? Hoe zit het met de onderzoeken die aangeven dat er gezondheidsrisico's zijn? Hoe zit het met de brief van artsen die aangeven dat er gezondheidsrisico's zijn? Waarom krijg ik last van geluid? Ik hoorde over stapeling van geluid. Hoe zit dat? Wat is uw bezwaar tegen de hoogte van de windmolens? Hoeveel last krijg ik van slagschaduw? Hoe zit het met de normering over het jaar heen? Welk onderzoek is hier van toepassing? Hoe zit het met de normering van geluid over een jaar heen: kunnen we drie maanden stilzetten en 9 maanden vol laten draaien om aan het gemiddelde te voldoen? Natuur Wat zijn de effecten op vogels? Kan je schade aan vogels voorkomen? Hoe zit het met Natura2000-gebieden. Welke regels gelden daar? Komen er ook molens in sport en recreatiegebied? Ze komen pal naast volkstuinen, mag dat? Proces Volgens mij heeft de gemeente al besloten en komen die windmolens er gewoon Hoe had ik afgelopen jaren kunnen meepraten? Waar kan ik alle informatie vinden?	

VERSIE 22 april HALF EL

	[redacted]	Vragen van kijkers via email?	Krijgt [redacted] via [redacted] op tafel
	Saskia	Vraag door [redacted]: Hoe borgt de gemeente dat de gezondheid en natuur wordt gewaarborgd?	
20.30		Einde	

VERSIE 22 april HALF ELF

BLOK 5: HET VERVOLGPROCES

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
20.30	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde? Welke behoeften hebben jullie voor in het vervolg van het proces?	
		Vragen Hoe zien het proces op hoofdlijnen eruit de komende periode/jaren? Hoe komen we de zorgen en vragen van bewoners tegemoet? Hoe worden bewoners direct betrokken bij verdere ontwikkelingen? Wie bepaalt straks de precieze locatie van de windmolens? Wie bepaalt straks wie een windmolen mag plaatsen? Waar gaat de energie naartoe die een windmolen opwekt? Hoe kun je mede-eigenaar van een windmolen worden?	
	[redacted]	Korte toelichting op fasen: startnotitie, concept RES, reactienota, **RES 1.0 (mei 2021)**, en vervolgens RES 2.0 Vervolgens: **Tussenfase/ Reflectiefase** = gesprek over de zoekgebieden en over de rollen tussen belanghebbenden = met name bewoners, initiatiefnemers, gemeente en andere betrokken partijen. Fases worden nu uitgewerkt, we betrekken hier ook partijen uit de stad erbij, velen van jullie hebben een uitnodiging ontvangen. In deze reflectiefase ook inzet van geluidssimulatoren mogelijk.	
	[redacted]	Bewoners, hoe kijken jullie hier tegen aan?	
		Gesprek	
	Saskia	Vraag door [redacted] Hoe gaat u als bestuurder de eigen bewoners betrekken in het vervolgproces?	
20.45	[redacted]	Over naar het volgende item: Informatie en afsluiting	

VERSIE 22 april HALF ELF

VERSIE 22 april HALF ELF

BLOK 6: AFSLUITING

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
20.45	[redacted]	Dit is niet het laatste gesprek dat we over windmolens in Amsterdam voeren, er gaat nog veel contact en overleg plaatsvinden tussen gemeente, bewoners en alle betrokkenen. We nodigen iedereen uit om betrokken te blijven!	
	[redacted]	Visueel verslag laten zien	Bas legt toelichting van [redacted] op tafel
	[redacted]	Zeer korte reacties vragen aan bewoners en aan Saskia Groenewoud	
Max 21.00	[redacted]	U kunt de uitzendingen van vanavond en ook alle andere uitzendingen nakijken! Dank aan gasten Dank aan kijkers Wijzen op slotbeeld met informatie, links	

SLOTBUMPER 10 MINUTEN IN BEELD	Dank u voor het kijken naar het gesprek op 22 april over windmolens in Amsterdam-Noord. Deze uitzending (met ondertiteling) kunt u terugzien op Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie Zie voor meer informatie over windenergie in Amsterdam: Amsterdam.nl/windenergie Zie voor meer informatie over windcoöperaties: Amsterdam-wind.nl Zie voor meer informatie over Windalarm: www.Windalarm.amsterdam

VERSIE 22 APRIL HALF ELF

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 10:22
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Draaiboek ZUIDOOST online gesprek windmolens dinsdag 20 april
Bijlagen: 20210420 DRAAIBOEK Online gesprek windenergie Zuidoost 20 april.docx; columns Zuidoost en Meer [redacted] maart 2021.docx; Instructie voor deelnemers.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

Beste deelnemers,

Vandaag gaan we voor het derde online gesprek over windmolens naar stadsdeel Zuidoost. Met aan tafel [redacted] de [redacted] en een viertal bewoners (waarvan 1 met inbelverbinding vanwege quarantaine). En met experts [redacted] (GGD), [redacted] (onderzoeksbureau Waardenburg), [redacted] en [redacted] en we hopen ook vanavond een externe expert energietransitie in de studio te hebben. Natuurlijk is ook vanavond [redacted] de zeer professionele gespreksleider.

De nadruk ligt vanavond ook op: het gesprek. Een zo natuurlijk mogelijk gesprek met betrokkenen waarmee we tevens informatie aan kijkers geven over de ontwikkelingen rondom windenergie en windmolens in stadsdeel Zuidoost. Bewoners van Zuidoost (en omgeving!!) en hun zorgen + vragen staan centraal.
N.B. Kijkers komen vanavond ook uit de buurgemeenten!

DRAAIBOEK
Bijgaand het draaiboek, alleen voor deelnemers (niet delen met bewoners of derden). Met informatie als houvast en ter voorbereiding.

INSTRUCTIES
Bijgaand ook voor de deelnemers (derden/gasten zijn niet toegestaan, het spijt ons) de informatie voor naar de Tolhuistuin (de studio die vanavond dus eventjes in Zuidoost staat).

COLUMN
Ter inspiratie ook de recente column van [redacted].

VOLGEN EN NAKIJKEN
Zie https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/bijeenkomsten-windmolens-amsterdam/
Of amsterdam.nl/windenergie

Ik hoop jullie hiermee van dienst te zijn. Voor praktische vragen ben ik telefonisch bereikbaar.

Tot vanavond!

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Online gesprek windenergie/-molens ZUIDOOST

DRAAIBOEK (integraal, alleen bestemd voor bestuurder, experts, crew)
Versie 20 april.

Contactpersonen [redacted] | [redacted]@amsterdam.nl | 06[redacted]
[VOOR CREW] [redacted] [redacted]@amsterdam.nl | 06-[redacted]

Datum gesprek: dinsdag 20 april
Tijd: 19.00 – 20.15-30 uur
Focus: stadsdeel Zuidoost

Aan tafel + 2de ring

Naam	Functie, organisatie, rol	Contactgegevens, bijzonderheden
[redacted]	Moderator	[redacted]@veelhooi.nl | 06-[redacted]
[redacted]	Portefeuillehouder stadsdeel Zuidoost	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted] (via inbellen)	Bewoner Weesp (Weespersluis)	[redacted]@gmail.com "Maakt zich zorgen over de drie zoekgebieden rondom Weesp: "Niet één, niet twee, maar zelfs drie mogelijke zoekgebieden voor de megawindturbines rondom de wijk in aanbouw. Eén in de Bloemendalerpolder (gemeente Weesp) en de anderen in Diemerscheg (gemeente Amsterdam én gemeente Diemen)."
[redacted]	Bewoner Abcoude	[redacted]@costerabcoude.nl van Stop Windturbines in het Geingebied (https://stopwindturbinesgeingebied.nl/)
[redacted]	Bewoner Gein	[redacted]@gmail.com Heeft een veehouderij in het Geingebied, (net over de grens) in Abcoude
[redacted]	Bewoner Holendrecht	Bewonerscommissie HoefijzerPlus, huurders Eigen Haard (bchoefijzerplus@gmail.com). Wil het hebben over locatie knooppunt Holendrecht. [redacted] komt [redacted]@gmail.com)
[redacted]	Expert GGD	[redacted]@ggd.amsterdam.nl
[redacted]	Experts proces	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	Expert proces	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]*	Expert natuur & windmolens	[redacted]@buwa.nl
ovb	Expert energietransitie	

*Vogelecoloog onderzoeksbureau Waardenburg

VERSIE 20/4

Programma op hoofdlijnen (stadsdeel-bijeenkomst ZUIDOOST)

Voor deze informatiebijeenkomsten nemen we het **gesprek als werkvorm**. Bestuurder en experts (met name GGD en proces) hebben het aan tafel in direct contact met bewoners (representanten) over hun zorgen en informatiebehoeften. We laten zien dat we als gemeente en bestuurders luisteren en hen serieus nemen in de afwegingen. Het gaat daarbij niet om het perfecte antwoord, maar veeleer om aan te sluiten bij de zorgen en informatiebehoeften van bewoners – die staan centraal in het gesprek. Er is geen interactie met kijkers via chat, alleen aan tafel vindt het gesprek met bewoners (representanten) plaats. Aan het begin van het gesprek laten we de recent gemaakte video zien 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens' zien.
De informatie richt zich op hoofdlijnen op:

a) Windenergie Amsterdam: **waarom** zijn windmolens op land onmisbaar in de energiemix voor de gemeente en waarom binnen de gemeente?
b) Stand van zaken: feiten over de **groene zoekgebieden** in het stadsdeel Zuidost
c) Welke **afwegingen** zijn er geweest voor deze specifieke zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost
d) Zorgen en vragen van bewoners: **gezondheids- en natuuraspecten in stadsdeel Zuidoost**
e) Het **proces** tot besluitvorming RES 1.0 en het proces daarna (tussenfase, rol gemeente, initiatiefnemers en participatieproces, 50% lokaal eigendom en financieel meeprofiteren).

Blok 1 Intro
a. Welkom door moderato [redacted] en [redacted]
b. Toelichting op programma door moderator: opzet van het vraaggesprek uitleggen; verslag in de vorm van een tekening; uitzending is na te zien
c. Voorstellen deelnemers aan vraaggesprek
d. Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens?'

Blok 2 Waarom
Waarom en urgentie windenergie (klimaatakkoord, RES); hoe zijn zoekgebieden tot stand gekomen (ook: afwegingen); hoe zien de zoekgebieden in Zuidoost eruit?

1. Toelichting met presentatie/beelden/kaart en gesprek (experts)
2. Gesprek met bestuurder
3. Gesprek met representanten: nog meer informatie of toelichting? Vragen hierover?
4. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 3 Gezondheids- en natuuraspecten

1. Toelichting met presentatie/beelden: welke aspecten spelen een rol?
2. Vragen van bewoners (eventueel uit introductievideo) laten stellen
3. Gesprek waarin de vragen worden beantwoord
4. Check: zijn alle zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?
5. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 4 Het proces

1. Toelichting met presentatie/beelden: waar staan we nu, waar gaan we naartoe?
    a. Fase Tot RES 1.0: toelichting bestuurder op besluitvorming gemeenteraad
    b. Tussenfase: toelichting bestuurder en experts
    c. Fase Projectvoorbereiding: toelichting bestuurder en experts
2. Vragen van bewoners, gesprek waarin de vragen worden beantwoord
3. Check: zijn alle zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?
4. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 5 Afsluiting
Tonen van visueel verslag van deze avond
Danken gasten/deelnemers, laatste woord aan bestuurder
Afsluiting door moderator

VERSIE 20/4

Kijkers laten zien waar nog meer informatie te vinden is (= bumper)

VERSIE 20/4

BLOK 1: INTRODUCTIE

AAN TAFEL EN 2E RING: 18.45 UUR

AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 1. [redacted] (proces) 2. [redacted] (proces) 3. [redacted] (GGD gezondheid) 4. [redacted] (Bureau Waardenburg) 5. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.00	[redacted]	Welkom kijkers en aanwezigen bij dit eerste gesprek over windmolens in Amsterdam, waarbij vanavond het stadsdeel Zuidoost centraal staat.	Belangrijk: vanavond staat stadsdeel Zuidoost centraal!
		Toelichting op opzet: gesprek met bewoners, bestuurder en experts waar we alle aspecten, zorgen en vragen van windmolens aan de orde stellen. Om daarmee u als kijker zo veel mogelijk informatie te geven over dit actuele onderwerp. Het gesprek hebben we in een paar blokken verdeeld: 1. Waarom windmolens? 2. Gezondheid en natuur 3. Het proces 4. Verdere informatie en afsluiting Voordat ik de deelnemers aan het gesprek voorstel: van alle avonden maken we een visueel verslag in de vorm van een tekening, aan het eind van het gesprek tonen we het verslag van deze avond. Ten tweede: als u na het gesprek nog vragen heeft over windenergie, dan kunt u daarvoor terecht op amsterdam.nl/windenergie.	

VERSIE 20/4

		Voorstellen van bewoners, bestuurder, experts (naam en expertise).	
	[redacted]	Woord aan [redacted]: waarom is dit gesprek over windmolens zo belangrijk?	
	[redacted]	Veel burgers, ook in stadsdeel Zuidoost, maken zich zorgen over windmolens. Die zorgen nemen we als gemeente- en als stadsdeelbestuur serieus, daarom dit gesprek. En als we het over bewoners hebben, dan geldt dat ook de bewoners uit onze buurgemeenten, zoals onder andere Weesp, Diemen, Baambrugge, Abcoude en Ouder-Amstel die vanavond ook kijken. Tegelijkertijd weten we dat in de strijd tegen klimaatverandering er veel meer duurzame elektriciteit moet worden opgewekt. Door zonnepanelen op grote en kleine daken, door windmolens op zee maar ook door windmolens op land, zoals vastgelegd in het landelijke Klimaatakkoord. Als stad willen we daar onze verantwoordelijkheid in nemen, door ook binnen onze stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor windmolens. Opwek van duurzame energie met windmolens in een stedelijke omgeving zoals stadsdeel Zuidoost: dat kán ingrijpende veranderingen in onze leef- en woonomgeving betekenen. Bewoners maken zich zorgen dat windmolens misschien bij hen in de buurt komen te staan. Windmolens dichtbij huis roepen emoties op en zorgen, over met name gezondheid en natuur. Die zorgen begrijp ik heel goed. Dat is begrijpelijk en tegelijkertijd ook lastig. Daarover voeren we een open en eerlijk gesprek. Zoals ook vanavond.	
	[redacted]	Vanavond staan bewoners centraal met hun zorgen en vragen rondom windenergie en windmolens. We hebben Amsterdammers gevraagd wat zij vinden van windmolens.	
		Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens?'	REGIE: Video = http://windmolens.jktv.nl
19.10			REGIE: Bumper 2 (5 seconden)

VERSIE 2014

BLOK 2: WAAROM

BUMPER 2 (5 sec.) **AANPASSEN**	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Waarom?*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid) 10. [redacted] (bureau Waardenburg) 11. Expert energietransitie (naam/ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
19.10	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	Waarom windenergie? Waarom windmolens in Amsterdam en misschien ook in stadsdeel Oost? Wat is de stand van zaken? Hoe zien de windzoekgebieden er in Amsterdam en met name in Oost eruit?
	[redacted]	Om te beginnen: kunnen we aangeven *waarom* we windenergie in Nederland en ook in Nederland willen? Wat zegt het landelijke beleid (Klimaatakkoord) over duurzame opwek met wind- en zonne-energie?	Eerst bij bewoners de vraag neerleggen
	[redacted]	Kort en krachtig antwoord [redacted] Dan vervolgvragen van [redacted]	Expert energietransitie OVB

VERSIE 20/4

		- waarom niet op zee? - waarom hebben we zee én land nodig? - waarom ook in een dichtbevolkt gebied?	
	[redacted]	[redacted] of [redacted] kunnen jullie in het kort aangeven hoeveel energie Amsterdam wil opwekken met windmolens?	
		• Gemeenteraad: ambitie is om voor 2030 minstens 50MW extra opgesteld vermogen windenergie (totaal 127) te realiseren • 50MW extra = ongeveer 17 windmolens extra in Amsterdam • De gemeente is afgelopen jaren op zoek gegaan naar mógelijke windzoekgebieden • Na vele gesprekken met bewoners en veel onderzoek is de gemeente gekomen met een aantal zoekgebieden; dat is dus niet hetzelfde als het bepalen waar de windmolens komen te staan • We hebben nog geen concrete locaties bepaald!	Beeld windmolens
	[redacted]	Dat betekent ruimte zoeken. Hoe vinden we deze gebieden, hoe is dat aangepakt, [redacted]?	
	[redacted]	Op hoofdlijnen. Je moet twee fases onderscheiden: • De fase waarin je als gemeente bedenkt welke richting je opgaat • En de fase waarin je deze richting uitwerkt Om te komen tot de RES hebben we drie hoofdstappen bewandeld: 1. We zijn in 2019 begonnen en hebben toen scenario's uitgewerkt. Daarop hebben bewoners hun input kunnen geven, daarom staat landelijk Noord bijvoorbeeld als reservezoekgebied. 2. Vervolgens heeft het bestuur op basis van deze scenario's concept zoekgebieden aangewezen en de ambitie van 50 MW extra in 2030 geformuleerd, dus ongeveer 17 nieuwe molens. Dat is door de gemeenteraad vastgelegd in de zogeheten concept RES. Op de concept RES hebben we veel reacties ontvangen. 3. Sindsdien is de gemeente op zoek gegaan naar hoe de windzoekgebieden aangepast moeten worden. Dat is nu gebeurd: - De gebieden zijn verkleind, - De kleuren zijn aangepast. Met de vaststelling van deze zoekgebieden sluiten we deze fase af.	Beeld van scenario naar concept RES naar RES 1.0 Beeld met bewoners aan het werk tijdens zo'n avond

VERSIE 20/4

		Belangrijk: een zoekgebied is dus niet hetzelfde dat we al weten waar exact de molens komen te staan. We moeten nog veel uitzoeken en bespreken, daarmee starten we na de vaststelling binnenkort van de zoekgebieden. En dat gesprek hierover voeren we ook samen met de bewoners.	
	[redacted]	[redacted] en [redacted] kun je toelichten hoe die zoekgebieden tot stand zijn gekomen?	
	[redacted] 2de ring	Ik zal aan de hand van een paar beelden toelichten waar we staan bij het verkennen en voorstellen van zoekgebieden in Amsterdam en in stadsdeel Oost. Net als alle andere regio's en gemeenten hanteren we vier afwegingen (zie beeld): 1. De hoeveelheid duurzame elektriciteit die we kunnen opwekken. 2. Het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak (=betrokkenheid en steun). 3. De ruimtelijke inpassing en de effecten op natuur en landschap 4. De effecten op het elektriciteitssysteem. Het afgelopen jaar hebben we als gemeente onderzoek gedaan naar deze vier aspecten in de eerder opgestelde zoekgebieden, zie het beeld met de oude kaart. Op basis van alle onderzoeken heeft de gemeente een afweging gemaakt en zijn de zoekgebieden aangepast. Zie de nieuwe kaart met de zoekgebieden in heel Amsterdam. Als we inzoomen op stadsdeel Zuidoost zien we in dit stadsdeel nu twee voorgestelde zoekgebieden (zie ingezoomde kaart). Groen = een voorkeursgebied voor nieuwe windmolens Geel = reservegebied Rood = reservegebied	Beeld oude zoekgebieden Amsterdam Beeld aangepaste kaart Amsterdam Beeld zoekgebieden Zuidoost (ingezoomd)
	[redacted]	[redacted] kun jij in het kort de zoekgebieden van Zuidoost toelichten?	
	[redacted]	Ik zal heel kort de zoekgebieden in Zuidoost toelichten. **Zoekgebied Diemerscheg** Dit gebied is al een energielandschap vanwege de aanwezigheid van de Diemercentrale en de hoogspanningsmasten die het gebied doorkruizen. In het gebied zijn ruimtelijke aanknopingspunten voor windturbines als het Amsterdam-Rijnkanaal, het verkeersknooppunt A1/A9, en het spoor. Deze aanknopingspunten werden ook genoemd in de participatiesessies. In het gebied is technisch gezien relatief veel potentie en er is zowel een clusteropstelling als een lijnopstelling mogelijk. De mogelijkheden zijn en	Beeld zoekgebieden Zuidoost (ingezoomd) **REGIE Zoekgebied Diemerscheg**

VERSIE 2014

		worden besproken met de buurgemeenten en de provincie Noord-Holland, en wellicht kan het vervolgproces in het gebied samen worden opgepakt. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er aandachtspunten die te overbruggen zijn, o.a. ingebracht door de natuur- en milieuorganisaties20. In een enquête van OIS naar reacties op ideeën voor de Diemerscheg vond een meerderheid windmolens en zonnepanelen een neutraal tot een goed idee21. Tot slot kunnen in dit gebied windturbines relatief goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Aandachtspunt: ☐In NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland). ☐Ruimte voor recreatie. **Zoekgebied Waternet locatie/ Gein & Gaasperplas** Dit gebied kan samen met turbines in de Diemerscheg een nieuw cluster met windturbines vormen. Windturbines passen bij de klimaatneutrale ambitie van de Waterschappen en ruimtelijk gezien kunnen de hoogspanningsmasten als aanknopingspunt dienen. In dit gebied kunnen windturbines relatief goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Aandachtspunten: ☐In/nabij NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland). ☐Ruimte voor recreatie. **Zoekgebied 6a) Knooppunt Holendrecht & 6b) Amstel III** Samen met de bestaande turbine bij de Ouderkerkerplas kan eventueel in samenwerking met de buurgemeenten rond het verkeersknooppunt A2/A9 een klein cluster turbines worden gerealiseerd. Dit aanknopingspunt is ook naar voren gekomen in de participatiesessies. Na het havengebied en het gebied Noorder IJ-plas is de meeste steun geuit voor nieuwe windturbines in dit gebied in de enquêtes van OIS. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er weinig bezwaren. Het bedrijventerrein Amstel III is in de uiteindelijke afweging "geel" gekleurd in verband met de woningbouwplannen. In dit gebied kunnen windturbines relatief goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Aandachtspunten: ☐In/nabij NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland). ☐Ruimte in relatie met recreatie en de golfbaan. **Zoekgebied 7) Kop Amstelscheg**	REGIE Zoekgebied Waternet locatie/ Gein & Gaasperplas REGIE Zoekgebied 6a) Knooppunt Holendrecht & 6b) Amstel III

VERSIE 20/4

		Dit gebied is "rood" gekleurd vanwege de beperkte technische potentie (ook vanwege de hoogtebeperkingen) in relatie tot de recreatieve waarde van het gebied. **Extra zoekgebied** De status is niet veranderd ten opzichte van de concept RES. Dit gebied is niet specifiek onderzocht. SAMENGEVAT: Kruispunt A9/A2 Holendrecht. De bestaande windmolen vervangen wordt en er 1 of 2 bij zouden kunnen komen In het verlengde ligt het zoekgebied ZO, waar mogelijk 1 of 2 molen kunnen komen. En onder de A9 zouden er eventueel ook nog 2 van de Ronde Venen kunnen komen. Ouder Amstel heeft gevraagd of wij eventueel eind dit jaar gezamenlijk een ecologisch onderzoek kunnen doen en de kosten delen. Op waternetterrein zouden er 1 of 2 kunnen komen ten zuiden van Gein. De Ronde Venen heeft aangegeven dit gebied pas als laatste zoekgebied te willen verkennen. Hier is voorlopig alleen zonneweides voorzien geen Windmolens, Er is grote weerstand voor inzet windmolens in de Geinpolder die hoofdzakelijk in de Ronde Venen ligt. In Knooppunt A1/A9 Diemerscheg willen ook Weesp en Diemen windmolens plaatsen tussen de Tennet masten. Maar hier kunnen de meeste molens geplaatst worden (vijf of zes)	REGIE Zoekgebied 7) Kop Amstelscheg
	[redacted]	**Is ons allen duidelijk wat een zoekgebied is?** Bewoners: hoe kijken jullie hier tegenaan? Begrijpen jullie de manier waarop de regio en ook gemeente Amsterdam dit **aanpakken**?	Beeld zoekgebieden Zuidoost
	Bewoners [redacted] Experts	Gesprek aan tafel	Bewoners en [redacted] Mogelijkheid van aanvulling door experts vanuit 2de ring
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd en gevraagd? Over naar het volgende item: gezondheid en natuur	

VERSIE 2014

Ongeveer 19.45			Inzet Bumper blok 3 (10 seconden) ?? (Stoelwisseling eventueel)

VERSIE 20/4

BLOK 3: GEZONDHEID & NATUUR

Reactie van MER commissie (zie bijlage achterin) kan worden gebruikt om inhoudelijk in te brengen op een moment waar dat het beste van toepassing is. Kan door [redacted] of [redacted]

BUMPER 3 **AANPASSEN**	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Gezondheid & natuur*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid) 10. [redacted] (bureau Waardenburg) 11. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.45	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde? Vraag aan bewoners: wat zijn jullie zorgen en vragen rondom gezondheid en natuur?	REGIE: Beeld van (draaiende) windmolens (kan herhaald worden als afwisseling met andere visuals in dit blok) *Zorgen en vragen over:* • *Gezondheid: geluid / zicht / afstand / slagschaduw* • *Natuur: Natura 2000 / vogels* *Andere aspecten: waardevermindering huizen* *Kritische vragen en opmerkingen te verwachten:* • *Waarom niet eerst meer onderzoek?* • *Onderzoeken RIVM deugen niet, onderzoek Jan de Laat wel* • Idem voor Deens Onderzoek naar natuur-effecten

VERSIE 20/4

	[redacted] Bewoners Expert geluid Expert geluid	[top 5] **Geluid** **Laagfrequent geluid**	REGIE: Sheets/visuals staan klaar: • Soorten geluid • Geluidsnormen verschillende geluidsbronnen • Laagfrequent geluid in/om huis • Geluidsnormen Mogelijke vragen: • Wat is het geluid van windmolens? *Bij het draaien van de wieken maken WT een karakteristiek geluid, een soort 'swoosh, swoosh'. Daarnaast is dicht bij de molens het geluid van het binnenwerk en mogelijk het gezoem van de ventilatoren voor de elektrische apparatuur te horen.* • Wat is de geluidsnorm? *47 dB Lden en 41 dB Lnight + [PLAATJE] geluidnormen verschillende geluidsbronnen* • Welke regels zijn er om geluidshinder zo klein/laag mogelijk te houden? • Ik ben bang voor geluidshinder en hoor dat mensen er niet van kunnen slapen, hoe zit dat? *Geluid kan hinderlijk zijn en in de nacht kan geluid voor slaapverstoring zorgen. Dat is in NL een probleem rond bv. wegen en luchthavens. Niet iedereen heeft daar last van, maar een deel van de omwonenden wel. Hoe meer geluid, hoe groter het aantal mensen met hinder zal zijn. Daarom is het van groot belang om zeer zorgvuldig te zijn bij het uitzoeken van de plaats waar WM komen te staan, en goede afspraken te maken met de omwonenden om in de situaties waarin hinder optreedt bv. de draaisnelheid van de wieken aan te passen of de molen tijdelijk stil te zetten. Het handhaven van de geluidnorm is daarvoor belangrijk, maar goede afspraken met de omgeving zijn evenzeer belangrijk.* • Hoe zit het met laagfrequent geluid, zeker in wateromgeving, en gezondheidsklachten? *Zie boven* • Hoe zit het met de normering van geluid over een jaar heen: kunnen we drie maanden stilzetten en 9 maanden vol laten draaien om aan het gemiddelde te voldoen?
	idem	[top 5] **Zicht**	Mogelijke vragen: • Hoe hoog worden de windmolens? *Hoogte is vraag voor RES team. Impact is geluid, slagschaduw, licht op de top, uitzicht.* • Welke impact heeft dat straks op mijn woon- en leefomgeving?
	idem	[top 5] **Afstand**	Mogelijke vragen: • Kunnen we windmolens geplaatst worden op 350 meter van een woning? *Vraag voor RES team[redacted], maar kan wel aangeven dat vanuit gezondheid geluidniveau belangrijker is dan afstand.*
	idem	[Top 5] **Slagschaduw**	Mogelijke vragen:

VERSIE 2014

			• Kan ik hinder verwachten van slagschaduw? *Ja, in de directe omgeving van de molen kan slagschaduw optreden. Er zijn regels om slagschaduw te verminderen. Als er veel hinder wordt verwacht is een stilstandvoorziening mogelijk.*
	idem	[Top 5] **Natuur (vogels)** **Natura 2000-gebied**	Mogelijke vragen: • Wat zijn de effecten voor vogels en de natuur? • Mogen molens in Natura 2000-gebied?
	idem	Recreatiegebieden	Mogelijke vragen: • Komen er ook windmolens in recreatie- en sportgebieden?
	[redacted]	Hoe gaat u als bestuurder de afweging maken, tegen de achtergrond van deze zorgen en vragen?	
	[redacted]		We zullen voor alle zoekgebieden nader moeten bekijken wat kan. Pas als we echt locaties hebben, weten we tegen welke exacte bezwaren van natuur en geluid we tegenkomen. Vooral dan is ook nog de optie open dat bepaalde deelgebieden op zoveel bezwaren stuiten, dat die afvallen. Juist daarom moeten we nu aan de slag, want we weten dat dit een tijd duurt. En hierbij gaan we de bewoners betrekken!
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd? Over naar het volgende item: het proces	
Ong. 20.05-10			Bumper 4 (15 seconden) (Stoelwisseling eventueel)

VERSIE 2014

BLOK 4: HET PROCES

BUMPER 4 AANPASSEN	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Het proces nu en straks*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid 10. [redacted] (bureau Waardenburg) 11. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
20.05-10	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	
	[redacted]	Reactie vragen aan bewoners: hoe zijn jullie betrokken bij het proces, wat zijn jullie ervaringen in de periode tot nu, welke behoeften hebben jullie voor in het vervolg van het proces? Waaraan hebben jullie behoefte?	
	Bewoners	Inbreng Gesprek	
	[redacted]	Hoe zien het proces op hoofdlijnen eruit de komende periode/jaren? Hoe komen we de zorgen en vragen van bewoners tegemoet? Hoe worden bewoners direct betrokken bij verdere ontwikkelingen?	
	[redacted]	Toelichting op fasen: startnotitie, concept RES, reactienota, **RES 1.0 (mei 2021)**, en vervolgens RES 2.0	Beeld van besluitvorming nu

VERSIE 20/4

		Vervolgens: **Tussenfase** = gesprek over de ruimte en over de rollen tussen belanghebbenden = met name bewoners, initiatiefnemers, gemeente en andere betrokken partijen: • Wat verwachten we van een gemeente en van elkaar? • Zijn er voorkeursgebieden voor windmolens? Waar liggen kansen voor verbetering van een gebied? • Ook: bespreken van zorgen over gezondheid en vragen die leven In deze fase ook inzet van geluidssimulatoren mogelijk. Toelichting op initiatiefnemers windmolen • Eerst participatieplan in gesprek met de bewoners • Dan uitvoeren van dit plan en bewoners laten meepraten over de onderwerpen die bepaald zijn. Zoals geluid en gezondheid, natuur, hoe het eruit zal zien • Ook verplicht MER-onderzoek over milieueffecten en GGD onderzoeken over locatie Pas aan het einde van deze tussenfase komt besluitvorming, die kan altijd nog negatief zijn. **Toelichting participatie = betrokkenheid bewoners!**	Beeld van fases (incl. REFLECTIEFASE) Beeld van gebied Beeld van participatie
	[redacted]	Bewoners van stadsdeel Zuidoost, hoe kijken jullie hier tegen aan?	Beeld van zoekgebieden Oost
	Bewoners	Inbreng Gesprek	
	[redacted]	Hoe gaat u als bestuurder de eigen bewoners betrekken in het vervolgproces?	REFLECTIEFASE
	[redacted]	Bewoners kunnen meepraten in de tussenfase Bewoners kunnen meepraten over hoe participatie eruit zal zien, en vervolgens eraan deelnemen Participatie kan bijvoorbeeld gebeuren aan tafels over natuur, over geluid, over financieel meeprofiteren (lid van windcoöperatie), zoals ook aangegeven door de man in het filmpje En bewoners kunnen bij de besluitvorming in de gemeenteraad (raadscommissie) hun stem laten horen.	
		Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd?	Mogelijke extra vragen: • Wie bepaalt straks de precieze locatie van de windmolens? • Wie bepaalt straks wie een windmolen mag plaatsen?

VERSIE 20/4

			• Waar gaat de energie naartoe die een windmolen opwekt? • Kan ik mede-eigenaar van een windmolen worden?
20.20	[redacted]	Over naar het volgende item: Informatie en afsluiting	Bumper 5: Afsluiting (15 seconden)

VERSIE 20/4

BLOK 5: AFSLUITING

BUMPER 5 **AANPASSEN**	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Afsluiting*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 1. [redacted] (proces) 2. [redacted] (proces) 3. [redacted] (gezondheid) 4. [redacted] (bureau Waardenburg) 5. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
20.20	[redacted]	Dit is niet het laatste gesprek dat we over windmolens in Amsterdam voeren, er gaat nog veel contact en overleg plaatsvinden tussen gemeente, bewoners en alle betrokkenen. We nodigen iedereen uit om betrokken te blijven!	
	[redacted]	Visueel verslag laten zien	Bas zorgt voor aanlevering in beeld plus toelichting van [redacted]
	[redacted]	Zeer korte reacties vragen aan inwoners en aan [redacted]	
Max 20.30	[redacted]	Dank aan gasten Dank aan kijkers Wijzen op slotbeeld met informatie, links	

SLOTBUMPER **10 MINUTEN IN BEELD** **AANGEPAST!!**	Dank u voor het kijken naar het gesprek op 20 april over windmolens in Amsterdam Zuidoost. Deze uitzending (met ondertiteling) kunt u terugzien op Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie Zie voor meer informatie over windenergie in Amsterdam: Amsterdam.nl/windenergie

VERSIE 20/4

	Zie voor meer informatie over windcoöperaties: Amsterdam-wind.nl Zie voor meer informatie over Windalarm: www.Windalarm.amsterdam Zie voor meer informatie over Stop Windturbines in het Geingebied: https://stopwindturbinesgeingebied.nl/

VERSIE 20/4

Reactie MER

Geachte heer [redacted] beste [redacted]

U heeft mij/ de Commissie m.e.r., gevraagd om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden op vier gespreksavonden de komende weken over windmolens in en om Amsterdam.

De Commissie m.e.r. adviseert, als onafhankelijke organisatie, over de inhoud van milieueffectrapporten. Onze werkwijze is transparant en onze adviezen zijn openbaar. Hier vindt u informatie over de hoe we werken: https://www.commissiemer.nl/documenten/00000239.pdf.
Om onafhankelijk advies te kunnen geven kunnen we geen betrokkenheid hebben bij een initiatief, de besluitnemer of de initiatiefnemer. Om die reden behoort het ondersteunen van de initiatiefnemer/ bevoegd gezag op bewonersavonden, in dit geval de gemeente Amsterdam, niet tot de mogelijkheden; het verhoudt zich niet tot onze onafhankelijke rol.
Wellicht is een mogelijkheid dat u zich laat ondersteunen door de opstellers van de milieu-informatie bij de RES (Tauw) of de opstellers van de omgevingseffectrapportage bij de Omgevingsvisie Amsterdam (Antea Groep).

Als besproken hierbij nog enige aanvullende informatie.

- Het instrument milieueffectrapportage is uitstekend geschikt om milieu- en omgevingseffecten van windturbines/ windparken in beeld te brengen, zoals geluidhinder, schaduw, impact op het landschap, effecten op de natuur en Natura2000-gebieden, biodiversiteit, risico's, gezondheid, vogels en vleermuizen. Ook komen in milieueffectrapportage de afweging van alternatieven en mogelijke mitigerende maatregelen aan de orde. Op de website van de Commissie m.e.r. vindt u een groot aantal voorbeelden van milieueffectrapportage bij windparken.
- Voor alle (bestemmings)plannen en structuurvisies over windenergie of die windturbineparken mogelijk maken (kaderstelling voor toekomstige m.e.r.-beoordeling van windturbineparken) geldt de plicht om een plan-MER op te stellen.
- Wanneer is bij een windpark sprake van m.e.r.(-beoordelings)plicht? De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark op zee of land is bijna altijd m.e.r.-beoordelingsplichtig (categorie D22.2 Besluit m.e.r.). Voor een windpark is vaak naast een m.e.r.-beoordeling in het kader van een omgevingsvergunnning ook een wijziging van een ruimtelijk plan nodig. Voor dit plan geldt los van de uitkomst van de m.e.r.-beoordeling dan meestal nog een aparte plan-m.e.r.-plicht. Of er project-m.e.r.-plicht is, hangt af van de m.e.r.-beoordeling. In bepaalde gevallen is een windpark ook direct project-m.e.r.-plichtig op grond van categorie C22.2. Besluit m.e.r.
- Voor meer info: https://www.commissiemer.nl/documenten/00000226.pdf.
- De Commissie m.e.r. voorziet de gemeente Amsterdam uiteraard graag van advies bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en bij het uiteindelijke MER voor windturbines in en om Amsterdam.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Directeur / algemeen secretaris

VERSIE 20/4

Sociale verduurzaming

Sociale verduurzaming. Onder die vlag zijn we in Zuidoost een kleine drie jaar geleden begonnen om het klimaat te verbeteren op een sociaal verantwoorde manier. Dat betekent dat bewoners met een smalle beurs er financieel niet op achteruit mogen gaan en dat het werkgelegenheid oplevert. Ook hebben we er op ingezet dat bewoners en ondernemers zoveel mogelijk baas over hun eigen energievoorziening worden. Minder afhankelijk van de grote energieleveranciers. Binnenkort organiseren we een bijeenkomst met alle betrokken mensen, waaronder de energiecommissarissen uit Zuidoost en organisaties om te kijken hoe ver het hiermee staat en of sociaal en duurzaam wel samen kan. Spannend om te kijken of dit lukt in de praktijk. Hierover binnenkort meer informatie.

Ondertussen krijgen we steeds meer informatie en signalen dat het niet goed gaat met moeder aarde. De gemiddelde temperatuur stijgt in hoog tempo, ijskappen en gletsjers smelten veel sneller dat verwacht, het water stijgt in kwetsbare gebieden waardoor oogsten mislukken, de bevolking zich als gevolg hiervan gaat verplaatsen op zoek naar betere oorden. Vaak wonen hier al andere mensen waardoor conflicten op de loer liggen. Ook Nederland is voor een groot deel een delta, we kunnen niet eindeloos doorgaan onze dijken te verhogen tegen de stijging van het zeewater en de rivieren.

Momenteel bestrijden we de Corona crisis. Ik ga er van uit dat we Corona er samen onder krijgen, zeker nu we kunnen vaccineren. De klimaatcrisis is echter veel groter en omvangrijker om te bestrijden. Het goede nieuws is dat dit wel kan. Als we het maar samen aanpakken en wereldwijd samenwerken. Er zijn alternatieve schone en veilige energiebronnen zoals wind, zon, aardwarmte en koude opslag, groen gas uit afval en menselijke uitwerpselen etc. We kunnen ook nog veel beter onze woningen isoleren en zuiniger met energie omgaan. Daarom heeft ook Nederland zich verbonden aan het Klimaatakkoord van Parijs waarin alle landen zich verplichten maatregelen te nemen om de temperatuur op aarde maximaal 1,5 graad te laten stijgen. Landelijk zijn er door de regering klimaattafels ingericht waar iedere regio verplicht is duurzame energie op land te realiseren, want met windmolens op zee alleen gaan we de doelen niet halen. Iedere regio stelt hiervoor een plan op dat een RES heet (Regionale Energie Strategie). We kunnen het namelijk alleen door goed regionaal samen te werken. Dit is een opdracht van de regering. Als de regio's niet zelf tot voldoende opwekking van duurzame energie komen zal de regering ingrijpen en het zelf aanwijzen. Het is dus niet vrijblijvend of een hobby van lokale bestuurders. Amsterdam voelt zich echter als grote stad ook verplicht om deze klimaatdoelen te gaan halen en als grote energie verbruiker niet de oplossing bij de buurgemeente neer te leggen. Dat zou niet eerlijk zijn en ook moeilijk zijn voor de buurgemeente want Nederland is een dichtbevolkt land, ook buiten de steden. De stad neemt haar verantwoordelijkheid en heeft een plan van aanpak opgesteld. Zo komen er heel veel zonnedaken, grootschalige isolatie van woningen en andere gebouwen, gebruik van restenergie uit de afval, energiecentrale en datacenters en ook windenergie.

Verantwoorde locaties
Een windmolen is lastig op de Dam te plaatsen dus we zoeken naar geschikte en verantwoorde locaties aan de randen van de stad. Hierbij wordt met objectieve criteria zorgvuldig gekeken naar mogelijke schadelijke effecten voor de natuur (vogels), recreatie voor de Amsterdammers, geluidoverlast en gezondheid voor bewoners. Hierbij wordt rekening gehouden met landelijke normen en ook voor de hoogte is er een maximum in verband met het vliegverkeer van Schiphol. Hierbij kan het voorkomen dat het plaatsen van een windmolen goed kan volgens deze eisen maar

dat bewoners in de buurt overlast verwachten. En dat het uitzicht op een of meerder molens niet fijn is. Dat zijn heel terechte en begrijpelijke zorgen en belangen van bewoners die serieus genomen dienen te worden. Nu komt het er op aan dat we als samenleving tot een zorgvuldige en verantwoorde afweging van deze belangen en tot een keuze komen. Enerzijds is het algemeen belang van de bestrijding van de klimaatproblemen en droge voeten houden hier en elders in de wereld. Aan de andere kant hebben we het belang van bewoners die in de buurt van een molen wonen. Het is uiteindelijk de taak van de gekozen volksvertegenwoordigers in onze Gemeenteraad die straks die afweging gaan maken. In Zuidoost zijn ook zoekgebieden voor windmolens, in het Diemerbos langs het Amsterdam-Rijnkanaal, achter Waternet en bij het kruispunt Holendrecht. Op advies van de Stadsdeelcommissie en het dagelijks bestuur van Zuidoost is de locatie Gaasperplas als geschikte locatie afgevallen in verband met de recreatie en de natuur.

Binnenkort in gesprek

Binnenkort gaan we met bewoners in gesprek over waar de molens in deze zoeklocaties het beste zouden kunnen komen. En het liefst zie ik de molens in eigendom van Coöperaties uit Zuidoost. Eigenaarschap van de bewoners uit Zuidoost zelf. Zo ligt hiervoor al een initiatief uit de K buurt. Deze buurt kan zijn eigen molen krijgen. De opbrengsten komen dan ten goede aan de bewoners zelf, of aan de buurt als geheel.

Ik roep u op om naar deze bijeenkomsten te komen, maar ook om zich bij mij te melden als u interesse heeft om mee te doen een eigen coöperatie op te zetten voor een molen in Zuidoost. We kunnen u helpen en de weg wijzen hoe dit te doen. Een voorbeeld van sociale verduurzaming in eigen buurt!

[redacted]@Amsterdam.nl

Gesprekken over windmolens in Amsterdam
Informatie voor deelnemers

In april organiseert de gemeente Amsterdam een aantal online gesprekken over windenergie en -molens in Amsterdam. U neemt deel aan dit live gesprek. Hierbij geven we u enige informatie.

Opzet
Elk gesprek is live vanuit een studio en wordt direct gestreamd zodat kijkers thuis kunnen meekijken.

Locatie
Het gesprek houden we in de Tolhuistuin in Amsterdam-Noord.
Adres: IJpromenade 2 1031 KT Amsterdam
Bereikbaar via de pont: neem vanaf Centraal Station de pont naar Buiksloterweg. De reisduur is ongeveer drie minuten. Het dragen van een mondkapje is verplicht op de pont.
Bereikbaar met bus: vanuit Amsterdam-Noord is de Tolhuistuin te bereiken met bus 38. De bus stopt direct naast de Tolhuistuin. Raadpleeg voor actuele reisinformatie www.9292.nl. Het dragen van een mondkapje in verplicht in de bus.
Met auto: de dichtstbijzijnde parkeergarage is onder de A'DAM Toren, Overhoeksplein 5,1031 KS. Vanaf hier is het ongeveer 150 meter lopen naar het Paviljoen. Ook kan er geparkeerd worden aan de centrumkant van de stad bij Parking Centrum, Oosterdokstraat 150. Neem dan de pont naar Buiksloterweg te nemen aan de Noordzijde van Amsterdam Centraal Station.

Tijden
Het gesprek start stipt om 19.00 uur en duurt tot ongeveer 20.15 uur (met mogelijk uitloop van maximaal 15 minuten)
We verwachten u bij voorkeur om **17.30 uur**, er staat dan een warm buffet voor u klaar.
Vanaf 18.00 uur willen we u en de andere deelnemers nadere informatie en instructies verstrekken.
Het gesprek vindt plaats in **de Concertzaal**. Bij de ingang van de Tolhuistuin wordt u ontvangen door de organisatie. Ook staan er bordjes met: Gemeente Amsterdam.

Geen gasten meenemen
Vanwege de corona-regels die we in acht moeten nemen, verzoeken we u vriendelijk om geen gasten mee te nemen naar de Tolhuistuin. Alleen deelnemers aan het gesprek en medewerkers van de organisatie hebben toestemming om binnen te komen.

Corona-maatregelen
We verzoeken u alle geldende corona-maatregelen in acht te nemen:

- Was vaak en goed uw handen
- Houd 1,5 meter afstand van anderen
- Draag bij binnenkomst een mondkapje. Alleen tijdens het live gesprek kunt u het mondkapje af doen.
- Schud geen handen
- Hoest of nies in uw elleboog
- Blijf thuis bij klachten en laat u direct testen

Uitzending
De uitzending van het gesprek is te volgen via livestreaming:
www.Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie
Elk gesprek is zo spoedig mogelijk na afloop terug te zien, voorzien van ondertiteling.

Contact
Neem voor meer informatie contact op met de organisatie: [redacted] | 06-[redacted] | [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 17:17
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Expertgroep windturbines en natuur
Bijlagen: 211011 Expertgroep windturbines en natuur.docx

Hi [redacted] en [redacted]

Ik heb het gezondheids-document omgebouwd naar natuur, maar is nog niet helemaal verfijnd. Ik moet nog wat dingen ophalen bij [redacted] en ook bij [redacted] (stadsecoloog/Tauw). Ik moet uitzoeken wat de natuurtoets die Tauw uitvoert als extra input (irt quickscan van Gregor) oplevert en hoe we daar op kunnen voortbouwen. Dit doe ik morgen.

Maar in principe streef ik er naar het format zo veel mogelijk gelijk te houden met gezondheid. Ook qua vragen in de opdracht, maar dit is afhankelijk van de antwoorden die ik morgen vind bij [redacted] en [redacted]

Daarnaast heb ik [redacted] (programma manager Groenvisie) gebeld in de hoop dat zij nog interessante contacten heeft voor het voorzitterschap, maar vooralsnog heeft ze nog niet opgenomen. Ik probeer het morgen weer.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

M: 06[redacted]
E: [redacted]@amsterdam.nl

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 9:37
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: 211007 Expertgroep windturbines en gezondheidseffecten.docx

Hoi [redacted]
Dit is de laatste versie van gezondheid, nu vooral bedoeld om te kunnen uitzetten naar een potentiële voorzitter via [redacted]
[redacted] kijkt er vandaag ook nog naar
Groet
[redacted]

<<<Concept>>>
Voorstel "expertgroep windturbines en natuur" RES/Wind Amsterdam
Datum: 7 oktober 2021
Voor vragen en informatie: [redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]
[redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema natuur
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke effecten op natuur en landschap. De effecten op natuur en landschap wegen zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een WT over te gaan.

Een milieueffectrapportage is dan ook verplicht bij het realiseren van een windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een milieueffectrapportage beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De milieueffectrapportage wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd zodra er een zoeklocatie bekend is. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied en per windproject (windpark?).

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten voor natuur en landschap opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. ~~Daarnaast wil de gemeente weten of er – naast de MER – informatie en/of onderzoek nodig is om bij de afweging het welzijn en de gezondheid van toekomstige omwonenden van windturbine(s) te kunnen betrekken.~~
Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.
Er wordt een natuurtoets uitgevoerd en er vindt een excursie plaats naar de zoekgebieden.

Voorlopige Adviesvraag <<<nog in bewerking>>>
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de ~~welzijns- en gezondheidseffecten~~effecten op natuur en landschap die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van WT op ~~welzijn en gezondheid van omwonenden~~natuur en landschap acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om WT te plaatsen? De factsheet gezondheid in milieueffectrapportage van de commissie MER kan daarbij als basis worden gebruikt (https://commissiemer.nl/themas/gezondheid/stand-van-zaken)
- In Nederland bestaan normen voor geluid en slagschaduw van WT. Beschermen deze normen het welzijn en de gezondheid van de omwonenden voldoende?

Met opmerkingen [redacted] Ik weet niet zo goed wat we buiten de MER nog moeten onderzoeken. Ik denk ook dat je dat niet moet willen.

Met opmerkingen [redacted] Is er een dergelijk factsheet voor Natuur? Vraag aan [redacted] of aan [redacted] / [redacted]

Met opmerkingen [redacted] Omschrijven naar BPL,NNN en Natura 2000

- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) ~~welzijns- en gezondheidseffecten~~ effecten op natuur en landschap in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, ...) om meegewogen te worden in een MER rapportage?
- Is het nodig om de effecten van WT op ~~welzijn en gezondheid~~natuur en landschap te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- ~~Cumulatie van geluidseffecten~~
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van WT

Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van bewoners uit Amsterdam natuurorganisaties omliggende gemeenten en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie dient de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Met opmerkingen [redacted] Nee niet individuen

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar na vaststelling door alle leden van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten
- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 4 vertegenwoordigers, inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een vertegenwoordiger voorgesteld door Windalarm Amsterdam / de bij de gemeente bekende medici, een vertegenwoordiger voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties, en een ~~vertegenwoordiger van de GGD / RVIM~~vertegenwoordiger met kennis van het beleid zowel stedelijk (stadsecoloog) als provinciaal (Provincie NH – NNN/BPL beleid).
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van ongeveer 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. ~~-~~Deze klankbordgroep dient de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
  - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
  - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.
- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven gezondheidseffecten zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
- Scope:
  - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
  - Planning:
    - Start expertgroep: medio november.
    - Start klankbordgroep: medio november.
    - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.

Met opmerkingen [redacted] Staan ook natuur en landschap in. Kan deze ook dienen voor natuur?

- De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2021 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter is circa 0,5 tot 1 dag per week vanaf eind oktober/begin november tot eind februari. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Profiel voorzitter expertcommissie gezondheid

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met ~~gezondheidsvraagstukken~~ natuur, biodiversiteit en landschap heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

[redacted]

Van: [redacted]@hotmail.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 17:54
Aan: [redacted]
Onderwerp: Expertisecentrum rivm

Via NP RES. Vanavond oa item in het acht uur journaal en nieuwsbericht op nos.nl

Van RIVM: "Ik ben vandaag geïnterviewd door NOS voor een item in het acht uur journaal. En om 17 uur ben ik in het radio-1 programma Nieuws en Co. Nu corona naar de achtergrond begint te gaan, hebben ze ruimte voor een wat uitgebreider item. Dus naast mij hebben ze vandaag oa nog een interview met bewoners die last/klachten hebben van een windturbine in Noord-Holland. Ze maken hier ook een nieuwsbericht van op nos.nl In de voorbespreking hebben we aangegeven dat EZK deze week de opdracht (offerteverzoek) aan ons heeft gestuurd voor het Expertisepunt en de verkenning van opties voor extra gezondheidsonderzoek. Het Expertisepunt ziet de NOS als nieuwswaardig. Onze boodschap is: overheden zoeken naar plekken om meer windmolens te plaatsen. Dat leidt tot vragen en zorgen bij omwonenden. GGD'en krijgen momenteel veel vragen die ook steeds specialistischer worden. Om te zorgen dat we de vragen goed kunnen blijven beantwoorden gaan RIVM- en GGD-experts samenwerken in het Expertisepunt.
Wat we gaan doen: we gaan goed volgen of er nieuwe studies uitkomen en vervolgens uitleggen wat die nieuwe studies betekenen voor de Nederlandse situatie. Zodat GGD'en en overheden goed de vragen kunnen blijven beantwoorden die in de samenleving opkomen. Ook gaan we kijken of het nuttig is om extra onderzoek te doen rondom windmolens in Nederland.
In het interview werden ook vragen gesteld waarop we in de Q&A al antwoord hadden gegeven, zoals de vraag of meer onderzoek dan nodig is."

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 juli 2021 14:50
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]@derondevenen.nl'; [redacted]@Zaanstad.nl'; [redacted]@noord-holland.nl' [redacted]@landsmeer.nl'; [redacted]; [redacted]@noord-holland.nl'; [redacted]@appm.nl'; [redacted]@portofamsterdam.com'; [redacted]@portofamsterdam.com'; [redacted]@alliander.com' [redacted]; [redacted]; [redacted] [redacted]@noord-holland.nl'; [redacted]@noord-holland.nl'; [redacted]@noord-holland.nl'; [redacted]; [redacted]@odijmond.nl' [redacted]@groenlicht.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: extra sessie "preconstructie" tbv Reflectiefase RES Amsterdam

Beste collega's,
Afgelopen donderdag (1 juli, 14:00-16:00 uur) hebben we veel collega's weer "virtueel" ontmoet voor een 3e sessie over de Reflectiefase RES Amsterdam. We hebben de methodiek "**preconstructie" gebruikt**.
Helaas kon niet iedereen deelnemen en sommige konden alleen deels aanwezig zijn.
We willen graag zoveel mogelijk partners blijven betrekken. Daarom plannen we graag nog een aanvullende bijeenkomst voor degenen die niet of maar deels aanwezig waren.
We zullen een datum hiervoor bepalen met behulp van een datumprikker.
Zouden jullie de datumprikker s.v.p. zo gauw mogelijk willen invullen dan kunnen we snel een definitieve datum inplannen.
Opties:

optie 1	dinsdag	13-jul	10:00-12:00 uur
optie 2	dinsdag	13-jul	14:00-16:00 uur
optie 3	donderdag	15-jul	10:00-12:00 uur
optie 4	donderdag	15-jul	13:00-15:00 uur
optie 5	donderdag	12-aug	10:00-12:00 uur
optie 6	donderdag	12-aug	13:00-15:00 uur

Link naar datumprikker:
https://datumprikker.nl/[redacted]
We hebben dan hetzelfde interactieve programma gepland waar iedereen aan bijdraagt!
Tijdens deze bijeenkomst willen we met jullie samen een tweede "preconstructie" doen, langs de windrichtingen van de zoekgebieden van Amsterdam met jullie actieve inbreng. Dit doen we door met elkaar toekomstige gebeurtenissen (zgn. '*critical moments*') te inventariseren en hiermee processtappen in de tijd te zetten.
Het doel van de bijeenkomst is om gezamenlijk een procesontwerp te maken voor de reflectiefase. Door deze perspectieven bij elkaar te brengen werken we toe naar synergie en afstemming van (beoogde) acties. En creëren we een gedeeld beeld van wat er nog gebeuren moet. Tijdens het reces zullen we de input al zo veel mogelijk verwerken en in augustus/ begin september de reflectiefase officieel starten.
Voor vragen graag contact opnemen met ondergetekende of [redacted]@amsterdam.nl)
Met vriendelijke groet.
Namens [redacted]
[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Dienstverlening & Ondersteuning

Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
werkdagen: ma, di, woe, do

[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
werkdagen: ma, di, woe, do

[redacted]

Van: [redacted]@hotmail.nl>
Verzonden: woensdag 7 juli 2021 11:36
Aan: [redacted]
Onderwerp: Flap

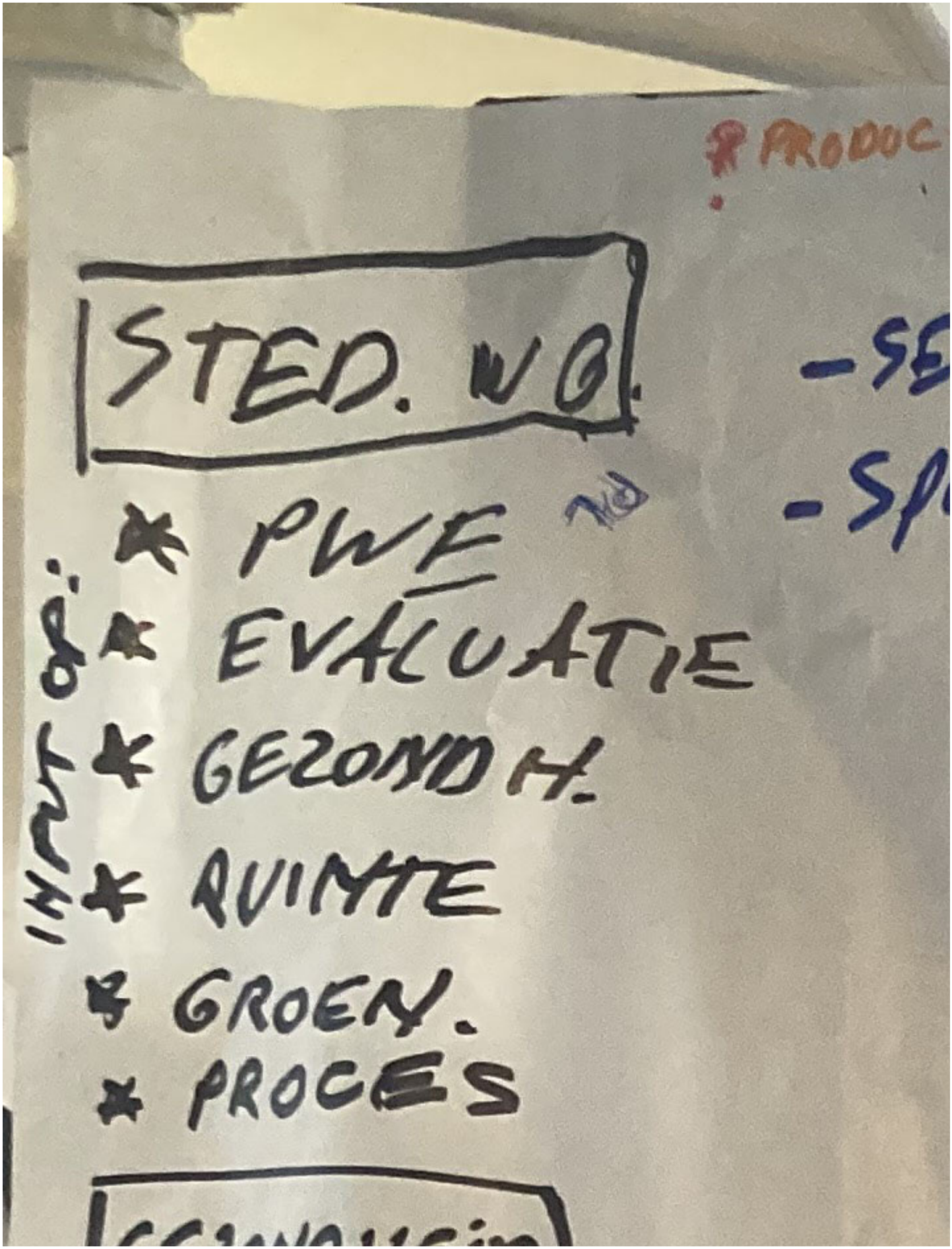
PRODUC
STED. WO.
- SE
- SP
INPUT OP:
* PWE
* EVALUATIE
* GEZOND H.
* AUMTE
* GROEN.
* PROCES

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 15:24
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: [update overzicht] Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen Reflectiefase Windmolens?

Dag [redacted]

[redacted] PFH stadsdeel ZO zal aanwezig zijn voor een kort welkomstwoord. Maken jullie de opstapformulier voor de PFH?

klankborgroep / PFH / WH svp beschikbaarheid - Ja/ Nee/Evt. per avond aangeven **tijd: 17:00-19:00 (locatie mogelijk op Stadsdeelkantoor)**	Maandag 8 november 2021	dinsdag 9 november 2021	donderdag 11 november 2021	maandag 15 november 2021	dinsdag 16 november 2021
Stedelijke Klankbordgroep / WH MvD					
[redacted] - Nieuw-west Klankborgroep					
[redacted] - Zuidoost Klanbordgroep			Ja		
[redacted] - Oost Maakbank Klankborgroep					
Saskia Groenewoud - Noord Klanbordgroep					

Met vriendelijke groet,

[redacted]

X Projectleider flexteam
X OC lid stadsdeel Zuidoost
X Gebiedspool | Gemeente Amsterdam Stadsdeel Zuidoost
X Tel: 06-[redacted] [redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: **m**a, **d**i, **d**o, **v**rij

Ik beschouw e-mails waarin ik als cc-ontvanger sta als ter kennisname. Ik behandel alleen die e-mails die direct aan mij zijn gericht

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 14:40
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: [update overzicht] Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen Reflectiefase Windmolens?

Hoi,

De afspraak op 11/11 van 17.00 uur tot 19.00 uur wordt in [redacted] zijn agenda gezet. Hij wil uiteraard graag een kort welkomstwoord doen. Zorgen jullie er voor dat hij voor die tijd op vlieghoogte is?

Met vriendelijke groet,

[redacted] **MBA**
Bestuursadviseur
Stadsdeel Zuidoost

Gemeente Amsterdam

M 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Anton de Komplein 150, 1102 CW Amsterdam
Amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, woe, do en vr(ochtend)

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing: Amsterdam.nl/proclaimer

NB: aan dit emailbericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 15:40
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: [update overzicht] Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen Reflectiefase Windmolens?

Dag [redacted]

Is het voor [redacted] mogelijk om bij de start van de klankbordgroep RES/Wind een kort welkomstwoord te doen? Data is donderdag 11 november tijd 17:00 u, plaats waarschijnlijk het stadsdeel. zie onderstaande bericht voor meer informatie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

X Projectleider flexteam
X OC lid stadsdeel Zuidoost
X Gebiedspool | Gemeente Amsterdam Stadsdeel Zuidoost
X Tel: 06-[redacted] | [redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: **m**a, **d**i, **d**o, **v**rij

Ik beschouw e-mails waarin ik als cc-ontvanger sta als ter kennisname. Ik behandel alleen die e-mails die direct aan mij zijn gericht

---

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 13:08
Aan [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurssecretariaat.sdnw <Bestuurssecretariaat.sdnw@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurssecretariaat SDO <Bestuurssecretariaat.SDO@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursondersteuning SDZO <Bestuursondersteuning.SDZO@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: [update overzicht] Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen Reflectiefase Windmolens?

Beste collega's,

Er zat helaas een typefout in het overzicht. Hierbij daarom een update van het overzicht.

klankborgroep / PFH / WH svp beschikbaarheid - Ja/ Nee/Evt. per avond aangeven **tijd: 17:00-19:00 (locatie mogelijk op Stadsdeelkantoor)**	Maandag 8 november 2021	dinsdag 9 november 2021	donderdag 11 november 2021	maandag 15 november 2021	dinsdag 16 november 2021
Stedelijke Klankbordgroep / WH MvD					
[redacted] Nieuw-west Klankborgroep					
[redacted] - Zuidoost Klanbordgroep					
[redacted] - Oost Maakbank Klankborgroep					
Saskia Groenewoud - Noord Klanbordgroep					

Met dank aan [redacted]

We horen graag van jullie.

Groeten

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 12:44
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurssecretariaat.sdnw <Bestuurssecretariaat.sdnw@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurssecretariaat SDO <Bestuurssecretariaat.SDO@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursondersteuning SDZO <Bestuursondersteuning.SDZO@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Aanwezigheid PH bij start lokale klankborgroepen Reflectiefase Windmolens?

Beste collega's,

In week 45 zullen we starten met de Klankbordgroepen (stedelijk, lokaal en thematisch) vanuit de reflectiefase RES/Wind. Vooralsnog zijn dit fysieke bijeenkomsten (locatie: waarschijnlijk op het betreffende stadsdeelkantoor of Voormalige Stadstimmertuin).

Hieronder een overzicht. We hebben een voorlopige indeling gemaakt per stadsdeel en zijn helaas in beperkte mate in de gelegenheid te schuiven zodat het past.

klankborgroep / PFH / WH svp beschikbaarheid - Ja/ Nee/Evt. per avond aangeven **tijd: 17:00-19:00 (locatie mogelijk op Stadsdeelkantoor)**	Maandag 8 november 2021	dinsdag 9 november 2021	donderdag 11 november 2021	maandag 11 november 2021	dinsdag 16 november 2021
Stedelijke Klankbordgroep / WH MvD					
[redacted] - Nieuw-west Klankborgroep					
[redacted] - Zuidoost Klanbordgroep					
[redacted] - Oost Maakbank Klankborgroep					
Saskia Groenewoud - Noord Klanbordgroep					

Het lijkt team RES/Wind Amsterdam gepast als de verantwoordelijke portefeuillehouder (PH) van de stadsdelen hiervoor een korte aftrap geeft door een kort welkomstwoord. Dit hoeft niet heel inhoudelijk en lang te zijn, maar gewoon een moment dat de PH zich beseft dat mensen in hun vrije tijd aandacht besteden aan dit thema en dat we samen met Amsterdammers en belanghebbenden invulling geven aan de reflectiefase.

Tijdens eerdere participatiebijeenkomsten in het kader van het project RES/Wind hebben de portefeuillehouders en de wethouder altijd hieraan veel belang gehecht. Juist in dit proces zal een korte persoonlijke boodschap van de PH van het respectievelijke stadsdeel weer een teken zijn dat de gemeente / het bestuur luistert.

Willen jullie s.v.p. dit verzoek willen bespreken met jullie PH en de beschikbaarheid van de PH's hiervoor aangeven (liefst in de tabel).

Veel dank alvast en we horen graag z.s.m. dan kunnen we de data z.s.m. definitief maken en doorgeven aan de deelnemers (**start is nl. al 8 nov**.)

Met vriendelijke groet,
Mede namens [redacted] en team RES/Wind

[redacted]

[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail: [redacted] @amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
werkdagen: ma, di, woe, do

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 12:22
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW:

Hoi
-er staat nu een button op reflectiefasepagina
-En een stukje op de bijeenkomstenpagina. Deze pagina krijgt later nog een make-over maar dan zien mensen dat er nieuwe activiteiten zijn. Klopt dit zo?

-Als laatste komt er een button op windenergiepagina

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 12:17
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp:

De bijeenkomsten
https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/bijeenkomsten-windmolens-amsterdam/?reload=true

de reflectiefase: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/reflectiefase/?reload=true

en de subhome heeft een button maar daar zal ik nog heel even mee wachten

[redacted]
Contentspecialist online Amsterdam.nl
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam

T: 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, wo en do

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 9:20
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: 1e opzet afwegingskader | vanmiddag even telefonisch doorheen?
Bijlagen: 0590 OM afwegingskader Amsterdam.pdf

Urgentie: Hoog

Van: [redacted]@overmorgen.nl>
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 9:44
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@overmorgen.nl>
Onderwerp: 1e opzet afwegingskader | vanmiddag even telefonisch doorheen?
Urgentie: Hoog

Beste [redacted]

Hierbij 1e versie/opzet van het afwegingskader!

Even paar opmerkingen erbij. Met wie van jullie kan ik vanmiddag of morgenochtend vroeg (vóór 08.15 u) er even doorheen zodat we, als jullie dat willen, nog aanpassingen kunnen doorvoeren door de vormgever? Dan kunnen we nml zorgen dat we morgen exemplaar richting WH kunnen sturen.
Praktisch: [redacted] is ziek, en ik heb wat thuisafspraken vanmiddag, dus even kijken wanneer we dit plannen.

- ✓ Pagina 1 is een voorblad, die is verder niet zo spannend. Moet straks een mooie foto op! Klik je op het pijltje rechtsonder, dan ga je naar de daadwerkelijke cirkel van het afwegingskader. Van daaruit kun je weer met de pijltjes terug, of vooruit. Echter zijn er al een aantal segmenten interactief. Zo is bijvoorbeeld het oranje vlak "leefomgeving" clickable (wordt rood bij de mouse-over ter verduidelijking) en zijn de eerste 2 gele vlakken ook interactief (worden ook rood)
- ✓ Klik je op Leefomgeving, dan zie je daarna de algemene pagina daarover. Met de pijltjes naar rechts en links ga je voor en achteruit, klik je op het kruis, dan ga je een hele stap terug (in dit geval weer naar de cirkel)
- ✓ Klik je op één van de twee gele vlakken (recreatie en biodiversiteit) dan kom je daarna uiteraard op die pagina's. Deze zijn dan weer onderverdeeld in 3 aparte pagina's (paragrafen 1.1.1; 1.1.2 en 1.1.3 enzovoort). Ook hier kun je ten alle tijde naar voor of weer terug, of via het kruis een hele stap terug (naar Leefomgeving of we kunnen er ook voor kiezen naar de cirkel).
- ✓ We hebben nu 1e kwadrant even uitgewerkt. Na vrijdag dus de rest.

- ✓ Check bij jullie communicatieteam:
- ✓ Gebruik van pictogram 'Adam en Eva', we weten niet of dit "mag", want die wordt al eens gebruikt voor *gebouwde omgeving* in het plan "Amsterdam klimaatneutraal".
- ✓ Wens vanuit groep om 'kleurverloop' toe te voegen is in strijd met huisstijlboek A'dam. Hebben we nu niet doorgevoerd.

Groet [redacted]

📣 Over Morgen staat op Provada 2021. Zien we je daar?

Kleine Koppel 26
3812 PH Amersfoort
Ik werk ma-di-do-vr

Bel mij mobiel: +31 (0)6 [redacted]

Blijf op de hoogte over morgen.

| nieuwsbrief

Over Morgen begint nu.

"Ik mail soms op tijdstippen buiten kantoortijden omdat mij dit goed uitkomt. Voel je vrij om pas te reageren in jouw eigen werktijd"

Gemeente
Amsterdam

Opbouw Afwegingskader

Ter informatie werkgroep RES + Wind

[redacted] & [redacted] 25-10-2021

Wet & regelgeving
CO2-doelstelling
Ambitie amsterdam vs rijk en provincie
Combinatie van energietransitie-maatregelen
Integrale gebiedsaanpak
Rendement windturbines
Leefomgeving
Recreatie
Biodiversiteit
Overlast
Gezondheid
Veiligheid
Ruimtelijke samenhang: één stadsverhaal
Natuur en landschap
Samenhangend & Betaalbaar energiesysteem
Maatschappelijke betrokkenheid en democratische legitimatie

Leefomgeving

Amsterdam leeft en bruist. Amsterdammers uit alle verschillende stadsdelen en buitengebieden maken gebruik van de buitenruimte om te wonen, werken en recreëren. In de eigen straat of buurt, maar ook in parken en recreatiegebieden. Elk gebied heeft zijn eigen unieke kenmerken en karakteristieken waar iedereen op een persoonlijke manier van geniet of tot rust komt.

Door het veranderende klimaat staat onze leefomgeving steeds meer onder druk. Tegelijkertijd zal de energietransitie leiden tot veranderingen in onze leefomgeving en in de inrichting van de stad. Dit zal nog tientallen jaren één van de grootste opgaven in Amsterdam zijn. Ondergrondse leidingen en bovengrondse installaties voor het opwekken en transporteren van nieuwe energie zullen veel ruimte in beslag nemen, terwijl er juist weinig ruimte is in een compacte en groeiende stad als Amsterdam, zowel boven als onder de grond. Dat kan tot knelpunten leiden.

Binnen leefomgeving scharen we alle thema's die Amsterdammers belangrijk vinden als het gaat over de beleving en ervaring van de buitenruimte en de gebruikswaarde van een gebied: natuur, landschap, gezondheid en veiligheid. Per thema lichten we toe wat Amsterdammers meegegeven hebben in het proces rondom de RES. Ook benoemen we de koppelkansen met ontwikkelingen in een gebied die door Amsterdammers benoemd zijn.

Recreatie

Toelichting

Amsterdammers maken gebruik van de buitenruimte om te recreëren en te ontspannen. Bijvoorbeeld door te sporten, te wandelen, de hond uit te laten of van de natuur te genieten. De vorm waarin gerecreëerd wordt in de verschillende gebieden van onze gemeente is divers en wordt veelal door lokaal aanwezige en bezoekende inwoners bepaald.

Veranderingen in het (stedelijke) landschap kunnen de beleving van een recreant in een gebied beïnvloeden. Dit kan zowel een positieve als negatieve ervaring zijn. Ter voorbereiding van de RES 1.0 zijn verschillende zienswijzen en zorgen geuit over de belevingswaarde: verschillende inwoners en verwachten dat deze belevingswaarde af zal nemen door de aanwezigheid van een windturbine, omdat deze het beeld bepaalt. Er zijn echter ook geluiden van inwoners en bezoekers die de windturbines wel waarderen omdat er nabij de turbine bijvoorbeeld meer ruimte is voor natuurontwikkeling en biodiversiteit. Net zoals we dat bijvoorbeeld tegenkomen bij elektriciteitsmasten.

> Fysieke activiteiten: wandelen, fietsen, (water)sporten

> Volkstuinen

> Waarde van een gebied

Fysieke activiteiten: wandelen, fietsen, (water)sporten

Toelichting thema
Het recreëren in de buitenruimte en de daarin gelegen windzoekgebieden door er te wandelen, fietsen en te sporten is veel benoemd in de aanloop naar de RES 1.0. Watersport wordt als apart aandachtspunt genoemd

Wat zijn de zorgen en kansen
De grootste zorgen die genoemd zijn is de aandacht voor het verminderen van de belevingswaarde in het wandel/spot/hondenuitlaat gebied door de aanwezigheid van turbines in of nabij het windzoekgebied. Men maakt zich in sommige gevallen ook zorgen over de toegankelijkheid van het gebied. En in z'n algemeenheid is men bang hinder te ondervinden: geluidsoverlast & horizonvervuiling. Waardoor het gebied minder als rustpunt wordt ervaren.

Baten: aanleg en herindeling gebied, verbetering van paden/stroomlijnen recreaten, meer natuurontwikkeling / diversiteit

De zorgen en aandachtspunten rondom wandelen, het uitlaten van de hond en bijvoorbeeld fietsroutes zijn zeer lokaal van aard. Daarom is tijdens de reflectiefase ook lokaal aanvullend onderzoek uitgevoerd met zogenoemde 'context mapping' en 'PWE' om meer inzicht te krijgen in de stadsbrede dilemma's rondom gebruik van de ruimte. Per gebied zullen de resultaten van de 'context mapping' verder toegelicht worden.

[PM Enkele (onverwachte) inzichten uit de contextmapping t.z.t. hier melden]

Door wie zijn de zorgen geuit
Zorgen zijn geuit door (lokale) buurt vertegenwoordigers, maatschappelijke organisatie en bewoners.

Aanvullende informatie
Kaarten per gebied / gebundeld product >> in de bijlage(n) of online?

Volkstuinen

PM: dit thema staat nu in de cirkel als aparte cirkel benoemd, vraag is op dit noodzakelijk is: kunnen we bij kopje hierboven / hierover het belang van dubbel ruimtegebruik (ook vanuit recreatie oogpunt) verwerken?

Waarde van een gebied

Toelichting thema
De waarden van een gebied is op meerdere manieren uit te drukken. In grondprijs per m2 maar ook in de belevingswaarde van een gebied. De belevingswaarde is sterk afhankelijk van individuele voorkeuren. We krijgen meer inzicht in dit thema door o.a. de context mapping en PWE.

Wat zijn de zorgen en kansen
Bij het thema recreatie zijn veel zorgen geuit over de belevingswaarde van de groene buitengebieden en de zorgen dat deze achteruit gaat wanneer windturbines worden geïnstalleerd. Met een drukker wordende stad is het belang en behoud van groen en ruimte voor recreatie om de leefbaarheid van de stad te behouden. Door de verschillende recreatie mogelijkheden naast elkaar de bundelen en te combineren kan de recreatie waarde toenemen.

Het toevoegen van wind en op die locatie ook de baten laten terugvloeien maar dat je kwalitatief betere voorzieningen kan verzorgen oid.
[Aanvullen van locale thema's uit de context mapping]

Door wie zijn de zorgen geuit
Zorgen zijn geuit door (lokale) buurt vertegenwoordigers, maatschappelijke organisatie en bewoners.

Aanvullend informatie
Aanvullende informatie is te vinden via/op

Biodiversiteit

Toelichting

Biodiversiteit is een term die we gebruiken om de rijkdom van de natuur aan te duiden. Het gaat om de grote verscheidenheid aan dieren en planten op een bepaalde locatie. Binnen een stad als Amsterdam zijn verschillende soorten biodiversiteit te vinden. Ook in onze Groenvisie geven we aan dat we ons richten op zoveel mogelijk op het behoud en vergroten van de biodiversiteit. Waarom? Meer groen draagt bij aan welzijn en de gezondheid van onze inwoners, het nodigt uit om in beweging te komen, draagt bij aan het behalen van onze ambitie droge voeten te houden (klimaatadaptatie) en voorkomen van hittestress.
Tijdens de inspraak zijn verschillende (locatie) specifieke aandachtspunten genoemd. Deze zijn in de paragrafen 1.2.1 t/m 1.2.3 verder toegelicht en uitgewerkt. In zijn algemeenheid zien we dat zorgen over natuur en biodiversiteit toenemen. Veranderingen in het (stedelijke) landschap zullen de biodiversiteit op een bepaalde locatie beïnvloeden. Dit kan zowel positief als negatief zijn en kan (deels) beïnvloed worden door inrichtingsprincipes mee te geven tijdens ontwerp en realisatie van de windzoekgebieden.

Positief: Meer soorten op een locatie omdat er minder bezoekers komen (vb Diemercentrale). Rekening houden met routes/leefgebieden kan ecologisch netwerk / groene verbindingszones versterken.

Negatief: rustzoekende soorten vertrekken. Impact van de bouw: kort termijn vs lange termijn?

> Migratieroutes

> Vogelsterfte

> Natuurbehoud

Migratieroutes

Toelichting thema
Vogels en vleermuizen gebruiken vaak dezelfde vliegroutes om hun bestemming te bereiken. Denk bijvoorbeeld aan het overwinteren van vogels in het zuiden, dan vliegen ze in het najaar richting het zuiden. Maar dichterbij huis gebruiken vogels ook vaste routes om te foerageren (eten ophalen) en uitrusten nabij hun standplaats. Ook vleermuizen hanteren vaste trekroutes tussen hun zomer- en winterplaats. Afhankelijk van de soort zijn de migratieroutes meer of minder lokaal van aard. In samenwerking met de klankbordgroep natuur zijn deze nader geïdentificeerd en op basis van bestaande kennis in beeld gebracht.

Wat zijn de zorgen en kansen
Door een ingreep in het landschap zoals de aanleg van een windturbines verandert het landschap en kunnen vogels en/of vleermuizen de bestaande migratieroutes niet meer gebruiken en raken ze gedesoriënteerd.
In het uiterste geval kan daarmee de populatie van een soort afnemen omdat er onvoldoende voedsel beschikbaar is.
Daarnaast kunnen vogels een gebied ook gaan mijden door de aanwezigheid van een windmolen waardoor hun leefgebied kleiner wordt.

Door wie zijn de zorgen geuit
Diverse maatschappelijke organisaties, natuurbehoud organisaties en bewoners.

Aanvullend informatie
Aanvullende informatie is te vinden via/op

Vogelsterfte

Toelichting thema
Vogels kunnen overlijden of gewond raken doordat ze in botsing komen met de wieken of de mast van een windturbine. Met name bij roofvogels en trekvogels komt dit voor. Niet alleen kunnen vogels tegen windmolens aanvliegen met sterfte tot gevolg. Ook gaan wind- en zonneparken in natuurgebieden zowel op land als op water ten koste van concreet leefgebied. Veel vogelsoorten vermijden dergelijke obstakels en het gebied wordt ongeschikt om te broeden, te rusten en voedsel te zoeken. Tot slot kunnen windmolens een barrière vormen wanneer ze op vaste vogeltrekroutes

Wat zijn de zorgen en kansen
Door de aanwezigheid van een windturbine op een bepaalde locatie kunnen meer vogels zich verwonen en kan de totale populatie van een soort afnemen. Over welke aantallen het precies gaat niet bekend. Deze zorg is niet locatie specifiek maar horen we Amsterdam breed (en Nederland breed). Momenteel vind volop onderzoek plaats naar de vormgeving en uitstraling van een windmolen om te kijken of hiermee het aantal botsingen kan afnemen: bijvoorbeeld door het clusteren van windturbines of het schilderen van een wiek.

Door wie zijn de zorgen geuit
Diverse maatschappelijke organisaties, natuurbehoud organisaties en bewoners.

Aanvullend informatie
Aanvullende informatie is te vinden via/op

Natuurbehoud

Toelichting thema
Om de biodiversiteit op peil te houden en te versterken wordt Nederland breed ingezet op het aanwijzen van specifieke gebieden met bijbehorende gebiedskenmerken om zo de natuur te beschermen. Een voorbeeld hiervan is het aanwijzen van het Markermeer als Natura 2000 gebied. Dit betekent dat als er activiteiten plaatsvinden in het gebied, deze worden getoetst en moeten voldoen aan bestaand wet- en regelgeving om het gebied te beschermen.

Wat zijn de zorgen en kansen
Het realiseren van een windturbine of meerdere windtubines nabij een natuurbeschermingsgebied kan de natuurontwikkeling in het gebied beïnvloeden. De effecten zijn lokaal van aard maar werken door in het grotere systeem: heeft invloed op het totale plaatje van biodiversiteit – behoud.
Positief: Meer soorten op een locatie omdat er minder bezoekers komen (vb Diemercentrale). Rekening houden met routes/leefgebieden kan ecologisch netwerk / groene verbindingszones versterken.
Negatief: rustzoekende soorten vertrekken. Impact van de bouw: kort termijn vs lange termijn?

Door wie zijn de zorgen geuit
Diverse maatschappelijke organisaties, natuurbehoud organisaties en bewoners.

Aanvullend informatie
Aanvullende informatie is te vinden via/op

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 21:48
Aan: [redacted];
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners
Bijlagen: Re: Windturbines in Noord

Urgentie: Hoog

Hoi [redacted]
Mw [redacted] heeft iig vorige week nog een mail aan mij gestuurd waarin ze wederom haar zorgen uit en vraagt om een gesprek. Kan ik haar melden dat:

- Er reeds vanuit jullie contact met haar is opgenomen
- Dat er vanuit jullie met haar contact wordt opgenomen

Ik hoor t graag waarvoor veel dank.
Hartelijke groet
[redacted]
Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord
06 - [redacted]
Gemeente Amsterdam
Werkdagen maandag t/m donderdag

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 10:31
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Beste Saskia,
We hebben nog een keer overlegd of het nu zinvol is om bestuurlijk in gesprek te gaan en zijn tot de conclusie gekomen, dat dit momenteel geen meerwaarde biedt. We zijn ambtelijk al in gesprek.
We hebben afgelopen maandag met Windalarm [redacted]) een constructief gesprek gevoerd als toets op de PWE. Ook hebben we aan windalarm (en de bezorgde artsen) gevraagd om een expert voor te stellen voor de expertgroep gezondheid (en voor de expertgroep natuur). De inschrijving op de klankbordgroepen loopt en ik ga ervan uit dat de betrokken personen zich zullen opgeven voor de klankbordgroepen. Werken aan een gezamenlijk 'doel' zoals feedback op de PWE levert dan ook meer op dan een gesprek op het proces, hierop zal worden ingegaan tijdens een eerste bijeenkomst van de klankbordgroepen.
Ik verwacht dat nu dat de reflectiefase gestart is de druk om meteen in gesprek te moeten gaan vanuit [redacted] en [redacted] zal afnemen. Naast windalarm hebben ook vertegenwoordigers van de volkstuinen gevraagd om een bestuurlijk gesprek, ook bij hen hebben we aangegeven dat we nu eerst in gesprek gaan in de reflectiefase.
Voor de aftrap (of een van de eerste bijeenkomst) van de klankbordgroepen zouden we wel een kort welkomst woord gepast vinden vanuit de portefeuillehouders, dit gaan we met de bestuursadviseurs inplannen.
Fijne herfstvakantie nog, hartelijke groet, [redacted]
[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam

+31 6[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia[redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 12:00
Aan:[redacted]@amsterdam.nl>; Doorninck, Marieke van[redacted]@amsterdam.nl>
CC:[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Beste [redacted] en [redacted]
Ondanks de heldere beantwoording van jou, [redacted] blijft er ongenoegen en wordt dit enorm op de spits gedreven. Zoals ik gister zei, wil ik graag schouder aan schouder hierin blijven opereren.
Wellicht is het een idee om niet op de inhoud, maar wel dat wij (Marieke, [redacted] en ik) op procesniveau het gesprek aangaan met bijv [redacted], [redacted] en [redacted] (zij zijn degenen die hier steeds om vragen (of mis ik nu namen?) en woordvoering doen namens windalarm Noord).
Dit gesprek kan ergernis, onbegrip en wantrouwen doen verminderen. Uiteraard verwijzen we voor de inhoud naar de gesprekken ihkv de reflectiefase.
Ik hoor graag jullie reactie.
Dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

Van:[redacted]@gmail.com>
Verzonden: woensdag, oktober 13, 2021 10:29 AM
Aan:[redacted];[redacted]
CC:[redacted]@hotmail.com;[redacted];[redacted]@amsterdam.nl;[redacted];[redacted];[redacted]
Onderwerp: Re: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Beste [redacted] en [redacted]
Begrijp ik goed dat Team RES ons (Windalarm, maar ook woordvoerders van andere bewonersgroepen in A'dam Noord) verhindert/verbiedt om in gesprek te treden met het stadsdeelbestuur Noord?
Afgelopen vrijdag vertelde [redacted] mij per telefoon dat wij in een eventueel gesprek met ons stadsdeel het absoluut niet over de Noorder IJplas mogen hebben. Onbegrijpelijk vind ik dat.
Ik ben erg benieuwd naar jullie definitie van reflectie. De vraag voor een gesprek met het bestuur dateert bij sommigen al van voor de reflectiefase, maar zou er niet toe moeten doen. In mijn optiek is een reflectieperiode een tijd waarin ruimte is om terug te kijken op de periode daarvoor. Ook met het stadsdeelbestuur. De indruk dat ons die ruimte wordt gegund door ons bestuur en Team RES krijgen wij nu allerminst.
Het voorstel om met het stadsdeelbestuur een gesprek aan te gaan ligt voor ons gewoon nog op tafel, dat mag wat ons betreft ook met een mediator (vandaar [redacted] in de cc). [redacted] en anderen hebben daar al voor het reces om gevraagd, en ik 10 september jl.
Van de portefeuillehouder hebben wij nog steeds geen bericht ontvangen op dit verzoek; het whatsapp bericht van de bestuursadviseur waarin wordt verwezen naar het RES-team niet meegerekend. In andere stadsdelen (Oost en Zuid-Oost) zijn er wel gesprekken met de portefeuillehouders geweest. Tijdens de reflectiefase!
Ik verwacht een net en redelijk antwoord van ons stadsdeelbestuur zelf. Dat heb ik ook in een bericht aan het stadsdeelbestuur gevraagd.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

> Op 11 okt. 2021, om 10:50 heeft [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
> Geachte heer [redacted]
> Bedankt voor uw reactie.

Ik begrijp uw wens om in gesprek te gaan met het SD bestuur en ik zie in uw mailwisseling dat dat u deze vraag direct aan het SD bestuur heeft gesteld. Helaas is mijn antwoord niet anders dan de antwoorden die u al eerder heeft ontvangen, namelijk dat het gesprek nu eerst in de reflectiefase plaatsvindt. Mijn collega [redacted] heeft u hier al over gebeld en zal hier nog een mail over sturen. Ik laat het contact nu via haar lopen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
E: [redacted]@amsterdam.nl
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

[redacted]

Van: [redacted]@outlook.com>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 9:54
Aan: Bestuursondersteuning SDN
CC: Groenewoud, Saskia; Berends, Erna; Lagendijk, Esther; [redacted]
Onderwerp: Re: Windturbines in Noord

Geachte [redacted],

Op 17 juni stuurde ik een eerste mail en ik heb, bijna 4 maanden later, nog steeds geen inhoudelijke reactie mogen ontvangen op de punten die ik in de mail heb genoemd.

Dat is jammer, want het lukt hiermee niet om de zorgen, die - getuige de honderden insprekers op gemeentelijke inspraakavonden - bij zeer veel omwonenden (op de Noordelijke IJplas 100% tegenstander van de plannen, inwoners Zunderdorp 97% tegenstander van de plannen, enz enz) leven, over te brengen en daarover een zinvol gesprek te voeren met onze stadsdeel voorzitter en het stadsdeel bestuur.

Omdat onze gemeenteraad denkt de plannen toch door te gaan zetten, hebben we de kritische bescherming van ons stadsdeelbestuur nodig. In andere stadsdelen zijn er wèl gesprekken geweest tussen bezorgde bewoners en het stadsdeelbestuur. Daarom graag nogmaals mijn verzoek om een reactie en een gesprek. Mocht het niet lukken, dan hoor ik graag wat nodig is om tot een wederkerig gesprek te kunnen komen.

Hartelijke groet, [redacted].

Op 9 aug. 2021, om 12:55 heeft Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw [redacted]
Op 28 juli jongstleden heeft u de onderstaande mail naar bestuursondersteuning gestuurd. Vanwege reces en vakanties ontvangt u hierop nu pas een reactie.
De bestuurder heeft uw mail via haar eigen mailbox ook ontvangen maar ook voor haar geldt dat het zomerreces is ingegaan op 9 juli jongstleden. Op 23 augustus eindigt het reces. Naar verwachting zal de bestuurder uw mail onder ogen krijgen op het moment dat zij haar bestuurlijke werkzaamheden weer oppakt.
Hopelijk heb ik u zo voldoende geïnformeerd.
Hartelijke groet
[redacted]
Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord
Gemeente Amsterdam
Werkdagen maandag t/m donderdag

Meer informatie over bestuurlijke besluitvorming in Noord? Klik hier.

Van: [redacted]@outlook.com>
Verzonden: woensdag 28 juli 2021 20:44
Aan: Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl>
CC: Lagendijk, Esther [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna [redacted]@amsterdam.nl>; Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

<[redacted]@gmail.com>
Onderwerp: Re: Windturbines in Noord
Beste bestuursondersteuner en dagelijks bestuur Stadsdeel Noord,
Omdat ik nog steeds geen reactie of ontvangstbevestiging heb gekregen n.a.v. mijn mail van 17/6/2021, vrees ik dat ik niet het juiste mailadres van Saskia Groenewoud heb kunnen vinden op de website van Stadsdeel Noord. Zou u zo vriendelijk willen zijn mijn mail aan haar door te sturen en de ontvangst bij mij willen bevestigen? Ik ben benieuwd naar een inhoudelijke reactie en de mogelijkheid van gesprek en/of overleg.
Hartelijke groet, [redacted].

Op 2 jul. 2021, om 17:54 heeft [redacted]@outlook.com> het volgende geschreven:
Beste Saskia,
Ik kan me voorstellen dat het enorm druk is deze tijd en dat de turbineplannen een enorme belasting betekenen, maar ik maak me nog steeds zorgen. Hoewel de Raad van State zich deze week heeft uitgesproken en waarmee er eerst een nieuwe norm moet komen die beter is dan de huidige lijken de gemeenteraad en ook NDSM energie niet te deren. Het zou zoveel netter zijn als men een pas op de plaats zou maken om vervolgens te bekijken wat wel en niet meer mogelijk is is. Dit zou alle partijen rust geven en bovendien veel onnodige tijd (en geld) besparen. Maar ik heb het idee dat de trein toch doordendert en dat er enorme belangen spelen die maken dat de omwonenden - die de turbines in geen enkel zoekgebied willen - machteloos zijn. Bovendien kunnen de RES-doelen ook behaald worden zonder de turbines dichtbij woningen.
Ik ben echt benieuwd hoe jij hierin staat, want we hebben echt de bescherming nodig van ons stadsdeel. Ik hoor of lees graag van je.
Hartelijke groet en een goed weekend, [redacted]

Op 17 jun. 2021, om 11:15 heeft [redacted]@outlook.com het volgende geschreven:

Beste Saskia,
Ik hoorde van [redacted] – die ik ken van het 'gesprek over windmolens' in de Tolhuistuin van donderdag 22 april – dat hij jou een bericht heeft gestuurd waarin hij zijn zorgen, maar ook wanhoop uitte m.b.t. de beoogde windturbines vlakbij de woonboten aan de Noorder IJplas. Omdat ik me ook enorm veel zorgen maak over de manier waarop deze turbines aan de omwonenden worden opgedrongen - er is aantoonbaar gerommeld met het draagvlak onderzoek; bovendien wisten de respondenten niet eens dat kort na het invullen van de enquête de provinciale 600m norm zou worden losgelaten- heb ik besloten om je ook een mail te sturen. Ik maak me zorgen over de korte afstand waarop de turbines op de wijken en woonboten worden gepland. Dit alles terwijl de RES-doelen al behaald zijn en Amsterdam zich bovendien een grotere ambitie heeft opgelegd dan van een stad verlangd wordt. En terwijl er, ook in onze stad, alternatieven zijn. Er is berekend dat de turbines niet eens nodig zijn om de Amsterdamse doelen te behalen, gewoonweg omdat de reeds ingecalculeerde zonnepanelen tegenwoordig veel efficiënter energie opwekken.
Er wordt, met het vastleggen van de zoekgebieden, nu extra nadrukkelijk naar Amsterdam Noord gekeken en ik heb in de afgelopen maanden echt de bescherming vanuit ons stadsdeelbestuur gemist, zoals men zich in Oost en Zuid-Oost veel nadrukkelijker tegen de komst van turbines heeft uitgesproken. Alle turbines in Noord zijn op zeer korte afstand van woonwijken en ligplekken van woonboten gepland, zoals bij de Noorder IJplas. Mensen zijn niet goed geïnformeerd; ik heb enkele weken zelf maar eens een van de woonbootbewoners aan de

Buikslotermeerdijk aangesproken. Zij wisten nog van niets en zijn totaal geschokt en overvallen. Hun boten liggen op plm 350 m van de beoogde turbine in het zoekgebied (golfbaan/ADM terrein). Hoe kan dit en wie luistert er naar alle 100-en mensen uit Noord die hebben ingesproken, bij het stadsdeel en in de gemeenteraad?
Ik maak me echt zorgen over de manier waarop dit wordt doorgedrukt, omwonenden staan volledig machteloos. Ik ben in de afgelopen maanden nog niemand tegengekomen die tegen groene energieopwekking of tegen windturbines op zich is. Alleen, mensen maken zich grote zorgen over de overlast en vooral over de gezondheidseffecten die zij kunnen ondervinden. In geen enkel land mogen turbines zo dicht op bebouwing staan (tenzij een grondeigenaar dit zelf verkiest en daar veel geld voor ontvangt, zoals in NL 30.000 euro per turbine per jaar).
Omdat dit in andere landen gewoonweg niet mag, is er ook onvoldoende informatie waaruit blijkt dat dit veilig is. Er is Deens onderzoek beschikbaar waar een kleine groep mensen wel binnen de 500m woonde en die mensen hadden wel degelijk een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, slaapstoornissen, depressies en ook gebruikten zij meer medicatie ivm depressies en slaapstoornissen. (Alleen zegt ons RIVM dat er uit dit onderzoek geen verhoogd risico aantoonbaar is, omdat de ca 1100 direct omwonenden zijn opgeteld bij een groep van ruim 700.000 mensen die tot 11 km afstand van turbines woonden, niet zo gek dus dat het effect van uitdunt.)
Bovendien moeten we echt lessen leren uit ervaringen in de Nederlandse windparken, waar de turbines wel zo dichtbij staan en waar de mensen veel klachten hebben en zelfs moeten verhuizen. Zou je ajb dit filmpje willen bekijken:https://www.youtube.com/watch?v=6VZ5nUkexCw? Het betreft Windpark Spui: binnen 1,5 jaar zijn 6 van de 12 gezinnen verhuisd, 2 gezinnen willen verhuizen maar kunnen niet, het plaatselijke hotel is failliet. Aan deze mensen waren de stilste, ‘de Rolls Royce onder de turbines’, beloofd. Hetzelfde speelt zich nu af in Windpark N33; de omwonenden incl de plaatselijke huisarts bereiden een strafrechtelijke procedure voor. Dit kunnen we de inwoners van Amsterdam Noord niet aandoen en dit moeten we niet willen.
Ik ben een van de auteurs van het raadsadres ‘gezondheid en windturbines’ en inmiddels merken wij dat er landelijk veel meer aandacht is gekomen voor de gezondheidseffecten van windturbinegeluid op omwonenden. Wij mogen binnenkort (datum nog niet bekend, toezegging is wel gedaan) in gesprek met het RIVM/EZK om mee te denken over de onderzoeksopzet om dit te onderzoeken. Ik weet dat de GGD-Amsterdam zegt gezondheidsonderzoek te gaan doen, maar dit houdt niets anders in dan bekijken en meten of aan de landelijke geluidsnorm kan worden voldaan. Maar deze norm beschermt de omwonenden dus niet voldoende. Gelukkig worden ook andere experts toegelaten tot de commissie, maar uiteindelijk mogen zij slechts de GGD adviseren.
Deze week wordt ons raadsadres en onze brief voor de formateur in de Tweede Kamer behandeld. Dinsdag was een zitting bij de Raad van State, waarbij het vooral ging over gezondheid en het voorzorgbeginsel in het kader van Europese Rechtspraak (Neveler Arrest); over 6 weken

volgt de uitspraak. Er gebeurt dus veel en hopelijk volgt in de nabije toekomst een verstandiger landelijk beleid, maar ik wil je oproepen nu al voor de inwoners van jouw stadsdeel op te komen en ze te beschermen.
Hartelijke groet, [redacted] ([redacted]).

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 juni 2021 17:16
Aan: [redacted];
CC: [redacted];
Onderwerp: FW [agenda 8/6] Bevoegd gezagdKernteam RES/Wind overleg
Bijlagen: 2- 20210603 Bevoegd gezag en windturbines MER.docx

Beste [redacted] en [redacted]

Hierbij de agenda voor het RES Kernteam overleg van morgen.
Jullie onderwerp staat als eerste gepland (20 min.).

	onderwerpen	+/- tijd
1.	Welkom + mededelingen	10:00-10:05
2.	**Bespreken notitie juridisch bevoegd gezag windturbines ([redacted] / [redacted] + zie memo van [redacted]**	**10:05-10:25**
3.	Comm.: Wel of niet bewonersbrieven. (zie notitie) [redacted])	10:25-10:35
4.	Comm.: Informatielijnen naar GO / Stadsdelen - [redacted]) (*zie mai[redacted] 4/6/21*)	10:35-10:50
5.	Wat heb jij nodig aan kennis bij de volgende fase in de RES? [welke onderwerpen volgende kennissessie] ([redacted] & zie mail Energieregio NHZ 7 juni	10:50-10:55
6.	Rondvraag / wvtk	10:55-11:00

PM agendapunten RES KT team

- vormgeving van de backoffice RES ([redacted])
- RES/ windmolens/reflectiefase breed presenteren als onderwerp binnen R&D online. (Zie notitie). [redacted])

Tot zover.

Graag tot morgen.
Mede namens [redacted] & [redacted]

[redacted]
(project) secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06[redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted] **Namens** [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 17:36
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Kernteam RES/Wind overleg
Tijd: dinsdag 8 juni 2021 10:00-11:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: via MS Teams (zie link in notitie)

RD 20/4/21

wekelijks Kernteam RES/Wind overleg : 1x week/ uur, [redacted] en [redacted]

Via deze link kom je in de virtuele MS Teams ruimte die is aangemaakt.

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

[redacted]
Project-assistent RES / secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Gemeente Amsterdam

Windturbines, bevoegd gezag, milieueffectrapportage

Van [redacted]

Datum 3 juni 2021

CONCEPT

Inleiding

In deze notitie wordt ingegaan op de twee vragen. De eerste betreft de vraag welk orgaan het bevoegd gezag is bij het besluit over het verlenen van vergunningen voor de plaatsing van windturbines. De tweede vraag gaat over de realisatie van windturbines en de Milieueffectrapportage (MER).

Bij de beantwoording van de eerste vraag wordt beoogt inzicht te geven om de bevoegdheidsverdeling tussen Provincie en gemeente en tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het stadsdeel.

Eerst wordt een korte samenvatting gegeven. In het vervolg van de notitie zijn de antwoorden onderbouwd en verder uitgewerkt. Om tot een goede werkwijze en houdbare besluiten te komen, worden vijf voorstellen gedaan:

1. Bevoegd gezag bij college beleggen;
2. Bij vergunningverlening wordt de gemeenteraad gelegenheid gegeven zich uit te spreken (hetzij met verklaring van geen bedenkingen of met andere raadsinstrumenten);
3. Vergunningverlening windmolens aanwijzen als een geval waarbij de gemeenteraad adviesrecht heeft (Omgevingswet);
4. Verplichte m.e.r.-beoordeling (planMER) voor RES 1.0 en toetsingskader
5. Plan MER vaststellen bij eerste ruimtelijke besluit (windturbines Noorder IJ-Plas, omgevingsvergunning voor realisatie windturbines)
6. Het besluit tot het opstellen van een planMER ligt bij het college (geen ambtelijk mandaat)

Samenvatting

Windmolens tot 5 MW: huidig recht
Voor het plaatsen van windmolens is een omgevingsvergunning voor de activiteit afwijken bestemmingsplan en bouwen nodig. Als de bouw van windmolens past in het bestemmingsplan

dan moet de vergunning verleend worden: geen afwegingsruimte, geen ontwerp en dus ook geen raad

Het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw van windmolens tot 5MW is het college van burgemeester en wethouders en in de praktijk is dat gemandateerd aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel.
Gelet op het stadsdeel overstijgende belang en gewenste uniforme besluitvorming, heeft het de voorkeur de vergunningverlening stedelijk te organiseren, dit moet nog worden afgesproken. De OD zal dan uiteindelijk de omgevingsvergunningen verlenen.
Alleen als een verplichte m.e.r. of m.e.r.-beoordeling nodig is dan moet de gemeenteraad om een verklaring van geen bedenkingen worden gevraagd, dit is alleen het geval bij de eerste vergunning die verleend wordt.

Voor Amsterdam stelt het college voor om het proces zo in te richten, dat de raad zich altijd kan uitspreken. Hiervoor wordt een werkafspraak gemaakt om het ontwerpbesluit altijd aan de gemeenteraad voor te leggen, dus ook als er geen sprake is van een verplichte m.e.r. of m.e.r.-beoordeling.

Windmolens > 5MW
De Provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van de omgevingsvergunning en past hierbij de coördinatieregeling toe. Dit betekent dat (naar keuze) de gemeenteraad een bestemmingsplan vaststelt die de bouw van de windmolens mogelijk maakt en tegelijkertijd de provincie de omgevingsvergunning verleend, of de Provinciaal Inpassingsplan (PIP) opstelt en tegelijkertijd een omgevingsvergunning verleend. Als de gemeente weigert een bestemmingsplan op te stellen, moet de provincie voorzien in een PIP (als de provincie de ontwikkeling wenst).

Windmolens tot 5 MW: omgevingswet
Onder de omgevingswet vervalt de verklaring van geen bedenkingen. De gemeenteraad wijst gevallen aan waarin een bindend advies van de gemeenteraad nodig is om af te wijken van het omgevingsplan. De gronden waarop de windturbines worden geplaatst zijn niet als zodanig bestemd in het (tijdelijk deel van het) omgevingsplan. Het college stelt voor om - gelet op de politieke gevoeligheid van windturbines - het verlenen van een buitenplanse omgevingsactiviteit voor windmolens aan te wijzen als een geval waarbij de gemeenteraad adviesrecht heeft. Het advies van de gemeenteraad is bindend, het college mag er niet van afwijken.

Windmolens > 5 MW: omgevingswet
Voor zover de Provincie bevoegd gezag is bij het verlenen van de omgevingsvergunning, geldt dat de provincie advies aan het college vraagt. Wanneer er sprake is van een 'aangewezen geval' (als hierboven) geldt dat de gemeenteraad het adviesrecht heeft. Dus ook bij het bevoegd gezag door de provincie, zal de gemeenteraad zich, bij een 'aangewezen geval', uitspreken over de plaatsing van windturbines.

<u>Uitwerking</u>

Vraag 1 Bevoegd gezag bij realisatie windturbines

Huidig recht

Voor het plaatsen van windturbines is een omgevingsvergunning nodig. De gronden waarop de windturbines worden geplaatst zijn, op dit moment, niet als zodanig bestemd in het bestemmingsplan. Dit betekent dat een omgevingsvergunning voor de activiteit 'afwijken' en voor de activiteit 'bouwen' nodig is.

Vermogen tot 5 MW (Elektriciteitswet), tot 15MW Energiewet, inwerkingtreding n.n.b.

College van burgemeester en wethouders, Dagelijks Bestuur van het stadsdeel
Voor windturbines met een vermogen van ten hoogste 5MW is het college van burgemeester en wethouders bevoegd een omgevingsvergunning te verlenen. Het college heeft de bevoegdheid gemandateerd aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel (DB). Bij de uitoefening van het mandaat moet het dagelijks bestuur daarbij gestelde algemene voorwaarden en beperkingen in acht nemen. (zie verder)

Hoofdregel , zie afwijkingen hieronder.
Voordat het college of het DB de omgevingsvergunning kan verlenen, vraagt het een verklaring van geen bedenkingen aan de gemeenteraad. Als de gemeenteraad weigert een *verklaring van geen bedenkingen* af te geven dan moet het college of het DB de omgevingsvergunning weigeren. De verklaring van geen bedenkingen mag alleen op grond van een goede ruimtelijke ordening geweigerd worden. Een bestemmingsplan strekt namelijk tot de bescherming van een goede ruimtelijke ordening en de verklaring kan dus alleen geweigerd worden op aspecten die worden beschermd in het bestemmingsplan (bijvoorbeeld: geluid, archeologie, externe veiligheid, etc.)

Uitzondering
De gemeenteraad kan categorieën van gevallen aanwijzen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist. De gemeenteraad heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Geen verklaring van geen bedenkingen is nodig als:

1. Aanvragen die niet in strijd zijn met de in de Structuurvisie Amsterdam genoemde kernpunten van beleid (hoofdgroenstructuur, hoofdwaterstructuur, reserveringen hoofdinfrastructuur, hoogbouwplannen en grootschalige reclamemasten);
2. Aanvragen die niet in strijd zijn met de kantoorstrategie van Amsterdam dan wel het Locatiebeleid Amsterdam 2008;
3. Aanvragen die geen betrekking hebben op een activiteit die aangewezen is bij artikel 7.2, eerste lid, onder a, van de Wet milieubeheer dan wel aanvragen die betrekking hebben op een activiteit die aangewezen is bij artikel 7.2, eerste lid, onder b van de Wet milieubeheer voor zover beoordeeld is dat er geen milieu-effectrapportage dient te worden opgesteld (met andere woorden: aanvragen waar geen wettelijk verplichte m.e.r of m.e.r-beoordeling voor geldt)

Dagelijks bestuur stadsdeel

Het DB heeft de taak te beslissen op aanvragen om omgevingsvergunning. Deze taak geldt niet voor stedelijke gebieden, projecten en belangen. Bij nieuwe projecten wordt in de initiatieffase bepaald welk bestuur verantwoordelijk is. Richtlijn is dat een project met een investering of opbrengst tot 5 miljoen euro in principe tot de taken van het dagelijks bestuur behoren.

Het besluit over het verlenen van een aanvraag omgevingsvergunning is gemandateerd aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel. Het mandaat is beperkt tot projecten tot maximaal, 5 miljoen euro (investering of opbrengst), dan wel tot projecten waarvan de voorbereiding en uitvoering bij afzonderlijk besluit aan het dagelijks bestuur is toebedeeld.

Bij de uitoefening van het mandaat door het DB zijn algemene bepalingen en beperkingen van toepassing, volgens welke het DB het college betrekt bij het gebruik maken van de bevoegdheden als sprake is van politiek gevoelige onderwerpen. Politiek gevoelige onderwerpen zijn onderwerpen waarbij hoge afbreukrisico's aanwezig zijn, stadsdeeloverstijgende belangen spelen, uniforme besluitvorming gewenst is, strategische belangen van het stadsbestuur in het geding zijn of expertise nodig is die op stadsdeelniveau niet goed is ontwikkeld.

Gelet op de omvang (kosten), het risico, de complexiteit en het stedelijke belang kan gemotiveerd worden dat het beslissen op een aanvraag omgevingsvergunning voor het plaatsen van windmolens buiten de taken van het DB vallen. In dat geval ligt de bevoegdheid te beslissen op de aanvraag omgevingsvergunning bij het college.

Voorgesteld de bevoegdheidsverdeling in overleg met het DB te bepalen. Gelet op de politieke gevoeligheid en de kosten wordt in overweging gegeven de bevoegdheid voor het verlenen van de omgevingsvergunningen voor windmolens, stedelijk te beleggen. Dit betekent dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied de omgevingsvergunning zal verlenen.

Voor de leesbaarheid is in het navolgende aangenomen dat het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de bouw van windturbines bij het college is belegd. Als dat anders wordt besloten dan kan voor college ook DB worden gelezen.

Beroep en hoger beroep tegen omgevingsvergunning
Tegen het besluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning om af te wijken staat beroep open bij de rechtbank en vervolgens hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Coördinatieregeling
Het college kan beslissen de coördinatieregeling toe te passen. Indien toepassing wordt gegeven aan de coördinatieregeling vindt de vaststelling van het bestemmingsplan en de verlening van de omgevingsvergunningen (en de overige vergunningen) tegelijkertijd plaats. De gemeenteraad is bevoegd een bestemmingsplan vast te stellen en het college is bevoegd gezag inzake de omgevingsvergunning.

Alleen hoger beroep bij toepassing coördinatieregeling

Bij toepassing van de coördinatieregeling geldt dat een beroep direct door de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State wordt behandeld. Er is dus geen sprake van een beroep in twee instanties. Een rechtsprekende instantie betekent in het algemeen dat de eerder een onherroepelijk besluit wordt verkregen.

Windturbines met een vermogen groter dan 5MW en kleiner dan 100MW

Provincie
Voor windparken met een vermogen tussen de 5 en 100 MW geldt dat de provincie het bevoegd gezag is. De provincie past de provinciale coördinatieregeling toe. Er zijn verschillende mogelijkheden:

Provinciale Staten stellen het Inpassingsplan vast en Gedeputeerde Staten zijn bevoegd de omgevingsvergunning te verlenen.

De gemeenteraad kan ook een bestemmingsplan vaststellen voor een windpark met een vermogen groter dan 5MW, Gedeputeerde Staten zijn bevoegd voor het verlenen van de omgevingsvergunning en voert de regie bij de coördinatie.

Opgemerkt wordt dat de Provinciale Staten verplicht is een Inpassingsplan op te stellen als de gemeente weigert een bestemmingsplan op te stellen dat de bouw van de windmolens mogelijk maakt.

Na inwerkingtreding Omgevingswet (verwacht juli 2022)

Een aanvraag om omgevingsvergunning ingediend voor inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt beoordeeld op grondslag van het op de datum van aanvraag geldende recht. In het geval voor de vergunning de uitgebreide procedure van toepassing is, zoals dat het geval is bij de aanvraag omgevingsvergunning voor afwijken en de bouw van een windmolen, geldt dat het toekomstig recht van toepassing is, tenzij het ontwerp omgevingsvergunning ter inzage is gelegd voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 meter aangewezen als milieubelastende activiteit aangewezen (artikel 3.11), er is sprake van vergunningplicht als het gaat om een windpark met drie of meer windturbines (artikel 3.13). Het college is bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning (artikel 2.3). Bij het toelaten van een windpark met drie of meer windturbines, moet een milieueffectrapport (MER) worden gemaakt. (Bijlage V, onderdeel C2, Omgevingsbesluit), eventueel plan-m.e.r. met passende beoordeling als er sprake kan zijn van een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied.

In het navolgende is aangenomen dat op voor de beoordeling van de aanvraag het regime van de Omgevingswet geldend is.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan wordt gevormd door alle ruimtelijke

regels uit bestaande instrumenten (bestemmingsplannen en autonome verordeningen). Het Rijk voegt hier nog regels bij die onder huidig recht door de nationale wetgever zijn geregeld maar die onder de omgevingswet door de gemeente kunnen worden geregeld (dit wordt de 'bruidsschat' genoemd).

Voor het plaatsen van windturbines is een omgevingsvergunning nodig. De gronden waarop de windturbines worden geplaatst zijn niet als zodanig bestemd in het (tijdelijk deel van het) omgevingsplan. Dit betekent dat voor het realiseren van een windmolenpark/turbine een vergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit noodzakelijk is of een wijziging van het omgevingsplan. Het college is bevoegd de vergunning voor de buitenplanse omgevingsactiviteit te verlenen (voor zover het betreft windmolens met een vermogen tot 5MW) en de gemeenteraad is bevoegd een omgevingsplan vast te stellen. Bij een aanvraag voor omgevingsvergunning voor een concreet project, ligt het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit het meest voor de hand. Als ten behoeve van het project aanpassing van lokale regels nodig is, ligt het meer voor de hand het omgevingsplan te wijzigen. Afhankelijk van de situatie zal per aanvraag worden bepaald welke weg wordt gekozen.

Bij het verlenen van een vergunning voor de buitenplanse omgevingsactiviteit heeft de gemeenteraad niet vanzelf een rol. De gemeenteraad kan, volgens de Omgevingswet, gevallen aanwijzen waarin een bindend advies van de gemeenteraad nodig is. Voor niet aangewezen gevallen geldt geen adviesrecht. Dit betekent dat de gemeenteraad voor het inwerkingtreden van de Omgevingswet een besluit moet nemen over de gevallen waarin hij advies wil geven, als de gemeenteraad dit niet doet dan heeft hij geen adviesrecht. Het advies van de gemeenteraad is bindend, het college mag er niet van afwijken. Het verlenen van de vergunning blijft de bevoegdheid van het college. (adviesrecht aangewezen: artikel 16.15a, onder b Ow, artikel 4.21 Ob en 16,15b Ow).

Windmolens tot 5MW (Elektriciteitswet)/ tot 15MW Energiewet, inwerkingtreding n.n.b.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd te beslissen op een aanvraag omgevingsvergunning die betrekking heeft op één activiteit. De provincie is bevoegd gezag voor beslissen op een aanvraag omgevingsvergunning van provinciaal belang (en natura 2000 activiteiten, flora en fauna activiteiten).

In artikel 4.21, eerste lid, Omgevingsbesluit is als volgt bepaald:
De gemeenteraad is adviseur voor een aanvraag om omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een door hem aangewezen geval van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is.

Met andere woorden.

Op een aanvraag omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit beslist het college. De gemeenteraad heeft hierin geen positie, tenzij het een door de gemeenteraad aangewezen geval betreft.

Na het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning wordt het omgevingsplan binnen vijf jaar aangepast (bepaling van kracht 2029).

Coördinatieregeling
De huidige coördinatieregeling vervalt. In een nieuwe afdeling 3.5 Algemene wet bestuursrecht wordt een regeling opgenomen voor de gecoördineerde besluitvorming voor samenhangende besluiten. Het toepassen van de coördinatieregeling is in sommige gevallen verplicht, het college kan ook besluiten de coördinatieregeling toe te passen. Voor het bouwen van windmolens is een vergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (artikel 5.1, lid 1, onder a) en voor zover de windmolen wordt aangemerkt als milieubelastende activiteit volgens Bal (artikel 5.1, lid 2, onder b) (en mogelijk een flora- en fauna-activiteit) en de vergunningen worden tegelijk gevraagd, dan moet de coördinatieregeling worden toegepast.

Provincie bevoegd gezag, bij windturbines 5 – 100 MW (Elektriciteitswet)

In het geval de Provincie bevoegd gezag is voor het verlenen van de omgevingsvergunning zal de provincie advies vragen bij het college. De gemeenteraad wordt daarbij niets gevraagd, tenzij het een aangewezen geval betreft (zie hierboven)

Vraag 2 Milieueffectrapportage bij realisatie windturbines

Bij de beantwoording van de vraag of een milieueffectrapportage (MER) moet worden worden opgesteld is het navolgende juridisch kader van belang.

Juridisch kader

In artikel 7.2 Wet Milieubeheer is geregeld voor welke activiteiten een m.e.r.-beoordelingsprocedure moet worden doorlopen. Het bevoegd gezag (dat is het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden en vaststellen van het betreffende besluit) moet beoordelen of de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. In het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r) met bijlage A tot en met D is hierbij relevant. In bijlage C zijn activiteiten (plannen en besluiten) waarvoor het doorlopen van een m.e.r. verplicht is. In bijlage D zijn activiteiten (plannen en besluiten) genoemd waarvoor het maken van een m.e.r.-beoordeling verplicht is.

Bijlage D 22.2 (artikel 7.2, lid 1, onder b, Wm)
Activiteit: oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark
Gevallen: de activiteit heeft betrekking op
1. Een gezamenlijk vermogen van 15MW of meer
2. 10 windturbines of meer

Plannen: structuurvisie, bestemmingsplan (incl. wijziging, uitwerking/ontheffing)
Besluiten:
1. Watervergunning (Waterwet)
2. Vergunning Wind op zee

3. Besluiten waarbij afdeling 3.4 Awb van toepassing is (zoals bijvoorbeeld een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan)

Uit deze regels volgen dat er sprake is van een verplichte m.e.r.-beoordeling als het plan of besluit een gezamenlijk vermogen van de windturbines 15MW of meer, of bestaat uit meer dan 10 windturbines.

Een plan of besluit is volgens de Wm, voor zover hier relevant, een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan.

Plan of besluit
Uit jurisprudentie van het Europees Hof, bijvoorbeeld (25 juni 2020, C-24/19, ECLI:EU:C:2020:503, Vlaamse windmolens) inzake de Europese Richtlijn 2001/42/EG voor strategische milieubeoordeling (Smb-richtlijn) volgt dat van belang is of er sprake is van een kaderstellend besluit. Er is volgens het Hof sprake van een kaderstellend besluit als bedoeld in de Smb-richtlijn als er sprake is van beleidsregels die de beoordelingsbevoegdheid inperken bij het verlenen van een omgevingsvergunning over m.e.r.-beoordelingsplichtige projecten. Het begrip ziet ook op algemene wettelijke of beleidsregels over de bouw en exploitatie van windturbines, zoals maatregelen rond slagschaduw, veiligheid en geluidsnormen. Het maakt niet uit dat die bepalingen eventueel in verschillende algemene regelingen zijn vastgelegd. De regels hoeven niet uitputtend te zijn, maar wel voldoende belangrijk voor de bepaling van de voorwaarden waaronder een vergunning kan worden verleend voor projecten die onmiskenbaar gevolgen hebben voor het milieu. Het Hof benadrukt dat kaderstelling in de zin van de Smb-richtlijn een autonoom Uninerechtelijk begrip is dat op het grondgebied van de Unie uniform moet worden uitgelegd. De juridische aard van een nationale regeling staat los van deze uitleg. Dit betekent dat rechtsgevolgen van een plan/programma en de op grond daarvan verleende vergunning niet in stand kan blijven.

De nationale rechter gaat hier (nog) niet in mee (ABRS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:301, Windpark Nij Hiddum Houw).

Gelet op de jurisprudentie van het Europees Hof zal vastgesteld moeten worden of er sprake is van een kaderstellend plan/programma als bedoeld in de Smb-richtlijn, dit los van de nationale wetgeving (Wm)

Aanbod RES 1.0 Amsterdam
Het gebied Noorder IJ-plan en zes andere gebieden zijn aangewezen als zoekgebieden volgens het Amsterdamse bod in de RES 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0). In de RES 1.0 is voorzien in 127MW vermogen windenergie in Amsterdam, meer dan 10 windturbines, en de activiteit voldoet daarmee aan criteria D2.22. Dit betekent dat er sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplicht als de RES 1.0 aangemerkt kan worden als een plan of besluit als bedoeld in de Wm.

De Amsterdamse opgave volgens de RES zal niet in een keer worden uitgevoerd. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (bijvoorbeeld De Amsterdamse opgave volgens de RES zal niet in een keer worden uitgevoerd. Volgens vaste jurisprudentie van

de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State (bijvoorbeeld https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@124826/201907163-1-r3/#canvas , Tiny houses te Delft, d.d. 24 maart 2021) wordt de plicht tot het uitvoeren van een milieueffectrapportage, volgens artikel 7.2 van de Wm, verbonden aan activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu. Als ervoor wordt gekozen de bewuste activiteit gefaseerd te ontwikkelen, zal de milieueffectrapportage voor de gehele activiteit moeten worden verricht in het kader van het eerste ruimtelijk plan dat die activiteit mogelijk maakt. Het feit dat de activiteiten mogelijk door verschillende initiatiefnemers op verschillende locaties op verschillende momenten worden uitgevoerd doet hieraan niet af.

De initiatieven tot het bouwen van installaties voor het opwekken van windenergie in combinatie met het bereiken van de beoogde doelen voor het opwekken van 127MW windenergie in Amsterdam, als ook het feit dat er een algemeen toetsingskader wordt voorbereid en er sprake is van interactie tussen de verschillende ontwikkelingen, betekent voldoende samenhang om m.e.r.-beoordelingsplicht aan te nemen omdat de activiteiten vallen onder categorie D2.22 van het Besluit m.e.r.

In het MER zullen de mogelijke milieueffecten bij maximale invulling/benutting en de afweging van beleidsalternatieven om tot een optimale invulling van de gebieden te komen worden beschreven.

De initiatieven tot het bouwen van installaties voor het opwekken van windenergie in combinatie met het bereiken van de beoogde doelen voor het opwekken van 127MW windenergie in Amsterdam, als ook het feit dat er een algemeen toetsingskader wordt voorbereid en er sprake is van interactie tussen de verschillende ontwikkelingen, betekent voldoende samenhang om m.e.r.-beoordelingsplicht aan te nemen omdat de activiteiten vallen onder categorie D2.22 van het Besluit m.e.r.

Als eerste kan worden vastgesteld dat het vaststellen van de RES 1.0 kan worden beschouwd als een activiteit die valt onder de categorie D2.22

Vervolgens moet worden vastgesteld of er sprake is van een plan/programma in de zin van een Smb-richtlijn. De RES 1.0 is een algemeen beleidsdocument waarin de opgave voor het opwekken van duurzame energie is opgenomen. Er zijn gebieden aangewezen die mogelijk geschikt zijn voor de bouw van windturbines en hoe ingezet kan worden op de opwek van zonne-energie. Een dergelijk beleidsdocument kan worden beschouwd als een plan/programma in de zin van de Smb-richtlijn.

Voor de uitvoering van de RES 1.0 wordt een toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het plaatsen van windturbines opgesteld. Het toetsingskader bevat algemene normen en regels waar bij het plaatsen van windmolens aan moet worden voldaan. Volgens de jurisprudentie van het Hof heeft het begrip *'plannen en programma's'* betrekking op iedere handeling die een pakket criteria vaststelt voor de goedkeuring en uitvoering van een of meerdere projecten met mogelijk aanzienlijke gevolgen voor het milieu. Dit betekent dat het

toetsingskader als regelgevend besluit, kan worden aangemerkt als 'plan of programma' in de zin van de Smb-richtlijn.

Dit betekent dat (tweede) kan worden vastgesteld dat het vaststellen van de RES 1.0 en het toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor het plaatsen van windturbines kunnen worden beschouwd als plan/programma in de zin van de Smb-richtlijn en dus m.e.r.-plichtig.

Het zoekgebied Noorder IJ-plas is één van de zeven zoekgebieden volgens de RES 1.0. Hoewel in dit gebied niet wordt voorzien in meer dan 10 windmolens met een gezamenlijk vermogen van meerr dan 15MW en daarmee niet voldoet aan criteria als in D2.22, (dus geen verplichte m.e.r.-beoordeling) aangemerkt kan worden als het eerste ruimtelijk besluit. Verwacht wordt namelijk dat de omgevingsvergunning voor de realisatie van windturbines in het zoekgebied Noorder IJ-plas het eerste ruimtelijk besluit zal zijn bij de uitvoering van de RES 1.0. Dit betekent dat het planMER bij dit besluit wordt vastgesteld.

Noorder IJ-plas
De windmolens Noorder IJ-plas zijn voorzien in het bestemmingsplan 'Eerste partiële herziening Cornelis Douwesterrein', vastgesteld 10 december 2013. Het bestemmingsplan is vanwege een reactieve aanwijzing niet in werking getreden. Met het bestemmingsplan is een Milieueffectrapportage/Combinatie-MER uitgevoerd (Milieueffectrapportage Windturbines Amsterdam-Noord, april 2013). De MER vormde de onderbouwing van het bestemmingsplan.

De 'houdbaarheid' van onderzoeksgegevens voor een bestemmingsplan is volgens het bepaalde in artikel 3.1.1a Bro in ieder geval 2 jaar. Volgens artikel 13.5, eerste lid Wm, geldt dezelfde termijn. De onderzoeksgegevens zijn in dit geval ruim 8 jaar oud. Van onderzoekgegevens ouder dan 2 jaar kan gebruik worden gemaakt als gemotiveerd wordt aangegeven waarom deze gegevens nog steeds actueel zijn. Het in 2013 opgestelde MER kan dus niet zonder nadere motivering aan de besluitvorming ten grondslag worden gelegd.

Gelet op de ontwikkelingen in regelgeving en de nieuwe inzichten omtrent bijvoorbeeld geluid en gezondheid, zullen de onderzoeksgegevens mogelijk verouderd zijn en is actualisatie aan te bevelen.

Bevoegd gezag

Verordening op het lokaal bestuur van Amsterdam

Takenlijst:
1.8 alle taken rond de milieu-effectenrapportage volgen de taken rond gebiedsontwikkeling c.q. taken rond inrichtingen: indien sprake is van een milieu-effecten-rapportagebeoordelingsplichtige of milieu-effectenrappartageplichtige activiteit is gemandateerd aan het dagelijks bestuur, worden de bevoegdheden en taken met betrekking tot de beoordeling van de milieu-effecten-rapportage of de milieu-effectenrapportage eveneens gemandateerd.

Algemene beperkingen: stedelijke gebieden, 5 miljoen, zware inrichtingen, tunnels.

In de initiatieffase bepalen wie bevoegd gezag is, als bij vergunningverlening. Gelet op > 5 miljoen, politieke gevoeligheid, stadsdeel overschrijdend belang, wordt voorgesteld het bevoegd gezag bij het college te leggen.

Bevoegdhedenbesluit ambtelijke organisatie
Bijlage 4, Bevoegdheden die rechtstreeds worden gemandateerd aan bepaalde functionarissen door het college en burgemeester
E. Wet milieubeheer Gemandateerd aan de RVE-manager Ruimte en Duurzaamheid worden de volgende bevoegdheden op grond van de Wet milieubeheer:
a. Het uitoefenen van bevoegdheden en het uitvoeren van taken op grond van bij of krachtens hoofdstuk 5, 7. 8, 10, 17, 19 en 20 en titel 12.3 van de Wet milieubeheer gestelde regels, voor zover deze bevoegdheden zien op de ruimtelijke ordening en het omgevingsrecht (Wet milieubeheer).
b. Het dragen van zorg voor de procedure inzake milieu-effectrapportage (hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en artikel 1.11 van de Crisis- en herstelwet).

In hoofdstuk 2 zijn instructies opgenomen die in acht moeten worden genomen bij de uitoefening van het mandaat.

In artikel 6 is geregeld dat het mandaat niet uitgevoerd wordt als er sprake is van politiek of bestuurlijk gevoelige onderwerpen. Onder politiek of bestuurlijk gevoelige onderwerpen worden in ieder geval verstaan:
a. hoge afbreukrisico's aanwezig zijn;
b. organisatieonderdeel-overstijgende belangen spelen;
c. uniforme besluitvorming gewenst is;
d. strategische belangen van het stadsbestuur in het geding zijn;
e. expertise nodig is die op het niveau van het betreffende organisatieonderdeel niet goed is ontwikkeld.

Geconcludeerd kan worden dat er sprake is van politiek of bestuurlijk gevoelige onderwerpen. Dit betekent dat de directeur geen gebruik kan maken van het mandaat en het college bevoegd gezag is. (na afspraak met stadsdelen)

Conclusie
Het college is bevoegd gezag (na afspraken met stadsdelen), de directeur van RenD kan geen gebruik maken van het mandaat.

[redacted]

Van: RESAmsterdam
Verzonden: woensdag 9 juni 2021 16:43
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted] @public-mediation.nl'; [redacted] @public-mediation.nl'
Onderwerp: FW: Agenda reflectie fase bijeenkomst 9 juni
Bijlagen: Agenda 9 juni - WA overleg 8 juni.pdf

Ter info.
Groeten
[redacted]

Van: [redacted] @gmail.com>
Verzonden: woensdag 9 juni 2021 16:13
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>
CC: [redacted] @gmail.com>; [redacted] @gmail.com>; [redacted] @gmail.com>; [redacted] @kpnmail.nl>; [redacted] @orion.nl>; [redacted] @gmail.com>; [redacted] @gein3dorp.onmicrosoft.com>; [redacted] @eceat-projects.org>; [redacted] @carbid.nl>; [redacted] @gmail.com>; [redacted] @gmail.com>; [redacted] @gein3dorp.onmicrosoft.com>; [redacted] @online.nl>
Onderwerp: Agenda reflectie fase bijeenkomst 9 juni

Goedemiddag,

Daar we die van u nog niet ontvangen hadden, stuur ik u de door ons opgestelde agenda voor de online bespreking van 17:00 vandaag.

Met vriendelijke groet namens Windalarm Amsterdam,

[redacted]

Agenda 9 juni:

Tav de refeecteease:

AGENDAPUNTEN

1: DOEL

Wac ts hec doel van de refeecteease volgens de Gemeence resp. volgens de andere parctjen aan caeel (waaronder Wtndalarm, volkscutnders en eoöperactes):

1. refeeceren, cerugktjken
2. nuc en noodzaak ambtcte bespreken, alcernacteven onderzoeken
3. een nteuw aewegtngskader (waarutc bescaac dac volgens gemeence, volgens de deelnemers?)
4. andere doelscelltngen?

2: PLANNING

Vragen:

- Hoe lang duurc de refeecteease?
- Wac ts de werkwtjze?
- Welke scappen vtnden er plaacs, welke onderdelen bescaac de ease utc en wanneer worden ze aegerond?
- Wac ztjn belangrtjke momencen, mtjlpalen?

Voorwaarden tav bijeenkomsten/sessies:

- vooraf agenda toesturen (is niet gebeurd)
- verslag bijhouden door Gemeente
- hoe is de procedure met betrekking tot verslaglegging?
- Wie keurt verslagen goed?

3: ORGANISATIE Mec

wte van Gemeence?

- Is er een voorzitter?
- Welke partijen zijn betrokken bij de refectiefase?
- Welke rol heeft Public Mediation?

Wtj vtnden belangrtjk:

- Onaehankeltjke proeesbegeletder
- Onaehankeltjke deskundtgen. Onaehankeltjk oordeel over hec proees rond tneormactevoorztentng en draagvlakonderzoek van een onaehankeltjke deskundtge. Dtc kan een wecensehapper ztjn. In elk geval een derde parctj dte ktjkc naar de resulcacen van de refeecteease.

Belangrtjke vragen:

- Welke groepen worden er gevormd?
- Wac ts hec mandaac van de ce vormen groepen: advtesscacus oe een beslutcscacus - Wac worden de bevoegdheden van de expercgroepen?
- wac wordc de proeedure om expercs ce horen?

- Hoe hebben we tnvloed op hec verslag en de vorm daarvan (dus ntec: - Hoe hebben we tnvloed op de keuze van deskundtgen?

Mec wte van ons, belanghebbenden?
- Utc teder zoekgebted versehtllende bewoners.
- Utc Noorder IJplas dtenen bewoners mee ce doen
- Vanutc Drtemond ztjn nog geen bewoners gevraagd.
- Wesc/Nteuw-Wesc: welke belanghebbenden doen mee?

Voor draagvlak belangrtjk om belanghebbenden ce ondervragen (1500 mecer van zoekloeactes), wtj hebben tdeeën om dtc eerltjk tn ce rtehcen.
Hoe expercs becrekken?
Hoe hebben wtj tnvloed op hec proees?

4: PROCES

Nee eersce doel/scap ts: cerugktjken, leren van hec verleden.
Wac gtng goed, wac gtng ntec goed. Eersc doen:
- onderzoeken oe tneormactevoorztentng goed/sleehc gtng -> mocte 43 (tneormactevoorztentng), mocte 68 (eetcen) en mocte 73 (Boomsma) utcvoeren
- refeecte op draagvlak onderzoek, negeren van hec begrtp draagvlak btnnen parctetpacte proees.
- refeeceren op parctetpacteproees, ook cav Noorder IJplas (excra reden om NIJP ce becrekken btj hec parctetpacteproees) Belangrtjke voorwaarde(n):
- Draagvlak ts een abscraec begrtp. Hoe gaan we dtc defntëren?
- Alle omwonenden btnnen scraal van 1500 mecer van zoekloeactes ztjn belanghebbenden. En dtenen ce worden becrokken tn hec (refeecte)proees.
- Resulcacen van hec plaacstngsonderzoek moecen vertfeerbaar ztjn door onaehankeltjke parctj.
- VOLLEDIGE fnanetële cransparancte van Gemeence en tntctacteenemers
- dutdeltjkhetd over wac er mec de resulcacen gebeurc

Mathijs:

Agendapuncen/voorwaarden:
- Eersc cerugktjken, daarna ktjken hoe hec becer kan.
- Zsm mocte 43 utcvoeren. Ineormactevoorztentng. Mocte 73 (26 met) Boomsma. Mocte 68 eetcen.
- Hoe defnteerc de Gemeence draagvlak?

Ad:

Agendapuncen/voorwaarden:
1. Begtnnen mec cerugktjken, eehce refeecte
2. Onaehankeltjke proeesbegeletder
3. Onaehankeltjk oordeel over hec proees rond tneormactevoorztentng en draagvlakonderzoek van een onaehankeltjke deskundtge. Dtc kan een wecensehapper ztjn. In elk geval een derde parctj dte ktjkc naar de resulcacen van de refeecteease.
4. Draagvlak ts een abscraec begrtp. Hoe gaan we dtc defntëren?
5. Alle omwonenden btnnen scraal van 1500 mecer van zoekloeactes ztjn belanghebbenden. En dtenen ce worden becrokken tn hec (refeecte)proees.

6. Resulcacen van hec plaacstngsonderzoek moecen vertfeerbaar ztjn door onaehankeltjke parctj.
7. VOLLEDIGE fnanetële cransparancte van Gemeence en tntctacteenemers. ([redacted]

[redacted] mail:

We hebben advies ingewonnen. We hebben besloten om opnames te maken. We nemen het op.
We gaan eerst terugkijken. Hoe is de participatie verlopen, Wat is het draagvlak.
Ons idee is: een agenda
Dit is het afwegingskader
"Vanaf juni 2021 tot 2022. In de refectiefase wordt gewerkt aan een afwegingskader. Dat afwegingskader is om op locatie en in het algemeen te toetsen of het allemaal kan. Een onderdeel van het afwegingskader is het health impact assessment. In het afwegingskader zorgen we dat de afspraken van het klimaatakkoord (hoofdstuk participatie) uitgevoerd worden. Klimaatakkoord is. Hoe lang duurt de refectiefase.
Agenda
KADER

1. wat is het mandaat van de te vormen groepen: adviesstatus of een besluitstatus?
2. [redacted] gaan we daarmee in zee?
3. hoe hebben we invloed op het verslag en de vorm daarvan (dus niet:
4. hoe hebben we invloed op de keuze van deskundigen?

INHOUD

1. motie 43 februari en 73 evaluatie en 68 de bij de refectiefase betrokkenen bizarre praktijken en dan aangeven hoe ze het gaat verbeteren
5. Toetsingskader: zoekgebieden moet draagvlak voor zijn. We willen het erover hebben wat draagvlak is. 60 % binnen 600 m? Zoiets?

[redacted] eerdere mail:

Graag een onafhankelijke voorzitter en onafhankelijke verslaglegging. Dat betekent: geen rol voor [redacted], gezien gebleken partijdigheid en gezien het verloop van de inspraak tot nu toe. Kürschner is een ambtenaar van de gemeente.
-is er een agenda
-is er een verslag
-is er een voorzitter
-wat is de werkwijze
-wat wordt het mandaat en wat worden de bevoegdheden van expertgroepen -
wat wordt de procedure om experts te horen
-hoe is de procedure met betrekking tot verslaglegging, wie keurt verslagen goed.

Chat

[redacted]@hotmail.com to Everyone (9:00 PM)
[redacted] jij wil/kan morgen niet deelnemen?

[redacted]@hotmail.com to Everyone (9:17 PM)
Zomer/najaar 2021: RefectiefaseUitgeklaptNa vaststelling van de Regionale

Energiestrategie (RES) 1.0 in de raad is de volgende fase gestart: de refectiefase. In deze fase gaan we verder met betrokkenen in gesprek over hoe de plannen over windmolens het beste uitgevoerd kunnen worden in een specifek zoekgebied. Het gesprek zal ophalen welke andere opgaven in dit gebied spelen en hoe de maatschappelijke samenwerking vorm krijgt. De opbrengst van deze (tussen)fase is input voor het vervolgtraject en kan onderdeel zijn van een mogelijk te sluiten overeenkomst met een initiatiefnemer. Meer over deze fase.

[redacted] to Everyone (9:18 PM)
https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10140780/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha

[redacted]@hotmail.com to Everyone (9:18 PM)
Dit staat op de site van de gemeente

[redacted] to Everyone (9:31 PM)
https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10140782/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%206_%20Bijlage%20bij%20collegevoordr

[redacted] to Everyone (9:31 PM)
Verslag 8 juni kerngroep + [redacted] afw [redacted]

We hebben advies ingewonnen. We hebben besloten om opnames te maken. We nemen het op.

We gaan eerst terugkijken. Hoe is de participatie verlopen, Wat is het draagvlak.

Ons idee is: een agenda

Dit is het afwegingskader

"Vanaf juni 2021 tot 2022. In de refectiefase wordt gewerkt aan een afwegingskader. Dat afwegingskader is om op locatie en in het algemeen te toetsen of het allemaal kan. Een onderdeel van het afwegingskader is het health impact assessment. In het afwegingskader zorgen we dat de afspraken van het klimaatakkoord (hoofdstuk participatie) uitgevoerd worden. Klimaatakkoord is. Hoe lang duurt de refectiefase.

Agenda

KADER
- wat is het mandaat van de te vormen groepen: adviesstatus of een besluitstatus?
- [redacted] gaan we daarmee in zee?
- hoe hebben we invloed op het verslag en de vorm daarvan (dus niet: hoe hebben we invloed op de keuze van deskundigen?

INHOUD
- motie 43 februari en 73 evaluatie

[redacted] to Everyone (9:44 PM)
Agenda:

1) evaluatie van de participatie door de deelnemers van de brainstormsessie (uitvoering motie 43)
2) draagvlak zou bepalend geweest zijn voor prioritering van de zoekgebieden in Amsterdam. Dit is niet waar, want er was geen draagvlak.
3) 17 turbines is een ambitie, het is dus mogelijk dat deze niet wordt gehaald
4) wat gebeurt er met de resultaten van onderzoeken, bijv als er uitkomt dat er schade ontstaat
5) verslaglegging niet oke, daarom wordt er opgenomen

[redacted] to Gebruiker (Direct Message) (9:47 PM)
https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsverordening_NH2022\

mail [redacted] hierbij de sheet met mooie verdeling draagvlak zoekgebieden.

let erop dat deze cijfers zijn gebaseerd op de suggestieve vraagstelling + dat hier de nuanceringsantwoorden niet uit gehaald zijn. dus echt de cijfers van OIS.

groet,
[redacted]

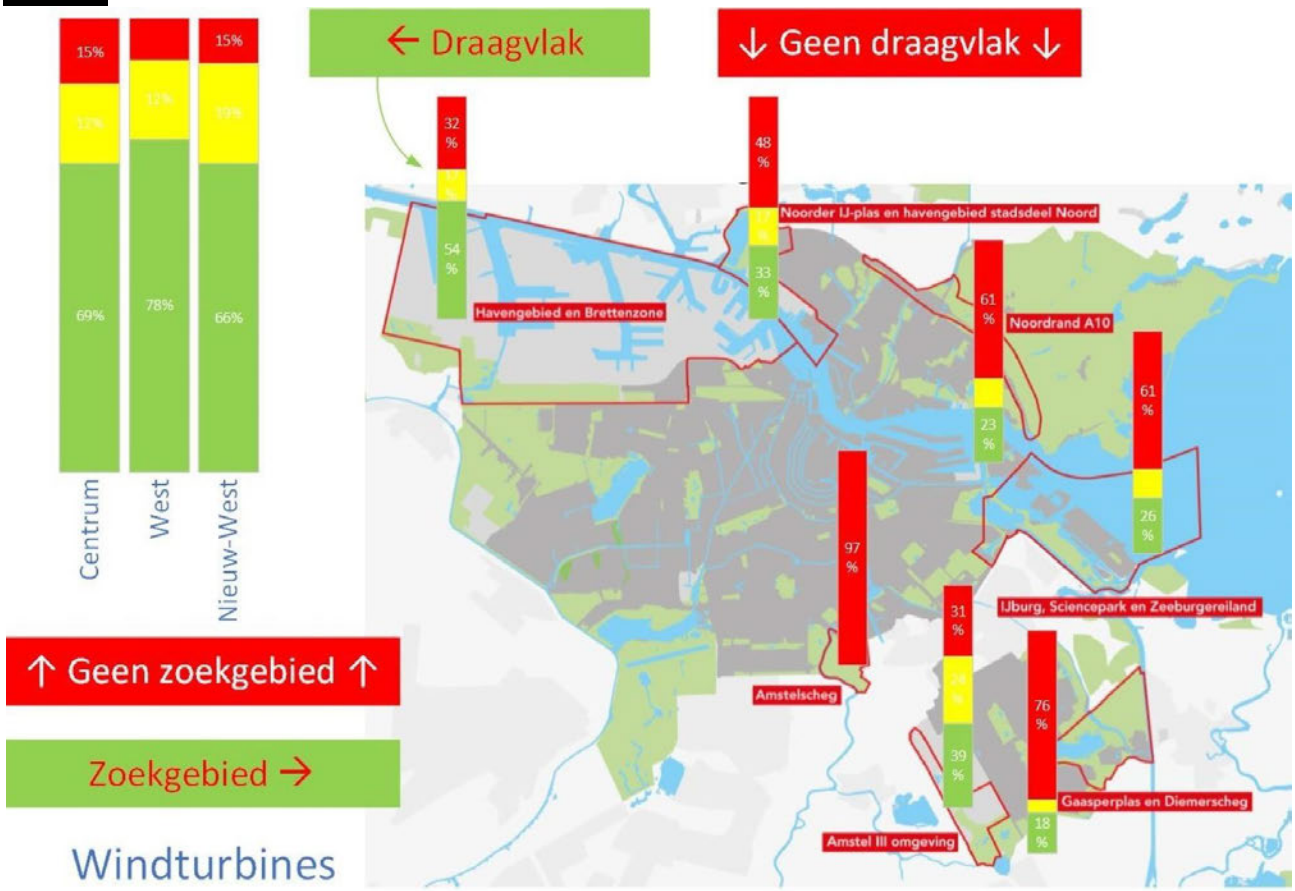

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 14 oktober 2021 16:11
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Artikel klankbordgroepen windenergie
Bijlagen: 211014_Nieuwsbericht_klankbordgroepen_windmolens[redacted].docx

Hallo [redacted] zie hier het artikel.

Van [redacted]@freelance-tekstschrijver.eu[redacted]@freelance-tekstschrijver.eu>
Verzonden: donderdag 14 oktober 2021 14:48
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Artikel klankbordgroepen windenergie

Hoi [redacted]

Ik heb het nieuwsartikel over de reflectiefase/klankbordgroepen geredigeerd. Van [redacted] hoorde ik dat [redacted] vanmiddag lastig bereikbaar is, dus hierbij de vraag of jij tijd hebt om naar het concept te kijken. Ik heb er ook nog wat vragen in gezet.

Opmerkingen/aanvullingen mogen direct in de bijlage.

Vriendelijke groet,

[redacted]
06 [redacted]

Nieuwe fase windmolens: start klankbordgroepen

De reflectiefase is gestart. We gaan met inwoners verder in gesprek over de uitvoering van de plannen met windmolens. Onder andere via klankbordgroepen. De inschrijving daarvoor is nu open.

Als afsluiting van de zoekfase hebben we in mei 2021 de zoekgebieden voor de nieuwe windmolens aangewezen. Nu, in de reflectiefase, organiseren we verschillende activiteiten om ervoor te zorgen dat Amsterdammers en belanghebbenden nog een keer hun wensen en zorgen kunnen doorgeven. Die nemen we dan mee bij volgende keuzes die we moeten maken. Een van de activiteiten is dat we verschillende klankbordgroepen om feedback vragen over de thema's gezondheid, natuur en leefomgeving.

Klankbordgroepen
Verschillende groepen geven feedback in de reflectiefase en over het proces om windmolens te plaatsen. We gaan in de reflectiefase in gesprek met één stedelijke klankbordgroep en vier lokale klankbordgroepen. Zo willen we voor elk zoekgebied ontdekken welke onderwerpen belangrijk zijn en hoe alle betrokken partijen het beste kunnen samenwerken

Aanmelden
U kunt zich voor een klankbordgroep inschrijven, als u als bewoner een belangengroep vertegenwoordigt. In het aanmeldformulier vindt u meer informatie over de verschillende klankbordgroepen.

Andere activiteiten
We organiseren in de reflectiefase ook nog een online vragenlijst en workshops over de woonomgeving van windzoekgebieden. Daaraan kan elke inwoner meedoen om wensen en zorgen rond de komst van windmolens mee te geven. U kunt zich hiervoor vanaf 18 oktober aanmelden via onze website. Als u hiervoor automatisch een uitnodiging wilt ontvangen, kunt u zich aanmelden voor onze nieuwsbrief over windmolens in Amsterdam. U krijgt dan ook meer informatie.

- **Online vragenlijst**
  Met deze vragenlijst vragen we u als deelnemer om als het ware op de stoel van een bestuurder te gaan zitten. Zo krijgt u inzicht in de keuzes die bestuurders moeten maken en ontdekt u welke voordelen én nadelen er bij elke keuze zijn. We vragen u hierbij ook naar uw mening. De vragenlijst komt vanaf X november online op www.amsterdam.nl/windenergie.

- **Workshops**
  We willen graag weten wat de Amsterdammers die in de buurt van een zoekgebied wonen belangrijk vinden. Daarom voeren we een zogenaamd 'leefomgevingsonderzoek' uit. Dat doen we met workshops waarvoor we deelnemers uitnodigen die in de omgeving van de windzoekgebieden wonen. De workshops vinden plaats in november.

Resultaten reflectiefase
De resultaten van alle activiteiten helpen ons om een afwegingskader te schrijven. Dat laat zien welke keuzes er allemaal gemaakt kunnen worden, maar ook wat de voordelen en nadelen van die keuzes zijn. Dit afwegingskader gaan naar de gemeenteraad. Zo kan de gemeenteraad zien wat de

Met opmerkingen [redacted] Hier moet een andere zin in. Had ik eerder apart gestuurd en staat in het andere formulier.

Met opmerkingen [redacted] Wat moet hier precies anders?

Met opmerkingen [redacted] Nog niets mee gedaan.

Met opmerkingen [redacted] Zie website: ***Het gesprek zal ophalen welke andere opgaven in dit gebied spelen en hoe de maatschappelijke samenwerking vorm krijgt.***

Met opmerkingen [redacted] Link al beschikbaar?

Met opmerkingen [redacted] Dit is het niet. Hoe noemen we het? Raadpleging hadden we tot nu toe

Met opmerkingen [redacted] Welke vorm krijgt deze activiteit precies? *Raadpleging* lijkt me wat te vaag voor een deel van de doelgroep. Krijgt deze nog een publieksvriendelijke titel (*'Wat zou u doen?' | 'Online keuzemaker'*, ik noem maar iets.) Die kunnen we dan misschien gebruiken.

Met opmerkingen [redacted] Kunnen we een indicatie geven? Vanaf half november? Er staat onderaan over nieuwsbrief ook

Met opmerkingen [redacted] Is deze datum al duidelijk?

Met opmerkingen [redacted] Wat ambtelijk, maar uitleg in de zin erna.

lokale belangen zijn en wat er speelt in de gebieden waar we zoeken naar plek voor windmolens. De informatie en ideeën uit de reflectiefase helpen de gemeenteraad om beslissingen te nemen die rekening houden met alle belangen. Bijvoorbeeld bij de beslissing over een vergunning voor het plaatsen van windmolens.

Meer informatie
Windmolens in Amsterdam
Waarom hebben we windmolens nodig in Amsterdam?

Met opmerkingen [redacted] Nog verder versimpeld: klopt dit nog?

[redacted]

Van: Bestuurszaken R&D
Verzonden: maandag 1 november 2021 14:00
Aan: Uitslagen bestuursmap wethouder Van Doorninck R&D; team TO.RD; [redacted]
Onderwerp: FW: Besluitenlijst bestuursmap wethouder Marieke van Doorninck d.d. 26-10-2021
Bijlagen: Besluitenlijst bestuursmap Wethouder Van Doorninck van 26 oktober 2021.pdf; Besluitenlijst bestuursmap Wethouder Van Doorninck 28 oktober 2021.pdf

Goedemiddag,
Bijgaand de besluitenlijst van de map van wethouder Van Doorninck van 26 en 28 oktober 2021.
NB:
A = Akkoord
B = Akkoord maar met een kleine wijziging, het stuk hoeft niet meer langs bestuurder, eventueel contact opnemen met de bestuursadviseur.
C = Akkoord maar met een iets grotere wijziging. Het mandaat voor het stuk blijft bij de directie en in overleg met de bestuursadviseur wordt gekeken of het stuk nog langs de bestuurder moet, neem contact op met de bestuursadviseur.
D = Niet akkoord; het stuk moet opnieuw ingediend worden of ingetrokken worden, neem contact op met de betreffende bestuursadviseur.
E = Voor kennisgeving aangenomen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuurszaken
Team Strategische en Bestuurlijke Advisering (SBA)
Ruimte en Duurzaamheid
06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Werkdagen: ma t/m vr 07:00 – 15:30 uur

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing: www.amsterdam.nl/proclaimer

Besluitenlijst Vertrouwelijk Wethouder Van Doorninck

Subtitel	bestuursmap d.d. 26-10-2021
Datum	26-10-2021
Tijd	12:00 - 17:00
Locatie	
Voorzitter	

0	**Overzichtslijst d.d. 26-10-2021**
1	**Ruimtelijke Ordening (30) Grondzaken (31) B1 Bestuurlijke reactie op initiatiefvoorstel burgervoedselbos Zeeburgereiland (ZD2021-014276)** *Besluit:* b *Toelichting:* beginnen met een bedankje aan de initiatiefnemer bij de opsomming van de verschillende ruimteclaims ook aan te geven welke te combineren zijn met het voedselbos (NNN, stadspark) en welke niet (overslag-uit, uitbreiding A10)
2	**Ruimtelijke Ordening (30) B2 Annotatie AB vergadering van het recreatieschap Spaarnwoude (ZD2021-014046)** *Besluit:* a
3	**B3 Beantwoording van een raadsadres twee woonschepen Derde Diem (ZD2021-014098)** *Besluit:* b *Toelichting:* wat is de reden dat een gesprek wordt aangeboden?
4	**B4 Instemmen met de collegevoordracht over het vrijgeven voor terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan Buiksloterham 8e herziening (ZD2021-014297)**

Besluit:

b

Toelichting:

ook de de raad werd in 2020 gevraagd om een MER. Ik ben akkoord om dat bij dit bestemmmingsplan niet te doen maar vraag me af of er in de tijd een moment kan komen dat het toch verstandig een nieuwe MER te doen.

Is alle recente info over het electriciteitsnet meegenomen? Er komt ook een school, is daar rekening meegehouden?

5 **B5 Voortgang samenwerking Amsterdam - Almere Floriade Expo 2022 (ZD2021-014245)**

Besluit:

e

6 **B6 Vrijgeven voor terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan Tuindorp Oostzaan II (ZD2021-014261)**

Besluit:

d

Toelichting:

graag bespreken in de staf.
In stadsdeel West en Zuid wordt aan bestemmingsplannen gewerkt waar geen enkele uitbouw vergunningsvrij kan worden gedaan, waarom is daar hier niet voor gekozen?
Ook omdat volgens mij grondwarterprobleem in deze gebieden aan de orde zijn
De stadsdeelcommissie vraagt om referentie naar grondwaterneutrale kelders, ik zie dat niet terug in de flap

7 **B7 Vrijgeven voorontwerp bestemmingsplan blok 3 en 16 Centrumeiland ten behoeve van bestuurlijk vooroverleg artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) (ZD2021-014258)**

Besluit:

a

8 **Bouwen en Wonen (25) B8 Woontoren HAUT: kennisnemen van het vervolg van het handhavingsproces bij woontoren HAUT aan de Korte Ouderkerkerdijk 1 (ZD2021-014243)**

Besluit:

a

9 **Reiniging (28) B9 Raadsbrief Beantwoording aanvullende vragen technische sessie 27 september 2021 (ZD2021-014118)**

Besluit:

e

10 **Duurzaamheid en Circulaire Economie (29) Bouwen en Wonen (25) Armoede en Schuldhulpverlening (23) B10 Beantwoording van de schriftelijke vragen 298.21 van het lid Groen inzake TNO rapport over energiearmoede (ZD2021-014236)**

Besluit:

a

11 **Duurzaamheid en Circulaire Economie (29) B11 Beantwoording raadsadres afvalstoffenheffing (ZD2021-014181)**

Besluit:

b

Toelichting:

ondertekening

12 **B12 Instemmen met de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Naoum Néhmé inzake de reflectiefase van de RES (ZD2021-013978)**

Besluit:

b

Toelichting:

bij een aantal vragen kan worden gesteld dat het college het met de vragensteller eens is en vervolgens de genuanceerde toelichting geven

13 **B13 Instemmen met de uitwerking van de randvoorwaarden voor de mandaat stelling van het miniburgerberaad duurzaamheid. (ZD2021-014117)**

Besluit:

c

Toelichting:

uitwerking budget kan scherper

14 **B14 Terugkoppeling bestuurlijk overleg 'aardwarmte MRA' d.d. 14 oktober j.l. (ZD2021-014121)**

Besluit:

e

Toelichting:

graag een keer agenderen op de staf om te bespreken waarom eventuele realisatie 9 jaar moet duren en welke versnellingsmogeljkheden er zijn.

15 **Grondzaken (31) B15 Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Kuiper inzake de geheimhoudingsverklaring opgelegd aan het bestuur van het Trammuseum op het Havenstraatterrein. (ZD2021-014259)**

Besluit:

b

Toelichting:

in antwoord 1 staat dat de overeenkomst ter besluitvorming aan college en raad wordt voorgelegd, dat kan niet allebei zo zijn… ik neem aan dat het gaat over besluitvorming college, tkn raad

in antwoord 4 wordt gesproken over een boete, dit komt een beetje uit te lucht vallen want er is niet naar gevraagd

16 **Ruimtelijke Ordening (30) D1 Kabinet (ZD2021-014048)**

Besluit:

a

17 **D2 Kabinet (ZD2021-014299)**

Besluit:

a

Toelichting:

optie 3

18 **D3 Kabinet (ZD2021-014302)**

Besluit:

e

Toelichting:

kan in dit bestemmingsplan ook al worden gekeken naar de ontwikkeling van de dark stores van Getir, Gorilla's etc?

19 **Reiniging (28) Duurzaamheid en Circulaire Economie (29) Inkoop (12) D4 Kabinet (ZD2021-014341)**

Besluit:

e

20 **Grondzaken (31) Deelnemingen (18) D5 Kabinet (ZD2021-013813)**

Besluit:

e

Besluitenlijst Vertrouwelijk Wethouder Van Doorninck

Subtitel	bestuursmap d.d. 28-10-2021
Datum	28-10-2021
Tijd	12:00 - 17:00
Locatie	
Voorzitter	

0	**overzichtslijst**
1	**Bouwen en Wonen (25) Grondzaken (31) B1 Kennis nemen van de 3e kwartaalrapportage 2021 over het Woningbouwplan 2018-2025 (ZD2021-014112)** *Besluit:* b *Toelichting:* kan het nog in de landelijk context worden geplaatst? Zodat duidelijk is dat Amsterdam heel veel bouwt of doen we dat bij de jaarrapportage De aantallen sociale woningen zijn wel zorgwekkend, wordt dat volgend jaar beter?
2	**Bouwen en Wonen (25) Kunst en Cultuur, Monumenten en Erfgoed (41) Duurzaamheid en Circulaire Economie (29) Gemeentelijk Vastgoed (45) Armoede en Schuldhulpverlening (23) B2 Beantwoording schriftelijke vragen van leden Vink en Rooderkerk inzake isolatie van Amsterdamse woningen en bedrijven (ZD2021-014442** *Besluit:* c *Toelichting:* bij vraag 5 ook noemen dat per 2023 label C in kantoren verplicht is en de acties die we daarop doen samen met OD bij vraag 7, kunnen we toch ook een overzicht geven wat er de afgelopen jaren is gedaan, de inventarisatie die is gemaakt wat we de komende jaren nog kunnen doen in kader van de vastgoedmotor

3 **Openbare Ruimte en Groen (24) B3 Kennis te nemen van de collegevoordracht inzake het vrijgeven voor inspraak van de gewijzigde notitie 'Compensatie en herplant van bomen' en de gewijzigde notitie 'Richtlijnen beheerplan behorende bij de jaarvergunning' (ZD2021-014123)**

Besluit:

c

Toelichting:

in de stukken wordt nog gesproken over de projectgebonden herplantfondsen, maar ik dat we daar vanaf wilden, na de situatie in Elzenhagen Zuid

4 **Grondzaken (31) B4 Dekkingsbron en verwerkingswijze meerkosten als gevolg van projectspecifieke eisen voor PO-school 'ASKO' in de Sluisbuurt. (ZD2021-014435)**

Besluit:

b

Toelichting:

waarom wordt in de flap aardgasvrij als gemeentelijke ambitie genoemd die voor meerkosten zorgt, Aardgasvrij bouwen is een wettelijke verplichting

5 **B5 Instemmen met de notitie 'bouwen aan nieuwe ontwikkelmodellen' en de bijbehorende collegevoordracht, raadsinformatiebrief en commissievoordracht (ZD2021-014422)**

Besluit:

a

6 **B6 Programmawijziging Sluisbuurt kavel 1B: Omzetten van reguliere middenhuur-woningen naar eeuwigdurende middenhuurwoningen. (ZD2021-014432)**

Besluit:

a

7 **B7 Voortgang van de pilot actief openbaar maken van documenten inzake de totstandkoming van de vernieuwing van het erfpachtstelsel in de periode 2014 -2018 (ZD2021-014352)**

Besluit:

d

Toelichting:

in deze brief wordt melding gemaakt van de richtlijnen van openbaarmaking die op 26 okt door college zijn vastgesteld, kan niet al een korte samenvatting daarvan worden gegeven?
De cijfers die ik op donderdag 28 okt gaf in de commissie, zie ik niet terug in de brief. Nu lijkt het of binnenkort alle 40.000 documenten

8 **Ruimtelijke Ordening (30) Grondzaken (31) B8 Annotatie voor Commissie RO van 3 november 2021 (ZD2021-014452)**

Besluit:

e

9 **Ruimtelijke Ordening (30) B9 Concept beleidskader Hoofdgroenstructuur (ZD2021-014476)**

Besluit:

c

Toelichting:

graag bespreken in de staf en alsnog afspraak met WH Kukenheim plannen

10 **B10 Instemmen met de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid A.L. Bakker inzake bouwplannen voor de Van Eeghenstraat 70-72 (ZD2021-014364)**

Besluit:

c

Toelichting:

Fijn dat een aantal verbeter punten wordt uitgezocht. ook als dat niet budgetneutraal kan worden uitgevoerd hoor ik graag wat er mogelijk is, dan kan er een afweging worden gemaakt .

in de antwoorden wordt aangeven dat de gemeente niet kan handhaven omdat de OD bevoegd gezag is. Voor raadsleden is dat onderscheid niet altijd even duidelijk, aangezien de OD wettelijke taken voor de gemeente uitvoert.

11 **B11 Vaststellen bestemmingsplan Havenstraatterrein (ZD2021-014414)**

Besluit:

c

Toelichting:

is dit BP helemaal in lijn met nieuwe inversgteirngsbesluit, dat uitgaat van max 512 woningen?

Graag verwijzen naar OVA ipv Structuurvisie

in de flap kan duidelijker worden aangegeven wat het traject was tot vernietiging BP in 2019 en wat er daarna is aangepast
(bv er wordt gesproken over zienswijzen, moet duidelijk zijn dat deze uit 2015 zijn)

12 **B12 Vaststellen hogere waarden Wet geluidhinder bestemmingsplan Havenstraatterrein (ZD2021-014416)**

Besluit:

b

Toelichting:

in de flap staat dat snelheidsverlaging niet aan de orde is omdat dat in de stedelijke verkeersplannen niet is voorzien. Dat is achterhaald lijkt mij zo

13 **B13 Vaststellen van de 'Beleidsregels kwaliteit bestaande funderingen' (ZD2021-014413)**

Besluit:

c

Toelichting:

graag eerst de communicatieaanpak klaar hebben voor eea naar buiten gaat. Is dat in tijd haalbaar?

14 **Dierenwelzijn (27) B14 Evaluatie Agenda Dieren 2015-2018 ter vaststelling voorleggen aan het college 16 november 2021 (ZD2021-013991)**

Besluit:

e

15 **Kunst en Cultuur, Monumenten en Erfgoed (41) B15 Kennis nemen van het verzoek aan wethouder Cultuur voor aanbieden van het boek 'Wij Zijn Ritme' aan Amsterdamse scholen en bibliotheken. (ZD2021-014466)**

Besluit:

e

16 **Duurzaamheid en Circulaire Economie (29) B16 Annotatie commissie FED 4 november (ZD2021-014393)**

Besluit:

e

17 **B17 Beantwoording van het raadsadres van Windalarm inzake de reflectiefase RES-wind (ZD2021-014392)**

Besluit:

c

Toelichting:

bij vraag 1 kan deze zinsnede er uit:
" Of voorafgaand daaraan bij bijvoorbeeld het besluit om wel of geen medewerking te verlenen aan een initiatief"

Deze beantwoording gebruiken om Windalarm uit te nodigen voor gesprek met WH + stadsdeelbestuurders

18 **B18 Instemmen met mantelovereenkomst Amsterdamse Warmtemotor (ZD2021-014443)**

Besluit:

b

Toelichting:

mooi resultaat, gefeliciteerd.
wel graag nog op staf DZH bespreken om communicatiestrategie te bespreken

19 **B19 Raadsbrief intensivering klimaatmaatregelen en participatie duurzaamheid (ZD2021-014361)**

Besluit:

a

Besluit:

b

Toelichting:

inhoudelijk helemaal akkoord, gefeliciteerd! graag agenderen voor de staf DZH om communicatiestrategie te bespreken

[redacted]

Van: Bestuurszaken R&D
Verzonden: dinsdag 12 oktober 2021 10:07
Aan: Uitslagen bestuursmap wethouder Van Doorninck R&D; team TO.RD; [redacted] (jurist R&D); [redacted]
Onderwerp: FW: Besluitenlijst van de bestuursmap dd 5 en 7 oktober 2021 van wethouder M. van Doorninck.
Bijlagen: Besluitenlijst bvan de bestuursmap dd 5 oktober 2021 van wethouder M. van Doorninck..pdf; Besluitenlijst van de bestuursmap dd 7 oktober 2021 van wethouder M. van Doorninck.pdf

Goedemorgen,

Bijgaand de besluitenlijst van de map van wethouder Van Doorninck van 5 en 7 oktober 2021.

LET OP: Van de map van 5 oktober is er van twee dossiers (B16 en D1) nog geen uitslag beschikbaar.
Zodra wij deze uitslagen binnen krijgen mailen we ze rond en anders weet de betreffende bestuursadviseur wellicht meer.

NB:

A = Akkoord
B = Akkoord maar met een kleine wijziging, het stuk hoeft niet meer langs bestuurder, eventueel contact opnemen met de bestuursadviseur.
C = Akkoord maar met een iets grotere wijziging. Het mandaat voor het stuk blijft bij de directie en in overleg met de bestuursadviseur wordt gekeken of het stuk nog langs de bestuurder moet, neem contact op met de bestuursadviseur.
D = Niet akkoord; het stuk moet opnieuw ingediend worden of ingetrokken worden, neem contact op met de betreffende bestuursadviseur.
E = Voor kennisgeving aangenomen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuurszaken
Team Strategische en Bestuurlijke Advisering (SBA)
Ruimte en Duurzaamheid

06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: ma t/m vr 07:00 – 15:30 uur

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing: www.amsterdam.nl/proclaimer

Besluitenlijst (concept), 05 oktober 2021

Bestuursmap d.d. 5 oktober 2021 van wethouder Marieke van Doorninck

1. Bespreekpunten

Economische Zaken (16)
Ruimtelijke Ordening (30)

B1	Groei van hotels verder afremmen door de inzet van het erfpachtinstrument, de aanpassing van de gebiedskaart, de actualisering van het overnachtingsbeleid en de uitrol van het omgevingsplan (ZD2021-013104)	A Akkoord

Economische Zaken (16)

B2	Monitor kantoren Amsterdam – stand van zaken op 1 juli 2021 (ZD2021-013146)	A Akkoord

Openbare Ruimte en Groen (24)

B3	Instemmen met de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid A.L. Bakker (Partij voor de Dieren) inzake de bescherming van gebouwbewonende diersoorten bij renovaties (ZD2021-012905)	E Voor kennisgeving aangenomen

Grondzaken (31)
Bouwen en Wonen (25)

B4	Het Ambtelijk Bouwoverleg van 14 oktober 2021 en de concept notulen van de Ambtelijk Bouwoverleg (d.d. 7 juni 2021). (ZD2021-013186)	E Voor kennisgeving aangenomen

Grondzaken (31)

B5	Kennisnemen van de behandeling op 11 oktober 2021 in de Commissie Binnenlandse Zaken van de initiatiefnota van het lid Koerhuis over de toekomst van gemeentelijk erfpachtbeleid (ZD2021-012986)	E Voor kennisgeving aangenomen
B6	Uitvoeringsagenda Ymere, Stadgenoot en De Alliantie voor de eerste 1.000 sociale huurwoningen op Strandeiland (ZD2021-013230)	A Akkoord *Toelichting:* Dit lijkt me een mooi moment voor de nieuwe WH

Ruimtelijke Ordening (30)

B7	Antwoordbrief aan advocaat Bisdom Haarlem-Amsterdam over proces beroepsfase Bestemmingsplan De Pijp 2018 m.b.t. Het Afrikahuis (ZD2021-013138)	B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen *Toelichting:* in de raadsvergadering van 6/7 november is het BP vastgesteld . Ik check nog even bij Capel
B8	Kennis nemen van IBT oordeel van de provincie over omgevingsrecht in 2020 (ZD2021-012939)	A Akkoord
B9	Toezegging vraag RO najaarsnota 2019 (TA2019-001655) (ZD2021-013139)	A Akkoord
B10	Verkennen gebruikmaken aanwijzingsbevoegdheden Omgevingswet bij de omgevingsvergunning tot afwijking van het omgevingsplan (ZD2021-006563)	A Akkoord

B11	Vrijgeven van het voorontwerp wijzigingsplan Windenergie Sloterdijk III voor het overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (ZD2021-013258)	C Akkoord na wijzigingen, voor akkoord voorleggen aan bestuurder *Toelichting:* graag in het stuk opnemen hoe deze ontwikkeling past in de RES en zich verhoudt tot de reflectiefase
B12	Vrijgeven van het voorontwerpbestemmingsplan Partiële herziening Kopraweg voor het overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (ZD2021-013261)	A Akkoord

<u>Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)</u>
<u>Reiniging (28)</u>

B13	voortgang van de optimalisatie afvalinzamelingsprocessen(routeoptimalisatie) en vergelijking kwijtschelding G4 (ZD2021-013113)	E Voor kennisgeving aangenomen

<u>Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)</u>

B14	Beantwoording van een raadsadres inzake uitspraak Raad van State over windturbines (ZD2021-013157)	A Akkoord

B15	Instemmen met de achtste updatebrief Strategie naar een stad zonder aardgas. (ZD2021-013221)	C Akkoord na wijzigingen, voor akkoord voorleggen aan bestuurder *Toelichting:* het lijkt mij goed om de brief over de ontwikkelingen rondom LTW in de Nieuwbouw met deze brief te combineren Goed om in de inleiding de sterk verhoogde gasprijzen te noemen, wat er extra reden is om vol in te zetten op aardgasvrij juist in corporatiehuizen. Graag bij participatie niet alleen benoemen dat dit nodig is voor draagvlak, maar juist om te zorgen dat de energietransitie van iedereen is. Mensen gaan het merken in hun dagelijks leven en leefomgeving en moeten dus maximale zeggenschap hebben. Het is een technische, maar vooral ook sociale transitie. Het is raar om aan het eind te zeggen dat de beantwoording SV van Groen waarschijnlijk tegelijkertijd met deze brief komen. Als we de brief versturen dan weten we het.
B16	Instemmen met de opzet van het congres 'Duurzaam ontwikkelen Amsterdam' (ZD2021-013087)	
B17	Uitvoerige wijziging en uitbreiding van de subsidieregeling gebiedsgericht aardgasvrij (ZD2021-013062)	A Akkoord
<u>Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)</u>		
B18	Onderzoeken naar de geluidbelasting rond het spoor tussen CS en Amstel - afdoening Motie 991 (ZD2021-012811)	E Voor kennisgeving aangenomen

Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel) (10)

B19	Beantwoording SV lid Kreuger inzake Lobby Lokaal (ZD2021-013250)	A Akkoord

2. Geheime punten

Ruimtelijke Ordening (30)

D1	Kabinet (ZD2021-013095)	

Besluitenlijst (concept), 07 oktober 2021

1. Bespreekpunten

Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

B1	Instemmen met agenderen B&W voordracht om in te stemmen met het indienen van een aanvraag bij het ministerie van BZK voor een financiële bijdrage voor een proeftuin aardgasvrije wijken 2021 (ZD2021-013317)	A Akkoord

Juridische Zaken (5)

B2	Overzicht lopende Wob-verzoeken september (ZD2021-013341)	C Akkoord na wijzigingen, voor akkoord voorleggen aan bestuurder *Toelichting:* Ik mis de wob aanvragen over wind waarom duurt verzoek Fossielvrij zo lang?

Gemeentelijk Vastgoed (45)
Openbare Ruimte en Groen (24)
Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

B3	Instemmen met de aangepaste reactie op motie 545 inzake de Voorjaarsnota 2021 (start met tien hangende tuinen aan ons vastgoed (ZD2021-012111)	A Akkoord

Sociale Zaken (13)
Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

B4	Geannoteerde agenda voor dubbele wethouder inzake De Lokatie (ZD2021-011415)	E Voor kennisgeving aangenomen

Grondzaken (31)
Algemene Zaken (3)

B5	Instemmen met het informeren van het college van burgemeester en wethouders en de raadscommissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken over de beoordelingslijn voor de pilot actief openbaar maken van documenten van het VES-dossier (ZD2021-013295)	A Akkoord

Grondzaken (31)

B6	Instemmen met geredigeerde tekst en voorwoord notitie alternatieve ontwikkelmodellen (ZD2021-013381)	B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen Toelichting In voorwoord wordt in de alinea waarin wordt vermeld dat er al veel beweging zit alleen Schoonship benoemd. Graag ook de wooncooperaties en Hart voor de K buurt noemen Ik mis een concluderend hoofdstuk waarin ook vervolgproces staat in de samenvatting wordt genoemd dat de omgevingswet oa is bedoeld om beter in te kunnen spelen op urgente zaken zoals klimaatcrisis. De wet gaat natuurlijk vooral om meer ruimte voor initiatief en participatie. Deze zin is lastig:Daarbij moeten we bedenken dat niet iedereen betrokken kan raken, hetzij door tijdgebrek, taalbarrières of door gebrek aan kennis. Hier moet bij komen dat we dus op zoek moeten naar manieren om wel iedereen te betrekken Tekst over vrije ruimte op pagina 20 is nog vaag. Stuk over k buurt op p 24 moet ge-update worden, idem buikslotermeerplein
B7	Instemmen met grondtransactie Polijsterweg in project Klaprozenbuurt (ZD2021-013044)	A Akkoord

Lucht- en Zeehaven (17)
Gemeentelijk Vastgoed (45)
Grondzaken (31)

B8	Verkoop in vol eigendom van een perceel grond aan Staatsbosbeheer (ZD2021-013414)	C Akkoord na wijzigingen, voor akkoord voorleggen aan bestuurder *Toelichting:* even bespreken in de staf RO

Ruimtelijke Ordening (30)
Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

B9	Instemmen met de aangepaste stukken behorende bij de bestuurlijke vaststelling van de Ontwikkelstrategie Landschapspark De Oeverlanden. (ZD2021-012706)	B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen *Toelichting:* Fijn dat duidelijk is opgenomen dat ook in de toekomst geen woningbouw is toegestaan. Dit geldt natuurlijk ook voor kantoren etc, kan dat nog worden opgenomenopmerking over' wat opvalt in de reactie van de stadsdelen', er uit halen

Ruimtelijke Ordening (30)

B10	Instemmen met de annotatie voor de DB vergadering van het recreatieschap Groengebied Amstelland. (ZD2021-013397)	A Akkoord

Personeel en Organisatie (44)

B11	Kennisnemen van een eventuele werkonderbreking (maximaal 3 uur) binnen de gemeente Amsterdam op 12 oktober 2021 (ZD2021-013423)	E Voor kennisgeving aangenomen

Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)
Bouwen en Wonen (25)

B12	Ter kennisname: Principebesluit herontwikkeling Appeltjesmarkt/ Europarking (ZD2021-013413)	E Voor kennisgeving aangenomen

Economische Zaken (16)
Ruimtelijke Ordening (30)

B13	Kennisnemen van de opdrachtformulering strategie innovatiedistricten. (ZD2021-013036)	E Voor kennisgeving aangenomen *Toelichting:* belangrijk om ook uit te werken hoe deze innovatiedisctricten geen 'eilanden' worden maar in nauw contact met de omgeving te werken door bv praktisch opgeleiden uit de buurt te betrekken

Kunst en Cultuur, Monumenten en Erfgoed (41)

B14	Beantwoorden mails aan de wethouders inzake Van Eeghenstraat (ZD2021-013427)	D Niet akkoord *Toelichting:* deze brief is niet goed qua toon richting buurtbewoners

Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel) (10)
Ruimtelijke Ordening (30)

B15	In te stemmen met het voorstel om een voorkeursrecht voor maatschappelijk initiatieven ten aanzien van de huur van vastgoed in het concept beleidskader buurtrechten te handhaven. (ZD2021-013450)	D Niet akkoord *Toelichting:* ik zou eerder kiezen voor een gelijkwaardige positie. Het is raar dat we een voorkeur moeten geven, omdat de gemeente zelf niet om kan gaan met initiatieven die meerdere beleidsdoelen dienen. Dan moeten we daar iets aan doen aan onze eigen verkokering ipv bestemming met elkaar te laten concurreren

2. Geheime punten

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 11:04
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: bestuurlijke planning rekenkamer?

Zie planning hieronder
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 11:02
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: bestuurlijke planning rekenkamer?

Hoi,

10 nov 201 publicatie rapport energietransitie en haven

28 Jan 2022 publicatie gehele rapport coalitie akkoord en bestuurlijke reactie

Outlook voor iOS downloaden

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Tuesday, November 2, 2021 10:55:51 AM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: bestuurlijke planning rekenkamer?

Hoi,
In team BEI even over rekenkamer gesproken.
Heb jij de details van de bestuurlijke planning (college, bestuurlijke reactie en datum van toesturen aan de raad)
Is met name van belang ivm timing van lopend traject van windenergie en reflectiefase.
Dank je wel
[redacted]

[redacted]
Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]**@amsterdam.nl**

[redacted]

Van: [redacted]@berenschot.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 13:39
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Brieven over voordrachten experts
Bijlagen: Voordracht lid expertgroep natuur RES/ wind; Voordracht lid expertgroep natuur RES / wind Amsterdam; 211029 Expertgroep windturbines en natuur_def.pdf

Halo [redacted]
In bijgaande mail verzoekt [redacted] om het inplannen van een startoverleg begin volgende week.
[redacted] en ik hebben de volgende opties in onze agenda:

- Maandag 14:00 tot 15:00
- Dinsdag na 14:30
- Woensdag 13:00 tot 14:00
- Woensdag na 15:00 (maar liever niet)
- (donderdag na 15:00 is ook een optie, maar niet begin volgende week)

Hopelijk zit hier iets tussen!
Groet [redacted]

Van [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 12:16
Aan: [redacted]@berenschot.nl>
CC: [redacted]@berenschot.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Brieven over voordrachten experts
Beste [redacted]
Bij deze neem ik je kort mee in de stand van zaken over de voordracht van experts voor de expertgroep natuur voor het RES / reflectiefase traject.
Onderstaande leden zullen deel uit maken van de expertgroep. Echter is door capaciteitsissues nog niet zeker of vanuit de provincie onderstaande personen deel zullen nemen, hierover hoor ik vrijdag of maandag a.s. meer. Dhr [redacted] van bureau TAUW is op de hoogte en is reeds met de natuurtoets begonnen, als input voor het traject.
Bijgevoegd ook nog een keer de opdrachtbeschrijving. Het lijkt me zinvol om begin volgende week een kort startgesprek te houden, ook met mijn collega [redacted] erbij.
Wil je hiervoor contact opnemen met [redacted]?
Dank alvast en vriendelijke groet, [redacted]
PS op je offerte kom ik zsm terug.

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]
afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Disclaimer

This e-mail and any attachment it contains is confidential and may contain legally privileged information.
If you are not the intended recipient, please note that this e-mail or any attachment may not be copied or disclosed or distributed to others.
If you have received this e-mail by error, please notify the sender immediately by return e-mail, and delete this message. All rights reserved.

This email has been scanned for viruses and malware, and may have been automatically archived.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 4 november 2021 12:05
Aan: [redacted]@buwa.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: Voordracht lid expertgroep natuur RES/ wind
Bijlagen: 211029 Expertgroep windturbines en natuur_def.pdf

Geachte heer [redacted], beste [redacted]
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Amsterdam Wind [redacted]) u voorgedragen als expert voor de expertgroep natuur in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie .

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten dhr [redacted] te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft expertise op gebied van effecten van windturbines op natuur en landschap door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

Zoals bij Amsterdam Wind aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van [redacted] dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het [redacted]urtarief van [redacted],- voor gemeentelijk advieswerk.

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de heer [redacted] een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.
Met vriendelijke groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Voorstel "expertgroep windturbines en natuur" RES/Wind Amsterdam
Datum: 29 oktober 2021
Voor vragen en informatie: [redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]
[redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema natuur
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke effecten op natuur en landschap. De effecten op natuur en landschap wegen zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een windturbine over te gaan.

Een milieueffectrapportage is dan ook verplicht bij het realiseren van een windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een milieueffectrapportage beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De milieueffectrapportage wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd wanneer er een initiatiefnemer bekend is. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied en per windproject/ windpark.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten voor natuur en landschap opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.
Er wordt op dit moment een natuurtoets uitgevoerd. Het resultaat daarvan is 20 november beschikbaar. Deze toets wordt gebruikt als input voor de klankbordgroep. Daarnaast vindt er een excursie plaats naar de zoekgebieden.

Voorlopige Adviesvraag
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de effecten op natuur en landschap[1] die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van windturbines op natuur en (beschermd) landschap acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om windturbines te plaatsen? Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de resultaten van de pilots RES en MER. De commissie MER rapporteert daarover, zie: https://www.commissiemer.nl/actueel/nieuws/regionale-energiestrategie-en-mer-de-resultaten-en.

[1] Wat betreft landschap ligt de focus voor deze expertgroep op bescherming en niet beleving. Beleving wordt meegenomen in de expertgroep over ruimtelijke inpassing.

- In Nederland bestaan normen ter bescherming van natuur en landschap. Het advies beschrijft hoe de wet- en regelgeving (EHS, NNN, Vogel- en habitatrichtlijn, Beschermd Provinciaal Landschap) doorwerkt in de besluitvorming over ontwikkeling van windturbines en welke afwegingen daarin mogelijk zijn en hoe de ermee om te gaan.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) effecten op natuur en landschap in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, …) om meegewogen te worden in een MER rapportage? Hier kan ook worden verwezen naar vergelijkbare ruimtelijke ordeningsvraagstukken.
- Wat is het detailniveau/diepgang waarop de mogelijke effecten moeten worden onderzocht en in de MER moet worden gerapporteerd?
- Is het nodig om de effecten van windturbines op natuur en landschap te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van windturbines kunnen dienen als uitgangspunt.
- Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van belanghebbende uit Amsterdam, omliggende gemeenten, natuurorganisaties en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie zal de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen waarin de bespreking op hoofdlijnen wordt samengevat en de conclusies worden vastgelegd.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar na vaststelling door de onafhankelijke voorzitter van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten
- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 5 experts op het gebied van landschap en natuur (met betrekking tot effecten van windturbines), inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam, een expert voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties in Amsterdam Wind, en een expert met kennis van het beleid zowel stedelijk (stadsecoloog) als provinciaal (Provincie NH – NNN/BPL beleid).
- De expertgroep wordt ondersteund door een onafhankelijke secretaris, die in nauwe wisselwerking met de voorzitter het proces organiseert, ondersteunt en bijdraagt aan het uiteindelijke advies.
- Wanneer de expertgroep niet tot consensus komt, is het mogelijk dat in het advies de verschillende posities met argumentatie worden toegelicht.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van maximaal 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep kan de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.

- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven natuureffecten zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
  Zoals aangegeven kan ook gebruik gemaakt worden van de pilots RES en MER.
- Scope:
  - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
  - Planning:
    - Start expertgroep: medio november.
    - Start klankbordgroep: medio november.
    - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
    - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2021 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter en secretaris van de expertgroep is samen circa 1 tot 1,5 dag per week vanaf begin november tot half maart. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Profiel voorzitter expertcommissie natuur en landschap

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met natuur, biodiversiteit en landschap heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 4 november 2021 12:00
Aan: [redacted]@wur.nl'
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Voordracht lid expertgroep natuur RES / wind Amsterdam
Bijlagen: 211029 Expertgroep windturbines en natuur_def.pdf

Geachte heer [redacted]
Op verzoek van de gemeente Amsterdam heeft Windalarm ([redacted]) u voorgedragen als expert voor de expertgroep natuur in het kader van de reflectiefase RES/wind Amsterdam. Wij gaan er vanuit dat deze inzet met u is besproken en nodigen u graag uit om deel te nemen aan deze expertgroep. Hier vindt u meer informatie over de reflectiefase: www.amsterdam.nl/windenergie .

Deze expertgroep zal onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, te weten dhr [redacted] (bureau Berenschot) te werk gaan. We gaan bij de experts ervan uit dat deze op basis van hun professionele praktijk in staat zijn om aan deze expertgroep deel te nemen. Dit betreft expertise op gebied van effecten van windturbines op natuur en landschap door meerjarig onderzoek of professionele praktijk op dit gebied. Inbreng van de verschillende maatschappelijke perspectieven verloopt via een klankbordgroep. Bijgevoegd vindt u de opdrachtbeschrijving voor deze expertgroep.

Zoals bij Windalarm aangegeven is voor uw inzet in deze expertgroep is een vergoeding beschikbaar. Dit is op basis van de daadwerkelijk gemaakte uren maximaal €5.000 (en een maximaal uurtarief van [redacted] dat de gemeente hanteert), en voor zover dit niet onder de reguliere werkzaamheden valt bij een werkgever. Indien dit op uw bijdrage van toepassing is, verzoeken wij u een korte offerte te sturen op basis van de ingeschatte tijdsbesteding en het uurtarief van [redacted],- voor gemeentelijk advieswerk.

Op korte termijn ontvangt u namens de onafhankelijk voorzitter de heer [redacted] een uitnodiging om deel te nemen aan de eerste expertgroep en/of de voorbereiding hier van. We zullen uw naam als lid van de expertgroep delen met de gemeenteraad, die om de namen verzocht hebben.

We hopen op een vruchtbare samenwerking in de expertgroep en danken u voor uw bijdrage.

Met vriendelijke groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
[redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Voorstel "expertgroep windturbines en natuur" RES/Wind Amsterdam
Datum: 29 oktober 2021
Voor vragen en informatie: [redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]
/ [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema natuur
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke effecten op natuur en landschap. De effecten op natuur en landschap wegen zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een windturbine over te gaan.

Een milieueffectrapportage is dan ook verplicht bij het realiseren van een windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een milieueffectrapportage beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De milieueffectrapportage wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd wanneer er een initiatiefnemer bekend is. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied en per windproject/ windpark.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten voor natuur en landschap opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.
Er wordt op dit moment een natuurtoets uitgevoerd. Het resultaat daarvan is 20 november beschikbaar. Deze toets wordt gebruikt als input voor de klankbordgroep. Daarnaast vindt er een excursie plaats naar de zoekgebieden.

Voorlopige Adviesvraag
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de effecten op natuur en landschap[1] die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van windturbines op natuur en (beschermd) landschap acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om windturbines te plaatsen? Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de resultaten van de pilots RES en MER. De commissie MER rapporteert daarover, zie: https://www.commissiemer.nl/actueel/nieuws/regionale-energiestrategie-en-mer-de-resultaten-en.

[1] Wat betreft landschap ligt de focus voor deze expertgroep op bescherming en niet beleving. Beleving wordt meegenomen in de expertgroep over ruimtelijke inpassing.

- In Nederland bestaan normen ter bescherming van natuur en landschap. Het advies beschrijft hoe de wet- en regelgeving (EHS, NNN, Vogel- en habitatrichtlijn, Beschermd Provinciaal Landschap) doorwerkt in de besluitvorming over ontwikkeling van windturbines en welke afwegingen daarin mogelijk zijn en hoe de ermee om te gaan.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) effecten op natuur en landschap in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, …) om meegewogen te worden in een MER rapportage? Hier kan ook worden verwezen naar vergelijkbare ruimtelijke ordeningsvraagstukken.
- Wat is het detailniveau/diepgang waarop de mogelijke effecten moeten worden onderzocht en in de MER moet worden gerapporteerd?
- Is het nodig om de effecten van windturbines op natuur en landschap te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van windturbines kunnen dienen als uitgangspunt.
- Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van belanghebbende uit Amsterdam, omliggende gemeenten, natuurorganisaties en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie zal de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen waarin de bespreking op hoofdlijnen wordt samengevat en de conclusies worden vastgelegd.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar na vaststelling door de onafhankelijke voorzitter van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten
- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 5 experts op het gebied van landschap en natuur (met betrekking tot effecten van windturbines), inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam, een expert voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties in Amsterdam Wind, en een expert met kennis van het beleid zowel stedelijk (stadsecoloog) als provinciaal (Provincie NH – NNN/BPL beleid).
- De expertgroep wordt ondersteund door een onafhankelijke secretaris, die in nauwe wisselwerking met de voorzitter het proces organiseert, ondersteunt en bijdraagt aan het uiteindelijke advies.
- Wanneer de expertgroep niet tot consensus komt, is het mogelijk dat in het advies de verschillende posities met argumentatie worden toegelicht.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van maximaal 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep kan de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.

- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven natuureffecten zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
  Zoals aangegeven kan ook gebruik gemaakt worden van de pilots RES en MER.
- Scope:
  - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
  - Planning:
    - Start expertgroep: medio november.
    - Start klankbordgroep: medio november.
    - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
    - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2021 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter en secretaris van de expertgroep is samen circa 1 tot 1,5 dag per week vanaf begin november tot half maart. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Profiel voorzitter expertcommissie natuur en landschap

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met natuur, biodiversiteit en landschap heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

Voorstel "expertgroep windturbines en natuur" RES/Wind Amsterdam
Datum: 29 oktober 2021
Voor vragen en informatie: [redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]
[redacted] / [redacted]@amsterdam.nl / 06 [redacted]

Context Regionale Energiestrategie en Wind in Amsterdam
In de regionale Energiestrategie hebben overheden afspraken gemaakt over het nader invullen van de landelijke ambitie om meer elektriciteit op land op te wekken. De gemeenteraad van Amsterdam heeft als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid zoekgebieden vastgelegd waarin nader onderzoek wordt gedaan voor het opwekken van elektriciteit door windenergie en door zonne-energie. Amsterdam heeft de ambitie om in 2030 ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen en kijkt hiervoor naar voorkeursgebieden binnen de stadsgrenzen.
Nu dat de RES 1.0 is vastgesteld, start er een extra fase, waarin versterkt aandacht is voor input en zorgen van belanghebbenden, de "reflectiefase".

Aanleiding thema natuur
Het afgelopen jaar is in Amsterdam een levendige discussie ontstaan over windturbines. Verschillende groepen vragen aandacht voor de negatieve kanten van de energietransitie met windenergie op land. Er zijn o.a. veel zorgen geuit over mogelijke effecten op natuur en landschap. De effecten op natuur en landschap wegen zwaar bij de beslissing om tot plaatsing van een windturbine over te gaan.

Een milieueffectrapportage is dan ook verplicht bij het realiseren van een windpark. Het bevoegd gezag kan o.a. op basis van een milieueffectrapportage beslissen over de specifieke locatie van een windpark. Wat vindt zij wel en niet aanvaardbaar qua effecten?
De milieueffectrapportage wordt ná de huidige reflectiefase uitgevoerd wanneer er een initiatiefnemer bekend is. Dit gebeurt in de projectvoorbereidingsfase per zoekgebied en per windproject/ windpark.

De gemeente wil in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de MER al die aspecten voor natuur en landschap opnemen die nodig zijn voor het maken een goede afweging. Daarom wordt hiervoor tijdens de reflectiefase een advies gevraagd aan een expertgroep.
Er wordt op dit moment een natuurtoets uitgevoerd. Het resultaat daarvan is 20 november beschikbaar. Deze toets wordt gebruikt als input voor de klankbordgroep. Daarnaast vindt er een excursie plaats naar de zoekgebieden.

Voorlopige Adviesvraag
De gemeente verzoekt de expertcommissie om advies over de effecten op natuur en landschap[1] die betrokken moeten worden bij de afweging om tot plaatsing van windturbines te kunnen besluiten. Bij het advies verzoekt de gemeente u om de volgende zaken te betrekken:

- Welke (mogelijke) effecten van windturbines op natuur en (beschermd) landschap acht de expertcommissie van belang om mee te wegen bij de beslissing om windturbines te plaatsen? Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de resultaten van de pilots RES en MER. De commissie MER rapporteert daarover, zie: https://www.commissiemer.nl/actueel/nieuws/regionale-energiestrategie-en-mer-de-resultaten-en.

[1] Wat betreft landschap ligt de focus voor deze expertgroep op bescherming en niet beleving. Beleving wordt meegenomen in de expertgroep over ruimtelijke inpassing.

- In Nederland bestaan normen ter bescherming van natuur en landschap. Het advies beschrijft hoe de wet- en regelgeving (EHS, NNN, Vogel- en habitatrichtlijn, Beschermd Provinciaal Landschap) doorwerkt in de besluitvorming over ontwikkeling van windturbines en welke afwegingen daarin mogelijk zijn en hoe de ermee om te gaan.
- Welke indicatoren adviseert de commissie om de (mogelijke) effecten op natuur en landschap in kaart te brengen en hoe moeten deze indicatoren worden gerapporteerd (kwantitatief/kwalitatief, schaalniveau, tot welke ondergrens/range, …) om meegewogen te worden in een MER rapportage? Hier kan ook worden verwezen naar vergelijkbare ruimtelijke ordeningsvraagstukken.
- Wat is het detailniveau/diepgang waarop de mogelijke effecten moeten worden onderzocht en in de MER moet worden gerapporteerd?
- Is het nodig om de effecten van windturbines op natuur en landschap te monitoren na plaatsing. Zo ja, hoe moet deze monitoring vorm krijgen?
- Eerdere MER rapportages over plaatsing van windturbines kunnen dienen als uitgangspunt.
- Naast de expertcommissie wordt een klankbordgroep van belanghebbende uit Amsterdam, omliggende gemeenten, natuurorganisaties en andere belanghebbenden opgericht. De expertcommissie zal de vragen en zorgen van de klankbordgroep in haar advies te adresseren.

Op te leveren producten zijn:
1) Een openbare notitie met een advies + onderbouwing.
2) Openbare verslagen waarin de bespreking op hoofdlijnen wordt samengevat en de conclusies worden vastgelegd.

- De notitie met advies/adviezen en de verslagen worden pas openbaar na vaststelling door de onafhankelijke voorzitter van de expertgroep.
- De onafhankelijke voorzitter is verantwoordelijk voor de oplevering van de producten.

Uitgangspunten
- De expertgroep bestaat bij voorkeur - om het werkbaar te houden - uit 5 experts op het gebied van landschap en natuur (met betrekking tot effecten van windturbines), inclusief een onafhankelijke voorzitter. Met in ieder geval een expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam, een expert voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties in Amsterdam Wind, en een expert met kennis van het beleid zowel stedelijk (stadsecoloog) als provinciaal (Provincie NH – NNN/BPL beleid).
- De expertgroep wordt ondersteund door een onafhankelijke secretaris, die in nauwe wisselwerking met de voorzitter het proces organiseert, ondersteunt en bijdraagt aan het uiteindelijke advies.
- Wanneer de expertgroep niet tot consensus komt, is het mogelijk dat in het advies de verschillende posities met argumentatie worden toegelicht.
- De expertgroep wordt begeleid door een klankbordgroep van maximaal 15 personen waarvoor belanghebbenden zich kunnen aanmelden. Deze klankbordgroep kan de expertgroep te voeden met informatie en vragen die in het advies van de expertgroep worden geadresseerd.
    - Over de samenstelling van de klankbordgroep wordt na aanmelding geadviseerd door het Nederlands Platform Burgerparticipatie en Overheidsbeleid.
    - De expertgroep wordt ook gevoed met (tussen)resultaten uit de Participatieve Waarde evaluatie (PWE, uitgevoerd door Populytics) en andere input uit reflectiefase proces.

- Vertrekpunt van de dialoog in de expertgroep betreft een door de commissie m.e.r. geroemde voorbeeld-m.e.r. met daarin beschreven natuureffecten zoals:
  https://commissiemer.nl/adviezen/3543
  https://commissiemer.nl/projectdocumenten/00008459.pdf
  Zoals aangegeven kan ook gebruik gemaakt worden van de pilots RES en MER.
- Scope:
  - Inhoud: De dialoog gaat niet over de beleidsmatige/politieke keuzes m.b.t. de RES, of over andere (duurzame) opwekmogelijkheden.
  - Planning:
    - Start expertgroep: medio november.
    - Start klankbordgroep: medio november.
    - Een eerste aanpak en/of inventarisatie wordt bij voorkeur meegenomen in het afwegingskader dat als onderdeel van de reflectiefase in december 2021 wordt klaargemaakt voor besluitvorming.
    - De eindnotitie met het advies wordt uiterlijk februari 2021 opgeleverd.

- De verwachte tijdsbesteding voor de voorzitter en secretaris van de expertgroep is samen circa 1 tot 1,5 dag per week vanaf begin november tot half maart. Er is een vergoeding conform de bestede uren, in overleg, met een maximaal uurtarief voor gemeentelijk advieswerk.

Profiel voorzitter expertcommissie natuur en landschap

- Vervult een onafhankelijke voorzittersrol en is niet betrokken bij organisaties of bedrijven die actief zijn in het wind domein,
- Kennis van- en ervaring met natuur, biodiversiteit en landschap heeft sterk de voorkeur,
- Gedegen ervaring als voorzitter in complexe maatschappelijk en bestuurlijke omgeving,
- Kennis van- en ervaring met complexe bestuurlijke besluitvorming en het publieke domein,
- Beschikt over de persoonlijkheid en de vaardigheid om een stimulerende rol te vervullen bij de menings- en besluitvorming binnen de expertcommissie, een verbinder,
- Doortastend en krachtig in het identificeren en oplossen van belemmeringen in inhoud en tussen partijen,
- Leidinggevende capaciteiten, gezaghebbend en overtuigend,
- Resultaatgericht en besluitvaardig,
- Politiek-sensitief,
- Communicatief vaardig

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 19 oktober 2021 10:34
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Communicatie activiteiten reflectiefase heeft extra aandacht nodig!

Hi [redacted]

N.a.v. mijn appje in het KT van zojuist: zie onderstaand.

Graag even afstemmen hoe dit op te pakken.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 18 oktober 2021 17:19
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Communicatie activiteiten reflectiefase heeft extra aandacht nodig!

[redacted]

Ik richt me even tot jou. Weet dat we allen hetzelfde doel nastreven, maar ik heb het gevoel dat we steeds iets achter de feiten aan lopen. Het is eg lastig effectieve input te geven aan vage omschrijvingen/acties wat gepland staat.

De communicatie loopt niet optimaal. Ik heb [redacted] gesproken en hoorde ook dat wij niets meer in te brengen over de tekst van deze flyer/poster. Zie hieronder het commentaar.
Met deze tekst gaan we het doel, zoals uitdrukkelijk uitgesproken door Noord (en volgens mij ook is afgesproken in PFH overleg) niet halen.

Ik heb zojuist de globale communicatie planning van [redacted] ontvangen en deze doorgestuurd naar werkgroep Wind Noord. Op de andere vragen die ik in mijn mail van afgelopen donderdag heb gesteld hebben we nog geen antwoord ontvangen.

Reactie communicatie DZH SD Noord:
De flyer die ik heb genoemd in ons windoverleg Noord blijkt toch een uitnodiging voor de workshops te zijn en hij is al helemaal klaar, [redacted] (communicatie R&D) heeft hem zojuist aan me toegestuurd, zie bijlage. Ze vertelde me dat ze ervoor gekozen hebben om een algemene flyer te maken, omdat de locaties voor de workshops nog niet vast liggen. (Ik had gevraagd om communicatiemiddelen vooraf te kunnen inzien/erop te kunnen reageren, maar dat is niet gebeurd).

Ik begrijp dat ze door moeten, maar heb mijn bedenkingen:

1. Voor de locaties van de workshops wordt verwezen naar de website. Dat sluit een groep bewoners uit van informatie en dus deelname.
2. De flyer is zeer talig en ik vraag me af of je hiermee de beoogde bewoners bereikt.
3. En, misschien ligt het aan mij, maar ik kan me op basis van de tekst op de flyer geen voorstelling maken van hoe mijn input over hoe ik mijn leefomgeving beleef en ervaar een bijdrage kan leveren aan een evenwichtiger raadsbesluit.

> En het gaat toch om hoe de bewoners/gebruikers hun omgeving zouden ervaren als er windturbines geplaatst worden?

Andere reactie werkgroep wind Noord:

Ik haak al af bij de titel: Hoe plaatsen we windmolens? Dit is een titel waarbij je direct het gevoel krijgt dat ze ook al geplaatst gaan worden en dat je met een workshop alleen nog kunt meedenken over "waar" in het zoekgebiedje dat is aangewezen. De titel moet juist aangeven dat we nu willen ophalen wat mensen fijn vinden in hun buurt, hun persoonlijke beleving en waar ze dus geen windmolens tussen zien staan. Dus slechte titel. Dit geeft al een negatieve lading: gemeente heeft al bepaald dat ze komen in deze aangewezen gebieden dat is wat we nu vast weer gaan horen en lezen online.

Verder staat er totaal geen info over wat mensen nu kunnen verwachten van deze workshop? Wat moeten ze doen? Met elkaar praten over hun buurt, of moeten ze iets invullen, of tekenen, een enquête hoe werkt het, wanneer, hoeveel tijd kost het etc. Wat vragen we nou eigenlijk.
Daarnaast staat in de tekst dat we onderzoek doen naar de ervaringen van mensen in hun leefomgeving (leefomgeving ook zo leuk laagdrempelig woord) en speciaal in gebieden waar windmolens komen. Hoezo speciaal? Er is niets speciaals volgens mij want de flyer gaat alleen naar die mensen die binnen een straal van max 2 km van een zoekgebied wonen. Dus alleen die mensen worden benaderd en verder niet. Dus het woord speciaal is hier wat te veel van het goede, we doen niets speciaals volgens mij.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 15:40
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: concept tekst reply , laatste versie!

Na overleg met [redacted] heb ik het nu zo geformuleerd in de reply mail:

Hartelijk dank voor uw aanmelding. Wij hopen u te mogen verwelkomen op...in ....De bijeenkomst is een workshop waarin wij met bewoners onderzoeken naar wat zij belangrijk vinden binnen in hun eigen buurt. Het betreft workshops in gebieden waarin de gemeente onderzoekt waar windmolens geplaatst kunnen worden. Dus wil de gemeente graag weten : wat kenmerkt uw buurt en wat betekent dit volgens u voor de plaatsing van windmolens. De opbrengsten worden aangeboden aan de gemeenteraad. In een later stadium zal de gemeenteraad namelijk bepalen welke afwegingen gemaakt moeten worden bij het plaatsen van een windmolen in een gebied.

De workshop
Voor wie :
inwoners en belanghebbenden van de wijk en de buurgemeenten rond de zoekgebieden

Wat gaan we doen:
Omdat wij graag informatie willen over de kenmerken van uw buurt is deze bijeenkomst niet gericht op het uitwisselen van standpunten over de nut en noodzaak van windmolens in de stad. Voor dat debat zal nog genoeg ruimte zijn wanneer we daadwerkelijk de participatiefase ingaan . (medio volgend jaar). Deze bijeenkomsten vinden plaats in het kader van de reflectiefase waarin de gemeente ruimte biedt aan iedereen om te laten horen welke zorgen en behoeften er leven bij windmolens in de stad. Naast deze workshops kunnen alle Amsterdammers deelnemen aan een online raadpleging <link>.en zijn er speciale expertgroepen die zich richten op thema's als geluidsoverlast en gezondheid
Meer over de reflectiefase <link>

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:47
Aan [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept tekst reply

Nee inderdaad, daarom werven we ook op de manier waarop we dat doen. Maar je stuurt een mail naar iemand die zich al heeft opgegeven. Dus een beetje raar om dit te zeggen tegen iemand die zich al heeft opgegeven. Wat moet die doen dan? Zich weer afmelden? Als diegene echt van georganiseerde tegenstand is, dan gaat hij/zich zich heus afmelden door deze autoreply.
Bovendien is de workshop ook voor bezoekers van de buurt, die worden hierdoor afgeschrikt.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:42
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: RE: concept tekst reply

Ha [redacted]
We willen niet –zie casus noord- dat hij volstroomt met georganiseerde tegenstand. Dan ontneem je betrokkenen in bredere zin de kans om deel te nemen. Die selectie is niet onterecht, zeker wanneer het buurtgericht betreft. Ik wil echt de verwachtingen goed gemanaged hebben. Groet [redacted]

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:58
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept tekst reply

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:49:59
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept tekst reply

Hoi,
Ik heb even een voorzet gemaakt voor een reply tekst die je ontvang na aanmelding. Svp vul aan of corrigeer etc. want is even snel opgesteld om een alvast een basis te hebben

Reply mail

Hartelijk dank voor uw aanmelding. Wij hopen u te mogen verwelkomen op…in ….De bijeenkomst is een workshop waarin wij met bewoners onderzoeken naar wat zij belangrijk vinden binnen hun eigen buurt. Het betreft workshops in gebieden waarin de gemeente onderzoekt waar windmolens geplaatst kunnen worden. Dus wil de gemeente graag weten : wat kenmerkt uw buurt en wat betekent dit volgens u voor de plaatsing van windmolens. De opbrengsten worden aangeboden aan de gemeenteraad. In een later stadium zal de gemeenteraad namelijk bepalen welke afwegingen gemaakt moeten worden bij het plaatsen van een windmolen in een gebied.

Workshop is voor inwoners en belanghebbenden van de wijk en buurgemeenten
De gemeente wil iedereen die betrokken is bij de buurt de mogelijkheid bieden deel te nemen. Bent u geen bewoner of anderszins betrokken bij de buurt dan vragen wij u om niet deel te nemen. Zo zorgen we er voor dat bewoners en bedrijven

in de wijk de ruimte krijgen om deel te nemen. Ook zijn deze bijeenkomsten niet om een debat of discussie te voeren over de nut en noodzaak van windmolens. De bijeenkomsten vinden plaats in het kader van de reflectiefase waarin de gemeente ruimte biedt aan iedereen om te laten horen welke zorgen en behoeften er leven bij windmolens in de stad. Naast deze workshops kunnen alle Amsterdammers deelnemen aan een online raadpleging <link>. Meer over de reflectiefase <link>

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 15:46
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: concept tekst reply , laatste versie

Hoi
Aangepast n.a.v opmerkingen [redacted] Tekst is bedoeld om toe te zenden aan de degenen die zich hebben aangemeld en ook voor op de website omdat er toch nog vragen leven over het verhelderen van het doel van de bijeenkomst.
Toevoegingen waar we nog aan moeten denken:

- Coronamaatregelen; wel/geen mondkapjes plicht en coronapas
- Bij lage respons in dit bericht een oproep doen om ook nog bekenden of andere buurtbewoners te attenderen op de bijeenkomsten

Groet
[redacted]

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 15:40
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: concept tekst reply , laatste versie!

Na overleg met [redacted] heb ik het nu zo geformuleerd in de reply mail:

Hartelijk dank voor uw aanmelding. Wij hopen u te mogen verwelkomen op…in ….De bijeenkomst is een workshop waarin wij met bewoners onderzoeken naar wat zij belangrijk vinden binnen in hun eigen buurt. Het betreft workshops in gebieden waarin de gemeente onderzoekt waar windmolens geplaatst kunnen worden. Dus willen wij graag weten : wat kenmerkt uw buurt en wat betekent dit volgens u voor de plaatsing van windmolens. De opbrengsten worden aangeboden aan de gemeenteraad. In een later stadium zal de gemeenteraad namelijk bepalen welke afwegingen gemaakt moeten worden bij het plaatsen van een windmolen in een gebied.

De workshop
Voor wie : inwoners en belanghebbenden van de wijk en de buurgemeenten rond de zoekgebieden

Wat gaan we doen:
Omdat wij graag informatie willen over de kenmerken van uw buurt is deze bijeenkomst niet gericht op het uitwisselen van standpunten over de nut en noodzaak van windmolens in de stad. Dat Amsterdam kiest voor de inzet van 17 windmolens voor het opwekken van schone energie is door de gemeenteraad besloten. Deze bijeenkomsten vinden plaats in het kader van de reflectiefase waarin de gemeente ruimte biedt aan iedereen om te laten horen welke zorgen en behoeften er leven bij de plaatsing van windmolens in de stad.

Naast deze workshops kunnen alle Amsterdammers deelnemen aan een online raadpleging <link>.en zijn er speciale expertgroepen die zich richten op thema's als geluidsoverlast en gezondheid
Meer over de reflectiefase <link>

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:47
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept tekst reply

Nee inderdaad, daarom werven we ook op de manier waarop we dat doen. Maar je stuurt een mail naar iemand die zich al heeft opgegeven. Dus een beetje raar om dit te zeggen tegen iemand die zich al heeft opgegeven. Wat moet die doen dan? Zich weer afmelden? Als diegene echt van georganiseerde tegenstand is, dan gaat hij/zich zich heus afmelden door deze autoreply.
Bovendien is de workshop ook voor bezoekers van de buurt, die worden hierdoor afgeschrikt.

Van [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:42
Aan [redacted]; [redacted]
Onderwerp: RE: concept tekst reply

Ha [redacted]
We willen niet –zie casus noord- dat hij volstroomt met georganiseerde tegenstand. Dan ontneem je betrokkenen in bredere zin de kans om deel te nemen. Die selectie is niet onterecht, zeker wanneer het buurtgericht betreft. Ik wil echt de verwachtingen goed gemanaged hebben. Groet [redacted]

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:58

Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept tekst reply

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:49:59
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept tekst reply

Hoi,
Ik heb even een voorzet gemaakt voor een reply tekst die je ontvang na aanmelding. Svp vul aan of corrigeer etc. want is even snel opgesteld om een alvast een basis te hebben

Reply mail

Hartelijk dank voor uw aanmelding. Wij hopen u te mogen verwelkomen op…in ….De bijeenkomst is een workshop waarin wij met bewoners onderzoeken naar wat zij belangrijk vinden binnen hun eigen buurt. Het betreft workshops in gebieden waarin de gemeente onderzoekt waar windmolens geplaatst kunnen worden. Dus wil de gemeente graag weten : wat kenmerkt uw buurt en wat betekent dit volgens u voor de plaatsing van windmolens. De opbrengsten worden aangeboden aan de gemeenteraad. In een later stadium zal de gemeenteraad namelijk bepalen welke afwegingen gemaakt moeten worden bij het plaatsen van een windmolen in een gebied.

Workshop is voor inwoners en belanghebbenden van de wijk en buurgemeenten
De gemeente wil iedereen die betrokken is bij de buurt de mogelijkheid bieden deel te nemen. Bent u geen bewoner of anderszins betrokken bij de buurt dan vragen wij u om niet deel te nemen. Zo zorgen we er voor dat bewoners en bedrijven in de wijk de ruimte krijgen om deel te nemen. Ook zijn deze bijeenkomsten niet om een debat of discussie te voeren over de nut en noodzaak van windmolens. De bijeenkomsten vinden plaats in het kader van de reflectiefase waarin de gemeente ruimte biedt aan iedereen om te laten horen welke zorgen en behoeften er leven bij windmolens in de stad. Naast deze workshops kunnen alle Amsterdammers deelnemen aan een online raadpleging <link>. Meer over de reflectiefase <link>

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 11:31
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Dringend A-nummer opdrachtverlening Reflectiefase RES

Hallo [redacted]

Hier het eerste antwoord van Inkoop fysiek op onze hulpvraag van afgelopen vrijdag.
Hier moet je kennis van nemen.

Groet,

[redacted]
T 06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 8:43
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Dringend A-nummer opdrachtverlening Reflectiefase RES

Beste [redacted],

Naar aanleiding van je eerste punt heb ik overlegd met de directie-adviseur. Hieruit het volgende:

- Bij beide afwijkingsaanvragen mist nog de handtekening van de lijndirecteur onder punt 5. Dit dient nog te gebeuren.
- Het GVA is een gangbare verklaring bij aanbestedingen en vormt een belangrijk document tav de toets integriteit en dat wil het College ook handhaven. Als er de noodzaak is om van deze standaardprocedure af te wijken door verder te gaan zonder GVA, is onze vraag of er een concrete mail/vraag beschikbaar is van de wethouder.
- Onze ervaring is overigens dat de aanvraag niet per se 8 weken duurt, sneller kan ook (van 2 tot 6 weken).
- Als de GVA niet (tijdig) kan worden overlegd, dient er een correcte en volledige UEA aangeleverd te zijn, waarna er een extra zorgvuldige basale toets verricht dient te worden. Daarbij ontvangen wij ook graag een afschrift van de aanvraag van de GVA, zodat we weten wanneer de GVA aangevraagd is.
  Tevens dient de partij direct na ontvangst van de GVA deze aan ons te sturen en dient er in de opdracht een voorbehoud te worden opgenomen om de opdracht te ontbinden wanneer de GVA niet wordt ontvangen.

Wat betreft je tweede punt. Het is niet gebruikelijk om hiervoor een afspraak in te plannen. Als er zaken/vragen zijn waar je concreet op vastloopt binnen de inkooptool, dan horen we dat graag en kunnen we dit verduidelijken.

N.B. In je mail schrijf je ook over inhuur. Let op dat het gaat om de inkoop van resultaten/producten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Adviseur Aanbestedingsteam Fysiek
Ingenieursbureau | **Gemeente Amsterdam**
Inkoopfysiek@amsterdam.nl
06 [redacted] | [redacted]@amsterdam.nl
Weesperstraat 430-432
1018 DN Amsterdam
www.amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 16:27
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Dringend A-nummer opdrachtverlening Reflectiefase RES

Beste mensen van Inkoopfysiek,

We hebben dringend hulp nodig.
Op verzoek van de wethouder zijn we bezig met de reflectiefase van de RES (Regionale Energie Strategie) en we moeten nog dit jaar producten aanleveren voor het bestuur.
Hiervoor is het nodig om diverse externe partijen in te huren. Mede i.v.m. de urgentie zijn hiervoor twee Afwijkingsverzoeken aangevraagd en goedgekeurd. (Beide Afwijkingsverzoeken zijn bijgevoegd).
We moeten nu snel de opdrachten verlenen en voor de inkooporders hebben we een A-nummer van Inkoop fysiek nodig. Bij Inkoop fysiek blijkt dit via de inkooptool op intranet te gaan.

Onze vragen:

1. De twee betreffende opdrachtnemers geven aan dat het aanvraagtraject voor een GVA circa 8 weken duurt. Die tijd om te wachten met het verlenen van de opdracht hebben we gewoon niet.
   (De bureaus geven overigens aan dat dit de eerste keer is dat dit aan hen wordt gevraagd).
   Zou u willen aangeven hoe we een opdracht kunnen verlenen, zonder te wachten op de GVA?
2. We hebben geen enkele ervaring met deze inkooptool (bijna alle opdrachten bij Duurzaamheid lopen leadbuyer Personeel en die werkt daar niet mee). We hebben jullie actieve hulp nodig bij het invullen ervan. Kunnen we daar een afspraak voor maken?

Alvast onze hartelijke dank voor jullie hulp,

[redacted]
Lid RES-team
Afdeling Duurzaamheid
Dienst Ruimte en Duurzaamheid, Cluster Ruimte en Economie

Gemeente Amsterdam

T 06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, wo en do ochtend.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: zondag 10 oktober 2021 16:19
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Hierbij 2 suggesties voor rol voorzitter gezondheidscommissie, willen jullie dit checken, en aangeven hoe je verder wilt? Ik kan [redacted] vragen om 1 of beide personen kort in te seinen, en daarna door jullie contact laten opnemen?

Van: [redacted]@ziggo.nl>
Verzonden: zondag 10 oktober 2021 15:54
Aan: [redacted]@gmail.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: FW: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Dag [redacted]

Dank hiervoor, ik overleg morgen even met ons RES-team over deze namen, en kom dan bij je terug, ook mbt benaderen.

Groeten

[redacted]

> On October 9, 2021 at 7:22 PM [redacted]@gmail.com> wrote:
>
> [redacted]
>
> Ik denk aan 2 namen:
> - [redacted], voorzitter Glastuinbouw Nederland en oud gedeputeerde ZH met oa RO in de portefeuille. Vanuit die rol de nodige ervaring met windlocaties en de dilemma's daarvan. Verbindend type. CDA
> - [redacted]. Ik ken haar zelf niet maar kreeg haar naam van mijn neef, oud burgemeester Beverwijk, door. [redacted] is oud wethouder Stichtse Vecht en oud journalist bij oa Avro/Tros en ervaren in voorzitten. Groen Links.
>
> Mocht je belangstelling hebben dan moeten we even zien hoe je ze wil benaderen. [redacted] heb ik nog niet benaderd maar [redacted] is via mijn contact wel op de hoogte en concreet gevraagd of ze belangstelling had.
>
> Groeyt
> [redacted]
>
> Op za 2 okt. 2021 om 20:46 schreef [redacted]@ziggo.nl>

Beste [redacted]

Hieronder en in de bijlage wat meer achtergrond over de vraag mbt de onafhankelijk voorzitter.

Groeten

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 29 september 2021 14:15
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Hulpvraag - onafhankelijke voorzitter uit je netwerk voor RES reflectiefase

Beste [redacted]

Vanuit de RES reflectiefase willen we een beroep doen op jullie uitgebreid netwerk. We zoeken een onafhankelijke voorzitter voor een expertcommissie over gezondheidseffecten van windturbines die nog dit najaar moet starten. Hiervoor hebben we eerder het Overlegorgaan fysieke leefomgeving (OFL) benaderd. Zij geven aan op deze korte termijn geen voorzitter te kunnen leveren.

Zouden jullie vanuit jullie eigen netwerk een geschikte voorzitter kunnen voorstellen en benaderen?

Achtergrond: In de reflectiefase RES windenergie zal een groep van experts nader uitwerken hoe een gezondheidseffectanalyse (GEA) ten behoeve van windturbines uitgevoerd kan worden. Deze GEA is toegezegd onder leiding van een onafhankelijke voorzitter aan de gemeenteraad tijdens het vaststellen van de RES 1.0. Voor de leden van de commissie/ expertgroep voor de GEA zullen we als gemeente een voorstel doen. Een nadere uitleg over de gezondheidscommissie vindt je in de bijlage. Deze schets wordt met de voorzitter besproken en in de eerste bijeenkomst met de leden van de expertgroep.

Eerder heeft mevr. [redacted], manager OFL, MT lid directie Participatie Ministerie Infrastructuur & Waterstaat dit voorstel bij OFL besproken. Zij vinden

het een interessante uitdaging en een belangrijk onderwerp, maar ze zitten te krap in de tijd om dit erbij te doen. [redacted] heeft ook verschillende oud - voorzitters benaderd, die helaas negatief gereageerd hebben in verband met de korte termijn (dhr. Job Cohen, Pieter Jan Biesheuvel of Jacques Wallage).

Ik hoor graag snel van jullie terug of jullie denken dat er binnen jullie netwerk een voorzitter te vinden is!

Voor meer informatie zijn [redacted]@amsterdam.nl procesmanager RES/wind) en ik altijd te bereiken.

Alvast bedankt voor jullie moeite!

Hartelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)

Gemeente Amsterdam

E [redacted]@amsterdam.nl

T. +31 6[redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Frank Tazelaar

[redacted]

[redacted]

M +31 (0)[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 19:08
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: informatie Reflectiefase RES/Wind (tbv buurgemeenten)
Bijlagen: Automatisch antwoord: informatie Reflectiefase RES/Wind (tbv buurgemeenten); informatie Reflectiefase RES/Wind (tbv buurgemeenten)

Beste [redacted]

Ivm de afwezigheid van [redacted] stuur ik je onderstaand email door ter info.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06[redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Van: [redacted] **Namens** [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 18:02
Aan: [redacted]@Zaanstad.nl' [redacted]@Zaanstad.nl>; [redacted]@odijmond.nl' [redacted]@odijmond.nl>; [redacted]@landsmeer.nl' [redacted]@landsmeer.nl>; [redacted]@waterland.nl' [redacted]@waterland.nl>; [redacted]@diemen.nl [redacted]@diemen.nl>; [redacted]@ouder-amstel.nl' [redacted]@ouder-amstel.nl>; [redacted]@weesp.nl>; [redacted]@derondevenen.nl' [redacted]@derondevenen.nl>; [redacted]@gooisemeren.nl [redacted]@gooisemeren.nl>; [redacted]@over-gemeenten.nl' [redacted]@over-gemeenten.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: informatie Reflectiefase RES/Wind (tbv buurgemeenten)

Beste collega,

Na vaststelling van de RES zijn we gestart met de voorbereiding van de reflectiefase. Je hebt hieraan al een bijdrage geleverd door je deelname aan de "preconstructie".
In het vervolgproces starten we met **lokale werkgroepen**. Met stadsdelen en omliggende gemeenten bepalen we samen welke belanghebbenden we op welke manier het beste kunnen uitnodigen om hun input te leveren.

Ik nodig jou (of je collega) daarom graag uit om deel te nemen aan de lokale werkgroep, die het traject zal begeleiden. Deze groep komt eens in de twee weken bij elkaar gedurende twee uur. Wij verwachten inclusief de voorbereiding en afhankelijk

van het traject in jouw gemeente een inzet van gemiddeld vier uur per week. Dit is inclusief de voorbereiding en afstemming intern, of met externe stakeholders uit jouw gemeente. Want naast de werkgroep zullen wij ook een lokale **klankbordgroep** om hun bijdragen vragen met partijen uit jouw gemeente, indien relevant.

Wil je s.v.p. voor een succesvolle start in september **snel het volgende aan ons doorgeven**:

- **Wie neemt vanuit jouw gemeente deel in de lokale werkgroep**? Ben jij dat of een collega?
- **Welke belangenorganisaties moeten vanuit jouw gemeente deelnemen** aan een lokale klankbordgroep?

Dank voor je snelle feedback!

Tijdens de vakantie kan je terecht bij [redacted] @amsterdam.nl) of [redacted] @amsterdam.nl) voor meer informatie.

Voor nu alvast een fijne zomer en tot ziens half augustus!

Hartelijke groet,

[redacted]
Coördinator team RES/Wind Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted] @amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 18:02
Aan: [redacted]
Onderwerp: Automatisch antwoord: informatie Reflectiefase RES/Wind (tbv buurgemeenten)

Beste mailer,

Bedankt voor uw mail. Tot 9 augustus ben ik afwezig.
Bij spoed kunt u contact opnemen met [redacted]@amsterdam.nl)

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Van: [redacted] namens [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 18:02
Aan: [redacted]@Zaanstad.nl'; [redacted]@odijmond.nl'; [redacted]@landsmeer.nl'; [redacted]@waterland.nl'; [redacted]@diemen.nl' [redacted]@ouder-amstel.nl'; [redacted]@derondevenen.nl' [redacted]@gooisemeren.nl'; [redacted]@over-gemeenten.nl'
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: informatie Reflectiefase RES/Wind (tbv buurgemeenten)

Beste collega,
Na vaststelling van de RES zijn we gestart met de voorbereiding van de reflectiefase. Je hebt hieraan al een bijdrage geleverd door je deelname aan de "preconstructie".
In het vervolgproces starten we met **lokale werkgroepen**. Met stadsdelen en omliggende gemeenten bepalen we samen welke belanghebbenden we op welke manier het beste kunnen uitnodigen om hun input te leveren.
Ik nodig jou (of je collega) daarom graag uit om deel te nemen aan de lokale werkgroep, die het traject zal begeleiden. Deze groep komt eens in de twee weken bij elkaar gedurende twee uur. Wij verwachten inclusief de voorbereiding en afhankelijk van het traject in jouw gemeente een inzet van gemiddeld vier uur per week. Dit is inclusief de voorbereiding en afstemming intern, of met externe stakeholders uit jouw gemeente. Want naast de werkgroep zullen wij ook een lokale **klankbordgroep** om hun bijdragen vragen met partijen uit jouw gemeente, indien relevant.
Wil je s.v.p. voor een succesvolle start in september **snel het volgende aan ons doorgeven**:

- **Wie neemt vanuit jouw gemeente deel in de lokale werkgroep**? Ben jij dat of een collega?
- **Welke belangenorganisaties moeten vanuit jouw gemeente deelnemen** aan een lokale klankbordgroep?

Dank voor je snelle feedback!
Tijdens de vakantie kan je terecht bij [redacted]@amsterdam.nl) of [redacted]@amsterdam.nl) voor meer informatie.
Voor nu alvast een fijne zomer en tot ziens half augustus!
Hartelijke groet,

[redacted]
Coördinator team RES/Wind Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted] namens [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 16:47
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: informatie Reflectiefase RES/Wind tbv (SD Noord)
Bijlagen: Automatisch antwoord: informatie Reflectiefase RES/Wind tbv (SD Noord)

Beste collega,

Ter info onderstaande mail ivm de nieuwe functie van [redacted].

Van: [redacted] **Namens** [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 16:44
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: informatie Reflectiefase RES/Wind tbv (SD Noord)

Beste [redacted] en [redacted]

Mijn collega [redacted] en ik hebben de afgelopen weken met jullie en de portefeuillehouders gesprekken gevoerd over de reflectiefase. Naar aanleiding van de gesprekken met jullie en anderen richten we momenteel het proces en de organisatie in.

Wij verwachten van elk stadsdeel een coördinator RES, die ondersteund wordt door een klein team met o.a. een communicatieadviseur, de gebiedsmakelaars en gebiedscoördinatoren (afhankelijk hoe het stadsdeel ingericht is) die lokale kennis over belangengroepen en lokale kenmerken kan inbrengen. We vragen jou vanuit de stadsdeel input te leveren op de beoogde activiteiten. Wij verwachten om eens in de twee weken bij elkaar te komen, gedurende twee uur. Wij vragen ook collega's uit buurgemeenten aan die besprekingen deel te nemen, omdat ook hun bewoners input kunnen leveren. Daarnaast zullen wij een aantal keer met een lokale klankbordgroep (ca. vier bijeenkomsten) de inhoud en het proces bespreken. Alle overige belanghebbenden en geïnteresseerden worden via de nieuwsbrief op de hoogte gehouden.

Apart van deze lokale werkgroep en de lokale klankbordgroep zal een stedelijke werkgroep het traject van de gezondheidseffectanalyse nader uitwerken.

Voor een geslaagde start in september hebben we **snel twee dingen van je nodig**:

1. **Wie moeten we uitnodigen voor de lokale werkgroep** in je stadsdeel? Geef alsjeblieft naam, functie en contactgegevens door, dan kunnen we de bijeenkomsten inplannen.
2. **Wie zijn de meest belangrijke lokale (georganiseerde) belanghebbende** in je stadsdeel? Het RES team zal hen mede namens het stadsdeel uitnodigen om in een lokale klankbordgroep deel te nemen.

De lokale klankbordgroep starten wij met een **eerste bijeenkomst die geopend wordt door de portefeuillehouder.** Wij zullen daarvoor afspraken inplannen via de secretariaten van de bestuurder. We willen samen met jullie nadenken over mogelijke locaties en de invulling van de bijeenkomsten etc.

Tijdens de vakantie kan je terecht bij [redacted] @amsterdam.nl, [redacted] @amsterdam.nl en [redacted] @amsterdam.nl voor meer informatie.
Voor nu alvast een fijne zomer en tot ziens half augustus!

Hartelijke groet,

[redacted]
Coördinator team RES/Wind Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted] @amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 juli 2021 16:44
Aan: [redacted]
Onderwerp: Automatisch antwoord: informatie Reflectiefase RES/Wind tbv (SD Noord)

Beste collega,

Ivm een andere baan buiten de gemeente wordt deze mail na 14 juni niet meer gelezen.
Mijn vervanger wordt op korte termijn bekend gemaakt. Tot die tijd kunt u voor uw vragen terecht bij [redacted] @amsterdam.nl
Bedankt voor de samenwerking en tot ziens.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 15:21
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Leerlijn Klimaat, Energie en Ruimtelijke Ontwikkeling
Bijlagen: 210817 Nieuwe uitnodiging - Leerlijn RO en klimaat.pdf

Hi [redacted]

Is dit interessant? Laat me even weten.
***"VNG, IPO en UvW zijn, i.s.m. het Nationaal Programma RES, gestart met de leerlijn Integratie van energie- en klimaatmaatregelen in ruimtelijke ontwikkeling**.*
In de leerlijn onderzoeken we aan de hand van praktische voorbeelden hoe decentrale overheden de integrale aanpak van energie- en klimaatmaatregelen in het ruimtelijk domein kunnen bevorderen. Welke vaardigheden vraagt dat? Hoe kunnen werkprocessen en organisatie beter afgestemd worden op complexe problematiek?"

Gr. [redacted]

Van: [redacted]@VNG.NL>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 10:00
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@VNG.NL>
Onderwerp: Leerlijn Klimaat, Energie en Ruimtelijke Ontwikkeling

Hoi [redacted]

Ik wilde het volgende graag onder de aandacht brengen; Leerlijn Klimaat Energie en Ruimtelijke Ontwikkeling opgezet door VNG, IPO en Unie van Waterschappen.
Kan je met ons meedenken welke collega uit jouw gemeente hier bij wil en kan aansluiten? Iemand uit team leefomgeving wellicht?
Ik denk dat Amsterdam wellicht al voorop loopt en goede inbreng kan hebben voor deze leerlijn voor de kleinere gemeenten.

VNG, IPO en UvW zijn, i.s.m. het Nationaal Programma RES, gestart met de leerlijn Integratie van energie- en klimaatmaatregelen in ruimtelijke ontwikkeling.
In de leerlijn onderzoeken we aan de hand van praktische voorbeelden hoe decentrale overheden de integrale aanpak van energie- en klimaatmaatregelen in het ruimtelijk domein kunnen bevorderen. Welke vaardigheden vraagt dat? Hoe kunnen werkprocessen en organisatie beter afgestemd worden op complexe problematiek?

De eerste bijeenkomst was in juni. Er volgen er nog drie tussen september 2021 en februari 2022. De lessen delen we vervolgens in een breed netwerk. Er is nog ruimte om mee te doen. Het tijdsbeslag is beperkt: circa 2,5 uur per bijeenkomst plus een uurtje voor reflectie. Dus voor de drie resterende bijeenkomsten maximaal anderhalve dag, gespreid over meerdere maanden.

Mocht er interesse in zijn dan kunnen jullie je aanmelden bij de projectleider [redacted] (E: [redacted]@[redacted].com, T: 06 [redacted]).

Hartelijke groet,
[redacted]

Programmateam Energie VNG | Thema Regionale energiestrategie (RES)
M 06 [redacted]
W www.vng.nl/energie

Werkdagen maandag, dinsdag, donderdag & vrijdag

IBP interbestuurlijk programma
overheidvannu.nl

Leerlijn Klimaat, Energie en Ruimtelijke Ontwikkeling

UITNODIGING

25 augustus 2021

VNG, IPO en UvW zijn, i.s.m. het Nationaal Programma RES, gestart met de leerlijn *Integratie van energie- en klimaatmaatregelen in ruimtelijke ontwikkeling*. In de leerlijn onderzoeken we aan de hand van praktische voorbeelden hoe decentrale overheden de integrale aanpak van energie- en klimaatmaatregelen in het ruimtelijk domein kunnen bevorderen. Welke vaardigheden vraagt dat? Hoe kunnen werkprocessen en organisatie beter afgestemd worden op complexe problematiek?

De eerste bijeenkomst was in juni. Er volgen er nog drie tussen september 2021 en februari 2022. De lessen delen we vervolgens in een breed netwerk. Er is nog ruimte om mee te doen. Het tijdsbeslag is beperkt: circa 2,5 uur per bijeenkomst plus een uurtje voor reflectie. Dus voor de drie resterende bijeenkomsten maximaal anderhalve dag, gespreid over meerdere maanden. Geïnteresseerd? Neem dan a.u.b. contact op met **projectleider [redacted] (E:[redacted].com, T: 06[redacted]).** Stuur deze oproep gerust door aan collega's, binnen je eigen of andere organisatie, als je denkt dat die mogelijk geïnteresseerd zijn in deze leerlijn.

Achtergrond

Maatregelen die volgen uit Klimaatakkoord en klimaatadaptatie worden veelal nog in parallelle sporen ontwikkeld. Maar ze komen elkaar weer tegen in de uitvoering waar ze concurreren om de schaarse ruimte. Hoe kan meer samenhang worden gebracht in de aanpak? Welke factoren bevorderen of belemmeren die samenhang? Hoe kunnen decentrale overheden beter samenwerken in gebiedsontwikkeling en ruimtelijke opgaven die om integrale aanpak vragen?

In vier bijeenkomsten buigt een kerngroep van ambtenaren van gemeenten, waterschappen en provincies zich over deze vragen. Praktische voorbeelden die ze zelf aandragen worden gebruikt om de succesfactoren voor een integrale aanpak bloot te leggen. De **eerste bijeenkomst** (juni 2021) ging over de Klimaatonderlegger, een methodiek die de gemeente Meierijstad gebruikt om de relatie tussen landschap en effecten van klimaatverandering zichtbaar te maken in kaarten.

De **tweede bijeenkomst** staat gepland voor 28 september. Onderwerp is de wijk Groenoord in Schiedam, waar men ervaring heeft opgedaan met een integrale benadering. Vragen die aan de orde komen zijn onder andere wat er nodig is om mensen binnen en buiten de organisatie mee te nemen in een integrale aanpak, hoe je toewerkt naar gezamenlijke doelen en een gezamenlijke business case en hoe je een ambtelijke organisatie stimuleert om zich aan te passen en niet terug te vallen in sectoraal denken en handelen. Voor de **derde en vierde bijeenkomst** is het programma nog niet vastgesteld. We behandelen praktijkcases op verschillende schaalniveaus (wijk, stedelijk gebied, landelijk gebied, regio), met meerdere overheden en stakeholders en een combinatie van klimaatmaatregelen met een ruimtelijke opgave.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 4 november 2021 10:56
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Locaties voor windmolens: doe mee met online vragenlijst en workshop

Hallo [redacted]

Zie hier de nieuwsbrief die klaar staat zodra alles live mag. Ik vind hem mooi! Jij ook helemaal akkoord, toch?

We moeten trouwens een keer goed praten over de nieuwsbrief. Ik heb begrepen dat daar onduidelijkheid over is. Weet dat> we alleen een nieuwsbrief versturen als we nieuws hebben en op strategische momenten. Daarnaast is dit een gevoelig onderwerp en moeten we altijd goed afstemmen met comm. inhoud en woordvoering. Ook moet inhoud op orde zijn. Hiermee bedoel ik dat we precies moeten weten wat we willen zeggen en als het helder is wat we precies gaan doen. Als laatste moeten we met ons dossier en communicatie flexibel zijn. Snel kunnen schakelen en als nodig meer of minder versturen.

Bel me gerust als je het erover wil hebben! Ik zit overigens op Weesperplein.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 8:53
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Locaties voor windmolens: doe mee met online vragenlijst en workshop

Bekijk de online versie.

Gemeente Amsterdam

Nieuwsbrief Duurzame Energie

Locaties voor windmolens: doe mee met online vragenlijst en workshop

Locaties voor windmolens

Er komen extra windmolens in Amsterdam. Om te kunnen bepalen waar de nieuwe windmolens het beste kunnen komen, willen we uw mening horen. U kunt nu meedoen met een workshop over uw buurt. Door mee te doen, draagt u bij aan informatie voor de gemeenteraad. Hiermee weten zij waar ze rekening mee moeten houden bij een uiteindelijk besluit over de locaties voor windmolens in Amsterdam. Deze workshops en vragenlijst zijn onderdeel van de zogeheten reflectiefase.

› Lees meer over de reflectiefase

Workshop 'Wat kenmerkt uw buurt'

In gebieden waar windmolens kunnen komen, willen we weten hoe bewoners, ondernemers en bezoekers deze buurten ervaren. Waar komt u vaak en waarom? Wat vindt u fijn of niet fijn aan uw buurt? Wij horen graag hoe u uw buurt beleeft. Om hier achter te komen organiseren we workshops in de stadsdelen waar een windzoekgebied ligt. De workshops zijn van 3 tot en met 20 november en duren maximaal een uur. In het aanmeldformulier ziet u waar een workshop in uw buurt plaatsvindt. Geef u snel op, want vol = vol!

› Meer informatie en meld u aan!

Vragenlijst ‘Welke keuze zou u maken?’

Naast het meedoen via een workshop, kunt u ook deelnemen aan een ‘raadpleging’ in de vorm van een online vragenlijst. U gaat hierbij als het ware op de stoel van de bestuurder zitten. U krijgt een overzicht van de voor- en nadelen (of effecten) van de mogelijkheden waartussen een bestuurder kan

kiezen. Vervolgens geeft u een advies. De vragenlijst is voor iedereen in Amsterdam en buurgemeenten toegankelijk, of u in de buurt van een zoekgebied woont of niet. U kunt nu meedoen tot woensdag 1 december.

› **Meer informatie en doe mee!**

Colofon

Redactie: Gemeente Amsterdam,
Duurzame Energie.

- **www.amsterdam.nl/windenergie**
- **Hebt u een vraag**?
- Praat mee op **Facebook**
- Twitter: **@duurzaam020**
- **In- en uitschrijven nieuwsbrief**

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 13:05
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Lokale Proces Groep Noord (wiindrichting)/Reflectiefase RES

Ter info:

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 12:57
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Lokale Proces Groep Noord (wiindrichting)/Reflectiefase RES

Allen,

Even ter aanvulling, mijn plan was om een bijeenkomst bij te wonen, en heb aangegeven dat ik flexibel ben en me aanmeldt voor een workshop waar geen gebiedsmakelaar bij kan zijn.

Hoor graag welke datum workshop ik het beste kan bijwonen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Coordinator Duurzaamheid
Stadsdeel Noord
Gemeente Amsterdam
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Mobiel: 06-[redacted]

> Op 1 nov. 2021, om 11:33 heeft [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Hallo [redacted]
>
> [redacted] heeft aangegeven dat ze op 3, 10 en 12 november aanwezig kan zijn.
> [redacted] heeft aangegeven dat ze op 3, 10 en 15 november aanwezig kan zijn.
>
> Met vriendelijke groet,
>
> [redacted],
>
> <image001.jpg>
>
> Secretaresse Team Gebiedsmanagers Noord

Stadsdeel Noord
Buikslotermeerplein 2000
1025 XL Amsterdam

Secretaresse Stedelijk team aanpak Ontwikkelbuurten
Directie Wonen

e-mail [redacted]@amsterdam.nl
Telefoonnummer 06-[redacted]
Aanwezig ma t/m vrij

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 13:05
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Lokale Proces Groep Noord (wiindrichting)/Reflectiefase RES

Ter info:

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 12:57
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Lokale Proces Groep Noord (wiindrichting)/Reflectiefase RES

Allen,

Even ter aanvulling, mijn plan was om een bijeenkomst bij te wonen, en heb aangegeven dat ik flexibel ben en me aanmeldt voor een workshop waar geen gebiedsmakelaar bij kan zijn.

Hoor graag welke datum workshop ik het beste kan bijwonen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

Coordinator Duurzaamheid
Stadsdeel Noord
Gemeente Amsterdam
E-mail [redacted]@amsterdam.nl
Mobiel: 06-[redacted]

> Op 1 nov. 2021, om 11:33 heeft [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:
>
> Hallo [redacted]
>
> [redacted] heeft aangegeven dat ze op 3, 10 en 12 november aanwezig kan zijn.
> [redacted] heeft aangegeven dat ze op 3, 10 en 15 november aanwezig kan zijn.
>
> Met vriendelijke groet,
>
> [redacted],
>
> <image001.jpg>
>
> Secretaresse Team Gebiedsmanagers Noord

Stadsdeel Noord
Buikslotermeerplein 2000
1025 XL Amsterdam

Secretaresse Stedelijk team aanpak Ontwikkelbuurten
Directie Wonen

e-mail [redacted]@amsterdam.nl
Telefoonnummer 06-[redacted]
Aanwezig ma t/m vrij

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 12:59
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Lokale Proces Groep Noord (wiindrichting)/Reflectiefase RES

Ter info:

Van: [redacted] @amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 11:34
Aan [redacted] @amsterdam.nl>
CC: [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>
Onderwerp: Lokale Proces Groep Noord (wiindrichting)/Reflectiefase RES

Hallo [redacted]

[redacted] heeft aangegeven dat ze op 3, 10 en 12 november aanwezig kan zijn.
[redacted] heeft aangegeven dat ze op 3, 10 en 15 november aanwezig kan zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted],

Secretaresse Team Gebiedsmanagers Noord
Stadsdeel Noord
Buikslotermeerplein 2000
1025 XL Amsterdam

Secretaresse Stedelijk team aanpak Ontwikkelbuurten
Directie Wonen

e-mail: [redacted] @amsterdam.nl
Telefoonnummer 06[redacted]
Aanwezig ma t/m vrij

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 2 november 2021 9:42
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: mail van [redacted]

Ter info

Van [redacted]**@amsterdam.nl>**
Verzonden: maandag 1 november 2021 16:37
Aan: [redacted]**@amsterdam.nl>**
CC: [redacted]**@amsterdam.nl>;** [redacted]**@amsterdam.nl>**
Onderwerp: FW: mail van [redacted]

Hallo [redacted]

Na overleg met [redacted] en [redacted] is het volgende uitgekomen. [redacted] gaat naar de workshop van 10 november en [redacted] naar de workshop van 15 november.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Secretaresse Team Gebiedsmanagers Noord
Stadsdeel Noord
Buikslotermeerplein 2000
1025 XL Amsterdam

Secretaresse Stedelijk team aanpak Ontwikkelbuurten
Directie Wonen

e-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Telefoonnummer 06-[redacted]
Aanwezig ma t/m vrij

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 15:43
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: mail van [redacted]

Beste collega's,

Woensdag 13 oktober (14:00-15:00 uur) was er weer een lokale procesgroep overleg RES/Wind voor windrichting **NOORD**. Hier hebben wij aandacht besteed aan planning van de activiteiten in de Reflectiefase, locaties en het werkboek voor workshops context mapping en de communicatie in de stadsdelen over de lokale workshops. Als bijlage vinden jullie een kort verslag.

Ook in deze mail:

1. een update van de planning;
2. vragen wij jullie jullie aandacht voor **twee acties**: (1:contextmapping + 2: communicatie);
3. de agenda voor de volgende lokale procesgroep: woensdag 27 oktober (14:00-15:00 uur).

Ad 1. - Update planning

Deze week gebeurt er weer veel! Namelijk:

- Vertegenwoordigers van bewonersgroepen, organisaties en belanghebbenden kunnen zich nu aanmelden voor de klankbordgroepen – dit kan tot en met 26 oktober.
  https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/
- Deze week ontvangen de communicatie flyers over de workshops voor context mapping die verspreid moeten worden in de stadsdelen – dit verloopt via de communicatieadviseurs in het stadsdeel

Ad. 2 -- **Twee acties gewenst**

Graag jullie aandacht voor volgende twee acties:

1) CONTEXT MAPPING - De locaties en tijdstippen voor de workshops Context mapping in jullie stadsdeel zijn bekend. Wij willen jullie vragen dat er bij de workshops een gebiedsmakelaar aanwezig is, zodat er iemand vanuit de gemeente aanwezig is die het gebied goed kent. Daarnaast zal ook iemand bekend met de inhoud aanwezig zijn.
   ACTIE: graag voor volgend overleg horen wij graag welke gebiedsmakelaar aanwezig is bij de workshops – zie schema

omschrijving	locatie	adres	datum	sessie + tijdstip
NOORD LOCATION 1:	HOGELANT SCHOOL	Du'n vatstraat 24, 1034 VK Amsterdam	9 november 18:00 - 22:00	Sessie 1: 19:30-2 Sessie 2: 20:45-2
NOORD LOCATION 3	Buurthuis Ransdorp	Dorpsweg Ransdorp 55, 1028 BK Amsterdam	9 november 18:00 - 22:00	Sessie 1: 19:30-2 Sessie 2: 20:45-2
NOORD LOCATION 4	NL Training Boven 't IJ	Du'ke ctarnaarp e'n 101, 1028 E" Amsterdam	10 november 18:00 - 22:00	Sessie 1: 19:30-2 Sessie 2: 20:45-2
NOORD LOCATION 2:	Golfbaan Waterland	Du'ke otarnaard'jk 141, 1027 AC Amsterdam	11 november, 18:00 - 22:00	Sessie 1: 19:30-2 Sessie 2: 20:45-2
NOORD LOCATION 6	ASV de Dijk	Schw `ngvvoudard'jk 222, 1028 NL Amsterdam	12 november 18:00 - 22:00	Sessie 1: 19:30-2 Sessie 2: 20:45-2
NOORD LOCATION 5	Zeilvereniging het Y	Durgandermaard'jk 116a, 1026 CG Durgandam	13 november 18:00 - 22:00	Sessie 1: 19:30-2 Sessie 2: 20:45-2

Hallo [redacted],

Ter info.

Gr. [redacted]

2) COMMUNICATIE – bijgevoegd vinden jullie een overzicht van communicatiemiddelen en planning rond context mapping en daarna voor participatie waarde evaluatie (PWE). (*zie bijlage Planning reflectiefase PWE CM_2*).
Wij willen jullie vragen hier kennis van te nemen en wanneer er vragen zijn deze te stellen aan [redacted] – [redacted]@amsterdam.nl

Ad. 3 - **Agenda eerstvolgende Lokale Procesgroep**
Op woensdag 27 oktober (14:00-15:00 uur) is de volgende lokale procesgroep.
De agenda voor het overleg is als volgt:

1. Mededelingen
2. Update planning
3. Verspreiding flyers workshops Context mapping
4. Gebiedsmakelaars bij workshops Context mapping
5. Laatste versie werkboek Context mapping
6. Starten Lokale Klankbordgroepen – graag welkomswoord door stadsdeelbestuurder
7. Communicatie

Graag tot ziens en met vriendelijke groet,
Namens [redacted]
M: 06[redacted]
E: [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]
(project) secretaresse team RES/Wind
Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06[redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Met vriendelijke groet,

[redacted],

Secretaresse Team Gebiedsmanagers Noord
Stadsdeel Noord
Buikslotermeerplein 2000
1025 XL Amsterdam

Secretaresse Stedelijk team aanpak Ontwikkelbuurten
Directie Wonen

e-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Telefoonnummer 06[redacted]
Aanwezig ma t/m vrij

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 11:57
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Nieuwe fase windmolens: start inschrijving klankbordgroepen

Zie hier eind versie nieuwsbrief Duurzame Energie. Akkoord?
Wanneer versturen? Na nieuwsartikel actueel?

1 zin is aangepast:
Nu: Daaraan kan elke inwoner meedoen om wensen en zorgen over de komst van windmolens in de buurt mee te geven.
Was: Daaraan kan elke inwoner meedoen om wensen en zorgen ~~over zijn of haar buurt~~ mee te geven rond de komst van windmolens
Zijn of haar hebben we eruit gehaald ivm inclusie. Ook in aanmeldformulier staat 'mevrouw, meneer, anders'

Let wel op hoe je documenten noemt> ik zag anapassingen nieuwsbrief met documentnaam nieuwsartikel etc. We moeten niks door elkaar halen ;)

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 11:52
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Nieuwe fase windmolens: start inschrijving klankbordgroepen

Bekijk de online versie.

Gemeente Amsterdam

Nieuwsbrief Duurzame Energie

Nieuwe fase windmolens: start inschrijving klankbordgroepen

Klankbordgroepen

De reflectiefase is gestart. Inwoners, deskundigen en belanghebbenden kunnen de komende maanden nog een keer hun mening geven. Onder andere via klankbordgroepen. De inschrijving daarvoor is nu open en loopt tot en met 26 oktober.

In mei 2021 hebben we de zoekgebieden voor de nieuwe windmolens aangewezen. Nu, in de reflectiefase, organiseren we verschillende activiteiten om ervoor te zorgen dat Amsterdammers en belanghebbenden nog een keer hun wensen en zorgen kunnen aangeven. Door mee te doen, draagt u bij aan informatie voor de gemeenteraad. Hiermee kan de raad later een goede keuze maken over de mogelijke locaties voor windmolens in Amsterdam doordat de verschillende belangen gehoord zijn.

Verschillende klankbordgroepen geven feedback in de reflectiefase. Zij geven ook aan wat zij belangrijk vinden in het proces om windmolens te plaatsen. We gaan in de reflectiefase in gesprek met één stedelijke klankbordgroep, 4 lokale klankbordgroepen en 2 thematische klankbordgroepen over natuur en gezondheid.

U kunt zich voor een klankbordgroep inschrijven, als u als bewoner een belangengroep vertegenwoordigt. De inschrijving is ook open voor bewoners van buurgemeenten.

› Lees meer over de klankbordgroepen en aanmelden

Andere activiteiten in november

We organiseren in de reflectiefase ook nog een online vragenlijst en workshops over de woonomgeving van windzoekgebieden. Daaraan kan elke inwoner meedoen om wensen en zorgen over de komst van windmolens in de buurt mee te geven. U kunt zich hiervoor eind oktober aanmelden via onze

website. We houden u via deze nieuwsbrief op de hoogte over deze activiteiten.

› **Meer informatie over de reflectiefase en activiteiten**

Colofon

Redactie: Gemeente Amsterdam,
Duurzame Energie.

- **www.amsterdam.nl/windenergie**
- **Hebt u een vraag**?
- Praat mee op **Facebook**
- Twitter: **@duurzaam020**
- **In- en uitschrijven nieuwsbrief**

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:59
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

https://www.amsterdam.nl/nieuwsbrieven/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/nieuwsbrief-duurzame-energie/?reload=true

---

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:36
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

Yes? Nu versturen?

Moet ik het nog aan [redacted] en [redacted] tippen dat het eruit gaat?

Van: Redactie Ruimte en Economie <redactieruimteeconomie@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:18
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: nieuwsbrief

Hoi [redacted]
Is aangepast. Dat de ondertitel bij haar klein toont ligt inderdaad aan het mailprogramma van de ontvanger.
Kan-ie eruit?

Vriendelijke groeten,

[redacted]
Contentspecialist online redactie amsterdam.nl
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam

M 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Tips, richtlijnen voor aanleveren en contactgegevens vind je op https://intranet.amsterdam.nl/webcontent

---

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:11
Aan: Redactie Ruimte en Economie <redactieruimteeconomie@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

Hallo collega's,

Zouden jullie deze alinea nog aan kunnen passen? Twee woorden (zie geel erbij)

Deze activiteiten vinden plaats vanaf november en zijn onderdeel van de zogeheten 'reflectiefase'. Met alle opbrengsten uit deze fase maakt de gemeente onder ander een afwegingskader. Dit kader wordt gebruikt bij het later bepalen of er wel of niet windmolens komen op een bepaalde locatie.

En [redacted] had nog een vraag over de titel, maar dit is de vaste format toch? De onderwerp die ook de onderwerpregel is. Dan kan ik dit doorgeven dat dit het vaste format is ;)

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 17:54
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: nieuwsbrief

Dag allen, ik vind dit nu mooi geworden!

Wel nog een allerlaatste toevoeging (sorry [redacted]
Met alle opbrengsten uit deze fase maakt de gemeente onder ander
een afwegingskader.
Graag gele toevoeging nog erbij.

Verder nog een vraag:
bij mij is de titel "start reflectiefase…" in een heel klein lettertype, ligt dat aan mijn browser?

Dan akkoord vanuit mij en kan die weg!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 17:07
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

Hallo, hierbij op verzoek de aangepaste nieuwsbrief (eerste bullet/PWE is aangepast). Zie de online versie:
https://www.amsterdam.nl/nieuwsbrieven/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/nieuwsbrief-duurzame-energie/?reload=true

Het is nog niet verstuurd. [redacted] heeft met haar collega's afgesproken dat zij op de knop drukken na ons akkoord. Eventueel kan er nog een zin aangepast worden, maar liever niet.

Graag hoor ik morgen wanneer het definitief akkoord is en verstuurd kan worden!

Ter info; ik heb morgen afspraak van 10-10:45, maar voor de rest kan ik het snel doorzetten.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 16:58
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: nieuwsbrief

Op basis van wat er op deze pagina onderaan staat:
https://onzetaal.nl/taaladvies/opsommingen-leestekens-en-hoofdletters

Heb ik gekozen voor een vormgeving die ik dan bijna het mooiste vind, het gaat namelijk om een combi van woorden en zinnen, wel een hoofdletter, eindigend met de ; maar officieel zou dus die hoofdletter nog weg kunnen maar die laat ik nu dan staan.

Groetjes

[redacted]
Contentspecialist online Amsterdam.nl
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam

T: 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, wo en do

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:36
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

Yes? Nu versturen?

Moet ik het nog aan [redacted] en [redacted] tippen dat het eruit gaat?

Van: Redactie Ruimte en Economie <redactieruimteeconomie@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:18
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: nieuwsbrief

Hoi [redacted]
Is aangepast. Dat de ondertitel bij haar klein toont ligt inderdaad aan het mailprogramma van de ontvanger.
Kan-ie eruit?

Vriendelijke groeten,

[redacted]
Contentspecialist online redactie amsterdam.nl
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam

M 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Tips, richtlijnen voor aanleveren en contactgegevens vind je op https://intranet.amsterdam.nl/webcontent

---

Van [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 11:11
Aan: Redactie Ruimte en Economie <redactieruimteeconomie@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

Hallo collega's,

Zouden jullie deze alinea nog aan kunnen passen? Twee woorden (zie geel erbij)

Deze activiteiten vinden plaats vanaf november en zijn onderdeel van de zogeheten 'reflectiefase'. Met alle opbrengsten uit deze fase maakt de gemeente onder ander een afwegingskader. Dit kader wordt gebruikt bij het later bepalen of er wel of niet windmolens komen op een bepaalde locatie.

En [redacted] had nog een vraag over de titel, maar dit is de vaste format toch? De onderwerp die ook de onderwerpregel is. Dan kan ik dit doorgeven dat dit het vaste format is ;)

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 17:54
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: nieuwsbrief

Dag allen, ik vind dit nu mooi geworden!

Wel nog een allerlaatste toevoeging (sorry [redacted]
Met alle opbrengsten uit deze fase maakt de gemeente onder ander
een afwegingskader.
Graag gele toevoeging nog erbij.

Verder nog een vraag:
bij mij is de titel "start reflectiefase…" in een heel klein lettertype, ligt dat aan mijn browser?

Dan akkoord vanuit mij en kan die weg!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 17:07
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: nieuwsbrief

Hallo, hierbij op verzoek de aangepaste nieuwsbrief (eerste bullet/PWE is aangepast). Zie de online versie:
https://www.amsterdam.nl/nieuwsbrieven/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/nieuwsbrief-duurzame-energie/?reload=true

Het is nog niet verstuurd. [redacted] heeft met haar collega's afgesproken dat zij op de knop drukken na ons akkoord.
Eventueel kan er nog een zin aangepast worden, maar liever niet.

Graag hoor ik morgen wanneer het definitief akkoord is en verstuurd kan worden!

Ter info; ik heb morgen afspraak van 10-10:45, maar voor de rest kan ik het snel doorzetten.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 7 oktober 2021 16:58
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: nieuwsbrief

Op basis van wat er op deze pagina onderaan staat:
https://onzetaal.nl/taaladvies/opsommingen-leestekens-en-hoofdletters

Heb ik gekozen voor een vormgeving die ik dan bijna het mooiste vind, het gaat namelijk om een combi van woorden en zinnen, wel een hoofdletter, eindigend met de ; maar officieel zou dus die hoofdletter nog weg kunnen maar die laat ik nu dan staan.

Groetjes

[redacted]
Contentspecialist online Amsterdam.nl
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam

T: 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, wo en do

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 9:44
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Noodoplossing inkooporders Reflectiefase RES

Urgentie: Hoog

Hoi [redacted]

In afstemming met [redacted] nog een paar kleine aanpassingen in de concept mail naar [redacted] (en conceptmail voor [redacted]
Als je het nog niet verstuurd hebt naar [redacted] zou je dan van de nu toegestuurde versie willen uitgaan?

Alvast bedankt,
Groet,
[redacted]

[redacted]
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
www.amsterdam.nl/duurzaam

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 9:28
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Noodoplossing inkooporders Reflectiefase RES
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted]

Bedankt.
Zou in de mail naar [redacted] het iets anders formuleren. Is gemarkeerd.
Groet,
[redacted]

[redacted]
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
www.amsterdam.nl/duurzaam

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 9:08
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Noodoplossing inkooporders Reflectiefase RES
Urgentie: Hoog

Hallo [redacted]

Zoals je weet zijn voor twee opdrachten in het kader van de Reflectiefase RES twee afwijkingsbesluiten goedgekeurd. Voor het verkrijgen van de A-nummers zijn we voor deze opdrachten aangewezen op de voor ons onbekende lead-buyer Inkoopfysiek. De procedures van deze leadbuyer zorgen voor vertraging die we ons niet kunnen veroorloven.
De details daarvan wil ik je nu even besparen. Als je wilt, zet ik dat in een apart mailtje.

We hebben een noodoplossing.
We stellen voor dat jij aan [redacted] vraagt om per mail aan [redacted] te vragen, gewoon inkooporders aan te maken. Dwz, voorbijgaand aan de A-nummers, die later eenvoudig toegevoegd kunnen worden.
Deze oplossing komt van [redacted] zelf.
En [redacted] zou [redacted] hier wel over moeten informeren. [redacted] kent de Afwijkingsbesluiten.
Het risico is (we krijgen uiteindelijk geen A-nummer) ligt wel bij R&D, maar dat is beperkt.

Het een en ander is hieronder in een concept mail aan [redacted] en een concept mail van [redacted] aan [redacted] neergelegd.

Weet ook even dat de twee Afwijkingsbesluiten nog (tegen)getekend moeten worden door [redacted] dat is al in gang gezet (via [redacted]
Dat is ook de reden dat ik nu nog geen documenten mee stuur; ik wacht even op deze volledig getekende A-formulieren.

Deze noodoplossing is zeker de snellere route; als alle partijen vlot zijn, dan hebben we begin volgende week inkooporders. Bij het alternatief, via de procedures van Inkoopfysiek, is dat niet mogelijk.

Groet,

[redacted]
T 06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo en do ochtend.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Beste [redacted]

Voor twee opdrachten voor de Reflectiefase RES zijn twee afwijkingsbesluiten genomen. Dit liep via de leadbuyer Fysiek en het blijkt dat het vervolgtraject bij deze leadbuyer door extra processtappen meer tijd in beslag neemt dan de bij leadbuyer

waar we als afdeling meestal mee te maken te hebben. Hierdoor dreigt de opdrachtverlening vertraging op te lopen. Vanwege de bestuurlijk urgentie en opdracht is het van groot belang dat we opdrachten kunnen gaan verlenen en duidelijkheid kunnen verschaffen aan de opdrachtnemers.

Het traject zal parallel verder met de leadbuyer Fysiek worden doorlopen om zo registratienummers (A-nummer) alsnog te verkrijgen die normaliter nodig zijn voor de inkooporders.
Vooruitlopend op het nog toe te kennen A-nummer willen we voorstellen om nu al de opdrachten te verlenen.
Het risico van het eventueel niet verkrijgen van een A nummer ligt daarmee dus bij R&D, maar schatten wij gezien de omvang en aard van de partijen in als zeer gering.

Zou jij hiervoor per mail een verzoek willen sturen aan [redacted], teamleider Kwaliteit & Organisatie om, vooruitlopend op de nog toe te kennen A-nummers, op basis van de offertes en de goedgekeurde afwijkingsbesluiten inkooporders aan te maken? Een concept mail aan [redacted] tref je hieronder aan.
De A-nummers kunnen dan later worden toegevoegd. Het betreft offertes van de volgende twee bureaus: Public Mediation en Populytics.
We willen voorstellen dat jij dit dan wel meldt bij [redacted] omdat zij eerder goedkeuring heeft gegeven voor het aanvragen van de Afwijkingsverzoeken.

Alvast bedankt,

Xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Concept mail van [redacted]

Beste [redacted]

Voor twee opdrachten voor de Reflectiefase RES zijn twee afwijkingsbesluiten genomen. Zoals door [redacted] al even aan je is toegelicht, liep dit via de leadbuyer Fysiek en het blijkt dat het vervolgtraject bij deze leadbuyer door extra processtappen meer tijd in beslag neemt dan de bij leadbuyer waar we als afdeling meestal mee te maken te hebben. Hierdoor dreigt de opdrachtverlening vertraging op te lopen. Gezien de bestuurlijk urgentie en opdracht voor het RES/wind dossier kunnen we ons dat niet veroorloven.

Het traject zal verder met de leadbuyer Fysiek worden doorlopen om zo registratienummers (A-nummer) te verkrijgen die normaliter nodig zijn voor de inkoopordes.
Vooruitlopend op het nog toe te kennen A-nummer willen we nu al de opdrachten verlenen, ook om de opdrachtnemers duidelijkheid te kunnen verschaffen.

We willen verzoeken om, vooruitlopend op de nog toe te kennen A-nummers, op basis van de offertes en de goedgekeurde afwijkingsbesluiten de Projectadministratie inkooporders te laten aanmaken.
Daarvoor zal ik dan aan het RES-team vragen om de hiervoor benodigde stukken naar de Projectadministratie te sturen. Het betreft offertes van de volgende twee bureaus: Public Mediation en Populytics.
De A-nummers kunnen dan later worden toegevoegd.

Ik hoor graag van je.

[redacted]
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 15:53
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Offerte visual besluitvormingsproces
Bijlagen: VRM21_506_visual_besluitvormingsproces_v1.pdf

Ik vind het nog wel wat publieksonvriendelijk. Maandag even kijken of we er nog een slag in kunnen maken qua terminologie?
Ha [redacted]
Wat vind je?
Groeten,
[redacted]

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
o6 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted] | Vorm de Stad [redacted]@vormdestad.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 13:47
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Offerte visual besluitvormingsproces

Hoi [redacted]

Hierbij stuur ik je de eerste proef van de visual besluitvormingsproces. Ik zie jullie eventuele op- en aanmerkingen tegemoet.

Groet,

[redacted]

vorm de stad.

020 [redacted]
06 [redacted]
[redacted]@vormdestad.nl
vormdestad.nl

Op 28 okt. 2021, om 13:37 heeft [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Hi [redacted]
Zie hieronder, groet [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 13:15
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Offerte visual besluitvormingsproces

Dag [redacted]

Het factuurbedrag is onder de € 1000. Voor dit bedrag wordt geen inkooporder aangevraagd.
De leverancier kan de factuur opsturen via de bekende route.

Wil je de leverancier vragen de factuur als volgt te adresseren:
Gemeente Amsterdam, Ruimte en Duurzaamheid
t.a.v. [redacted]
Postbus 2602
1000 CP Amsterdam

Referentie / Routecode 76780031
Projectnummer 03989

De factuur mailen naar facturen@amsterdam.nl

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Gemeente Amsterdam
Ondersteuner Team Bedrijven Energiebronnen & Infra
[redacted]@amsterdam nl
06[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 14:53
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Offerte visual besluitvormingsproces

Dag [redacted]

Kan je een inkooporder voor deze offerte aanmaken, of is dat voor zo'n bedrag niet nodig?
(en weet jij dan de RES routecode… ☺)
Dank vast!
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 12:42
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Offerte visual besluitvormingsproces

Ha [redacted]
Ben jij hiermee akkoord en hoe kom ik aan een routecode?
Groet
[redacted]

[redacted]
Communicatiestrateeg
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam
06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted] | Vorm de Stad [redacted]@vormdestad.nl>
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 11:57
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Offerte visual besluitvormingsproces

Dag [redacted]

Hierbij stuur ik je de offerte voor de werkzaamheden aan de visual Besluitvormingsproces. Laat maar weten of jullie hiermee akkoord zijn, dan kan ik er morgen mee beginnen. Zou je ook nog een routecode kunnen opvragen voor de visual klankbordgroepen? Dank alvast!

Groet,

[redacted]

vorm de stad.

020 [redacted]
06 [redacted]
[redacted]@vormdestad.nl
vormdestad.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

<2021-00652_Offerte_Visual_besluitvormingsproces.pdf>

Gemeente Amsterdam

Besluitvormingsproces

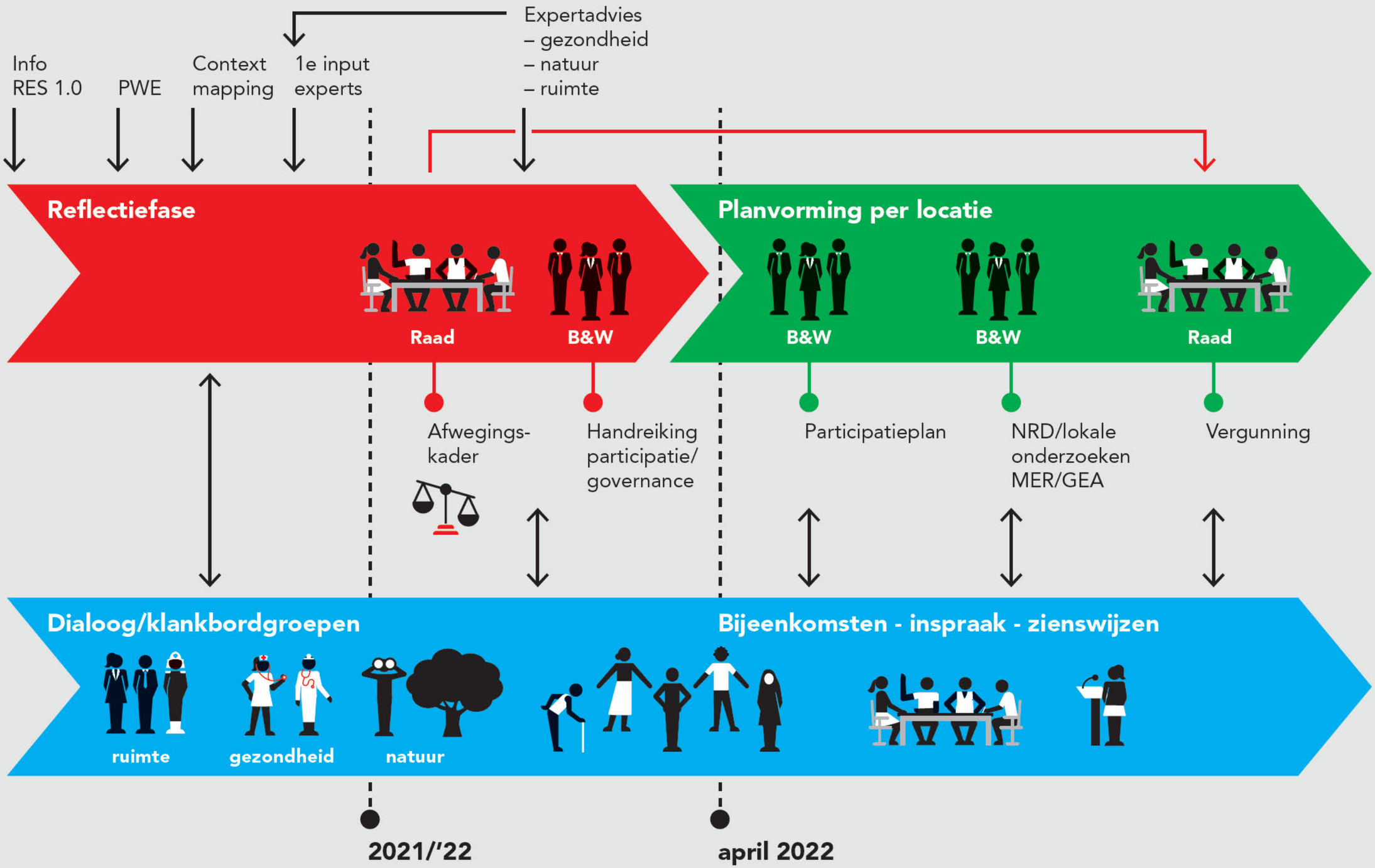

[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 1 oktober 2021 13:18
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Omgevingsberaad 2 - programma en bijlagen
Bijlagen: 2021-09-15 - Concept Vraag en Antwoord document.pdf; Raadsinformatiebrief over RvS.pdf

Hoi [redacted]

Voor het volgende projectoverleg wind mag dit ter info op de agenda. Een overzicht van vragen en antwoorden naar aanleiding van het eerste omgevingsberaad van de cooperaties.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Kamer van Koophandel: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem

Van: [redacted]@amsterdam-wind.nl>
Verzonden: woensdag 22 september 2021 09:54
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>
CC: [redacted]@amsterdam-wind.nl>
Onderwerp: Fwd: Omgevingsberaad 2 - programma en bijlagen

Hey [redacted], ik dacht dat je deze (inclusief in de bijlage concept vraag&antwoord doc) ook had gehad, dat was wel de bedoeling! Bij deze, [redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted]@amsterdam-wind.nl>
Onderwerp: Omgevingsberaad 2 - programma en bijlagen
Datum: 15 september 2021 om 15:20:12 CEST
Aan: [redacted]@amsterdam-wind.nl>

Beste deelnemer aan het omgevingsberaad,

Op maandagavond 20 september spreken we elkaar weer op het tweede omgevingsberaad voor de coöperatieve windontwikkeling Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein.

Datum: maandag 20 september
Tijd: 19.00 - 22.00 uur
Plaats: Het Zonnehuis, Zonneplein 30, 1033 EK Amsterdam.

Vraag & Antwoord document
In de bijlage bij deze mail sturen we het Programma mee en de eerste versie van het Vraag & Antwoord document. Dit document hebben we gemaakt na het eerste omgevingsberaad van 5 juli. Het is een overzicht van alle door u gestelde vragen op die avond, inclusief de vragen die later per mail zijn gestuurd en de door ons uitgewerkte antwoorden.

Op sommige punten zijn de antwoorden misschien nog wat kort geformuleerd, dit is omdat we hiernaast nog werken aan een uitgeschreven publieksversie die voor iedereen, ook niet deelnemers, beschikbaar wordt. We hopen dat u gelegenheid heeft om de vragen en antwoorden door te nemen. Als u denkt dat dit document op punten niet duidelijk of onvolledig is wilt u ons dan deze week nog laten weten? Wij kunnen het document dan nog aanvullen of uw vraag voor u persoonlijk beantwoorden.

Uitspraak Raad van State
In het eerste omgevingsberaad op 5 juli en daarna heeft een aantal van u vragen gesteld over de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State over het Activiteitenbesluit. We besteden hier ook aandacht aan in het plenaire deel van de avond. Ondertussen heeft het college de gemeenteraad met een Raadsinformatiebrief geïnformeerd over dit onderwerp, de passage die daarover gaat sturen we ter informatie mee als bijlage aan deze mail. De raadsinformatiebrief kunt u vinden via deze link.

Werk- en ontmoetingsplek Kometensingel 152
Wij hebben met het projectteam een werkruimte gevonden aan de Kometensingel 152 in Amsterdam Noord waar we binnenkort op vaste dagdelen zullen gaan werken. De deur staat dan ook open voor iedereen met vragen, ideeën of voor een kop koffie. Mocht u ons daar deze week nog willen ontmoeten dan kan dat, mail ons dan dan maken we een afspraak.

Dat kan via [redacted]@amsterdam-wind.nl en/of [redacted]@amsterdam-wind.nl of 06-[redacted]

Met vriendelijke groet en tot maandag,

[redacted], Amsterdam Wind en Amsterdam Energie
[redacted] Amsterdam Wind en Zuiderlicht
[redacted], NDSM Energie
[redacted], De Windvogel
[redacted], De Windvogel
En het Amsterdam Wind communicatieteam

Amsterdam Wind
[redacted]@amsterdam-wind.nl

Programma

18.45 - 19.00	Inloop
19.00 - 19.05	Welkom, doel en programma.
19.05 - 19.25	Terugblik Omgevingsberaad 1; waar staan we, waar gaan we naar toe?
19.25 - 19.30	Naar de tafels
19.30 - 20.15	Thematafel *(Ruimte, Geluid/slagschaduw, Financiële participatie)* - ronde 1
20.15 - 21.00	Thematafel *(Ruimte, Geluid/slagschaduw, Financiële participatie)* - ronde 2
21.00- 21.45	Thematafel *(Ruimte, Geluid/slagschaduw, Financiële participatie)* - ronde 3
21.45 - 22.00	Afronding

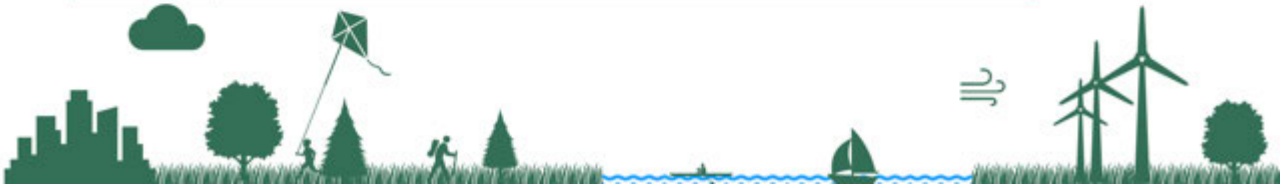

Vragen en antwoorden eerste omgevingsberaad windturbines in het zoekgebied Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein in Amsterdam

Thema's

Financiele participatie
Geluid & Slagschaduw
Ruimtelijke inpassing
Natuur & ecologie
Schriftelijke vragen

Tijdens het eerste omgevingsberaad zijn vragen gesteld bij de verschillende thema's. Alle gestelde vragen zijn genoteerd en per thema en tafel verzameld op een groot vel. De vellen zijn vastgelegd en kort na het beraad beschikbaar gesteld op de website van Amsterdam Wind. In navolging van het eerste omgevingsberaad zijn per mail extra vragen door verschillende deelnemers gesteld. Ook deze vragen zijn opgenomen in het vraag en antwoord document

Dit document is de volgende stap in de verwerking van alle gestelde en per mail ontvangen aanvullende vragen. De vragen zijn gecategoriseerd per thema. Per vraag is aangegeven tijdens welke ronde deze is gesteld.

Er wordt door Amsterdam Wind en NDSM Energie gewerkt aan een opgemaakte en openbare versie van dit vraag en antwoord document. Dit ter verbetering van de leesbaarheid.

Voorbehoud: we hebben ons uiterste best gedaan om alle gestelde en ontvangen vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Gezien de omvang van het aantal vragen kan het desondanks voorkomen dat er fouten, tegenstrijdigheden en/of onjuiste formuleringen in dit document zijn geslopen. We horen het graag wanneer dit het geval is zodat we dit kunnen toelichten en/of herstellen.

Voorbehoud: we hebben ons uiterste best gedaan om alle gestelde en ontvangen vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Gezien de omvang van het aantal vragen kan het desondanks voorkomen dat er fouten, tegenstrijdigheden en/of ongunste formuleringen in dit document zijn geslopen. We horen het graag wanneer dit het geval is zodat we dit kunnen toelichten en/of herstellen.

Vragen en antwoorden eerste omgevingsberaad - 5 juli 2021 - Thema Financiele participatie

Thema	Ronde	Vraag	Antwoord
Financiele participatie	1	Optie 0	Dit is de huidige situatie. Dit is de referentie situatie in het MER, hiernaast worden een aantal alternatieven in beeld gebracht.
Financiele participatie	1	Als ze doorgdrukt worden, grote vergoeding voor omwonenden die klimaatvluchteling worden	Wanneer er windturbines komen, komt een deel van de opbrengst beschikbaar voor de (directe) omgeving.
Financiele participatie	1	Als er komen, dan liever in eigen beheer van burgers	Dat is inderdaad het doel van cooperatief ontwikkelen
Financiele participatie	1	Als er molens komen dan de (energie/€) naar burgers	Dat is inderdaad het doel van cooperatief ontwikkelen
Financiele participatie	1	Wie verdient er geld aan?	Dat zijn de leden van de cooperaties die samen mee investeren, de cooperaties zelf en de omgeving via fonds en/of regeling.
Financiele participatie	1	Wat is het business plan met schade claims? => niet haalbaar, geen windmolens	Indien het plan tot teveel schade leidt is er geen financiele basis en gaat project niet door.
Financiele participatie	1	Moet een burger/bedrijf zelf planschade indienen?	Als een woning in waarde daalt ten gevolge van een wijziging van het bestemmingsplan dat de opwekking van windenergie in het gebied mogelijk maakt, kunnen gedupeerden daarvoor een planschadeprocedure opstarten bij de gemeente. Meer informatie hierover staat op: https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BED989C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D
Financiele participatie	1	Hoe gaat het met planschade voor burgers?	Als een woning in waarde daalt ten gevolge van een wijziging van het bestemmingsplan dat de opwekking van windenergie in het gebied mogelijk maakt, kunnen gedupeerden daarvoor een planschadeprocedure opstarten bij de gemeente. Meer informatie hierover staat op: https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BED989C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D
Financiele participatie	1	Ik wil iets doen aan de klimaatcrisis. Wie verdient er aan de energietransitie	Zoals in elke transitie (overgang) zullen bedrijven die werken aan fossiele energie minder marktaandeel krijgen en bedrijven die werken aan duurzame energie meer marktaandeel krijgen.
Financiele participatie	1	Hoe moet ik planschade indienen?	Als een woning in waarde daalt ten gevolge van een wijziging van het bestemmingsplan dat de opwekking van windenergie in het gebied mogelijk maakt, kunnen gedupeerden daarvoor een planschadeprocedure opstarten bij de gemeente. Meer informatie hierover staat op: https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BED989C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D
Financiele participatie	1	Hoe wordt planschade bepaald voor bedrijven en voor burgers?	Als een woning in waarde daalt ten gevolge van een wijziging van het bestemmingsplan dat de opwekking van windenergie in het gebied mogelijk maakt, kunnen gedupeerden daarvoor een planschadeprocedure opstarten bij de gemeente. Een mogelijke waardedaling van bedrijven is afhankelijk van de uiteindelijke opstelling van de windturbines en de ligging van bedrijven ten opzicht van de opstelling. Meer informatie hierover staat op: https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BED989C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D
Financiele participatie	1	Niet hetzelfde als de Wieringermeer, geen zoete praatjes	Zorgen en vragen worden serieus genomen en vormen de uitkomst van de beraden. We zijn transparant over wat wordt ingebracht en hoe dat wordt verwerkt. Laat het ons weten als je hieraan twijfelt.
Financiele participatie	1	Geld moet besteed worden aan het schadeloos stellen van mensen	We willen in dit proces tot een plan komen waarin planschade zoveel mogelijk wordt beperkt. Wanneer er windturbines komen, komt een deel van de opbrengst beschikbaar voor de (directe) omgeving.
Financiele participatie	1	Niet verkopen aan grote bedrijven. Na paar jaar sowieso niet	De coöperaties willen de windturbines niet verkopen.
Financiele participatie	2	Is er een substantieel bedrag in het omgevingsfonds?	Hoeveel beschikbaar komt in het omgevingsfonds is afhankelijk van hoeveel stroom er jaarlijks wordt opgewekt. Per geproduceerde MWh (1000 kWh) storten initiatiefnemers vrijwillig een bedrag. We houden minimaal de NWEA norm aan. Dit is €0,50 per MWh. We weten nog niet precies hoeveel er per windturbine wordt opgewekt.
Financiele participatie	2	Binnen welke straal moet je wonen om compensatie te krijgen?	Er is geen sprake van compensatie, maar van een vrijwillige regeling die we in overleg met de omgeving willen vaststellen (mits financieel haalbaar). Dit staat los van eventuele planschade, welke wettelijk is geregeld.
Financiele participatie	2	Binnen welke straal moet je wonen om mee te mogen doen?	Binnen welke straal bewoners moeten wonen om aanspraak te kunnen maken op het omgevingsfonds is afhankelijk van de afspraken die onderling gemaakt worden. Hiervoor zijn geen wettelijke voorschriften. De invulling van het omgevingsfonds of de omwonendenregeling is nog ter discussie in de komende omgevingsberaden.
Financiele participatie	2	Hoeveel kost het om een windmolen op te ruimen?	Dit is afhankelijk van het moment en het type turbine. Ordegrootte kun je denken aan €60.000 per windturbine. Daarnaast zijn er mogelijk nog (beperkte) inkomsten uit de verkoop van de windturbine voor hergebruik in het buitenland. In de begroting wordt een reservering opgenomen voor het verwijderen van de windturbines.
Financiele participatie	2	Hoe bepaal je aantal opbrengsturen, gegeven stilstand bij (veel) overlast? Wat is de gevoeligheidsmarge hierbij?	Het projectteam kan de kosten die met stilstand verband houden nu nog niet bepalen, omdat er nog geen opstelling is. We gaan onderzoeken wat de gevolgen zijn van stilstandregeling om mogelijke hinder te beperken.
Financiele participatie	2	Is in de kostenopbouw rekening gehouden met claims/planschade?	Daar is nog geen rekening mee gehouden, omdat nog niet bekend is waar de turbines gaan komen.
Financiele participatie	2	Omwonendenregeling (compensatie) straal afhankelijk maken (hoe dichterbij, hoe meer compensatie)	Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	2	Opbrengsten moeten besteed worden aan schadeloosstelling	Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	2	Ik mis een omwonenden regeling voor bedrijven	Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	2	Is in de kosten rekening gehouden met afschrijving van kosten planschade?	Nee. De hoogte van eventuele planschade is nog onbekend.
Financiele participatie	2	Afkoop van waardevermindering bij woningen is onderdeel van de balanceshet. Daarmee komen de afschrijvingen op de resultatenrekening. Wat is deze post?	De hoogte van de kosten die verband houden met claims of planschade zijn eveneens nog niet bekend en zijn afhankelijk van het moment en het type turbine. Alle kosten moeten uit de business case komen. De coöperaties gaan er vanuit dat de business case ook eventuele toekomstige planschade draagt. Doel van de omgevingsberaden is om tot een plan te komen waarin planschade zoveel mogelijk wordt beperkt. Als door de hoogte van de schade de financiële basis onder het plan wegvalt, gaat het project niet door. Als de windturbines er komen, komt een deel van de opbrengst beschikbaar voor de (directe) omgeving.
Financiele participatie	2	Kan een bedrijf die niet in het gebied zitten profijt hebben? Dat wil ik.	Lidmaatschap NDSM Energie staat open voor bedrijven buiten het gebied. Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Nemen we mee als suggestie.
Financiele participatie	2	Wat is een omwonendenregeling?	Een omwonendenregeling is een lokale regeling gericht op direct omwonenden in een bepaalde straal rondom de windturbines. Uitwerking hiervan is nog ter discussie in de komende beraden.
Financiele participatie	2	Wat voor afspraken zijn er gemaakt met de energiebedrijven?	Er zijn nog geen afspraken gemaakt met energiebedrijven. Wanneer duidelijk is hoeveel en waar windturbines gaan komen, wordt een contract afgesloten met een energieleverancier aan wie de opgewekte stroom wordt verkocht.
Financiele participatie	2	Wat voor afspraken zijn er gemaakt met bedrijven?	Voor het uitvoeren van onderzoeken naar o.a. ecologie en geluid worden externe adviseurs ingeschakeld.
Financiele participatie	2	Ondernemers en burgers die niet in het gebied zitten, kunnen niet meedoen met omgevingsfonds of omwonendenregeling.	Lidmaatschap staat open voor burgers en bedrijven buiten het gebied. Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Nemen we mee als suggestie.
Financiele participatie	2	Hoe bepalen jullie draagvlak? Wat als ruime meerderheid tegen is?	De omgevingsberaden zijn er op gericht om met een aantal mensen die wonen in het projectgebied een zo goed mogelijk plan te maken dat zo goed mogelijk geaccepteerd wordt. Uiteindelijk dienen de coöperaties een plan in om de vergunninggaanvraag op te starten, het is aan de gemeente en de provincie om de verschillende belangen van voor- en tegenstanders tegen elkaar af te wegen.
Financiele participatie	2	Kan je garanderen dat Vattenfal niet straks de grootste aandeelhouder is?	De coöperaties streven naar 100% eigenaarschap van het windpark. We kunnen niet uitsluiten dat er ooit een andere aandeelhouder zal zijn.
Financiele participatie	2	Waarom kan het geld niet in zonnepanelen in de buurt gebruikt worden, voor die het nodig hebben?	Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Nemen we mee als suggestie.
Financiele participatie	3	Wat is de definitie van lokaal eigendom?	Lokaal eigendom betekent volgens het klimaatakkoord; het streven naar 50% eigendom van de productie (de windturbines) van lokale burgers en bedrijven is. De windturbines komen voor 100% in eigendom van Amsterdamse burgers en bedrijven (de leden van de Amsterdams coöperaties). Via dit eigendom is er de volledige zeggenschap over de windturbines zelf en de geldstromen die met de voorbereiding, aanschaf en exploitatie gemoeid zijn. Via coöperaties kunnen leden bepalen welke regelingen er voor de omgeving worden opgesteld om hinder te beperken en/of de omgeving te verrijken, en welke rendementen op de investeringen van leden worden uitgekeerd.
Financiele participatie	3	Wat betekent 50% lokaal eigendom? Hoe kun je daaraan voldoen?	Lokaal eigendom betekent volgens het klimaatakkoord; het streven naar 50% eigendom van de productie (de windturbines) van lokale burgers en bedrijven is. De windturbines komen voor 100% in eigendom van Amsterdamse burgers en bedrijven (de leden van de Amsterdams coöperaties). Via dit eigendom is er de volledige zeggenschap over de windturbines zelf en de geldstromen die met de voorbereiding, aanschaf en exploitatie gemoeid zijn. Via coöperaties kunnen leden bepalen welke regelingen er voor de omgeving worden opgesteld om hinder te beperken en/of de omgeving te verrijken, en welke rendementen op de investeringen van leden worden uitgekeerd.
Financiele participatie	3	Wat levert het mij op als er windmolens staan?	Invulling van omgevingsfonds / omwonenden regeling is nog ter discussie komende beraden. Dit moeten we met elkaar uitwerken in de omgevingsberaden.
Financiele participatie	3	Wat is het verschil tussen omgevingsfonds en omwonendenregeling?	Het geld dat jaarlijks in het omgevingsfonds komt kan worden besteed aan projecten in het gebied. Een omwonenden regeling is meer specifiek voor een aantal mensen die binnen een bepaalde straal van een windturbine wonen en daarom voordeel van het project krijgen.
Financiele participatie	3	Eis: definitie lokaal eigendom, alleen mensen binnen 2 kilometer mogen participeren	Lokaal eigendom betekent volgens het klimaatakkoord; het streven naar 50% eigendom van de productie (de windturbines) van lokale burgers en bedrijven is. De windturbines komen voor 100% in eigendom van Amsterdamse burgers en bedrijven (de leden van de Amsterdams coöperaties). Via dit eigendom is er de volledige zeggenschap over de windturbines zelf en de geldstromen die met de voorbereiding, aanschaf en exploitatie gemoeid zijn. Via coöperaties kunnen leden bepalen welke regelingen er voor de omgeving worden opgesteld om hinder te beperken en/of de omgeving te verrijken, en welke rendementen op de investeringen van leden worden uitgekeerd.
Financiele participatie	3	Wat is de uiterste datum van SDE aanvraag?	De SDE aanvraag zal in 2022 naar verwachting in september/oktober moeten worden ingediend. De exacte datum van openstelling en sluiting van de SDE wordt aan het einde van het jaar door de minister van EZK bekend gemaakt.
Financiele participatie	3	Kunnen de leden overal vandaan komen?	Vrijwel alle leden van Amsterdam Energie, Zuiderlicht, Onze Amsterdamse Energie Noord en NDSM energie komen uit Amsterdam. De Windvogel is een coöperatie met leden uit het hele land.
Financiele participatie	3	Waarom zijn er geen cijfers gekoppeld a/h plaatje? (plaatje is het schema/visual bij de tafel)	De visuals zijn bedoeld om de verhoudingen van de geldstromen inzichtelijk te maken.
Financiele participatie	3	Wat zijn de absolute getallen? (ook bij het schema)	De visuals zijn bedoeld om de verhoudingen van de geldstromen inzichtelijk te maken.
Financiele participatie	3	Zijn jullie in staat om de schade te vergoeden?	Alle kosten moeten uit de business case komen, wij gaan er vanuit dat deze ook eventuele toekomstige planschade draagt.
Financiele participatie	3	Wat is het maximaal aantal turbines in NIJP/CDT?	Uit de eerste verkenningen blijkt dat in het zoekgebied maximaal 6 windturbines van ca. 150 meter tiphoogte kunnen worden gerealiseerd. Dit is wel echt een maximum; uit nader onderzoek kan nog blijken dat sommige plekken ruimtelijk toch niet mogelijk zijn. Daarnaast zullen sommige locaties vanuit omwonenden meer / minder gewenst zijn. Op de omgevingsberaden gaan we daarom graag in gesprek over de te onderzoeken opstellingsvarianten.
Financiele participatie	3	Is '0' ook een optie?	Dit is de huidige situatie. Dit is de referentie situatie in het MER, hiernaast worden een aantal alternatieven in beeld gebracht.
Financiele participatie	3	Welk tijdspad volgen jullie? Kan dat inclusief Health Impact Assesment?	Het tijdpad is om begin 2022 een vergunninggaanvraag te tienen en de SDE ronde van 2022 te halen. Het Health impact assessment zal waarschijnlijk parallel aan het MER worden uitgevoerd, al weten we nog niet wat op dat gebied van ons gevraagd zal worden.
Financiele participatie	3	Hoeveel mensen kunnen profiteren van het fonds of de omwonendenregeling?	Dit moeten we nog met elkaar in de volgende omgevingsberaden gaan uitwerken. Het is gebruikelijk dat voor een omgevingsfonds een staal van 2 km wordt aangehouden en voor de omwonendenregeling een kortere straal rondom locaties van windturbines.
Financiele participatie	3	Is de ambitie van de gemeente (17 windturbines) opgelegd door klimaatakkoord? Of eigen ambitie?	Dit is een vraag voor de gemeente.
Financiele participatie	3	Zijn er al contracten met turbineleveranciers?	Nee, er zijn geen contracten met turbine leveranciers.
Financiele participatie	3	Kunnen mensen die het dichtstbij wonen, het meest profiteren van het fonds?	Ja. Dit moeten we nog met elkaar in de volgende omgevingsberaden gaan uitwerken. Het is gebruikelijk dat voor een omgevingsfonds een staal van 2 km wordt aangehouden en voor de omwonendenregeling een kortere straal rondom locaties van windturbines.
Financiele participatie	3	Hoe groot wordt de omvang van het fonds?	Hoeveel beschikbaar komt in het omgevingsfonds is afhankelijk van hoeveel stroom er jaarlijks wordt opgewekt. Per geproduceerde MWh (1000 kWh) storten initiatiefnemers vrijwillig een bedrag. We houden minimaal de NWEA norm aan. Dit is €0,50 per MWh. We weten nog niet precies hoeveel er per windturbine wordt opgewekt.
Financiele participatie	4	Wat is de hoogte van de SDE?	Met de SDE wordt het verschil tussen de verkoopprijs van elektriciteit op de markt en een zeker 'basisbedrag' vergoed. Dit basisbedrag wordt jaarlijks aangepast in lijn met prijsontwikkelingen in de windturbinemarkt en is daarnaast afhankelijk van de gemiddelde windsnelheid op locatie en de vraag of voor de windturbines een hoogtebeperking vanuit de luchtvaart geldt. Voor windturbines op de NIJP/CDT is de verwachting dat het basisbedrag voor 2022 zal worden vastgesteld op 5,48 cent/kWh. Als voorbeeld: bij een marktprijs van 4 cent/kWh betekent dit dat de windturbines 1,48 cent/kWh subsidie ontvangen. Het exacte SDE basisbedrag voor 2022 moet nog worden vastegesteld en kan dus nog veranderen.
Financiele participatie	4	Kun je concrete bedragen noemen voor het omgevingsfonds?	Hoeveel beschikbaar komt in het omgevingsfonds is afhankelijk van hoeveel stroom er jaarlijks wordt opgewekt. Per geproduceerde MWh (1000 kWh) storten initiatiefnemers vrijwillig een bedrag. We houden minimaal de NWEA norm aan. Dit is €0,50 per MWh. We weten nog niet precies hoeveel er per windturbine wordt opgewekt. Rekenvoorbeeld kunnen we uitwerken en in het volgende omgevingsberaad bespreken.
Financiele participatie	4	Kunnen dichtsbij wonenden levenslang gratis energie krijgen?	Deze suggestie kunnen we meenemen in de verdere uitwerking.
Financiele participatie	4	Hapjes bij het volgende beraad	Ok, daar kunnen we voor zorgen.
Financiele participatie	4	Wat is jullie beoogde resultaat voor stroomopwekking?	We zouden graag 45.000 MWh aan elektriciteit opwekken, dat is een hoeveelheid die gelijk staat aan het electriciteitsgebruik van alle huishoudens in het projectgebied.
Financiele participatie	4	Kan ik het hele financiele plan zien?	Coöperaties zijn transparante ondernemingen. Het doel is dat de windturbines 100% eigendom van de coöperaties wordt. De investeerders zijn de leden van de coöperaties en initiatiefnemers lenen geld bij een nog nader te bepalen bank. Leden van de coöperaties kunnen meebesluiten over de exploitatie en revenuen van het windpark. Dit gebeurt doorgaans in de Algemene Ledenvergaderingen, waar alle leden voor uitgenodigd worden.
Financiele participatie	4	Kan het geld worden besteed aan grote speeltuin?	Dat is een goed voorbeeld van hoe het omgevingsfonds besteed zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	4	Is het een substantieel bedrag? Wie is belangrijker, degene die last heeft of die....	Hoeveel beschikbaar komt in het omgevingsfonds is afhankelijk van hoeveel stroom er jaarlijks wordt opgewekt. Per geproduceerde MWh (1000 kWh) storten initiatiefnemers vrijwillig een bedrag. We houden minimaal de NWEA norm aan. Dit is €0,50 per MWh. We weten nog niet precies hoeveel er per windturbine wordt opgewekt.
Financiele participatie	4	Kunnen we het geld investeren in hersel van het milieu?	Dat is een goed voorbeeld van hoe het omgevingsfonds besteed zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking
Financiele participatie	4	Zou je een deel van de resultaten kunnen benutten voor nieuwe duurzame energie technologieen?	Dat is een goed voorbeeld van hoe het omgevingsfonds besteed zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	4	Is de NWEA norm voldoende voor stedelijk gebied? Is er wel genoeg te verdelen?	Hoeveel beschikbaar komt in het omgevingsfonds is afhankelijk van hoeveel stroom er jaarlijks wordt opgewekt. Per geproduceerde MWh (1000 kWh) storten initiatiefnemers vrijwillig een bedrag. We houden minimaal de NWEA norm aan. Dit is €0,50 per MWh. We weten nog niet precies hoeveel er per windturbine wordt opgewekt. Hoe en aan wie het fonds wordt besteed kunnen we verder uitwerken in de omgevingsberaden.
Financiele participatie	4	Kan het fonds worden ingezet voor innovatie? O.g.v. duurzame energie	Dat is een goed voorbeeld van hoe het omgevingsfonds besteed zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	4	Is het omgevingsfonds/omwonendenregeling een afkoopsom?	Nee het is geen afkoopsom. Het omgevingsfonds en/of omwonendenregeling staat volledig los van formele procedures die doorlopen kunnen worden, bijvoorbeeld planschade of bezwaar- en beroepsprocedures tegen de vergunning. Het staat een ieder vrij alle procedures te doorlopen, ook als je meedoet in een omwonenden regeling of omgevingsfonds. Afkopen zou zijn dat je dat recht opgeeft.
Financiele participatie	4	Kunnen mensen die dichterbij wonen een hoger rendement krijgen op hun investering?	Dat is een goed voorbeeld van hoe een omgevingsfonds of omwonendenregeling ingericht zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	4	Kunnen hinder beperkende maatregelen worden worden betaald uit het fonds? Bijvoorbeeld voor geluid	Dat is een goed voorbeeld van hoe het omgevingsfonds besteed zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	4	Is het mogelijk om keuzes aan te bieden uit het fonds? Bijvoorbeeld dubbelglas of geluidsisolatie	Dat is een goed voorbeeld van hoe het omgevingsfonds besteed zou kunnen worden. Nemen we mee in de uitwerking.
Financiele participatie	4	50% lokaal eigendom. Wat is het? Postcodegebied?	Lokaal eigendom betekent volgens het klimaatakkoord; het streven naar 50% eigendom van de productie (de windturbines) van lokale burgers en bedrijven is. De windturbines komen voor 100% in eigendom van Amsterdamse burgers en bedrijven (de leden van de Amsterdams coöperaties). Via dit eigendom is er de volledige zeggenschap over de windturbines zelf en de geldstromen die met de voorbereiding, aanschaf en exploitatie gemoeid zijn. Via coöperaties kunnen leden bepalen welke regelingen er voor de omgeving worden opgesteld om hinder te beperken en/of de omgeving te verrijken, en welke rendementen op de investeringen van leden worden uitgekeerd.
Financiele participatie	4	Wat is de levensduur van een turbine?	Technisch gaan moderne windturbines zo'n 25 - 30 jaar mee.
Financiele participatie	4	Hoe lang is de terugverdientijd van de bouw?	Meer informatie over de terugverdientijden van windturbines staan op: https://www.beleggeninwindenergie.nl/achtergrond/de-terugverdientijd-van-een-windmolen-nog-geen-jaar. Deze link verwijst naar de energetische terugverdientijd. De financiele terugverdientijd van
Financiele participatie	4	Woningwaardedaling -> compensatie? Planschadevergoeding.	Als uw woning in waarde daalt ten gevolge van de wijziging van het bestemmingsplan dat de opwekking van windenergie in het gebied mogelijk maakt kunt u daarvoor een planschade procedure opstarten bij de gemeente; https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?productid=%7BED989C7E-F2F4-4108-A51C-E83A8839C41C%7D
Financiele participatie	4	Waarom wordt er door Rijks overheid niet veel meer subsidie gegeven aan particulieren/ VvE's/bedrijven om zelf energie op te wekken? Dus veel energiebronnen maar veel minder omgevingsoverlast	Dit is een vraag voor de overheid, maar we kunnen u wel melden dat er voor zowel woningeigenaren (https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/isde/woningeigenaren) als voor VVE's https://www.eigenhuis.nl/vve/verduurzamen/energiesubsidies-vve#, subsidieregelingen bestaan.
Financiele participatie	4	Saldering. Waarom stopt die regling? Dit maakt het namelijk voor particulieren aantrekkelijk om zelf (op kleine schaal, maar wel met veel mensen) energie op te wekken. Ipv heel grote turbines die veel overlast geven.	De salderingsregeling van het Rijk stopt omdat het steeds goedkoper wordt om zonnepanelen aan te schaffen. Daardoor blijft het ook zonder subsidie interessant om zelf zonne-energie op te wekken. Door de afbouw van de salderingsregeling wordt het bovendien steeds aantrekkelijker om de opgewekte zonnestroom zelf te gebruiken.

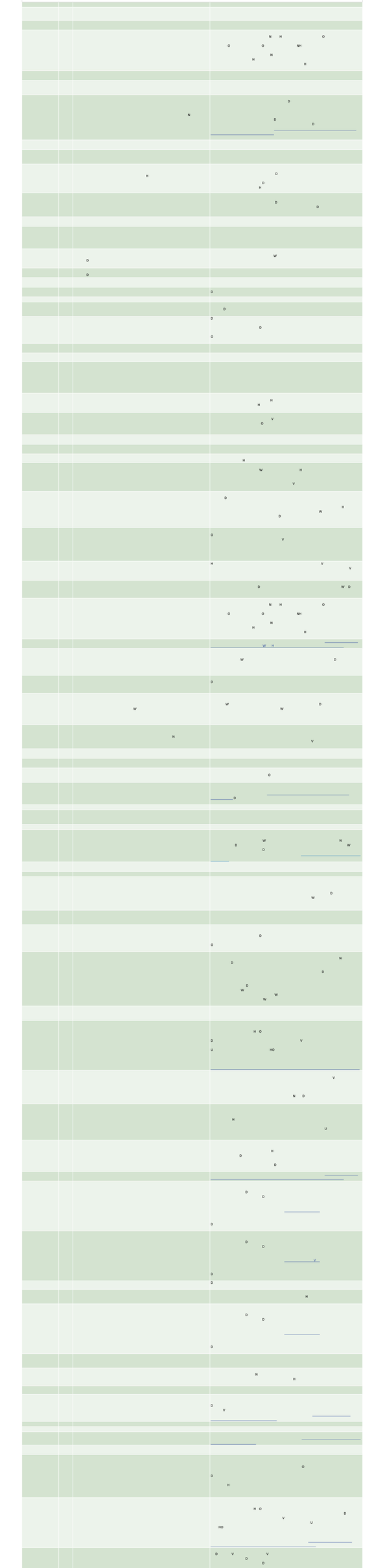

Voorbehoud: we hebben ons uiterste best gedaan om alle gestelde en ontvangen vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Gezien de omvang van het aantal vragen kan het desondanks voorkomen dat er fouten, tegenstrijdigheden en/of onjuiste formuleringen in dit document zijn geslopen. We horen het graag wanneer dit het geval is zodat we dit kunnen toelichten en/of herstellen.

Vragen en antwoorden eerste omgevingsberaad - 5 juli 2021 - Thema Ruimtelijke inpassing

Thema	Ronde	Vraag	Antwoord
Ruimtelijke inpassing	1	Waarom geen micro turbines of windwokkels?	In de MER worden reële alternatieven beschouwd. Windwokkels, hoe mooi ook, worden niet in de MER meegenomen, omdat het hier kleinschalige productie betreft. Ter illustratie: een windwokkel heeft een vermogen van 0,5 tot 6 kW. Een moderne windturbine die ter hoogte van de Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein ontwikkeld kan worden heeft een vermogen rond de 3.000 kW, en zal ook nog meer vollasturen draaien. Daarnaast ligt de energetische en financiële terugverdientijd van een windwokkel aanzienlijk hoger. Meer informatie staat op: https://www.vattenfall.nl/kennis/kleine-windmolen/.
Ruimtelijke inpassing	1	Wat is de afstand tot hoogspanningslijn?	Dat is afhankelijk van de locaties van de turbines. De minimale afstand tot de hoogspanningslijn wordt mede bepaald door de afmetingen en het type windturbine. Het type, de afmetingen en locaties van de windturbines liggen nog niet vast. TenneT hanteert ten opzichte van hoogspanningsinfrastructuur een adviesafstand gelijk aan de grootste waarde van a) de tiphoogte van de windturbine of b) de maximale werpafstand bij nominaal toerental. Doorgaans is de tiphoogte de grootste waarde. Indien de mast van een windturbine op een afstand groter dan de adviesafstand tot hoogspanningsinfrastructuur wordt geplaatst dan maakt TenneT hiertegen geen bezwaar. Indien een windturbine wel binnen de adviesafstand tot hoogspanningsinfrastructuur is beoogde dan vraagt TenneT hierover met haar in gesprek te treden. Uit nadere veiligheidsberekeningen en door TenneT gesteld eisen voor het betreffende deel van hun infrastructuur zal blijken of TenneT met plaatsing van windturbines binnen de adviesafstand akkoord zal gaan.
Ruimtelijke inpassing	1	Wat is de schade aan de natuur voor het gereed maken van bouw?	Het is mogelijk dat voor de aanleg van de bouw- en opstelplaatsen en de weg daarnaartoe bomen gekapt moeten worden. Ook is het mogelijk dat bij de bouw het habitat van dieren verstoord wordt. Hier wordt in het ecologisch onderzoek aandacht aan besteed. De bouw van de windturbines kan zo worden gepland dat deze niet tegelijk valt met het broedseizoen van bepaalde diersoorten. De locaties van de windturbines liggen nog niet vast. Op het moment dat we deze bepaald hebben, kan er worden bepaald of er effecten optreden op de natuur
Participatie	1	Gaan jullie nog een draagvlakonderzoek doen?	Nee, de gemeente heeft een uitgebreid participatieproces gehouden rondom de zoekgebieden voor de Regionale Energiestrategie en de gemeenteraad heeft besloten om het gebied Noorder IJ-plas/Cornelis Douwesterrein aan te wijzen als een van de geschikte en wenselijke gebieden voor windenergie. Als initiatiefnemers zetten wij nu een stap om nauwkeuriger te onderzoeken op welke manier windturbines mogelijk zouden kunnen zijn in dit zoekgebied. De omgevingsberaden zijn bedoeld om inzicht te krijgen in de effecten van het windpark op de omgeving en de vragen, voorkeuren en zorgen vanuit de omwonenden duidelijk te krijgen zodat we deze kunnen meenemen in het plan. De verschillende alternatieven zullen worden besproken in de omgevingsberaden. We streven er naar om in de omgevingsberaden te komen tot een gezamenlijk gekozen voorkeursvariant (het beste plan). We begrijpen dat het wellicht niet haalbaar is om allemaal op dezelfde lijn te komen. We leggen daarom de standpunten vast van deelnemers die een andere variant willen en voegen hun advies bij de het plan dat we bij de gemeente indienen
Ruimtelijke inpassing	1	Waarom kijken jullie niet naar andere plekken buiten het zoekgebied, bijvoorbeeld op zee?	Wij zijn Amsterdamse energiecooperaties die binnen de Amsterdamse gemeentegrenzen duurzame energie willen opwekken met zon en wind. Deze locatie is door de gemeente Amsterdam aangewezen als RES zoekgebied en daarom werken wij aan een plan voor coöperatieve windturbines in dit gebied.
Ruimtelijke inpassing	1	Hebben jullie rekening gehouden met nieuwe hoogbouw (en het perspectief van hoogwoners)?	Het perspectief van hoogwoners kan meegenomen worden in de MER. Door visualisaties te maken vanuit het perspectief van hoogwoners, kan een beter beeld gevormd worden van het (visuele) effect van windturbines op hoogwoners. In geluid- en slagschaduwberekeningen wordt ook rekening gehouden met de hoogte van de gevel.
Ruimtelijke inpassing	2	Wat betekent de komst van windturbines voor nieuwbouwplannen?	Welke invloed de bouw van windturbines op toekomstige (woning)bouwplannen heeft is nog onbekend, omdat er niets is besloten over specifieke locaties voor windturbines. De concrete nieuwbouwplannen worden meegenomen in het MER als autonome ontwikkelingen.
Ruimtelijke inpassing	2	Hoe gaan (3) windturbines samen met recreatiefunctie (en/of andere functies in het gebied)	Recreatie in de buurt van windturbines is niet uitgesloten. In de MER bekijken we de effecten van windturbines op de omgeving, daarin worden ook de andere functies in het gebied en autonome ontwikkelingen als nieuwbouwplannen meegenomen. Het bevoegd gezag bij beoordeling van ons plan ook andere functies in het gebied zorgvuldig afwegen.
Ruimtelijke inpassing	2	Ik wil graag een visualisatie vanaf de standplaatsen bij de Dwergplanetenbaan	Realistische visualisaties vanuit verschillende oogpunten zullen deel uitmaken van de landschappelijke beoordeling van het plan. Deze visualisaties worden gemaakt met specifieke software die geschikt is om de afbeeldingen zo realistisch mogelijk te maken. De visualisaties kunnen pas worden gemaakt als er een eerste voorstel is voor de mogelijke locaties van de windturbines. Het opnemen van een visualisatie vanaf de standplaatsen bij de Dwergplanetenbaan zal worden meegenomen in de MER.
Ruimtelijke inpassing	2	Mijn voorkeur is een alternatief met 0 molens	Staat genoteerd.
Ruimtelijke inpassing	2	Wat gebeurt er met de bestaande turbine aan de Toetsenbordweg?	De bestaande turbine aan de Toetsenbordweg is niet in eigendom van de initiatiefnemers. Het is op dit moment niet bekend wat de plannen van de eigenaar zijn met deze windturbine. Indien mogelijk bekijken initiatiefnemers de mogelijkheden om de turbine mee te nemen in de ontwikkeling van het Windpark en deze te vervangen door een nieuwe turbine.
Ruimtelijke inpassing	2	Hoe houden jullie rekening met Oostzaan?	Initiatiefnemers houden in de ontwikkeling rekening met een groot aantal belanghebbenden. De Gemeente Oostzaan is er daar zeker één van. Daarnaast zijn ook bewoners van Oostzaan binnen een straal van 2 km van het projectgebied uitgenodigd voor het omgevingsberaad.
Ruimtelijke inpassing	2	Is er ook een kaart waar Oostzaan beter op staat?	Het is mogelijk om het standaard gebied iets uit te breiden. Als er gekozen wordt voor een grotere schaal gaat er wel wat detail verloren. Afhankelijk van de inhoud van de kaart wordt er in- en uitgezoomd.
Ruimtelijke inpassing	2	Hoe gaan jullie zorgen dat bedrijven en andere belanghebbenden in de omgeving beter bereikt worden?	De bedrijven die lid zijn van de bedrijven coöperatie NDSM Energie ontvangen de nieuwsbrief van NDSM energie. NDSM energie is samen met Amsterdam Wind initiatiefnemer van het plan voor windenergie in Noorder IJ-plas en op het Cornelis Douwesterrein. De nieuwsbrief gaat naar 60 bedrijven en naar 100 mailadressen in de buurt van het projectgebied. Via de Ondernemersvereniging van Amsterdam Noord (Veban) wordt zo nu en dan een nieuwsbericht verspreid. Heeft uw bedrijf interesse kijk dan op NDSM.nl/#wordlid https://ndsmenergie.nl/#wordlid Inwoners van Amsterdam Noord in een straal van 2 km rondom het projectgebied worden via huis-aan-huisbrieven, sociale media, nieuwbrieven en lokale kranten zo goed mogelijk geïnformeerd. Belanghebbenden in het projectgebied zelf zoals natuur- en milieuorganisaties of sportclubs worden zoveel mogelijk direct benaderd door het projectteam. Zij zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de omgevingsberaden. Ook kunnen zij de nieuwsbrief van Amsterdam Wind ontvangen of berichten volgen via de lokale (sociale) media. Mocht het zo zijn dat u als belanghebbende toch geen informatie ontvangt, neem dan contact met ons op via info@amsterdam-wind.nl.
Ruimtelijke inpassing	2	Wat betekenen jullie plannen vor de toekomstige nieuwbouwplannen in Oostzaan en Zaanstad?	Welke invloed de bouw van windturbines op toekomstige (woning)bouwplannen heeft is nog onbekend, omdat er niets is besloten over specifieke locaties voor windturbines. De concrete nieuwbouwplannen worden meegenomen in het MER als autonome ontwikkelingen.
Ruimtelijke inpassing	3	Hoe is het zoekgebied tot stand gekomen?	Het zoekgebied bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein is door de gemeente vastgesteld in de Regionale Energie Strategie (RES, zoekgebied 2). De gemeente heeft het gebied in 2012 reeds aangewezen als geschikte en wenselijke locatie voor windenergie in de Windvisie.
Ruimtelijke inpassing	3	Hoe komen jullie op 350 meter afstand?	Om in kaart te brengen waar windturbines ruimtelijk mogelijk zijn is 350 meter afstand tot geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) als uitgangspunt genomen. In algemene zin kan gesteld worden dat er binnen 350 meter van woningen vanwege geluid geen windturbines kunnen worden gerealiseerd. De minimumafstand van 350 is gebaseerd op basis van ervaringen met akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek voor windparken elders in het land. Of windturbines op een specifieke locatie bij een afstand groter dan 350 meter toelaatbaar zijn zal nog uit het akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek moeten blijken.
Ruimtelijke inpassing	3	Hoe houden jullie rekening met de woningbouwplannen van Havenstad? En met de plannen voor recreatie aan de Noorder IJ-Plas	Welke invloed de bouw van windturbines op toekomstige (woning)bouwplannen heeft is nog onbekend, omdat er niets is besloten over specifieke locaties voor windturbines. De concrete nieuwbouwplannen worden meegenomen in het MER als autonome ontwikkelingen.
Ruimtelijke inpassing	3	Wat is de drijfveer van de initiatiefnemers om juist op deze plek wind te ontwikkelen?	De initiatiefnemerde coöperaties zijn al sinds jaren betrokken bij de plannen voor windenergie in het gebied bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. Al in 2008 heeft de gemeente (stadsdeel Noord) de ambitie geformuleerd om samen met coöperaties windenergie in dit gebied te ontwikkelen. De gemeente heeft dit gebied dan ook al geruime tijd aangewezen als geschikte en wenselijke locatie voor windenergie. De initiatiefnemers maken gebruik van deze mogelijkheid om samen een bijdrage te leveren aan de Amsterdamse klimaatdoelstellingen.
Ruimtelijke inpassing	3	Kunnen jullie eeen kaart maken die kleurenblind-proof is? / Kunnen jullie een kaart maken met alleen de mogelijke locaties?	Bosch en van Rijin heeft geen ervaring met het maken van kaarten die kleurenblind-proof zijn. We kunnen nadenken over hoe dit wel kan. Bijvoorbeeld door een kaart te maken waarop alle belemmeringen zijn samengevoegd en vervolgens het resterende gebied te kleuren om zo tot een kansenkaart te komen. Zie bijvoorbeeld figuur 8 van: https://www.duurzaamwestvoorne.nl/assets/files/20200205-noordzeeboulevard-wind-v0-6-eindrapportage.pdf.
Ruimtelijke inpassing	3	Hoe laten jullie het gebied achter na de bouw? Hoe gaan jullie eventuele schade herstellen?	Na de bouw wordt het terrein opgeruimd achtergelaten, we maken hierover afspraken met de aannemer
Ruimtelijke inpassing	3	Hoe transparant zijn jullie over investeerders?	Coöperaties zijn transparante ondernemingsvormen. Het doel is dat de windturbines 100% eigendom van de coöperaties is. De investeerders zijn de leden van de coöperaties en initiatiefnemers lenen geld bij een nog nader te bepalen bank. Als lid van een van de coöperaties kun je bovendien ook meebeslissen over de exploitatie en revenuen van het windpark. Dit gebeurt doorgaans Algemene Ledenvergaderingen, waar alle leden voor uitgenodigd worden.
Ruimtelijke inpassing	4	Hoeveel % omwonenden met overlast vinden jullie zelf redelijk?	We willen in dit proces tot een plan komen waarin overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Het is lastig om aan te geven hoeveel % omwonenden met ernstige overlast als redelijk kan worden. Omdat dit een stedelijke locatie is, zullen er hogere aantallen omwoneden overlast ervaren vergeleken met een zoekgebied in het buitengebied. Daarbij is het wel goed om te vermelden dat er al wel veel geluid van andere bronnen aanwezig is. Daardoor kan het windturbinegluid vaak ook minder opvallen. De effecten van de windturbines die mogelijk hinder veroorzaken, zoals slagschaduw en geluid, brengen we in kaart in de MER. Op basis van die onderzoeken willen we komen tot een voorkeursalternatief.
Ruimtelijke inpassing	4	Hoe komen jullie / Bosch en Van Rijn op 350 meter afstand?	Om in kaart te brengen waar windturbines ruimtelijk mogelijk zijn is 350 meter afstand tot geluidsgevoelige bestemmingen (zoals woningen) als uitgangspunt genomen. In algemene zin kan gesteld worden dat er binnen 350 meter van woningen vanwege geluid geen windturbines kunnen worden gerealiseerd. De minimumafstand van 350 is gebaseerd op basis van ervaringen met akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek voor windparken elders in het land. Of windturbines op een specifieke locatie bij een afstand groter dan 350 meter toelaatbaar zijn zal nog uit het akoestisch onderzoek en slagschaduwonderzoek moeten blijken.
Ruimtelijke inpassing	4	Hoe wordt omgegaan met de persleiding (riool) in het gebied en het effect van trillingen?	Trillingen veroorzaakt door windturbines in de bodem zijn slechts op korte afstand waarneembaar. Tenzij de riolering zich op zeer korte afstand van de windturbine bevindt hoeft hierop dan ook geen effect door trillingen worden verwachten. Voor aanvang van de bouw zal middels een KLIC-melding een inventarisatie van de ondergrondse kabels en leidingen worden gemaakt. Rioleringen hoeven en zullen in het MER / externe veiligheidsonderzoek niet worden beschouwd, enkel hoge druk aardgasleidingen en hoogspanningsleidingen zullen in het EV onderzoek worden beschouwd.
Ruimtelijke inpassing	4	Wat is de afstand tot de hoogspanning en kan je daar van afwijken?	De minimale afstand tot de hoogspanningslijn wordt mede bepaald door de afmetingen en het type windturbine. Het type, de afmetingen en locaties van de windturbines liggen nog niet vast. TenneT hanteert ten opzichte van hoogspanningsinfrastructuur een adviesafstand gelijk aan de grootste waarde van a) de tiphoogte van de windturbine of b) de maximale werpafstand bij nominaal toerental. Doorgaans is de tiphoogte de grootste waarde. Indien de mast van een windturbine op een afstand groter dan de adviesafstand tot hoogspanningsinfrastructuur wordt geplaatst dan maakt TenneT hiertegen geen bezwaar. Indien een windturbine wel binnen de adviesafstand tot hoogspanningsinfrastructuur is beoogde dan vraagt TenneT hierover met haar in gesprek te treden. Uit nadere veiligheidsberekeningen en door TenneT gesteld eisen voor het betreffende deel van hun infrastructuur zal blijken of TenneT met plaatsing van windturbines binnen de adviesafstand akkoord zal gaan.
Ruimtelijke inpassing	4	Wat is de afstand tot beperkt kwetsbaar object?	Windturbines mogen bij buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbare objecten een maximaal plaatsgebonden risico van 10-5 per jaar veroorzaken. Om dit te toetsen wordt rondom windturbines de zogenaamde PR 10-5 contour berekend, waarbij doorgaans kan worden uitgegaan van een afstand gelijk aan een halve rotordiameter. Een persoon die een jaar lang onafgebroken en onbeschermd op de PR 10-5 contour zou staan heeft een kans van overlijden van 10-5, oftewel één op de honderdduizend. De norm voor beperkt kwetsbare objecten volgt uit het inmiddels buiten toepassing verklaarde Activiteitenbesluit, maar volgt ook andere externe veiligheidsbesuiten zoals het Bevi en het Bevb. De definitie van beperkt kwetsbare objecten volgt tevens uit het Bevi, zie: https://www.infomil.nl/onderwerpen/veiligheid/bevi-revi/@110711/beperkt-kwetsbare/

Voorbehoud: we hebben ons uiterste best gedaan om alle gestelde en ontvangen vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden. Gezien de omvang van het aantal vragen kan het desondanks voorkomen dat er fouten, tegenstrijdigheden en/of onjuiste formuleringen in dit document zijn geslopen. We horen het graag wanneer dit het geval is zodat we dit kunnen toelichten en/of herstellen.

Vragen en antwoorden eerste omgevingsberaad - 5 juli 2021 - Thema Natuur & Ecologie

Thema	Ronde	Vraag	Antwoord
Natuur & ecologie	1	Hebben er organisaties invloed op het advies van Bureau Waardenburg?	Nee, Bureau Waardenburg is een onafhankelijk ecologisch adviesbureau. Het advies is belangrijk omdat het project aan de regels voor ecologische impact moet voldoen. Bureau Waardenburg toetst de uitkomsten van het veldwerk aan de wet- en regelgeving.
Natuur & ecologie	1	Wordt ook het bedrijventerrein onderzocht op ecologische waarde?	Ja, alle mogelijke locaties voor windturbines worden onderzocht
Natuur & ecologie	1	Komt de Noordse woelmuis voor?	Voor zover bekend niet, maar mocht dat het geval zijn dan neemt Waardenburg dit mee in het onderzoeksrapport
Natuur & ecologie	1	Bent u bekend met het Raadsadres Flora & Fauna?	Nee, hartelijk dank als u dat met ons kunt delen
Natuur & ecologie	1	Wanneer zijn de natuuronderzoeken klaar?	De onderzoeken hebben een looptijd van ongeveer een jaar omdat op verschillende momenten in het jaar (beschermde) dieren zoals vogels en vleermuizen onderzocht moeten worden. Inmiddels zijn de onderzoeken opgestart.
Natuur & ecologie	1	Kan er een second opinion komen van het natuuronderzoek?	De natuuronderzoeken wordt uitgevoerd door bureau Waardenburg, een onafhankelijk ecologisch adviesbureau. De resultaten hiervan worden verwerkt in het MER. Deze wordt getoetst door een onafhankelijke commissie, de 'commissie-MER'. Wij zien op dit moment geen aanleiding om een second opinion te laten uitvoeren.
Natuur & ecologie	1	Zijn jullie bekend met de stadsecoloog [redacted]?	Ja, wij hebben contact met hem gezocht
Natuur & ecologie	1	Zijn de eerste resultaten van de vleermuis onderzoeken al te delen?	Nee, nog niet. Alle resultaten worden verwerkt nadat de najaarsbezoeken hebben plaatsgevonden.
Natuur & ecologie	1	Hoeveel keer worden vleermuizen geteld?	Vier keer: De vier rondes worden eenmaal in juni 2021 (kraamtijd) en driemaal in de periode half augustus tot half oktober 2021 (paartijd en doortrek) uitgevoerd tijdens omstandigheden waarin slachtoffers in windparken kunnen optreden
Natuur & ecologie	1	Komen er mogelijk windmolens op de trekroute van vogels?	De veldbezoeken van de ecologen zijn bedoeld om in kaart te brengen of, en zo ja waar, er sprake is van trekroutes van vogels.
Natuur & ecologie	1	Klopt het dat er marterachtigen voorkomen?	Dat is wel de verwachting. Bij de bouw van de windturbines zal hier rekening mee worden gehouden.
Natuur & ecologie	1	Geeft Bureau Waardenburg een dwingend advies?	Het advies is belangrijk omdat het project aan de regels voor ecologische impact moet voldoen. Bureau Waardenburg toetst de uitkomsten van het veldwerk aan de wet- en regelgeving. Het advies is niet dwingend, maar kan er wel toe leiden dat er voor sommige soorten een ontheffing wordt aangevraagd voor het project bij de Provincie of een vergunning nodig is. Bevoegd gezag zal het werk van Bureau Waardenburg toetsen aan vigerende wet- en regelgeving en kan de aanvraag tot ontheffing of vergunning ook weigeren.
Natuur & ecologie	2	Is het onderzoeksbureau wel objectief? De opdrachtgever betaalt het bureau dus kan het wel onafhankelijk zijn?	Ja Bureau Waardenburg is een onafhankelijk Bureau. Het advies is belangrijk omdat het project aan de regels voor ecologische impact moet voldoen. Bureau Waardenburg toetst de uitkomsten van het veldwerk aan de wet- en regelgeving.
Natuur & ecologie	2	Wat voor diersoorten zijn er al gevonden in het zoekgebied?	Een paar voorbeelden: verschillende vogels waaronder roofvogels, er zijn aanwijzingen voor marterachtigen
Natuur & ecologie	2	Gaan er trekvogels over het zoekgebied?	De veldbezoeken van de ecologen zijn bedoeld om in kaart te brengen of, en zo ja waar, er sprake is van trekroutes van vogels. Op dit moment is dit nog niet bekend
Natuur & ecologie	2	Wat is het verlies aan natuur door de kraanopstelplaats, de bouwplaats en de verbindingswegen?	Het totale oppervlak van de bouwplaats per windturbine is circa 5.000 m2. Daarnaast wordt er een weg aangelegd voor de aanvoer van windturbineonderdelen en is er tijdelijk ruimte nodig voor de opbouw van de kraan. Afhankelijk van de locatie kan dit ten koste gaan van natuur.
Natuur & ecologie	2	Wordt er rekening gehouden met de Big Five van Nederland?	De Big Five is geen vaste groep van Nederlandse dieren. Het natuuronderzoek richt zich op soorten zoals vleermuizen en vogels. Uit ervaring bij andere windparken is bekend dat vooral deze soorten last kunnen hebben van windturbines. Uit het onderzoek moet blijken of dat ook in dit zoekgebied het geval is en of de mate van impact acceptabel wordt geacht volgens de Wet Natuurbescherming.
Natuur & ecologie	2	Waarom geen micro turbines of windwokkels?	In de MER worden reële alternatieven beschouwd. Windwokkels, hoe mooi ook, worden niet in de MER meegenomen, omdat het hier kleinschalige productie betreft. Ter illustratie: een windwokkel heeft een vermogen van 0,5 tot 6 kW. Een moderne windturbine die ter hoogte van de Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein ontwikkeld kan worden heeft een vermogen rond de 3.000 kW, en zal ook nog meer vollasturen draaien. Daarnaast ligt de energetische en financiële terugverdientijd van een windwokkel aanzienlijk hoger. Meer informatie staat op: https://www.vattenfall.nl/kennis/kleine-windmolen/.
Natuur & ecologie	2	Wat is de invloed van geluid op de ecologie?	Sommige diersoorten, bijvoorbeeld sommige soorten vogels, hebben last van geluid. Dit verschilt per soort. Zij zullen dan wat meer afstand houden van de windturbine. Het leefgebied van vogels kan dus kleiner worden door de komst van windturbines.
Natuur & ecologie	3	Is het onderzoeksbureau wel onafhankelijk?	Ja Bureau Waardenburg is een onafhankelijk Bureau. Het advies is belangrijk omdat het project aan de regels voor ecologische impact moet voldoen. Bureau Waardenburg toetst de uitkomsten van het veldwerk aan de wet- en regelgeving.
Natuur & ecologie	3	Is een second opinion voor het natuuronderzoek mogelijk?	De natuuronderzoeken wordt uitgevoerd door bureau Waardenburg, een onafhankelijk ecologisch adviesbureau. De resultaten hiervan worden verwerkt in het MER. Deze wordt getoetst door een onafhankelijke commissie, de 'commissie-MER'. Wij zien op dit moment geen aanleiding om een second opinion te laten uitvoeren.
Natuur & ecologie	3	Is er invloed op de omliggende Natura 2000 gebieden mogelijk?	Het onderzoek gaat in op de externe werking van het windpark op de omgeving. Deze externe werking uit zich in de uitstoot van stikstof in de omringende natuur en op de impact op de vliegbewegingen van vogels. Beide aspecten worden meegenomen in het natuuronderzoek.
Natuur & ecologie	3	Kunnen jullie de optie 'geen windmolens' meenemen in het proces? Dan is er ook geen effect op de natuur?	De optie 'geen windturbines' is de bestaande situatie. Uiteraard is er dan geen effect op de natuur door windturbines. Er wordt vanuit de bestaande situatie gemonitord dus de bestaande situatie is het uitgangspunt. De impact door de komst van windturbines wordt vanuit de bestaande situatie bekeken.
Natuur & ecologie	3	Hoeveel m2 natuur verdwijnt er door de komst van windmolens?	Het totale oppervlak van de bouwplaats per windturbine is circa 5.000 m2. Daarnaast wordt er een weg aangelegd voor de aanvoer van windturbineonderdelen en is er tijdelijk ruimte nodig voor de opbouw van de kraan. Afhankelijk van de locatie kan dit ten koste gaan van natuur.
Natuur & ecologie	3	Hebben jullie contact met de Vogelbescherming?	Ja. Voor de omgveingsberaden is de Vogelwerkgroep Amsterdam uitgenodigd.
Natuur & ecologie	3	Zijn jullie bekend met de wand met oeverzwaluwen nabij de plas?	De wand met oeverzwaluwen is bij het projectteam bekend. Vermoedelijk hebben de windturbines geen effect op de oeverzwaluw, omdat deze vogel laag vliegt.
Natuur & ecologie	3	Is er sprake van vervuilde grond? Kun je er wel bouwen?	Voorafgaand aan de bouw zal er een verkennend bodemonderzoek worden uitgevoerd.
Natuur & ecologie	4	Wordt er gekeken naar de verplaatsing van dieren?	Ja, alle impact op beschermde diersoorten wordt onderzocht
Natuur & ecologie	4	Praat u met stadsecoloog [redacted]?	Ja, wij hebben contact met hem gezocht
Natuur & ecologie	4	Wordt de schade/ de verloren natuur onderzocht?	Ja, er wordt onderzocht wat de schade aan de ecologie is op de mogelijke locaties van de windturbines. Ook kijken we naar de mogelijkheden om de natuur te compenseren.
Natuur & ecologie	4	Wat is de schade wanneer de windturbines weer weggehaald worden?	Nadat de windturbines verwijderd zijn, kan de locatie weer worden benut voor andere doeleinden zoals natuur.
Natuur & ecologie	4	Wat doet Laag frequent geluid met dieren?	Er is geen onderzoek bekend waaruit een verband blijkt dat windturbines effect hebben op dierenwelzijn en de gezondheid van dieren door de realisatie van een windpark. Daarnaast is in een aantal studies voor verschillende dieren aangetoond dat er gewenning optreedt bij frequente lage verstoringen.
Ruimtelijke inpassing	4	Komen er op het CD terrein nieuwe woningen en kunnen die wel samen met windmolens?	In de MER wordt rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in het gebied door deze als 'autonome ontwikkelingen' mee te nemen. Dit betekent bijvoorbeeld dat als in het gebied concrete plannen voor woningbouw bestaan, de milieueffecten van windturbines worden beoordeeld alsof de woningen hier al gerealiseerd zijn. De verwachting is dat er windenergie ontwikkeld kan worden parallel aan de ontwikkeling van Havenstad.
Natuur & ecologie	4	Heeft Bureau waardenburg wel eens een locatie afgekeurd (op basis van de natuurimpact)?	Ja, het komt voor dat Bureau Waardenburg een locatie afraadt voor de bouw van windturbines, omdat de impact op de natuur te groot is.
Natuur & ecologie	4	Wat zijn de effecten op recreatie? Kun je nog wel nabij een windmolen wandelen of spelen?	De effecten op recreatie zijn beperkt, in principe kan er worden gewandeld nabij windturbines
Natuur & ecologie	4	Kun je wel windmolens bouwen in de natuur?	Noorder IJ-plas is geen officieel natuurgebied zoals de overheid dat heeft ingedeeld (NNN of Natura 2000). Uiteraard is er wel natuur aanwezig en moeten we onderzoeken of de impact op deze natuur acceptabel is.
Natuur & ecologie	4	Zijn er al eerder in Nederland windmolens in parken/ recreatiegebied gebouwd?	In principe is het toegestaan om windturbines te bouwen in recreatiegebied. Dat is elders in Nederland ook al gebeurd.

Raadsinformatiebrief gemeente Amsterdam, 7 september 2021

Consequenties door de uitspraak van de Raad van State over milieubeoordeling voor windturbinenormen[8]

De Raad van State heeft zich op 30 juni jl. uitgesproken over de algemene regels voor windturbines (o.a. over geluid en slagschaduw). Regels die vastgelegd zijn in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling mogen niet meer gebruikt worden bij het vaststellen van bestemmingsplannen en het verlenen van omgevingsvergunningen voor windparken. Het Rijk had voor deze regels een planmilieueffectrapport (plan-mer) moeten maken. Het Rijk heeft na de uitspraak van de RvS aangegeven alsnog een plan-mer te gaan maken en verwacht hier 1,5 á 2 jaar over te doen.[9] Voor de nieuwe zoekgebieden voor windenergie die in de RES 1.0 vastgelegd zijn, is vergunningverlening naar verwachting pas na deze termijn aan de orde. De gemeente gaat daarom door met het RES-traject en de reflectiefase.

Voor de kansrijke en wenselijke zoekgebieden uit de windvisie 2012 die vooroplopen in het proces heeft de uitspraak van de Raad van State consequenties. De Raad van State en het Rijk hebben aangegeven dat totdat er nieuwe algemene regels in Nederland zijn er wel nieuwe windturbineparken kunnen worden gerealiseerd. Overheden moeten voor die nieuwe windturbineparken dan zelf afwegen en onderbouwen welk milieubeschermingsniveau zij aanvaardbaar vinden. Naar verwachting zijn er in Amsterdam eigen gemotiveerde normen nodig voor de vier nieuwe windturbines op de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Westpoort en voor de nieuwe windturbine(s) in het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein.

De gemeente Amsterdam gaat evenals andere overheden (zoals in Delfzijl en Oss) aan de slag met eigen normen voor windparken, totdat er nieuwe algemene regels voor windparken in Nederland zijn. Bewoners en belanghebbenden worden nog steeds beschermd tegen hinder. De onderbouwing van de normen moet, conform de uitspraak van de rechter, actueel, deugdelijk, op zichzelf staand en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden zijn.

Het beleid in Amsterdam om voor iedere windturbine of windpark een milieueffectrapportage en gezondheidseffectanalyse uit te voeren helpt bij een dergelijke onderbouwing. De inzichten uit de reflectiefase worden hierbij zoveel mogelijk meegenomen, maar zijn hierbij niet voorwaardelijk. Het Rijk en het nationaal programma RES hebben aangegeven de bevoegde gezagen, gemeenten en provincies, te ondersteunen bij het motiveren van de besluiten.[10] [11]

8 https://www raadvanstate nl/actueel/nieuws/@125920/milieubeoordeling voor windturbinenormen/
9 https://www rijksoverheid nl/documenten/kamerstukken/2021/07/06/kamerbrief over de gevolgen van de uitspraak van de raad van state over de milieubeoordeling voor windturbinenormen
10 https://www rijksoverheid nl/documenten/kamerstukken/2021/07/06/kamerbrief over de gevolgen van de uitspraak van de raad van state over de milieubeoordeling voor windturbinenormen
https://www infomil nl/onderwerpen/integrale/uitspraak raad state/gevolgen raad state uitspraak windturbineparken/uitspraak raad state/
11 https://www regionale energiestrategie nl/Nieuws/2007901 aspx?t=Welke gevolgen heeft de uitspraak Raad van State over windmolenparken

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 10 juni 2021 15:24
Aan: [redacted]
CC:
Onderwerp: FW: Planning PVA Reflectiefase

Dag [redacted]
Hieronder een korte planning hoe we het PVA voor de reflectiefase in de het laatste college voor het reces willen agenderen.
Graag jouw feedback hierop.
2 momenten met de wethouder zijn van belang:

1. Volgende week woensdag 16 juni spreken we de wethouder een uur lang over de opzet die we met input van de klankbordgroepen hebben gemaakt.
   Dit moet dan voldoende ver zijn/input opleveren om de bestuurlijke besluitvorming in te kunnen

2. De staf op 21 juni zit al vol en is ook erg krap om het stuk af te maken. Daarom een weekendmap op 24 juni.
   Om het college van 6 juli (met spoedvoordracht) te halen, is het dan wel belangrijk om op maandag 28 juni een terugkoppeling van de WH te krijgen.

Kunnen ook nog even bellen.
Groet,
[redacted]

Planning PVA Reflectiefase in B&W van 6 juli

- Op 9 juni spreken we (nogmaals) met de belanghebbenden.
- Op 10 juni spreken we (nogmaals) met de (semi-)overheden.
- **Wo 16 juni: bespreken PVA én communicatieplan met de wethouder (presentatie)**
- **Vr 18 juni: bespreken PVA met Portefeuillehouders stadsdelen**
- **Ma 21 juni: terugkoppeling PHO in staf duurzaamheid**
- Do 24 juni map wethouder: Flap WH, Collegeflap, PVA en Raadsbrief.
- Ma 28 juni terugkoppeling WH
- Vr **2 juli voor 11.00 uur** aanleveren PVA voor B&W (via spoedprocedure)
- **6 juli PVA vaststellen in B&W**
- **7 juli PVA ter info naar Raadsleden** (via dagmail?)
- CIE 9 september tk

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 10 juni 2021 15:24
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Planning PVA Reflectiefase

Dit is de volledige planning, met [redacted] afgestemd.
Gr.
[redacted]

Startpunt: Eerste opzet/outline van hoe de reflectiefase er uit ziet voor de zomer naar de Raad (toezegging WH in de Raad)
= op hoofdlijnen een PVA.

- Op 9 juni spreken we (nogmaals) met de belanghebbenden.
- Op 10 juni spreken we (nogmaals) met de (semi-)overheden.
- 11 juni aangepast PVA/sheets door PM
- Ma 14 juni bespreken sheets KT RF
- Ma 14 juni voor 12 uur sheets aanleveren MT R&D
- Ma 14 juni eerste collegeflap naar screening
- **Di 15 juni: bespreken PVA in MT R&D**
- **Wo 16 juni: bespreken PVA én communicatieplan met de wethouder (geen staf, presentatie meenemen)**
- **Vr 18 juni: bespreken PVA met Portefeuillehouders stadsdelen**
- **Ma 21 juni: terugkoppeling PHO in staf duurzaamheid**
- Wo ochtend 23 juni Flap WH en Collegeflap en PVA en Raadsbrief aanleveren voor weekendmap 24e.
- Ma 28 juni terugkoppeling WH
- Ma/Di DJZ [redacted] en [redacted] DMC afstemmen spoedprocedure (zodat vrijdag in een keer doorklikken)
- Vr 2 juli voor 11.00 uur aanleveren PVA voor B&W (via spoedprocedure)
- **6 juli PVA vaststellen in B&W**
- **7 juli PVA ter info naar Raadsleden** (via dagmail?)
- **CIE 9 september tk**

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 11:28
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: PvA Reflectiefase versie 2
Bijlagen: 040621_programma_reflectiefase.pptx

Categorieën: plannen en administratie

Voor jullie ook allemaal alvast ter info.
Op basis van de 2 gesprekken met overheden en belangengroepen deze week wordt het PVA aangepast en bespreken we het volgende week in het MT en met de wethouder.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@public-mediation.nl>
Verzonden: vrijdag 4 juni 2021 13:40
[redacted]amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: PvA Reflectiefase versie 2

Beste mensen,

Bijgevoegd het concept plan van aanpak voor de reflectiefase. Bedoeld om maandag over te praten met elkaar. Het is teruggebracht tot twee hoofdproducten, maar daaronder wel in meer detail subproducten. Een aantal daarvan moeten we nog uitwerken, cq zijn al eens door jullie gedaan en hoeven we niet opnieuw te doen.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl
Wanneer: 12:30 - 13:30 7 juni 2021
Onderwerp: KT Reflectiefase RES 1.0
Locatie: via MS Teams (zie link in notitie)

RD 20/4/21

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

Wekelijks overleg **Kernteam Reflectiefase RES 1.0.**
Elke maandag 13:30-14:30 uur. (tijden kunnen in overleg (wekelijks) worden aangepast ivm andere urgente afspraken. Schikt het niet laat het dan z.s.m. weten dan zoek ik naar een ander moment.

Groeten

[redacted]
(project) secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06[redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente
Amsterdam

Programma Reflectiefase RES / wind

Invulling periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 04/06/2021

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Het vertrekpunt is de wind-ambitie van de stad (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Zoeken naar dialoog (niet discussie of debat)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Eindproducten reflectiefase

- 1. Afwegingskader voor besluitvorming over de *geschiktheid* van concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a.
  - Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie;
  - ➢ Beschrijving per zoekgebied*

- 2. Richtlijnen/Toetsingskader voor realisatie van windenergie, over o.a.
  - Lokaal eigenaarschap, besluitvormingsprocedures, uitgangspunten voor participatie, governance van de uitvoering;
  - ➢ Evaluatie participatie, opstellen "spelregels" voor ontwikkelaars en RES partners

*) Groen gemarkeerd = extra aandacht/vraag

1. Afwegingskader besluitvorming geschiktheid en kenmerken locaties

- Een afwegings- of beoordelingskader informeert besluitvormers over de informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen van de geschiktheid van een zoeklocatie voor wind. Zij wegen de aangereikte voor- en nadelen tegen elkaar af en nemen een beslissing over de geschiktheid.

Wat beschrijven
- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke studie / landschap
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief

In de vorm van
- Algemeen afwegingskader
- Terugkoppeling per zoekgebied

In te zetten methoden o.a.
- Joint fact finding
- Participatieve Waardenevaluatie
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Plan m.e.r.?

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen/wijkteams
- RES partners
- Kennisinstellingen/RIVM
- GGD

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Stadsdelen en collega's
- Bestuur

Afwegingskader op 2 niveaus

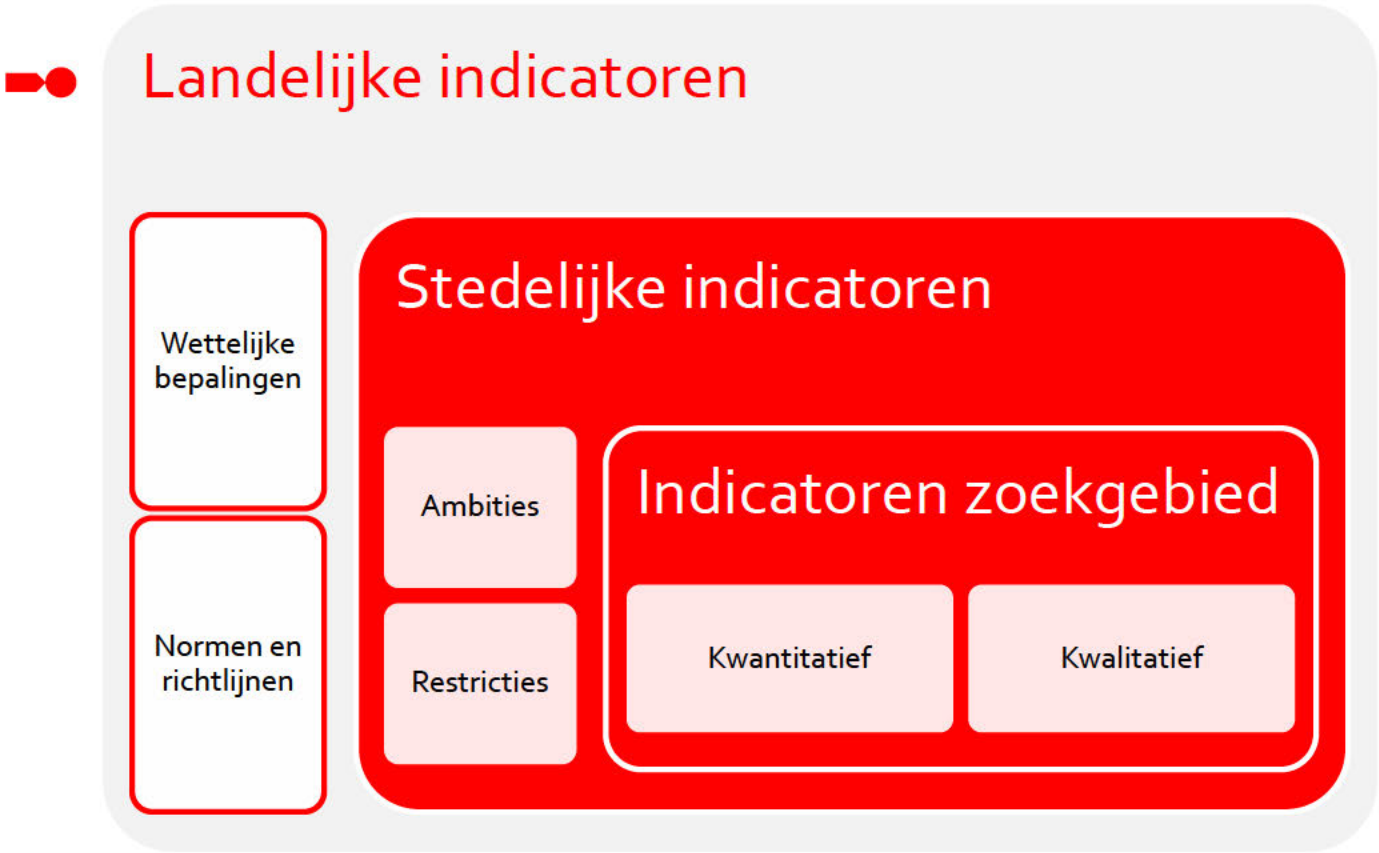

*Een indicator is een meting, waarneming of statistiek die iets aangeeft

Afwegingskader: informatie over de stad

- Het inpassen van wind op land vraagt om een afweging tussen XX onderdelen:
  - Duurzame-energieambities/RES
  - Ruimtegebruik
  - Gezondheid
  - Ecologie
  - Woningbouwambitie
  - Landschaps-/omgevingsvisie
  - Energiesysteemefficiëntie
  - Issues in de grensgebieden
  - Bestuurlijk-maatschappelijke acceptatie

https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/handreiking/afwegingskaders/toelichting+ruimtegebruik/default.aspx

Afwegingskader: informatie over de stad

Bouwsteen (als voorbeeld)	Indicatoren	Instrumenten (Ideeën)
Wettelijke normen en richtlijnen	Geluid Slagschaduw Hoogte	Beleidsanalyse (luchtvaart) Simulaties
Stedelijke visie woningbouw		Ruimtelijke studie Simulaties
Visie natuur/ecologie ontwikkeling		Beleidsanalyse Natuurwaarde onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aantallen ernstig gehinderden	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	CO_2 reductie	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie		PWE Dialoogsessies

Bouwsteen: Gezondheid

Doel: Impact van geluidseffecten op gezondheid onderzoeken

Met stedelijke klankbordgroep

1. Aansluiten bij landelijk onderzoek / NP RES / RIVM Expertisepunt
2. Uitvoeren van een HIA (vraag: is dit een methode die je kunt toepassen op zoekgebieden?)
3. Joint fact finding gezondheidseffecten

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners

Andere bouwstenen nog uitwerken

- Doel:

Afwegingskader: informatie over zoekgebieden

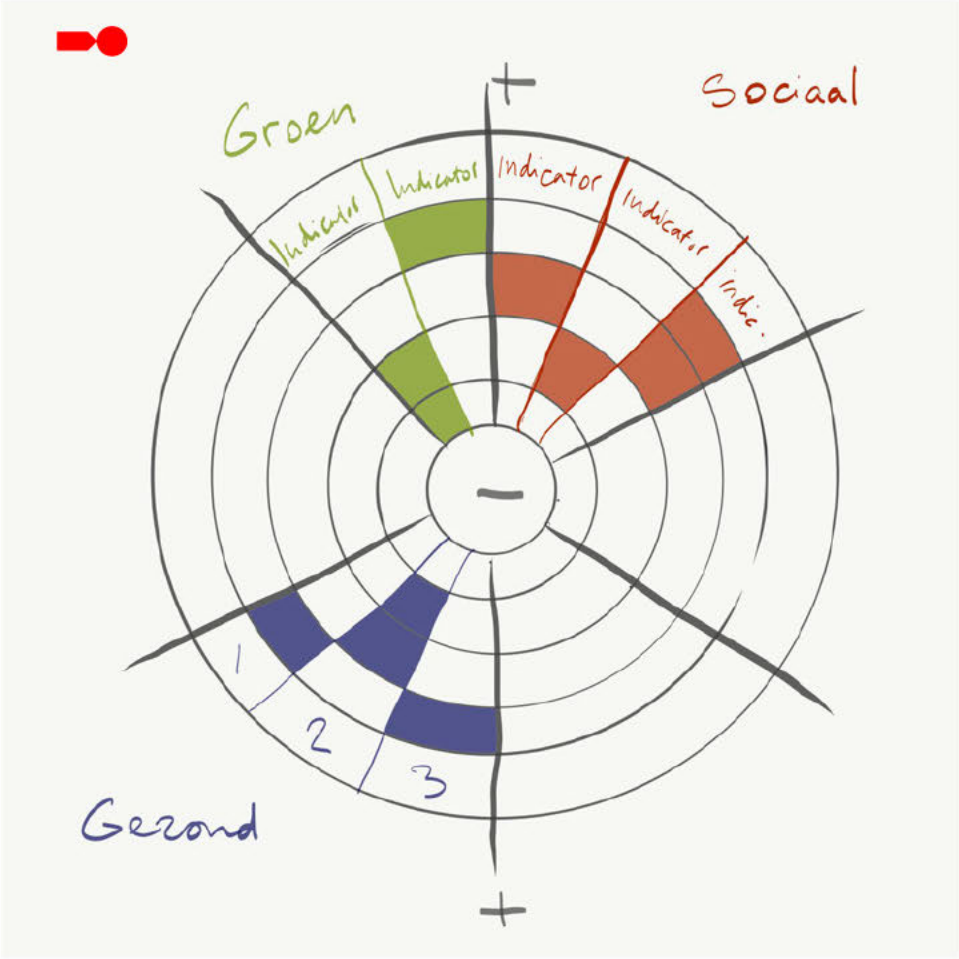

Ontwikkeld met en door bewoners

- Participerend onderzoek in de zoekgebieden (excursies, verhalen, beelden, kaarten)
- Ma.ak?
- Raadpleging PWE (wat zijn belangrijke waarden - *waarom*)
- Kenmerken van het zoekgebied (demografisch, infrastructuur, trends)

Organiseren met

- Stadsdelen
- Buurgemeenten (+bewoners)
- Lokale klankbordgroep

Idee: PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke indicatoren volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Participatief onderzoek met de wijk

- Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

  (en mate van lokale acceptatie)

  Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebiedberaad)
  1. Kaarten maken van de wijk
  2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

  - Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
  - Geen gebruik van taal maar van beeld

2. Richtlijnen voor realisatie

(ook wel toetsingskader genoemd)

Informeert stakeholders en besluitvormers over hoe wind-op-land kan worden gerealiseerd en welke randvoorwaarden daarbij gelden.

Wat beschrijven
- Kaders voor participatie
- Invulling lokaal eigenaarschap
- Procesafspraken met RES partners
- Stedelijke beleidskaders
- Lokale eisen aan participatie
- Governance gezamenlijke zoekgebieden

In de vorm van
- Spelregels RES partners
- Regels ten aanzien van participatie

In te zetten methoden o.a.
- **Evaluatie participatie RES**
- Interafhankelijkheidsanalyse
- Leren van ervaringen elders
- Bronnonderzoek (gedragscodes)
- Raadpleging (combi met PWE)
- Dialoogsessies

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen / collega's
- RES partners / provincie
- Coöperaties / ontwikkelaars

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- RES partners
- Initiatiefnemers / ontwikkelaars
- Bestuur

Evaluatie participatie

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met provincie
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging /waardenevaluatie

- Gezaghebbend en onafhankelijk
- Lessen voor uitvoeringsfase

Richtlijnen voor governance

Doel: samenwerking met buurgemeenten vormgeven

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidcoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase

Doel: ontwikkelaars meegeven welke eisen aan participatie worden gesteld (participatieplan)

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

➢ De raad kan participatieplannen beoordelen aan de hand van deze richtlijnen.

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Doorlopende activiteiten

Interne reflectiesessies gemeente

- Waar staan we?
- Wat leren we?
- Wat kunnen we anders/beter doen (1e orde leren)
- Wat moeten we bijstellen/aannames checken (2e orde leren)
- Wat gebeurt er in de brede context/moeten we elders beleggen (3e orde leren)

Planning

NOG AANPASSEN

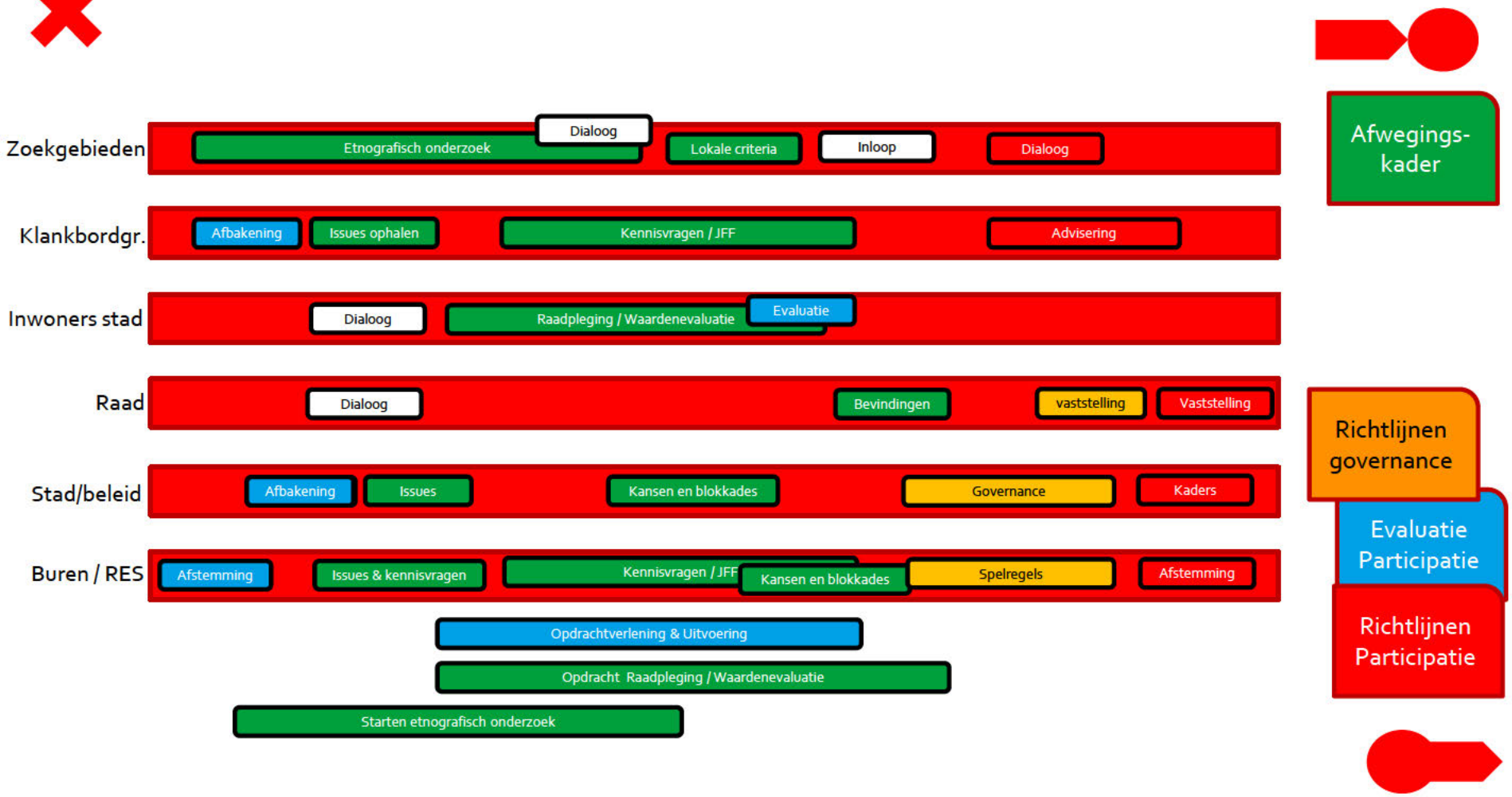

Inzet

Begroting / capaciteit

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 20:31
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: raadsbrief na priostaf
Bijlagen: 211029 Raadsbrief gemeenteraad reflectiefase nav priostaf aan wh.docx

Hi collega's,
Bij deze de aangepaste versie van de raadsbrief zoals net verstuurd naar [redacted] Deadline is morgen of woensdag, woe middag is nog overleg met NPBO.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
+31[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 20:30
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: raadsbrief na priostaf

Dag [redacted]
Het is helaas later geworden dan gepland, maar bij deze de versie van de raadsbrief incl. de opmerkingen uit de prio staf.
Namen van belangenorganisaties volgen morgen.
Stuur jij de brief door naar de wethouder ajb?
[redacted] is op de hoogte.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6[redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	november 2021
Portefeuille(s)	Duurzaamheid en Circulaire economie
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	[redacted], Ruimte en duurzaamheid [redacted]@amsterdam.nl
Onderwerp	Nadere Invulling reflectiefase RES

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 7 september j.l. heb ik uw raad geinformeerd over de eerste opzet van de reflectiefase RES/Wind Amsterdam. Inmiddels is de reflectiefase gestart en krijgen bewoners en belanghebbenden nogmaals de gelegenheid om hun zorgen en behoeften te delen.
In deze brief ga ik nader in op de definitieve invulling en fasering van de reflectiefase, inclusief de wijze waarop inwoners en belanghebbenden worden betrokken.
Achtereenvolgens komen aan bod:

1. Doel, resultaten en fasering van de reflectiefase
2. Activiteiten in de reflectiefase
3. Betrekken van bewoners en belanghebbenden in de reflectiefase

1. Doel en resultaten reflectiefase

Doel
De reflectiefase heeft als doel om te luisteren naar de verschillende zorgen en behoeften van een brede groep belanghebbenden. Deze worden geïnventariseerd, vastgelegd en hanteerbaar gemaakt voor de gemeenteraad in een afwegingskader en in richtlijnen voor samenwerking en sturing[1] . Daarin worden ook de adviezen van o.a. de expertgroep gezondheid verwerkt die in de volgende fase worden gebruikt voor de gezondheideffectanalyse.
In de reflectiefase geven inwoners, deskundigen en belanghebbenden hun mening en advies via verschillende activiteiten.

Eerder in het proces, in aanloop naar de vaststelling van de RES 1.0 (mei 2021) is onder andere via informatieavonden, inspraakavonden, brieven en raadsadressen, reacties op de concept RES, en via de door uw raad georganiseerde expertsessie al veel input geleverd door bewoners en belanghebbenden.

Dit wordt ook meegenomen in de resultaten van de reflectiefase die hieronder worden toegelicht.
De reflectiefase duurt tot en met maart 2022.

[1] Zie brief aan uw raad van 7 september 2021.

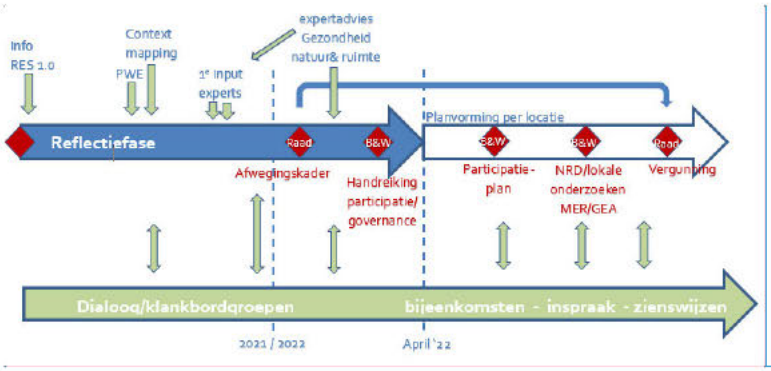

Met opmerkingen [redacted] Ik zou alleen het figuur toevoegen als deze eenvoudiger uitlegbaar is. Dit figuur is veel te moeilijk.

Met opmerkingen [redacted] Snap ik , bedoeling was makkelijker plaatje te hebben vanuit vormgever. Is nog niet klaar.
Ik leg dit aan [redacted] voor.

Ná de reflectiefase volgt het proces waarin initiatiefnemers zich kunnen melden bij de gemeente. Per gebied werken zij samen met Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en belanghebbenden participatiestappen uit in een participatieplan. Na goedkeuring van het participatieplan door het college start de voorbereiding van concrete plannen en projecten inclusief de benodigde onderzoeken, waaronder de milieueffectrapportage en gezondheidseffectanalyse (GEA). Na afronding van alle onderzoeken spreekt de gemeenteraad zich uit over de vergunningverlening voor de realisatie van de windturbines. Die besluitvorming moet voor januari 2025 afgerond zijn.

Resultaten
De reflectiefase leidt tot een afwegingskader en een handreiking met richtlijnen voor participatie, samenwerking en sturing. Daarnaast worden deelproducten in de komende maanden gefaseerd opgeleverd, namelijk een evaluatie van het participatieproces tot de RES 1.0, en de adviezen over het in beeld brengen van gezondheidseffecten en effecten op natuur.

De planning is in januari 2022 het afwegingskader ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad, tegelijk met het adviesrapport van de evaluatie. Later in Q1 2022 worden de adviezen over gezondheid en natuur gedeeld met de gemeenteraad. In Q2 2022 wordt de handreiking participatie, samenwerking en sturing gedeeld met de gemeenteraad. Voor deze fasering is gekozen omdat resultaten van een deelproduct worden verwerkt in het volgende product.De aanbevelingen uit de evaluatie worden bijvoorbeeld verwerkt in de richtlijnen voor participatie.

Met opmerkingen [redacted] Evaluatie is uiteraard alleen ter informatie.

Afwegingskader
Het afwegingskader bevat de kenmerken die relevant zijn om een afweging te kunnen maken ten behoeve van de latere besluitvorming over de inpassing van windturbines op een specifieke locatie. Deze kenmerken zijn opgebouwd uit o.a. een samenvatting van alle zorgen, aandachtspunten en behoeften die tot dan toe zijn verzameld en maakt deze inzichtelijk en toegankelijk.

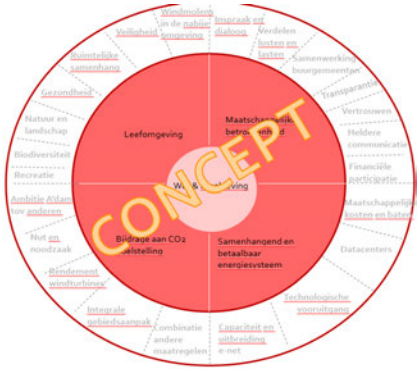

De basis voor het afwegingskader vormt de toepasselijke wet- en regelgeving. Daarbovenop komt het afwegingskader dat vanuit het Nationaal Programma RES meegegeven wordt voor de RES 2.0. Dit wordt aangevuld met de lokale Amsterdamse thema's die door bewoners en belanghebbenden genoemd zijn en genoemd worden gedurende het RES-proces, onder ander over gezondheid en natuur.

Evaluatie
De evaluatie van het doorlopen participatieproces in Amsterdam tot aan de RES 1.0 is opgestart en wordt uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit Leiden. De evaluatie gaat o.a. in op het ontwerp van het participatieproces, de kwaliteit ervan en de interacties tijdens de participatie. De eerste belanghebbenden zijn geïnterviewd over hun ervaringen. De lessen en aanbevelingen uit deze evaluatie zijn input voor de richtlijnen voor participatie.

Adviezen expertgroepen gezondheid en natuur
Tijdens de reflectiefase buigen de expertgroepen gezondheid en natuur zich over de vraag of bestaande wetten, normen en onderzoeken voldoen om de geuite zorgen over gezondheid en natuur voldoende te betrekken om op het moment dat een besluit genomen moet worden, de de vervolgfase, wanneer een besl een goede afweging te kunnen maken. Via specifieke klankbordgroepen ontvangen beide expergroepen feedback uit de samenleving.

Gezondheid
Als onderdeel van het vervolgproces, wanneer initiatiefnemers zich gemeld hebben en op het moment dat er specifieke locaties in beeld zijn wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld over de mogelijke gevolgen van het windturbinepark. Het gaat om gevolgen voor de menselijke gezondheid, biodiversiteit, landschap, cultuurhistorie etc. De gezondheidseffectanalyse (GEA) is onderdeel van deze milieueffectrapportage.

Een MER bestaat uit twee stappen: als eerste het opstellen van een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) met daarin alle onderwerpen die moeten worden onderzocht in de MER. Daarna volgt de daadwerkelijke uitvoering van het milieu effect onderzoek.

Tijdens de reflectiefase stellen de expertgroepen een document op met een of meerdere adviezen aan de gemeente over de te onderzoeken elementen in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Vertrekpunt van de dialoog in de thematische expertgroepen gezondheid en natuur is een door de landelijke commissie m.e.r. goed beoordeeld milieueffectrapport over het specifieke thema. Dit is tevens de uitgangspositie van de gemeente bij het lopende initiatief voor windenergie in het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein. Het document met adviezen wordt o.a. gedeeld met de initiatiefnemer(s) in de vervolgfase.

De expertgroep gezondheid bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en drie experts:

- Voorzitter: de heer [redacted]
- Expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam / medici: dhr [redacted],
- Expert Amsterdamse windenergie-coöperaties [redacted], GGD
- Expert namens GGD / RVIM: [redacted]

Met opmerkingen [redacted] aankondigen bij de deelnemers!

Met opmerkingen [redacted] Hier nog kijken wie uiteindelijk in de groep zitting neemt, beide is teveel.

Natuur
Het proces voor natuur is vergelijkbaar met gezondheid, ook hiervoor volgt de gemeente het proces van de MER en NRD. Als input voor de gesprekken in de expertgroep natuur wordt additioneel een natuurtoets uitgevoerd. Deze toets is een verdiepingsslag op de eerdere quickscan 'windzoekgebieen in relatie tot landschappeijke waarden, cultureel erfgoed en natuurwaarden' van februari 2021. De focus van de natuurtoets is iets specifieker en gedetaileerder dan de quickscan en ligt met name op inventariseren van natuurwaarden, biodiversiteit en landschapsbescherming in de aangepaste zoekgebieden (Voorkeursgebieden van de RES 1.0). Daarnaast vindt er een excursie plaats naar de zoekgebieden.

De expertgroep natuur bestaat uit een onafhankelijke voorzitter en vier experts:

- Voorzitter: dh [redacted], Berenschot
- Expert voorgesteld door Windalarm Amsterdam: [redacted], Wageningen Universiteit
- Expert voorgesteld door de Amsterdamse windenergie-coöperaties: [redacted], Bureau Waardenburg,
- Experts vanuit de gemeente (stadsecoloog): [redacted] (via TAUW)
- Expert vanuit de provincie Noord-Holland (tbc)

Handreiking participatie, samenwerking en sturing
Na oplevering van het afwegingskader vervolgt de gemeente de dialoog over de gedeelde zorgen en opgehaalde input op basis van de informatie uit het afwegingskader en de adviezen uit de evaluatie. Dit moet in maart 2022 leiden tot een handreiking voor participatie, samenwerking en sturing.

Deze handreiking geeft aan hoe belanghebbenden ná de reflectiefase betrokken worden en bevatten afspraken voor de volgende fasen over samenwerking en sturing met en door o.a. belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES-partners (inclusief mede-overheden zoals provincie, buurgemeenten en stadsdelen). Ook bevat dit o.a. richtlijnen voor het op te stellen participatieplan en de uit te voeren onderzoeken, o.a. de gezondheideffectanalyse en MER in de

vervolgfase door initatiefnemers. Ook worden de ervaringen uit het participatieproces in het gebied Noorder IJ-Plas / Cornelis Douwesterrein betrokken.

2. Activiteiten Reflectiefase

De betrokkenheid van onze inwoners is niet alleen wenselijk, maar ook onmisbaar. De energietransitie kan pas succesvol zijn als wij die samen vormgeven. Dat betekent dat iedereen in de stad die gehoord wíl worden ook gehoord kán worden.
Amsterdammers, inwoners van buurgemeenten en andere belanghebbenden worden uitgenodigd om deel te nemen aan een online raadpleging over windmolens (PWE) en aan een lokaal leefomgevingsonderzoek (context mapping). De input uit deze activiteiten wordt verwerkt in het afwegingskader. Daarnaast is de werving voor deverschillende klankbordgroepen afgerond. De samenstelling van de klankbordgroepen is in concept gereed.

Participatieve waardenevaluatie (PWE)
Kern van de reflectiefase is de digitale raadpleging "participatieve waardenevaluatie" (PWE) die inmiddels online staat en via de site van de gemeente Amsterdam bereikbaar is: www.amsterdam.nl/windenergie De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een innovatieve methode om grote groepen deelnemers te betrekken bij een keuzevraagstuk. Burgers nemen virtueel plaatops de stoel van de bestuurder. In een online omgeving wordt een keuzesituatie van de bestuurder nagebootst, deelnemers zien de gevolgen van hun keuzes en hebben te maken met beperkingen (bijvoorbeeld: het advies moet ervoor zorgen dat een doelstelling wordt behaald).

De PWE methode is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en gaat een stuk verder dan een opiniepeiling of een referendum. In een PWE kunnen deelnemers hun voorkeuren uiten op basis van (achtergrond)informatie. Deelnemers krijgen de kans om opties in samenhang te beoordelen, ze kunnen hun voorkeuren motiveren en nuanceren en eigen ideeën aandragen.

De PWE-Raadpleging over windmolens in Amsterdam bestaat uit meerdere onderdelen.
Naast een inleiding over het vraagstuk wordt eerst een aantal vragen gesteld over wat mensen van windenergie in het algemeen en windenergie in Amsterdam vinden. Daarna volgt de kern van de raadpleging. Deze heeft als doel om de raad te informeren over welke afwegingen Amsterdammers zouden maken wanneer ze de windambitie zouden onderschrijven. De afwegingen worden gemaakt met toepassing van voorwaarden die verder gaan dan de wet- en regelgeving. Ze raken aan onderwerpen zoals mogelijke hinder en overlast, invloed op natuur en invloed op het landschap.
Aan het einde van de PWE worden aan deelnemers aanvullende vragen gesteld over hun mening ten aanzien van gezondheidsaspecten, ruimtelijke aspecten en de natuur. Ook vragen we hen op welke manier ze betrokken zouden willen worden bij plannen voor windmolens.

Onderzoek naar de leefomgeving door middel van 'context mapping'

Aanvullend op de online raadpleging worden tussen 3 november en 20 november fysieke workshops gehouden op 16 locaties verdeeld over alle zoekgebieden[2]. Deze workshops over de leefomgeving ofwel 'context mapping' zijn toegankelijk voor bewoners en belanghebbenden in en om de zoekgebieden, ook uit buurgemeenten.Bewoners kunnen tijdens de workshops aangeven wat voor hen de kenmerken van een buurt zijn, bijvoorbeeld waar zij tot rust komen of waar belangrijke speelplekken, of fiets- en (hard)looproutes zijn. In de onderzoeksmethodiek ligt de nadruk op beelden. Het onderzoek is laagdrempelig en intuitief, en daardoor toegankelijk voor alle bevolkingsgroepen. Met deze methode wordt heel lokale informatie verkregen. Inzichten vanuit de beleving van de bewoners in en rond de zoekgebieden worden in kaart gebracht, zodat daarmee rekening kan worden gehouden in de besluitvorming door het college en de gemeenteraad. De workshops zijn in samenwerking met de stadsdelen en buurgemeenten tot stand gekomen.

3. Betrekken van bewoners en belanghebbenden in de reflectiefase

Iedereen kan mee doen tijdens de reflectiefase.Sommige belanghebbenden denken intensiever mee. Bij het ontwikkelen van de PWE en het afwegingskader is input opgehaald van de meest uiteenlopende belangengroepen in Amsterdam, de energie-coöperaties en Windalarm.

Gedurende het proces geven verschillende klankbordgroepen feedback in de reflectiefase. Zij geven ook aan wat zij belangrijk vinden in het proces om windmolens te plaatsen. Leden van belangenorganisaties uit Amsterdam én buurgemeenten konden zich eind oktober aanmelden om mee te doen in de verschillende klankbordgroepen. Er zijn in totaal 4 lokale klankbordgroepen, een stedelijke klankbordgroep en 2 klankbordgroepen met thema gezondheid en thema natuur. Deze groepen staan niet in hiërarchische verhouding tot elkaar, maar worden zo vormgegeven dat zoveel mogelijk betrokken organisaties op de juiste plek hun input kunnen geven. Alle klankbordgroepen worden voorgezeten door Public Mediation [redacted] en/of [redacted]

Met opmerkingen [redacted] Staat ook al onder lokale KBG

De klankbordgroepen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van organisaties of groepen bewoners of belanghebbenden die direct of indirect een link hebben met het plaatsen van windmolens in Amsterdam. Dit kunnen bijvoorbeeld bewoner- en ondernemingsverenigingen, energiecoöperaties, sportclubs en volkstuinen zijn.

Per klankbordgroep is een diverse groep samengesteld van ongeveer 15 mensen waarin verschillende standpunten worden vertegenwoordigd. Een onafhankelijke organisatie, het Nederlands Platform Burgerparticipatie Overheidsbeleid (NPBO), heeft geadviseerd over de samenstelling van de groepen op basis van:

- De doelstelling van de klankbordgroep (lokaal, stedelijk of een thema);
- De verschillende perspectieven van de belangengroepen en de mogelijke inhoudelijke inbreng (bijvoorbeeld in een bepaald zoekgebied of specifieke kennis over die u of uw groep beschikt);
- Werkbaarheid van de groep (maximaal aantal deelnemers 15 personen).

[2] Exclusief het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein. In dit gebied is reeds een initiatief met bijbehorend participatieproces voor windenergie gestart op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012. Meer informatie vindt u op: https://amsterdam-wind.nl/

Stedelijke klankbordgroep
In de stedelijke klankbordgroep zitten vertegenwoordigers van organisaties die op stedelijk niveau betrokken zijn. Dat kunnen ook organisaties zijn die geen relatie hebben met de zoekgebieden in Amsterdam zelf. Denk aan een ondernemersvereniging voor heel Amsterdam of aan groepen die zich zorgen maken over het klimaat of die juist zorgen hebben bij de komst van windmolens.
Een stedelijke klankbordgroep biedt de ruimte om namens alle Amsterdammers mee te denken. De groep geeft feedback tijdens de reflectiefase, input voor het afwegingskader en de richtlijnen voor samenwerking en sturing door de gemeente.
De stedelijke groep komt ongeveer 5 keer bij elkaar vanaf half november.
Naast een onafhankelijke voorzitter door Public Mediation zijn de volgende belangengroepen vertegenwoordigd in de stedelijke klankbordgroep:
.....

Lokale klankbordgroepen Noord, Nieuw-West en Zuidoost
Informatie uit de omgeving rond de zoekgebieden is onmisbaar. Per stadsdeel waarin een windzoekgebied ligt, is een lokale klankbordgroep samengesteld. Dit zijn de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuidoost. Hier worden kwesties besproken die direct te maken hebben met het zoekgebied in dat stadsdeel en de leefomgeving van de bewoners in en om de zoekgebieden. Zo worden er vragen voorgelegd aan de klankbordgroepen zoals: wat speelt er in dit zoekgebied? Ook worden de bewoners en verschillende groepen gehoord en geven ze feedback op de resultaten van het onderzoek over de leefomgeving.
In de lokale klankbordgroepen zitten vertegenwoordigers van lokale organisaties zoals bijvoorbeeld bewonersverenigingen, lokale natuurorganisaties of volkstuinverenigingen. Ook organisaties uit buurgemeenten die grenzen aan de Amsterdamse zoekgebieden konden zich opgeven. De lokale klankbordgroepen komen ongeveer 3 keer bij elkaar en starten half november.
Naast onafhankelijke voorzitters door Public Mediation zijn de volgende belangengroepen vertegenwoordigd in de lokale klankbordgroepen:
Noord:.....
Nieuw West: .....
Zuidoost:.....

Klankbordgroep Oost = Ma.ak020
Specifiek in Stadsdeel Oost wordt voor de lokale klankbordgroep samengewerkt met Ma.ak020. In het Maatschappelijk Akkoord Amsterdam (Ma.ak020) hebben actieve Amsterdammers en het gemeentebestuur afspraken gemaakt hoe zij samen werken aan een inclusieve, gezonde, eerlijke en initiatiefrijke stad. Op de samenstelling van de Ma.ak020 groep geeft NPBO ook advies. Lees hier meer over Ma.ak020

Tot slot: voortzetten regionale samenwerking

Parallel aan de reflectiefase zal Amsterdam meewerken bij het opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma door de energieregio NHZ. Ik zal dit naar verwachting eind van het jaar ter besluitvorming aan het college aanbieden.

Niet alles hoeft tijdens deze fase, ook na de reflectiefase is volop ruimte om gehoord te worden en mee te praten. Met het afwegingskader en de structuur van klanbordgroepen is een proces in gang gezet dat ook in de vervolgfase op lokaal niveau kan worden benut om in gesprek met de omgeving de volgende stappen te zetten.

Juist nu de wereldleiders in Glasgow bij elkaar zitten over klimaatafspraken laten we als Amsterdam graag zien dat de energietransitie alleen samen met burgers en belanghebbenden vorm kan krijgen.

Graag blijf ik u berichten over de voortgang van deze samenwerking en kijk er naar uit om de eerste resultaten met u te delen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 12:35
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Reactie op 15 punten red A'dam Noord
Bijlagen: Bijlage 2 - Lijst met punten_met antwoorden dd 30092021.docx

[redacted]
Willen jullie contact zoeken met [redacted] om te bespreken of en hoe de gefomuleerde antwoorden tav wind in Noord (een vleugje meer reflectiefase in het antwoord?) verbeterd kunnen worden? Zijn jullie betrokken geweest bij de antwoorden die er nu staan?

Dank en groet,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 12:19
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op 15 punten red A'dam Noord

Plus de conceptbrief zelf

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 12:59
Aan [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: Bestuurszaken GO <Bestuurszaken.GO@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>
Onderwerp: Reactie op 15 punten red A'dam Noord

Beste [redacted] en [redacted]

Zoals jullie waarschijnlijk weten is het college enige tijd geleden in gesprek gegaan met bewoners in Noord over de grootschalige veranderingen in het stadsdeel en de problemen die de huidige bewoners in de bestaande wijken ervaren met de grootstedelijke vernieuwing. Deze bewoners hebben een pamflet opgesteld met vragen. Het college heeft toegezegd op deze vragen in te gaan en verder het gesprek met de bewoners aan te gaan. De BM heeft hierin het voortouw genomen en toegezegd maandelijks met ze te spreken. Ambtelijk is gewerkt aan een eerste reactie op de vragen van de bewoners. Het college heeft deze reactie gezien, maar is van mening dat de vooral de toon en boodschap aangepast moeten worden. Ik hoor graag of dat verzoek bij jullie terecht is gekomen en hoe hier nu aan gewerkt wordt.

Hieronder kunnen jullie een toelichting lezen op de reactie van het college en de vraag om de antwoorden aan te passen. Ik heb ook nog even gesproken met [redacted] en met de wethouder. De antwoorden lezen bij elkaar opgeteld als 'we leggen het u nog één keer uit.' Feitelijk zijn de antwoorden correct, en de gemeente doet ook echt haar best. Maar daarmee tonen de antwoorden weinig begrip en empathie voor de wensen en verwachtingen van de vragenstellers. Het verzoek is daarom nog een keer naar de antwoorden te kijken, en met wat meer inlevingsvermogen in de frustraties van de bewoners een antwoord te formuleren. Daarbij mag creatief gezocht worden naar een opening voor een gesprek.

Het basisgevoel dat de bewoners uitspreken is onvrede met alle grootstedelijke veranderingen, met de impact op de leefkwaliteit in de bestaande wijken, en met de manier waarop bewoners wel mogen participeren maar voor hun gevoel geen enkele invloed hebben op de uitkomsten. Met dat in het achterhoofd moeten we op zoek naar antwoorden die rekenschap geven van hun zorgen, soms best mogen uitleggen wat de keuzes van het college zijn en dat die anders zijn, maar waar mogelijk ook handreikingen richting de bewoners om met hen het gesprek aan te gaan, en aan te geven of en waar samenwerking/participatie misschien anders kan.

De BM gaat begin november weer met de bewoners in gesprek, dus een reactie eind volgende week is wenselijk. Ik hoop dat dit wat meer richting geeft. Ik hoor graag van jullie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 15:00
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: 15 punten red A'dam Noord

Ha [redacted]
Kun jij mij helpen met het volgende.
Nav bezoek college aan Noord in augustus is zoals je weet aan de groep bewoners gevraagd om aan de slag te gaan met een plan en aan te geven wat men nodig heeft van het college. Er is toen een 15 punten overhandigd en de BM heeft namens college toegezegd met reactie te komen.

De door het stadsdeel bij verschillende beleidsdirecties opgehaalde reacties voldoen niet, stelde het college gisteren vast. Hoewel inhoudelijk (en vooral procedureel) niet onjuist mist de empathie en meedenken. Antwoorden zijn vanuit logica beleidsafdeling geformuleerd maar zonder naar het geheel te kijken en zonder besef van de lokale situatie en de opgebouwde frustratie.
Omdat de relatie tussen aantal bewonersorganisaties en het stadsdeel behoorlijk is verslechterd, is het belangrijk om nu te werken aan herstel van vertrouwen. Dat begint met gewone, eerlijke mensentaal.

Wethouders willen dus dat hiernaar wordt gekeken, en vanuit welwillende bril op zoek naar quick wins. Zou jij via de BA's kunnen nagaan of dat nu loopt? Bij een aantal vragen ben ik zelf al bezig (geel gemarkeerd), maar ik ken de ingangen bij bv V&OR en R&D minder goed.

NB Ik denk dat de antwoorden vooraf moeten gaan door een algemene reactie die gaat over de gevolgen van de grote woningbouwopgave in Noord. Want dat is waar de meeste van deze punten feitelijk op neerkomen. Waarbij wordt aangegeven dat die woningen heel hard nodig zijn en dat besluiten daarover ook al heel lang vaststaan (realistische verwachtingen). Maar dat we ook zien dat de gevolgen op buurtniveau soms groter en negatiever dan voorzien zijn. Ik hoop dat daar vanuit team wh Van Doornick wel op gereflecteerd kan worden. Anders vraag ik [redacted], die het woningbouwprogramma leidt.

Dank en groet!
Ps er is geen harde deadline maar ik hoop wel begin nov de BM met een betere reactie op pad te kunnen sturen.

[redacted]
Kabinetchef burgemeester Femke Halsema, Amsterdam
020 [redacted]
06 [redacted]
Insta burgemeesterfemkehalsema

Geacht college,

In de afgelopen jaren heeft de conflictstof in Noord zich steeds meer opgehoopt, en is de sfeer tussen gemeente en bewoners steeds verder verslechterd.

Als wij samen verder willen, en daar gaan wij van uit, is het zaak om eerst een grote schoonmaak te houden.
En te zorgen dat die conflicten op een goede manier worden opgelost, en het vertrouwen weer enigszins kan worden hersteld.

Daarvoor willen wij u bij deze een lijst met punten meegeven waarvoor wij een oplossing of op zijn minst de start van een oplossing vragen vóór de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar.

buiten bereik verzoek

buiten bereik verzoek

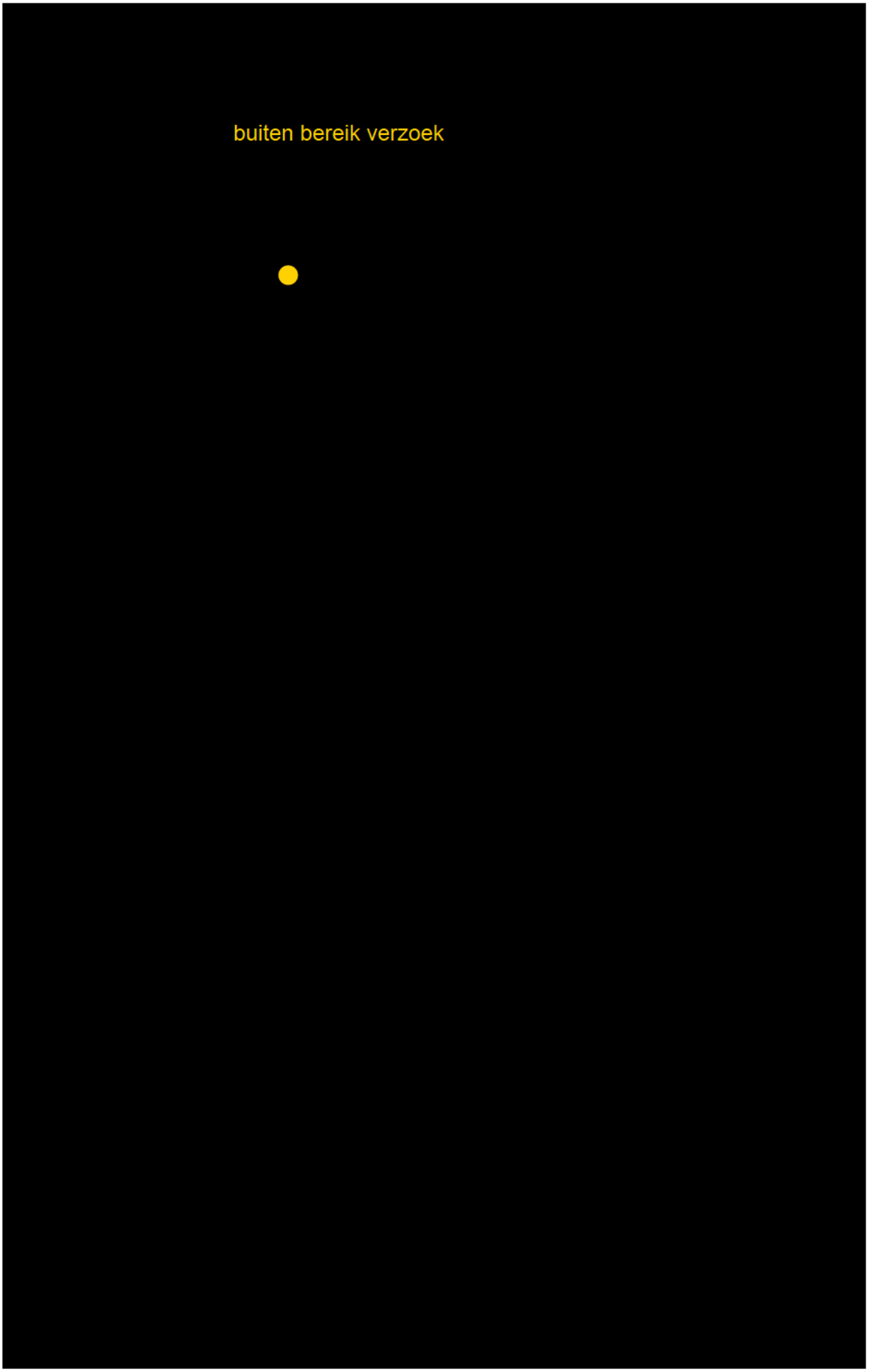
buiten bereik verzoek

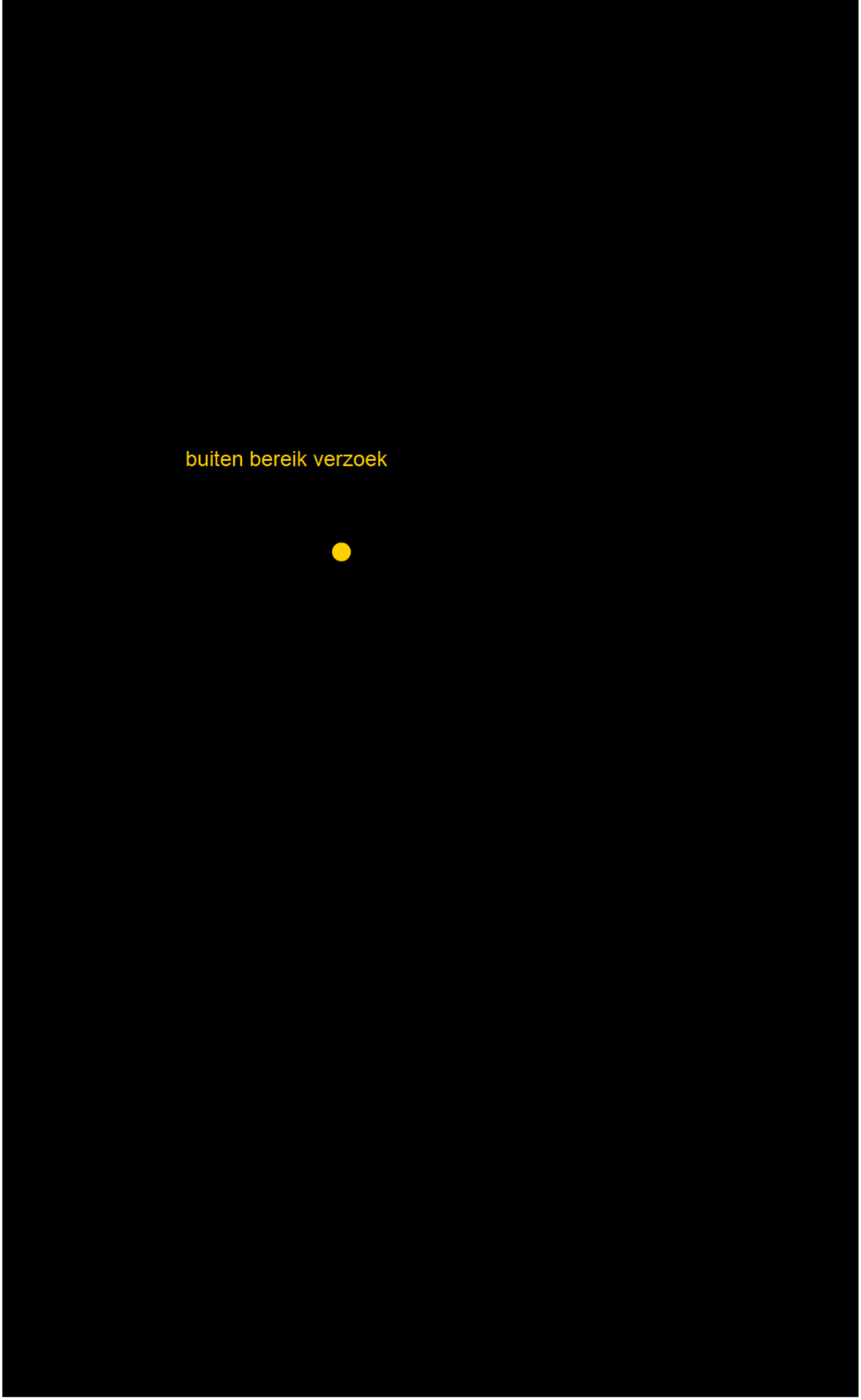
buiten bereik verzoek

[redacted]

- Windmolens: eerst reduceren van verbruik d.m.v. isolatie van woningen en gebruik van zonnepanelen op bedrijfspanden en alle parkeerterreinen. Geen windmolens op te korte afstand van woonwijken.

  Om een eerlijke bijdrage te leveren in de strijd tegen klimaatverandering, zijn alle beschikbare middelen nodig, zowel energiebesparende maatregelen als de opwekking van hernieuwbare elektriciteit. Het is daarom belangrijk dat wij ook zoveel mogelijk hernieuwbare elektriciteit op gaan wekken en onze verantwoordelijkheid nemen als grote (hoofd)stad. Met meer zonnepanelen op daken én ongeveer 17 extra windmolens willen we in 2030 genoeg schone elektriciteit opwekken voor ongeveer 425.000 huishoudens (80 procent van de Amsterdamse huishoudens).

  In de door de gemeenteraad vastgestelde Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 zijn meer dan 300 acties en maatregelen beschreven die ervoor moeten zorgen dat de CO2-uitstoot daalt

  Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt over verduurzamen van de woningen waarbij isolatie onderdeel van uit maakt. Voor particuliere eigenaren zijn er subsidies en goedkope leningen om het isoleren van woningen betaalbaar te maken. Om het makkelijker te maken worden hiervoor ook collectieve inkoopacties gepland. Met o.a. stichting Woon, wordt er energie advies gegeven en vanuit de REWW subsidie kunnen bewoners een pakket /voucher aanvragen waarmee ze simpele isolatie maatregelen kunnen toepassen (tochtstrips, ledlampen ed)
  Alles gericht om energie verbruik te verminderen

  Zowel voor particulieren als bedrijven zijn er collectieve inkoopacties georganiseerd voor zonnepanelen. Met goed resultaat. Er zijn plannen deel ring A10 Noord, te voorzien van zonnepanelen. Veel scholen in Noord hebben Zonnepanelen, o.a. gefaciliteerd door Schooldakrevolutie.

  Parkeerterreinen voorzien van zonnepanelen is lastiger, veelal omdat er dan eerst een constructie gebouwd moet worden waarop zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Daarnaast spelen andere ruimtelijke ordening aspecten mee waarmee rekening gehouden moet worden.

[redacted]
buiten bereik verzoek

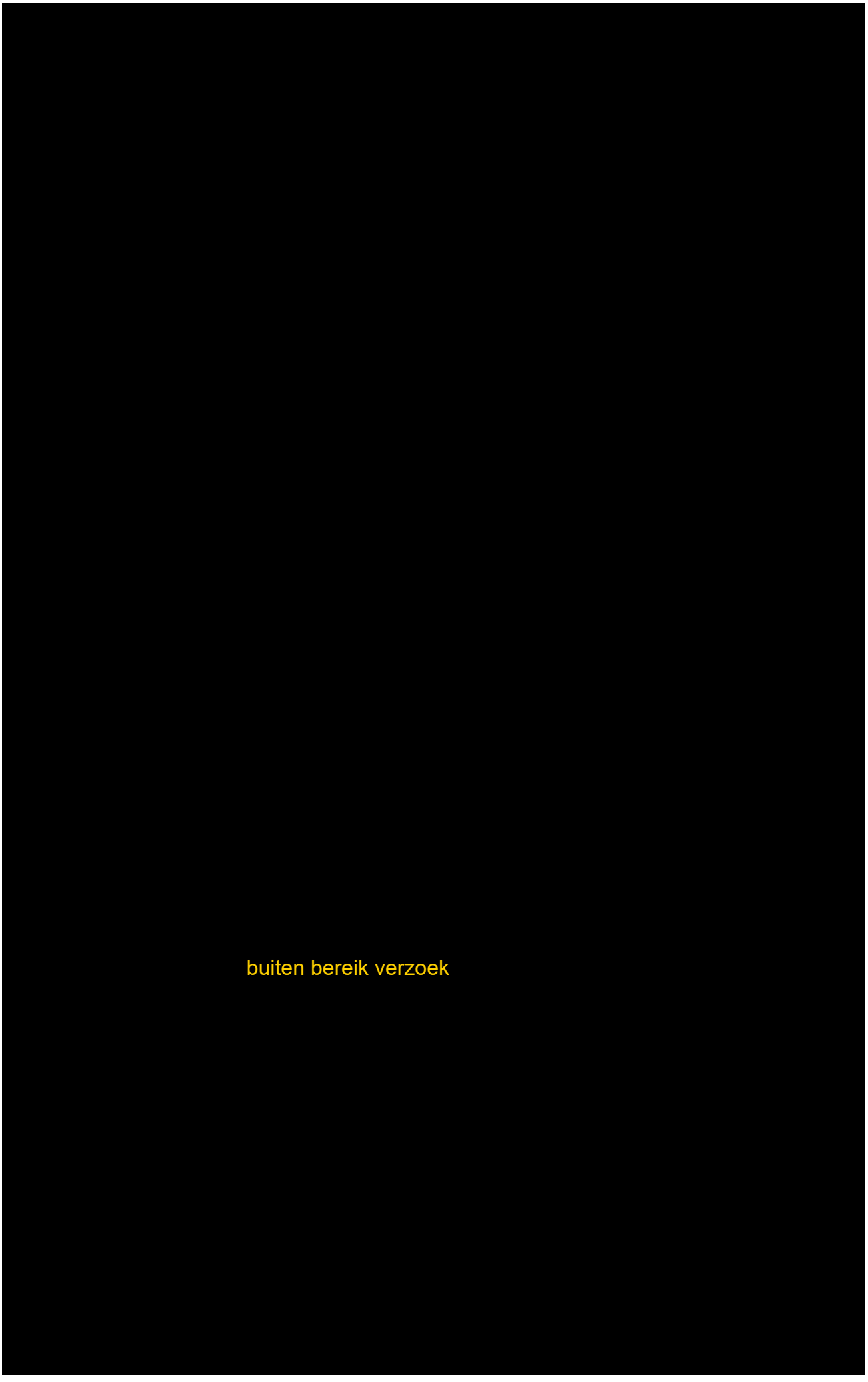
buiten bereik verzoek

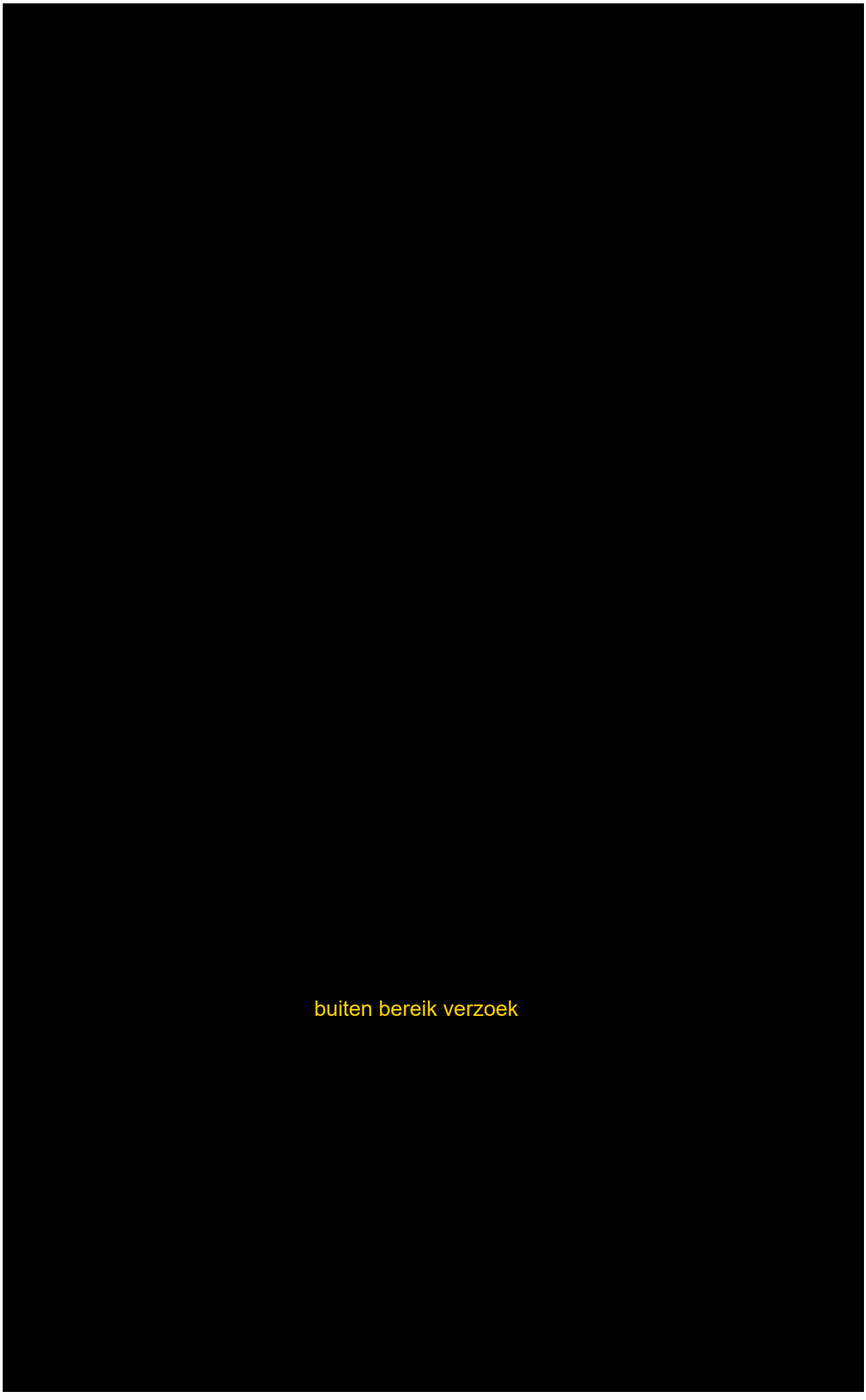
buiten bereik verzoek

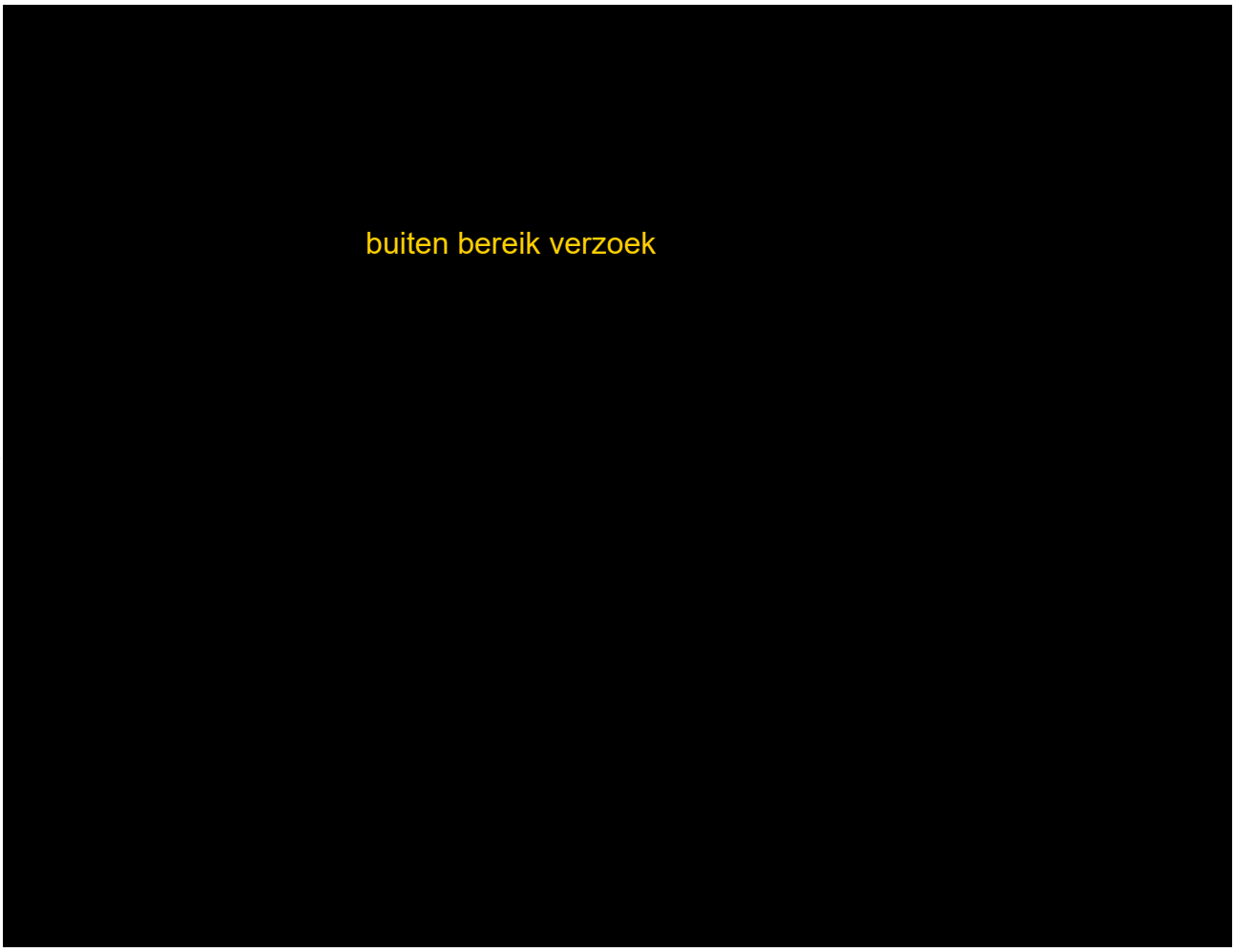

Wij hopen van harte op uw medewerking om Amsterdam Noord mooi en leefbaar te houden, voor zowel toekomstige als zittende bewoners.

Met vriendelijke groet,

Red Amsterdam Noord

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:03
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70%) reactie deadline 2 nov.
Bijlagen: 20211027 programma 28 oktober NHN.pdf; 211021 70% versie Uitvoeringsprogramma RES Noord-Holland Noord en Zuid.docx

[redacted] en [redacted] de deadline is iets opgeschoven. Wellicht wisten jullie dat al.

Groet,

[redacted]
Teamleider team Juridische Planvorming
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

M o6[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Afwezig op: woensdag

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer

Van [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 9:31
Aan: energieregio Noord-Holland Zuid <info@energieregionhz.nl>; [redacted]@rhdhv.com) [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com; [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@alkmaar.nl>
Onderwerp: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70%) reactie deadline 2 nov.

Beste collega,

Het is nog niet iedereen gelukt om (mogelijk mede met input van collega's) te reageren op de 70% versie van het Uitvoeringsprogramma. We stellen jullie input zeer op prijs. Om deze reden hebben we de deadline verschoven naar dinsdag 2 november a.s. In de bijlagen vinden jullie nog eens de 70% versie en de presentatie die we vandaag hielden bij de bijeenkomst Samen aan de slag in Hoofddorp.

Hartelijke groet,

[redacted]
Projectleider Uitvoeringsprogramma's RES Noord Holland Noord en Zuid
06-[redacted]@rhdhv.com
www.energieregionhn.nl/www.energieregionhz.nl

This email and any attachments are intended solely for the use of the addressee(s); disclosure or copying by others than the intended person(s) is strictly prohibited. If you have received this email in error, please treat this email as confidential, notify the sender and delete all copies of the email immediately
Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO

Samen aan de Slag
Uitvoeringsprogramma RES Noord Holland Noord

Claus Party Center

28 oktober 2021

Programma

1. Opening door [redacted]
2. Werkstromen Uitvoeringsprogramma, operationele doelen en activiteiten, door [redacted]
3. Menti: Voor welk thema heb je het meest belangsteling?
4. Per thema bespreken:

- Zon op dak, parkeerplaatsen en infra
- Wind en zon op land
- *Pauze*
- Regionale Structuur Warmte
- Verankering in omgevingsbeleid
- Participatie, communicatie en kennisdeling
- Proces naar RES 2.0

5. Terugkoppeling: Rode draden en samenhang
6. Vervolgproces en afsluiting, door [redacted]

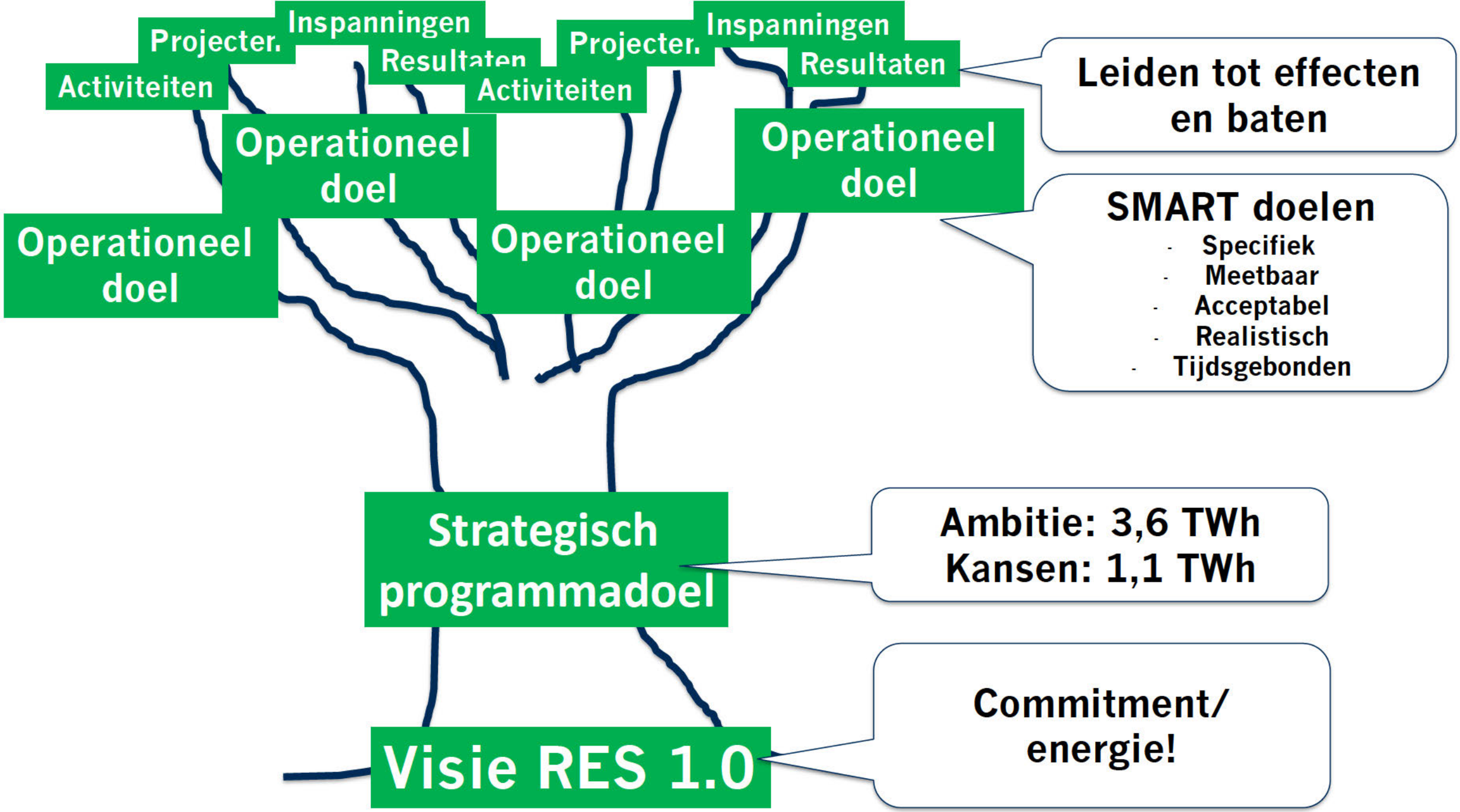
Projecten
Inspanningen
Activiteiten
Resultaten
Projecten
Inspanningen
Activiteiten
Resultaten
Operationeel doel
Operationeel doel
Operationeel doel
Operationeel doel
Leiden tot effecten en baten
SMART doelen
- Specifiek
- Meetbaar
- Acceptabel
- Realistisch
- Tijdsgebonden
Strategisch programmadoel
Ambitie: 3,6 TWh
Kansen: 1,1 TWh
Visie RES 1.0
Commitment/ energie!

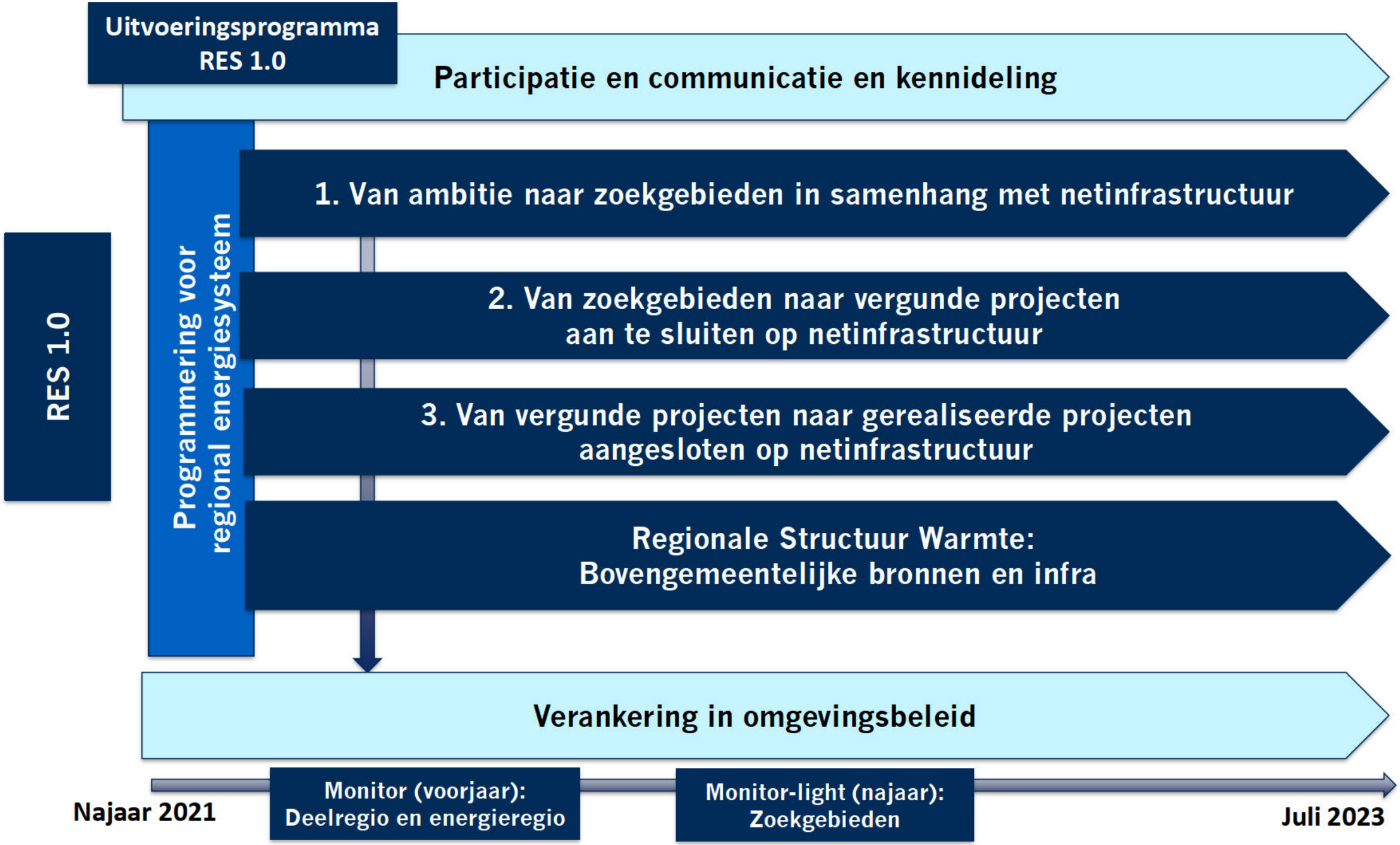
Uitvoeringsprogramma RES 1.0
Participatie en communicatie en kennideling
RES 1.0
Programmering voor regional energiesysteem
1. Van ambitie naar zoekgebieden in samenhang met netinfrastructuur
2. Van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur
3. Van vergunde projecten naar gerealiseerde projecten aangesloten op netinfrastructuur
Regionale Structuur Warmte: Bovengemeentelijke bronnen en infra
Verankering in omgevingsbeleid
Najaar 2021
Monitor (voorjaar): Deelregio en energieregio
Monitor-light (najaar): Zoekgebieden
Juli 2023

Hosts per onderwerp

Onderwerp	Host ochtend NHN	Host middag NHZ
1. Zon op daken, parkeerplaatsen en infra	[redacted]	[redacted]
2. Zon en wind op land	[redacted]	[redacted]
3. Regionale Structuur Warmte	[redacted]	
4. Verankering in omgevingsbeleid	[redacted] en [redacted]	
5. Participatie en communicatie en kennisdeling	[redacted] en [redacted]	
6. Proces naar RES 2.0	[redacted]	

Zon op grote daken, parkeerplaatsen en infra

0,83 TWh in 2030

Operationeel doel

Doelgroepenaanpak: Bedrijven, agrarische daken, maatschappelijk vastgoed, woco's en VVE's

Inspanningen, projecten en processen

Ontzorging

Kennis-deling

Verplichting bedrijfsdaken (vanaf juli 2022)

Publiek-private afspraken

Lobby agenda naar rijk

Faciliteren gesprekken met doelgroepen, faciliteren totstandkoming samenwerkingsafspraken, kennideling en lobby.

Rollen programma-organisatie RES

Acties

	Wat	Wie	Wanneer
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: bedrijven(terreinen)	Deelregio in samenwerking met gemeenten en ondernemersorganisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: agrarische daken	Regio, in samenwerking met gemeenten en LTO Noord	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: maatschappelijk vastgoed	Regio, in samenwerking met gemeenten, provincie en maatschappelijke organisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: woningcorporaties	Deelregio	Q2-2022
	Besluit beleid verplichting zon op bedrijvendaken	Gemeenten	Q4-2022
	Uitvoering per doelgroepenaanpak		2022-2025

Zon en wind op land

2,17 TWh en kansen op 1,1 TWh in 2030

Operationeel doel

1 januari 2025: Vergunningen verstrekt

2022: Zoekgebieden verankerd in omgevingsvisie

2022: Participatie-aanpak vastgelegd, incl. kaders financiële participatie

In 2022 gedeeld zicht op infra en waar te starten

Q2 2022: Afspraken over gemeente aangrenzende of gemeentegrens overschrijdende zoekgebieden en bovenregionale clusters

Vergunningsfase: Procesafspraken tussen initiatiefnemer en bevoegd gezag

Realisatiefase: Handhaven en monitoren door bevoegd gezag

Inspanningen, projecten en processen

Kennisdeling, verbinden van partijen en zodoende faciliteren van totstandkoming samenwerkingsafspraken, lobby en monitoring. I.h.b. aandacht voor gemeentegrensoverstijgende zoekgebieden en bovenregionale clusters samen met provincie

Rollen programma-organisatie RES

Acties

	Wat	Wanneer	Wie
	Helderheid provinciale beschermingsregimes	Afhankelijk van zoekgebied	Provincie
	Afspraken gemeente-aangrenzende zoekgebieden	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Afspraken uitwerking bovenregionale clusters	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden binnen gemeentegrenzen in Omgevingsbeleid	Q4-2022	Gemeenten
	Vastleggen participatiebeleid en lokaal eigendom	Q4-2022, of zoveel eerder als mogelijk.	Gemeenten
	Energieregio-overstijgende gebieden, zoals Groene Hart en IJsselmeer – gezamenlijke afspraken	Voor 1 juli 2023	Betrokken RES-partijen
	Overeenkomst initiatiefnemer en bevoegd gezag	Fase vergunningverlening	Initiatiefnemer, bevoegd gezag, evt. netbeheerder
	Evt. afspraken waterschap-gemeente, indien waterschap ook vergunningverlener	Fase vergunningverlening	Waterschap, gemeente
	Monitoring voortgang	Fase realisatie	Bevoegd gezag

Acties voor energie-infrastructuur

Wat	Wie	Wanneer
Totaaloverzicht maken van projecten verzwaring elektriciteitsnet (incl. status, planning en bevoegd gezag)	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Ruimte voor energie-infrastructuur opnemen in omgevingsbeleid	Gemeenten, provincie	2022
Afspraken maken over de inzet planologisch juridische instrumenten door provincie (wat, wanneer en waarvoor)	Netbeheerders, provincie, gemeenten	Q1 - 2022
Opstellen plan van aanpak programmeren	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Uitvoeren en evalueren pilot programmeren	Taskforce energieinfra	Q1/Q2-2022

Regionale Structuur Warmte

Voor heel NH: 260.000 woningen aardgasvrij in 2030

Operationeel doel

Q1 2022: Actualisatie vraag en aanbod obv TvW's

Q3 2022: Inventarisatie van kansen en risico's bovengemeentelijke bronnen en infra

Q1 2023: Vaststelling routes voor realisatie van bovengemeentelijke bronnen en infra

2022-2030: Samenwerkingsafspraken voor bovengemeentelijke bronnen en infra

Inspanningen, projecten en processen

Ondersteunen van gemeenten in hun rol als regisseurs van de warmtetransitie. Accent op bovengemeentelijke bronnen en –infrastructuur. Kennisdeling, verbinden van partijen en zodoende faciliteren van totstandkoming samenwerkingsafspraken, lobby en monitoring.

Rollen programma-organisatie RES

Acties

	Wat	Wanneer	Wie
	Actualisatie van vraag en aanbod warmte op basis van Transitievisies Warmte	2021	Gemeenten, hierbij ondersteund door SpDE.
	Inventarisatie kansen en risico's bovengemeentelijke warmtebronnen en daarbij behorende infrastructuur (korte en lange termijn).	2022	Gemeenten, provincie en waterschappen in samenwerking met RES-programma-organisatie
	Ondersteuning gemmeenten vanuit Servicepunt Duurzame Energie	2021 – 2024	Servicepunt Duurzame Energie

Verankering in omgevingsbeleid

1 januari 2025:
alle benodigde vergunningen afgegeven

Operationeel doel

2022: Zoekgebieden verankeren in Omgevingsvisie

2022:
Inspanningsverplichting 50% lokaal eigendom opnemen in beleidskaders

Inspanningen, projecten en processen

Eind 2022/begin 2023: Opstellen Omgevingsplan (indien nog geen omgevingsvisie: Structuurvisie nen Bestemmingsplan (Wro)

Handvatten aanreiken voor uitwerking zoekgebieden met andere omgevingsprocessen en – gebiedsopgaven

Rollen programma-organisatie RES

Omgevingsvisie/
Structuurvisie

Omgevingsplan/
Bestemmingsplan

Aanvragen vergunningen
wind en zon en wind+zon

Aanvragen vergunningen
zon

Vergunningen verleend

2022

2023

2024

2025

Participatie en communicatie

2022: Participatiebeleid vastgesteld

Operationeel doel

Streven naar 50% lokaal eigendom

Procescommunicatie: open en transparant inzicht bieden in het (besluitvormings) proces

Publiekscommunicatie: Nieuwe verhaallijn consequent uitdragen

Inspanningen, projecten en processen

Leidraden en communicatiemiddelen aanreiken, faciliteren van open dialoog met betrokkenen

Rollen programma-organisatie RES

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: Van zoekgebied naar vergunning			
	Beschikbaar stellen van informatie proces naar RES 2.0 aan partners en belanghebbenden.		Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen.
	Participatiecoalitie NH en het Servicepunt Duurzame Energie ondersteunen participatietrajecten.		Participatiecoalitie NH en Servicepunt Duurzame Energie
	Gelegenheid bieden aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om te participeren en maken van afspraken met de betreffende gemeente over de communicati	2022	Gemeenten/deelregio
	Afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom.	2023 · 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
	Communicatiemiddelen- en instrumenten aangereikt die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie, waaronder de nieuwe verhaallijn.	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: van vergunning naar realisatie			
	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente – maken afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Bijv. met een Samenwerkingsovereenkomst. Mogelijk ook met de grondeigenaar en de energiecoöperatie.	2023 · 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
Algemeen			
	Communicatiemiddelen- en instrumenten aanreiken die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie, waaronder ook het nieuw narratief (nieuwe verhaallijn).	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen

Kennisdeling

Up-to-date kennisbasis tussen RES partijen en met inwoners

Operationeel doel

Kennisprogramma opstellen

Verkenning goede mix communicatie-middelen en goede voorbeelden van kennisoverdracht

Verkenning kennisdeling vanuit private partijen

Inventarisatie kennisproducten vanuit TKI UE, ECW, PAW en Netwerk Aquathermie

Inspanningen, projecten en processen

Faciliteren van kennisdeling in samenwerking met partners.

Rollen programma-organisatie RES

	Wat	Wanneer	Wie
	Kennisprogramma RES	Q1 2022	Programmaorganisatie RES; NP RES, RVO, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Participatiecoalitie en Servicepunt duurzame energie
	Voortzetten online kennisdeling, verkenning nieuwe vormen en nieuwe manieren van ontsluiten (stappenplannen/praktische tips), ook voor inwoners.	Q1 2022	Programmaorganisatie RES initieert en levert t.a.v. kennisprogramma RES
	Verkenning kennisdeling vanuit private partijen (garantiefondsen, Invest-NL, banken)	2022	Programma-organisatie RES
	Inventariseren en up to date zijn van kennis(producten) vanuit TKI Urban Energy, het NP RES, het Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Netwerk Aquathermie (NAT).	2022-2025	Programma-organisatie RES initieert.

Proces naar RES 2.0

Q3 2022: Kaders RES 2.0 vastgesteld door volksvertegenwoordigers

Operationeel doel

Benoemen van nieuwe RES-rollen overheden: Naast beleidsmaker ook vergunningverlener of handhaver

Gerichte en actieve informatievoorziening voor volksvertegenwoordigers

Nieuwe governance structuur warmte

Inspanningen, projecten en processen

Initiëren van introductietraject volksvertegenwoordigers en ondersteuning van besluitvormingsproces met benodigde governance structuur.

Rollen programma-organisatie RES

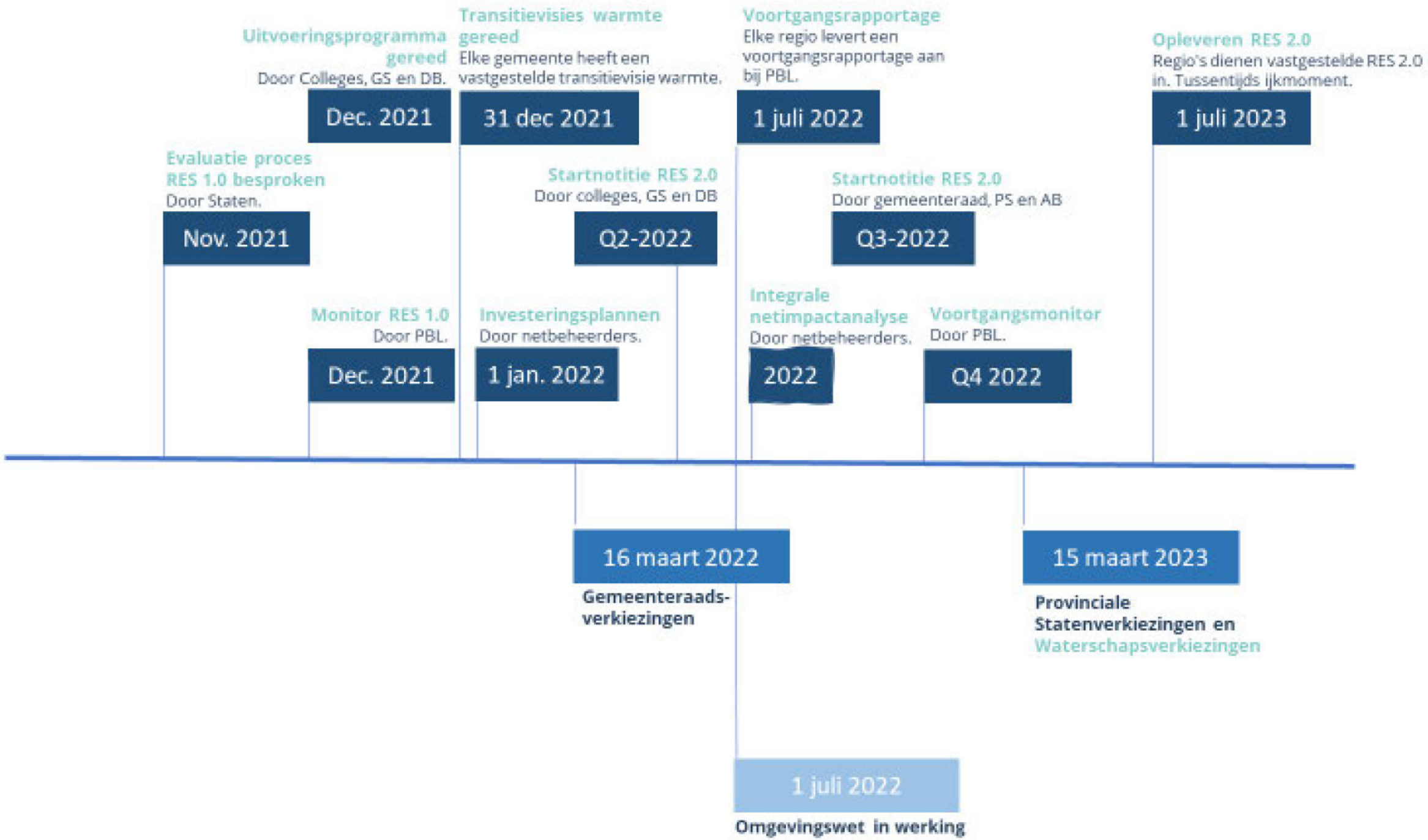
Uitvoeringsprogramma gereed
Door Colleges, GS en DB.
Dec. 2021
Transitievisies warmte gereed
Elke gemeente heeft een vastgestelde transitievisie warmte.
31 dec 2021
Voortgangsrapportage
Elke regio levert een voortgangsrapportage aan bij PBL.
1 juli 2022
Opleveren RES 2.0
Regio's dienen vastgestelde RES 2.0 in. Tussentijds ijkmoment.
1 juli 2023
Evaluatie proces RES 1.0 besproken
Door Staten.
Nov. 2021
Startnotitie RES 2.0
Door colleges, GS en DB
Q2-2022
Startnotitie RES 2.0
Door gemeenteraad, PS en AB
Q3-2022
Monitor RES 1.0
Door PBL.
Dec. 2021
Investeringsplannen
Door netbeheerders.
1 jan. 2022
Integrale netimpactanalyse
Door netbeheerders.
2022
Voortgangsmonitor
Door PBL.
Q4 2022
16 maart 2022
Gemeenteraads-verkiezingen
15 maart 2023
Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen
1 juli 2022
Omgevingswet in werking

Inhoudsopgave

Contents

Inhoudsopgave 1
1. Over het uitvoeringsprogramma 3
1.1. Leeswijzer 4
2. Samenwerking 5
2.1. Sturingsfilosofie 5
2.2. Samenwerking 5
2.3. Volksvertegenwoordigers 5
3. Elektriciteit 7
3.1. Opgave 7
3.2. Operationele doelen 7
3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid 8
3.4. Lokaal eigendom en participatie 10
3.5. De rol van de programma-organisatie 13
Rol van de programma-organisatie 18
4. Regionale Structuur Warmte 19
4.1. Opgave 19
4.2. Operationele doelen 20
4.3. Activiteiten 21
4.4. De rol van de programmaorganisatie 23
5. Participatie en communicatie 25
5.1. Opgave 25
5.2. Participatie 25
5.3. Communicatie 26
5.4. Evaluatie participatie en communicatie 27
5.5. Activiteiten 28
6. Kennisdeling 30
6.1. Opgave 30
6.2. Activiteiten 32
7. Overige onderwerpen 34
7.1. Innovatie 34

CONCEPT

7.1.1. Opgave 34
7.1.2. Activiteiten 34
7.2. Arbeidsmarkt en scholing 35
7.2.1. Opgave 35
7.2.2. Activiteiten 36
7.3. Gezonde leefomgeving 37
8. Monitoring 38
8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie 38
8.2. In te zetten instrumenten 41
8.3. Rolverdeling 41
Uitvoeringsorganisatie 44
Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio 48

CONCEPT

1. Over het uitvoeringsprogramma

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Zuid (NHZ) is vastgesteld door gemeenten (met uitzondering van de gemeente Landsmeer), provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Noord (NHN) is vastgesteld door gemeenten, provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders, en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

Dit vraagt om het verder versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk met netbeheerders, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners. Via een serie uitvoeringstafels is besproken welke samenwerking nodig is en hoe we die het beste kunnen vormgeven.

In dit uitvoeringsprogramma hebben we de benodigde activiteiten voor samenwerking en benodigde ondersteuning uitgewerkt. We benoemen actiehouders en tijdslijnen. Daarmee maken we de concretiseringsslag van de ambitie van de RES 1.0 naar de benodigde acties voor uitvoering.

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2021 tot en met 2025. De vaststelling van de RES 2.0 (juli 2023) is een natuurlijk moment om het uitvoeringsprogramma te evalueren en waar nodig aan te passen. In figuur 1 is de globale tijdslijn voor de route op weg naar de RES 2.0 weergegeven.

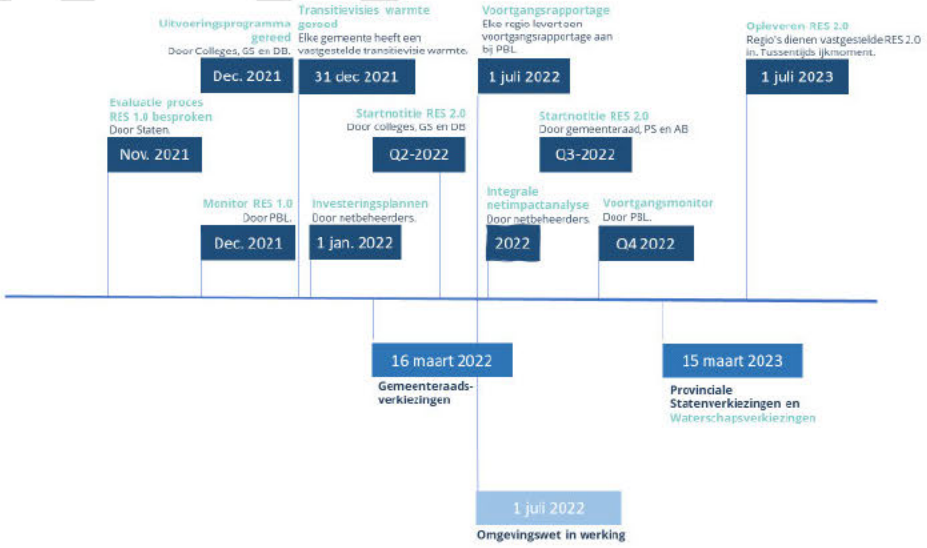

Figuur 1: Tijdslijn met belangrijke bouwstenen en mijlpalen van RES 1.0 naar RES 2.0

1.1. Leeswijzer

De Regionale Energiestrategie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen gemeenten, provincie en waterschappen, die vanuit hun eigen verantwoordelijkheden gelijkwaardig met elkaar samenwerken. Netbeheerders, bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zijn bij deze samenwerking betrokken. Het uitvoeringsprogramma start daarom met het hoofdstuk samenwerking, waarin we ingaan op de samenwerking gedurende de uitvoeringsfase.

Het uitvoeringsprogramma gaat vervolgens in op het opwekken van hernieuwbare energie, oftewel de realisatie van de ambitie van de RES. Dat gaat voor elektriciteit om de verankering van zoekgebieden, het aanpakken van knelpunten en de samenwerking met stakeholders in de realisatie van projecten. Bij warmte staan de bovenlokale bronnen centraal, het inventariseren van kansen en risico's en de wijze waarop de gemeenten ondersteund worden.

Daarna worden de overkoepelende onderwerpen participatie en communicatie, kennisdeling en monitoring beschreven. Ook gezonde leefomgeving, arbeidsmarkt en innovatie hebben een plek in het uitvoeringsprogramma. Tot slot is een beschrijving van de activiteiten voor de RES-programma organisatie en de gevraagde capaciteit en financiële middelen opgenomen.

Per hoofdstuk geven we weer wat de opgave is, zoals vastgesteld in de RES 1.0. Die vertalen we door naar tussendoelen, waarmee richting wordt gegeven aan de periode tot en met 2025. Vervolgens vertalen we de RES 1.0, mede op basis van de uitkomsten van de uitvoeringstafels, door naar concrete activiteiten en rollen. Dat doen we in de vorm van een tabel. Per hoofdstuk beschrijven we kort wat de rol van de programma-organisatie op RES-niveau is en wat de rol van gemeenten, provincie en andere partijen is. In de bijlagen gaan we ook in op de ondersteuning die de provincie hierbij biedt.

CONCEPT

2. Samenwerking

2.1. Sturingsfilosofie

Het krachtenveld van de energietransitie is complex. Lokale besluitvorming over energieprojecten heeft regionale impact, bijvoorbeeld op het energienet en de omgeving. Daarom is het belangrijk om als overheden regionaal samen te werken, meer nog dan voorheen. Daarnaast willen betrokken inwoners meebeslissen over hun omgeving. Via dit uitvoeringsprogramma willen we deze complexiteit terugbrengen naar de kern; wie doet wat en hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

2.2. Samenwerking

De huidige governance van de RES wordt voortgezet: deze bevalt goed als we kijken naar de stevige samenwerking die ontstaan is en de gezamenlijke ambities. Dat houdt in dat de samenwerking tussen decentrale overheden, netbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt voortgezet. Bij planvorming kunnen inwoners en belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven waardoor lusten en lasten verdeeld worden.

Voor NHZ versterken we bij warmte de samenhang tussen de Regionale Structuur Warmte (RSW), de Transitievisies Warmte (TvW's) en de Wijk Uitvoerings Plannen (WUP's). Er wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. Op deze wijze wordt de beschikbare kennis gebundeld en de beschikbare capaciteit efficiënt ingezet. Bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur staan hierbij centraal.

In de uitvoeringsfase krijgen overheden meer rollen dan tot nog toe in de RES: naast beleidsmaker zijn zij dan vergunningverlener of handhaver. In de samenwerking is het goed om de stappen in het proces en die rolwisseling te benoemen. Het dient helder te zijn wie welk mandaat heeft.

Verder werken we nauw samen met onze omliggende Energieregio's, bijvoorbeeld rondom het IJsselmeergebied en het Groene Hart. De RES-programmaorganisaties Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) verbreden de samenwerking, waardoor de capaciteit efficiënt wordt ingezet.

In Q2-2022 start de regio het proces op weg naar de RES 2.0. De RES 2.0 wordt in juli 2023 opgeleverd, conform de afspraken in het Klimaatakkoord. De RES 2.0 is een voortzetting en verdieping van de RES 1.0. De RES 1.0 is dus het vertrekpunt voor de RES 2.0. Ook daarvoor wordt de samenwerkingsstructuur uit de RES 1.0 voortgezet.

2.3. Volksvertegenwoordigers

Het is belangrijk dat de democratische legitimiteit goed wordt geborgd. Dat betekent een goede betrokkenheid van volksvertegenwoordigers. Zij hebben een formele rol in het besluitvormingsproces:

- Bij het borgen van de RES in het omgevingsbeleid en omgevingsinstrumenten zoals een bestemmingsplan (gemeenten) en omgevingsverordening (provincie).
- Bij het vastleggen van zoekgebieden in het omgevingsbeleid, inclusief het vaststellen van de inrichting van procesparticipatie.
- Het zich uitspreken als bevoegd gezag.
- Bij het borgen van beleid voor proces- en financiële participatie.

CONCEPT

- Bij het vaststellen van de startnotitie RES 2.0.
- Bij het vaststellen van de RES 2.0, inclusief het meegeven van wensen en bedenkingen.

Belangrijk is dat volksvertegenwoordigers goede toegang hebben tot de benodigde informatie voor besluitvorming.

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022), PS-verkiezingen en waterschapsverkiezingen (maart 2023) stelt de energieregio een introductietraject voor de RES op, zodat volksvertegenwoordigers goed beslagen ten ijs komen. De RES-programmaorganisatie initieert dit. Gemeenten, provincies en waterschappen voegen daar elk hun eigen ambities en (lokale) vraagstukken aan toe. Dit programma wordt aangeboden via de griffies. Met de ondersteuning beogen we dat de volksvertegenwoordigers het grote verhaal kunnen uitleggen aan hun bewoners, van landelijke noodzaak naar lokale vertaling.

De volksvertegenwoordigers hebben een belangrijke rol bij de start van het proces naar de RES 2.0. In het tweede kwartaal van 2022 geven volksvertegenwoordigers de eerste kaders mee voor het proces naar de RES 2.0, dit mede op basis van de ingediende moties. De bestuurders stellen de startnotitie RES 2.0 vast ook in hetzelfde kwartaal. In het derde kwartaal van 2022 wordt de startnotitie voorgelegd voor vaststelling aan volksvertegenwoordigers.

Tussentijds worden volksvertegenwoordigers geïnformeerd, onder andere via de monitor van de RES, waarin de voortgang van de realisatie van de ambitie wordt gevolgd. De monitor verschijnt twee keer per jaar. Zo kunnen volksvertegenwoordigers de voortgang van de RES volgen.

Tijdens regionale raadsbijeenkomsten (per deelregio) worden raadsleden, statenleden en leden van het AB geïnformeerd over de stand van zaken binnen de RES. Ook worden de volksvertegenwoordigers uitgenodigd voor kennissessies.

CONCEPT

3. Elektriciteit

3.1. Opgave

Tekst NHN:

NHN zet zich in voor de realisatie van 3,6 TWh zonne- en windenergie op land in 2030. Dit is een optelsom van de ambities voor nieuwe opwek (totaal 1,50 TWh), de bestaande opwekking en de pijplijnprojecten (projecten waarvoor de vergunning al verleend is, maar die nog niet gerealiseerd zijn) (totaal 2,08 TWh) in 2020. Daarnaast nog 1,1 TWh kansen op IJsselmeer (Wieringerhoek).

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Totaal	Bestaand	Nieuw te realiseren
Kop van Noord-Holland	2,27 TWh	1,75 TWh	0,52 TWh
Westfriesland	0,7 TWh	0,23 TWh	0,47 TWh
Regio Alkmaar	0,62 TWh	0,1 TWh	0,52 TWh

Daarnaast is er een potentie van 1,1 TWh met het Buitendijks Plan Duurzaam Leefbaar (Wieringerhoek). Deze telt niet mee in het bod.

Tekst NHZ:

De ambitie van NHZ staat op 2,7 TWh opwek van hernieuwbare energie op land, met een bestaande opwek van 0,7 TWh.

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Theoretische potentie	Bestaand	Nieuw
Amstelland	0,4 TWh	60 GWh	344 GWh
Amsterdam	0,7 TWh aanbod 127 MW wind (296 GWh), (huidig 75 MW) 400 MW (380 GWh) zon op grote daken 150 MW (140 GWh) zon op kleine daken		
Gooi- en Vechtstreek	0,23 TWh	30 GWh	199 GWh
Haarlemmermeer	0,7 TWh	120 GWh	577 GWh
Ijmond en Zuid-Kennemerland	0,56 TWh	160 GWh	400 GWh
Zaanstreek/Waterland	0,41 TWh	90 GWh	320 GWh

3.2. Operationele doelen

Om goed te kunnen bepalen of de energieregio op koers ligt voor de doelen van 2030 en om te bepalen welke activiteiten nodig zijn in de periode 2022-2025, stelt de energieregio in dit uitvoeringsprogramma operationele doelen vast.

CONCEPT

Deze operationele doelen zijn:

- In 2025 zijn alle benodigde vergunningen om de ambitie te kunnen realiseren afgegeven. Dit is conform de afspraken uit het Klimaatakkoord en noodzakelijk om de ambitie voor 2030 te kunnen halen. Dat betekent dat de benodigde vergunningen voor wind en wind en zon in 2023 zijn aangevraagd.
- Voor zon op land dienen de benodigde vergunningen in 2024 te zijn aangevraagd.
- In 2025 is het streven om minimaal de helft van de opgave gerealiseerd te hebben in de regio.
- In 2023 is minimaal 20% van de ambitie gerealiseerd. Het betreft hierbij het theoretisch potentieel, de bestaande en pijplijn-projecten tellen hierin niet mee.
- In 2022 hebben alle RES-partijen de zoekgebieden verankerd in de omgevingsvisie, tenzij bewust een andere route gekozen wordt, waarbij vergunningen nog steeds tijdig afgegeven worden.
- In 2022 hebben alle RES-partijen vastgelegd welke kaders voor participatie zij wensen te hanteren, inclusief de kaders voor financiële participatie. Dit is onderling afgestemd voor de grensoverschrijdende zoekgebieden of voor zoekgebieden nabij gemeentegrenzen. Dit is o.a. gebaseerd op de aanbevelingen van de evaluatie communicatie & participatie en bestaande, goed werkende participatiemethoden die NP RES heeft geïnventariseerd. Deze timing is noodzakelijk in het licht van het verankeren van zoekgebieden en de vergunningverlening.
- In 2022 is er zicht op de infrastructuur en op waar de regio als eerste aan de slag kan.
- In 2023 zijn de zoekgebieden verankerd in het Omgevingsplan, tenzij gekozen wordt voor het huidig ruimtelijk instrumentarium of een andere route waarbij vergunningen tijdig afgegeven worden.

De monitoring van de operationele doelen vindt plaats in het monitoringsprogramma (zie hoofdstuk 8).

3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Dit geldt voor opwek op land, zon op parkeerplaatsen en op/bij infrastructuur. Zon op dak is niet vergunningplichtig en hoeft daarom niet te worden geborgd in omgevingsbeleid.

Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch te borgen. In de partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OV NH 2020) zijn de RES'en 1.0 leidend voor wind op land.

Het bevoegd gezag – veelal de gemeente – bepaalt hoe de RES vertaald wordt naar het omgevingsbeleid. Het gaat daarbij zowel om de inpassing van grootschalige energieopwek, als om benodigde ruimte voor de aanpassing van energie-infrastructuur.

Bevoegd gezag	**Huidige Elektriciteitswet**	**Nieuwe Energiewet**
Rijk	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 50 MW	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 100 MW
Provincie	Wind: 5-100 MW	Wind: 15-100 MW Zon: 50-100 MW
Gemeente	Wind: minder dan 5 MW Zon: tot 50 MW	Wind: tot 15 MW Zon: tot 50 MW

Tabel: Wie is wanneer bevoegd gezag?

CONCEPT

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat op 1 januari 2025 alle benodigde vergunningen dienen te zijn afgegeven, zodat in 2030 de 35 TWh zon en wind ook operationeel zijn. Decentrale overheden spannen zich tevens in om zo snel als mogelijk planologische zekerheid te bieden aan initiatiefnemers, door de RES te vertalen naar omgevingsbeleid en omgevings- c.q. bestemmingsplannen. Door de partiële herziening OV NH 2020 zijn de RES'en 1.0 al leidend voor wind op land. Daarmee ontstaat ruimte voor gemeenten om plannen voor windenergie mogelijk te maken binnen de vastgestelde zoekgebieden voor wind en wind en zon uit de RES 1.0. Daarnaast is in de RES 1.0 afgesproken dat er voorlopig ruimte blijft voor zonne-energie-initiatieven buiten de vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie uit de RES 1.0. Uiteindelijk worden deze zoekgebieden meegenomen in de RES 2.0, de RES 3.0 en verder. Ook voor inwoners is het belangrijk om duidelijkheid te hebben over het beoogde proces en de tijdslijnen van verankering in het Omgevingsbeleid.

Terugrekenend betekent het dat:

- In 2025 alle benodigde vergunningen zijn afgegeven
- In 2023 alle benodigde vergunningaanvragen voor wind en wind + zon moeten zijn ingediend
- In 2024 alle benodigde vergunningaanvragen voor zon moeten zijn ingediend
- Zoekgebieden in 2022 verankerd dienen te worden in de Omgevingsvisie (onder de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt) dan wel in de structuurvisie (onder de nu geldende Wet ruimtelijke ordening)
- Op basis van de Omgevingsvisie/structuurvisie stelt de gemeente een Omgevingsplan (onder de Omgevingswet) of bestemmingsplan (onder de Wet ruimtelijke ordening) op. Dit zal eind 2022, begin 2023 gereed moeten zijn.
- Omdat de Omgevingsvisie volgens de Omgevingswet formeel pas in 2024 gereed hoeft te zijn, geldt in die gemeenten waar het voornemen is de Omgevingsvisie in 2024 vast te stellen, dat de zoekgebieden dan dienen te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium, oftewel het bestemmingsplan. Dit zal begin 2023 gereed dienen te zijn.

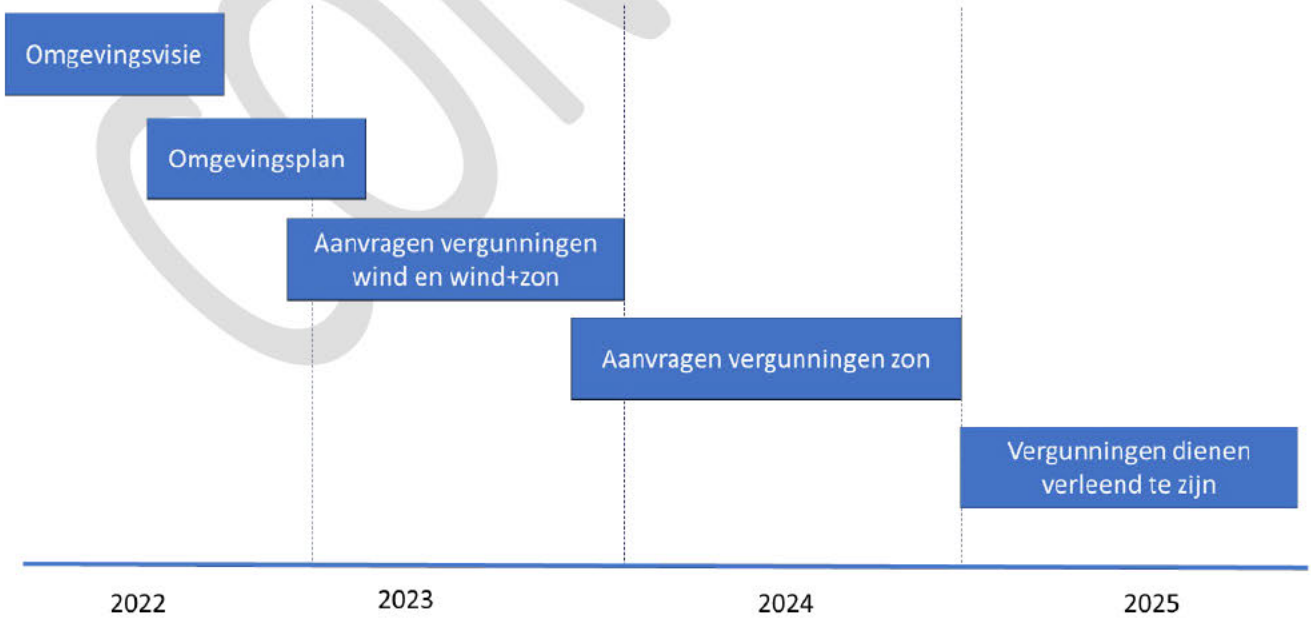

Figuur xx: Overzicht stappen naar vergunningverlening

CONCEPT

De hierboven omschreven stappen beschrijven de “koninklijke route”. Als deze niet haalbaar blijkt te zijn, dan kan ook meteen een omgevingsplan/bestemmingsplan worden opgesteld, zonder voorafgaande visie. Er kunnen zelfs omgevingsvergunningen worden verleend zonder dat er een bestemmingsplan/omgevingsplan is waarin de RES ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. De voorkeur verdient echter om zo veel als mogelijk de hiervoor omschreven stappen te volgen, ook omdat dit de meeste participatiemomenten oplevert.

Reeds vergunde projecten, buiten de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0, blijven doorgang vinden. Deze trajecten zijn vaak al eerder gestart, voor het vaststellen van de RES 1.0.

De verder uitwerking van de zoekgebieden wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan andere omgevingsprocessen en gebiedsopgaven (zoals bodemdaling, stikstof, klimaatadaptatie, ecologie/natuur). De RES programma-organisatie biedt hierin ondersteuning.

3.4. Lokaal eigendom en participatie

In de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling staan regels over participatie. Als overheden instrumenten van de Omgevingswet vaststellen, zoals het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening of een projectbesluit, moeten ze aangeven hoe belanghebbenden betrokken zijn bij de totstandkoming van deze instrumenten en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten ook aangeven hoe ze hun eigen participatiebeleid hebben ingevuld.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor participatie. Die geeft in zijn vergunningaanvraag aan of en hoe belanghebbenden betrokken zijn. Gemeenten kunnen in hun beleid een inspanningsverplichting opnemen voor een zorgvuldig participatieproces. Van belang is dat gemeenten en provincie hierover in 2022 een besluit nemen.

Daarnaast is in het Klimaatakkoord een streven naar 50% lokaal eigendom afgesproken. Gemeenten kunnen dit niet afdwingen. Het streven kan wel worden opgenomen in lokale beleidskaders. Van belang is dat elke gemeente dit opneemt in haar beleidskaders in 2022, een inspanningsverplichting, zoals geadviseerd in de Leidraad Financiële Participatie, het uitgangspunt is.

In de RES 1.0 is afgesproken dat ook na vaststelling van de RES 1.0 de (boven)regionale samenwerking en afstemming wordt voorgezet. Binnen de RES onderscheiden we drie fasen. 1) Van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur; 2) Van zoekgebieden en locaties naar vergund projecten aan te sluiten op netinfrastructuur; en 3) van vergunde projecten naar gerealiseerd project aangesloten op netinfrastructuur.

De regio kent de volgende typen zoekgebieden:

- Zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van de gemeente vallen -> gemeente is in de lead
- Zoekgebieden die gemeentegrensoverschrijdend zijn -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden of clusters van zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen -> gemeenten en provincie maken afspraken, regierol provincie
- Energieregio-overstijgende gebieden

CONCEPT

Voor alle zoekgebieden zullen de tijdslijnen worden afgestemd met de netbeheerder, om elkaar optimaal wederzijds inzicht te kunnen geven. Daarmee kan de planning van opwek en van energie-infrastructuur op elkaar worden afgestemd. Ook de veiligheidsregio wordt vanaf het begin betrokken.

We spreken daarover het volgende af met elkaar:

Fase 1: van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur

- Voor **zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van een gemeente** vallen, zonder effect voor een naburige gemeente, is de gemeente zelf in de lead.
  - Uitgangspunt is zorgvuldige participatie. Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.
  - In Omgevingsvisies is een afweging gemaakt tussen verschillende functies in een gebied. Met de RES is een sectorale afweging gemaakt. De integrale afweging met andere functies moet nog plaats vinden en landen in de Omgevingsvisie en uiteindelijk in de bestemmingsplannen of Omgevingsverordening.
  - Ook zal bekeken worden of een plan-MER noodzakelijk is voor de verdere uitwerking van een zoekgebied naar een projectlocatie.
  - Conform de Omgevingswet dienen gemeenten uiterlijk in 2024 hun Omgevingsvisie gereed te hebben. Sommigen hebben dit traject voor de RES reeds afgerond on der de Wet ruimtelijke ordening in een structuurvisie, de meeste gemeenten nog niet. Belangrijk voor de realisatie van Opwek op land is dat initiatiefnemers tijdig planologische zekerheid hebben. Wachten op de Omgevingsvisie in 2024 is dan te laat. Dat betekent dat in die gevallen, waarin het voornemen is om de Omgevingsvisie in 2024 af te ronden, het zoekgebied dient te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium (bestemmingsplannen). Deze dienen uiterlijk 2023 gereed te zijn.
  - Streven is om de vastlegging in de Omgevingsvisie in 2022 afgerond te hebben.
- **Gemeenten met gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden** of zoekgebieden liggend aan of nabij gemeentegrenzen maken uiterlijk Q2-2022 afspraken met elkaar op de volgende onderdelen:
  - Afstemming van het participatieproces, inclusief financiële participatie. Doel hierbij is dat aanliggende gemeenten van het zoekgebied vroegtijdig hun inwoners kunnen informeren over het participatieproces dat de voor het zoekgebied verantwoordelijke gemeente gaat uitvoeren. Tevens is het belangrijk om duidelijkheid te scheppen, bijvoorbeeld over de mogelijkheid van inwoners van buurgemeenten om financieel deel te nemen in het project. De rol van de provincie verschilt, afhankelijk van het zoekgebied. Zo heeft zij een faciliterende rol bij Holendrecht, bij de A7-A9 juist een regisserende rol.
  - Onderlinge afstemming van de tijdslijnen in het proces van concretisering. Doel daarbij is elkaar vroegtijdig te informeren over welke stappen de gemeente zet bij het verder concretiseren van het zoekgebied.
  - Onderlinge afstemming over de aanpak om te komen tot een plan/project-MER, indien nodig.
  - Samen werken aan het te gebruiken afwegingskader, inclusief aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en –samenhang van het gebied (gebiedsgericht werken) en voor mogelijke andere toekomstige (opvolg-)functies in het betreffende zoekgebied.
  - Afstemming instrument vastleggen zoekgebied, oftewel wordt het vastgelegd in het Omgevingsplan (meest logisch) of via een andere route?

CONCEPT

- **Gemeenten met zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen**, zullen de betreffende gemeenten ten minste informeren over de tijdslijnen, het participatieproces, het afwegingskader dat zij hanteren en de wijze waarop zij het zoekgebied wensen vast te leggen. Zij bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende. Deze afspraken liggen uiterlijk Q2-2022 – en zoveel eerder als mogelijk – vast en maken onderdeel uit van het vast te stellen participatiebeleid. Tevens maken gemeenten afspraken, indien de energie-infrastructuur in omliggende gemeenten aangepast dient te worden. Zij stemmen dan tijdslijnen en proces af.
- **Zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen** (bovenregionale clusters), worden samen uitgewerkt door gemeenten en provincie. Provincie en gemeenten maken onderlinge afspraken over de aanpak om deze (clusters van) zoekgebieden uit te werken, de doorvertaling van de uitgangspunten naar concrete criteria in de uitwerking, de tijdslijnen en de communicatiemiddelen. Een aantal van deze clusters zijn reeds opgenomen in de RES 1.0 (zie kader). Deze afspraken zijn Q2-2022 gereed. Vanuit haar rol als bewaker van de landschappelijke samenhang heeft de provincie een regierol.
- De provincie ondersteunt gemeenten waar nodig bij zoekgebieden liggend in beschermingsregimes. Gemeenten staan hier in eerste instantie zelf voor aan de lat.
- Voor **Energieregio-overstijgende gebieden** geldt dat samen met relevante overheidspartijen wordt gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking. De timing hiervan verschilt per gebied, maar allen zijn voor gereedkoming van de RES 2.0 (juli 2023) afgerond.

Fase 2: van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur

- In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Zij leggen dit vast in een overeenkomst. Indien passend, zijn de grondeigenaar en indien niet de initiatiefnemer, maar wel betrokken, de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.
- Gemeenten leggen het streven naar 50% lokaal eigendom (NHN: per project) vast in een beleidskader en verschaffen vroegtijdig duidelijkheid aan initiatiefnemers over de gewenste inrichting van het lokaal participatieproces en lokaal eigendom, te weten in 2022. Zodoende kan hier bij de vergunningverlening aan worden getoetst en worden wensen/eisen t.a.v. (financiële) participatie gehandhaafd. In het beleidskader wordt ook rekening gehouden met het geval dat 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald. Basis voor het beleidskader is de leidraad financiële participatie van de provincie Noord-Holland.
- In sommige gevallen dient het waterschap ook een vergunning af te geven. In dergelijke gevallen maken waterschap en bevoegd gezag afspraken over de vergunningverlening.

CONCEPT

Programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

Via het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Decentrale overheden kunnen middels een aanvraag bij de minister een beroep doen op dit aanbod.

Het OER-programma werkt concreet aan het voorbereiden en aan de markt aanbieden van locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie. Bij de voorbereiding en uitvoering van de projecten maakt het programma gebruik van een gefaseerde aanpak. Deze bestaat uit een voorverkennings-, verkennings-, planvormings-, realisatie- en exploitatiefase.

De eerste drie fasen hebben betrekking op de mate van voorbereiding van het project. In de realisatiefase vindt de openbare inschrijvingsprocedure plaats en wordt de overeenkomst voor de realisatie van het energiepark gegund. In de exploitatiefase realiseert en exploiteert de winnende marktpartij het energiepark. Bij de voorbereiding wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de locatie en de omgeving. Binnen de verschillende fases is ruimte om maatwerk te leveren om op de project specifieke behoeften in te spelen.

In de RES Noord-Holland Noord is de A9-A22 opgenomen in de voorverkenningsfase.

In de RES Noord-Holland Zuid is de A9-A5 opgenomen in de voorverkenningsfase.

Fase 3: van vergunde projecten naar gerealiseerd projecten aangesloten op netinfrastructuur

- In deze fase maken initiatiefnemer, netbeheerder en omgeving vooral afspraken met elkaar, over het voorkomen van overlast, timing van werkzaamheden en dergelijke. Maar ook de gemeente heeft een rol, bijvoorbeeld het handhaven van de gestelde vergunningseisen of de monitoring van klachten. De gemeente monitort de voortgang in de realisatie.
- Ook brandweer en omgevingsdienst zijn hierbij betrokken, tijdens de melding van de start van een project en voer een controle uit bij de oplevering van een project.

3.5. De rol van de programma-organisatie

In dit geheel heeft de programma-organisatie een ondersteunende rol: het vastleggen van zoekgebieden ligt immers bij de decentrale overheden. De programma-organisatie verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland kennisdeling, zodat gemeenten met projecten in dezelfde fase van elkaar kunnen leren, koppelt partijen aan elkaar en faciliteert zo het komen tot onderlinge afspraken. Verder heeft de programma-organisatie een monitorende rol.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Helderheid provinciale beschermingsregimes	Afhankelijk van zoekgebied	Provincie
	Afspraken gemeente-aangrenzende zoekgebieden	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Afspraken gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden	Q2-2022	Gemeenten, provincie, evt. waterschap
	Afspraken uitwerking bovenregionale clusters	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden binnen gemeentegrenzen in Omgevingsvisie	Q4-2022	Gemeenten
	Vastleggen participatiebeleid en lokaal eigendom	Q4-2022, of zoveel eerder als mogelijk.	Gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden in Omgevingsplan	Q4-2023	Gemeenten
	Energieregio-overstijgende gebieden, zoals Groene Hart en IJsselmeer – gezamenlijke afspraken	Voor 1 juli 2023	Betrokken RES-partijen
	Overeenkomst initiatiefnemer en bevoegd gezag	Fase vergunningverlening	Initiatiefnemer, bevoegd gezag, evt. netbeheerder
	Evt. afspraken waterschap-gemeente, indien waterschap ook vergunningverlener	Fase vergunningverlening	Waterschap, gemeente
	Monitoring voortgang	Fase realisatie	Bevoegd gezag

In de bijlage geven we aan welke ondersteuning de provincie biedt in het verankeren van duurzame energieprojecten in het omgevingsbeleid.

CONCEPT

Grondgebonden hernieuwbare elektriciteit

Windenergie en zonne-energie op land kennen hun eigen traject, waarbij het met name draait om zorgvuldige ruimtelijke inpassing, waarbij geluid en natuur een grote rol spelen, de participatie en het beschikbaar hebben van voldoende netinfrastructuur. Dat laatste is cruciaal voor de realisatie. In de verschillende fasen van verankering en vergunningverlening wordt overlegd met de netbeheerder.

Taskforce Energie-infrastructuur

Het elektriciteitsnetwerk heeft in grote delen van Noord-Holland de maximale capaciteit bereikt.

Liander werkt samen met TenneT op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet, zodat de knelpunten opgelost kunnen worden. Dat kunnen zij niet alleen, de provincie en gemeenten zijn daarbij nodig. Zij kunnen ervoor zorgen dat ruimte voor energie-infrastructuur integraal opgenomen wordt in omgevingsbeleid, waardoor ruimtelijke procedures uiteindelijk sneller kunnen verlopen.

Eind 2020 is de Taskforce Energie-infrastructuur opgericht. Hierin werken Liander, TenneT en de provincie Noord-Holland samen. Als eerste pakt de Taskforce de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet aan. De Taskforce zet zich ervoor in dat deze netuitbreidingen tijdig worden gerealiseerd en onderzoekt, indien nodig, waar deze versneld uitgevoerd kunnen voeren. Daarnaast biedt de Taskforce in de tussentijd waar mogelijk hulp bij innovatieve, slimme netoplossingen die geen extra transportcapaciteit vragen.

De derde activiteit van de Taskforce is prioriteit aanbrengen in de verschillende grote opgaven die impact hebben op de energie-infrastructuur. Door deze grote opgaven te programmeren, kan beter ingeschat worden wat nodig is voor het bouwen van een toekomstig en integraal energiesysteem (2050), waarbij energieopslag, uitwisseling tussen energiedragers, distributie, vraag en productie op elkaar is afgestemd.

Het programmeren en toewerken naar een toekomstbestendig energiesysteem vraagt om het maken van gezamenlijke keuzes in de regio. Gemeenten hebben daarin ook een rol. Vanuit de Taskforce is een plan van aanpak 'programmering energie-infrastructuur' opgesteld, de eerste stap is om deze aanpak in een pilot (in een deelregio) te toetsen en verrijken.

Daarnaast heeft de provincie een eigen Taskforce Energie-infrastructuur opgericht.

Acties voor energie-infrastructuur

Wat	Wie	Wanneer
Totaaloverzicht maken van projecten verzwaring elektriciteitsnet (incl status, planning en bevoegd gezag)	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Ruimte voor energie-infrastructuur opnemen in omgevingsbeleid	Gemeenten, provincie	2022
Afspraken maken over de inzet planologisch juridische instrumenten door provincie (wat, wanneer en waarvoor)	Netbeheerders, provincie, gemeenten	Q1 - 2022
Opstellen plan van aanpak programmeren	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Uitvoeren en evalueren pilot programmeren	Taskforce energieinfra	Q1/Q2-2022

Tevens speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijl-uitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen. Het RIVM gaat samen met de GGD'en invulling aan geven aan het Expertisepunt. De GGD'en hebben namelijk een belangrijke rol in de kennisduiding, keuze voor, verspreiding en toepassing van de kennisproducten in regionale en lokale praktijk.

De snel gegroeide aandacht voor de gezondheidseffecten van windturbines raakt veel partijen. Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

Zon op dak, parkeerplaatsen en langs infrastructuur: de doelgroepenaanpak

Zon op dak, op parkeerplaatsen en/of langs infrastructuur kent verschillende doelgroepen, elk met eigen knelpunten in de realisatie. Algemeen bezien, vallen de volgende knelpunten te destilleren:

- Onvoldoende financiële prikkels of beperkt budget
- Beperkte kennis en capaciteit
- Beperkte verzekerbaarheid van zonnepanelen
- (Benodigde) dakconstructies en/of versterkingen
- Beperkte financieringsmogelijkheden
- Onvoldoende netcapaciteit

Zaken als kennisdeling over welke aanpak wel en niet werkt, over technologische ontwikkeling (zoals lichtgewicht zonnepanelen), ondersteuning met projectleiders die projecten weten te realiseren en een gezamenlijke lobbyagenda vanuit de regio om de ambities voor zon op dak waar te maken, voor die knelpunten die bovenregionaal spelen, worden vanuit de regio ontwikkeld. Daarbij speelt de programma-organisatie een initiërende en faciliterende rol.

Er zijn per doelgroep ook specifieke knelpunten en kansen. Daarom ontwikkelt de regio een doelgroepenaanpak, gericht op de volgende doelgroepen:

1. Bedrijven
2. Agrarische daken
3. Maatschappelijk vastgoed (inclusief parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van de overheid)
4. Woningcorporaties

CONCEPT

Per doelgroep worden publiek-private afspraken gemaakt tussen decentrale overheden, netbeheerders en marktpartijen, waarin wordt afgesproken hoe samen op te trekken om zon op deze elementen en daarmee het dubbel ruimte gebruik te stimuleren.

Ad 1. Bedrijven

Bij bedrijven kan gebruik worden gemaakt van lokale ondernemersverenigingen en bedrijvenorganisaties, indien aanwezig. Daarmee wordt het mogelijk om voor het gehele bedrijventerrein zon op dak of aanliggende parkeerplaatsen te regelen, of ten minste voor meerdere geïnteresseerde partijen. Door het samen te doen kan een inkoopvoordeel worden behaald. Door per gemeente of per deelregio een vast loket of een vaste accountmanager voor zon op dak te benoemen, is duidelijk voor de bedrijven waar zij terecht kunnen. Veelal wordt dit gecombineerd met een inzet op energiebesparing.

Het betekent inzet op ontzorging: het in kaart brengen van knelpunten en een duidelijke aanpak daarvoor ontwikkelen. Ontzorging kan verschillende vormen aannemen, via de keuze van goede installateurs, evt. extra financieringsbehoefte, hulp bij subsidie-aanvraag, een kwaliteitstoets en jaarlijkse controle en verzekeringstips. Daarbij is tevens aandacht voor overleg met de netbeheerder over de beschikbare netcapaciteit en mogelijke oplossingen. Het ontwikkelbedrijf Noord-Holland-Noord stimuleert en ondersteunt initiatieven op bedrijventerreinen.

De kennis die wordt opgedaan, wordt gedeeld binnen de (deel)regio. Daarmee hoeft niet eenieder het wiel opnieuw uit te vinden.

Gemeenten krijgen tot slot vanaf juli 2022, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wettelijke mogelijkheid om zon op industriegebouwen te verplichten. De regio pakt dit volgordelijk aan: eerst inzetten op ontzorging en ondersteuning, daarna een verplichting. Een verplichting zal in overleg in de deelregio's ingevoerd worden. Ook hierin kan van elkaar geleerd worden. Noord-Holland-Zuid: Zo voert Amsterdam hier binnenkort een pilot op uit.

Ad 2: Agrarische daken

Het grootste knelpunt bij agrarische daken is de netcapaciteit. Via de Taskforce Energieinfrastructuur werken de netbeheerders en de provincie samen om de geplande netuitbreidingen tijdig te realiseren. Deze netuitbreidingen lossen huidige knelpunten in de capaciteit van het elektriciteitsnet op.

De eerste focus ligt daarom op de netcapaciteitsproblematiek. Er is aandacht voor het project Erf van de Toekomst en matching van vraag en aanbod op het erf, o.a. door elektrificatie van processen. Bij de ontwikkeling van zon op agrarische daken is de netwerkbeheerder vroegtijdig betrokken om teleurstelling van het niet aan kunnen sluiten op het elektriciteitsnetwerk te voorkomen en om inzicht te geven in de mogelijkheden wat wel kan.

Voor agrarische daken zijn verder verschillende subsidies beschikbaar, die helpen om de business case rond te maken.

Ad 3: Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed dat in handen van gemeenten, provincie of waterschappen is, biedt kansen om te verduurzamen: de overheden gaan hier immers zelf over. Dit geldt in belangrijke mate ook voor

CONCEPT

parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van gemeenten, provincie of rijk. Tegelijkertijd is een belangrijke kwestie duidelijkheid over de toekomst van deze ruimte, denk aan bijvoorbeeld nieuwbouw bij scholen of toekomstig gebruik van parkeerplaatsen. Ook zijn er nog onbeantwoorde vragen, zoals 'hoe om te gaan met gesplitst juridisch en economisch eigendom'. Daarnaast zijn ook hier zaken als dakconstructie, verzekerbaarheid en onderhoudsprogramma's van belang.

Gemeenten, provincie en waterschappen ontwikkelen elk eigen beleid voor hun maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte. Binnen de regio wordt kennis uitgewisseld over de aanpak. Daarnaast maken we gebruik van de expertise van organisaties als Schooldakrevolutie. Tot slot zorgt de regio ervoor dat kennis wordt ontsloten vanuit andere regio's en/of sectoren. Voor zon langs infrastructuur van het rijk werken we samen met Rijkswaterstaat binnen het OER programma.

Ad 4: Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben te maken met de verhuurdersheffing en het aardgasvrij maken van hun woningen. Dat beperkt de investeringsgelden, zeker omdat niet alles terugverdiend kan worden via de huur. Het afschaffen van de salderingsregeling werkt daar extra knellend op. Per gemeente zal met woningcorporaties in overleg getreden worden over hun verduurzamingsplannen en de mogelijkheden elkaar te ondersteunen. Samen zullen gemeenten kennis uitwisselen over wat wel en niet werkt.

Rol van de programma-organisatie

De programma-organisatie faciliteert de gesprekken met de verschillende doelgroepen en hun branche-organisaties, om tot een gezamenlijke aanpak te komen. De programma-organisatie ontwikkelt deze samenwerkingsafspraken. Daarnaast ontsluit de programma-organisatie kennis uit de deelregio's, netbeheerders, RES-partijen en de Taskforce Energieinfrastructuur. Tot slot kan de programma-organisatie, maar ook de RES-partijen uit de regio, lobbyen om knelpunten aan te pakken. Programma-organisatie en gemeenten werken hier nauw op samen.

	Wat	Wie	Wanneer
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: bedrijven(terreinen)	Deelregio in samenwerking met gemeenten en ondernemersorganisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: agrarische daken	Regio, in samenwerking met gemeenten en LTO Noord	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: maatschappelijk vastgoed	Regio, in samenwerking met gemeenten, provincie, sectororganisaties	Q2-2022
	Aanpak maatschappelijk vastgoed	Gemeenten	
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: woningcorporaties	Deelregio	Q2-2022
	Besluit beleid verplichting zon op bedrijvendaken	Gemeenten	Q4-2022
	Uitvoering per doelgroepenaanpak		2022-2025

CONCEPT

4. Regionale Structuur Warmte

Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 is één van de opgaves uit het Klimaatakkoord. Dit betreft een omslag van aardgas naar duurzame warmtebronnen. De gemeenten zijn de regisseurs van de warmtetransitie. In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op hoe we met de Regionale Structuur Warmte de gemeenten kunnen ondersteunen. Centraal staat dan waar en welke meerwaarde er is voor bovengemeentelijke samenwerking, dit geldt in het bijzonder voor warmtebronnen en de bijbehorende infrastructuur.

De gemeenten hebben, of doen dat binnenkort, Transitievisies Warmte opgesteld. Tijdens het RES-traject is een Regionale Structuur Warmte 1.0 (RSW 1.0) opgesteld in de energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RSW 1.0 biedt alleen zicht op theoretische potentie van de warmtebronnen, warmtevraag en bestaande warmte-infrastructuur. Er is nog niet gekeken naar de technische potentie en de koppeling met de warmtevraag.

Bij de uitvoering van de RSW maken we in de eerste plaats een actualisatie van de bovengemeentelijke aspecten van de warmtetransitie. Dit op basis van een analyse van de Transitievisies Warmte. In de tweede plaats maken we een analyse van wat de kansen en risico's zijn voor de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur. Hierbij gaan we ook in op de relatie met het energiesysteem, leefomgeving en maatschappelijke betrokkenheid. In de derde plaats werken we routes uit om tot de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur te komen.[1] Ten behoeve van deze activiteiten richten we ook de governance van warmte in relatie tot de RES anders in.

4.1. Opgave

In het grootste deel van de energieregio Noord-Holland Noord wordt er ingezet op kleinere, lokale warmtebronnen. Een uitzondering hierop is de regio Alkmaar. In Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk en Heiloo wordt namelijk actief gekeken naar de mogelijkheden van het uitbreiden van het bestaande warmtenet van HVC. Daarnaast wordt er in Hoorn gewerkt aan een nieuw warmtenet in de wijk Kersenboogerd, waarbij onderzocht wordt of het net in de toekomst uitgebreid kan worden naar omliggende wijken. Zo wordt op termijn voldoende schaal bereikt om geothermie als bron mogelijk te maken. Tot die tijd zet Hoorn in op kleinschaliger lokale warmtebronnen, zoals aquathermie. Verder wordt onderzocht of het warmtenet van Agriport A7 uitgebreid kan worden richting een aantal wijken in de kern Medemblik.

In de regio Noord-Holland Zuid zijn al enkele (bovengemeentelijke) warmtenetten aanwezig, bijvoorbeeld in de regio Amsterdam dat door loopt naar Almere. Daarnaast zijn er lokale warmtenetten in onder meer Purmerend, Zaanstad en Amstelveen. Ook zijn er projecten in ontwikkeling, zoals in Haarlem Bovengemeentelijke warmtebronnen zijn bronnen die voor een aantal gemeenten of deelregio's relevant kunnen zijn. In de RSW 1.0 zijn vastgesteld: geothermie, aquathermie, verbranding

[1] Meer toelichting op deze stappen in het Werkblad Handreiking RES 2.0 (publicatie volgt in november dit jaar).

CONCEPT

van vaste biogrondstoffen, restwarmte uit de industrie, afvalverbrandingsinstallaties en datacenters en hernieuwbaar gas (groen gas en waterstofgas als energiedrager). De potentie van deze warmtebronnen voor de energieregio moet nog verder verkend worden.

4.2. Operationele doelen

Warmtevraag
Met warmtevraag wordt bedoeld: de vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater. Deze vraag komt vanuit woningen en gebouwen, landbouw (met name glastuinbouw) en de industrie. De RSW richt zich qua vraag primair op de gebouwde omgeving.

Noord-Holland (regio's noord en zuid)	
Doel	**Tussendoel**
Duurzame invulling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving voor Noord-Holland Noord in 2050	260.000 woningen aardgasvrij in 2030 (20% woningvoorraad)
In de figuren 2 en 3 wordt de warmtevraag in NHN resp. NHZ weer gegeven.	

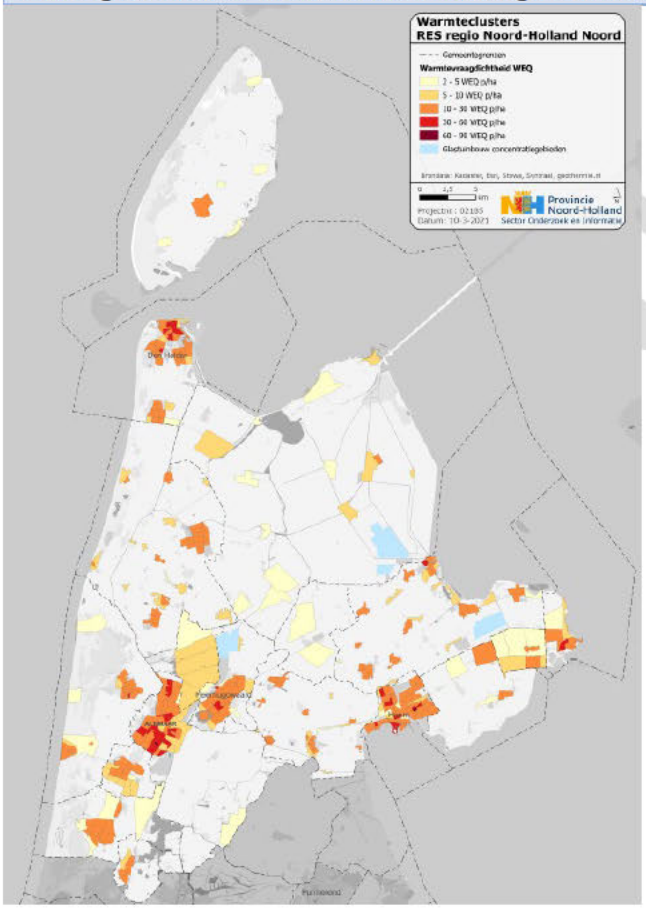

Figuur 2: Warmtevraag Noord Holland Noord gebouwde omgeving

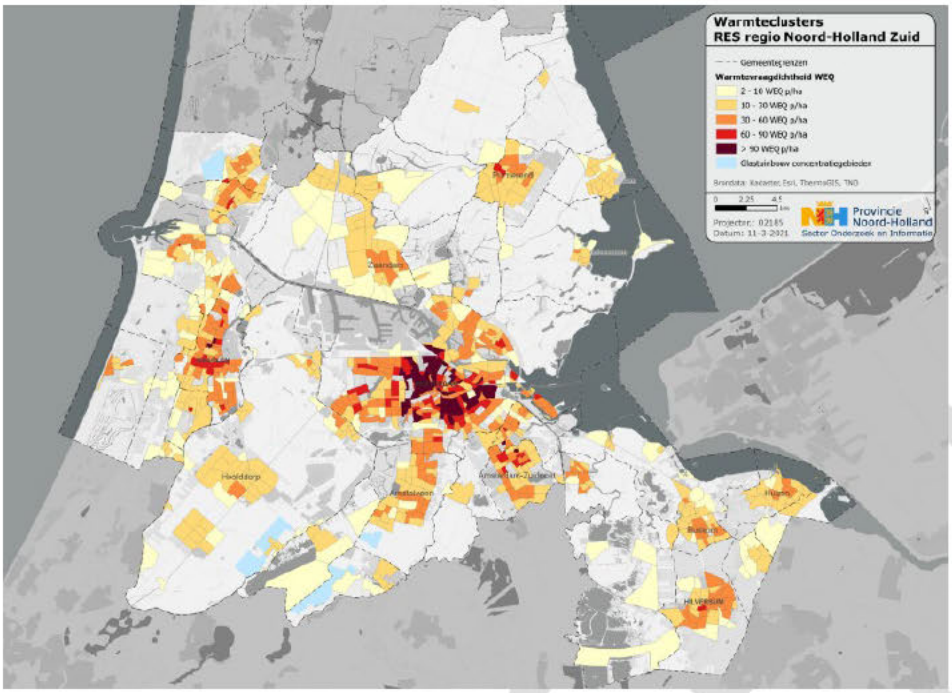

Figuur 3. Warmtevraag Noord-Holland Zuid gebouwde omgeving

4.3. Activiteiten

Concreet laten de doelstellingen zich vertalen naar de volgende acties:

	Wat	Wanneer	Wie
	Actualisatie van vraag en aanbod warmte op basis van Transitievisies Warmte	2021	Gemeenten, hierbij ondersteund door SpDE.
	Inventarisatie kansen en risico's bovengemeentelijke warmtebronnen en daarbij behorende infrastructuur (korte en lange termijn).	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma-organisatie
	Voor NHZ de inrichting van een nieuwe governance structuur	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma
	Per deelregio wordt verkend of een warmteregisseur aangesteld dient te worden.	2022– 2022	Deelregio's, indien gewenst met ondersteuning vanuit warmteteam provincie.
	In kaart brengen of samenwerkingsafspraken wenselijk zijn omtrent regionale warmtenetten. Een intentieverklaring kan hiervoor ingezet worden.	2022 - 2030	Warmteregio's: Warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties en lokale overheden.

	Onderzoek naar de aanwezigheid van geschikte aardlagen Noord-Holland Zuid	Q1 2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Aanvullend onderzoek naar kostbare proefboringen. Aan de hand van die onderzoeken is definitief vast te stellen welke bovengrondse locaties ook ondergronds geschikt zijn voor aardwarmte.	2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Afstemming omgevingspartijen t.a.v. geothermie boringen	2022- 2030	Gemeenten, provincies, warmtebedrijven, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven
	Randvoorwaarden voor het gebruik van de Waterleiding Rijn-Kennemerland (WRK) als warmtebron vaststellen.	2022	WRK-directie in samenwerking met gemeenten
	Gesprek en evt. afspraken tussen warmtenet Amsterdam West Noord en Haarlemmermeer en Zaanstad t.a.v. potentie in de TvW	2022	Warmteregio: Warmtenet Amsterdam West Noord, Haarlemmermeer en Zaanstad
	Afstemming met buurprovincies Zuid-Holland en Flevoland over de RSW, over warmtebronnen- en/of infrastructuur die provincie-overschrijdend zijn.	2022– 2030	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
	Afstemming met provincie Flevoland over verduurzaming van warmtenet Vattenfall in regio Amsterdam.	2022 – 2030	Provincie Noord-Holland, Flevoland en MRA.
	Uitvoering Samenwerkingsovereenkomst provincies, gemeenten en warmtebedrijven voor geothermie	2022 - 2025	MRA, provincies, gemeenten en warmtebedrijven
	Bod en de voorwaarden voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de relatie met de RSW en de Transitievisies Warmte	2022	Bestuursplatform NZKG en gemeenten
	Uitwerking gezamenlijk beleid voor gebruik van restwarmte van datacenters.	2022	Provincie Noord-Holland , de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer, evt. aansluiting andere gemeenten
	Standpuntbepaling warmtenet	Q1 2022	Provincie Noord-Holland in samenwerking met gemeenten, VNG en IPO.

	Vanuit de provincie Noord-Holland ondersteunt het Servicepunt Duurzame Energie gemeenten en andere organisaties in Noord-Holland bij de energietransitie in de gebouwde omgeving.	2021 – 2024	Servicepunt Duurzame Energie

4.4. De rol van de programmaorganisatie

NHZ: Nieuwe governance structuur

Voor de warmtetransitie in NHZ wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. De kern hiervan is:

- Voor iedere 'logische warmteregio' (dat is een regio waarbij de gemeenten iets met elkaar hebben qua warmte, bijv. omdat ze op een gezamenlijk warmtenet zitten, of rond een grote warmtebron) wordt een werkgroep ingericht. De werkgroepen zijn gericht op de uitvoering van de warmtetransitie in een warmteregio. In die werkgroep nemen uitsluitend partijen deel die relevant zijn voor uitvoeringsfase van de warmtetransitie. Hierbij kan worden gedacht aan ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de gemeenten binnen de warmteregio , de provincie, warmtebedrijven, waterschappen, woningcorporaties, eigenaren van warmtebronnen etc.
- Iedere deelregio wijst zelf een trekker/warmteregisseur aan die optreedt vanuit of namens een MRA-overheid. Deze bereidt de werkgroep in de regio voor en stuurt deze aan.
- De warmteregisseurs uit de verschillende deelregio's stemmen periodiek met elkaar af waarbij het zowel gaat om het zoeken van aansluiting waar dat nodig en wenselijk is, als om het bespreken van bijv. gezamenlijke acties richting het rijk of het voorbereiden van stuurgroepen op provinciaal niveau. Eén van de warmteregisseurs heeft daarbij een speciale rol en combineert zijn/haar taak in de eigen deelregio, met taken op het niveau van de regio als geheel.
- Op regionaal niveau (provincie NH) komt er een 'kleine stuurgroep' met daarin van iedere deelregio een vertegenwoordigend portefeuillehouder vanuit de gemeenten, provincie en waterschappen. Deze 'kleine stuurgroep' gaat over het proces, niet over de inhoud en wordt met een zekere regelmaat georganiseerd. Advies is om voor de kleine stuurgroep gebruik te maken van de bestaande RES stuurgroep (uit te breiden met mogelijk de woningbouwcoöperaties). Belangrijk hierbij is wel dat de vertegenwoordigend portefeuillehouder ook daadwerkelijk vooruitgeschoven kan zijn om op dit onderwerp op proces te sturen.
- Er komt daarnaast een 'grote stuurgroep' met publieke en private partijen. De stuurgroep wordt geïnformeerd over de voortgang van de warmtetransitie in de warmteregio's en stelt op basis van de voortgang vast of we met elkaar nog op de goede weg zitten. Het gaat in de stuurgroep vooral om de inhoudelijke afstemming tussen partijen. De private partijen hebben in deze stuurgroep de rol van inhoudelijk adviseur en doen niet mee met de besluitvorming. De publieke partijen in de stuurgroep nemen de besluiten. Ook hierbij wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de bestaande RES-organisatie.
- Het voorzitterschap van de grote stuurgroep wordt ingevuld door één van de bestuurlijke deelnemers op voordracht van de stuurgroep. Hij/zij is technisch voorzitter en bereidt de

CONCEPT

stuurgroep voor in samenspraak met de warmteregisseur met een speciale rol. De voorzitter van de kleine stuurgroep is bij voorkeur ook de voorzitter van de grote stuurgroep.

Voor NHN volstaat voor warmte de al bestaande governance structuur.

CONCEPT

5. Participatie en communicatie

5.1. Opgave

In de RES Noord-Holland Noord en Zuid zijn de zoekgebieden vastgesteld. In het hierop volgende proces, van zoekgebied naar omgevingsbeleid en vergunning is de gemeente, samen met de initiatiefnemers, aan zet om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen en realisatie van zon- en windprojecten. Iedere gemeente geeft hier op zijn eigen manier invulling aan. De gemeente borgt de samenhang tussen initiatieven door kaders vast te stellen op gebied van ruimtelijke kwaliteit, participatie en lokaal eigenaarschap.

Participatie en communicatie zijn onlosmakelijk verbonden, daarom worden in dit hoofdstuk aanbevelingen geformuleerd zowel over participatie en communicatie voor energieprojecten, voor het opstellen van de RES 2.0 als voor de publiekscommunicatie over de energietransitie.

5.2. Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet. Hierin bepalen overheden zelf hoe ze hun participatiebeleid vormgeven. De participatieladder helpt bij de invulling van de participatie op projectniveau. De participatieladder onderscheidt van laag naar hoog de volgende treden: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en zelf laten organiseren. Bij de hoogste trede nemen inwoners (of ondernemers) zelf het initiatief, de gemeente haakt aan en faciliteert het inwonersinitiatief. Concreet betekent dit dat gemeenten bij het ingaan van het traject van verankering in Omgevingsbeleid kaders voor procesparticipatie vastleggen. Zij doen datzelfde voor projectparticipatie, bij de vergunningverlening. De provincie kan financieel ondersteunen bij realisatie van de procesparticipatie. De gemeente of provincie zullen de initiatiefnemer controleren op het naleven van de kaders. Het NP RES heeft een Werkblad Participatie[2] opgesteld met handvatten voor het organiseren van participatie op weg naar RES 2.0 om hierbij te helpen. In een zorgvuldig participatieproces staat een aantal gedeelde waarden centraal:

- **Inclusieve toegang**: eenieder moet kunnen deelnemen en op elk moment kunnen instappen. Dat betekent dat er voldoende tijd en budget moet zijn om vroegtijdig, met herhaling en diverse middelen te informeren en te betrekken.
- Daarbij is **transparantie** het sleutelwoord: duidelijkheid over het doel van de participatie, de rolverdeling, de participatieruimte en het te volgen proces.
- Een belangrijk element is **wederkerigheid**: het moet voor inwoners iets opleveren om mee te doen aan een participatietraject

Financiële participatie en lokaal eigendom

Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. In Noord-Holland zetten overheden en partijen zich in om per project te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Een beleidskader kan hierbij zowel initiatiefnemers als de omgeving helpen. Daarnaast streven overheden ernaar hun grond en (de daken van hun) vastgoed die niet (volledig) ingezet hoeven te worden voor de opwekking van energie voor de

[2] Voor een meer uitgebreide toelichting heeft NP RES de website Energieparticipatie ingericht.

eigen bedrijfsprocessen of andere opgaven, beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven. Locaties waar geen aantrekkelijke businesscase is blijft de overheid in de lead.

Om gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van lokaal eigendom en financiële participatie is een leidraad opgesteld. Op basis van de fases van initiatief tot vergunning worden de mogelijkheden om te sturen geschetst. De provincie kan de gemeenten hierin (financieel) ondersteunen.

Financiële participatie
Financiële participatie is een breed begrip, en bestaat uit de investering van de omgeving in het project en/of het ervaren van de voordelen van de opbrengsten van het duurzame opwekproject door de omgeving. Momenteel wordt een Handreiking financiële participatie opgesteld (Is nog niet gereed, dus link volgt nog) Hieronder worden de verschillende vormen uiteengezet.

Lokaal eigendom
Bij lokaal eigendom investeert de omgeving, en draagt de omgeving risico. Omwonenden krijgen de kans om financieel te participeren. Ben je eigenaar, dan heb je ook zeggenschap, anders gaat het om een andere vorm van financiële participatie. Door de Participatiecoalitie Noord-Holland is een Handreiking Lokaal eigendom in de praktijk opgesteld met tips en voorbeelden voor gemeenten.

Financiële deelneming
Bij financiële deelneming wordt geparticipeerd in een project zonder zeggenschap.

Omgevingsregeling
Bij een omgevingsregeling ontvangt de omgeving (individueel of collectief) een afdracht uit het project. De omgeving heeft dan geen zeggenschap, wel is er sprake van financiële participatie. Er is wel zeggenschap over de besteding vanuit de omgevingsregeling.

5.3. Communicatie

Procescommunicatie

In de communicatie naar inwoners en belanghebbenden zullen we veel aandacht besteden aan inzicht in het besluitvormingsproces. Het is bijvoorbeeld van belang om aan bewoners uit te leggen dat de uit te werken zoekgebieden uit RES en al eerdere vergunde projecten in realisatie parallel kunnen oplopen, ook als die projecten buiten de zoekgebieden vallen. Immers, ze voldoen aan het bestaande bestemmingsplan.

Naast de communicatie over de uitvoering van de RES 1.0, zullen we ook mede-overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties actief en inhoudelijk meenemen in het proces naar RES 2.0. We organiseren regionale en lokale bijeenkomsten, waarin ook eventuele reflecties, alternatieve plannen en visies van de deelnemers worden meegenomen in de uitwerking, 'route', naar de RES 2.0. We zullen hierbij ook actief jongeren betrekken.

Publiekscommunicatie

Het verhaal dat we tot nu toe over de RES vertellen gaat over de energietransitie en de opgave uit het Klimaatakkoord om de CO2-uitstoot te reduceren. Dit verhaal komt niet altijd aan. Zeker niet bij mensen die tegen het plaatsten van windturbines op land zijn en zich zorgen maken over de schade en hinder hiervan op hun leefomgeving en/of gezondheid. De vraag is of gemeenten, provincie, waterschappen en

CONCEPT

andere partners van de energieregio's in de publiekscommunicatie hier een ander verhaal tegenover kunnen plaatsen. Een nieuw narratief waarmee ook de ruimte wordt gecreëerd om het te hebben over de mogelijkheden en kansen van de energietransitie. Hoe de energietransitie ontwikkelingen in gang kan zetten, die steden, dorpen, wijken, bedrijven, verenigingen sterker en leuker maakt? Kortom, een verhaal waarmee we inwoners een perspectief en argumenten aanreiken waarmee het gesprek over de energietransitie naast de onvermijdelijkheid ervan ook gaat over de voordelen en de kansen. Dit zonder loze woorden of vergezichten, eerlijk, met aansprekende projecten uit onze omgeving en een duidelijke handelingsperspectief.

De nieuwe verhaallijn wordt beschikbaar gesteld aan de partners van de energieregio en ondersteund met een of meerdere video's. Partners ontvangen hiervoor een toolkit met, naast de video('s) ook een set 'key visuals' en teksten, zodat er een basis is om het gesprek met de bewoners van de energieregio op een inhoudelijk consistente manier aan te gaan.

Hieronder staan de contouren van het nieuwe narratief. De komende maanden wordt op basis hiervan een verhaallijn gemaakt. De contouren zijn gemaakt na consultatie van deskundigen, de werkgroep XXL, communicatieadviseurs en de deelnemers van uitvoeringstafel publiekscommunicatie. De concept-verhaallijn wordt getoetst bij bewoners.

1. **Vertel een eerlijk verhaal: "ja het gaat impact hebben, maar het kan."**

Redeneer hierbij vanuit de onvermijdbaarheid van de verandering van het energiesysteem en de energievoorziening, maar voorkom dat de energietransitie zelf centraal staat. Sluit vooral aan bij waar mensen zich zorgen over maken,

2. **Maak het klein, behapbaar en dichtbij**

Stel consequenties en opbrengsten voor gemeenten en bewoners centraal. Breng het dichtbij. Maak duidelijk wat de lokale voor- en nadelen zijn, help bestuurders om moeilijke keuzes die nu gemaakt moeten worden te verantwoorden. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van twee perspectieven, namelijk lokale autonomie en verlaging van de kosten. De opwek van duurzame energie vindt in de toekomst steeds vaker decentraal plaats; dichtbij. Dit zorgt voor meer lokale autonomie voor gemeenten. Duurzaam opgewekte energie is daarbij nu al goedkoper dan fossiele brandstoffen.

3. **Focus op de sociale aspecten van de energietransitie**

De energietransitie kan 'een feestje' worden als we actief de sociale mogelijkheden van de transitie benutten: eerlijk, rechtvaardig en gelijkwaardig.

4. **Samen krijgen we het voor elkaar.**

Vertel het verhaal vanuit het collectief: samen zijn we in staat om grote uitdagingen tot een goed einde te brengen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van andere grote uitdagingen die wij tot een goed einde hebben gebracht, zoals de strijd tegen het water met de Afsluitdijk, Deltawerken en Ruimte voor de Rivier.

5.4. Evaluatie participatie en communicatie

Per energieregio is een evaluatie uitgevoerd naar de participatie en communicatie tijdens het proces voor de totstandkoming van de RES 1.0. Op basis van de uitkomsten worden aanbevelingen geformuleerd. In acitiviteiten meer link naar uitvoeringstafels en moet veel concreter.

CONCEPT

5.5. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: van zoekgebied naar vergunning			
	Streven naar een continue, open dialoog tussen overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties, en verkennen hoe dit vormgegeven kan worden.	Q1 2022 - 2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	Gemeenten borgen de RES in het omgevingsinstrumentarium. Dit is wederom een moment voor participatie (bij beleidsvorming) en inspraak (bij besluitvorming). Op de website energieparticipatie van het NP RES worden diverse vormen, randvoorwaarden en uitgangspunten en een introductie op alle beschikbare participatietools uiteengezet.	2022-2025	Gemeente
	Gemeenten kunnen een participatiebeleid opstellen[3]		Gemeente
	Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.	2022	Gemeenten
	Gemeenten bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende.	2022	Gemeenten
	Bij grotere projecten waar de provincie bevoegd gezag is, werkt de provincie samen met de gemeente in het participatieproces	2022 - 2030	Provincie en gemeente
	Initiatiefnemer stelt participatieplan op.	2022-2030	Initiatiefnemer
	Gemeente beoordeelt participatieplan.	2022-2030	Gemeente

[3] Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar waarschijnlijkheid juli 2022, is het opstellen van participatiebeleid door de gemeente verplicht

	In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente – afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Een samenwerkingsovereenkomst kan opgesteld nemen om dit vast te leggen. Indien passend, zijn de grondeigenaar en de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.	2023 - 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
	Om inwoners te informeren en te betrekken wordt aan gemeenten een aantal communicatiemiddelen- en instrumenten aangereikt die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie. Het gaat hier om de RES-viewer, feiten en cijfers (zie werkblad participatie, handreiking NPRES).	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	De provincie houdt de samenhang tussen aanpak participatie deelregio's, energieregio's en aangrenzende provincies in de gaten	2022 - 2030	Provincie Noord-Holland
	Opstellen van een leidraad financiële participatie.	Q4- 2021	Programmaorganisatie samen met provincie
	Afstemming/samenwerking met de netwerkbedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties, het bedrijfsleven, agrariërs en onderwijsinstellingen over de uitvoering van de RES.	2022 – 2030	Programmaorganisatie RES initieert
	De Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties in de regio helpen bij participatietrajecten.	2022- 2030	Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties

6. Kennisdeling

De energietransitie is groot en complex en kennis hierover is volop in ontwikkeling. Nu we in de uitvoeringsfase zitten wordt de RES concreet. Ook al is veel onduidelijk, we moeten wel stappen zetten. In zoekgebieden worden lokaal projecten ontwikkeld en gerealiseerd en wordt in samenspraak met de omgeving gekeken hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarbij het van belang is kennis te delen

Kennis over de energietransitie speelt breed; de verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie, de agrarische sector en de mobiliteit zijn verbonden aan de RES. Het vraagt een brede blik op onder meer de infrastructuur en om verbinding met het onderwijs, de arbeidsmarkt en het stimuleren van veelbelovende innovaties.

6.1. Opgave

Ten behoeve van een inventarisatie van relevante onderwerpen is gesproken met professionele betrokkenen van het RES-proces: ambtenaren, bedrijven, ontwikkelaars, agrariërs, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties etc. Daarnaast is tijdens de uitvoeringstafel kennisdeling deze inventarisatie aangevuld. Ook is in deze tafel opgehaald wat geschikte vormen voor kennisdeling zijn.

Met kennispartners RVO, Nationaal Programma RES, SPDE, Participatiecoalitie, Ontwikkelingsbedrijf NHN wordt gewerkt aan een gezamenlijke RES Kennisagenda waar niet alleen RES partners maar ook (georganiseerde)bewoners kennis kunnen halen en brengen. In de Kennisagenda wordt ingegaan op de verschillende doelgroepen waar de kennis voor bedoeld is, denk hierbij aan gemeenten, inwoners, energiecorporaties- en de afzenders van de informatie zoals kennisinstellingen, veiligheidsregio's, provincie, Programmaorganisatie RES en Servicepunt Duurzame Energie. Daarnaast wordt de vorm van kennisdeling ook toegelicht, variërend van lezingenseries tot excursies. Hieronder een eerste inventarisatie aan onderwerpen:

Onderwerp	toelichting
Zon	
Technische aspecten realisatie zone-energie	Op het gebied van 'hoe ga je om met de ondergrond', 'wat stimuleert biodiversiteit', 'hoe regel je de verzekering' etc.
Modellen/stappenplannen voor 'nieuwe' ontwikkelingen	Bijvoorbeeld ten aanzien van zon op parkeerplaatsen. Dit kan gaan over waar financieel op gelet moet worden.
Natuurinclusieve zonneparken	incl. risico onkruid e.d. Bijvoorbeeld via een enquête
Goede ruimtelijke inrichting zon	Bijvoorbeeld schittering voor de buren
Opwek op land	
Eisen en kwaliteitswensen die aan projecten gesteld worden	Gedeeld inzicht creeëren in de randvoorwaarden die aan projecten gesteld moeten worden en worden (t.a.v. bijv biodiversiteit, vogelbescherming)
Energiebesparingsmogelijkheden	Het lijkt laaghangend fruit maar toch lukt het niet altijd.

CONCEPT

Instrumentenkoffer duurzame opwerk projecten	'Stok en wortel': Hoe faciliteer je als overheid dat initiatieven ontstaan maar ook eventuele beleidskaders waar initiatieven aan moeten voldoen.
Decentrale opwek	
Warmte	
Innovaties	Bijvoorbeeld warmteopslag
Warmte	Financiering, financiële risico's in de energietransitie, vollooprisico, houdbaarheid op de lange termijn/ontwerpvragen
Participatie en financiele participatie	
Burgerinitiatieven	Hoe (burger)initiatieven te organiseren en te begeleiden?
Energiecorporaties	Financiële mogelijkheden
Burgerberaad	Zorg dat deelname voor ieder mogelijk is, dat het overal (binnen RES) over mag gaan, maak duidelijke afspraken over bevoegdheid bb/wat ga je met input doen.
Financiële participatie (waaronder enquête)	
Algemeen	
Implicaties Omgevingswet & energietransitie	.
Inzicht in uitvoering van de energietransitie	Welke stappen zijn er te zetten, welk toekomstbeeld gehanteerd?
RES proces	Transparant proces; welke mijlpalen komende twee jaar; welke overheidslaag daar rol/bevoegd gezag in. Wanneer bewoners en belanghebbenden een rol. Wie bepaalt wat in the end
Inrichting effectieve subsidieregelingen	(ook voor hoog risico)
Energiecoaches blijvend opleiden op nieuwe ontwikkelingen	
Bouwstenen: energieomgeving van de toekomst	
Veiligheid	Gaat niet alleen om e.v. maar ook veiligheid irt energie-infra en innovatieve technieken als waterstof.
Energienetwerk	We gaan toe naar decentrale opwek. De wens is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Op piekmomenten is er te veel stroom en die brengt dan vervolgens weinig rendement. Er zijn slimme combinaties mogelijk van zon en wind. Opslag wordt steeds meer een noodzaak. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarvan de kennis bij initiatiefnemers of dat nu inwoners, bedrijven, energie coöperaties etc. zijn nog niet voldoende aanwezig is en bovendien is er nog veel innovatie en ontwikkeling.

Nationale kennis(producten), bijvoorbeeld vanuit het NP RES, Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), Netwerk Aquathermie (NAT) gebruikt worden en hoeven dus niet in de energieregio zelf gecreëerd te worden. Ook moet gekeken worden naar de Topsector Energie. TKI Urban Energy zet in op innovaties voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem in de gebouwde omgeving en deelt kennis via haar Kennisbank. Het wiel hoeft dus niet opnieuw uitgevonden te worden. Daarom is het van belang dat de kennisagenda goed afgestemd wordt met de kennis die vanuit deze kanalen gedeeld wordt. Daarnaast wordt de energieregio ondersteund door het NP RES, die een expertpool beschikbaar stelt.

6.2. Operationele doelen

Doelstelling	Operationele doelen
Een up-to-date kennisbasis tussen RES partijen en met inwoners	In Q1 2022 kennisprogramma voor de vastgestelde onderwerpen. De lijst met onderwerpen wordt jaarlijks herijkt.

6.3. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
	RES-kennispartners stellen samen een kennisprogramma RES op	Q1 2022	RES; NP RES, RVO, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Participatiecoalitie en Servicepunt duurzame energie
	Verkenning goede mix communicatiemiddelen - Digitaal, bijv via webinars. De websites RES'en als bibliotheek/platform en links naar sites als hieropgewekt.nl moeten beschikbaar blijven. Zorg ook dat informatie goed gevonden kan worden op de website - Ook 'offline' via een dagblad, de wijk in en op excursie/op locatie in gesprek - Hou voor inwoners rekening met mensen die geen tools daarvoor hebben en/of anderstalig zijn. - Liefst in de vorm van stappenplannen/ aanpakken/ praktische tips.	Q1 2022	Programma-organisatie RES initieert en levert t.a.v. kennisprogramma RES

CONCEPT

	Verkenning kennisdeling vanuit private partijen (garantiefondsen, Invest-NL, banken)	2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Inventariseren en delen van voorbeelden waar het goed loopt.	2022	Programma-organisatie RES en provincie in samenwerking met warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties, grote afnemers van warmte, en lokale overheden.
	Inventariseren en up to date zijn van kennis(producten) vanuit TKI Urban Energy, het NP RES, het Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Netwerk Aquathermie (NAT).	2022-2025	Programma-organisatie RES initieert.

CONCEPT

7. Overige onderwerpen

7.1. Innovatie

7.1.1. Opgave

NHZ:

Overheden jagen initiatieven en innovaties aan. Daarbij gaat het niet alleen om technische, maar ook om sociale en ruimtelijke innovaties. Design challenges zijn geïdentificeerd als een krachtig instrument om innovaties aan te jagen. In het werkprogramma Warmte geven we speciale aandacht aan innovaties en het verspreiden van kennis hierover. Kortom, innovaties komen op vele fronten terug in de RES. In afstemming met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij werkt de regio aan een innovatieagenda. Een voorstel hiertoe zal in Q1-2022 worden gepresenteerd.

NHN:

Het innovatieprogramma Noord-Holland-Noord wordt ontwikkeld door het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord in nauwe samenwerking met de New Energy Coalition.

In het innovatieprogramma NHN wordt ingezet op:

- waterstofprogramma met Den Helder, Wieringermeer en Alkmaar als concentratiegebieden;
- groengasprogramma rondom het InVesta-cluster in Alkmaar;
- verduurzaming van bedrijventerreinen, gericht op de ontwikkeling van slimme netten;
- verduurzaming in de agrarische sector;
- warmte.

De programma-organisatie onderhoudt nauw contact met het Innovatieprogramma. Samen zorgen zij dat relevante uitkomsten worden gedeeld met de betrokken RES-partijen.

7.1.2. Activiteiten

Op deze actielijnen worden in Noord-Holland de geleerde lessen uitgewisseld en van elkaar geleerd. Afgesproken is immers om op basis van de nieuwste inzichten te werken. Dat gebeurt op een structurele basis. Belangrijk is dat stakeholders, die andere inzichten en perspectieven bieden, hierbij betrokken worden. Denk bijvoorbeeld aan het inzicht dat een netbeheerder kan bieden in slimme oplossingen om de netcapaciteitsproblematiek te verzwachten.

De kennisagenda biedt hiervoor een belangrijke basis. Middels de kennisagenda worden ontwikkelingen gedeeld in de regio, zowel technologisch als sociaal. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis van externe partijen.

Veel van de andere ontwikkelingen uit het innovatieprogramma (NHN) lopen al. De geleerde lessen hieruit worden meegenomen naar de Ergieregio.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Ontwikkelen innovatie-agenda	Q1-2022	Programma-organisatie RES, ROM
	Delen uitkomsten Innovatieprogramma/Innovatieagenda	Continu	Programmaorganisatie i.o.m. uitvoerders innovatie-agenda/innovatieprogramma

7.2. Arbeidsmarkt en scholing

7.2.1. Opgave

Doelstelling: Inzetten voor voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken

NHZ:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden met voldoende arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Dit betreft het opleiden en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook begeleiding van werk naar werk.

Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente en vragen ook op regionaal niveau om samenwerking met werknemers- en werkgeversorganisaties. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en lokale en regionale overheden, vraagt om middelen die vormgeven aan die samenwerking. In Noord-Holland gebeurt dit onder andere via de Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCAK).

NHN:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden als er voldoende gekwalifceerde arbeidskrachten beschikbaar zijn. Ingeschat wordt dat dit in Nederland rond de 100.000 banen betreft, nieuwe en bestaande. Dit is een opgave voor het onderwijs op het gebied van scholing, maar ook voor bij- en omscholing. De energietransitie per saldo zal leiden tot:

- een toenemende vraag naar technisch geschoold personeel;
- verschuivingen van arbeidskrachten tussen en binnen sectoren;
- verschuivingen in de gevraagde kennis en vaardigheden.

Het grootste deel betreft banen in de installatietechniek (elektrisch) en bouw. Dat gaat niet vanzelf. De energietransitie wordt alleen mogelijk als er een interventie komt op de arbeidsmarkt. Samenwerking is nodig om slagkracht te krijgen.

CONCEPT

Vooruitlopend op afspraken op het niveau van de provincies Noord-Holland en Flevoland in het kader van de HCA, is in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord al een convenant Arbeidsmarkt Noord-Holland Noord gesloten. Dit convenant moet leiden tot de benodigde andere benadering van arbeidsmarktvraagstukken en herdefniëring van de rol van overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Met het ondertekenen van het convenant Voor een werkende arbeidsmarkt 2019-2025, hebben 34 partijen (gemeenten, provincie, onderwijsorganisaties en werknemers- en werkgeversorganisaties) aangegeven gezamenlijk actie te ondernemen voor een werkende arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord.

Om voldoende arbeidskrachten te hebben die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om de energietransitie te realiseren is er actie nodig. Wie gaat het 'doen'? Er is aandacht nodig voor de transfer van kennis en kennisontwikkeling naar het onderwijs zodat onderwijsontwikkelingen gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de energietransitie. Dit zodat studenten afstuderen met kennis die op het moment van afstuderen zo recent mogelijk is.

Daarnaast is focus nodig op beroepsgericht onderwijs: welke richting, met welke middelen en met welk resultaat. De markt moet dit in eerste aanleg definiëren.

7.2.2. Activiteiten

Via deze activiteiten wordt in Noord-Holland ingezet op voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken.

	Wat	Wanneer	Wie
	Op basis van de Human Capital agenda werken stakeholders samen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord op het gebied van arbeidsmarkt en scholing.	2022-2030	De MRA, House of Skills, de provincies Flevoland en Noord-Holland
	Een gezamenlijke aanpak wordt ontwikkeld aan de hand van een governancemodel vanuit de provinciale visie Arbeidsmarkt & Onderwijs[4].	Q1-2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)
	Afspraken worden gemaakt over de samenwerking en de ontwikkeling van instrumenten waarin de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.	Q1- 2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)

[4] Dit model wordt momenteel getoetst, onder andere vanuit het samenwerkingsverband MRA en stakeholders vanuit de provincie

7.3. Gezonde leefomgeving

Bij het opstellen van de RES 1.0 is rekening gehouden met het streven naar een schonere en duurzamere leefomgeving en het in acht nemen van gezondheidsrisico's. Dit is ook aan de orde gekomen in de thematafels die zijn georganiseerd. Onder andere de minimale afstand van windturbines tot woningen kwam terug als een zorgpunt.

De provincie heeft hiertoe een aantal handreikingen en leidraden ontwikkeld. Momenteel speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijluitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen.

Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

CONCEPT

8. Monitoring

Het belangrijkste doel van monitoren is om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang in de realisatie van de RES-ambities en de daaraan gerelateerde afspraken.

De verkregen inzichten dienen:

1. Als startpunt voor het bestuurlijk gesprek: om knelpunten te agenderen, het lopende proces te evalueren en waar nodig bij te sturen
2. Om in te zetten als communicatiemiddel over de voortgang
3. Als input voor andere trajecten, die gerelateerd zijn aan doelstellingen van de RES, zoals kennisdeling, participatie en de Taskforce Energie-infrastructuur.

In dit uitvoeringsprogramma maken de RES-partijen afspraken om tot deze gezamenlijke monitoringssystematiek te komen. Cijfers, data en informatie komen van verschillende bronnen. Cijfers dienen eenduidig, vergelijkbaar en optelbaar te zijn en elke partij dient tijdig de benodigde informatie aan te leveren of te actualiseren, om tot een compleet overzicht te komen. Daarbij is het van belang dat ook de kaarten kloppend zijn met de laatste stand van zaken. De uitkomsten van monitoringsrapportages worden geagendeerd in de bestuurlijke regionale samenwerking.

De RES-partijen spreken af dat de monitoring start op basis van de informatie en instrumenten die momenteel beschikbaar zijn. Het komend jaar doet de Ergieregio ervaring op met de monitoringssystematiek. Dat betekent a) dat niet alle beoogde onderdelen in het eerste jaar gemonitord kunnen worden en b) dat de monitor zich de komende jaren zal ontwikkelen in termen van inzichtelijkheid en toegankelijkheid. In Q4-2022 evalueren we en maken we afspraken over de volgende punten om op te pakken in de monitor van 2023. Datzelfde herhalen we in 2023, 2024 en 2025, zodat er een proces van continue verbetering ontstaat.

Een belangrijk uitgangspunt is dat we zo goed mogelijk aangehaakt blijven op de landelijke monitoringssystematiek zoals ontwikkeld door NPRES. Op die manier kan ook de door NPRES/PBL gevraagde informatie op gezette momenten eenvoudig geleverd worden.

8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie

Om te kunnen monitoren, moeten we weten wanneer we op koers zijn. De periode tot 2030 is daarvoor erg lang. Dat betekent dat de RES-partijen afspraken maken over tussendoelen voor 2023 en 2025, zodat het mogelijk is voor bestuurders om tijdig bij te sturen. De regio monitort tussendoelen en activiteiten. In Q4-2022 beziet de regio de mogelijkheid om te monitoren op de effecten van de activiteiten (bereiken deze het gewenste doel?), als onderdeel van de evaluatie.

In Q1-2022 organiseert de regio het bestuurlijk gesprek over de vraag: wanneer is de regio tevreden? Is dat bij het behalen van de doelstelling of betreft het meer, zoals realisatie van koppelkansen? Dat biedt verdere sturing aan het inrichten van de monitor.

De monitoring in 2022 richt zich daarmee op de volgende punten:

Cijfers

CONCEPT

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Zon/wind *(uitgesplitst in zon op land, zon op dak en wind (> 15 KWp)* a. te onderzoeken nieuwe opwek in de zoekgebieden [GWh] b. planning voor realisatie [fase aangeven* en planning in jaartal] c. geplande opbrengst projecten 'pijplijn' (vergund en SDE) [GWh] d. opbrengst gerealiseerde projecten (operationeel) [GWh]	a. Gemeenten (via RES-viewer) b. Gemeenten (via RES-viewer) c. Provincie d. Provincie	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. SDE en WOL-monitor (RVO) d. Liander, RVO, Windstatt	2x per jaar 2x per jaar 1x per jaar 1x per jaar
Duiding bij de cijfers: a. 'geplande nieuwe opwek, pijplijn en gerealiseerd' vs ambitie RES 1.0 b. trend / autonome ontwikkelingen (opwekcijfers (kleinschalig) zon op dak en efficiëntie slag van techniek) c. te saneren d. andere vormen van duurzame elektriciteits-opwek in de regio	Provincie	a. Analyse info gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Zonnedakje en Liander, later via PBL/NP RES c. RVO/RWS (WOL-monitor) d. Klimaatmonitor	1x per jaar
Elektriciteitsvraag a. gebouwde omgeving (huidig en ontwikkeling) b. totaal (huidig en ontwikkeling)	Provincie	Dashboard ET PNH (Klimaatmonitor), Liander	1x per jaar

Voortgang zoekgebieden (proces)

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Maatschappelijk draagvlak a. Participatie (trede op de participatieladder, planning) b. Mate van draagvlak (obv bezwaren/zienswijzen) c. Lokaal eigendom (borging in beleid/contracten? % per project)	Gemeenten (via RES-viewer)	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. Gebiedspaspoorten icm RVO Landelijke monitor Participatie Hernieuwbare energie op land en/of 'dynamische LEM' van Energiesamen	2x per jaar
Ruimtelijke inpassing a. Koppeling met andere opgaven? (o.a. biodiversiteit, waterberging, landschap, natuur, recreatie) b. Wordt voldaan aan landelijke gedragscodes zon en wind op land, of aan evt maatschappelijke eisen SDE++? c. Ruimtelijke beperkingen voor nadere uitwerking (o.a. hinder, veiligheid, vliegverkeer, natuur)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	2x per jaar

CONCEPT

d. Wordt er op projectniveau onderzoek gedaan naar / gemonitord op omgevingseffecten? (biodiversiteit, hinder, gezondheid, etc.)			
Energie-infrastructuur a. Per zoekgebied: mogelijkheden (wat past op dit moment), knelpunten (wat past nog niet, reden), oplossingsrichtingen (o.a. systeem efficiëntie) en planning realisatie. b. Per deelregio: Relevante ontwikkelingen totale energiesysteem	Liander Taskforce Energie-infra NH (PNH, Liander, Tennet)	a. Analyse Liander (evt invoeren in gebiedspaspoorten) b. Programma 'programmeren irt de energie-infrastructuur'	**2x per jaar** **2x per jaar**
Borging in omgevingsbeleid a. Borging in beleid? (Omgevingsvisie/plan, MER nodig?) b. Initiatieven in vergunningsprocedure (bij vergunning wordt het meegenomen in 'pijplijn' bij cijfers)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	
Ontwikkeling van de zoekgebieden tov RES 1.0 a. Geografische veranderingen / ontwikkeling van zoekgebieden (+ waarom) b. Nieuwe zoekgebieden (+ besluit) c. Afgevallen zoekgebieden (+ waarom) d. Overzicht (nieuwe) initiatieven buiten zoekgebieden	Gemeenten vullen waar nodig rapportage aan	RES-kaarten en gebiedspaspoorten (RES-viewer)	

Warmte

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Warmtevraag gebouwde omgeving a. huidig b. ontwikkeling	Provincie	Dashboard ET PNH en onderliggende databronnen	1x per jaar
Warmte-aanbod voor gebouwde omgeving a. Bovenlokaal en lokaal b. Huidig c. ontwikkeling	Provincie	Warmtedataregister	

CONCEPT

Warmtenetten a. aantal wooneenheden aangesloten b. uitbreiding netten	Provincie	a. Klimaatmonitor, warmtebedrijven b. Warmtedataregister PNH	1x per jaar
Wijkaanpak TVW a. aantal woningen van gas af b. Gebruikt duurzaam warmte-alternatief c. Volgorde wijken van het gas af	Provincie	Liander, TVW (Warmte) Viewer	1x per jaar
Uiteindelijk ook (onderdeel evaluatie Q4-2022): a. relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame stroom		RES-viewer en warmtedata-viewer	

Een aantal zaken wordt landelijk gemonitord. Deze vormen input voor onze monitor, maar worden niet door de RES-partijen zelf gemonitord. Het betreft onderzoek naar biodiversiteit bij zonneparken (WUR), Lokaal eigendom (RVO, EnergieSamen).

Niet elk onderwerp zal in het eerste jaar even diepgaand worden gemonitord: 2022 geldt vooral als een ervaringsjaar. Voor het onderdeel participatie spreken de RES-partijen af om in 2022 te onderzoeken hoe dit kwalitatief gemonitord kan worden. De regio-organisatie initieert dit gesprek; te betrekken stakeholders zijn in elk geval gemeenten, de Participatiecoalitie en de energiecoöperaties.

8.2. In te zetten instrumenten

De RES-partijen spreken af twee keer per jaar te monitoren.

Volledige rapportage, 1x per jaar (voorjaar)
Voor deelregio en Ergieregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden
- ✓ Cijfers zon en wind
- ✓ Energie-infrastructuur
- ✓ Uitvoering warmte
- ✓ Voortgang activiteiten Uitvoeringsprogramma

Light versie, 1x per jaar (najaar)
Voor deelregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden

De monitoring richt zich met name op het in beeld brengen van de mutaties, teneinde de workload behapbaar te houden.

8.3. Rolverdeling

Voor de monitoring worden de volgende activiteiten afgesproken:

Partij	Actie
Gemeenten	Actueel houden (min 2x per jaar) van de informatie in de RES-viewer (zoekgebieden en gebiedspaspoorten) en RSW-viewer

CONCEPT

Provincie	Beheer en ontsluiten van data via de RES-viewer Ondersteuning gemeenten bij RES-viewer (werksessies, GIS-capaciteit, ...); uitvraag gemeenten update RES-viewer en gebiedspaspoorten Doorontwikkelen RES-viewer: het vereenvoudigen van kaartlagen, downloadfunctie, rapportagetool en inlogfunctie Ontwikkelen RSW-viewer Afstemming met landelijke ontwikkelingen m.b.t. data en monitoring Uitvraag bij gemeenten en Liander
Programma-organisatie RES	Trekker monitoringscyclus Koppeling met landelijke RES-monitoring Communicatie over voortgang uitvoering RES Onafhankelijke blik op aangeleverde cijfers door gemeenten
Liander	Cijfers, voortgang zoekgebieden in relatie tot netcapaciteit
VEINH	Lokaal eigendom (o.a. via lokale energiemonitor)
Taskforce Energie-infrastructuur	Programmeren energiesysteem

De programma-organisatie RES richt een ambtelijke werkgroep monitoring in, bestaande uit een afvaardiging van de verschillende RES-partijen, teneinde de jaarlijkse cyclus op te starten, de voortgangsrapportage op te stellen, te signaleren wat wel en niet goed loopt en gezamenlijk te werken aan verbeterpunten voor de monitoringssystematiek.
De werkgroep monitoring maakt in elk geval afspraken over:

- Welke informatie uit de gebiedspaspoorten gepresenteerd wordt in de monitoringsrapportages. Zie hiervoor tevens het voorstel voor 2022.
- Inrichting van de benodigde werkprocessen

De monitoringsrapportage verschijnt twee keer per jaar. Deze wordt opgedeeld in een eenvoudig toegankelijke versie (de management samenvatting) en de uitgebreide monitoringsrapportage (PDF), zodat de monitor voor eenieder vlot te doorgronden is en inzicht verschaft aan stakeholders van de Ergieregio. De programma-organisatie RES draagt er zorg voor dat de monitor wordt aangekondigd via de eigen communicatiemiddelen. De werkgroep Communicatie maakt nadere afspraken over de communicatie rondom de monitoring.

Voor de monitoring leidt dit tot de volgende planning:

CONCEPT

Maand	Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Uitgebreide rapportage (mei opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten			Medio maart									
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) – *Gemeenten en Liander*			Maart / April									
Overige data verzamelen (zie 'wat' monitoren)			Maart / April									
Opstellen concept rapportage				2e helft April								
Feedbackronde ambtelijk					1e week Mei							
Opleveren rapportage					Medio Mei							
Bestuurlijk bespreken					Eind Mei							
Light rapportage (nov opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten									Medio sept			
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) - *Gemeenten en Liander*									Sept/okt			
Opstellen concept rapportage										2e helft Okt		
Feedbackronde ambtelijk											1e week Nov	
Opleveren rapportage											Medio Nov	
Bestuurlijk bespreken											Eind Nov	

Figuur xx: Planning monitoring

Daarnaast spreken de RES-partijen de volgende activiteiten af:

	Wat	Wanneer	Wie
	Bestuurlijk gesprek: wanneer is de regio tevreden?	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert
	Vervolg werkgroep monitoring. Afspraken over bevoegdheden, werkprocessen, te presenteren informatie.	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Afspraken communicatie & verspreiding monitoringsinformatie	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Onderzoek kwalitatief monitoren Participatie	Q2-2022	Programma-organisatie RES initieert. Tevens minimaal betrokken: werkgroep monitoring, participatiecoalitie, energiecoöperaties
	Evaluatie monitor & verbeterpunten. Incl. monitoring effecten activiteiten en relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame elektriciteit	Q4-2022	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2023	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2024	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2025	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert

Uitvoeringsorganisatie

Met het afronden van de RES 1.0 is een stap gezet in een transitieproces naar hernieuwbare energie en duurzame warmte voor de bebouwde omgeving. Een stap in een proces dat nog zeker de komende 30 jaar in beslag zal gaan nemen.

Om dit proces te kunnen vervolgen continueren we de samenwerkingsrelaties en –activiteiten. Ook continueren we van de gelijkwaardige samenwerking tussen de partijen. Hiervoor richten we een vergelijkbare samenwerkingsstructuur in als die gehanteerd is bij het opstellen van de RES 1.0 en die erop gericht is om dit uitvoeringsprogramma ter hand te nemen.

De onafhankelijke RES-programma-organisatie wordt in stand gehouden. De organisaties RES NHN en RES NHZ blijven samenwerken i.v.m. efficiëntie, maar hebben elk een eigen werkgroep, ambtelijke opdrachtgevers en stuurgroep.

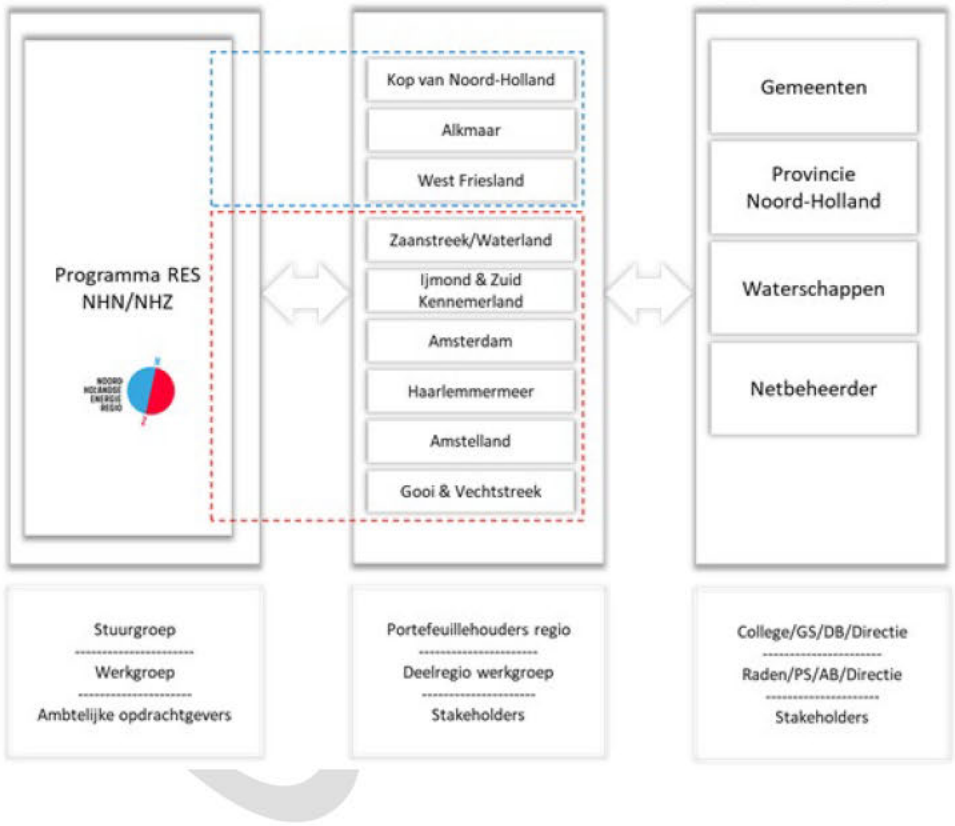

Figuur: Structuur van de RES-organisatie na RES 1.0

Benodigde middelen

- Benodigde capaciteit:
    - 1 Programmamanager NHN (schaal 14-15) -> € 140.000,-
    - 1 Programmamanager NHZ (schaal 14-15)-> € 140.000,-
    - 1 Communicatieadviseur (schaal 12) -> € 125.000,-
    - 0,5 Programmasecretaris (schaal 11) -> € 55.000,-
    - 0,5 Programma-ondersteuner (schaal 8) -> € 45.000,-

  Tijdelijk opschalen bij pieken in proces

- Benodigde middelen voor communicatie, ICT (website), materiele kosten voor onder meer onderzoek (technisch en beleidsmatig), ondersteuning participatie en communicatiematerialen -> € 350.000,-
- Begeleiding RES 2.0 en ondersteunen ondersteuning bij uitwerking zoekgebieden -> € 300.000,-
- Benodigd budget: € 1.150.000,-- per jaar

Ondersteuning vanuit het Nationaal Programma RES

Bovenstaand benodigd benodigd budget wordt gefinancierd vanuit de middelen die beschikbaar komen vanuit het rijk voor het continueren van het RES proces. Hiervoor zijn in de rijksbegroting middelen opgenomen welke via de provincie worden uitgekeerd.

Aanvullende ondersteuning voor het participatieproces

Naast middelen voor de programmaorganisatie is het voorstel om gemeenten te ondersteunen bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Een nog nader te onderzoeken mogelijkheid hiervoor is om te komen tot een provinciale bijdrage gericht op het ondersteunen van het participatieproces door de gemeenten.

Looptijd programma-organisatie

Het bereiken van de doelstelling in 2030 vanuit de RES vraagt om doorpakken. In de tijd zijn een aantal momenten daarbij van belang. De besluitvorming over de RES 2.0, RES 3.0 etc, maar ook de datum waarop de ondersteuning van de SDE-subsidie vervalt. Deze laatste is van belang om de businesscase van de te nemen initiatieven betaalbaar te maken, wat een direct effect heeft op de haalbaarheid.

Daarom houden we de programma organisatie tot halverwege 2025 (vaststelling RES 3.0) in stand. Daarbij gebruiken we het moment van vaststelling RES 2.0 halverwege 2023 als evaluatie moment.

Randvoorwaarden voor de voortzetting van het RES-programma

- regiocoördinator per deelregio
- ambtelijk en bestuurlijk trekker per gemeente, provincie en waterschap (RES én RO)

CONCEPT

- ondersteuning vanuit provincie voor databeheer, onderzoek, communicatie, participatie, kennisdeling
- capaciteit en budget bij gemeenten (omdat nog onduidelijk is of er middelen vanuit het rijk zullen worden gedecentraliseerd conform het uitgevoerde artikel 2 onderzoek wordt op de uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken gekoppeld aan de uitvoering van het klimaatakkoord, waaronder de RES, een voorbehoud gemaakt)

Waar de taken belegd worden (landelijk, programma organisatie, deelregio, gemeente/provincie/waterschap) wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Werkzaamheden / rol / Trekker (bij meerdere rolhouders)	Landelijk	Provincie	Op schaal van Ergieregio	Op schaal van deelregio	Lokaal
Activiteiten na RES 1.0 (proces)					
Strategie - ontwikkeling en uitvoering van het proces - Proces en planning RES 2.0 opzetten + uitvoeren - Afstemming opdrachtgever (stuurgroep) – opdrachtnemer - Budget (afhankelijk van rijksbijdrage)	X	X	X X	X	(X)
Regionale besluitvorming RES 2.0 - Planning en proces opzetten + uitvoeren - (Regionaal) informeren volksvertegenwoordigers - Bestuurlijke afstemming NHZ (+ stakeholders)		X (rol PS?) X	X X	X	
Regionale samenwerking - Deelregio: coördineren samenwerking binnen en tussen deelregio's (regio coördinator) - Energieregio: samenwerking tussen overheden (gemeente, provincie, andere Energieregio's, Rijk) - Samenwerking met regionale stakeholders - Integrale benadering van het energiesysteem		X	X X	X X X	
Communicatie en participatie - Centrale, open en transparante informatievoorziening (website, nieuwsbrieven) - Ondersteuning gemeenten bij lokale participatie - Participatie zoekgebieden		X X	X X		X
Kennisdeling - Inhoudelijke kennissessies tbv uitvoering RES		X[1]	X		

- Collegiaal kennisnetwerk (oa. communicatie, data, m.e.r., omgevingswet)		X	X		
Activiteiten na RES 1.0 (inhoud)					
Regionale samenwerking tbv uitvoering - Afstemming, verder uitwerken zoekgebieden zon/wind - Regionale Structuur Warmte - Ondersteunende tools, zoals RES-viewer, park-the-sun, ed - Borging in omgevingsbeleid / vergunningen		 X X X		 X X X	 X[2] X X
Monitoren - Beheer en ontsluiten van data (RES-viewer) - Data invoeren en actueel houden (gebiedspaspoorten) - Doelgerichtheid monitoren		 X X	 X		 X
Opstellen RES 2.0 - Inhoud - Afwegingskaders	 X	 X X	 X[3]	 X X	 X X

[1] Kan ook door opdracht aan uitvoerende organisaties, zoals SPDE, ODNH, ONHN, HVC.

[2] Participatie vraagt capaciteit en budget van gemeenten. Evt participatie coalitie opdracht geven.

[3] Betreft het inhoudelijk samenbrengen van de inbreng van gemeenten, provincie en waterschappen in samenwerking met stakeholders, inwoners, etc..

CONCEPT

Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio

CONCEPT

Bijlagen

1. **Ondersteuningsaanbod provincie bij verankering in omgevingsbeleid**

De provincie Noord-Holland biedt gemeenten ondersteuning in het verankeren in Omgevingsbeleid van duurzame energieprojecten. Onderstaand een aantal bestaande middelen.

Ruimtelijke handreiking wind op land
Deze handreiking helpt gemeenten en initiatiefnemers op weg met de gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, zowel voor grote als kleine windturbines.

Kwaliteitsimpuls zon op land
We streven naar zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Het provinciaal beleid kent een aantal spelregels voor het inpassen van zonneparken in het landschap. Deze brochure laat zien hoe deze spelregels in de praktijk kunnen worden toegepast.

Leidraad landschap en cultuurhistorie
De Leidraad geeft gebiedsgerichte én ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en biedt zo toepasbare informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO)
De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is een onafhankelijke adviescommissie die vroeg in het planproces om advies kan worden gevraagd over de ruimtelijke kwaliteit van plannen.

Taskforce Ruimtewinst (TFR)
Noord-Hollandse gemeenten die professionele hulp nodig hebben bij ruimtelijke ontwikkelingen die moeilijk van de grond komen, kunnen de Taskforce Ruimtewinst (TFR) inschakelen. Op verzoek van een gemeente kan de taskforce een 'assist' organiseren om een nieuwe impuls te geven.

Boven(deel)regionale afstemming en samenhang
Indien gewenst ondersteunt de provincie bij het uitwerken van bovenlokale zoekgebieden. Voorbeelden hiervan zijn de trajecten rondom de A7 en A9. Ook bij gebieden waar afstemming over gemeente- of provinciegrenzen belangrijk is en/of niet voldoende plaatsvindt, kan de provincie gemeenten ondersteunen (voorbeeld hiervan is de Omgevingstafel A2/A9).

2. **Ondersteuningsaanbod provincie voor ontwikkeling duurzame opwek**

Vanuit de provincie zijn verschillende instrumenten beschikbaar, ter ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame elektriciteit.

Park the sun

De openbare tool Park the Sun genereert voor alle parkeerplaatsen in Noord-Holland gratis en eenvoudig quickscans inclusief businesscase voor Solar Carports. De tool analyseert luchtfoto's en aanvullende data, om te duiden waar het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen kansrijk is.

CONCEPT

Daarbij wordt niet alleen het beschikbare oppervlak beschouwd, maar bijvoorbeeld ook de schaduwwerking van bomen en gebouwen. Instructievideo's zijn ook openbaar beschikbaar.

Zonatlas en Atlas grote daken
Voor nu zijn dit nog de tools waarmee iedereen in NH inzicht krijgt in de zonpotentie van daken in Noord-Holland. Waarschijnlijk worden deze tools Q1 2022 vervangen door 'Zonnedakje', een tool ontwikkeld door Sobolt die nauwkeurig overzicht verschaft in het gerealiseerd en potentieel zonvermogen op alle daken in Noord-Holland.

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties

Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties

Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ ondersteuning
subsidieregeling, b.v. voor het organiseren en begeleiden van verduurzamingsmaatregelen op bedrijventerreinen

HIRB+ Duurzaamheid

Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen

Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Culturele instellingen te stimuleren te investeren in energiebesparings-maatregelen en/of het opwekken van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven

Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en

CONCEPT

schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

3. Subsidies en regelingen provincie

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties
Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties
Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ Duurzaamheid
Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen
Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Er wordt gewerkt aan een regeling voor kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven
Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

4. Relevante documenten

- Adviesrapport Betrokken bij Klimaat (maart 2021)
- (2021) Thematafel RES in uitvoering -> met als eindproduct: Leidraad Lokaal eigendom
- (2020) Handreiking praktijk: lokale initiatieven en eigendom
- (2019) Expertsessie participatie
- (2019) Handreiking en keuzemenu voor lokale participatie RES https://energieregionhn.nl/app/uploads/2019/10/20191022-Handreiking-lokale-participatie-RES-NH.pdf. Op pagina 15 staan veel links en bronnen.

CONCEPT

[redacted]

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 11:38
Aan: [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@alliander.com; [redacted]; [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]; [redacted]@regiogv.nl; [redacted]@rijnland.net; [redacted]@hhnk.nl; [redacted]@Zaanstad.nl
Onderwerp: FW: RES NHZ: agenda AOG/directeuren overleg dd 3 november 2021
Bijlagen: Agenda opdrachtgeversoverleg 3 november 2021 2.docx; 211021 70% versie Uitvoeringsprogramma RES Noord-Holland Noord en Zuid.docx

Categorieën: belangrijk

Hallo,

Heb de agenda van het AOG van as woensdag niet naar jullie gestuurd, sorry, en bij deze.

Hartelijke groet,

[redacted]

T (023) [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 27 oktober 2021 12:31
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]@alliander.com; [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@edam-volendam.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@regiogv.nl; [redacted]@regiogv.nl; [redacted]@waternet.nl; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@amsterdam.nl; directiesecretariaat@haarlem.nl; Bestuurssecretariaat@edam-volendam.nl; [redacted]@regiogv.nl; [redacted]@waternet.nl
Onderwerp: RES NHZ: agenda AOG/directeuren overleg dd 3 november 2021

Allen,

Bijgevoegd de agenda voor het overleg van volgende week woensdag 3 november 15.00-17.00 uur.
De bijlage is ter info meegezonden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmasecretaris Regionale Energie Strategie (NHZ)

023 [redacted]
06 [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

afwezig; woensdagmiddag en vrijdag

[redacted]@noord-holland.nl
www.energieregionhz.nl

Volg ons op LinkedIn en Twitter!

Naam overleg	Opdrachtgeversoverleg
Locatie	Digitaal
Datum	3 november 2021
Tijdstip	begin: 15:00 eind: 17:00

Uw contactpersoon
dhr [redacted]
BEL/IOT

Telefoonnummer +[redacted]
[redacted]@noord-holland.nl

Agenda

1. **Opening en mededelingen**
   - Roulerend voorzitterschap; vandaag is [redacted] voorzitter.
   - Terugkoppeling Stuurgroep 29 oktober

2. **Uitvoeringsprogramma**
   - Stavaza uitvoeringsprogramma:
     - 28 oktober concept uitvoeringsprogramma ambtelijk besproken
     - 29 oktober stuurgroep geïnformeerd over uitvoeringsprogramma

     Ter informatie wordt de **70%** versie Uitvoerings-programma als bijlage toegestuurd.

3. **Governance Warmte**
   Nieuwe opzet van het W/K programma.

4. **Wvttk/rondvraag**

Inhoudsopgave

Contents

Inhoudsopgave 1
1. Over het uitvoeringsprogramma 3
1.1. Leeswijzer 4
2. Samenwerking 5
2.1. Sturingsfilosofie 5
2.2. Samenwerking 5
2.3. Volksvertegenwoordigers 5
3. Elektriciteit 7
3.1. Opgave 7
3.2. Operationele doelen 7
3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid 8
3.4. Lokaal eigendom en participatie 10
3.5. De rol van de programma-organisatie 13
Rol van de programma-organisatie 18
4. Regionale Structuur Warmte 19
4.1. Opgave 19
4.2. Operationele doelen 20
4.3. Activiteiten 21
4.4. De rol van de programmaorganisatie 23
5. Participatie en communicatie 25
5.1. Opgave 25
5.2. Participatie 25
5.3. Communicatie 26
5.4. Evaluatie participatie en communicatie 27
5.5. Activiteiten 28
6. Kennisdeling 30
6.1. Opgave 30
6.2. Activiteiten 32
7. Overige onderwerpen 34
7.1. Innovatie 34

CONCEPT

7.1.1. Opgave 34
7.1.2. Activiteiten 34
7.2. Arbeidsmarkt en scholing 35
7.2.1. Opgave 35
7.2.2. Activiteiten 36
7.3. Gezonde leefomgeving 37
8. Monitoring 38
8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie 38
8.2. In te zetten instrumenten 41
8.3. Rolverdeling 41
Uitvoeringsorganisatie 44
Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio 48

CONCEPT

1. Over het uitvoeringsprogramma

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Zuid (NHZ) is vastgesteld door gemeenten (met uitzondering van de gemeente Landsmeer), provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Noord (NHN) is vastgesteld door gemeenten, provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders, en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

Dit vraagt om het verder versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk met netbeheerders, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners. Via een serie uitvoeringstafels is besproken welke samenwerking nodig is en hoe we die het beste kunnen vormgeven.

In dit uitvoeringsprogramma hebben we de benodigde activiteiten voor samenwerking en benodigde ondersteuning uitgewerkt. We benoemen actiehouders en tijdslijnen. Daarmee maken we de concretiseringsslag van de ambitie van de RES 1.0 naar de benodigde acties voor uitvoering.

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2021 tot en met 2025. De vaststelling van de RES 2.0 (juli 2023) is een natuurlijk moment om het uitvoeringsprogramma te evalueren en waar nodig aan te passen. In figuur 1 is de globale tijdslijn voor de route op weg naar de RES 2.0 weergegeven.

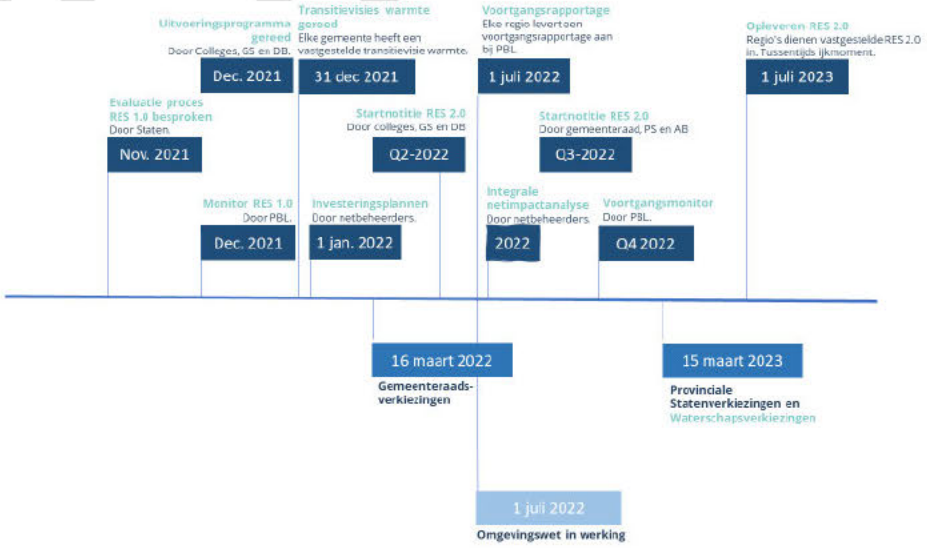

Figuur 1: Tijdslijn met belangrijke bouwstenen en mijlpalen van RES 1.0 naar RES 2.0

1.1. Leeswijzer

De Regionale Energiestrategie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen gemeenten, provincie en waterschappen, die vanuit hun eigen verantwoordelijkheden gelijkwaardig met elkaar samenwerken. Netbeheerders, bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zijn bij deze samenwerking betrokken. Het uitvoeringsprogramma start daarom met het hoofdstuk samenwerking, waarin we ingaan op de samenwerking gedurende de uitvoeringsfase.

Het uitvoeringsprogramma gaat vervolgens in op het opwekken van hernieuwbare energie, oftewel de realisatie van de ambitie van de RES. Dat gaat voor elektriciteit om de verankering van zoekgebieden, het aanpakken van knelpunten en de samenwerking met stakeholders in de realisatie van projecten. Bij warmte staan de bovenlokale bronnen centraal, het inventariseren van kansen en risico's en de wijze waarop de gemeenten ondersteund worden.

Daarna worden de overkoepelende onderwerpen participatie en communicatie, kennisdeling en monitoring beschreven. Ook gezonde leefomgeving, arbeidsmarkt en innovatie hebben een plek in het uitvoeringsprogramma. Tot slot is een beschrijving van de activiteiten voor de RES-programma organisatie en de gevraagde capaciteit en financiële middelen opgenomen.

Per hoofdstuk geven we weer wat de opgave is, zoals vastgesteld in de RES 1.0. Die vertalen we door naar tussendoelen, waarmee richting wordt gegeven aan de periode tot en met 2025. Vervolgens vertalen we de RES 1.0, mede op basis van de uitkomsten van de uitvoeringstafels, door naar concrete activiteiten en rollen. Dat doen we in de vorm van een tabel. Per hoofdstuk beschrijven we kort wat de rol van de programma-organisatie op RES-niveau is en wat de rol van gemeenten, provincie en andere partijen is. In de bijlagen gaan we ook in op de ondersteuning die de provincie hierbij biedt.

CONCEPT

2. Samenwerking

2.1. Sturingsfilosofie

Het krachtenveld van de energietransitie is complex. Lokale besluitvorming over energieprojecten heeft regionale impact, bijvoorbeeld op het energienet en de omgeving. Daarom is het belangrijk om als overheden regionaal samen te werken, meer nog dan voorheen. Daarnaast willen betrokken inwoners meebeslissen over hun omgeving. Via dit uitvoeringsprogramma willen we deze complexiteit terugbrengen naar de kern; wie doet wat en hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

2.2. Samenwerking

De huidige governance van de RES wordt voortgezet: deze bevalt goed als we kijken naar de stevige samenwerking die ontstaan is en de gezamenlijke ambities. Dat houdt in dat de samenwerking tussen decentrale overheden, netbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt voortgezet. Bij planvorming kunnen inwoners en belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven waardoor lusten en lasten verdeeld worden.

Voor NHZ versterken we bij warmte de samenhang tussen de Regionale Structuur Warmte (RSW), de Transitievisies Warmte (TvW's) en de Wijk Uitvoerings Plannen (WUP's). Er wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. Op deze wijze wordt de beschikbare kennis gebundeld en de beschikbare capaciteit efficiënt ingezet. Bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur staan hierbij centraal.

In de uitvoeringsfase krijgen overheden meer rollen dan tot nog toe in de RES: naast beleidsmaker zijn zij dan vergunningverlener of handhaver. In de samenwerking is het goed om de stappen in het proces en die rolwisseling te benoemen. Het dient helder te zijn wie welk mandaat heeft.

Verder werken we nauw samen met onze omliggende Energieregio's, bijvoorbeeld rondom het IJsselmeergebied en het Groene Hart. De RES-programmaorganisaties Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) verbreden de samenwerking, waardoor de capaciteit efficiënt wordt ingezet.

In Q2-2022 start de regio het proces op weg naar de RES 2.0. De RES 2.0 wordt in juli 2023 opgeleverd, conform de afspraken in het Klimaatakkoord. De RES 2.0 is een voortzetting en verdieping van de RES 1.0. De RES 1.0 is dus het vertrekpunt voor de RES 2.0. Ook daarvoor wordt de samenwerkingsstructuur uit de RES 1.0 voortgezet.

2.3. Volksvertegenwoordigers

Het is belangrijk dat de democratische legitimiteit goed wordt geborgd. Dat betekent een goede betrokkenheid van volksvertegenwoordigers. Zij hebben een formele rol in het besluitvormingsproces:

- Bij het borgen van de RES in het omgevingsbeleid en omgevingsinstrumenten zoals een bestemmingsplan (gemeenten) en omgevingsverordening (provincie).
- Bij het vastleggen van zoekgebieden in het omgevingsbeleid, inclusief het vaststellen van de inrichting van procesparticipatie.
- Het zich uitspreken als bevoegd gezag.
- Bij het borgen van beleid voor proces- en financiële participatie.

CONCEPT

- Bij het vaststellen van de startnotitie RES 2.0.
- Bij het vaststellen van de RES 2.0, inclusief het meegeven van wensen en bedenkingen.

Belangrijk is dat volksvertegenwoordigers goede toegang hebben tot de benodigde informatie voor besluitvorming.

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022), PS-verkiezingen en waterschapsverkiezingen (maart 2023) stelt de energieregio een introductietraject voor de RES op, zodat volksvertegenwoordigers goed beslagen ten ijs komen. De RES-programmaorganisatie initieert dit. Gemeenten, provincies en waterschappen voegen daar elk hun eigen ambities en (lokale) vraagstukken aan toe. Dit programma wordt aangeboden via de griffies. Met de ondersteuning beogen we dat de volksvertegenwoordigers het grote verhaal kunnen uitleggen aan hun bewoners, van landelijke noodzaak naar lokale vertaling.

De volksvertegenwoordigers hebben een belangrijke rol bij de start van het proces naar de RES 2.0. In het tweede kwartaal van 2022 geven volksvertegenwoordigers de eerste kaders mee voor het proces naar de RES 2.0, dit mede op basis van de ingediende moties. De bestuurders stellen de startnotitie RES 2.0 vast ook in hetzelfde kwartaal. In het derde kwartaal van 2022 wordt de startnotitie voorgelegd voor vaststelling aan volksvertegenwoordigers.

Tussentijds worden volksvertegenwoordigers geïnformeerd, onder andere via de monitor van de RES, waarin de voortgang van de realisatie van de ambitie wordt gevolgd. De monitor verschijnt twee keer per jaar. Zo kunnen volksvertegenwoordigers de voortgang van de RES volgen.

Tijdens regionale raadsbijeenkomsten (per deelregio) worden raadsleden, statenleden en leden van het AB geïnformeerd over de stand van zaken binnen de RES. Ook worden de volksvertegenwoordigers uitgenodigd voor kennissessies.

CONCEPT

3. Elektriciteit

3.1. Opgave

Tekst NHN:

NHN zet zich in voor de realisatie van 3,6 TWh zonne- en windenergie op land in 2030. Dit is een optelsom van de ambities voor nieuwe opwek (totaal 1,50 TWh), de bestaande opwekking en de pijplijnprojecten (projecten waarvoor de vergunning al verleend is, maar die nog niet gerealiseerd zijn) (totaal 2,08 TWh) in 2020. Daarnaast nog 1,1 TWh kansen op IJsselmeer (Wieringerhoek).

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Totaal	Bestaand	Nieuw te realiseren
Kop van Noord-Holland	2,27 TWh	1,75 TWh	0,52 TWh
Westfriesland	0,7 TWh	0,23 TWh	0,47 TWh
Regio Alkmaar	0,62 TWh	0,1 TWh	0,52 TWh

Daarnaast is er een potentie van 1,1 TWh met het Buitendijks Plan Duurzaam Leefbaar (Wieringerhoek). Deze telt niet mee in het bod.

Tekst NHZ:

De ambitie van NHZ staat op 2,7 TWh opwek van hernieuwbare energie op land, met een bestaande opwek van 0,7 TWh.

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Theoretische potentie	Bestaand	Nieuw
Amstelland	0,4 TWh	60 GWh	344 GWh
Amsterdam	0,7 TWh aanbod 127 MW wind (296 GWh), (huidig 75 MW) 400 MW (380 GWh) zon op grote daken 150 MW (140 GWh) zon op kleine daken		
Gooi- en Vechtstreek	0,23 TWh	30 GWh	199 GWh
Haarlemmermeer	0,7 TWh	120 GWh	577 GWh
Ijmond en Zuid-Kennemerland	0,56 TWh	160 GWh	400 GWh
Zaanstreek/Waterland	0,41 TWh	90 GWh	320 GWh

3.2. Operationele doelen

Om goed te kunnen bepalen of de energieregio op koers ligt voor de doelen van 2030 en om te bepalen welke activiteiten nodig zijn in de periode 2022-2025, stelt de energieregio in dit uitvoeringsprogramma operationele doelen vast.

CONCEPT

Deze operationele doelen zijn:

- In 2025 zijn alle benodigde vergunningen om de ambitie te kunnen realiseren afgegeven. Dit is conform de afspraken uit het Klimaatakkoord en noodzakelijk om de ambitie voor 2030 te kunnen halen. Dat betekent dat de benodigde vergunningen voor wind en wind en zon in 2023 zijn aangevraagd.
- Voor zon op land dienen de benodigde vergunningen in 2024 te zijn aangevraagd.
- In 2025 is het streven om minimaal de helft van de opgave gerealiseerd te hebben in de regio.
- In 2023 is minimaal 20% van de ambitie gerealiseerd. Het betreft hierbij het theoretisch potentieel, de bestaande en pijplijn-projecten tellen hierin niet mee.
- In 2022 hebben alle RES-partijen de zoekgebieden verankerd in de omgevingsvisie, tenzij bewust een andere route gekozen wordt, waarbij vergunningen nog steeds tijdig afgegeven worden.
- In 2022 hebben alle RES-partijen vastgelegd welke kaders voor participatie zij wensen te hanteren, inclusief de kaders voor financiële participatie. Dit is onderling afgestemd voor de grensoverschrijdende zoekgebieden of voor zoekgebieden nabij gemeentegrenzen. Dit is o.a. gebaseerd op de aanbevelingen van de evaluatie communicatie & participatie en bestaande, goed werkende participatiemethoden die NP RES heeft geïnventariseerd. Deze timing is noodzakelijk in het licht van het verankeren van zoekgebieden en de vergunningverlening.
- In 2022 is er zicht op de infrastructuur en op waar de regio als eerste aan de slag kan.
- In 2023 zijn de zoekgebieden verankerd in het Omgevingsplan, tenzij gekozen wordt voor het huidig ruimtelijk instrumentarium of een andere route waarbij vergunningen tijdig afgegeven worden.

De monitoring van de operationele doelen vindt plaats in het monitoringsprogramma (zie hoofdstuk 8).

3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Dit geldt voor opwek op land, zon op parkeerplaatsen en op/bij infrastructuur. Zon op dak is niet vergunningplichtig en hoeft daarom niet te worden geborgd in omgevingsbeleid.

Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch te borgen. In de partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OV NH 2020) zijn de RES'en 1.0 leidend voor wind op land.

Het bevoegd gezag – veelal de gemeente – bepaalt hoe de RES vertaald wordt naar het omgevingsbeleid. Het gaat daarbij zowel om de inpassing van grootschalige energieopwek, als om benodigde ruimte voor de aanpassing van energie-infrastructuur.

Bevoegd gezag	**Huidige Elektriciteitswet**	**Nieuwe Energiewet**
Rijk	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 50 MW	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 100 MW
Provincie	Wind: 5-100 MW	Wind: 15-100 MW Zon: 50-100 MW
Gemeente	Wind: minder dan 5 MW Zon: tot 50 MW	Wind: tot 15 MW Zon: tot 50 MW

Tabel: Wie is wanneer bevoegd gezag?

CONCEPT

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat op 1 januari 2025 alle benodigde vergunningen dienen te zijn afgegeven, zodat in 2030 de 35 TWh zon en wind ook operationeel zijn. Decentrale overheden spannen zich tevens in om zo snel als mogelijk planologische zekerheid te bieden aan initiatiefnemers, door de RES te vertalen naar omgevingsbeleid en omgevings- c.q. bestemmingsplannen. Door de partiële herziening OV NH 2020 zijn de RES'en 1.0 al leidend voor wind op land. Daarmee ontstaat ruimte voor gemeenten om plannen voor windenergie mogelijk te maken binnen de vastgestelde zoekgebieden voor wind en wind en zon uit de RES 1.0. Daarnaast is in de RES 1.0 afgesproken dat er voorlopig ruimte blijft voor zonne-energie-initiatieven buiten de vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie uit de RES 1.0. Uiteindelijk worden deze zoekgebieden meegenomen in de RES 2.0, de RES 3.0 en verder. Ook voor inwoners is het belangrijk om duidelijkheid te hebben over het beoogde proces en de tijdslijnen van verankering in het Omgevingsbeleid.

Terugrekenend betekent het dat:

- In 2025 alle benodigde vergunningen zijn afgegeven
- In 2023 alle benodigde vergunningaanvragen voor wind en wind + zon moeten zijn ingediend
- In 2024 alle benodigde vergunningaanvragen voor zon moeten zijn ingediend
- Zoekgebieden in 2022 verankerd dienen te worden in de Omgevingsvisie (onder de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt) dan wel in de structuurvisie (onder de nu geldende Wet ruimtelijke ordening)
- Op basis van de Omgevingsvisie/structuurvisie stelt de gemeente een Omgevingsplan (onder de Omgevingswet) of bestemmingsplan (onder de Wet ruimtelijke ordening) op. Dit zal eind 2022, begin 2023 gereed moeten zijn.
- Omdat de Omgevingsvisie volgens de Omgevingswet formeel pas in 2024 gereed hoeft te zijn, geldt in die gemeenten waar het voornemen is de Omgevingsvisie in 2024 vast te stellen, dat de zoekgebieden dan dienen te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium, oftewel het bestemmingsplan. Dit zal begin 2023 gereed dienen te zijn.

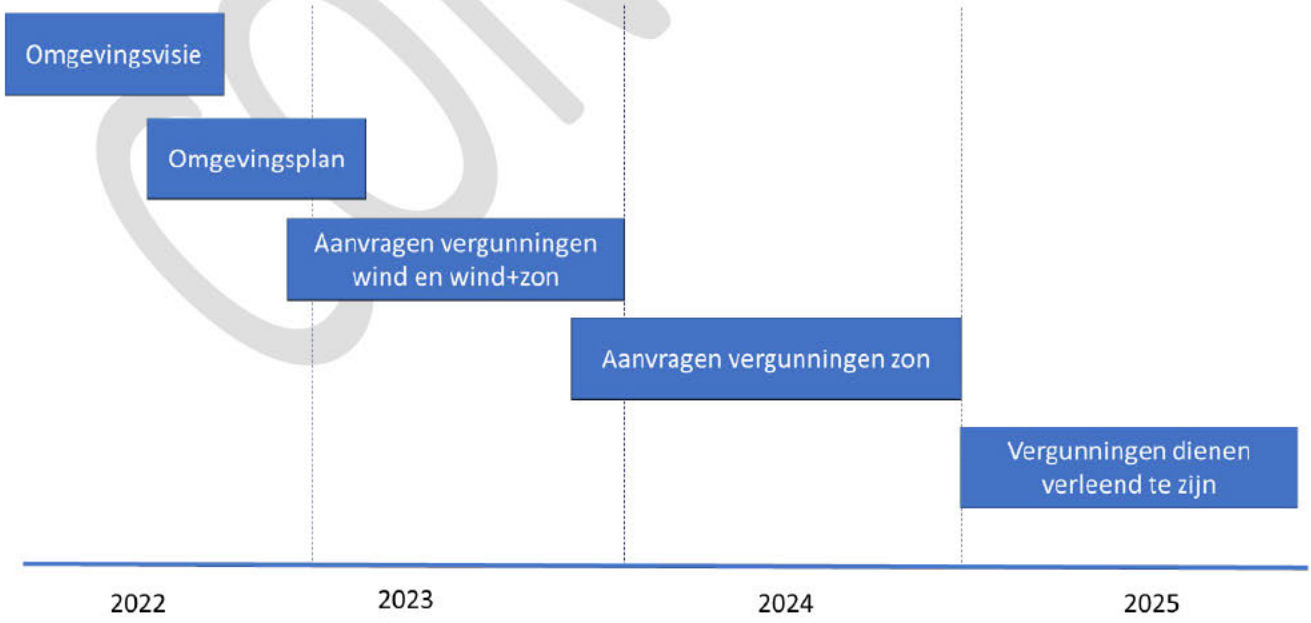

Figuur xx: Overzicht stappen naar vergunningverlening

CONCEPT

De hierboven omschreven stappen beschrijven de “koninklijke route”. Als deze niet haalbaar blijkt te zijn, dan kan ook meteen een omgevingsplan/bestemmingsplan worden opgesteld, zonder voorafgaande visie. Er kunnen zelfs omgevingsvergunningen worden verleend zonder dat er een bestemmingsplan/omgevingsplan is waarin de RES ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. De voorkeur verdient echter om zo veel als mogelijk de hiervoor omschreven stappen te volgen, ook omdat dit de meeste participatiemomenten oplevert.

Reeds vergunde projecten, buiten de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0, blijven doorgang vinden. Deze trajecten zijn vaak al eerder gestart, voor het vaststellen van de RES 1.0.

De verder uitwerking van de zoekgebieden wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan andere omgevingsprocessen en gebiedsopgaven (zoals bodemdaling, stikstof, klimaatadaptatie, ecologie/natuur). De RES programma-organisatie biedt hierin ondersteuning.

3.4. Lokaal eigendom en participatie

In de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling staan regels over participatie. Als overheden instrumenten van de Omgevingswet vaststellen, zoals het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening of een projectbesluit, moeten ze aangeven hoe belanghebbenden betrokken zijn bij de totstandkoming van deze instrumenten en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten ook aangeven hoe ze hun eigen participatiebeleid hebben ingevuld.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor participatie. Die geeft in zijn vergunningaanvraag aan of en hoe belanghebbenden betrokken zijn. Gemeenten kunnen in hun beleid een inspanningsverplichting opnemen voor een zorgvuldig participatieproces. Van belang is dat gemeenten en provincie hierover in 2022 een besluit nemen.

Daarnaast is in het Klimaatakkoord een streven naar 50% lokaal eigendom afgesproken. Gemeenten kunnen dit niet afdwingen. Het streven kan wel worden opgenomen in lokale beleidskaders. Van belang is dat elke gemeente dit opneemt in haar beleidskaders in 2022, een inspanningsverplichting, zoals geadviseerd in de Leidraad Financiële Participatie, het uitgangspunt is.

In de RES 1.0 is afgesproken dat ook na vaststelling van de RES 1.0 de (boven)regionale samenwerking en afstemming wordt voorgezet. Binnen de RES onderscheiden we drie fasen. 1) Van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur; 2) Van zoekgebieden en locaties naar vergund projecten aan te sluiten op netinfrastructuur; en 3) van vergunde projecten naar gerealiseerd project aangesloten op netinfrastructuur.

De regio kent de volgende typen zoekgebieden:

- Zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van de gemeente vallen -> gemeente is in de lead
- Zoekgebieden die gemeentegrensoverschrijdend zijn -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden of clusters van zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen -> gemeenten en provincie maken afspraken, regierol provincie
- Energieregio-overstijgende gebieden

CONCEPT

Voor alle zoekgebieden zullen de tijdslijnen worden afgestemd met de netbeheerder, om elkaar optimaal wederzijds inzicht te kunnen geven. Daarmee kan de planning van opwek en van energie-infrastructuur op elkaar worden afgestemd. Ook de veiligheidsregio wordt vanaf het begin betrokken.

We spreken daarover het volgende af met elkaar:

Fase 1: van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur

- Voor **zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van een gemeente** vallen, zonder effect voor een naburige gemeente, is de gemeente zelf in de lead.
  - Uitgangspunt is zorgvuldige participatie. Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.
  - In Omgevingsvisies is een afweging gemaakt tussen verschillende functies in een gebied. Met de RES is een sectorale afweging gemaakt. De integrale afweging met andere functies moet nog plaats vinden en landen in de Omgevingsvisie en uiteindelijk in de bestemmingsplannen of Omgevingsverordening.
  - Ook zal bekeken worden of een plan-MER noodzakelijk is voor de verdere uitwerking van een zoekgebied naar een projectlocatie.
  - Conform de Omgevingswet dienen gemeenten uiterlijk in 2024 hun Omgevingsvisie gereed te hebben. Sommigen hebben dit traject voor de RES reeds afgerond on der de Wet ruimtelijke ordening in een structuurvisie, de meeste gemeenten nog niet. Belangrijk voor de realisatie van Opwek op land is dat initiatiefnemers tijdig planologische zekerheid hebben. Wachten op de Omgevingsvisie in 2024 is dan te laat. Dat betekent dat in die gevallen, waarin het voornemen is om de Omgevingsvisie in 2024 af te ronden, het zoekgebied dient te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium (bestemmingsplannen). Deze dienen uiterlijk 2023 gereed te zijn.
  - Streven is om de vastlegging in de Omgevingsvisie in 2022 afgerond te hebben.
- **Gemeenten met gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden** of zoekgebieden liggend aan of nabij gemeentegrenzen maken uiterlijk Q2-2022 afspraken met elkaar op de volgende onderdelen:
  - Afstemming van het participatieproces, inclusief financiële participatie. Doel hierbij is dat aanliggende gemeenten van het zoekgebied vroegtijdig hun inwoners kunnen informeren over het participatieproces dat de voor het zoekgebied verantwoordelijke gemeente gaat uitvoeren. Tevens is het belangrijk om duidelijkheid te scheppen, bijvoorbeeld over de mogelijkheid van inwoners van buurgemeenten om financieel deel te nemen in het project. De rol van de provincie verschilt, afhankelijk van het zoekgebied. Zo heeft zij een faciliterende rol bij Holendrecht, bij de A7-A9 juist een regisserende rol.
  - Onderlinge afstemming van de tijdslijnen in het proces van concretisering. Doel daarbij is elkaar vroegtijdig te informeren over welke stappen de gemeente zet bij het verder concretiseren van het zoekgebied.
  - Onderlinge afstemming over de aanpak om te komen tot een plan/project-MER, indien nodig.
  - Samen werken aan het te gebruiken afwegingskader, inclusief aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en –samenhang van het gebied (gebiedsgericht werken) en voor mogelijke andere toekomstige (opvolg-)functies in het betreffende zoekgebied.
  - Afstemming instrument vastleggen zoekgebied, oftewel wordt het vastgelegd in het Omgevingsplan (meest logisch) of via een andere route?

CONCEPT

- **Gemeenten met zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen**, zullen de betreffende gemeenten ten minste informeren over de tijdslijnen, het participatieproces, het afwegingskader dat zij hanteren en de wijze waarop zij het zoekgebied wensen vast te leggen. Zij bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende. Deze afspraken liggen uiterlijk Q2-2022 – en zoveel eerder als mogelijk – vast en maken onderdeel uit van het vast te stellen participatiebeleid. Tevens maken gemeenten afspraken, indien de energie-infrastructuur in omliggende gemeenten aangepast dient te worden. Zij stemmen dan tijdslijnen en proces af.
- **Zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen** (bovenregionale clusters), worden samen uitgewerkt door gemeenten en provincie. Provincie en gemeenten maken onderlinge afspraken over de aanpak om deze (clusters van) zoekgebieden uit te werken, de doorvertaling van de uitgangspunten naar concrete criteria in de uitwerking, de tijdslijnen en de communicatiemiddelen. Een aantal van deze clusters zijn reeds opgenomen in de RES 1.0 (zie kader). Deze afspraken zijn Q2-2022 gereed. Vanuit haar rol als bewaker van de landschappelijke samenhang heeft de provincie een regierol.
- De provincie ondersteunt gemeenten waar nodig bij zoekgebieden liggend in beschermingsregimes. Gemeenten staan hier in eerste instantie zelf voor aan de lat.
- Voor **Energieregio-overstijgende gebieden** geldt dat samen met relevante overheidspartijen wordt gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking. De timing hiervan verschilt per gebied, maar allen zijn voor gereedkoming van de RES 2.0 (juli 2023) afgerond.

Fase 2: van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur

- In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Zij leggen dit vast in een overeenkomst. Indien passend, zijn de grondeigenaar en indien niet de initiatiefnemer, maar wel betrokken, de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.
- Gemeenten leggen het streven naar 50% lokaal eigendom (NHN: per project) vast in een beleidskader en verschaffen vroegtijdig duidelijkheid aan initiatiefnemers over de gewenste inrichting van het lokaal participatieproces en lokaal eigendom, te weten in 2022. Zodoende kan hier bij de vergunningverlening aan worden getoetst en worden wensen/eisen t.a.v. (financiële) participatie gehandhaafd. In het beleidskader wordt ook rekening gehouden met het geval dat 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald. Basis voor het beleidskader is de leidraad financiële participatie van de provincie Noord-Holland.
- In sommige gevallen dient het waterschap ook een vergunning af te geven. In dergelijke gevallen maken waterschap en bevoegd gezag afspraken over de vergunningverlening.

CONCEPT

Programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

Via het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Decentrale overheden kunnen middels een aanvraag bij de minister een beroep doen op dit aanbod.

Het OER-programma werkt concreet aan het voorbereiden en aan de markt aanbieden van locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie. Bij de voorbereiding en uitvoering van de projecten maakt het programma gebruik van een gefaseerde aanpak. Deze bestaat uit een voorverkennings-, verkennings-, planvormings-, realisatie- en exploitatiefase.

De eerste drie fasen hebben betrekking op de mate van voorbereiding van het project. In de realisatiefase vindt de openbare inschrijvingsprocedure plaats en wordt de overeenkomst voor de realisatie van het energiepark gegund. In de exploitatiefase realiseert en exploiteert de winnende marktpartij het energiepark. Bij de voorbereiding wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de locatie en de omgeving. Binnen de verschillende fases is ruimte om maatwerk te leveren om op de project specifieke behoeften in te spelen.

In de RES Noord-Holland Noord is de A9-A22 opgenomen in de voorverkenningsfase.

In de RES Noord-Holland Zuid is de A9-A5 opgenomen in de voorverkenningsfase.

Fase 3: van vergunde projecten naar gerealiseerd projecten aangesloten op netinfrastructuur

- In deze fase maken initiatiefnemer, netbeheerder en omgeving vooral afspraken met elkaar, over het voorkomen van overlast, timing van werkzaamheden en dergelijke. Maar ook de gemeente heeft een rol, bijvoorbeeld het handhaven van de gestelde vergunningseisen of de monitoring van klachten. De gemeente monitort de voortgang in de realisatie.
- Ook brandweer en omgevingsdienst zijn hierbij betrokken, tijdens de melding van de start van een project en voer een controle uit bij de oplevering van een project.

3.5. De rol van de programma-organisatie

In dit geheel heeft de programma-organisatie een ondersteunende rol: het vastleggen van zoekgebieden ligt immers bij de decentrale overheden. De programma-organisatie verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland kennisdeling, zodat gemeenten met projecten in dezelfde fase van elkaar kunnen leren, koppelt partijen aan elkaar en faciliteert zo het komen tot onderlinge afspraken. Verder heeft de programma-organisatie een monitorende rol.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Helderheid provinciale beschermingsregimes	Afhankelijk van zoekgebied	Provincie
	Afspraken gemeente-aangrenzende zoekgebieden	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Afspraken gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden	Q2-2022	Gemeenten, provincie, evt. waterschap
	Afspraken uitwerking bovenregionale clusters	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden binnen gemeentegrenzen in Omgevingsvisie	Q4-2022	Gemeenten
	Vastleggen participatiebeleid en lokaal eigendom	Q4-2022, of zoveel eerder als mogelijk.	Gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden in Omgevingsplan	Q4-2023	Gemeenten
	Energieregio-overstijgende gebieden, zoals Groene Hart en IJsselmeer – gezamenlijke afspraken	Voor 1 juli 2023	Betrokken RES-partijen
	Overeenkomst initiatiefnemer en bevoegd gezag	Fase vergunningverlening	Initiatiefnemer, bevoegd gezag, evt. netbeheerder
	Evt. afspraken waterschap-gemeente, indien waterschap ook vergunningverlener	Fase vergunningverlening	Waterschap, gemeente
	Monitoring voortgang	Fase realisatie	Bevoegd gezag

In de bijlage geven we aan welke ondersteuning de provincie biedt in het verankeren van duurzame energieprojecten in het omgevingsbeleid.

CONCEPT

Grondgebonden hernieuwbare elektriciteit

Windenergie en zonne-energie op land kennen hun eigen traject, waarbij het met name draait om zorgvuldige ruimtelijke inpassing, waarbij geluid en natuur een grote rol spelen, de participatie en het beschikbaar hebben van voldoende netinfrastructuur. Dat laatste is cruciaal voor de realisatie. In de verschillende fasen van verankering en vergunningverlening wordt overlegd met de netbeheerder.

Taskforce Energie-infrastructuur

Het elektriciteitsnetwerk heeft in grote delen van Noord-Holland de maximale capaciteit bereikt.

Liander werkt samen met TenneT op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet, zodat de knelpunten opgelost kunnen worden. Dat kunnen zij niet alleen, de provincie en gemeenten zijn daarbij nodig. Zij kunnen ervoor zorgen dat ruimte voor energie-infrastructuur integraal opgenomen wordt in omgevingsbeleid, waardoor ruimtelijke procedures uiteindelijk sneller kunnen verlopen.

Eind 2020 is de Taskforce Energie-infrastructuur opgericht. Hierin werken Liander, TenneT en de provincie Noord-Holland samen. Als eerste pakt de Taskforce de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet aan. De Taskforce zet zich ervoor in dat deze netuitbreidingen tijdig worden gerealiseerd en onderzoekt, indien nodig, waar deze versneld uitgevoerd kunnen voeren. Daarnaast biedt de Taskforce in de tussentijd waar mogelijk hulp bij innovatieve, slimme netoplossingen die geen extra transportcapaciteit vragen.

De derde activiteit van de Taskforce is prioriteit aanbrengen in de verschillende grote opgaven die impact hebben op de energie-infrastructuur. Door deze grote opgaven te programmeren, kan beter ingeschat worden wat nodig is voor het bouwen van een toekomstig en integraal energiesysteem (2050), waarbij energieopslag, uitwisseling tussen energiedragers, distributie, vraag en productie op elkaar is afgestemd.

Het programmeren en toewerken naar een toekomstbestendig energiesysteem vraagt om het maken van gezamenlijke keuzes in de regio. Gemeenten hebben daarin ook een rol. Vanuit de Taskforce is een plan van aanpak 'programmering energie-infrastructuur' opgesteld, de eerste stap is om deze aanpak in een pilot (in een deelregio) te toetsen en verrijken.

Daarnaast heeft de provincie een eigen Taskforce Energie-infrastructuur opgericht.

Acties voor energie-infrastructuur

Wat	Wie	Wanneer
Totaaloverzicht maken van projecten verzwaring elektriciteitsnet (incl status, planning en bevoegd gezag)	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Ruimte voor energie-infrastructuur opnemen in omgevingsbeleid	Gemeenten, provincie	2022
Afspraken maken over de inzet planologisch juridische instrumenten door provincie (wat, wanneer en waarvoor)	Netbeheerders, provincie, gemeenten	Q1 - 2022
Opstellen plan van aanpak programmeren	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Uitvoeren en evalueren pilot programmeren	Taskforce energieinfra	Q1/Q2-2022

Tevens speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijl-uitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen. Het RIVM gaat samen met de GGD'en invulling aan geven aan het Expertisepunt. De GGD'en hebben namelijk een belangrijke rol in de kennisduiding, keuze voor, verspreiding en toepassing van de kennisproducten in regionale en lokale praktijk.

De snel gegroeide aandacht voor de gezondheidseffecten van windturbines raakt veel partijen. Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

Zon op dak, parkeerplaatsen en langs infrastructuur: de doelgroepenaanpak

Zon op dak, op parkeerplaatsen en/of langs infrastructuur kent verschillende doelgroepen, elk met eigen knelpunten in de realisatie. Algemeen bezien, vallen de volgende knelpunten te destilleren:

- Onvoldoende financiële prikkels of beperkt budget
- Beperkte kennis en capaciteit
- Beperkte verzekerbaarheid van zonnepanelen
- (Benodigde) dakconstructies en/of versterkingen
- Beperkte financieringsmogelijkheden
- Onvoldoende netcapaciteit

Zaken als kennisdeling over welke aanpak wel en niet werkt, over technologische ontwikkeling (zoals lichtgewicht zonnepanelen), ondersteuning met projectleiders die projecten weten te realiseren en een gezamenlijke lobbyagenda vanuit de regio om de ambities voor zon op dak waar te maken, voor die knelpunten die bovenregionaal spelen, worden vanuit de regio ontwikkeld. Daarbij speelt de programma-organisatie een initiërende en faciliterende rol.

Er zijn per doelgroep ook specifieke knelpunten en kansen. Daarom ontwikkelt de regio een doelgroepenaanpak, gericht op de volgende doelgroepen:

1. Bedrijven
2. Agrarische daken
3. Maatschappelijk vastgoed (inclusief parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van de overheid)
4. Woningcorporaties

CONCEPT

Per doelgroep worden publiek-private afspraken gemaakt tussen decentrale overheden, netbeheerders en marktpartijen, waarin wordt afgesproken hoe samen op te trekken om zon op deze elementen en daarmee het dubbel ruimte gebruik te stimuleren.

Ad 1. Bedrijven

Bij bedrijven kan gebruik worden gemaakt van lokale ondernemersverenigingen en bedrijvenorganisaties, indien aanwezig. Daarmee wordt het mogelijk om voor het gehele bedrijventerrein zon op dak of aanliggende parkeerplaatsen te regelen, of ten minste voor meerdere geïnteresseerde partijen. Door het samen te doen kan een inkoopvoordeel worden behaald. Door per gemeente of per deelregio een vast loket of een vaste accountmanager voor zon op dak te benoemen, is duidelijk voor de bedrijven waar zij terecht kunnen. Veelal wordt dit gecombineerd met een inzet op energiebesparing.

Het betekent inzet op ontzorging: het in kaart brengen van knelpunten en een duidelijke aanpak daarvoor ontwikkelen. Ontzorging kan verschillende vormen aannemen, via de keuze van goede installateurs, evt. extra financieringsbehoefte, hulp bij subsidie-aanvraag, een kwaliteitstoets en jaarlijkse controle en verzekeringstips. Daarbij is tevens aandacht voor overleg met de netbeheerder over de beschikbare netcapaciteit en mogelijke oplossingen. Het ontwikkelbedrijf Noord-Holland-Noord stimuleert en ondersteunt initiatieven op bedrijventerreinen.

De kennis die wordt opgedaan, wordt gedeeld binnen de (deel)regio. Daarmee hoeft niet eenieder het wiel opnieuw uit te vinden.

Gemeenten krijgen tot slot vanaf juli 2022, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wettelijke mogelijkheid om zon op industriegebouwen te verplichten. De regio pakt dit volgordelijk aan: eerst inzetten op ontzorging en ondersteuning, daarna een verplichting. Een verplichting zal in overleg in de deelregio's ingevoerd worden. Ook hierin kan van elkaar geleerd worden. Noord-Holland-Zuid: Zo voert Amsterdam hier binnenkort een pilot op uit.

Ad 2: Agrarische daken

Het grootste knelpunt bij agrarische daken is de netcapaciteit. Via de Taskforce Energieinfrastructuur werken de netbeheerders en de provincie samen om de geplande netuitbreidingen tijdig te realiseren. Deze netuitbreidingen lossen huidige knelpunten in de capaciteit van het elektriciteitsnet op.

De eerste focus ligt daarom op de netcapaciteitsproblematiek. Er is aandacht voor het project Erf van de Toekomst en matching van vraag en aanbod op het erf, o.a. door elektrificatie van processen. Bij de ontwikkeling van zon op agrarische daken is de netwerkbeheerder vroegtijdig betrokken om teleurstelling van het niet aan kunnen sluiten op het elektriciteitsnetwerk te voorkomen en om inzicht te geven in de mogelijkheden wat wel kan.

Voor agrarische daken zijn verder verschillende subsidies beschikbaar, die helpen om de business case rond te maken.

Ad 3: Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed dat in handen van gemeenten, provincie of waterschappen is, biedt kansen om te verduurzamen: de overheden gaan hier immers zelf over. Dit geldt in belangrijke mate ook voor

CONCEPT

parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van gemeenten, provincie of rijk. Tegelijkertijd is een belangrijke kwestie duidelijkheid over de toekomst van deze ruimte, denk aan bijvoorbeeld nieuwbouw bij scholen of toekomstig gebruik van parkeerplaatsen. Ook zijn er nog onbeantwoorde vragen, zoals 'hoe om te gaan met gesplitst juridisch en economisch eigendom'. Daarnaast zijn ook hier zaken als dakconstructie, verzekerbaarheid en onderhoudsprogramma's van belang.

Gemeenten, provincie en waterschappen ontwikkelen elk eigen beleid voor hun maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte. Binnen de regio wordt kennis uitgewisseld over de aanpak. Daarnaast maken we gebruik van de expertise van organisaties als Schooldakrevolutie. Tot slot zorgt de regio ervoor dat kennis wordt ontsloten vanuit andere regio's en/of sectoren. Voor zon langs infrastructuur van het rijk werken we samen met Rijkswaterstaat binnen het OER programma.

Ad 4: Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben te maken met de verhuurdersheffing en het aardgasvrij maken van hun woningen. Dat beperkt de investeringsgelden, zeker omdat niet alles terugverdiend kan worden via de huur. Het afschaffen van de salderingsregeling werkt daar extra knellend op. Per gemeente zal met woningcorporaties in overleg getreden worden over hun verduurzamingsplannen en de mogelijkheden elkaar te ondersteunen. Samen zullen gemeenten kennis uitwisselen over wat wel en niet werkt.

Rol van de programma-organisatie

De programma-organisatie faciliteert de gesprekken met de verschillende doelgroepen en hun branche-organisaties, om tot een gezamenlijke aanpak te komen. De programma-organisatie ontwikkelt deze samenwerkingsafspraken. Daarnaast ontsluit de programma-organisatie kennis uit de deelregio's, netbeheerders, RES-partijen en de Taskforce Energieinfrastructuur. Tot slot kan de programma-organisatie, maar ook de RES-partijen uit de regio, lobbyen om knelpunten aan te pakken. Programma-organisatie en gemeenten werken hier nauw op samen.

	Wat	Wie	Wanneer
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: bedrijven(terreinen)	Deelregio in samenwerking met gemeenten en ondernemersorganisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: agrarische daken	Regio, in samenwerking met gemeenten en LTO Noord	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: maatschappelijk vastgoed	Regio, in samenwerking met gemeenten, provincie, sectororganisaties	Q2-2022
	Aanpak maatschappelijk vastgoed	Gemeenten	
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: woningcorporaties	Deelregio	Q2-2022
	Besluit beleid verplichting zon op bedrijvendaken	Gemeenten	Q4-2022
	Uitvoering per doelgroepenaanpak		2022-2025

CONCEPT

4. Regionale Structuur Warmte

Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 is één van de opgaves uit het Klimaatakkoord. Dit betreft een omslag van aardgas naar duurzame warmtebronnen. De gemeenten zijn de regisseurs van de warmtetransitie. In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op hoe we met de Regionale Structuur Warmte de gemeenten kunnen ondersteunen. Centraal staat dan waar en welke meerwaarde er is voor bovengemeentelijke samenwerking, dit geldt in het bijzonder voor warmtebronnen en de bijbehorende infrastructuur.

De gemeenten hebben, of doen dat binnenkort, Transitievisies Warmte opgesteld. Tijdens het RES-traject is een Regionale Structuur Warmte 1.0 (RSW 1.0) opgesteld in de energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RSW 1.0 biedt alleen zicht op theoretische potentie van de warmtebronnen, warmtevraag en bestaande warmte-infrastructuur. Er is nog niet gekeken naar de technische potentie en de koppeling met de warmtevraag.

Bij de uitvoering van de RSW maken we in de eerste plaats een actualisatie van de bovengemeentelijke aspecten van de warmtetransitie. Dit op basis van een analyse van de Transitievisies Warmte. In de tweede plaats maken we een analyse van wat de kansen en risico's zijn voor de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur. Hierbij gaan we ook in op de relatie met het energiesysteem, leefomgeving en maatschappelijke betrokkenheid. In de derde plaats werken we routes uit om tot de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur te komen.[1] Ten behoeve van deze activiteiten richten we ook de governance van warmte in relatie tot de RES anders in.

4.1. Opgave

In het grootste deel van de energieregio Noord-Holland Noord wordt er ingezet op kleinere, lokale warmtebronnen. Een uitzondering hierop is de regio Alkmaar. In Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk en Heiloo wordt namelijk actief gekeken naar de mogelijkheden van het uitbreiden van het bestaande warmtenet van HVC. Daarnaast wordt er in Hoorn gewerkt aan een nieuw warmtenet in de wijk Kersenboogerd, waarbij onderzocht wordt of het net in de toekomst uitgebreid kan worden naar omliggende wijken. Zo wordt op termijn voldoende schaal bereikt om geothermie als bron mogelijk te maken. Tot die tijd zet Hoorn in op kleinschaliger lokale warmtebronnen, zoals aquathermie. Verder wordt onderzocht of het warmtenet van Agriport A7 uitgebreid kan worden richting een aantal wijken in de kern Medemblik.

In de regio Noord-Holland Zuid zijn al enkele (bovengemeentelijke) warmtenetten aanwezig, bijvoorbeeld in de regio Amsterdam dat door loopt naar Almere. Daarnaast zijn er lokale warmtenetten in onder meer Purmerend, Zaanstad en Amstelveen. Ook zijn er projecten in ontwikkeling, zoals in Haarlem Bovengemeentelijke warmtebronnen zijn bronnen die voor een aantal gemeenten of deelregio's relevant kunnen zijn. In de RSW 1.0 zijn vastgesteld: geothermie, aquathermie, verbranding

[1] Meer toelichting op deze stappen in het Werkblad Handreiking RES 2.0 (publicatie volgt in november dit jaar).

CONCEPT

van vaste biogrondstoffen, restwarmte uit de industrie, afvalverbrandingsinstallaties en datacenters en hernieuwbaar gas (groen gas en waterstofgas als energiedrager). De potentie van deze warmtebronnen voor de energieregio moet nog verder verkend worden.

4.2. Operationele doelen

Warmtevraag
Met warmtevraag wordt bedoeld: de vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater. Deze vraag komt vanuit woningen en gebouwen, landbouw (met name glastuinbouw) en de industrie. De RSW richt zich qua vraag primair op de gebouwde omgeving.

Noord-Holland (regio's noord en zuid)	
Doel	**Tussendoel**
Duurzame invulling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving voor Noord-Holland Noord in 2050	260.000 woningen aardgasvrij in 2030 (20% woningvoorraad)
In de figuren 2 en 3 wordt de warmtevraag in NHN resp. NHZ weer gegeven.	

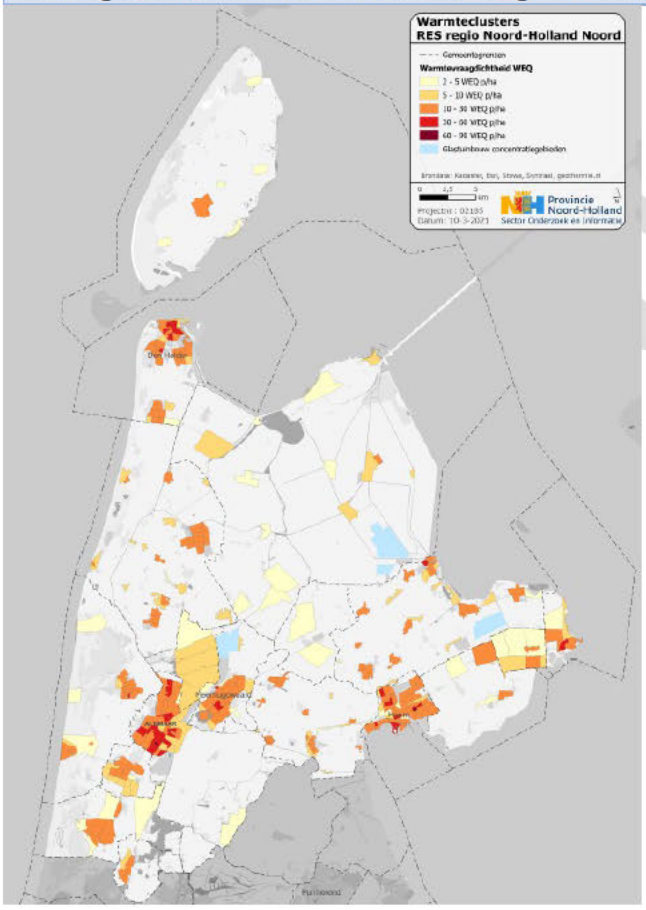

Figuur 2: Warmtevraag Noord Holland Noord gebouwde omgeving

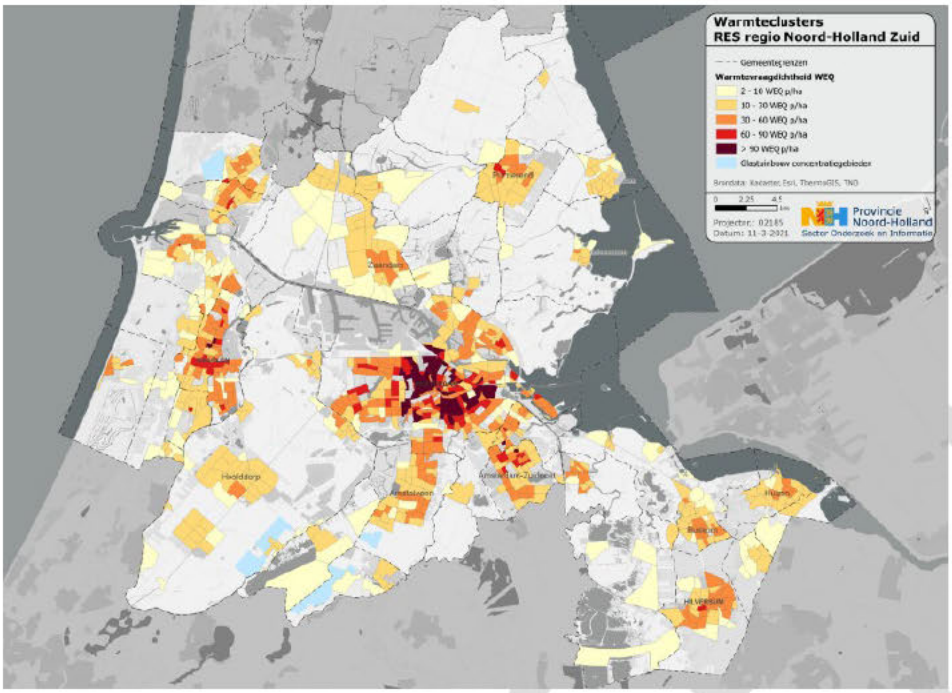

Figuur 3. Warmtevraag Noord-Holland Zuid gebouwde omgeving

4.3. Activiteiten

Concreet laten de doelstellingen zich vertalen naar de volgende acties:

	Wat	Wanneer	Wie
	Actualisatie van vraag en aanbod warmte op basis van Transitievisies Warmte	2021	Gemeenten, hierbij ondersteund door SpDE.
	Inventarisatie kansen en risico's bovengemeentelijke warmtebronnen en daarbij behorende infrastructuur (korte en lange termijn).	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma-organisatie
	Voor NHZ de inrichting van een nieuwe governance structuur	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma
	Per deelregio wordt verkend of een warmteregisseur aangesteld dient te worden.	2022– 2022	Deelregio's, indien gewenst met ondersteuning vanuit warmteteam provincie.
	In kaart brengen of samenwerkingsafspraken wenselijk zijn omtrent regionale warmtenetten. Een intentieverklaring kan hiervoor ingezet worden.	2022 - 2030	Warmteregio's: Warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties en lokale overheden.

	Onderzoek naar de aanwezigheid van geschikte aardlagen Noord-Holland Zuid	Q1 2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Aanvullend onderzoek naar kostbare proefboringen. Aan de hand van die onderzoeken is definitief vast te stellen welke bovengrondse locaties ook ondergronds geschikt zijn voor aardwarmte.	2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Afstemming omgevingspartijen t.a.v. geothermie boringen	2022- 2030	Gemeenten, provincies, warmtebedrijven, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven
	Randvoorwaarden voor het gebruik van de Waterleiding Rijn-Kennemerland (WRK) als warmtebron vaststellen.	2022	WRK-directie in samenwerking met gemeenten
	Gesprek en evt. afspraken tussen warmtenet Amsterdam West Noord en Haarlemmermeer en Zaanstad t.a.v. potentie in de TvW	2022	Warmteregio: Warmtenet Amsterdam West Noord, Haarlemmermeer en Zaanstad
	Afstemming met buurprovincies Zuid-Holland en Flevoland over de RSW, over warmtebronnen- en/of infrastructuur die provincie-overschrijdend zijn.	2022– 2030	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
	Afstemming met provincie Flevoland over verduurzaming van warmtenet Vattenfall in regio Amsterdam.	2022 – 2030	Provincie Noord-Holland, Flevoland en MRA.
	Uitvoering Samenwerkingsovereenkomst provincies, gemeenten en warmtebedrijven voor geothermie	2022 - 2025	MRA, provincies, gemeenten en warmtebedrijven
	Bod en de voorwaarden voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de relatie met de RSW en de Transitievisies Warmte	2022	Bestuursplatform NZKG en gemeenten
	Uitwerking gezamenlijk beleid voor gebruik van restwarmte van datacenters.	2022	Provincie Noord-Holland , de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer, evt. aansluiting andere gemeenten
	Standpuntbepaling warmtenet	Q1 2022	Provincie Noord-Holland in samenwerking met gemeenten, VNG en IPO.

	Vanuit de provincie Noord-Holland ondersteunt het Servicepunt Duurzame Energie gemeenten en andere organisaties in Noord-Holland bij de energietransitie in de gebouwde omgeving.	2021 – 2024	Servicepunt Duurzame Energie

4.4. De rol van de programmaorganisatie

NHZ: Nieuwe governance structuur

Voor de warmtetransitie in NHZ wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. De kern hiervan is:

- Voor iedere 'logische warmteregio' (dat is een regio waarbij de gemeenten iets met elkaar hebben qua warmte, bijv. omdat ze op een gezamenlijk warmtenet zitten, of rond een grote warmtebron) wordt een werkgroep ingericht. De werkgroepen zijn gericht op de uitvoering van de warmtetransitie in een warmteregio. In die werkgroep nemen uitsluitend partijen deel die relevant zijn voor uitvoeringsfase van de warmtetransitie. Hierbij kan worden gedacht aan ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de gemeenten binnen de warmteregio , de provincie, warmtebedrijven, waterschappen, woningcorporaties, eigenaren van warmtebronnen etc.
- Iedere deelregio wijst zelf een trekker/warmteregisseur aan die optreedt vanuit of namens een MRA-overheid. Deze bereidt de werkgroep in de regio voor en stuurt deze aan.
- De warmteregisseurs uit de verschillende deelregio's stemmen periodiek met elkaar af waarbij het zowel gaat om het zoeken van aansluiting waar dat nodig en wenselijk is, als om het bespreken van bijv. gezamenlijke acties richting het rijk of het voorbereiden van stuurgroepen op provinciaal niveau. Eén van de warmteregisseurs heeft daarbij een speciale rol en combineert zijn/haar taak in de eigen deelregio, met taken op het niveau van de regio als geheel.
- Op regionaal niveau (provincie NH) komt er een 'kleine stuurgroep' met daarin van iedere deelregio een vertegenwoordigend portefeuillehouder vanuit de gemeenten, provincie en waterschappen. Deze 'kleine stuurgroep' gaat over het proces, niet over de inhoud en wordt met een zekere regelmaat georganiseerd. Advies is om voor de kleine stuurgroep gebruik te maken van de bestaande RES stuurgroep (uit te breiden met mogelijk de woningbouwcoöperaties). Belangrijk hierbij is wel dat de vertegenwoordigend portefeuillehouder ook daadwerkelijk vooruitgeschoven kan zijn om op dit onderwerp op proces te sturen.
- Er komt daarnaast een 'grote stuurgroep' met publieke en private partijen. De stuurgroep wordt geïnformeerd over de voortgang van de warmtetransitie in de warmteregio's en stelt op basis van de voortgang vast of we met elkaar nog op de goede weg zitten. Het gaat in de stuurgroep vooral om de inhoudelijke afstemming tussen partijen. De private partijen hebben in deze stuurgroep de rol van inhoudelijk adviseur en doen niet mee met de besluitvorming. De publieke partijen in de stuurgroep nemen de besluiten. Ook hierbij wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de bestaande RES-organisatie.
- Het voorzitterschap van de grote stuurgroep wordt ingevuld door één van de bestuurlijke deelnemers op voordracht van de stuurgroep. Hij/zij is technisch voorzitter en bereidt de

CONCEPT

stuurgroep voor in samenspraak met de warmteregisseur met een speciale rol. De voorzitter van de kleine stuurgroep is bij voorkeur ook de voorzitter van de grote stuurgroep.

Voor NHN volstaat voor warmte de al bestaande governance structuur.

CONCEPT

5. Participatie en communicatie

5.1. Opgave

In de RES Noord-Holland Noord en Zuid zijn de zoekgebieden vastgesteld. In het hierop volgende proces, van zoekgebied naar omgevingsbeleid en vergunning is de gemeente, samen met de initiatiefnemers, aan zet om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen en realisatie van zon- en windprojecten. Iedere gemeente geeft hier op zijn eigen manier invulling aan. De gemeente borgt de samenhang tussen initiatieven door kaders vast te stellen op gebied van ruimtelijke kwaliteit, participatie en lokaal eigenaarschap.

Participatie en communicatie zijn onlosmakelijk verbonden, daarom worden in dit hoofdstuk aanbevelingen geformuleerd zowel over participatie en communicatie voor energieprojecten, voor het opstellen van de RES 2.0 als voor de publiekscommunicatie over de energietransitie.

5.2. Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet. Hierin bepalen overheden zelf hoe ze hun participatiebeleid vormgeven. De participatieladder helpt bij de invulling van de participatie op projectniveau. De participatieladder onderscheidt van laag naar hoog de volgende treden: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en zelf laten organiseren. Bij de hoogste trede nemen inwoners (of ondernemers) zelf het initiatief, de gemeente haakt aan en faciliteert het inwonersinitiatief. Concreet betekent dit dat gemeenten bij het ingaan van het traject van verankering in Omgevingsbeleid kaders voor procesparticipatie vastleggen. Zij doen datzelfde voor projectparticipatie, bij de vergunningverlening. De provincie kan financieel ondersteunen bij realisatie van de procesparticipatie. De gemeente of provincie zullen de initiatiefnemer controleren op het naleven van de kaders. Het NP RES heeft een Werkblad Participatie[2] opgesteld met handvatten voor het organiseren van participatie op weg naar RES 2.0 om hierbij te helpen. In een zorgvuldig participatieproces staat een aantal gedeelde waarden centraal:

- **Inclusieve toegang**: eenieder moet kunnen deelnemen en op elk moment kunnen instappen. Dat betekent dat er voldoende tijd en budget moet zijn om vroegtijdig, met herhaling en diverse middelen te informeren en te betrekken.
- Daarbij is **transparantie** het sleutelwoord: duidelijkheid over het doel van de participatie, de rolverdeling, de participatieruimte en het te volgen proces.
- Een belangrijk element is **wederkerigheid**: het moet voor inwoners iets opleveren om mee te doen aan een participatietraject

Financiële participatie en lokaal eigendom

Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. In Noord-Holland zetten overheden en partijen zich in om per project te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Een beleidskader kan hierbij zowel initiatiefnemers als de omgeving helpen. Daarnaast streven overheden ernaar hun grond en (de daken van hun) vastgoed die niet (volledig) ingezet hoeven te worden voor de opwekking van energie voor de

[2] Voor een meer uitgebreide toelichting heeft NP RES de website Energieparticipatie ingericht.

eigen bedrijfsprocessen of andere opgaven, beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven. Locaties waar geen aantrekkelijke businesscase is blijft de overheid in de lead.

Om gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van lokaal eigendom en financiële participatie is een leidraad opgesteld. Op basis van de fases van initiatief tot vergunning worden de mogelijkheden om te sturen geschetst. De provincie kan de gemeenten hierin (financieel) ondersteunen.

Financiële participatie
Financiële participatie is een breed begrip, en bestaat uit de investering van de omgeving in het project en/of het ervaren van de voordelen van de opbrengsten van het duurzame opwekproject door de omgeving. Momenteel wordt een Handreiking financiële participatie opgesteld (Is nog niet gereed, dus link volgt nog) Hieronder worden de verschillende vormen uiteengezet.

Lokaal eigendom
Bij lokaal eigendom investeert de omgeving, en draagt de omgeving risico. Omwonenden krijgen de kans om financieel te participeren. Ben je eigenaar, dan heb je ook zeggenschap, anders gaat het om een andere vorm van financiële participatie. Door de Participatiecoalitie Noord-Holland is een Handreiking Lokaal eigendom in de praktijk opgesteld met tips en voorbeelden voor gemeenten.

Financiële deelneming
Bij financiële deelneming wordt geparticipeerd in een project zonder zeggenschap.

Omgevingsregeling
Bij een omgevingsregeling ontvangt de omgeving (individueel of collectief) een afdracht uit het project. De omgeving heeft dan geen zeggenschap, wel is er sprake van financiële participatie. Er is wel zeggenschap over de besteding vanuit de omgevingsregeling.

5.3. Communicatie

Procescommunicatie

In de communicatie naar inwoners en belanghebbenden zullen we veel aandacht besteden aan inzicht in het besluitvormingsproces. Het is bijvoorbeeld van belang om aan bewoners uit te leggen dat de uit te werken zoekgebieden uit RES en al eerdere vergunde projecten in realisatie parallel kunnen oplopen, ook als die projecten buiten de zoekgebieden vallen. Immers, ze voldoen aan het bestaande bestemmingsplan.

Naast de communicatie over de uitvoering van de RES 1.0, zullen we ook mede-overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties actief en inhoudelijk meenemen in het proces naar RES 2.0. We organiseren regionale en lokale bijeenkomsten, waarin ook eventuele reflecties, alternatieve plannen en visies van de deelnemers worden meegenomen in de uitwerking, 'route', naar de RES 2.0. We zullen hierbij ook actief jongeren betrekken.

Publiekscommunicatie

Het verhaal dat we tot nu toe over de RES vertellen gaat over de energietransitie en de opgave uit het Klimaatakkoord om de CO2-uitstoot te reduceren. Dit verhaal komt niet altijd aan. Zeker niet bij mensen die tegen het plaatsten van windturbines op land zijn en zich zorgen maken over de schade en hinder hiervan op hun leefomgeving en/of gezondheid. De vraag is of gemeenten, provincie, waterschappen en

CONCEPT

andere partners van de energieregio's in de publiekscommunicatie hier een ander verhaal tegenover kunnen plaatsen. Een nieuw narratief waarmee ook de ruimte wordt gecreëerd om het te hebben over de mogelijkheden en kansen van de energietransitie. Hoe de energietransitie ontwikkelingen in gang kan zetten, die steden, dorpen, wijken, bedrijven, verenigingen sterker en leuker maakt? Kortom, een verhaal waarmee we inwoners een perspectief en argumenten aanreiken waarmee het gesprek over de energietransitie naast de onvermijdelijkheid ervan ook gaat over de voordelen en de kansen. Dit zonder loze woorden of vergezichten, eerlijk, met aansprekende projecten uit onze omgeving en een duidelijke handelingsperspectief.

De nieuwe verhaallijn wordt beschikbaar gesteld aan de partners van de energieregio en ondersteund met een of meerdere video's. Partners ontvangen hiervoor een toolkit met, naast de video('s) ook een set 'key visuals' en teksten, zodat er een basis is om het gesprek met de bewoners van de energieregio op een inhoudelijk consistente manier aan te gaan.

Hieronder staan de contouren van het nieuwe narratief. De komende maanden wordt op basis hiervan een verhaallijn gemaakt. De contouren zijn gemaakt na consultatie van deskundigen, de werkgroep XXL, communicatieadviseurs en de deelnemers van uitvoeringstafel publiekscommunicatie. De concept-verhaallijn wordt getoetst bij bewoners.

1. **Vertel een eerlijk verhaal: "ja het gaat impact hebben, maar het kan."**

Redeneer hierbij vanuit de onvermijdbaarheid van de verandering van het energiesysteem en de energievoorziening, maar voorkom dat de energietransitie zelf centraal staat. Sluit vooral aan bij waar mensen zich zorgen over maken,

2. **Maak het klein, behapbaar en dichtbij**

Stel consequenties en opbrengsten voor gemeenten en bewoners centraal. Breng het dichtbij. Maak duidelijk wat de lokale voor- en nadelen zijn, help bestuurders om moeilijke keuzes die nu gemaakt moeten worden te verantwoorden. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van twee perspectieven, namelijk lokale autonomie en verlaging van de kosten. De opwek van duurzame energie vindt in de toekomst steeds vaker decentraal plaats; dichtbij. Dit zorgt voor meer lokale autonomie voor gemeenten. Duurzaam opgewekte energie is daarbij nu al goedkoper dan fossiele brandstoffen.

3. **Focus op de sociale aspecten van de energietransitie**

De energietransitie kan 'een feestje' worden als we actief de sociale mogelijkheden van de transitie benutten: eerlijk, rechtvaardig en gelijkwaardig.

4. **Samen krijgen we het voor elkaar.**

Vertel het verhaal vanuit het collectief: samen zijn we in staat om grote uitdagingen tot een goed einde te brengen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van andere grote uitdagingen die wij tot een goed einde hebben gebracht, zoals de strijd tegen het water met de Afsluitdijk, Deltawerken en Ruimte voor de Rivier.

5.4. Evaluatie participatie en communicatie

Per energieregio is een evaluatie uitgevoerd naar de participatie en communicatie tijdens het proces voor de totstandkoming van de RES 1.0. Op basis van de uitkomsten worden aanbevelingen geformuleerd. In acitiviteiten meer link naar uitvoeringstafels en moet veel concreter.

CONCEPT

5.5. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: van zoekgebied naar vergunning			
	Streven naar een continue, open dialoog tussen overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties, en verkennen hoe dit vormgegeven kan worden.	Q1 2022 - 2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	Gemeenten borgen de RES in het omgevingsinstrumentarium. Dit is wederom een moment voor participatie (bij beleidsvorming) en inspraak (bij besluitvorming). Op de website energieparticipatie van het NP RES worden diverse vormen, randvoorwaarden en uitgangspunten en een introductie op alle beschikbare participatietools uiteengezet.	2022-2025	Gemeente
	Gemeenten kunnen een participatiebeleid opstellen[3]		Gemeente
	Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.	2022	Gemeenten
	Gemeenten bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende.	2022	Gemeenten
	Bij grotere projecten waar de provincie bevoegd gezag is, werkt de provincie samen met de gemeente in het participatieproces	2022 - 2030	Provincie en gemeente
	Initiatiefnemer stelt participatieplan op.	2022-2030	Initiatiefnemer
	Gemeente beoordeelt participatieplan.	2022-2030	Gemeente

[3] Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar waarschijnlijkheid juli 2022, is het opstellen van participatiebeleid door de gemeente verplicht

	In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente – afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Een samenwerkingsovereenkomst kan opgesteld nemen om dit vast te leggen. Indien passend, zijn de grondeigenaar en de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.	2023 - 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
	Om inwoners te informeren en te betrekken wordt aan gemeenten een aantal communicatiemiddelen- en instrumenten aangereikt die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie. Het gaat hier om de RES-viewer, feiten en cijfers (zie werkblad participatie, handreiking NPRES).	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	De provincie houdt de samenhang tussen aanpak participatie deelregio's, energieregio's en aangrenzende provincies in de gaten	2022 - 2030	Provincie Noord-Holland
	Opstellen van een leidraad financiële participatie.	Q4- 2021	Programmaorganisatie samen met provincie
	Afstemming/samenwerking met de netwerkbedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties, het bedrijfsleven, agrariërs en onderwijsinstellingen over de uitvoering van de RES.	2022 – 2030	Programmaorganisatie RES initieert
	De Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties in de regio helpen bij participatietrajecten.	2022- 2030	Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties

6. Kennisdeling

De energietransitie is groot en complex en kennis hierover is volop in ontwikkeling. Nu we in de uitvoeringsfase zitten wordt de RES concreet. Ook al is veel onduidelijk, we moeten wel stappen zetten. In zoekgebieden worden lokaal projecten ontwikkeld en gerealiseerd en wordt in samenspraak met de omgeving gekeken hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarbij het van belang is kennis te delen

Kennis over de energietransitie speelt breed; de verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie, de agrarische sector en de mobiliteit zijn verbonden aan de RES. Het vraagt een brede blik op onder meer de infrastructuur en om verbinding met het onderwijs, de arbeidsmarkt en het stimuleren van veelbelovende innovaties.

6.1. Opgave

Ten behoeve van een inventarisatie van relevante onderwerpen is gesproken met professionele betrokkenen van het RES-proces: ambtenaren, bedrijven, ontwikkelaars, agrariërs, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties etc. Daarnaast is tijdens de uitvoeringstafel kennisdeling deze inventarisatie aangevuld. Ook is in deze tafel opgehaald wat geschikte vormen voor kennisdeling zijn.

Met kennispartners RVO, Nationaal Programma RES, SPDE, Participatiecoalitie, Ontwikkelingsbedrijf NHN wordt gewerkt aan een gezamenlijke RES Kennisagenda waar niet alleen RES partners maar ook (georganiseerde)bewoners kennis kunnen halen en brengen. In de Kennisagenda wordt ingegaan op de verschillende doelgroepen waar de kennis voor bedoeld is, denk hierbij aan gemeenten, inwoners, energiecorporaties- en de afzenders van de informatie zoals kennisinstellingen, veiligheidsregio's, provincie, Programmaorganisatie RES en Servicepunt Duurzame Energie. Daarnaast wordt de vorm van kennisdeling ook toegelicht, variërend van lezingenseries tot excursies. Hieronder een eerste inventarisatie aan onderwerpen:

Onderwerp	toelichting
Zon	
Technische aspecten realisatie zone-energie	Op het gebied van 'hoe ga je om met de ondergrond', 'wat stimuleert biodiversiteit', 'hoe regel je de verzekering' etc.
Modellen/stappenplannen voor 'nieuwe' ontwikkelingen	Bijvoorbeeld ten aanzien van zon op parkeerplaatsen. Dit kan gaan over waar financieel op gelet moet worden.
Natuurinclusieve zonneparken	incl. risico onkruid e.d. Bijvoorbeeld via een enquête
Goede ruimtelijke inrichting zon	Bijvoorbeeld schittering voor de buren
Opwek op land	
Eisen en kwaliteitswensen die aan projecten gesteld worden	Gedeeld inzicht creeëren in de randvoorwaarden die aan projecten gesteld moeten worden en worden (t.a.v. bijv biodiversiteit, vogelbescherming)
Energiebesparingsmogelijkheden	Het lijkt laaghangend fruit maar toch lukt het niet altijd.

CONCEPT

Instrumentenkoffer duurzame opwerk projecten	'Stok en wortel': Hoe faciliteer je als overheid dat initiatieven ontstaan maar ook eventuele beleidskaders waar initiatieven aan moeten voldoen.
Decentrale opwek	
Warmte	
Innovaties	Bijvoorbeeld warmteopslag
Warmte	Financiering, financiële risico's in de energietransitie, vollooprisico, houdbaarheid op de lange termijn/ontwerpvragen
Participatie en financiele participatie	
Burgerinitiatieven	Hoe (burger)initiatieven te organiseren en te begeleiden?
Energiecorporaties	Financiële mogelijkheden
Burgerberaad	Zorg dat deelname voor ieder mogelijk is, dat het overal (binnen RES) over mag gaan, maak duidelijke afspraken over bevoegdheid bb/wat ga je met input doen.
Financiële participatie (waaronder enquête)	
Algemeen	
Implicaties Omgevingswet & energietransitie	.
Inzicht in uitvoering van de energietransitie	Welke stappen zijn er te zetten, welk toekomstbeeld gehanteerd?
RES proces	Transparant proces; welke mijlpalen komende twee jaar; welke overheidslaag daar rol/bevoegd gezag in. Wanneer bewoners en belanghebbenden een rol. Wie bepaalt wat in the end
Inrichting effectieve subsidieregelingen	(ook voor hoog risico)
Energiecoaches blijvend opleiden op nieuwe ontwikkelingen	
Bouwstenen: energieomgeving van de toekomst	
Veiligheid	Gaat niet alleen om e.v. maar ook veiligheid irt energie-infra en innovatieve technieken als waterstof.
Energienetwerk	We gaan toe naar decentrale opwek. De wens is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Op piekmomenten is er te veel stroom en die brengt dan vervolgens weinig rendement. Er zijn slimme combinaties mogelijk van zon en wind. Opslag wordt steeds meer een noodzaak. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarvan de kennis bij initiatiefnemers of dat nu inwoners, bedrijven, energie coöperaties etc. zijn nog niet voldoende aanwezig is en bovendien is er nog veel innovatie en ontwikkeling.

Nationale kennis(producten), bijvoorbeeld vanuit het NP RES, Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), Netwerk Aquathermie (NAT) gebruikt worden en hoeven dus niet in de energieregio zelf gecreëerd te worden. Ook moet gekeken worden naar de Topsector Energie. TKI Urban Energy zet in op innovaties voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem in de gebouwde omgeving en deelt kennis via haar Kennisbank. Het wiel hoeft dus niet opnieuw uitgevonden te worden. Daarom is het van belang dat de kennisagenda goed afgestemd wordt met de kennis die vanuit deze kanalen gedeeld wordt. Daarnaast wordt de energieregio ondersteund door het NP RES, die een expertpool beschikbaar stelt.

6.2. Operationele doelen

Doelstelling	Operationele doelen
Een up-to-date kennisbasis tussen RES partijen en met inwoners	In Q1 2022 kennisprogramma voor de vastgestelde onderwerpen. De lijst met onderwerpen wordt jaarlijks herijkt.

6.3. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
	RES-kennispartners stellen samen een kennisprogramma RES op	Q1 2022	RES; NP RES, RVO, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Participatiecoalitie en Servicepunt duurzame energie
	Verkenning goede mix communicatiemiddelen - Digitaal, bijv via webinars. De websites RES'en als bibliotheek/platform en links naar sites als hieropgewekt.nl moeten beschikbaar blijven. Zorg ook dat informatie goed gevonden kan worden op de website - Ook 'offline' via een dagblad, de wijk in en op excursie/op locatie in gesprek - Hou voor inwoners rekening met mensen die geen tools daarvoor hebben en/of anderstalig zijn. - Liefst in de vorm van stappenplannen/ aanpakken/ praktische tips.	Q1 2022	Programma-organisatie RES initieert en levert t.a.v. kennisprogramma RES

CONCEPT

	Verkenning kennisdeling vanuit private partijen (garantiefondsen, Invest-NL, banken)	2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Inventariseren en delen van voorbeelden waar het goed loopt.	2022	Programma-organisatie RES en provincie in samenwerking met warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties, grote afnemers van warmte, en lokale overheden.
	Inventariseren en up to date zijn van kennis(producten) vanuit TKI Urban Energy, het NP RES, het Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Netwerk Aquathermie (NAT).	2022-2025	Programma-organisatie RES initieert.

CONCEPT

7. Overige onderwerpen

7.1. Innovatie

7.1.1. Opgave

NHZ:

Overheden jagen initiatieven en innovaties aan. Daarbij gaat het niet alleen om technische, maar ook om sociale en ruimtelijke innovaties. Design challenges zijn geïdentificeerd als een krachtig instrument om innovaties aan te jagen. In het werkprogramma Warmte geven we speciale aandacht aan innovaties en het verspreiden van kennis hierover. Kortom, innovaties komen op vele fronten terug in de RES. In afstemming met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij werkt de regio aan een innovatieagenda. Een voorstel hiertoe zal in Q1-2022 worden gepresenteerd.

NHN:

Het innovatieprogramma Noord-Holland-Noord wordt ontwikkeld door het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord in nauwe samenwerking met de New Energy Coalition.

In het innovatieprogramma NHN wordt ingezet op:

- waterstofprogramma met Den Helder, Wieringermeer en Alkmaar als concentratiegebieden;
- groengasprogramma rondom het InVesta-cluster in Alkmaar;
- verduurzaming van bedrijventerreinen, gericht op de ontwikkeling van slimme netten;
- verduurzaming in de agrarische sector;
- warmte.

De programma-organisatie onderhoudt nauw contact met het Innovatieprogramma. Samen zorgen zij dat relevante uitkomsten worden gedeeld met de betrokken RES-partijen.

7.1.2. Activiteiten

Op deze actielijnen worden in Noord-Holland de geleerde lessen uitgewisseld en van elkaar geleerd. Afgesproken is immers om op basis van de nieuwste inzichten te werken. Dat gebeurt op een structurele basis. Belangrijk is dat stakeholders, die andere inzichten en perspectieven bieden, hierbij betrokken worden. Denk bijvoorbeeld aan het inzicht dat een netbeheerder kan bieden in slimme oplossingen om de netcapaciteitsproblematiek te verzwachten.

De kennisagenda biedt hiervoor een belangrijke basis. Middels de kennisagenda worden ontwikkelingen gedeeld in de regio, zowel technologisch als sociaal. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis van externe partijen.

Veel van de andere ontwikkelingen uit het innovatieprogramma (NHN) lopen al. De geleerde lessen hieruit worden meegenomen naar de Ergieregio.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Ontwikkelen innovatie-agenda	Q1-2022	Programma-organisatie RES, ROM
	Delen uitkomsten Innovatieprogramma/Innovatieagenda	Continu	Programmaorganisatie i.o.m. uitvoerders innovatie-agenda/innovatieprogramma

7.2. Arbeidsmarkt en scholing

7.2.1. Opgave

Doelstelling: Inzetten voor voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken

NHZ:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden met voldoende arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Dit betreft het opleiden en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook begeleiding van werk naar werk.

Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente en vragen ook op regionaal niveau om samenwerking met werknemers- en werkgeversorganisaties. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en lokale en regionale overheden, vraagt om middelen die vormgeven aan die samenwerking. In Noord-Holland gebeurt dit onder andere via de Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCAK).

NHN:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden als er voldoende gekwalifceerde arbeidskrachten beschikbaar zijn. Ingeschat wordt dat dit in Nederland rond de 100.000 banen betreft, nieuwe en bestaande. Dit is een opgave voor het onderwijs op het gebied van scholing, maar ook voor bij- en omscholing. De energietransitie per saldo zal leiden tot:

- een toenemende vraag naar technisch geschoold personeel;
- verschuivingen van arbeidskrachten tussen en binnen sectoren;
- verschuivingen in de gevraagde kennis en vaardigheden.

Het grootste deel betreft banen in de installatietechniek (elektrisch) en bouw. Dat gaat niet vanzelf. De energietransitie wordt alleen mogelijk als er een interventie komt op de arbeidsmarkt. Samenwerking is nodig om slagkracht te krijgen.

CONCEPT

Vooruitlopend op afspraken op het niveau van de provincies Noord-Holland en Flevoland in het kader van de HCA, is in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord al een convenant Arbeidsmarkt Noord-Holland Noord gesloten. Dit convenant moet leiden tot de benodigde andere benadering van arbeidsmarktvraagstukken en herdefniëring van de rol van overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Met het ondertekenen van het convenant Voor een werkende arbeidsmarkt 2019-2025, hebben 34 partijen (gemeenten, provincie, onderwijsorganisaties en werknemers- en werkgeversorganisaties) aangegeven gezamenlijk actie te ondernemen voor een werkende arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord.

Om voldoende arbeidskrachten te hebben die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om de energietransitie te realiseren is er actie nodig. Wie gaat het 'doen'? Er is aandacht nodig voor de transfer van kennis en kennisontwikkeling naar het onderwijs zodat onderwijsontwikkelingen gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de energietransitie. Dit zodat studenten afstuderen met kennis die op het moment van afstuderen zo recent mogelijk is.

Daarnaast is focus nodig op beroepsgericht onderwijs: welke richting, met welke middelen en met welk resultaat. De markt moet dit in eerste aanleg definiëren.

7.2.2. Activiteiten

Via deze activiteiten wordt in Noord-Holland ingezet op voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken.

	Wat	Wanneer	Wie
	Op basis van de Human Capital agenda werken stakeholders samen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord op het gebied van arbeidsmarkt en scholing.	2022-2030	De MRA, House of Skills, de provincies Flevoland en Noord-Holland
	Een gezamenlijke aanpak wordt ontwikkeld aan de hand van een governancemodel vanuit de provinciale visie Arbeidsmarkt & Onderwijs[4].	Q1-2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)
	Afspraken worden gemaakt over de samenwerking en de ontwikkeling van instrumenten waarin de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.	Q1- 2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)

[4] Dit model wordt momenteel getoetst, onder andere vanuit het samenwerkingsverband MRA en stakeholders vanuit de provincie

7.3. Gezonde leefomgeving

Bij het opstellen van de RES 1.0 is rekening gehouden met het streven naar een schonere en duurzamere leefomgeving en het in acht nemen van gezondheidsrisico's. Dit is ook aan de orde gekomen in de thematafels die zijn georganiseerd. Onder andere de minimale afstand van windturbines tot woningen kwam terug als een zorgpunt.

De provincie heeft hiertoe een aantal handreikingen en leidraden ontwikkeld. Momenteel speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijluitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen.

Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

CONCEPT

8. Monitoring

Het belangrijkste doel van monitoren is om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang in de realisatie van de RES-ambities en de daaraan gerelateerde afspraken.

De verkregen inzichten dienen:

1. Als startpunt voor het bestuurlijk gesprek: om knelpunten te agenderen, het lopende proces te evalueren en waar nodig bij te sturen
2. Om in te zetten als communicatiemiddel over de voortgang
3. Als input voor andere trajecten, die gerelateerd zijn aan doelstellingen van de RES, zoals kennisdeling, participatie en de Taskforce Energie-infrastructuur.

In dit uitvoeringsprogramma maken de RES-partijen afspraken om tot deze gezamenlijke monitoringssystematiek te komen. Cijfers, data en informatie komen van verschillende bronnen. Cijfers dienen eenduidig, vergelijkbaar en optelbaar te zijn en elke partij dient tijdig de benodigde informatie aan te leveren of te actualiseren, om tot een compleet overzicht te komen. Daarbij is het van belang dat ook de kaarten kloppend zijn met de laatste stand van zaken. De uitkomsten van monitoringsrapportages worden geagendeerd in de bestuurlijke regionale samenwerking.

De RES-partijen spreken af dat de monitoring start op basis van de informatie en instrumenten die momenteel beschikbaar zijn. Het komend jaar doet de Ergieregio ervaring op met de monitoringssystematiek. Dat betekent a) dat niet alle beoogde onderdelen in het eerste jaar gemonitord kunnen worden en b) dat de monitor zich de komende jaren zal ontwikkelen in termen van inzichtelijkheid en toegankelijkheid. In Q4-2022 evalueren we en maken we afspraken over de volgende punten om op te pakken in de monitor van 2023. Datzelfde herhalen we in 2023, 2024 en 2025, zodat er een proces van continue verbetering ontstaat.

Een belangrijk uitgangspunt is dat we zo goed mogelijk aangehaakt blijven op de landelijke monitoringssystematiek zoals ontwikkeld door NPRES. Op die manier kan ook de door NPRES/PBL gevraagde informatie op gezette momenten eenvoudig geleverd worden.

8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie

Om te kunnen monitoren, moeten we weten wanneer we op koers zijn. De periode tot 2030 is daarvoor erg lang. Dat betekent dat de RES-partijen afspraken maken over tussendoelen voor 2023 en 2025, zodat het mogelijk is voor bestuurders om tijdig bij te sturen. De regio monitort tussendoelen en activiteiten. In Q4-2022 beziet de regio de mogelijkheid om te monitoren op de effecten van de activiteiten (bereiken deze het gewenste doel?), als onderdeel van de evaluatie.

In Q1-2022 organiseert de regio het bestuurlijk gesprek over de vraag: wanneer is de regio tevreden? Is dat bij het behalen van de doelstelling of betreft het meer, zoals realisatie van koppelkansen? Dat biedt verdere sturing aan het inrichten van de monitor.

De monitoring in 2022 richt zich daarmee op de volgende punten:

Cijfers

CONCEPT

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Zon/wind *(uitgesplitst in zon op land, zon op dak en wind (> 15 KWp)* a. te onderzoeken nieuwe opwek in de zoekgebieden [GWh] b. planning voor realisatie [fase aangeven* en planning in jaartal] c. geplande opbrengst projecten 'pijplijn' (vergund en SDE) [GWh] d. opbrengst gerealiseerde projecten (operationeel) [GWh]	a. Gemeenten (via RES-viewer) b. Gemeenten (via RES-viewer) c. Provincie d. Provincie	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. SDE en WOL-monitor (RVO) d. Liander, RVO, Windstatt	2x per jaar 2x per jaar 1x per jaar 1x per jaar
Duiding bij de cijfers: a. 'geplande nieuwe opwek, pijplijn en gerealiseerd' vs ambitie RES 1.0 b. trend / autonome ontwikkelingen (opwekcijfers (kleinschalig) zon op dak en efficiëntie slag van techniek) c. te saneren d. andere vormen van duurzame elektriciteits-opwek in de regio	Provincie	a. Analyse info gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Zonnedakje en Liander, later via PBL/NP RES c. RVO/RWS (WOL-monitor) d. Klimaatmonitor	1x per jaar
Elektriciteitsvraag a. gebouwde omgeving (huidig en ontwikkeling) b. totaal (huidig en ontwikkeling)	Provincie	Dashboard ET PNH (Klimaatmonitor), Liander	1x per jaar

Voortgang zoekgebieden (proces)

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Maatschappelijk draagvlak a. Participatie (trede op de participatieladder, planning) b. Mate van draagvlak (obv bezwaren/zienswijzen) c. Lokaal eigendom (borging in beleid/contracten? % per project)	Gemeenten (via RES-viewer)	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. Gebiedspaspoorten icm RVO Landelijke monitor Participatie Hernieuwbare energie op land en/of 'dynamische LEM' van Energiesamen	2x per jaar
Ruimtelijke inpassing a. Koppeling met andere opgaven? (o.a. biodiversiteit, waterberging, landschap, natuur, recreatie) b. Wordt voldaan aan landelijke gedragscodes zon en wind op land, of aan evt maatschappelijke eisen SDE++? c. Ruimtelijke beperkingen voor nadere uitwerking (o.a. hinder, veiligheid, vliegverkeer, natuur)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	2x per jaar

CONCEPT

d. Wordt er op projectniveau onderzoek gedaan naar / gemonitord op omgevingseffecten? (biodiversiteit, hinder, gezondheid, etc.)			
Energie-infrastructuur a. Per zoekgebied: mogelijkheden (wat past op dit moment), knelpunten (wat past nog niet, reden), oplossingsrichtingen (o.a. systeem efficiëntie) en planning realisatie. b. Per deelregio: Relevante ontwikkelingen totale energiesysteem	Liander Taskforce Energie-infra NH (PNH, Liander, Tennet)	a. Analyse Liander (evt invoeren in gebiedspaspoorten) b. Programma 'programmeren irt de energie-infrastructuur'	**2x per jaar** **2x per jaar**
Borging in omgevingsbeleid a. Borging in beleid? (Omgevingsvisie/plan, MER nodig?) b. Initiatieven in vergunningsprocedure (bij vergunning wordt het meegenomen in 'pijplijn' bij cijfers)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	
Ontwikkeling van de zoekgebieden tov RES 1.0 a. Geografische veranderingen / ontwikkeling van zoekgebieden (+ waarom) b. Nieuwe zoekgebieden (+ besluit) c. Afgevallen zoekgebieden (+ waarom) d. Overzicht (nieuwe) initiatieven buiten zoekgebieden	Gemeenten vullen waar nodig rapportage aan	RES-kaarten en gebiedspaspoorten (RES-viewer)	

Warmte

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Warmtevraag gebouwde omgeving a. huidig b. ontwikkeling	Provincie	Dashboard ET PNH en onderliggende databronnen	1x per jaar
Warmte-aanbod voor gebouwde omgeving a. Bovenlokaal en lokaal b. Huidig c. ontwikkeling	Provincie	Warmtedataregister	

CONCEPT

Warmtenetten a. aantal wooneenheden aangesloten b. uitbreiding netten	Provincie	a. Klimaatmonitor, warmtebedrijven b. Warmtedataregister PNH	1x per jaar
Wijkaanpak TVW a. aantal woningen van gas af b. Gebruikt duurzaam warmte-alternatief c. Volgorde wijken van het gas af	Provincie	Liander, TVW (Warmte) Viewer	1x per jaar
Uiteindelijk ook (onderdeel evaluatie Q4-2022): a. relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame stroom		RES-viewer en warmtedata-viewer	

Een aantal zaken wordt landelijk gemonitord. Deze vormen input voor onze monitor, maar worden niet door de RES-partijen zelf gemonitord. Het betreft onderzoek naar biodiversiteit bij zonneparken (WUR), Lokaal eigendom (RVO, EnergieSamen).

Niet elk onderwerp zal in het eerste jaar even diepgaand worden gemonitord: 2022 geldt vooral als een ervaringsjaar. Voor het onderdeel participatie spreken de RES-partijen af om in 2022 te onderzoeken hoe dit kwalitatief gemonitord kan worden. De regio-organisatie initieert dit gesprek; te betrekken stakeholders zijn in elk geval gemeenten, de Participatiecoalitie en de energiecoöperaties.

8.2. In te zetten instrumenten

De RES-partijen spreken af twee keer per jaar te monitoren.

Volledige rapportage, 1x per jaar (voorjaar)
Voor deelregio en Ergieregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden
- ✓ Cijfers zon en wind
- ✓ Energie-infrastructuur
- ✓ Uitvoering warmte
- ✓ Voortgang activiteiten Uitvoeringsprogramma

Light versie, 1x per jaar (najaar)
Voor deelregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden

De monitoring richt zich met name op het in beeld brengen van de mutaties, teneinde de workload behapbaar te houden.

8.3. Rolverdeling

Voor de monitoring worden de volgende activiteiten afgesproken:

Partij	Actie
Gemeenten	Actueel houden (min 2x per jaar) van de informatie in de RES-viewer (zoekgebieden en gebiedspaspoorten) en RSW-viewer

CONCEPT

Provincie	Beheer en ontsluiten van data via de RES-viewer Ondersteuning gemeenten bij RES-viewer (werksessies, GIS-capaciteit, ...); uitvraag gemeenten update RES-viewer en gebiedspaspoorten Doorontwikkelen RES-viewer: het vereenvoudigen van kaartlagen, downloadfunctie, rapportagetool en inlogfunctie Ontwikkelen RSW-viewer Afstemming met landelijke ontwikkelingen m.b.t. data en monitoring Uitvraag bij gemeenten en Liander
Programma-organisatie RES	Trekker monitoringscyclus Koppeling met landelijke RES-monitoring Communicatie over voortgang uitvoering RES Onafhankelijke blik op aangeleverde cijfers door gemeenten
Liander	Cijfers, voortgang zoekgebieden in relatie tot netcapaciteit
VEINH	Lokaal eigendom (o.a. via lokale energiemonitor)
Taskforce Energie-infrastructuur	Programmeren energiesysteem

De programma-organisatie RES richt een ambtelijke werkgroep monitoring in, bestaande uit een afvaardiging van de verschillende RES-partijen, teneinde de jaarlijkse cyclus op te starten, de voortgangsrapportage op te stellen, te signaleren wat wel en niet goed loopt en gezamenlijk te werken aan verbeterpunten voor de monitoringssystematiek.
De werkgroep monitoring maakt in elk geval afspraken over:

- Welke informatie uit de gebiedspaspoorten gepresenteerd wordt in de monitoringsrapportages. Zie hiervoor tevens het voorstel voor 2022.
- Inrichting van de benodigde werkprocessen

De monitoringsrapportage verschijnt twee keer per jaar. Deze wordt opgedeeld in een eenvoudig toegankelijke versie (de management samenvatting) en de uitgebreide monitoringsrapportage (PDF), zodat de monitor voor eenieder vlot te doorgronden is en inzicht verschaft aan stakeholders van de Ergieregio. De programma-organisatie RES draagt er zorg voor dat de monitor wordt aangekondigd via de eigen communicatiemiddelen. De werkgroep Communicatie maakt nadere afspraken over de communicatie rondom de monitoring.

Voor de monitoring leidt dit tot de volgende planning:

CONCEPT

Maand	Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Uitgebreide rapportage (mei opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten			Medio maart									
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) – *Gemeenten en Liander*			Maart / April									
Overige data verzamelen (zie 'wat' monitoren)			Maart / April									
Opstellen concept rapportage				2e helft April								
Feedbackronde ambtelijk					1e week Mei							
Opleveren rapportage					Medio Mei							
Bestuurlijk bespreken					Eind Mei							
Light rapportage (nov opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten									Medio sept			
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) - *Gemeenten en Liander*									Sept/okt			
Opstellen concept rapportage										2e helft Okt		
Feedbackronde ambtelijk											1e week Nov	
Opleveren rapportage											Medio Nov	
Bestuurlijk bespreken											Eind Nov	

Figuur xx: Planning monitoring

Daarnaast spreken de RES-partijen de volgende activiteiten af:

	Wat	Wanneer	Wie
	Bestuurlijk gesprek: wanneer is de regio tevreden?	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert
	Vervolg werkgroep monitoring. Afspraken over bevoegdheden, werkprocessen, te presenteren informatie.	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Afspraken communicatie & verspreiding monitoringsinformatie	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Onderzoek kwalitatief monitoren Participatie	Q2-2022	Programma-organisatie RES initieert. Tevens minimaal betrokken: werkgroep monitoring, participatiecoalitie, energiecoöperaties
	Evaluatie monitor & verbeterpunten. Incl. monitoring effecten activiteiten en relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame elektriciteit	Q4-2022	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2023	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2024	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2025	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert

Uitvoeringsorganisatie

Met het afronden van de RES 1.0 is een stap gezet in een transitieproces naar hernieuwbare energie en duurzame warmte voor de bebouwde omgeving. Een stap in een proces dat nog zeker de komende 30 jaar in beslag zal gaan nemen.

Om dit proces te kunnen vervolgen continueren we de samenwerkingsrelaties en –activiteiten. Ook continueren we van de gelijkwaardige samenwerking tussen de partijen. Hiervoor richten we een vergelijkbare samenwerkingsstructuur in als die gehanteerd is bij het opstellen van de RES 1.0 en die erop gericht is om dit uitvoeringsprogramma ter hand te nemen.

De onafhankelijke RES-programma-organisatie wordt in stand gehouden. De organisaties RES NHN en RES NHZ blijven samenwerken i.v.m. efficiëntie, maar hebben elk een eigen werkgroep, ambtelijke opdrachtgevers en stuurgroep.

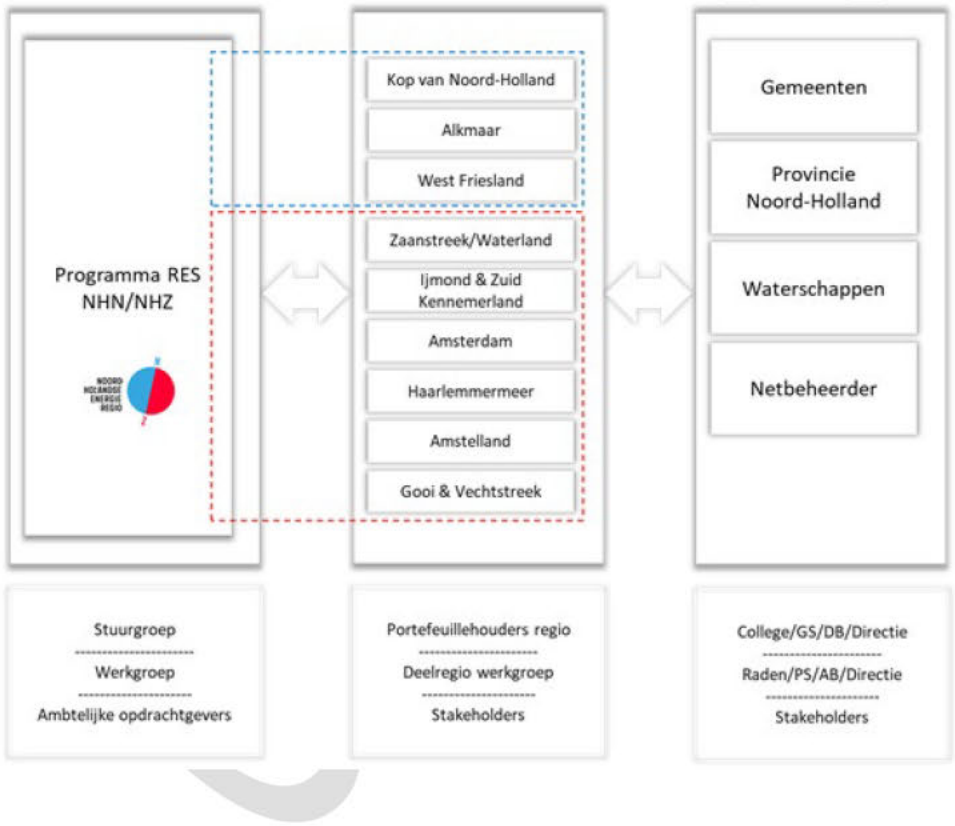

Figuur: Structuur van de RES-organisatie na RES 1.0

Benodigde middelen

- Benodigde capaciteit:
    - 1 Programmamanager NHN (schaal 14-15) -> € 140.000,-
    - 1 Programmamanager NHZ (schaal 14-15)-> € 140.000,-
    - 1 Communicatieadviseur (schaal 12) -> € 125.000,-
    - 0,5 Programmasecretaris (schaal 11) -> € 55.000,-
    - 0,5 Programma-ondersteuner (schaal 8) -> € 45.000,-

  Tijdelijk opschalen bij pieken in proces

- Benodigde middelen voor communicatie, ICT (website), materiele kosten voor onder meer onderzoek (technisch en beleidsmatig), ondersteuning participatie en communicatiematerialen -> € 350.000,-
- Begeleiding RES 2.0 en ondersteunen ondersteuning bij uitwerking zoekgebieden -> € 300.000,-
- Benodigd budget: € 1.150.000,-- per jaar

Ondersteuning vanuit het Nationaal Programma RES

Bovenstaand benodigd benodigd budget wordt gefinancierd vanuit de middelen die beschikbaar komen vanuit het rijk voor het continueren van het RES proces. Hiervoor zijn in de rijksbegroting middelen opgenomen welke via de provincie worden uitgekeerd.

Aanvullende ondersteuning voor het participatieproces

Naast middelen voor de programmaorganisatie is het voorstel om gemeenten te ondersteunen bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Een nog nader te onderzoeken mogelijkheid hiervoor is om te komen tot een provinciale bijdrage gericht op het ondersteunen van het participatieproces door de gemeenten.

Looptijd programma-organisatie

Het bereiken van de doelstelling in 2030 vanuit de RES vraagt om doorpakken. In de tijd zijn een aantal momenten daarbij van belang. De besluitvorming over de RES 2.0, RES 3.0 etc, maar ook de datum waarop de ondersteuning van de SDE-subsidie vervalt. Deze laatste is van belang om de businesscase van de te nemen initiatieven betaalbaar te maken, wat een direct effect heeft op de haalbaarheid.

Daarom houden we de programma organisatie tot halverwege 2025 (vaststelling RES 3.0) in stand. Daarbij gebruiken we het moment van vaststelling RES 2.0 halverwege 2023 als evaluatie moment.

Randvoorwaarden voor de voortzetting van het RES-programma

- regiocoördinator per deelregio
- ambtelijk en bestuurlijk trekker per gemeente, provincie en waterschap (RES én RO)

CONCEPT

- ondersteuning vanuit provincie voor databeheer, onderzoek, communicatie, participatie, kennisdeling
- capaciteit en budget bij gemeenten (omdat nog onduidelijk is of er middelen vanuit het rijk zullen worden gedecentraliseerd conform het uitgevoerde artikel 2 onderzoek wordt op de uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken gekoppeld aan de uitvoering van het klimaatakkoord, waaronder de RES, een voorbehoud gemaakt)

Waar de taken belegd worden (landelijk, programma organisatie, deelregio, gemeente/provincie/waterschap) wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Werkzaamheden / rol / Trekker (bij meerdere rolhouders)	Landelijk	Provincie	Op schaal van Ergieregio	Op schaal van deelregio	Lokaal
Activiteiten na RES 1.0 (proces)					
Strategie - ontwikkeling en uitvoering van het proces - Proces en planning RES 2.0 opzetten + uitvoeren - Afstemming opdrachtgever (stuurgroep) – opdrachtnemer - Budget (afhankelijk van rijksbijdrage)	X	X	X X	X	(X)
Regionale besluitvorming RES 2.0 - Planning en proces opzetten + uitvoeren - (Regionaal) informeren volksvertegenwoordigers - Bestuurlijke afstemming NHZ (+ stakeholders)		X (rol PS?) X	X X	X	
Regionale samenwerking - Deelregio: coördineren samenwerking binnen en tussen deelregio's (regio coördinator) - Energieregio: samenwerking tussen overheden (gemeente, provincie, andere Energieregio's, Rijk) - Samenwerking met regionale stakeholders - Integrale benadering van het energiesysteem		X	X X	X X X	
Communicatie en participatie - Centrale, open en transparante informatievoorziening (website, nieuwsbrieven) - Ondersteuning gemeenten bij lokale participatie - Participatie zoekgebieden		X X	X X		X
Kennisdeling - Inhoudelijke kennissessies tbv uitvoering RES		X[1]	X		

- Collegiaal kennisnetwerk (oa. communicatie, data, m.e.r., omgevingswet)		X	X		
Activiteiten na RES 1.0 (inhoud)					
Regionale samenwerking tbv uitvoering - Afstemming, verder uitwerken zoekgebieden zon/wind - Regionale Structuur Warmte - Ondersteunende tools, zoals RES-viewer, park-the-sun, ed - Borging in omgevingsbeleid / vergunningen		 X X X		 X X X	 X[2] X X
Monitoren - Beheer en ontsluiten van data (RES-viewer) - Data invoeren en actueel houden (gebiedspaspoorten) - Doelgerichtheid monitoren		 X X	 X		 X
Opstellen RES 2.0 - Inhoud - Afwegingskaders	 X	 X X	 X[3]	 X X	 X X

[1] Kan ook door opdracht aan uitvoerende organisaties, zoals SPDE, ODNH, ONHN, HVC.

[2] Participatie vraagt capaciteit en budget van gemeenten. Evt participatie coalitie opdracht geven.

[3] Betreft het inhoudelijk samenbrengen van de inbreng van gemeenten, provincie en waterschappen in samenwerking met stakeholders, inwoners, etc..

CONCEPT

Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio

CONCEPT

Bijlagen

1. **Ondersteuningsaanbod provincie bij verankering in omgevingsbeleid**

De provincie Noord-Holland biedt gemeenten ondersteuning in het verankeren in Omgevingsbeleid van duurzame energieprojecten. Onderstaand een aantal bestaande middelen.

Ruimtelijke handreiking wind op land
Deze handreiking helpt gemeenten en initiatiefnemers op weg met de gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, zowel voor grote als kleine windturbines.

Kwaliteitsimpuls zon op land
We streven naar zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Het provinciaal beleid kent een aantal spelregels voor het inpassen van zonneparken in het landschap. Deze brochure laat zien hoe deze spelregels in de praktijk kunnen worden toegepast.

Leidraad landschap en cultuurhistorie
De Leidraad geeft gebiedsgerichte én ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en biedt zo toepasbare informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO)
De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is een onafhankelijke adviescommissie die vroeg in het planproces om advies kan worden gevraagd over de ruimtelijke kwaliteit van plannen.

Taskforce Ruimtewinst (TFR)
Noord-Hollandse gemeenten die professionele hulp nodig hebben bij ruimtelijke ontwikkelingen die moeilijk van de grond komen, kunnen de Taskforce Ruimtewinst (TFR) inschakelen. Op verzoek van een gemeente kan de taskforce een 'assist' organiseren om een nieuwe impuls te geven.

Boven(deel)regionale afstemming en samenhang
Indien gewenst ondersteunt de provincie bij het uitwerken van bovenlokale zoekgebieden. Voorbeelden hiervan zijn de trajecten rondom de A7 en A9. Ook bij gebieden waar afstemming over gemeente- of provinciegrenzen belangrijk is en/of niet voldoende plaatsvindt, kan de provincie gemeenten ondersteunen (voorbeeld hiervan is de Omgevingstafel A2/A9).

2. **Ondersteuningsaanbod provincie voor ontwikkeling duurzame opwek**

Vanuit de provincie zijn verschillende instrumenten beschikbaar, ter ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame elektriciteit.

Park the sun

De openbare tool Park the Sun genereert voor alle parkeerplaatsen in Noord-Holland gratis en eenvoudig quickscans inclusief businesscase voor Solar Carports. De tool analyseert luchtfoto's en aanvullende data, om te duiden waar het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen kansrijk is.

CONCEPT

Daarbij wordt niet alleen het beschikbare oppervlak beschouwd, maar bijvoorbeeld ook de schaduwwerking van bomen en gebouwen. Instructievideo's zijn ook openbaar beschikbaar.

Zonatlas en Atlas grote daken
Voor nu zijn dit nog de tools waarmee iedereen in NH inzicht krijgt in de zonpotentie van daken in Noord-Holland. Waarschijnlijk worden deze tools Q1 2022 vervangen door 'Zonnedakje', een tool ontwikkeld door Sobolt die nauwkeurig overzicht verschaft in het gerealiseerd en potentieel zonvermogen op alle daken in Noord-Holland.

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties

Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties

Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ ondersteuning
subsidieregeling, b.v. voor het organiseren en begeleiden van verduurzamingsmaatregelen op bedrijventerreinen

HIRB+ Duurzaamheid

Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen

Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Culturele instellingen te stimuleren te investeren in energiebesparings-maatregelen en/of het opwekken van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven

Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en

CONCEPT

schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

3. Subsidies en regelingen provincie

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties
Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties
Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ Duurzaamheid
Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen
Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Er wordt gewerkt aan een regeling voor kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven
Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

4. Relevante documenten

- Adviesrapport Betrokken bij Klimaat (maart 2021)
- (2021) Thematafel RES in uitvoering -> met als eindproduct: Leidraad Lokaal eigendom
- (2020) Handreiking praktijk: lokale initiatieven en eigendom
- (2019) Expertsessie participatie
- (2019) Handreiking en keuzemenu voor lokale participatie RES https://energieregionhn.nl/app/uploads/2019/10/20191022-Handreiking-lokale-participatie-RES-NH.pdf. Op pagina 15 staan veel links en bronnen.

CONCEPT

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 14:44
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober
Bijlagen: 211021 70% versie Uitvoeringsprogramma RES Noord-Holland Noord en Zuid.docx; Programma 28 oktober 2021.pdf

Dag [redacted]
Na diagonaal lezen van het uitvoeringsprogramma heb ik de volgende algemene opmerkingen:

- Het uitvoeringsprogramma ziet er compleet uit. Wat ik nog mis is aandacht voor het tekort aan technisch personeel, nu volop in het nieuws; gaat de regio een voortrekkersrol nemen bij scholing/financiering extra krachten?
- De participatie verloopt m.i. deels moeilijk doordat het proces RES vanuit rijk en RES-regio in gang gezet is door inter-bestuurlijke afspraken en juist buiten de participatie om is verlopen; voor de gemeenten een hele klus om dit achteraf goed te krijgen, omdat dan het kader RES1.0 al vaststaat. Het zou denk ik helpen als informatie uit het voortraject op een overzichtelijke manier gedeeld wordt; belangstellenden kunnen dan gemakkelijk info vinden over waarom op rijksniveau voor zon en wind is gekozen, hoe de verdeling wind op zee en op land en over de provincies tot stand is gekomen, etc. Dat zijn namelijk wel de vragen die op gemeenteniveau gesteld worden maar op dat niveau al een gepasseerd station zijn.
- De paragraaf over kennisdelen is erg kort, terwijl dit veel tijdwinst op kan leveren. Zou er bijv. een kennisplatform opgericht kunnen worden? Daar kunnen dan o.m. de handreikingen (die in het uitvoeringsprogramma genoemd worden) gedeeld worden, mogelijkheden die de Ow biedt voor energietransitie, gemeentelijk beleid zon, meekoppelkansen biodiversiteit/klimaatadaptatie en FAQ etc.

Vr.gr. [redacted]

Van [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 22 oktober 2021 08:55
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober

Hoi [redacted] en [redacted]

Dit concept uitvoeringsprogramma lijkt mij een passen op jullie bordje. Er zit een krappe termijn aan, te krap, dus ik snap als er pas later een reactie komt. Daarnaast heb ik niet goed zicht op met wie ik dit stuk nog meer moet delen dus of jullie willen zorgen voor doorzending aan de juiste mensen binnen onze organisatie.

Groet,

[redacted]
Teamleider team Juridische Planvorming
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

M 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Afwezig op: woensdag

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 19:51
Aan: energieregio Noord-Holland Zuid <info@energieregionhz.nl>; [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com) [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@alkmaar.nl>
Onderwerp: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober

Beste collega,

Bijgaand de 70% versie van het Uitvoeringsprogramma RES NHN en NHZ. Graag zien we je voor energieregio Zuid op donderdagmiddag 28 oktober van 13.00-15.30 uur, met van 12-13 uur lunch, bij de bijeenkomst in het Claus Party Centre (Bosweg 19 Hoofddorp) om deze versie gezamenlijk te bespreken. In de bijlage vinden jullie het programma.

Als voorbereiding op 28 oktober nemen we jullie reacties op deze versie mee. Ook het verzoek om deze versie uit te zetten bij je collega's. Omdat in de komende fase de rol van de RO-collega's groter wordt, is het fijn als je ook hun input vraagt.
Wij stellen het zeer op prijs als je **uiterlijk 27 oktober voor 12 uur** een inhoudelijke (niet redactionele) reactie stuurt aan [redacted]@rhdhv.com. Alvast veel dank hiervoor.

De 70% versie hebben we opgesteld op basis van:
- Output zeven Uitvoeringstafels
- De al in de RES 1.0 opgenomen verwijzingen naar de uitvoering
- Input en reacties van de leden van de werkgroepen NHN en NHZ en de raadpleging van hun achterban
- Handreiking 2.0 NP RES

Verder zijn de belangrijkste strategische uitgangspunten van het Uitvoeringsprogramma besproken in de stuurgroepen NHN en NHZ.
Het Uitvoeringsprogramma is nu nog een gezamenlijk document, maar wordt uiteindelijk gesplitst in een NHN en NHZ versie.

Mocht je nog vragen hebben, aarzel niet en stel ze.
We hopen jullie te zien de 28e!

Hartelijke groet, mede namens programmamanagers [redacted] en [redacted] [redacted] en [redacted]

p.s. 1 Het kan zijn dat je ook een mail ontvangt als deelnemer van een uitvoeringstafel. Deze kun je negeren.
p.s. 2 Je kunt je nog aanmelden voor de bijeenkomst op 28 oktober door te klikken op de zwarte aanmeldbutton:

Ja, ik meld mij aan

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmasecretaris Regionale Energie Strategie (NHZ)

023 [redacted]
06 [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

afwezig; woensdagmiddag en vrijdag

[redacted]@noord-holland.nl
www.energieregionhz.nl

Volg ons op LinkedIn en Twitter!

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Inhoudsopgave

Contents

Inhoudsopgave 1
1. Over het uitvoeringsprogramma 3
1.1. Leeswijzer 4
2. Samenwerking 5
2.1. Sturingsfilosofie 5
2.2. Samenwerking 5
2.3. Volksvertegenwoordigers 5
3. Elektriciteit 7
3.1. Opgave 7
3.2. Operationele doelen 7
3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid 8
3.4. Lokaal eigendom en participatie 10
3.5. De rol van de programma-organisatie 13
Rol van de programma-organisatie 18
4. Regionale Structuur Warmte 19
4.1. Opgave 19
4.2. Operationele doelen 20
4.3. Activiteiten 21
4.4. De rol van de programmaorganisatie 23
5. Participatie en communicatie 25
5.1. Opgave 25
5.2. Participatie 25
5.3. Communicatie 26
5.4. Evaluatie participatie en communicatie 27
5.5. Activiteiten 27
6. Kennisdeling 30
6.1. Opgave 30
6.2. Activiteiten 32
7. Overige onderwerpen 34
7.1. Innovatie 34

CONCEPT

7.1.1. Opgave 34
7.1.2. Activiteiten 34
7.2. Arbeidsmarkt en scholing 35
7.2.1. Opgave 35
7.2.2. Activiteiten 36
7.3. Gezonde leefomgeving 37
8. Monitoring 38
8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie 38
8.2. In te zetten instrumenten 41
8.3. Rolverdeling 41
Uitvoeringsorganisatie 44
Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio 48

CONCEPT

1. Over het uitvoeringsprogramma

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Zuid (NHZ) is vastgesteld door gemeenten (met uitzondering van de gemeente Landsmeer), provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Noord (NHN) is vastgesteld door gemeenten, provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders, en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

Dit vraagt om het verder versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk met netbeheerders, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners. Via een serie uitvoeringstafels is besproken welke samenwerking nodig is en hoe we die het beste kunnen vormgeven.

In dit uitvoeringsprogramma hebben we de benodigde activiteiten voor samenwerking en benodigde ondersteuning uitgewerkt. We benoemen actiehouders en tijdslijnen. Daarmee maken we de concretiseringsslag van de ambitie van de RES 1.0 naar de benodigde acties voor uitvoering.

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2021 tot en met 2025. De vaststelling van de RES 2.0 (juli 2023) is een natuurlijk moment om het uitvoeringsprogramma te evalueren en waar nodig aan te passen. In figuur 1 is de globale tijdslijn voor de route op weg naar de RES 2.0 weergegeven.

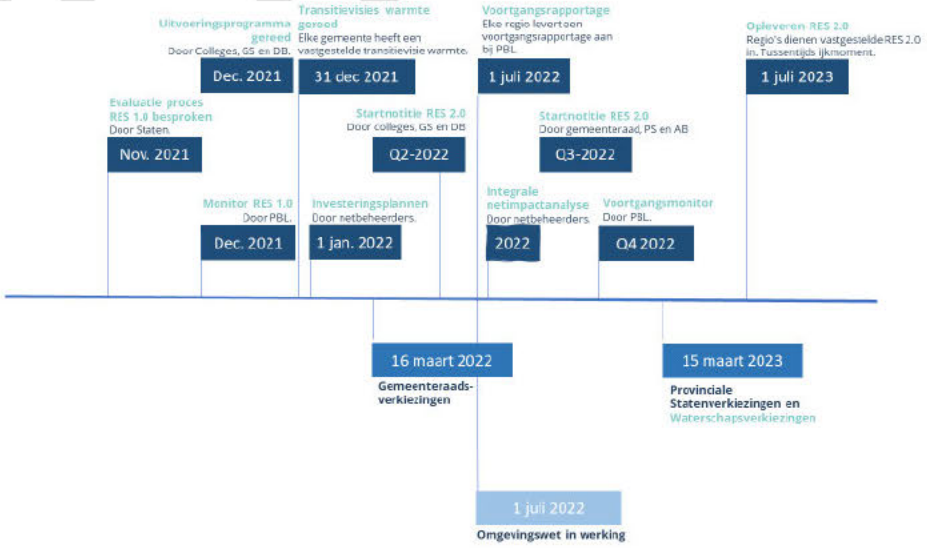

Figuur 1: Tijdslijn met belangrijke bouwstenen en mijlpalen van RES 1.0 naar RES 2.0

1.1. Leeswijzer

De Regionale Energiestrategie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen gemeenten, provincie en waterschappen, die vanuit hun eigen verantwoordelijkheden gelijkwaardig met elkaar samenwerken. Netbeheerders, bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zijn bij deze samenwerking betrokken. Het uitvoeringsprogramma start daarom met het hoofdstuk samenwerking, waarin we ingaan op de samenwerking gedurende de uitvoeringsfase.

Het uitvoeringsprogramma gaat vervolgens in op het opwekken van hernieuwbare energie, oftewel de realisatie van de ambitie van de RES. Dat gaat voor elektriciteit om de verankering van zoekgebieden, het aanpakken van knelpunten en de samenwerking met stakeholders in de realisatie van projecten. Bij warmte staan de bovenlokale bronnen centraal, het inventariseren van kansen en risico's en de wijze waarop de gemeenten ondersteund worden.

Daarna worden de overkoepelende onderwerpen participatie en communicatie, kennisdeling en monitoring beschreven. Ook gezonde leefomgeving, arbeidsmarkt en innovatie hebben een plek in het uitvoeringsprogramma. Tot slot is een beschrijving van de activiteiten voor de RES-programma organisatie en de gevraagde capaciteit en financiële middelen opgenomen.

Per hoofdstuk geven we weer wat de opgave is, zoals vastgesteld in de RES 1.0. Die vertalen we door naar tussendoelen, waarmee richting wordt gegeven aan de periode tot en met 2025. Vervolgens vertalen we de RES 1.0, mede op basis van de uitkomsten van de uitvoeringstafels, door naar concrete activiteiten en rollen. Dat doen we in de vorm van een tabel. Per hoofdstuk beschrijven we kort wat de rol van de programma-organisatie op RES-niveau is en wat de rol van gemeenten, provincie en andere partijen is. In de bijlagen gaan we ook in op de ondersteuning die de provincie hierbij biedt.

CONCEPT

2. Samenwerking

2.1. Sturingsfilosofie

Het krachtenveld van de energietransitie is complex. Lokale besluitvorming over energieprojecten heeft regionale impact, bijvoorbeeld op het energienet en de omgeving. Daarom is het belangrijk om als overheden regionaal samen te werken, meer nog dan voorheen. Daarnaast willen betrokken inwoners meebeslissen over hun omgeving. Via dit uitvoeringsprogramma willen we deze complexiteit terugbrengen naar de kern; wie doet wat en hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

2.2. Samenwerking

De huidige governance van de RES wordt voortgezet: deze bevalt goed als we kijken naar de stevige samenwerking die ontstaan is en de gezamenlijke ambities. Dat houdt in dat de samenwerking tussen decentrale overheden, netbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt voortgezet. Bij planvorming kunnen inwoners en belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven waardoor lusten en lasten verdeeld worden.

Voor NHZ versterken we bij warmte de samenhang tussen de Regionale Structuur Warmte (RSW), de Transitievisies Warmte (TvW's) en de Wijk Uitvoerings Plannen (WUP's). Er wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. Op deze wijze wordt de beschikbare kennis gebundeld en de beschikbare capaciteit efficiënt ingezet. Bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur staan hierbij centraal.

In de uitvoeringsfase krijgen overheden meer rollen dan tot nog toe in de RES: naast beleidsmaker zijn zij dan vergunningverlener of handhaver. In de samenwerking is het goed om de stappen in het proces en die rolwisseling te benoemen. Het dient helder te zijn wie welk mandaat heeft.

Verder werken we nauw samen met onze omliggende Energieregio's, bijvoorbeeld rondom het IJsselmeergebied en het Groene Hart. De RES-programmaorganisaties Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) verbreden de samenwerking, waardoor de capaciteit efficiënt wordt ingezet.

In Q2-2022 start de regio het proces op weg naar de RES 2.0. De RES 2.0 wordt in juli 2023 opgeleverd, conform de afspraken in het Klimaatakkoord. De RES 2.0 is een voortzetting en verdieping van de RES 1.0. De RES 1.0 is dus het vertrekpunt voor de RES 2.0. Ook daarvoor wordt de samenwerkingsstructuur uit de RES 1.0 voortgezet.

2.3. Volksvertegenwoordigers

Het is belangrijk dat de democratische legitimiteit goed wordt geborgd. Dat betekent een goede betrokkenheid van volksvertegenwoordigers. Zij hebben een formele rol in het besluitvormingsproces:

- Bij het borgen van de RES in het omgevingsbeleid en omgevingsinstrumenten zoals een bestemmingsplan (gemeenten) en omgevingsverordening (provincie).
- Bij het vastleggen van zoekgebieden in het omgevingsbeleid, inclusief het vaststellen van de inrichting van procesparticipatie.
- Het zich uitspreken als bevoegd gezag.
- Bij het borgen van beleid voor proces- en financiële participatie.

CONCEPT

- Bij het vaststellen van de startnotitie RES 2.0.
- Bij het vaststellen van de RES 2.0, inclusief het meegeven van wensen en bedenkingen.

Belangrijk is dat volksvertegenwoordigers goede toegang hebben tot de benodigde informatie voor besluitvorming.

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022), PS-verkiezingen en waterschapsverkiezingen (maart 2023) stelt de energieregio een introductietraject voor de RES op, zodat volksvertegenwoordigers goed beslagen ten ijs komen. De RES-programmaorganisatie initieert dit. Gemeenten, provincies en waterschappen voegen daar elk hun eigen ambities en (lokale) vraagstukken aan toe. Dit programma wordt aangeboden via de griffies. Met de ondersteuning beogen we dat de volksvertegenwoordigers het grote verhaal kunnen uitleggen aan hun bewoners, van landelijke noodzaak naar lokale vertaling.

De volksvertegenwoordigers hebben een belangrijke rol bij de start van het proces naar de RES 2.0. In het tweede kwartaal van 2022 geven volksvertegenwoordigers de eerste kaders mee voor het proces naar de RES 2.0, dit mede op basis van de ingediende moties. De bestuurders stellen de startnotitie RES 2.0 vast ook in hetzelfde kwartaal. In het derde kwartaal van 2022 wordt de startnotitie voorgelegd voor vaststelling aan volksvertegenwoordigers.

Tussentijds worden volksvertegenwoordigers geïnformeerd, onder andere via de monitor van de RES, waarin de voortgang van de realisatie van de ambitie wordt gevolgd. De monitor verschijnt twee keer per jaar. Zo kunnen volksvertegenwoordigers de voortgang van de RES volgen.

Tijdens regionale raadsbijeenkomsten (per deelregio) worden raadsleden, statenleden en leden van het AB geïnformeerd over de stand van zaken binnen de RES. Ook worden de volksvertegenwoordigers uitgenodigd voor kennissessies.

CONCEPT

3. Elektriciteit

3.1. Opgave

Tekst NHN:

NHN zet zich in voor de realisatie van 3,6 TWh zonne- en windenergie op land in 2030. Dit is een optelsom van de ambities voor nieuwe opwek (totaal 1,50 TWh), de bestaande opwekking en de pijplijnprojecten (projecten waarvoor de vergunning al verleend is, maar die nog niet gerealiseerd zijn) (totaal 2,08 TWh) in 2020. Daarnaast nog 1,1 TWh kansen op IJsselmeer (Wieringerhoek).

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Totaal	Bestaand	Nieuw te realiseren
Kop van Noord-Holland	2,27 TWh	1,75 TWh	0,52 TWh
Westfriesland	0,7 TWh	0,23 TWh	0,47 TWh
Regio Alkmaar	0,62 TWh	0,1 TWh	0,52 TWh

Daarnaast is er een potentie van 1,1 TWh met het Buitendijks Plan Duurzaam Leefbaar (Wieringerhoek). Deze telt niet mee in het bod.

Tekst NHZ:

De ambitie van NHZ staat op 2,7 TWh opwek van hernieuwbare energie op land, met een bestaande opwek van 0,7 TWh.

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Theoretische potentie	Bestaand	Nieuw
Amstelland	0,4 TWh	60 GWh	344 GWh
Amsterdam	0,7 TWh aanbod 127 MW wind (296 GWh), (huidig 75 MW) 400 MW (380 GWh) zon op grote daken 150 MW (140 GWh) zon op kleine daken		
Gooi- en Vechtstreek	0,23 TWh	30 GWh	199 GWh
Haarlemmermeer	0,7 TWh	120 GWh	577 GWh
Ijmond en Zuid-Kennemerland	0,56 TWh	160 GWh	400 GWh
Zaanstreek/Waterland	0,41 TWh	90 GWh	320 GWh

3.2. Operationele doelen

Om goed te kunnen bepalen of de energieregio op koers ligt voor de doelen van 2030 en om te bepalen welke activiteiten nodig zijn in de periode 2022-2025, stelt de energieregio in dit uitvoeringsprogramma operationele doelen vast.

CONCEPT

Deze operationele doelen zijn:

- In 2025 zijn alle benodigde vergunningen om de ambitie te kunnen realiseren afgegeven. Dit is conform de afspraken uit het Klimaatakkoord en noodzakelijk om de ambitie voor 2030 te kunnen halen. Dat betekent dat de benodigde vergunningen voor wind en wind en zon in 2023 zijn aangevraagd.
- Voor zon op land dienen de benodigde vergunningen in 2024 te zijn aangevraagd.
- In 2025 is het streven om minimaal de helft van de opgave gerealiseerd te hebben in de regio.
- In 2023 is minimaal 20% van de ambitie gerealiseerd. Het betreft hierbij het theoretisch potentieel, de bestaande en pijplijn-projecten tellen hierin niet mee.
- In 2022 hebben alle RES-partijen de zoekgebieden verankerd in de omgevingsvisie, tenzij bewust een andere route gekozen wordt, waarbij vergunningen nog steeds tijdig afgegeven worden.
- In 2022 hebben alle RES-partijen vastgelegd welke kaders voor participatie zij wensen te hanteren, inclusief de kaders voor financiële participatie. Dit is onderling afgestemd voor de grensoverschrijdende zoekgebieden of voor zoekgebieden nabij gemeentegrenzen. Dit is o.a. gebaseerd op de aanbevelingen van de evaluatie communicatie & participatie en bestaande, goed werkende participatiemethoden die NP RES heeft geïnventariseerd. Deze timing is noodzakelijk in het licht van het verankeren van zoekgebieden en de vergunningverlening.
- In 2022 is er zicht op de infrastructuur en op waar de regio als eerste aan de slag kan.
- In 2023 zijn de zoekgebieden verankerd in het Omgevingsplan, tenzij gekozen wordt voor het huidig ruimtelijk instrumentarium of een andere route waarbij vergunningen tijdig afgegeven worden.

De monitoring van de operationele doelen vindt plaats in het monitoringsprogramma (zie hoofdstuk 8).

3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Dit geldt voor opwek op land, zon op parkeerplaatsen en op/bij infrastructuur. Zon op dak is niet vergunningplichtig en hoeft daarom niet te worden geborgd in omgevingsbeleid.

Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch te borgen. In de partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OV NH 2020) zijn de RES'en 1.0 leidend voor wind op land.

Het bevoegd gezag – veelal de gemeente – bepaalt hoe de RES vertaald wordt naar het omgevingsbeleid. Het gaat daarbij zowel om de inpassing van grootschalige energieopwek, als om benodigde ruimte voor de aanpassing van energie-infrastructuur.

Bevoegd gezag	**Huidige Elektriciteitswet**	**Nieuwe Energiewet**
Rijk	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 50 MW	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 100 MW
Provincie	Wind: 5-100 MW	Wind: 15-100 MW Zon: 50-100 MW
Gemeente	Wind: minder dan 5 MW Zon: tot 50 MW	Wind: tot 15 MW Zon: tot 50 MW

Tabel: Wie is wanneer bevoegd gezag?

CONCEPT

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat op 1 januari 2025 alle benodigde vergunningen dienen te zijn afgegeven, zodat in 2030 de 35 TWh zon en wind ook operationeel zijn. Decentrale overheden spannen zich tevens in om zo snel als mogelijk planologische zekerheid te bieden aan initiatiefnemers, door de RES te vertalen naar omgevingsbeleid en omgevings- c.q. bestemmingsplannen. Door de partiële herziening OV NH 2020 zijn de RES'en 1.0 al leidend voor wind op land. Daarmee ontstaat ruimte voor gemeenten om plannen voor windenergie mogelijk te maken binnen de vastgestelde zoekgebieden voor wind en wind en zon uit de RES 1.0. Daarnaast is in de RES 1.0 afgesproken dat er voorlopig ruimte blijft voor zonne-energie-initiatieven buiten de vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie uit de RES 1.0. Uiteindelijk worden deze zoekgebieden meegenomen in de RES 2.0, de RES 3.0 en verder. Ook voor inwoners is het belangrijk om duidelijkheid te hebben over het beoogde proces en de tijdslijnen van verankering in het Omgevingsbeleid.

Terugrekenend betekent het dat:

- In 2025 alle benodigde vergunningen zijn afgegeven
- In 2023 alle benodigde vergunningaanvragen voor wind en wind + zon moeten zijn ingediend
- In 2024 alle benodigde vergunningaanvragen voor zon moeten zijn ingediend
- Zoekgebieden in 2022 verankerd dienen te worden in de Omgevingsvisie (onder de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt) dan wel in de structuurvisie (onder de nu geldende Wet ruimtelijke ordening)
- Op basis van de Omgevingsvisie/structuurvisie stelt de gemeente een Omgevingsplan (onder de Omgevingswet) of bestemmingsplan (onder de Wet ruimtelijke ordening) op. Dit zal eind 2022, begin 2023 gereed moeten zijn.
- Omdat de Omgevingsvisie volgens de Omgevingswet formeel pas in 2024 gereed hoeft te zijn, geldt in die gemeenten waar het voornemen is de Omgevingsvisie in 2024 vast te stellen, dat de zoekgebieden dan dienen te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium, oftewel het bestemmingsplan. Dit zal begin 2023 gereed dienen te zijn.

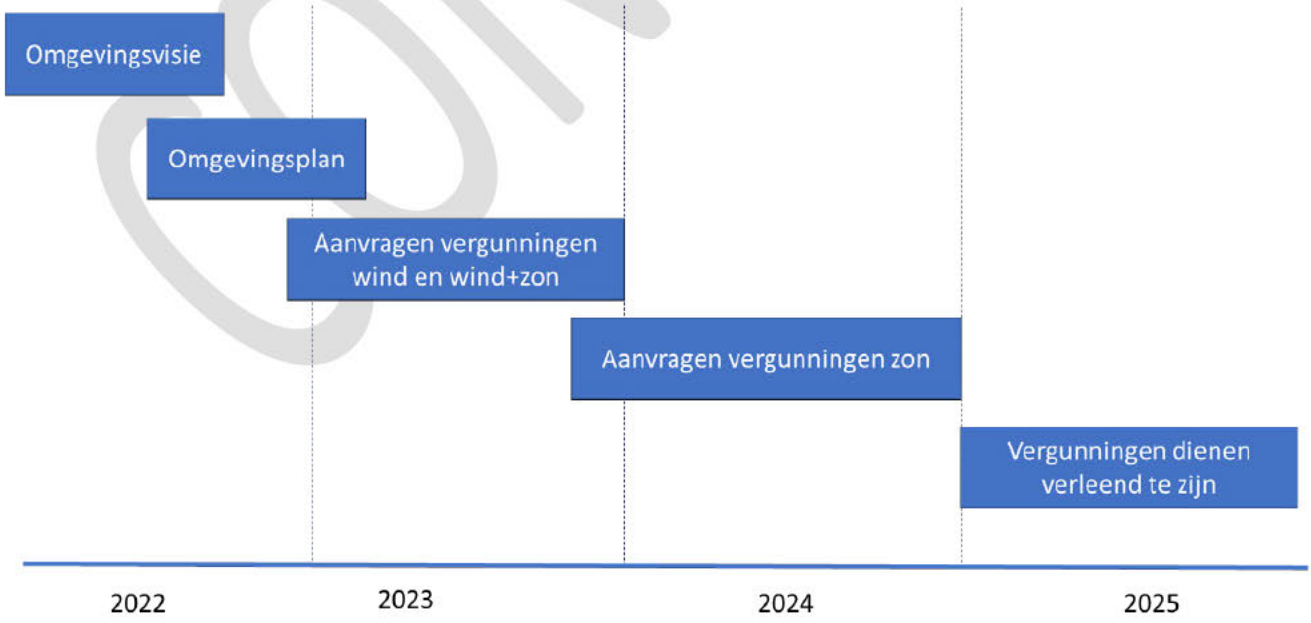

Figuur xx: Overzicht stappen naar vergunningverlening

CONCEPT

De hierboven omschreven stappen beschrijven de “koninklijke route”. Als deze niet haalbaar blijkt te zijn, dan kan ook meteen een omgevingsplan/bestemmingsplan worden opgesteld, zonder voorafgaande visie. Er kunnen zelfs omgevingsvergunningen worden verleend zonder dat er een bestemmingsplan/omgevingsplan is waarin de RES ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. De voorkeur verdient echter om zo veel als mogelijk de hiervoor omschreven stappen te volgen, ook omdat dit de meeste participatiemomenten oplevert.

Reeds vergunde projecten, buiten de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0, blijven doorgang vinden. Deze trajecten zijn vaak al eerder gestart, voor het vaststellen van de RES 1.0.

De verder uitwerking van de zoekgebieden wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan andere omgevingsprocessen en gebiedsopgaven (zoals bodemdaling, stikstof, klimaatadaptatie, ecologie/natuur). De RES programma-organisatie biedt hierin ondersteuning.

3.4. Lokaal eigendom en participatie

In de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling staan regels over participatie. Als overheden instrumenten van de Omgevingswet vaststellen, zoals het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening of een projectbesluit, moeten ze aangeven hoe belanghebbenden betrokken zijn bij de totstandkoming van deze instrumenten en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten ook aangeven hoe ze hun eigen participatiebeleid hebben ingevuld.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor participatie. Die geeft in zijn vergunningaanvraag aan of en hoe belanghebbenden betrokken zijn. Gemeenten kunnen in hun beleid een inspanningsverplichting opnemen voor een zorgvuldig participatieproces. Van belang is dat gemeenten en provincie hierover in 2022 een besluit nemen.

Daarnaast is in het Klimaatakkoord een streven naar 50% lokaal eigendom afgesproken. Gemeenten kunnen dit niet afdwingen. Het streven kan wel worden opgenomen in lokale beleidskaders. Van belang is dat elke gemeente dit opneemt in haar beleidskaders in 2022, een inspanningsverplichting, zoals geadviseerd in de Leidraad Financiële Participatie, het uitgangspunt is.

In de RES 1.0 is afgesproken dat ook na vaststelling van de RES 1.0 de (boven)regionale samenwerking en afstemming wordt voorgezet. Binnen de RES onderscheiden we drie fasen. 1) Van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur; 2) Van zoekgebieden en locaties naar vergund projecten aan te sluiten op netinfrastructuur; en 3) van vergunde projecten naar gerealiseerd project aangesloten op netinfrastructuur.

De regio kent de volgende typen zoekgebieden:

- Zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van de gemeente vallen -> gemeente is in de lead
- Zoekgebieden die gemeentegrensoverschrijdend zijn -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden of clusters van zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen -> gemeenten en provincie maken afspraken, regierol provincie
- Energieregio-overstijgende gebieden

CONCEPT

Voor alle zoekgebieden zullen de tijdslijnen worden afgestemd met de netbeheerder, om elkaar optimaal wederzijds inzicht te kunnen geven. Daarmee kan de planning van opwek en van energie-infrastructuur op elkaar worden afgestemd. Ook de veiligheidsregio wordt vanaf het begin betrokken.

We spreken daarover het volgende af met elkaar:

Fase 1: van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur

- Voor **zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van een gemeente** vallen, zonder effect voor een naburige gemeente, is de gemeente zelf in de lead.
  - Uitgangspunt is zorgvuldige participatie. Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.
  - In Omgevingsvisies is een afweging gemaakt tussen verschillende functies in een gebied. Met de RES is een sectorale afweging gemaakt. De integrale afweging met andere functies moet nog plaats vinden en landen in de Omgevingsvisie en uiteindelijk in de bestemmingsplannen of Omgevingsverordening.
  - Ook zal bekeken worden of een plan-MER noodzakelijk is voor de verdere uitwerking van een zoekgebied naar een projectlocatie.
  - Conform de Omgevingswet dienen gemeenten uiterlijk in 2024 hun Omgevingsvisie gereed te hebben. Sommigen hebben dit traject voor de RES reeds afgerond on der de Wet ruimtelijke ordening in een structuurvisie, de meeste gemeenten nog niet. Belangrijk voor de realisatie van Opwek op land is dat initiatiefnemers tijdig planologische zekerheid hebben. Wachten op de Omgevingsvisie in 2024 is dan te laat. Dat betekent dat in die gevallen, waarin het voornemen is om de Omgevingsvisie in 2024 af te ronden, het zoekgebied dient te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium (bestemmingsplannen). Deze dienen uiterlijk 2023 gereed te zijn.
  - Streven is om de vastlegging in de Omgevingsvisie in 2022 afgerond te hebben.
- **Gemeenten met gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden** of zoekgebieden liggend aan of nabij gemeentegrenzen maken uiterlijk Q2-2022 afspraken met elkaar op de volgende onderdelen:
  - Afstemming van het participatieproces, inclusief financiële participatie. Doel hierbij is dat aanliggende gemeenten van het zoekgebied vroegtijdig hun inwoners kunnen informeren over het participatieproces dat de voor het zoekgebied verantwoordelijke gemeente gaat uitvoeren. Tevens is het belangrijk om duidelijkheid te scheppen, bijvoorbeeld over de mogelijkheid van inwoners van buurgemeenten om financieel deel te nemen in het project. De rol van de provincie verschilt, afhankelijk van het zoekgebied. Zo heeft zij een faciliterende rol bij Holendrecht, bij de A7-A9 juist een regisserende rol.
  - Onderlinge afstemming van de tijdslijnen in het proces van concretisering. Doel daarbij is elkaar vroegtijdig te informeren over welke stappen de gemeente zet bij het verder concretiseren van het zoekgebied.
  - Onderlinge afstemming over de aanpak om te komen tot een plan/project-MER, indien nodig.
  - Samen werken aan het te gebruiken afwegingskader, inclusief aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en –samenhang van het gebied (gebiedsgericht werken) en voor mogelijke andere toekomstige (opvolg-)functies in het betreffende zoekgebied.
  - Afstemming instrument vastleggen zoekgebied, oftewel wordt het vastgelegd in het Omgevingsplan (meest logisch) of via een andere route?

CONCEPT

- **Gemeenten met zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen**, zullen de betreffende gemeenten ten minste informeren over de tijdslijnen, het participatieproces, het afwegingskader dat zij hanteren en de wijze waarop zij het zoekgebied wensen vast te leggen. Zij bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende. Deze afspraken liggen uiterlijk Q2-2022 – en zoveel eerder als mogelijk – vast en maken onderdeel uit van het vast te stellen participatiebeleid. Tevens maken gemeenten afspraken, indien de energie-infrastructuur in omliggende gemeenten aangepast dient te worden. Zij stemmen dan tijdslijnen en proces af.
- **Zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen** (bovenregionale clusters), worden samen uitgewerkt door gemeenten en provincie. Provincie en gemeenten maken onderlinge afspraken over de aanpak om deze (clusters van) zoekgebieden uit te werken, de doorvertaling van de uitgangspunten naar concrete criteria in de uitwerking, de tijdslijnen en de communicatiemiddelen. Een aantal van deze clusters zijn reeds opgenomen in de RES 1.0 (zie kader). Deze afspraken zijn Q2-2022 gereed. Vanuit haar rol als bewaker van de landschappelijke samenhang heeft de provincie een regierol.
- De provincie ondersteunt gemeenten waar nodig bij zoekgebieden liggend in beschermingsregimes. Gemeenten staan hier in eerste instantie zelf voor aan de lat.
- Voor **Energieregio-overstijgende gebieden** geldt dat samen met relevante overheidspartijen wordt gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking. De timing hiervan verschilt per gebied, maar allen zijn voor gereedkoming van de RES 2.0 (juli 2023) afgerond.

Fase 2: van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur

- In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Zij leggen dit vast in een overeenkomst. Indien passend, zijn de grondeigenaar en indien niet de initiatiefnemer, maar wel betrokken, de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.
- Gemeenten leggen het streven naar 50% lokaal eigendom (NHN: per project) vast in een beleidskader en verschaffen vroegtijdig duidelijkheid aan initiatiefnemers over de gewenste inrichting van het lokaal participatieproces en lokaal eigendom, te weten in 2022. Zodoende kan hier bij de vergunningverlening aan worden getoetst en worden wensen/eisen t.a.v. (financiële) participatie gehandhaafd. In het beleidskader wordt ook rekening gehouden met het geval dat 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald. Basis voor het beleidskader is de leidraad financiële participatie van de provincie Noord-Holland.
- In sommige gevallen dient het waterschap ook een vergunning af te geven. In dergelijke gevallen maken waterschap en bevoegd gezag afspraken over de vergunningverlening.

CONCEPT

Programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

Via het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Decentrale overheden kunnen middels een aanvraag bij de minister een beroep doen op dit aanbod.

Het OER-programma werkt concreet aan het voorbereiden en aan de markt aanbieden van locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie. Bij de voorbereiding en uitvoering van de projecten maakt het programma gebruik van een gefaseerde aanpak. Deze bestaat uit een voorverkennings-, verkennings-, planvormings-, realisatie- en exploitatiefase.

De eerste drie fasen hebben betrekking op de mate van voorbereiding van het project. In de realisatiefase vindt de openbare inschrijvingsprocedure plaats en wordt de overeenkomst voor de realisatie van het energiepark gegund. In de exploitatiefase realiseert en exploiteert de winnende marktpartij het energiepark. Bij de voorbereiding wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de locatie en de omgeving. Binnen de verschillende fases is ruimte om maatwerk te leveren om op de project specifieke behoeften in te spelen.

In de RES Noord-Holland Noord is de A9-A22 opgenomen in de voorverkenningsfase.

In de RES Noord-Holland Zuid is de A9-A5 opgenomen in de voorverkenningsfase.

Fase 3: van vergunde projecten naar gerealiseerd projecten aangesloten op netinfrastructuur

- In deze fase maken initiatiefnemer, netbeheerder en omgeving vooral afspraken met elkaar, over het voorkomen van overlast, timing van werkzaamheden en dergelijke. Maar ook de gemeente heeft een rol, bijvoorbeeld het handhaven van de gestelde vergunningseisen of de monitoring van klachten. De gemeente monitort de voortgang in de realisatie.
- Ook brandweer en omgevingsdienst zijn hierbij betrokken, tijdens de melding van de start van een project en voer een controle uit bij de oplevering van een project.

3.5. De rol van de programma-organisatie

In dit geheel heeft de programma-organisatie een ondersteunende rol: het vastleggen van zoekgebieden ligt immers bij de decentrale overheden. De programma-organisatie verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland kennisdeling, zodat gemeenten met projecten in dezelfde fase van elkaar kunnen leren, koppelt partijen aan elkaar en faciliteert zo het komen tot onderlinge afspraken. Verder heeft de programma-organisatie een monitorende rol.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Helderheid provinciale beschermingsregimes	Afhankelijk van zoekgebied	Provincie
	Afspraken gemeente-aangrenzende zoekgebieden	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Afspraken gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden	Q2-2022	Gemeenten, provincie, evt. waterschap
	Afspraken uitwerking bovenregionale clusters	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden binnen gemeentegrenzen in Omgevingsvisie	Q4-2022	Gemeenten
	Vastleggen participatiebeleid en lokaal eigendom	Q4-2022, of zoveel eerder als mogelijk.	Gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden in Omgevingsplan	Q4-2023	Gemeenten
	Energieregio-overstijgende gebieden, zoals Groene Hart en IJsselmeer – gezamenlijke afspraken	Voor 1 juli 2023	Betrokken RES-partijen
	Overeenkomst initiatiefnemer en bevoegd gezag	Fase vergunningverlening	Initiatiefnemer, bevoegd gezag, evt. netbeheerder
	Evt. afspraken waterschap-gemeente, indien waterschap ook vergunningverlener	Fase vergunningverlening	Waterschap, gemeente
	Monitoring voortgang	Fase realisatie	Bevoegd gezag

In de bijlage geven we aan welke ondersteuning de provincie biedt in het verankeren van duurzame energieprojecten in het omgevingsbeleid.

CONCEPT

Grondgebonden hernieuwbare elektriciteit

Windenergie en zonne-energie op land kennen hun eigen traject, waarbij het met name draait om zorgvuldige ruimtelijke inpassing, waarbij geluid en natuur een grote rol spelen, de participatie en het beschikbaar hebben van voldoende netinfrastructuur. Dat laatste is cruciaal voor de realisatie. In de verschillende fasen van verankering en vergunningverlening wordt overlegd met de netbeheerder.

Taskforce Energie-infrastructuur

Het elektriciteitsnetwerk heeft in grote delen van Noord-Holland de maximale capaciteit bereikt.

Liander werkt samen met TenneT op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet, zodat de knelpunten opgelost kunnen worden. Dat kunnen zij niet alleen, de provincie en gemeenten zijn daarbij nodig. Zij kunnen ervoor zorgen dat ruimte voor energie-infrastructuur integraal opgenomen wordt in omgevingsbeleid, waardoor ruimtelijke procedures uiteindelijk sneller kunnen verlopen.

Eind 2020 is de Taskforce Energie-infrastructuur opgericht. Hierin werken Liander, TenneT en de provincie Noord-Holland samen. Als eerste pakt de Taskforce de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet aan. De Taskforce zet zich ervoor in dat deze netuitbreidingen tijdig worden gerealiseerd en onderzoekt, indien nodig, waar deze versneld uitgevoerd kunnen voeren. Daarnaast biedt de Taskforce in de tussentijd waar mogelijk hulp bij innovatieve, slimme netoplossingen die geen extra transportcapaciteit vragen.

De derde activiteit van de Taskforce is prioriteit aanbrengen in de verschillende grote opgaven die impact hebben op de energie-infrastructuur. Door deze grote opgaven te programmeren, kan beter ingeschat worden wat nodig is voor het bouwen van een toekomstig en integraal energiesysteem (2050), waarbij energieopslag, uitwisseling tussen energiedragers, distributie, vraag en productie op elkaar is afgestemd.

Het programmeren en toewerken naar een toekomstbestendig energiesysteem vraagt om het maken van gezamenlijke keuzes in de regio. Gemeenten hebben daarin ook een rol. Vanuit de Taskforce is een plan van aanpak 'programmering energie-infrastructuur' opgesteld, de eerste stap is om deze aanpak in een pilot (in een deelregio) te toetsen en verrijken.

Daarnaast heeft de provincie een eigen Taskforce Energie-infrastructuur opgericht.

Acties voor energie-infrastructuur

Wat	Wie	Wanneer
Totaaloverzicht maken van projecten verzwaring elektriciteitsnet (incl status, planning en bevoegd gezag)	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Ruimte voor energie-infrastructuur opnemen in omgevingsbeleid	Gemeenten, provincie	2022
Afspraken maken over de inzet planologisch juridische instrumenten door provincie (wat, wanneer en waarvoor)	Netbeheerders, provincie, gemeenten	Q1 - 2022
Opstellen plan van aanpak programmeren	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Uitvoeren en evalueren pilot programmeren	Taskforce energieinfra	Q1/Q2-2022

Tevens speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijl-uitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen. Het RIVM gaat samen met de GGD'en invulling aan geven aan het Expertisepunt. De GGD'en hebben namelijk een belangrijke rol in de kennisduiding, keuze voor, verspreiding en toepassing van de kennisproducten in regionale en lokale praktijk.

De snel gegroeide aandacht voor de gezondheidseffecten van windturbines raakt veel partijen. Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

<u>Zon op dak, parkeerplaatsen en langs infrastructuur: de doelgroepenaanpak</u>

Zon op dak, op parkeerplaatsen en/of langs infrastructuur kent verschillende doelgroepen, elk met eigen knelpunten in de realisatie. Algemeen bezien, vallen de volgende knelpunten te destilleren:

- Onvoldoende financiële prikkels of beperkt budget
- Beperkte kennis en capaciteit
- Beperkte verzekerbaarheid van zonnepanelen
- (Benodigde) dakconstructies en/of versterkingen
- Beperkte financieringsmogelijkheden
- Onvoldoende netcapaciteit

Zaken als kennisdeling over welke aanpak wel en niet werkt, over technologische ontwikkeling (zoals lichtgewicht zonnepanelen), ondersteuning met projectleiders die projecten weten te realiseren en een gezamenlijke lobbyagenda vanuit de regio om de ambities voor zon op dak waar te maken, voor die knelpunten die bovenregionaal spelen, worden vanuit de regio ontwikkeld. Daarbij speelt de programma-organisatie een initiërende en faciliterende rol.

Er zijn per doelgroep ook specifieke knelpunten en kansen. Daarom ontwikkelt de regio een doelgroepenaanpak, gericht op de volgende doelgroepen:

1. Bedrijven
2. Agrarische daken
3. Maatschappelijk vastgoed (inclusief parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van de overheid)
4. Woningcorporaties

CONCEPT

Per doelgroep worden publiek-private afspraken gemaakt tussen decentrale overheden, netbeheerders en marktpartijen, waarin wordt afgesproken hoe samen op te trekken om zon op deze elementen en daarmee het dubbel ruimte gebruik te stimuleren.

Ad 1. Bedrijven

Bij bedrijven kan gebruik worden gemaakt van lokale ondernemersverenigingen en bedrijvenorganisaties, indien aanwezig. Daarmee wordt het mogelijk om voor het gehele bedrijventerrein zon op dak of aanliggende parkeerplaatsen te regelen, of ten minste voor meerdere geïnteresseerde partijen. Door het samen te doen kan een inkoopvoordeel worden behaald. Door per gemeente of per deelregio een vast loket of een vaste accountmanager voor zon op dak te benoemen, is duidelijk voor de bedrijven waar zij terecht kunnen. Veelal wordt dit gecombineerd met een inzet op energiebesparing.

Het betekent inzet op ontzorging: het in kaart brengen van knelpunten en een duidelijke aanpak daarvoor ontwikkelen. Ontzorging kan verschillende vormen aannemen, via de keuze van goede installateurs, evt. extra financieringsbehoefte, hulp bij subsidie-aanvraag, een kwaliteitstoets en jaarlijkse controle en verzekeringstips. Daarbij is tevens aandacht voor overleg met de netbeheerder over de beschikbare netcapaciteit en mogelijke oplossingen. Het ontwikkelbedrijf Noord-Holland-Noord stimuleert en ondersteunt initiatieven op bedrijventerreinen.

De kennis die wordt opgedaan, wordt gedeeld binnen de (deel)regio. Daarmee hoeft niet eenieder het wiel opnieuw uit te vinden.

Gemeenten krijgen tot slot vanaf juli 2022, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wettelijke mogelijkheid om zon op industriegebouwen te verplichten. De regio pakt dit volgordelijk aan: eerst inzetten op ontzorging en ondersteuning, daarna een verplichting. Een verplichting zal in overleg in de deelregio's ingevoerd worden. Ook hierin kan van elkaar geleerd worden. Noord-Holland-Zuid: Zo voert Amsterdam hier binnenkort een pilot op uit.

Ad 2: Agrarische daken

Het grootste knelpunt bij agrarische daken is de netcapaciteit. Via de Taskforce Energieinfrastructuur werken de netbeheerders en de provincie samen om de geplande netuitbreidingen tijdig te realiseren. Deze netuitbreidingen lossen huidige knelpunten in de capaciteit van het elektriciteitsnet op.

De eerste focus ligt daarom op de netcapaciteitsproblematiek. Er is aandacht voor het project Erf van de Toekomst en matching van vraag en aanbod op het erf, o.a. door elektrificatie van processen. Bij de ontwikkeling van zon op agrarische daken is de netwerkbeheerder vroegtijdig betrokken om teleurstelling van het niet aan kunnen sluiten op het elektriciteitsnetwerk te voorkomen en om inzicht te geven in de mogelijkheden wat wel kan.

Voor agrarische daken zijn verder verschillende subsidies beschikbaar, die helpen om de business case rond te maken.

Ad 3: Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed dat in handen van gemeenten, provincie of waterschappen is, biedt kansen om te verduurzamen: de overheden gaan hier immers zelf over. Dit geldt in belangrijke mate ook voor

CONCEPT

parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van gemeenten, provincie of rijk. Tegelijkertijd is een belangrijke kwestie duidelijkheid over de toekomst van deze ruimte, denk aan bijvoorbeeld nieuwbouw bij scholen of toekomstig gebruik van parkeerplaatsen. Ook zijn er nog onbeantwoorde vragen, zoals 'hoe om te gaan met gesplitst juridisch en economisch eigendom'. Daarnaast zijn ook hier zaken als dakconstructie, verzekerbaarheid en onderhoudsprogramma's van belang.

Gemeenten, provincie en waterschappen ontwikkelen elk eigen beleid voor hun maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte. Binnen de regio wordt kennis uitgewisseld over de aanpak. Daarnaast maken we gebruik van de expertise van organisaties als Schooldakrevolutie. Tot slot zorgt de regio ervoor dat kennis wordt ontsloten vanuit andere regio's en/of sectoren. Voor zon langs infrastructuur van het rijk werken we samen met Rijkswaterstaat binnen het OER programma.

Ad 4: Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben te maken met de verhuurdersheffing en het aardgasvrij maken van hun woningen. Dat beperkt de investeringsgelden, zeker omdat niet alles terugverdiend kan worden via de huur. Het afschaffen van de salderingsregeling werkt daar extra knellend op. Per gemeente zal met woningcorporaties in overleg getreden worden over hun verduurzamingsplannen en de mogelijkheden elkaar te ondersteunen. Samen zullen gemeenten kennis uitwisselen over wat wel en niet werkt.

Rol van de programma-organisatie

De programma-organisatie faciliteert de gesprekken met de verschillende doelgroepen en hun branche-organisaties, om tot een gezamenlijke aanpak te komen. De programma-organisatie ontwikkelt deze samenwerkingsafspraken. Daarnaast ontsluit de programma-organisatie kennis uit de deelregio's, netbeheerders, RES-partijen en de Taskforce Energieinfrastructuur. Tot slot kan de programma-organisatie, maar ook de RES-partijen uit de regio, lobbyen om knelpunten aan te pakken. Programma-organisatie en gemeenten werken hier nauw op samen.

	Wat	Wie	Wanneer
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: bedrijven(terreinen)	Deelregio in samenwerking met gemeenten en ondernemersorganisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: agrarische daken	Regio, in samenwerking met gemeenten en LTO Noord	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: maatschappelijk vastgoed	Regio, in samenwerking met gemeenten, provincie, sectororganisaties	Q2-2022
	Aanpak maatschappelijk vastgoed	Gemeenten	
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: woningcorporaties	Deelregio	Q2-2022
	Besluit beleid verplichting zon op bedrijvendaken	Gemeenten	Q4-2022
	Uitvoering per doelgroepenaanpak		2022-2025

CONCEPT

4. Regionale Structuur Warmte

Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 is één van de opgaves uit het Klimaatakkoord. Dit betreft een omslag van aardgas naar duurzame warmtebronnen. De gemeenten zijn de regisseurs van de warmtetransitie. In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op hoe we met de Regionale Structuur Warmte de gemeenten kunnen ondersteunen. Centraal staat dan waar en welke meerwaarde er is voor bovengemeentelijke samenwerking, dit geldt in het bijzonder voor warmtebronnen en de bijbehorende infrastructuur.

De gemeenten hebben, of doen dat binnenkort, Transitievisies Warmte opgesteld. Tijdens het RES-traject is een Regionale Structuur Warmte 1.0 (RSW 1.0) opgesteld in de energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RSW 1.0 biedt alleen zicht op theoretische potentie van de warmtebronnen, warmtevraag en bestaande warmte-infrastructuur. Er is nog niet gekeken naar de technische potentie en de koppeling met de warmtevraag.

Bij de uitvoering van de RSW maken we in de eerste plaats een actualisatie van de bovengemeentelijke aspecten van de warmtetransitie. Dit op basis van een analyse van de Transitievisies Warmte. In de tweede plaats maken we een analyse van wat de kansen en risico's zijn voor de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur. Hierbij gaan we ook in op de relatie met het energiesysteem, leefomgeving en maatschappelijke betrokkenheid. In de derde plaats werken we routes uit om tot de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur te komen.[1] Ten behoeve van deze activiteiten richten we ook de governance van warmte in relatie tot de RES anders in.

4.1. Opgave

In het grootste deel van de energieregio Noord-Holland Noord wordt er ingezet op kleinere, lokale warmtebronnen. Een uitzondering hierop is de regio Alkmaar. In Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk en Heiloo wordt namelijk actief gekeken naar de mogelijkheden van het uitbreiden van het bestaande warmtenet van HVC. Daarnaast wordt er in Hoorn gewerkt aan een nieuw warmtenet in de wijk Kersenboogerd, waarbij onderzocht wordt of het net in de toekomst uitgebreid kan worden naar omliggende wijken. Zo wordt op termijn voldoende schaal bereikt om geothermie als bron mogelijk te maken. Tot die tijd zet Hoorn in op kleinschaliger lokale warmtebronnen, zoals aquathermie. Verder wordt onderzocht of het warmtenet van Agriport A7 uitgebreid kan worden richting een aantal wijken in de kern Medemblik.

In de regio Noord-Holland Zuid zijn al enkele (bovengemeentelijke) warmtenetten aanwezig, bijvoorbeeld in de regio Amsterdam dat door loopt naar Almere. Daarnaast zijn er lokale warmtenetten in onder meer Purmerend, Zaanstad en Amstelveen. Ook zijn er projecten in ontwikkeling, zoals in Haarlem Bovengemeentelijke warmtebronnen zijn bronnen die voor een aantal gemeenten of deelregio's relevant kunnen zijn. In de RSW 1.0 zijn vastgesteld: geothermie, aquathermie, verbranding

[1] Meer toelichting op deze stappen in het Werkblad Handreiking RES 2.0 (publicatie volgt in november dit jaar).

CONCEPT

van vaste biogrondstoffen, restwarmte uit de industrie, afvalverbrandingsinstallaties en datacenters en hernieuwbaar gas (groen gas en waterstofgas als energiedrager). De potentie van deze warmtebronnen voor de energieregio moet nog verder verkend worden.

4.2. Operationele doelen

Warmtevraag
Met warmtevraag wordt bedoeld: de vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater. Deze vraag komt vanuit woningen en gebouwen, landbouw (met name glastuinbouw) en de industrie. De RSW richt zich qua vraag primair op de gebouwde omgeving.

Noord-Holland (regio's noord en zuid)	
Doel	**Tussendoel**
Duurzame invulling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving voor Noord-Holland Noord in 2050	260.000 aardgasvrij in 2030 (20% woningvoorraad)
In de figuren 2 en 3 wordt de warmtevraag in NHN resp. NHZ weer gegeven.	

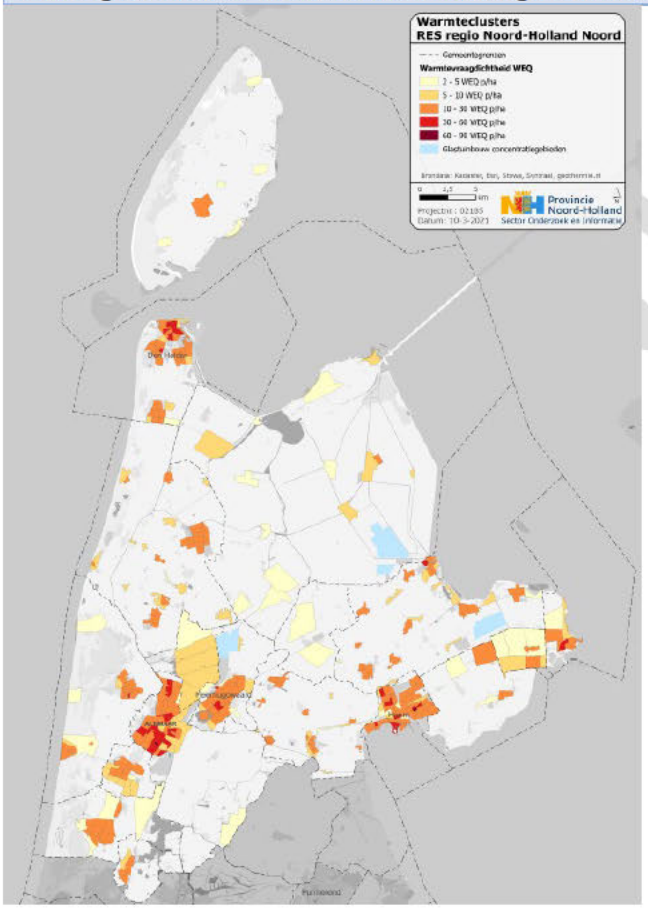

Figuur 2: Warmtevraag Noord Holland Noord gebouwde omgeving

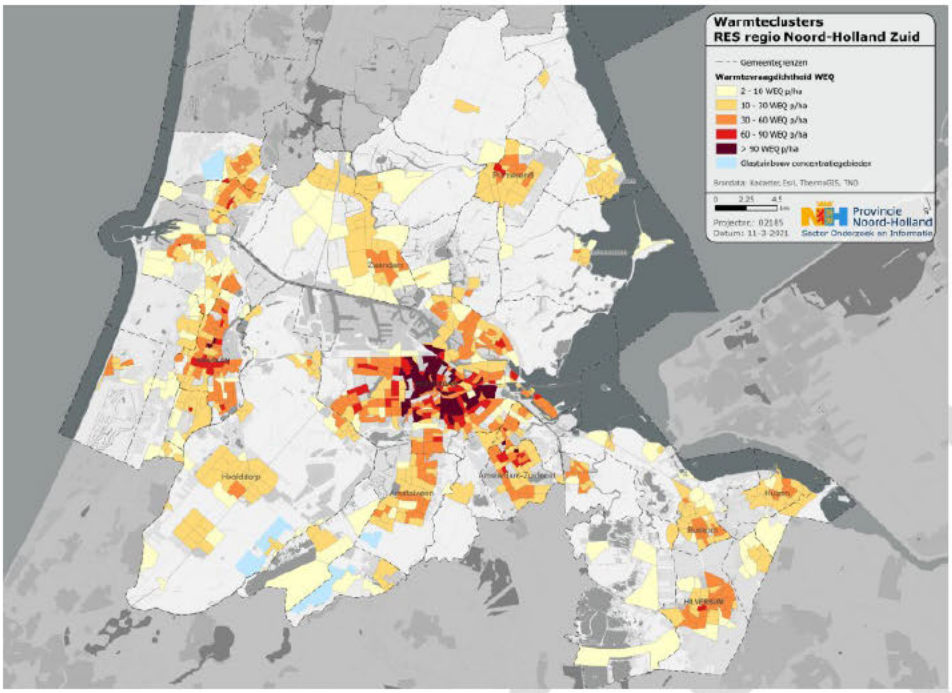

Figuur 3. Warmtevraag Noord-Holland Zuid gebouwde omgeving

4.3. Activiteiten

Concreet laten de doelstellingen zich vertalen naar de volgende acties:

	Wat	Wanneer	Wie
	Actualisatie van vraag en aanbod warmte op basis van Transitievisies Warmte	2021	Gemeenten, hierbij ondersteund door SpDE.
	Inventarisatie kansen en risico's bovengemeentelijke warmtebronnen en daarbij behorende infrastructuur (korte en lange termijn).	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma-organisatie
	Voor NHZ de inrichting van een nieuwe governance structuur	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma
	Per deelregio wordt verkend of een warmteregisseur aangesteld dient te worden.	2022– 2022	Deelregio's, indien gewenst met ondersteuning vanuit warmteteam provincie.
	In kaart brengen of samenwerkingsafspraken wenselijk zijn omtrent regionale warmtenetten. Een intentieverklaring kan hiervoor ingezet worden.	2022 - 2030	Warmteregio's: Warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties en lokale overheden.

	Onderzoek naar de aanwezigheid van geschikte aardlagen Noord-Holland Zuid	Q1 2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Aanvullend onderzoek naar kostbare proefboringen. Aan de hand van die onderzoeken is definitief vast te stellen welke bovengrondse locaties ook ondergronds geschikt zijn voor aardwarmte.	2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Afstemming omgevingspartijen t.a.v. geothermie boringen	2022- 2030	Gemeenten, provincies, warmtebedrijven, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven
	Randvoorwaarden voor het gebruik van de Waterleiding Rijn-Kennemerland (WRK) als warmtebron vaststellen.	2022	WRK-directie in samenwerking met gemeenten
	Gesprek en evt. afspraken tussen warmtenet Amsterdam West Noord en Haarlemmermeer en Zaanstad t.a.v. potentie in de TvW	2022	Warmteregio: Warmtenet Amsterdam West Noord, Haarlemmermeer en Zaanstad
	Afstemming met buurprovincies Zuid-Holland en Flevoland over de RSW, over warmtebronnen- en/of infrastructuur die provincie-overschrijdend zijn.	2022– 2030	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
	Afstemming met provincie Flevoland over verduurzaming van warmtenet Vattenfall in regio Amsterdam.	2022 – 2030	Provincie Noord-Holland, Flevoland en MRA.
	Uitvoering Samenwerkingsovereenkomst provincies, gemeenten en warmtebedrijven voor geothermie	2022 - 2025	MRA, provincies, gemeenten en warmtebedrijven
	Bod en de voorwaarden voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de relatie met de RSW en de Transitievisies Warmte	2022	Bestuursplatform NZKG en gemeenten
	Uitwerking gezamenlijk beleid voor gebruik van restwarmte van datacenters.	2022	Provincie Noord-Holland , de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer, evt. aansluiting andere gemeenten
	Standpuntbepaling warmtenet	Q1 2022	Provincie Noord-Holland in samenwerking met gemeenten, VNG en IPO.

	Vanuit de provincie Noord-Holland ondersteunt het Servicepunt Duurzame Energie gemeenten en andere organisaties in Noord-Holland bij de energietransitie in de gebouwde omgeving.	2021 – 2024	Servicepunt Duurzame Energie

4.4. De rol van de programmaorganisatie

NHZ: Nieuwe governance structuur

Voor de warmtetransitie in NHZ wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. De kern hiervan is:

- Voor iedere 'logische warmteregio' (dat is een regio waarbij de gemeenten iets met elkaar hebben qua warmte, bijv. omdat ze op een gezamenlijk warmtenet zitten, of rond een grote warmtebron) wordt een werkgroep ingericht. De werkgroepen zijn gericht op de uitvoering van de warmtetransitie in een warmteregio. In die werkgroep nemen uitsluitend partijen deel die relevant zijn voor uitvoeringsfase van de warmtetransitie. Hierbij kan worden gedacht aan ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de gemeenten binnen de warmteregio , de provincie, warmtebedrijven, waterschappen, woningcorporaties, eigenaren van warmtebronnen etc.
- Iedere deelregio wijst zelf een trekker/warmteregisseur aan die optreedt vanuit of namens een MRA-overheid. Deze bereidt de werkgroep in de regio voor en stuurt deze aan.
- De warmteregisseurs uit de verschillende deelregio's stemmen periodiek met elkaar af waarbij het zowel gaat om het zoeken van aansluiting waar dat nodig en wenselijk is, als om het bespreken van bijv. gezamenlijke acties richting het rijk of het voorbereiden van stuurgroepen op provinciaal niveau. Eén van de warmteregisseurs heeft daarbij een speciale rol en combineert zijn/haar taak in de eigen deelregio, met taken op het niveau van de regio als geheel.
- Op regionaal niveau (provincie NH) komt er een 'kleine stuurgroep' met daarin van iedere deelregio een vertegenwoordigend portefeuillehouder vanuit de gemeenten, provincie en waterschappen. Deze 'kleine stuurgroep' gaat over het proces, niet over de inhoud en wordt met een zekere regelmaat georganiseerd. Advies is om voor de kleine stuurgroep gebruik te maken van de bestaande RES stuurgroep (uit te breiden met mogelijk de woningbouwcoöperaties). Belangrijk hierbij is wel dat de vertegenwoordigend portefeuillehouder ook daadwerkelijk vooruitgeschoven kan zijn om op dit onderwerp op proces te sturen.
- Er komt daarnaast een 'grote stuurgroep' met publieke en private partijen. De stuurgroep wordt geïnformeerd over de voortgang van de warmtetransitie in de warmteregio's en stelt op basis van de voortgang vast of we met elkaar nog op de goede weg zitten. Het gaat in de stuurgroep vooral om de inhoudelijke afstemming tussen partijen. De private partijen hebben in deze stuurgroep de rol van inhoudelijk adviseur en doen niet mee met de besluitvorming. De publieke partijen in de stuurgroep nemen de besluiten. Ook hierbij wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de bestaande RES-organisatie.
- Het voorzitterschap van de grote stuurgroep wordt ingevuld door één van de bestuurlijke deelnemers op voordracht van de stuurgroep. Hij/zij is technisch voorzitter en bereidt de

CONCEPT

stuurgroep voor in samenspraak met de warmteregisseur met een speciale rol. De voorzitter van de kleine stuurgroep is bij voorkeur ook de voorzitter van de grote stuurgroep.

Voor NHN volstaat voor warmte de al bestaande governance structuur.

CONCEPT

5. Participatie en communicatie

5.1. Opgave

In de RES Noord-Holland Noord en Zuid zijn de zoekgebieden vastgesteld. In het hierop volgende proces, van zoekgebied naar omgevingsbeleid en vergunning is de gemeente, samen met de initiatiefnemers, aan zet om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen en realisatie van zon- en windprojecten. Iedere gemeente geeft hier op zijn eigen manier invulling aan. De gemeente borgt de samenhang tussen initiatieven door kaders vast te stellen op gebied van ruimtelijke kwaliteit, participatie en lokaal eigenaarschap.

Participatie en communicatie zijn onlosmakelijk verbonden, daarom worden in dit hoofdstuk aanbevelingen geformuleerd zowel over participatie en communicatie voor energieprojecten, voor het opstellen van de RES 2.0 als voor de publiekscommunicatie over de energietransitie.

5.2. Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet. Hierin bepalen overheden zelf hoe ze hun participatiebeleid vormgeven. De participatieladder helpt bij de invulling van de participatie op projectniveau. De participatieladder onderscheidt van laag naar hoog de volgende treden: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en zelf laten organiseren. Bij de hoogste trede nemen inwoners (of ondernemers) zelf het initiatief, de gemeente haakt aan en faciliteert het inwonersinitiatief. Concreet betekent dit dat gemeenten bij het ingaan van het traject van verankering in Omgevingsbeleid kaders voor procesparticipatie vastleggen. Zij doen datzelfde voor projectparticipatie, bij de vergunningverlening. De provincie kan financieel ondersteunen bij realisatie van de procesparticipatie. De gemeente of provincie zullen de initiatiefnemer controleren op het naleven van de kaders. Het NP RES heeft een Werkblad Participatie[2] opgesteld met handvatten voor het organiseren van participatie op weg naar RES 2.0 om hierbij te helpen. In een zorgvuldig participatieproces staan de volgende gedeelde waarden centraal:

- **Inclusieve toegang**: eenieder moet kunnen deelnemen en op elk moment kunnen instappen. Dat betekent dat er voldoende tijd en budget moet zijn om vroegtijdig, met herhaling en diverse middelen te informeren en te betrekken.
- Daarbij is **transparantie** het sleutelwoord: duidelijkheid over het doel van de participatie, de rolverdeling, de participatieruimte en het te volgen proces.
- **Doel** en intensiteit van de participatie goed bepalen met elkaar, per doelgroep. De participatieladder kan daarbij helpen.
- Een belangrijk element is **wederkerigheid**: het moet voor inwoners iets opleveren om mee te doen aan een participatietraject
- Bereiken van een **gelijk speelveld**
- **Compleet beeld** van de diverse groepen: in navolging van het principe dat 'eenieder' toegang moet hebben tot informatie en tot het 'deelnemen' aan het proces, doet de opsteller/uitvoerder van het participatieproces moeite om die toegang gelijk te maken en van alle diverse groepen input op te halen.

[2] Voor een meer uitgebreide toelichting heeft NP RES de website Energieparticipatie ingericht.

Financiële participatie en lokaal eigendom

Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. In Noord-Holland zetten overheden en partijen zich in om per project te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Een beleidskader kan hierbij zowel initiatiefnemers als de omgeving helpen. Daarnaast streven overheden ernaar hun grond en (de daken van hun) vastgoed die niet (volledig) ingezet hoeven te worden voor de opwekking van energie voor de eigen bedrijfsprocessen of andere opgaven, beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven. Locaties waar geen aantrekkelijke businesscase is blijft de overheid in de lead.

Om gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van lokaal eigendom en financiële participatie is een leidraad opgesteld. Op basis van de fases van initiatief tot vergunning worden de mogelijkheden om te sturen geschetst. De provincie kan de gemeenten hierin (financieel) ondersteunen.

Financiële participatie
Financiële participatie is een breed begrip, en bestaat uit de investering van de omgeving in het project en/of het ervaren van de voordelen van de opbrengsten van het duurzame opwekproject door de omgeving. Momenteel wordt een Handreiking financiële participatie opgesteld (Is nog niet gereed, dus link volgt nog) Hieronder worden de verschillende vormen uiteengezet.

Lokaal eigendom
Bij lokaal eigendom investeert de omgeving, en draagt de omgeving risico. Omwonenden krijgen de kans om financieel te participeren. Ben je eigenaar, dan heb je ook zeggenschap, anders gaat het om een andere vorm van financiële participatie. Door de Participatiecoalitie Noord-Holland is een Handreiking Lokaal eigendom in de praktijk opgesteld met tips en voorbeelden voor gemeenten.

Financiële deelneming
Bij financiële deelneming wordt geparticipeerd in een project zonder zeggenschap.

Omgevingsregeling
Bij een omgevingsregeling ontvangt de omgeving (individueel of collectief) een afdracht uit het project. De omgeving heeft dan geen zeggenschap, wel is er sprake van financiële participatie. Er is wel zeggenschap over de besteding vanuit de omgevingsregeling.

5.3. Communicatie

Procescommunicatie

In de communicatie naar inwoners en belanghebbenden zullen we veel aandacht besteden aan inzicht in het besluitvormingsproces. Het is bijvoorbeeld van belang om aan bewoners uit te leggen dat de uit te werken zoekgebieden uit RES en al eerdere vergunde projecten in realisatie parallel kunnen oplopen, ook als die projecten buiten de zoekgebieden vallen. Immers, ze voldoen aan het bestaande bestemmingsplan.

Naast de communicatie over de uitvoering van de RES 1.0, zullen we ook mede-overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties actief en

CONCEPT

inhoudelijk meenemen in het proces naar RES 2.0. We organiseren regionale en lokale bijeenkomsten, waarin ook eventuele reflecties, alternatieve plannen en visies van de deelnemers worden meegenomen in de uitwerking, 'route', naar de RES 2.0. We zullen hierbij ook actief jongeren betrekken.

Publiekscommunicatie

Het verhaal dat we tot nu toe over de RES vertellen gaat over de energietransitie en de opgave uit het Klimaatakkoord om de CO2-uitstoot te reduceren. Dit verhaal komt niet altijd aan bij uiteenlopende doelgroepen. Zeker niet bij mensen die zich zorgen maken over onder meer de schade en hinder van windturbines en zonneweides met betrekking tot onze leefomgeving en gezondheid. Wat biedt de energietransitie nog meer aan mogelijkheden en kansen, ook op lokaal niveau? Hoe kan de energietransitie ontwikkelingen in gang zetten, die steden, dorpen, wijken, bedrijven, verenigingen sterker en leuker maakt? Dit verhaal hebben we samen met gemeenten, bedrijven, belangenorganisaties en deskundigen en creatieven uit de provincie gemaakt. We zijn op zoek gegaan naar een nieuw narratief voor de RES en de energietransitie. Een verhaallijn zonder loze woorden of vergezichten, eerlijk, met aansprekende projecten uit onze omgeving en een duidelijke handelingsperspectief.

Na gesprekken met 15 onafhankelijke deskundigen, consultatie van de werkgroepen XXL, communicatieadviseurs en de uitvoeringstafel publiekscommunicatie, zijn de volgende voorlopige thema's geïnventariseerd. Deze thema's worden in een tweetal 'labs' verwerkt in een nieuw narratief.

- Vertel het verhaal vanuit het collectief: Samen krijgen we het voor elkaar. Samen zijn we in staat om grote uitdagingen tot een goed einde te brengen.
- Redeneer vanuit de onvermijdbaarheid van de verandering van het energiesysteem en energievoorziening.
- Stel consequenties voor gemeenten en bewoners centraal. Breng het dichtbij. Maak duidelijk wat de lokale voor- en nadelen zijn, help bestuurders en volksvertegenwoordigers om moeilijke keuzes die nu gemaakt moeten worden te verantwoorden.
- Focus op de sociale aspecten van de energietransitie.

Eind 2021 is het nieuwe narratief uitgebracht, samen met een toolkit over de energietransitie die hiervoor ingezet kan worden door de programmaorganisatie, samen met gemeenten, provincies, waterschappen en stakeholders.

5.4. Evaluatie participatie en communicatie

Per energieregio is een evaluatie uitgevoerd naar de participatie en communicatie tijdens het proces voor de totstandkoming van de RES 1.0. Op basis van de uitkomsten worden aanbevelingen geformuleerd. In acitiviteiten meer link naar uitvoeringstafels en moet veel concreter.

5.5. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: van zoekgebied naar vergunning			
	Streven naar een continue, open dialoog tussen overheden, netbeheerders, maatschappelijke	Q1 2022 - 2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen

CONCEPT

	organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties, en verkennen hoe dit vormgegeven kan worden.		
	Gemeenten borgen de RES in het omgevingsinstrumentarium. Dit is wederom een moment voor participatie (bij beleidsvorming) en inspraak (bij besluitvorming). Op de website energieparticipatie van het NP RES worden diverse vormen, randvoorwaarden en uitgangspunten en een introductie op alle beschikbare participatietools uiteengezet.	2022-2025	Gemeente
	Gemeenten kunnen een participatiebeleid opstellen[3]		Gemeente
	Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.	2022	Gemeenten
	Gemeenten bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende.	2022	Gemeenten
	Bij grotere projecten waar de provincie bevoegd gezag is, werkt de provincie samen met de gemeente in het participatieproces	2022 - 2030	Provincie en gemeente
	Initiatiefnemer stelt participatieplan op.	2022-2030	Initiatiefnemer
	Gemeente beoordeelt participatieplan.	2022-2030	Gemeente

[3] Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar waarschijnlijkheid juli 2022, is het opstellen van participatiebeleid door de gemeente verplicht

	In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente – afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Een samenwerkingsovereenkomst kan opgesteld nemen om dit vast te leggen. Indien passend, zijn de grondeigenaar en de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.	2023 - 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
	Om inwoners te informeren en te betrekken wordt aan gemeenten een aantal communicatiemiddelen- en instrumenten aangereikt die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie. Het gaat hier om de RES-viewer, feiten en cijfers (zie werkblad participatie, handreiking NPRES).	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	De provincie houdt de samenhang tussen aanpak participatie deelregio's, energieregio's en aangrenzende provincies in de gaten	2022 - 2030	Provincie Noord-Holland
	Opstellen van een leidraad financiële participatie.	Q4- 2021	Programmaorganisastie samen met provincie
	Afstemming/samenwerking met de netwerkbedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties, het bedrijfsleven, agrariërs en onderwijsinstellingen over de uitvoering van de RES.	2022 – 2030	Programmaorganisatie RES initieert
	De Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties in de regio helpen bij participatietrajecten.	2022- 2030	Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties

6. Kennisdeling

De energietransitie is groot en complex en kennis hierover is volop in ontwikkeling. Nu we in de uitvoeringsfase zitten wordt de RES concreet. Ook al is veel onduidelijk, we moeten wel stappen zetten. In zoekgebieden worden lokaal projecten ontwikkeld en gerealiseerd en wordt in samenspraak met de omgeving gekeken hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarbij het van belang is kennis te delen

Kennis over de energietransitie speelt breed; de verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie, de agrarische sector en de mobiliteit zijn verbonden aan de RES. Het vraagt een brede blik op onder meer de infrastructuur en om verbinding met het onderwijs, de arbeidsmarkt en het stimuleren van veelbelovende innovaties.

6.1. Opgave

Ten behoeve van een inventarisatie van relevante onderwerpen is gesproken met professionele betrokkenen van het RES-proces: ambtenaren, bedrijven, ontwikkelaars, agrariërs, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties etc. Daarnaast is tijdens de uitvoeringstafel kennisdeling deze inventarisatie aangevuld. Ook is in deze tafel opgehaald wat geschikte vormen voor kennisdeling zijn.

Met kennispartners RVO, Nationaal Programma RES, SPDE, Participatiecoalitie, Ontwikkelingsbedrijf NHN wordt gewerkt aan een gezamenlijke RES Kennisagenda waar niet alleen RES partners maar ook (georganiseerde)bewoners kennis kunnen halen en brengen. In de Kennisagenda wordt ingegaan op de verschillende doelgroepen waar de kennis voor bedoeld is, denk hierbij aan gemeenten, inwoners, energiecorporaties- en de afzenders van de informatie zoals kennisinstellingen, veiligheidsregio's, provincie, Programmaorganisatie RES en Servicepunt Duurzame Energie. Daarnaast wordt de vorm van kennisdeling ook toegelicht, variërend van lezingenseries tot excursies. Hieronder een eerste inventarisatie aan onderwerpen:

Onderwerp	toelichting
Zon	
Technische aspecten realisatie zone-energie	Op het gebied van 'hoe ga je om met de ondergrond', 'wat stimuleert biodiversiteit', 'hoe regel je de verzekering' etc.
Modellen/stappenplannen voor 'nieuwe' ontwikkelingen	Bijvoorbeeld ten aanzien van zon op parkeerplaatsen. Dit kan gaan over waar financieel op gelet moet worden.
Natuurinclusieve zonneparken	incl. risico onkruid e.d. Bijvoorbeeld via een enquête
Goede ruimtelijke inrichting zon	Bijvoorbeeld schittering voor de buren
Opwek op land	
Eisen en kwaliteitswensen die aan projecten gesteld worden	Gedeeld inzicht creeëren in de randvoorwaarden die aan projecten gesteld moeten worden en worden (t.a.v. bijv biodiversiteit, vogelbescherming)
Energiebesparingsmogelijkheden	Het lijkt laaghangend fruit maar toch lukt het niet altijd.
Instrumentenkoffer duurzame opwerk projecten	'Stok en wortel': Hoe faciliteer je als overheid dat initiatieven ontstaan maar ook eventuele beleidskaders waar initiatieven aan moeten voldoen.
Decentrale opwek	
Warmte	
Innovaties	Bijvoorbeeld warmteopslag

CONCEPT

Warmte	Financiering, financiële risico's in de energietransitie, vollooprisico, houdbaarheid op de lange termijn/ontwerpvragen
Participatie en financiele participatie	
Burgerinitiatieven	Hoe (burger)initiatieven te organiseren en te begeleiden?
Energiecorporaties	Financiële mogelijkheden
Burgerberaad	Zorg dat deelname voor ieder mogelijk is, dat het overal (binnen RES) over mag gaan, maak duidelijke afspraken over bevoegdheid bb/wat ga je met input doen.
Financiële participatie (waaronder enquête)	
Algemeen	
Implicaties Omgevingswet & energietransitie	.
Inzicht in uitvoering van de energietransitie	Welke stappen zijn er te zetten, welk toekomstbeeld gehanteerd?
RES proces	Transparant proces; welke mijlpalen komende twee jaar; welke overheidslaag daar rol/bevoegd gezag in. Wanneer bewoners en belanghebbenden een rol. Wie bepaalt wat in the end
Inrichting effectieve subsidieregelingen	(ook voor hoog risico)
Energiecoaches blijvend opleiden op nieuwe ontwikkelingen	
Bouwstenen: energieomgeving van de toekomst	
Veiligheid	Gaat niet alleen om e.v. maar ook veiligheid irt energie-infra en innovatieve technieken als waterstof.
Energienetwerk	We gaan toe naar decentrale opwek. De wens is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Op piekmomenten is er te veel stroom en die brengt dan vervolgens weinig rendement. Er zijn slimme combinaties mogelijk van zon en wind. Opslag wordt steeds meer een noodzaak. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarvan de kennis bij initiatiefnemers of dat nu inwoners, bedrijven, energie coöperaties etc. zijn nog niet voldoende aanwezig is en bovendien is er nog veel innovatie en ontwikkeling.

Nationale kennis(producten), bijvoorbeeld vanuit het NP RES, Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), Netwerk Aquathermie (NAT) gebruikt worden en hoeven dus niet in de energieregio zelf gecreëerd te worden. Ook moet gekeken worden naar de Topsector Energie. TKI Urban Energy zet in op innovaties voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem

in de gebouwde omgeving en deelt kennis via haar Kennisbank. Het wiel hoeft dus niet opnieuw uitgevonden te worden. Daarom is het van belang dat de kennisagenda goed afgestemd wordt met de kennis die vanuit deze kanalen gedeeld wordt. Daarnaast wordt de energieregio ondersteund door het NP RES, die een expertpool beschikbaar stelt.

6.2. Operationele doelen

Doelstelling	Operationele doelen
Een up-to-date kennisbasis tussen RES partijen en met inwoners	In Q1 2022 kennisprogramma voor de vastgestelde onderwerpen. De lijst met onderwerpen wordt jaarlijks herijkt.

6.3. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
	RES-kennispartners stellen samen een kennisprogramma RES op	Q1 2022	RES; NP RES, RVO, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Participatiecoalitie en Servicepunt duurzame energie
	Verkenning goede mix communicatiemiddelen - Digitaal, bijv via webinars. De websites RES'en als bibliotheek/platform en links naar sites als hieropgewekt.nl moeten beschikbaar blijven. Zorg ook dat informatie goed gevonden kan worden op de website - Ook 'offline' via een dagblad, de wijk in en op excursie/op locatie in gesprek - Hou voor inwoners rekening met mensen die geen tools daarvoor hebben en/of anderstalig zijn. - Liefst in de vorm van stappenplannen/ aanpakken/ praktische tips.	Q1 2022	Programma-organisatie RES initieert en levert t.a.v. kennisprogramma RES
	Verkenning kennisdeling vanuit private partijen (garantiefondsen, Invest-NL, banken)	2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Inventariseren en delen van voorbeelden waar het goed loopt.	2022	Programma-organisatie RES en provincie in

			samenwerking met warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties, grote afnemers van warmte, en lokale overheden.
	Inventariseren en up to date zijn van kennis(producten) vanuit TKI Urban Energy, het NP RES, het Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Netwerk Aquathermie (NAT).	2022-2025	Programma-organisatie RES initieert.

CONCEPT

7. Overige onderwerpen

7.1. Innovatie

7.1.1. Opgave

NHZ:

Overheden jagen initiatieven en innovaties aan. Daarbij gaat het niet alleen om technische, maar ook om sociale en ruimtelijke innovaties. Design challenges zijn geïdentificeerd als een krachtig instrument om innovaties aan te jagen. In het werkprogramma Warmte geven we speciale aandacht aan innovaties en het verspreiden van kennis hierover. Kortom, innovaties komen op vele fronten terug in de RES. In afstemming met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij werkt de regio aan een innovatieagenda. Een voorstel hiertoe zal in Q1-2022 worden gepresenteerd.

NHN:

Het innovatieprogramma Noord-Holland-Noord wordt ontwikkeld door het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord in nauwe samenwerking met de New Energy Coalition.

In het innovatieprogramma NHN wordt ingezet op:

- waterstofprogramma met Den Helder, Wieringermeer en Alkmaar als concentratiegebieden;
- groengasprogramma rondom het InVesta-cluster in Alkmaar;
- verduurzaming van bedrijventerreinen, gericht op de ontwikkeling van slimme netten;
- verduurzaming in de agrarische sector;
- warmte.

De programma-organisatie onderhoudt nauw contact met het Innovatieprogramma. Samen zorgen zij dat relevante uitkomsten worden gedeeld met de betrokken RES-partijen.

7.1.2. Activiteiten

Op deze actielijnen worden in Noord-Holland de geleerde lessen uitgewisseld en van elkaar geleerd. Afgesproken is immers om op basis van de nieuwste inzichten te werken. Dat gebeurt op een structurele basis. Belangrijk is dat stakeholders, die andere inzichten en perspectieven bieden, hierbij betrokken worden. Denk bijvoorbeeld aan het inzicht dat een netbeheerder kan bieden in slimme oplossingen om de netcapaciteitsproblematiek te verzwachten.

De kennisagenda biedt hiervoor een belangrijke basis. Middels de kennisagenda worden ontwikkelingen gedeeld in de regio, zowel technologisch als sociaal. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis van externe partijen.

Veel van de andere ontwikkelingen uit het innovatieprogramma (NHN) lopen al. De geleerde lessen hieruit worden meegenomen naar de Ergieregio.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Ontwikkelen innovatie-agenda	Q1-2022	Programma-organisatie RES, ROM
	Delen uitkomsten Innovatieprogramma/Innovatieagenda	Continu	Programmaorganisatie i.o.m. uitvoerders innovatie-agenda/innovatieprogramma

7.2. Arbeidsmarkt en scholing

7.2.1. Opgave

Doelstelling: Inzetten voor voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken

NHZ:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden met voldoende arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Dit betreft het opleiden en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook begeleiding van werk naar werk.

Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente en vragen ook op regionaal niveau om samenwerking met werknemers- en werkgeversorganisaties. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en lokale en regionale overheden, vraagt om middelen die vormgeven aan die samenwerking. In Noord-Holland gebeurt dit onder andere via de Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCAK).

NHN:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden als er voldoende gekwalifceerde arbeidskrachten beschikbaar zijn. Ingeschat wordt dat dit in Nederland rond de 100.000 banen betreft, nieuwe en bestaande. Dit is een opgave voor het onderwijs op het gebied van scholing, maar ook voor bij- en omscholing. De energietransitie per saldo zal leiden tot:

- een toenemende vraag naar technisch geschoold personeel;
- verschuivingen van arbeidskrachten tussen en binnen sectoren;
- verschuivingen in de gevraagde kennis en vaardigheden.

Het grootste deel betreft banen in de installatietechniek (elektrisch) en bouw. Dat gaat niet vanzelf. De energietransitie wordt alleen mogelijk als er een interventie komt op de arbeidsmarkt. Samenwerking is nodig om slagkracht te krijgen.

CONCEPT

Vooruitlopend op afspraken op het niveau van de provincies Noord-Holland en Flevoland in het kader van de HCA, is in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord al een convenant Arbeidsmarkt Noord-Holland Noord gesloten. Dit convenant moet leiden tot de benodigde andere benadering van arbeidsmarktvraagstukken en herdefniëring van de rol van overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Met het ondertekenen van het convenant Voor een werkende arbeidsmarkt 2019-2025, hebben 34 partijen (gemeenten, provincie, onderwijsorganisaties en werknemers- en werkgeversorganisaties) aangegeven gezamenlijk actie te ondernemen voor een werkende arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord.

Om voldoende arbeidskrachten te hebben die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om de energietransitie te realiseren is er actie nodig. Wie gaat het 'doen'? Er is aandacht nodig voor de transfer van kennis en kennisontwikkeling naar het onderwijs zodat onderwijsontwikkelingen gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de energietransitie. Dit zodat studenten afstuderen met kennis die op het moment van afstuderen zo recent mogelijk is.

Daarnaast is focus nodig op beroepsgericht onderwijs: welke richting, met welke middelen en met welk resultaat. De markt moet dit in eerste aanleg definiëren.

7.2.2. Activiteiten

Via deze activiteiten wordt in Noord-Holland ingezet op voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken.

	Wat	Wanneer	Wie
	Op basis van de Human Capital agenda werken stakeholders samen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord op het gebied van arbeidsmarkt en scholing.	2022-2030	De MRA, House of Skills, de provincies Flevoland en Noord-Holland
	Een gezamenlijke aanpak wordt ontwikkeld aan de hand van een governancemodel vanuit de provinciale visie Arbeidsmarkt & Onderwijs[4].	Q1-2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)
	Afspraken worden gemaakt over de samenwerking en de ontwikkeling van instrumenten waarin de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.	Q1- 2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)

[4] Dit model wordt momenteel getoetst, onder andere vanuit het samenwerkingsverband MRA en stakeholders vanuit de provincie

7.3. Gezonde leefomgeving

Bij het opstellen van de RES 1.0 is rekening gehouden met het streven naar een schonere en duurzamere leefomgeving en het in acht nemen van gezondheidsrisico's. Dit is ook aan de orde gekomen in de thematafels die zijn georganiseerd. Onder andere de minimale afstand van windturbines tot woningen kwam terug als een zorgpunt.

De provincie heeft hiertoe een aantal handreikingen en leidraden ontwikkeld. Momenteel speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijluitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen.

Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

CONCEPT

8. Monitoring

Het belangrijkste doel van monitoren is om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang in de realisatie van de RES-ambities en de daaraan gerelateerde afspraken.

De verkregen inzichten dienen:

1. Als startpunt voor het bestuurlijk gesprek: om knelpunten te agenderen, het lopende proces te evalueren en waar nodig bij te sturen
2. Om in te zetten als communicatiemiddel over de voortgang
3. Als input voor andere trajecten, die gerelateerd zijn aan doelstellingen van de RES, zoals kennisdeling, participatie en de Taskforce Energie-infrastructuur.

In dit uitvoeringsprogramma maken de RES-partijen afspraken om tot deze gezamenlijke monitoringssystematiek te komen. Cijfers, data en informatie komen van verschillende bronnen. Cijfers dienen eenduidig, vergelijkbaar en optelbaar te zijn en elke partij dient tijdig de benodigde informatie aan te leveren of te actualiseren, om tot een compleet overzicht te komen. Daarbij is het van belang dat ook de kaarten kloppend zijn met de laatste stand van zaken. De uitkomsten van monitoringsrapportages worden geagendeerd in de bestuurlijke regionale samenwerking.

De RES-partijen spreken af dat de monitoring start op basis van de informatie en instrumenten die momenteel beschikbaar zijn. Het komend jaar doet de Ergieregio ervaring op met de monitoringssystematiek. Dat betekent a) dat niet alle beoogde onderdelen in het eerste jaar gemonitord kunnen worden en b) dat de monitor zich de komende jaren zal ontwikkelen in termen van inzichtelijkheid en toegankelijkheid. In Q4-2022 evalueren we en maken we afspraken over de volgende punten om op te pakken in de monitor van 2023. Datzelfde herhalen we in 2023, 2024 en 2025, zodat er een proces van continue verbetering ontstaat.

Een belangrijk uitgangspunt is dat we zo goed mogelijk aangehaakt blijven op de landelijke monitoringssystematiek zoals ontwikkeld door NPRES. Op die manier kan ook de door NPRES/PBL gevraagde informatie op gezette momenten eenvoudig geleverd worden.

8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie

Om te kunnen monitoren, moeten we weten wanneer we op koers zijn. De periode tot 2030 is daarvoor erg lang. Dat betekent dat de RES-partijen afspraken maken over tussendoelen voor 2023 en 2025, zodat het mogelijk is voor bestuurders om tijdig bij te sturen. De regio monitort tussendoelen en activiteiten. In Q4-2022 beziet de regio de mogelijkheid om te monitoren op de effecten van de activiteiten (bereiken deze het gewenste doel?), als onderdeel van de evaluatie.

In Q1-2022 organiseert de regio het bestuurlijk gesprek over de vraag: wanneer is de regio tevreden? Is dat bij het behalen van de doelstelling of betreft het meer, zoals realisatie van koppelkansen? Dat biedt verdere sturing aan het inrichten van de monitor.

De monitoring in 2022 richt zich daarmee op de volgende punten:

Cijfers

CONCEPT

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Zon/wind *(uitgesplitst in zon op land, zon op dak en wind (> 15 KWp)* a. te onderzoeken nieuwe opwek in de zoekgebieden [GWh] b. planning voor realisatie [fase aangeven* en planning in jaartal] c. geplande opbrengst projecten 'pijplijn' (vergund en SDE) [GWh] d. opbrengst gerealiseerde projecten (operationeel) [GWh]	a. Gemeenten (via RES-viewer) b. Gemeenten (via RES-viewer) c. Provincie d. Provincie	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. SDE en WOL-monitor (RVO) d. Liander, RVO, Windstatt	2x per jaar 2x per jaar 1x per jaar 1x per jaar
Duiding bij de cijfers: a. 'geplande nieuwe opwek, pijplijn en gerealiseerd' vs ambitie RES 1.0 b. trend / autonome ontwikkelingen (opwekcijfers (kleinschalig) zon op dak en efficiëntie slag van techniek) c. te saneren d. andere vormen van duurzame elektriciteits-opwek in de regio	Provincie	a. Analyse info gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Zonnedakje en Liander, later via PBL/NP RES c. RVO/RWS (WOL-monitor) d. Klimaatmonitor	1x per jaar
Elektriciteitsvraag a. gebouwde omgeving (huidig en ontwikkeling) b. totaal (huidig en ontwikkeling)	Provincie	Dashboard ET PNH (Klimaatmonitor), Liander	1x per jaar

Voortgang zoekgebieden (proces)

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Maatschappelijk draagvlak a. Participatie (trede op de participatieladder, planning) b. Mate van draagvlak (obv bezwaren/zienswijzen) c. Lokaal eigendom (borging in beleid/contracten? % per project)	Gemeenten (via RES-viewer)	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. Gebiedspaspoorten icm RVO Landelijke monitor Participatie Hernieuwbare energie op land en/of 'dynamische LEM' van Energiesamen	2x per jaar
Ruimtelijke inpassing a. Koppeling met andere opgaven? (o.a. biodiversiteit, waterberging, landschap, natuur, recreatie) b. Wordt voldaan aan landelijke gedragscodes zon en wind op land, of aan evt maatschappelijke eisen SDE++? c. Ruimtelijke beperkingen voor nadere uitwerking (o.a. hinder, veiligheid, vliegverkeer, natuur)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	2x per jaar

CONCEPT

d. Wordt er op projectniveau onderzoek gedaan naar / gemonitord op omgevingseffecten? (biodiversiteit, hinder, gezondheid, etc.)			
Energie-infrastructuur a. Per zoekgebied: mogelijkheden (wat past op dit moment), knelpunten (wat past nog niet, reden), oplossingsrichtingen (o.a. systeem efficiëntie) en planning realisatie. b. Per deelregio: Relevante ontwikkelingen totale energiesysteem	Liander Taskforce Energie-infra NH (PNH, Liander, Tennet)	a. Analyse Liander (evt invoeren in gebiedspaspoorten) b. Programma 'programmeren irt de energie-infrastructuur'	**2x per jaar** **2x per jaar**
Borging in omgevingsbeleid a. Borging in beleid? (Omgevingsvisie/plan, MER nodig?) b. Initiatieven in vergunningsprocedure (bij vergunning wordt het meegenomen in 'pijplijn' bij cijfers)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	
Ontwikkeling van de zoekgebieden tov RES 1.0 a. Geografische veranderingen / ontwikkeling van zoekgebieden (+ waarom) b. Nieuwe zoekgebieden (+ besluit) c. Afgevallen zoekgebieden (+ waarom) d. Overzicht (nieuwe) initiatieven buiten zoekgebieden	Gemeenten vullen waar nodig rapportage aan	RES-kaarten en gebiedspaspoorten (RES-viewer)	

Warmte

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Warmtevraag gebouwde omgeving a. huidig b. ontwikkeling	Provincie	Dashboard ET PNH en onderliggende databronnen	1x per jaar
Warmte-aanbod voor gebouwde omgeving a. Bovenlokaal en lokaal b. Huidig c. ontwikkeling	Provincie	Warmtedataregister	

CONCEPT

Warmtenetten a. aantal wooneenheden aangesloten b. uitbreiding netten	Provincie	a. Klimaatmonitor, warmtebedrijven b. Warmtedataregister PNH	1x per jaar
Wijkaanpak TVW a. aantal woningen van gas af b. Gebruikt duurzaam warmte-alternatief c. Volgorde wijken van het gas af	Provincie	Liander, TVW (Warmte) Viewer	1x per jaar
Uiteindelijk ook (onderdeel evaluatie Q4-2022): a. relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame stroom		RES-viewer en warmtedata-viewer	

Een aantal zaken wordt landelijk gemonitord. Deze vormen input voor onze monitor, maar worden niet door de RES-partijen zelf gemonitord. Het betreft onderzoek naar biodiversiteit bij zonneparken (WUR), Lokaal eigendom (RVO, EnergieSamen).

Niet elk onderwerp zal in het eerste jaar even diepgaand worden gemonitord: 2022 geldt vooral als een ervaringsjaar. Voor het onderdeel participatie spreken de RES-partijen af om in 2022 te onderzoeken hoe dit kwalitatief gemonitord kan worden. De regio-organisatie initieert dit gesprek; te betrekken stakeholders zijn in elk geval gemeenten, de Participatiecoalitie en de energiecoöperaties.

8.2. In te zetten instrumenten

De RES-partijen spreken af twee keer per jaar te monitoren.

Volledige rapportage, 1x per jaar (voorjaar)
Voor deelregio en Ergieregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden
- ✓ Cijfers zon en wind
- ✓ Energie-infrastructuur
- ✓ Uitvoering warmte
- ✓ Voortgang activiteiten Uitvoeringsprogramma

Light versie, 1x per jaar (najaar)
Voor deelregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden

De monitoring richt zich met name op het in beeld brengen van de mutaties, teneinde de workload behapbaar te houden.

8.3. Rolverdeling

Voor de monitoring worden de volgende activiteiten afgesproken:

Partij	Actie
Gemeenten	Actueel houden (min 2x per jaar) van de informatie in de RES-viewer (zoekgebieden en gebiedspaspoorten) en RSW-viewer

CONCEPT

Provincie	Beheer en ontsluiten van data via de RES-viewer Ondersteuning gemeenten bij RES-viewer (werksessies, GIS-capaciteit, ...); uitvraag gemeenten update RES-viewer en gebiedspaspoorten Doorontwikkelen RES-viewer: het vereenvoudigen van kaartlagen, downloadfunctie, rapportagetool en inlogfunctie Ontwikkelen RSW-viewer Afstemming met landelijke ontwikkelingen m.b.t. data en monitoring Uitvraag bij gemeenten en Liander
Programma-organisatie RES	Trekker monitoringscyclus Koppeling met landelijke RES-monitoring Communicatie over voortgang uitvoering RES Onafhankelijke blik op aangeleverde cijfers door gemeenten
Liander	Cijfers, voortgang zoekgebieden in relatie tot netcapaciteit
VEINH	Lokaal eigendom (o.a. via lokale energiemonitor)
Taskforce Energie-infrastructuur	Programmeren energiesysteem

De programma-organisatie RES richt een ambtelijke werkgroep monitoring in, bestaande uit een afvaardiging van de verschillende RES-partijen, teneinde de jaarlijkse cyclus op te starten, de voortgangsrapportage op te stellen, te signaleren wat wel en niet goed loopt en gezamenlijk te werken aan verbeterpunten voor de monitoringssystematiek.
De werkgroep monitoring maakt in elk geval afspraken over:

- Welke informatie uit de gebiedspaspoorten gepresenteerd wordt in de monitoringsrapportages. Zie hiervoor tevens het voorstel voor 2022.
- Inrichting van de benodigde werkprocessen

De monitoringsrapportage verschijnt twee keer per jaar. Deze wordt opgedeeld in een eenvoudig toegankelijke versie (de management samenvatting) en de uitgebreide monitoringsrapportage (PDF), zodat de monitor voor eenieder vlot te doorgronden is en inzicht verschaft aan stakeholders van de Ergieregio. De programma-organisatie RES draagt er zorg voor dat de monitor wordt aangekondigd via de eigen communicatiemiddelen. De werkgroep Communicatie maakt nadere afspraken over de communicatie rondom de monitoring.

Voor de monitoring leidt dit tot de volgende planning:

CONCEPT

Maand	Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Uitgebreide rapportage (mei opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten			Medio maart									
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) – *Gemeenten en Liander*			Maart / April									
Overige data verzamelen (zie 'wat' monitoren)			Maart / April									
Opstellen concept rapportage				2e helft April								
Feedbackronde ambtelijk					1e week Mei							
Opleveren rapportage					Medio Mei							
Bestuurlijk bespreken					Eind Mei							
Light rapportage (nov opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten									Medio sept			
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) - *Gemeenten en Liander*									Sept/okt			
Opstellen concept rapportage										2e helft Okt		
Feedbackronde ambtelijk											1e week Nov	
Opleveren rapportage											Medio Nov	
Bestuurlijk bespreken											Eind Nov	

Figuur xx: Planning monitoring

Daarnaast spreken de RES-partijen de volgende activiteiten af:

	Wat	Wanneer	Wie
	Bestuurlijk gesprek: wanneer is de regio tevreden?	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert
	Vervolg werkgroep monitoring. Afspraken over bevoegdheden, werkprocessen, te presenteren informatie.	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Afspraken communicatie & verspreiding monitoringsinformatie	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Onderzoek kwalitatief monitoren Participatie	Q2-2022	Programma-organisatie RES initieert. Tevens minimaal betrokken: werkgroep monitoring, participatiecoalitie, energiecoöperaties
	Evaluatie monitor & verbeterpunten. Incl. monitoring effecten activiteiten en relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame elektriciteit	Q4-2022	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2023	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2024	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2025	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert

Uitvoeringsorganisatie

Met het afronden van de RES 1.0 is een stap gezet in een transitieproces naar hernieuwbare energie en duurzame warmte voor de bebouwde omgeving. Een stap in een proces dat nog zeker de komende 30 jaar in beslag zal gaan nemen.

Om dit proces te kunnen vervolgen continueren we de samenwerkingsrelaties en –activiteiten. Ook continueren we van de gelijkwaardige samenwerking tussen de partijen. Hiervoor richten we een vergelijkbare samenwerkingsstructuur in als die gehanteerd is bij het opstellen van de RES 1.0 en die erop gericht is om dit uitvoeringsprogramma ter hand te nemen.

De onafhankelijke RES-programma-organisatie wordt in stand gehouden. De organisaties RES NHN en RES NHZ blijven samenwerken i.v.m. efficiëntie, maar hebben elk een eigen werkgroep, ambtelijke opdrachtgevers en stuurgroep.

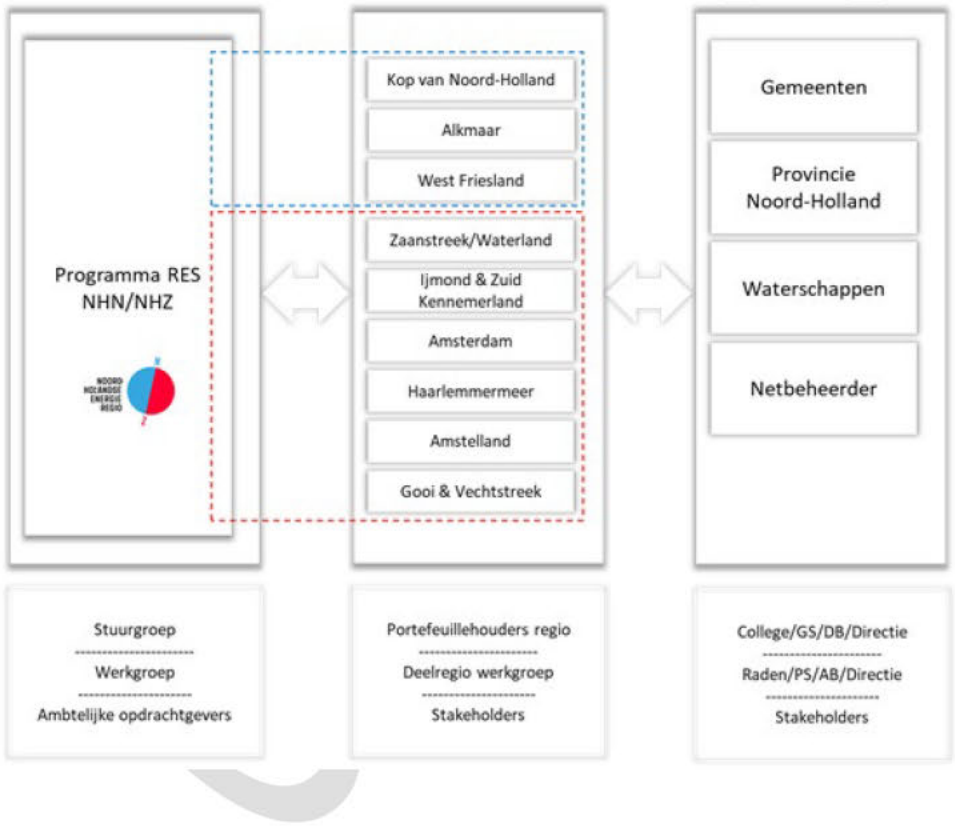

Figuur: Structuur van de RES-organisatie na RES 1.0

Benodigde middelen

- Benodigde capaciteit:
    - 1 Programmamanager NHN (schaal 14-15) -> € 140.000,-
    - 1 Programmamanager NHZ (schaal 14-15)-> € 140.000,-
    - 1 Communicatieadviseur (schaal 12) -> € 125.000,-
    - 0,5 Programmasecretaris (schaal 11) -> € 55.000,-
    - 0,5 Programma-ondersteuner (schaal 8) -> € 45.000,-

  Tijdelijk opschalen bij pieken in proces

- Benodigde middelen voor communicatie, ICT (website), materiele kosten voor onder meer onderzoek (technisch en beleidsmatig), ondersteuning participatie en communicatiematerialen -> € 350.000,-
- Begeleiding RES 2.0 en ondersteunen ondersteuning bij uitwerking zoekgebieden -> € 300.000,-
- Benodigd budget: € 1.150.000,-- per jaar

Ondersteuning vanuit het Nationaal Programma RES

Bovenstaand benodigd benodigd budget wordt gefinancierd vanuit de middelen die beschikbaar komen vanuit het rijk voor het continueren van het RES proces. Hiervoor zijn in de rijksbegroting middelen opgenomen welke via de provincie worden uitgekeerd.

Aanvullende ondersteuning voor het participatieproces

Naast middelen voor de programmaorganisatie is het voorstel om gemeenten te ondersteunen bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Een nog nader te onderzoeken mogelijkheid hiervoor is om te komen tot een provinciale bijdrage gericht op het ondersteunen van het participatieproces door de gemeenten.

Looptijd programma-organisatie

Het bereiken van de doelstelling in 2030 vanuit de RES vraagt om doorpakken. In de tijd zijn een aantal momenten daarbij van belang. De besluitvorming over de RES 2.0, RES 3.0 etc, maar ook de datum waarop de ondersteuning van de SDE-subsidie vervalt. Deze laatste is van belang om de businesscase van de te nemen initiatieven betaalbaar te maken, wat een direct effect heeft op de haalbaarheid.

Daarom houden we de programma organisatie tot halverwege 2025 (vaststelling RES 3.0) in stand. Daarbij gebruiken we het moment van vaststelling RES 2.0 halverwege 2023 als evaluatie moment.

Randvoorwaarden voor de voortzetting van het RES-programma

- regiocoördinator per deelregio
- ambtelijk en bestuurlijk trekker per gemeente, provincie en waterschap (RES én RO)

CONCEPT

- ondersteuning vanuit provincie voor databeheer, onderzoek, communicatie, participatie, kennisdeling
- capaciteit en budget bij gemeenten (omdat nog onduidelijk is of er middelen vanuit het rijk zullen worden gedecentraliseerd conform het uitgevoerde artikel 2 onderzoek wordt op de uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken gekoppeld aan de uitvoering van het klimaatakkoord, waaronder de RES, een voorbehoud gemaakt)

Waar de taken belegd worden (landelijk, programma organisatie, deelregio, gemeente/provincie/waterschap) wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Werkzaamheden / rol / Trekker (bij meerdere rolhouders)	Landelijk	Provincie	Op schaal van Ergieregio	Op schaal van deelregio	Lokaal
Activiteiten na RES 1.0 (proces)					
Strategie - ontwikkeling en uitvoering van het proces - Proces en planning RES 2.0 opzetten + uitvoeren - Afstemming opdrachtgever (stuurgroep) – opdrachtnemer - Budget (afhankelijk van rijksbijdrage)	X	X	X X	X	(X)
Regionale besluitvorming RES 2.0 - Planning en proces opzetten + uitvoeren - (Regionaal) informeren volksvertegenwoordigers - Bestuurlijke afstemming NHZ (+ stakeholders)		X (rol PS?) X	X X	X	
Regionale samenwerking - Deelregio: coördineren samenwerking binnen en tussen deelregio's (regio coördinator) - Energieregio: samenwerking tussen overheden (gemeente, provincie, andere Energieregio's, Rijk) - Samenwerking met regionale stakeholders - Integrale benadering van het energiesysteem		X	X X	X X X	
Communicatie en participatie - Centrale, open en transparante informatievoorziening (website, nieuwsbrieven) - Ondersteuning gemeenten bij lokale participatie - Participatie zoekgebieden		X X	X X		X
Kennisdeling - Inhoudelijke kennissessies tbv uitvoering RES		X[1]	X		

- Collegiaal kennisnetwerk (oa. communicatie, data, m.e.r., omgevingswet)		X	X		
Activiteiten na RES 1.0 (inhoud)					
Regionale samenwerking tbv uitvoering - Afstemming, verder uitwerken zoekgebieden zon/wind - Regionale Structuur Warmte - Ondersteunende tools, zoals RES-viewer, park-the-sun, ed - Borging in omgevingsbeleid / vergunningen		 X X X		 X X X	 X[2] X X
Monitoren - Beheer en ontsluiten van data (RES-viewer) - Data invoeren en actueel houden (gebiedspaspoorten) - Doelgerichtheid monitoren		 X X	 X		 X
Opstellen RES 2.0 - Inhoud - Afwegingskaders	 X	 X X	 X[3]	 X X	 X X

[1] Kan ook door opdracht aan uitvoerende organisaties, zoals SPDE, ODNH, ONHN, HVC.

[2] Participatie vraagt capaciteit en budget van gemeenten. Evt participatie coalitie opdracht geven.

[3] Betreft het inhoudelijk samenbrengen van de inbreng van gemeenten, provincie en waterschappen in samenwerking met stakeholders, inwoners, etc..

CONCEPT

Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio

CONCEPT

Bijlagen

1. **Ondersteuningsaanbod provincie bij verankering in omgevingsbeleid**

De provincie Noord-Holland biedt gemeenten ondersteuning in het verankeren in Omgevingsbeleid van duurzame energieprojecten. Onderstaand een aantal bestaande middelen.

Ruimtelijke handreiking wind op land
Deze handreiking helpt gemeenten en initiatiefnemers op weg met de gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, zowel voor grote als kleine windturbines.

Kwaliteitsimpuls zon op land
We streven naar zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Het provinciaal beleid kent een aantal spelregels voor het inpassen van zonneparken in het landschap. Deze brochure laat zien hoe deze spelregels in de praktijk kunnen worden toegepast.

Leidraad landschap en cultuurhistorie
De Leidraad geeft gebiedsgerichte én ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en biedt zo toepasbare informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO)
De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is een onafhankelijke adviescommissie die vroeg in het planproces om advies kan worden gevraagd over de ruimtelijke kwaliteit van plannen.

Taskforce Ruimtewinst (TFR)
Noord-Hollandse gemeenten die professionele hulp nodig hebben bij ruimtelijke ontwikkelingen die moeilijk van de grond komen, kunnen de Taskforce Ruimtewinst (TFR) inschakelen. Op verzoek van een gemeente kan de taskforce een 'assist' organiseren om een nieuwe impuls te geven.

Boven(deel)regionale afstemming en samenhang
Indien gewenst ondersteunt de provincie bij het uitwerken van bovenlokale zoekgebieden. Voorbeelden hiervan zijn de trajecten rondom de A7 en A9. Ook bij gebieden waar afstemming over gemeente- of provinciegrenzen belangrijk is en/of niet voldoende plaatsvindt, kan de provincie gemeenten ondersteunen (voorbeeld hiervan is de Omgevingstafel A2/A9).

2. **Ondersteuningsaanbod provincie voor ontwikkeling duurzame opwek**

Vanuit de provincie zijn verschillende instrumenten beschikbaar, ter ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame elektriciteit.

Park the sun

De openbare tool Park the Sun genereert voor alle parkeerplaatsen in Noord-Holland gratis en eenvoudig quickscans inclusief businesscase voor Solar Carports. De tool analyseert luchtfoto's en aanvullende data, om te duiden waar het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen kansrijk is.

CONCEPT

Daarbij wordt niet alleen het beschikbare oppervlak beschouwd, maar bijvoorbeeld ook de schaduwwerking van bomen en gebouwen. Instructievideo's zijn ook openbaar beschikbaar.

Zonatlas en Atlas grote daken
Voor nu zijn dit nog de tools waarmee iedereen in NH inzicht krijgt in de zonpotentie van daken in Noord-Holland. Waarschijnlijk worden deze tools Q1 2022 vervangen door 'Zonnedakje', een tool ontwikkeld door Sobolt die nauwkeurig overzicht verschaft in het gerealiseerd en potentieel zonvermogen op alle daken in Noord-Holland.

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties

Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties

Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ ondersteuning
subsidieregeling, b.v. voor het organiseren en begeleiden van verduurzamingsmaatregelen op bedrijventerreinen

HIRB+ Duurzaamheid

Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen

Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Culturele instellingen te stimuleren te investeren in energiebesparings-maatregelen en/of het opwekken van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven

Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en

CONCEPT

schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

3. Subsidies en regelingen provincie

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties
Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties
Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ Duurzaamheid
Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen
Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Er wordt gewerkt aan een regeling voor kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven
Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

4. Relevante documenten

- Adviesrapport Betrokken bij Klimaat (maart 2021)
- (2021) Thematafel RES in uitvoering -> met als eindproduct: Leidraad Lokaal eigendom
- (2020) Handreiking praktijk: lokale initiatieven en eigendom
- (2019) Expertsessie participatie
- (2019) Handreiking en keuzemenu voor lokale participatie RES https://energieregionhn.nl/app/uploads/2019/10/20191022-Handreiking-lokale-participatie-RES-NH.pdf. Op pagina 15 staan veel links en bronnen.

CONCEPT

Programma 28 oktober

1. Opening door [redacted]
2. Werkstromen Uitvoeringsprogramma, operationele doelen en activiteiten, door [redacted]
3. Menti: voor welk thema heb je het meest belangstelling?
4. Per thema bespreken:

- Zon op dak, parkeerplaatsen en infra
- Wind en zon op land

• *Pauze*

- Regionale Structuur Warmte
- Verankering in omgevingsbeleid
- Participatie en communicatie en kennisdeling
- Proces naar RES 2.0

5. Terugkoppeling: Rode draden en samenhang
6. Vervolgproces en afsluiting, door [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 25 oktober 2021 14:44
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober
Bijlagen: 211021 70% versie Uitvoeringsprogramma RES Noord-Holland Noord en Zuid.docx; Programma 28 oktober 2021.pdf

Dag [redacted]
Na diagonaal lezen van het uitvoeringsprogramma heb ik de volgende algemene opmerkingen:

- Het uitvoeringsprogramma ziet er compleet uit. Wat ik nog mis is aandacht voor het tekort aan technisch personeel, nu volop in het nieuws; gaat de regio een voortrekkersrol nemen bij scholing/financiering extra krachten?
- De participatie verloopt m.i. deels moeilijk doordat het proces RES vanuit rijk en RES-regio in gang gezet is door inter-bestuurlijke afspraken en juist buiten de participatie om is verlopen; voor de gemeenten een hele klus om dit achteraf goed te krijgen, omdat dan het kader RES1.0 al vaststaat. Het zou denk ik helpen als informatie uit het voortraject op een overzichtelijke manier gedeeld wordt; belangstellenden kunnen dan gemakkelijk info vinden over waarom op rijksniveau voor zon en wind is gekozen, hoe de verdeling wind op zee en op land en over de provincies tot stand is gekomen, etc. Dat zijn namelijk wel de vragen die op gemeenteniveau gesteld worden maar op dat niveau al een gepasseerd station zijn.
- De paragraaf over kennisdelen is erg kort, terwijl dit veel tijdwinst op kan leveren. Zou er bijv. een kennisplatform opgericht kunnen worden? Daar kunnen dan o.m. de handreikingen (die in het uitvoeringsprogramma genoemd worden) gedeeld worden, mogelijkheden die de Ow biedt voor energietransitie, gemeentelijk beleid zon, meekoppelkansen biodiversiteit/klimaatadaptatie en FAQ etc.

Vr.gr. [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 22 oktober 2021 08:55
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober

Hoi [redacted] en [redacted]

Dit concept uitvoeringsprogramma lijkt mij een passen op jullie bordje. Er zit een krappe termijn aan, te krap, dus ik snap als er pas later een reactie komt. Daarnaast heb ik niet goed zicht op met wie ik dit stuk nog meer moet delen dus of jullie willen zorgen voor doorzending aan de juiste mensen binnen onze organisatie.

Groet,

[redacted]
Teamleider team Juridische Planvorming
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

M 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Afwezig op: woensdag

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 19:51
Aan: energieregio Noord-Holland Zuid <info@energieregionhz.nl>; [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com); [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@alkmaar.nl>
Onderwerp: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober

Beste collega,

Bijgaand de 70% versie van het Uitvoeringsprogramma RES NHN en NHZ. Graag zien we je voor energieregio Zuid op donderdagmiddag 28 oktober van 13.00-15.30 uur, met van 12-13 uur lunch, bij de bijeenkomst in het Claus Party Centre (Bosweg 19 Hoofddorp) om deze versie gezamenlijk te bespreken. In de bijlage vinden jullie het programma.

Als voorbereiding op 28 oktober nemen we jullie reacties op deze versie mee. Ook het verzoek om deze versie uit te zetten bij je collega's. Omdat in de komende fase de rol van de RO-collega's groter wordt, is het fijn als je ook hun input vraagt.
Wij stellen het zeer op prijs als je **uiterlijk 27 oktober voor 12 uur** een inhoudelijke (niet redactionele) reactie stuurt aan [redacted]@rhdhv.com. Alvast veel dank hiervoor.

De 70% versie hebben we opgesteld op basis van:
- Output zeven Uitvoeringstafels
- De al in de RES 1.0 opgenomen verwijzingen naar de uitvoering
- Input en reacties van de leden van de werkgroepen NHN en NHZ en de raadpleging van hun achterban
- Handreiking 2.0 NP RES

Verder zijn de belangrijkste strategische uitgangspunten van het Uitvoeringsprogramma besproken in de stuurgroepen NHN en NHZ.
Het Uitvoeringsprogramma is nu nog een gezamenlijk document, maar wordt uiteindelijk gesplitst in een NHN en NHZ versie.

Mocht je nog vragen hebben, aarzel niet en stel ze.
We hopen jullie te zien de 28e!

Hartelijke groet, mede namens programmamanagers [redacted] en [redacted] [redacted] en [redacted]

p.s. 1 Het kan zijn dat je ook een mail ontvangt als deelnemer van een uitvoeringstafel. Deze kun je negeren.
p.s. 2 Je kunt je nog aanmelden voor de bijeenkomst op 28 oktober door te klikken op de zwarte aanmeldbutton:

Ja, ik meld mij aan

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmasecretaris Regionale Energie Strategie (NHZ)

023[redacted]
06 [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

afwezig; woensdagmiddag en vrijdag

[redacted]@noord-holland.nl
www.energieregionhz.nl

Volg ons op LinkedIn en Twitter!

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Inhoudsopgave

Contents

Inhoudsopgave 1
1. Over het uitvoeringsprogramma 3
1.1. Leeswijzer 4
2. Samenwerking 5
2.1. Sturingsfilosofie 5
2.2. Samenwerking 5
2.3. Volksvertegenwoordigers 5
3. Elektriciteit 7
3.1. Opgave 7
3.2. Operationele doelen 7
3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid 8
3.4. Lokaal eigendom en participatie 10
3.5. De rol van de programma-organisatie 13
Rol van de programma-organisatie 18
4. Regionale Structuur Warmte 19
4.1. Opgave 19
4.2. Operationele doelen 20
4.3. Activiteiten 21
4.4. De rol van de programmaorganisatie 23
5. Participatie en communicatie 25
5.1. Opgave 25
5.2. Participatie 25
5.3. Communicatie 26
5.4. Evaluatie participatie en communicatie 27
5.5. Activiteiten 27
6. Kennisdeling 30
6.1. Opgave 30
6.2. Activiteiten 32
7. Overige onderwerpen 34
7.1. Innovatie 34

CONCEPT

7.1.1. Opgave 34
7.1.2. Activiteiten 34
7.2. Arbeidsmarkt en scholing 35
7.2.1. Opgave 35
7.2.2. Activiteiten 36
7.3. Gezonde leefomgeving 37
8. Monitoring 38
8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie 38
8.2. In te zetten instrumenten 41
8.3. Rolverdeling 41
Uitvoeringsorganisatie 44
Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio 48

CONCEPT

1. Over het uitvoeringsprogramma

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Zuid (NHZ) is vastgesteld door gemeenten (met uitzondering van de gemeente Landsmeer), provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Noord (NHN) is vastgesteld door gemeenten, provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders, en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

Dit vraagt om het verder versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk met netbeheerders, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners. Via een serie uitvoeringstafels is besproken welke samenwerking nodig is en hoe we die het beste kunnen vormgeven.

In dit uitvoeringsprogramma hebben we de benodigde activiteiten voor samenwerking en benodigde ondersteuning uitgewerkt. We benoemen actiehouders en tijdslijnen. Daarmee maken we de concretiseringsslag van de ambitie van de RES 1.0 naar de benodigde acties voor uitvoering.

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2021 tot en met 2025. De vaststelling van de RES 2.0 (juli 2023) is een natuurlijk moment om het uitvoeringsprogramma te evalueren en waar nodig aan te passen. In figuur 1 is de globale tijdslijn voor de route op weg naar de RES 2.0 weergegeven.

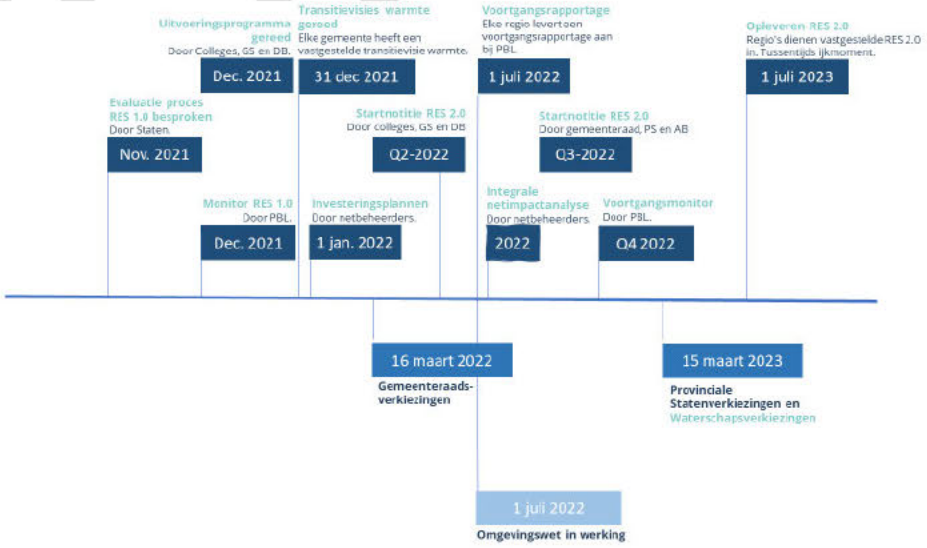

Figuur 1: Tijdslijn met belangrijke bouwstenen en mijlpalen van RES 1.0 naar RES 2.0

1.1. Leeswijzer

De Regionale Energiestrategie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen gemeenten, provincie en waterschappen, die vanuit hun eigen verantwoordelijkheden gelijkwaardig met elkaar samenwerken. Netbeheerders, bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zijn bij deze samenwerking betrokken. Het uitvoeringsprogramma start daarom met het hoofdstuk samenwerking, waarin we ingaan op de samenwerking gedurende de uitvoeringsfase.

Het uitvoeringsprogramma gaat vervolgens in op het opwekken van hernieuwbare energie, oftewel de realisatie van de ambitie van de RES. Dat gaat voor elektriciteit om de verankering van zoekgebieden, het aanpakken van knelpunten en de samenwerking met stakeholders in de realisatie van projecten. Bij warmte staan de bovenlokale bronnen centraal, het inventariseren van kansen en risico's en de wijze waarop de gemeenten ondersteund worden.

Daarna worden de overkoepelende onderwerpen participatie en communicatie, kennisdeling en monitoring beschreven. Ook gezonde leefomgeving, arbeidsmarkt en innovatie hebben een plek in het uitvoeringsprogramma. Tot slot is een beschrijving van de activiteiten voor de RES-programma organisatie en de gevraagde capaciteit en financiële middelen opgenomen.

Per hoofdstuk geven we weer wat de opgave is, zoals vastgesteld in de RES 1.0. Die vertalen we door naar tussendoelen, waarmee richting wordt gegeven aan de periode tot en met 2025. Vervolgens vertalen we de RES 1.0, mede op basis van de uitkomsten van de uitvoeringstafels, door naar concrete activiteiten en rollen. Dat doen we in de vorm van een tabel. Per hoofdstuk beschrijven we kort wat de rol van de programma-organisatie op RES-niveau is en wat de rol van gemeenten, provincie en andere partijen is. In de bijlagen gaan we ook in op de ondersteuning die de provincie hierbij biedt.

CONCEPT

2. Samenwerking

2.1. Sturingsfilosofie

Het krachtenveld van de energietransitie is complex. Lokale besluitvorming over energieprojecten heeft regionale impact, bijvoorbeeld op het energienet en de omgeving. Daarom is het belangrijk om als overheden regionaal samen te werken, meer nog dan voorheen. Daarnaast willen betrokken inwoners meebeslissen over hun omgeving. Via dit uitvoeringsprogramma willen we deze complexiteit terugbrengen naar de kern; wie doet wat en hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

2.2. Samenwerking

De huidige governance van de RES wordt voortgezet: deze bevalt goed als we kijken naar de stevige samenwerking die ontstaan is en de gezamenlijke ambities. Dat houdt in dat de samenwerking tussen decentrale overheden, netbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt voortgezet. Bij planvorming kunnen inwoners en belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven waardoor lusten en lasten verdeeld worden.

Voor NHZ versterken we bij warmte de samenhang tussen de Regionale Structuur Warmte (RSW), de Transitievisies Warmte (TvW's) en de Wijk Uitvoerings Plannen (WUP's). Er wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. Op deze wijze wordt de beschikbare kennis gebundeld en de beschikbare capaciteit efficiënt ingezet. Bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur staan hierbij centraal.

In de uitvoeringsfase krijgen overheden meer rollen dan tot nog toe in de RES: naast beleidsmaker zijn zij dan vergunningverlener of handhaver. In de samenwerking is het goed om de stappen in het proces en die rolwisseling te benoemen. Het dient helder te zijn wie welk mandaat heeft.

Verder werken we nauw samen met onze omliggende Energieregio's, bijvoorbeeld rondom het IJsselmeergebied en het Groene Hart. De RES-programmaorganisaties Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) verbreden de samenwerking, waardoor de capaciteit efficiënt wordt ingezet.

In Q2-2022 start de regio het proces op weg naar de RES 2.0. De RES 2.0 wordt in juli 2023 opgeleverd, conform de afspraken in het Klimaatakkoord. De RES 2.0 is een voortzetting en verdieping van de RES 1.0. De RES 1.0 is dus het vertrekpunt voor de RES 2.0. Ook daarvoor wordt de samenwerkingsstructuur uit de RES 1.0 voortgezet.

2.3. Volksvertegenwoordigers

Het is belangrijk dat de democratische legitimiteit goed wordt geborgd. Dat betekent een goede betrokkenheid van volksvertegenwoordigers. Zij hebben een formele rol in het besluitvormingsproces:

- Bij het borgen van de RES in het omgevingsbeleid en omgevingsinstrumenten zoals een bestemmingsplan (gemeenten) en omgevingsverordening (provincie).
- Bij het vastleggen van zoekgebieden in het omgevingsbeleid, inclusief het vaststellen van de inrichting van procesparticipatie.
- Het zich uitspreken als bevoegd gezag.
- Bij het borgen van beleid voor proces- en financiële participatie.

CONCEPT

- Bij het vaststellen van de startnotitie RES 2.0.
- Bij het vaststellen van de RES 2.0, inclusief het meegeven van wensen en bedenkingen.

Belangrijk is dat volksvertegenwoordigers goede toegang hebben tot de benodigde informatie voor besluitvorming.

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022), PS-verkiezingen en waterschapsverkiezingen (maart 2023) stelt de energieregio een introductietraject voor de RES op, zodat volksvertegenwoordigers goed beslagen ten ijs komen. De RES-programmaorganisatie initieert dit. Gemeenten, provincies en waterschappen voegen daar elk hun eigen ambities en (lokale) vraagstukken aan toe. Dit programma wordt aangeboden via de griffies. Met de ondersteuning beogen we dat de volksvertegenwoordigers het grote verhaal kunnen uitleggen aan hun bewoners, van landelijke noodzaak naar lokale vertaling.

De volksvertegenwoordigers hebben een belangrijke rol bij de start van het proces naar de RES 2.0. In het tweede kwartaal van 2022 geven volksvertegenwoordigers de eerste kaders mee voor het proces naar de RES 2.0, dit mede op basis van de ingediende moties. De bestuurders stellen de startnotitie RES 2.0 vast ook in hetzelfde kwartaal. In het derde kwartaal van 2022 wordt de startnotitie voorgelegd voor vaststelling aan volksvertegenwoordigers.

Tussentijds worden volksvertegenwoordigers geïnformeerd, onder andere via de monitor van de RES, waarin de voortgang van de realisatie van de ambitie wordt gevolgd. De monitor verschijnt twee keer per jaar. Zo kunnen volksvertegenwoordigers de voortgang van de RES volgen.

Tijdens regionale raadsbijeenkomsten (per deelregio) worden raadsleden, statenleden en leden van het AB geïnformeerd over de stand van zaken binnen de RES. Ook worden de volksvertegenwoordigers uitgenodigd voor kennissessies.

CONCEPT

3. Elektriciteit

3.1. Opgave

Tekst NHN:

NHN zet zich in voor de realisatie van 3,6 TWh zonne- en windenergie op land in 2030. Dit is een optelsom van de ambities voor nieuwe opwek (totaal 1,50 TWh), de bestaande opwekking en de pijplijnprojecten (projecten waarvoor de vergunning al verleend is, maar die nog niet gerealiseerd zijn) (totaal 2,08 TWh) in 2020. Daarnaast nog 1,1 TWh kansen op IJsselmeer (Wieringerhoek).

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Totaal	Bestaand	Nieuw te realiseren
Kop van Noord-Holland	2,27 TWh	1,75 TWh	0,52 TWh
Westfriesland	0,7 TWh	0,23 TWh	0,47 TWh
Regio Alkmaar	0,62 TWh	0,1 TWh	0,52 TWh

Daarnaast is er een potentie van 1,1 TWh met het Buitendijks Plan Duurzaam Leefbaar (Wieringerhoek). Deze telt niet mee in het bod.

Tekst NHZ:

De ambitie van NHZ staat op 2,7 TWh opwek van hernieuwbare energie op land, met een bestaande opwek van 0,7 TWh.

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Theoretische potentie	Bestaand	Nieuw
Amstelland	0,4 TWh	60 GWh	344 GWh
Amsterdam	0,7 TWh aanbod 127 MW wind (296 GWh), (huidig 75 MW) 400 MW (380 GWh) zon op grote daken 150 MW (140 GWh) zon op kleine daken		
Gooi- en Vechtstreek	0,23 TWh	30 GWh	199 GWh
Haarlemmermeer	0,7 TWh	120 GWh	577 GWh
Ijmond en Zuid-Kennemerland	0,56 TWh	160 GWh	400 GWh
Zaanstreek/Waterland	0,41 TWh	90 GWh	320 GWh

3.2. Operationele doelen

Om goed te kunnen bepalen of de energieregio op koers ligt voor de doelen van 2030 en om te bepalen welke activiteiten nodig zijn in de periode 2022-2025, stelt de energieregio in dit uitvoeringsprogramma operationele doelen vast.

CONCEPT

Deze operationele doelen zijn:

- In 2025 zijn alle benodigde vergunningen om de ambitie te kunnen realiseren afgegeven. Dit is conform de afspraken uit het Klimaatakkoord en noodzakelijk om de ambitie voor 2030 te kunnen halen. Dat betekent dat de benodigde vergunningen voor wind en wind en zon in 2023 zijn aangevraagd.
- Voor zon op land dienen de benodigde vergunningen in 2024 te zijn aangevraagd.
- In 2025 is het streven om minimaal de helft van de opgave gerealiseerd te hebben in de regio.
- In 2023 is minimaal 20% van de ambitie gerealiseerd. Het betreft hierbij het theoretisch potentieel, de bestaande en pijplijn-projecten tellen hierin niet mee.
- In 2022 hebben alle RES-partijen de zoekgebieden verankerd in de omgevingsvisie, tenzij bewust een andere route gekozen wordt, waarbij vergunningen nog steeds tijdig afgegeven worden.
- In 2022 hebben alle RES-partijen vastgelegd welke kaders voor participatie zij wensen te hanteren, inclusief de kaders voor financiële participatie. Dit is onderling afgestemd voor de grensoverschrijdende zoekgebieden of voor zoekgebieden nabij gemeentegrenzen. Dit is o.a. gebaseerd op de aanbevelingen van de evaluatie communicatie & participatie en bestaande, goed werkende participatiemethoden die NP RES heeft geïnventariseerd. Deze timing is noodzakelijk in het licht van het verankeren van zoekgebieden en de vergunningverlening.
- In 2022 is er zicht op de infrastructuur en op waar de regio als eerste aan de slag kan.
- In 2023 zijn de zoekgebieden verankerd in het Omgevingsplan, tenzij gekozen wordt voor het huidig ruimtelijk instrumentarium of een andere route waarbij vergunningen tijdig afgegeven worden.

De monitoring van de operationele doelen vindt plaats in het monitoringsprogramma (zie hoofdstuk 8).

3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Dit geldt voor opwek op land, zon op parkeerplaatsen en op/bij infrastructuur. Zon op dak is niet vergunningplichtig en hoeft daarom niet te worden geborgd in omgevingsbeleid.

Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch te borgen. In de partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OV NH 2020) zijn de RES'en 1.0 leidend voor wind op land.

Het bevoegd gezag – veelal de gemeente – bepaalt hoe de RES vertaald wordt naar het omgevingsbeleid. Het gaat daarbij zowel om de inpassing van grootschalige energieopwek, als om benodigde ruimte voor de aanpassing van energie-infrastructuur.

Bevoegd gezag	**Huidige Elektriciteitswet**	**Nieuwe Energiewet**
Rijk	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 50 MW	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 100 MW
Provincie	Wind: 5-100 MW	Wind: 15-100 MW Zon: 50-100 MW
Gemeente	Wind: minder dan 5 MW Zon: tot 50 MW	Wind: tot 15 MW Zon: tot 50 MW

Tabel: Wie is wanneer bevoegd gezag?

CONCEPT

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat op 1 januari 2025 alle benodigde vergunningen dienen te zijn afgegeven, zodat in 2030 de 35 TWh zon en wind ook operationeel zijn. Decentrale overheden spannen zich tevens in om zo snel als mogelijk planologische zekerheid te bieden aan initiatiefnemers, door de RES te vertalen naar omgevingsbeleid en omgevings- c.q. bestemmingsplannen. Door de partiële herziening OV NH 2020 zijn de RES'en 1.0 al leidend voor wind op land. Daarmee ontstaat ruimte voor gemeenten om plannen voor windenergie mogelijk te maken binnen de vastgestelde zoekgebieden voor wind en wind en zon uit de RES 1.0. Daarnaast is in de RES 1.0 afgesproken dat er voorlopig ruimte blijft voor zonne-energie-initiatieven buiten de vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie uit de RES 1.0. Uiteindelijk worden deze zoekgebieden meegenomen in de RES 2.0, de RES 3.0 en verder. Ook voor inwoners is het belangrijk om duidelijkheid te hebben over het beoogde proces en de tijdslijnen van verankering in het Omgevingsbeleid.

Terugrekenend betekent het dat:

- In 2025 alle benodigde vergunningen zijn afgegeven
- In 2023 alle benodigde vergunningaanvragen voor wind en wind + zon moeten zijn ingediend
- In 2024 alle benodigde vergunningaanvragen voor zon moeten zijn ingediend
- Zoekgebieden in 2022 verankerd dienen te worden in de Omgevingsvisie (onder de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt) dan wel in de structuurvisie (onder de nu geldende Wet ruimtelijke ordening)
- Op basis van de Omgevingsvisie/structuurvisie stelt de gemeente een Omgevingsplan (onder de Omgevingswet) of bestemmingsplan (onder de Wet ruimtelijke ordening) op. Dit zal eind 2022, begin 2023 gereed moeten zijn.
- Omdat de Omgevingsvisie volgens de Omgevingswet formeel pas in 2024 gereed hoeft te zijn, geldt in die gemeenten waar het voornemen is de Omgevingsvisie in 2024 vast te stellen, dat de zoekgebieden dan dienen te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium, oftewel het bestemmingsplan. Dit zal begin 2023 gereed dienen te zijn.

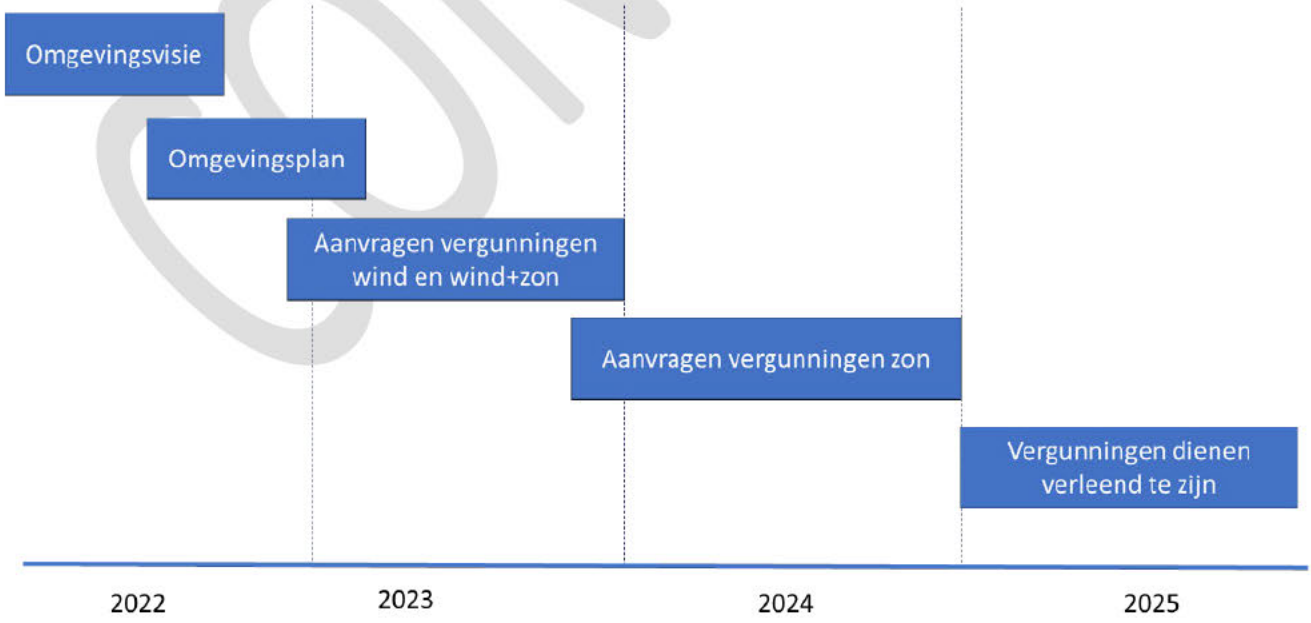

Figuur xx: Overzicht stappen naar vergunningverlening

CONCEPT

De hierboven omschreven stappen beschrijven de “koninklijke route”. Als deze niet haalbaar blijkt te zijn, dan kan ook meteen een omgevingsplan/bestemmingsplan worden opgesteld, zonder voorafgaande visie. Er kunnen zelfs omgevingsvergunningen worden verleend zonder dat er een bestemmingsplan/omgevingsplan is waarin de RES ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. De voorkeur verdient echter om zo veel als mogelijk de hiervoor omschreven stappen te volgen, ook omdat dit de meeste participatiemomenten oplevert.

Reeds vergunde projecten, buiten de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0, blijven doorgang vinden. Deze trajecten zijn vaak al eerder gestart, voor het vaststellen van de RES 1.0.

De verder uitwerking van de zoekgebieden wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan andere omgevingsprocessen en gebiedsopgaven (zoals bodemdaling, stikstof, klimaatadaptatie, ecologie/natuur). De RES programma-organisatie biedt hierin ondersteuning.

3.4. Lokaal eigendom en participatie

In de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling staan regels over participatie. Als overheden instrumenten van de Omgevingswet vaststellen, zoals het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening of een projectbesluit, moeten ze aangeven hoe belanghebbenden betrokken zijn bij de totstandkoming van deze instrumenten en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten ook aangeven hoe ze hun eigen participatiebeleid hebben ingevuld.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor participatie. Die geeft in zijn vergunningaanvraag aan of en hoe belanghebbenden betrokken zijn. Gemeenten kunnen in hun beleid een inspanningsverplichting opnemen voor een zorgvuldig participatieproces. Van belang is dat gemeenten en provincie hierover in 2022 een besluit nemen.

Daarnaast is in het Klimaatakkoord een streven naar 50% lokaal eigendom afgesproken. Gemeenten kunnen dit niet afdwingen. Het streven kan wel worden opgenomen in lokale beleidskaders. Van belang is dat elke gemeente dit opneemt in haar beleidskaders in 2022, een inspanningsverplichting, zoals geadviseerd in de Leidraad Financiële Participatie, het uitgangspunt is.

In de RES 1.0 is afgesproken dat ook na vaststelling van de RES 1.0 de (boven)regionale samenwerking en afstemming wordt voorgezet. Binnen de RES onderscheiden we drie fasen. 1) Van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur; 2) Van zoekgebieden en locaties naar vergund projecten aan te sluiten op netinfrastructuur; en 3) van vergunde projecten naar gerealiseerd project aangesloten op netinfrastructuur.

De regio kent de volgende typen zoekgebieden:

- Zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van de gemeente vallen -> gemeente is in de lead
- Zoekgebieden die gemeentegrensoverschrijdend zijn -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden of clusters van zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen -> gemeenten en provincie maken afspraken, regierol provincie
- Energieregio-overstijgende gebieden

CONCEPT

Voor alle zoekgebieden zullen de tijdslijnen worden afgestemd met de netbeheerder, om elkaar optimaal wederzijds inzicht te kunnen geven. Daarmee kan de planning van opwek en van energie-infrastructuur op elkaar worden afgestemd. Ook de veiligheidsregio wordt vanaf het begin betrokken.

We spreken daarover het volgende af met elkaar:

Fase 1: van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur

- Voor **zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van een gemeente** vallen, zonder effect voor een naburige gemeente, is de gemeente zelf in de lead.
  - Uitgangspunt is zorgvuldige participatie. Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.
  - In Omgevingsvisies is een afweging gemaakt tussen verschillende functies in een gebied. Met de RES is een sectorale afweging gemaakt. De integrale afweging met andere functies moet nog plaats vinden en landen in de Omgevingsvisie en uiteindelijk in de bestemmingsplannen of Omgevingsverordening.
  - Ook zal bekeken worden of een plan-MER noodzakelijk is voor de verdere uitwerking van een zoekgebied naar een projectlocatie.
  - Conform de Omgevingswet dienen gemeenten uiterlijk in 2024 hun Omgevingsvisie gereed te hebben. Sommigen hebben dit traject voor de RES reeds afgerond on der de Wet ruimtelijke ordening in een structuurvisie, de meeste gemeenten nog niet. Belangrijk voor de realisatie van Opwek op land is dat initiatiefnemers tijdig planologische zekerheid hebben. Wachten op de Omgevingsvisie in 2024 is dan te laat. Dat betekent dat in die gevallen, waarin het voornemen is om de Omgevingsvisie in 2024 af te ronden, het zoekgebied dient te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium (bestemmingsplannen). Deze dienen uiterlijk 2023 gereed te zijn.
  - Streven is om de vastlegging in de Omgevingsvisie in 2022 afgerond te hebben.
- **Gemeenten met gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden** of zoekgebieden liggend aan of nabij gemeentegrenzen maken uiterlijk Q2-2022 afspraken met elkaar op de volgende onderdelen:
  - Afstemming van het participatieproces, inclusief financiële participatie. Doel hierbij is dat aanliggende gemeenten van het zoekgebied vroegtijdig hun inwoners kunnen informeren over het participatieproces dat de voor het zoekgebied verantwoordelijke gemeente gaat uitvoeren. Tevens is het belangrijk om duidelijkheid te scheppen, bijvoorbeeld over de mogelijkheid van inwoners van buurgemeenten om financieel deel te nemen in het project. De rol van de provincie verschilt, afhankelijk van het zoekgebied. Zo heeft zij een faciliterende rol bij Holendrecht, bij de A7-A9 juist een regisserende rol.
  - Onderlinge afstemming van de tijdslijnen in het proces van concretisering. Doel daarbij is elkaar vroegtijdig te informeren over welke stappen de gemeente zet bij het verder concretiseren van het zoekgebied.
  - Onderlinge afstemming over de aanpak om te komen tot een plan/project-MER, indien nodig.
  - Samen werken aan het te gebruiken afwegingskader, inclusief aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en –samenhang van het gebied (gebiedsgericht werken) en voor mogelijke andere toekomstige (opvolg-)functies in het betreffende zoekgebied.
  - Afstemming instrument vastleggen zoekgebied, oftewel wordt het vastgelegd in het Omgevingsplan (meest logisch) of via een andere route?

CONCEPT

- **Gemeenten met zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen**, zullen de betreffende gemeenten ten minste informeren over de tijdslijnen, het participatieproces, het afwegingskader dat zij hanteren en de wijze waarop zij het zoekgebied wensen vast te leggen. Zij bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende. Deze afspraken liggen uiterlijk Q2-2022 – en zoveel eerder als mogelijk – vast en maken onderdeel uit van het vast te stellen participatiebeleid. Tevens maken gemeenten afspraken, indien de energie-infrastructuur in omliggende gemeenten aangepast dient te worden. Zij stemmen dan tijdslijnen en proces af.
- **Zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen** (bovenregionale clusters), worden samen uitgewerkt door gemeenten en provincie. Provincie en gemeenten maken onderlinge afspraken over de aanpak om deze (clusters van) zoekgebieden uit te werken, de doorvertaling van de uitgangspunten naar concrete criteria in de uitwerking, de tijdslijnen en de communicatiemiddelen. Een aantal van deze clusters zijn reeds opgenomen in de RES 1.0 (zie kader). Deze afspraken zijn Q2-2022 gereed. Vanuit haar rol als bewaker van de landschappelijke samenhang heeft de provincie een regierol.
- De provincie ondersteunt gemeenten waar nodig bij zoekgebieden liggend in beschermingsregimes. Gemeenten staan hier in eerste instantie zelf voor aan de lat.
- Voor **Energieregio-overstijgende gebieden** geldt dat samen met relevante overheidspartijen wordt gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking. De timing hiervan verschilt per gebied, maar allen zijn voor gereedkoming van de RES 2.0 (juli 2023) afgerond.

Fase 2: van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur

- In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Zij leggen dit vast in een overeenkomst. Indien passend, zijn de grondeigenaar en indien niet de initiatiefnemer, maar wel betrokken, de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.
- Gemeenten leggen het streven naar 50% lokaal eigendom (NHN: per project) vast in een beleidskader en verschaffen vroegtijdig duidelijkheid aan initiatiefnemers over de gewenste inrichting van het lokaal participatieproces en lokaal eigendom, te weten in 2022. Zodoende kan hier bij de vergunningverlening aan worden getoetst en worden wensen/eisen t.a.v. (financiële) participatie gehandhaafd. In het beleidskader wordt ook rekening gehouden met het geval dat 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald. Basis voor het beleidskader is de leidraad financiële participatie van de provincie Noord-Holland.
- In sommige gevallen dient het waterschap ook een vergunning af te geven. In dergelijke gevallen maken waterschap en bevoegd gezag afspraken over de vergunningverlening.

CONCEPT

Programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

Via het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Decentrale overheden kunnen middels een aanvraag bij de minister een beroep doen op dit aanbod.

Het OER-programma werkt concreet aan het voorbereiden en aan de markt aanbieden van locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie. Bij de voorbereiding en uitvoering van de projecten maakt het programma gebruik van een gefaseerde aanpak. Deze bestaat uit een voorverkennings-, verkennings-, planvormings-, realisatie- en exploitatiefase.

De eerste drie fasen hebben betrekking op de mate van voorbereiding van het project. In de realisatiefase vindt de openbare inschrijvingsprocedure plaats en wordt de overeenkomst voor de realisatie van het energiepark gegund. In de exploitatiefase realiseert en exploiteert de winnende marktpartij het energiepark. Bij de voorbereiding wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de locatie en de omgeving. Binnen de verschillende fases is ruimte om maatwerk te leveren om op de project specifieke behoeften in te spelen.

In de RES Noord-Holland Noord is de A9-A22 opgenomen in de voorverkenningsfase.

In de RES Noord-Holland Zuid is de A9-A5 opgenomen in de voorverkenningsfase.

Fase 3: van vergunde projecten naar gerealiseerd projecten aangesloten op netinfrastructuur

- In deze fase maken initiatiefnemer, netbeheerder en omgeving vooral afspraken met elkaar, over het voorkomen van overlast, timing van werkzaamheden en dergelijke. Maar ook de gemeente heeft een rol, bijvoorbeeld het handhaven van de gestelde vergunningseisen of de monitoring van klachten. De gemeente monitort de voortgang in de realisatie.
- Ook brandweer en omgevingsdienst zijn hierbij betrokken, tijdens de melding van de start van een project en voer een controle uit bij de oplevering van een project.

3.5. De rol van de programma-organisatie

In dit geheel heeft de programma-organisatie een ondersteunende rol: het vastleggen van zoekgebieden ligt immers bij de decentrale overheden. De programma-organisatie verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland kennisdeling, zodat gemeenten met projecten in dezelfde fase van elkaar kunnen leren, koppelt partijen aan elkaar en faciliteert zo het komen tot onderlinge afspraken. Verder heeft de programma-organisatie een monitorende rol.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Helderheid provinciale beschermingsregimes	Afhankelijk van zoekgebied	Provincie
	Afspraken gemeente-aangrenzende zoekgebieden	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Afspraken gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden	Q2-2022	Gemeenten, provincie, evt. waterschap
	Afspraken uitwerking bovenregionale clusters	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden binnen gemeentegrenzen in Omgevingsvisie	Q4-2022	Gemeenten
	Vastleggen participatiebeleid en lokaal eigendom	Q4-2022, of zoveel eerder als mogelijk.	Gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden in Omgevingsplan	Q4-2023	Gemeenten
	Energieregio-overstijgende gebieden, zoals Groene Hart en IJsselmeer – gezamenlijke afspraken	Voor 1 juli 2023	Betrokken RES-partijen
	Overeenkomst initiatiefnemer en bevoegd gezag	Fase vergunningverlening	Initiatiefnemer, bevoegd gezag, evt. netbeheerder
	Evt. afspraken waterschap-gemeente, indien waterschap ook vergunningverlener	Fase vergunningverlening	Waterschap, gemeente
	Monitoring voortgang	Fase realisatie	Bevoegd gezag

In de bijlage geven we aan welke ondersteuning de provincie biedt in het verankeren van duurzame energieprojecten in het omgevingsbeleid.

CONCEPT

Grondgebonden hernieuwbare elektriciteit

Windenergie en zonne-energie op land kennen hun eigen traject, waarbij het met name draait om zorgvuldige ruimtelijke inpassing, waarbij geluid en natuur een grote rol spelen, de participatie en het beschikbaar hebben van voldoende netinfrastructuur. Dat laatste is cruciaal voor de realisatie. In de verschillende fasen van verankering en vergunningverlening wordt overlegd met de netbeheerder.

Taskforce Energie-infrastructuur

Het elektriciteitsnetwerk heeft in grote delen van Noord-Holland de maximale capaciteit bereikt.

Liander werkt samen met TenneT op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet, zodat de knelpunten opgelost kunnen worden. Dat kunnen zij niet alleen, de provincie en gemeenten zijn daarbij nodig. Zij kunnen ervoor zorgen dat ruimte voor energie-infrastructuur integraal opgenomen wordt in omgevingsbeleid, waardoor ruimtelijke procedures uiteindelijk sneller kunnen verlopen.

Eind 2020 is de Taskforce Energie-infrastructuur opgericht. Hierin werken Liander, TenneT en de provincie Noord-Holland samen. Als eerste pakt de Taskforce de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet aan. De Taskforce zet zich ervoor in dat deze netuitbreidingen tijdig worden gerealiseerd en onderzoekt, indien nodig, waar deze versneld uitgevoerd kunnen voeren. Daarnaast biedt de Taskforce in de tussentijd waar mogelijk hulp bij innovatieve, slimme netoplossingen die geen extra transportcapaciteit vragen.

De derde activiteit van de Taskforce is prioriteit aanbrengen in de verschillende grote opgaven die impact hebben op de energie-infrastructuur. Door deze grote opgaven te programmeren, kan beter ingeschat worden wat nodig is voor het bouwen van een toekomstig en integraal energiesysteem (2050), waarbij energieopslag, uitwisseling tussen energiedragers, distributie, vraag en productie op elkaar is afgestemd.

Het programmeren en toewerken naar een toekomstbestendig energiesysteem vraagt om het maken van gezamenlijke keuzes in de regio. Gemeenten hebben daarin ook een rol. Vanuit de Taskforce is een plan van aanpak 'programmering energie-infrastructuur' opgesteld, de eerste stap is om deze aanpak in een pilot (in een deelregio) te toetsen en verrijken.

Daarnaast heeft de provincie een eigen Taskforce Energie-infrastructuur opgericht.

Acties voor energie-infrastructuur

Wat	Wie	Wanneer
Totaaloverzicht maken van projecten verzwaring elektriciteitsnet (incl status, planning en bevoegd gezag)	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Ruimte voor energie-infrastructuur opnemen in omgevingsbeleid	Gemeenten, provincie	2022
Afspraken maken over de inzet planologisch juridische instrumenten door provincie (wat, wanneer en waarvoor)	Netbeheerders, provincie, gemeenten	Q1 - 2022
Opstellen plan van aanpak programmeren	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Uitvoeren en evalueren pilot programmeren	Taskforce energieinfra	Q1/Q2-2022

Tevens speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijl-uitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen. Het RIVM gaat samen met de GGD'en invulling aan geven aan het Expertisepunt. De GGD'en hebben namelijk een belangrijke rol in de kennisduiding, keuze voor, verspreiding en toepassing van de kennisproducten in regionale en lokale praktijk.

De snel gegroeide aandacht voor de gezondheidseffecten van windturbines raakt veel partijen. Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

<u>Zon op dak, parkeerplaatsen en langs infrastructuur: de doelgroepenaanpak</u>

Zon op dak, op parkeerplaatsen en/of langs infrastructuur kent verschillende doelgroepen, elk met eigen knelpunten in de realisatie. Algemeen bezien, vallen de volgende knelpunten te destilleren:

- Onvoldoende financiële prikkels of beperkt budget
- Beperkte kennis en capaciteit
- Beperkte verzekerbaarheid van zonnepanelen
- (Benodigde) dakconstructies en/of versterkingen
- Beperkte financieringsmogelijkheden
- Onvoldoende netcapaciteit

Zaken als kennisdeling over welke aanpak wel en niet werkt, over technologische ontwikkeling (zoals lichtgewicht zonnepanelen), ondersteuning met projectleiders die projecten weten te realiseren en een gezamenlijke lobbyagenda vanuit de regio om de ambities voor zon op dak waar te maken, voor die knelpunten die bovenregionaal spelen, worden vanuit de regio ontwikkeld. Daarbij speelt de programma-organisatie een initiërende en faciliterende rol.

Er zijn per doelgroep ook specifieke knelpunten en kansen. Daarom ontwikkelt de regio een doelgroepenaanpak, gericht op de volgende doelgroepen:

1. Bedrijven
2. Agrarische daken
3. Maatschappelijk vastgoed (inclusief parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van de overheid)
4. Woningcorporaties

CONCEPT

Per doelgroep worden publiek-private afspraken gemaakt tussen decentrale overheden, netbeheerders en marktpartijen, waarin wordt afgesproken hoe samen op te trekken om zon op deze elementen en daarmee het dubbel ruimte gebruik te stimuleren.

Ad 1. Bedrijven

Bij bedrijven kan gebruik worden gemaakt van lokale ondernemersverenigingen en bedrijvenorganisaties, indien aanwezig. Daarmee wordt het mogelijk om voor het gehele bedrijventerrein zon op dak of aanliggende parkeerplaatsen te regelen, of ten minste voor meerdere geïnteresseerde partijen. Door het samen te doen kan een inkoopvoordeel worden behaald. Door per gemeente of per deelregio een vast loket of een vaste accountmanager voor zon op dak te benoemen, is duidelijk voor de bedrijven waar zij terecht kunnen. Veelal wordt dit gecombineerd met een inzet op energiebesparing.

Het betekent inzet op ontzorging: het in kaart brengen van knelpunten en een duidelijke aanpak daarvoor ontwikkelen. Ontzorging kan verschillende vormen aannemen, via de keuze van goede installateurs, evt. extra financieringsbehoefte, hulp bij subsidie-aanvraag, een kwaliteitstoets en jaarlijkse controle en verzekeringstips. Daarbij is tevens aandacht voor overleg met de netbeheerder over de beschikbare netcapaciteit en mogelijke oplossingen. Het ontwikkelbedrijf Noord-Holland-Noord stimuleert en ondersteunt initiatieven op bedrijventerreinen.

De kennis die wordt opgedaan, wordt gedeeld binnen de (deel)regio. Daarmee hoeft niet eenieder het wiel opnieuw uit te vinden.

Gemeenten krijgen tot slot vanaf juli 2022, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wettelijke mogelijkheid om zon op industriegebouwen te verplichten. De regio pakt dit volgordelijk aan: eerst inzetten op ontzorging en ondersteuning, daarna een verplichting. Een verplichting zal in overleg in de deelregio's ingevoerd worden. Ook hierin kan van elkaar geleerd worden. Noord-Holland-Zuid: Zo voert Amsterdam hier binnenkort een pilot op uit.

Ad 2: Agrarische daken

Het grootste knelpunt bij agrarische daken is de netcapaciteit. Via de Taskforce Energieinfrastructuur werken de netbeheerders en de provincie samen om de geplande netuitbreidingen tijdig te realiseren. Deze netuitbreidingen lossen huidige knelpunten in de capaciteit van het elektriciteitsnet op.

De eerste focus ligt daarom op de netcapaciteitsproblematiek. Er is aandacht voor het project Erf van de Toekomst en matching van vraag en aanbod op het erf, o.a. door elektrificatie van processen. Bij de ontwikkeling van zon op agrarische daken is de netwerkbeheerder vroegtijdig betrokken om teleurstelling van het niet aan kunnen sluiten op het elektriciteitsnetwerk te voorkomen en om inzicht te geven in de mogelijkheden wat wel kan.

Voor agrarische daken zijn verder verschillende subsidies beschikbaar, die helpen om de business case rond te maken.

Ad 3: Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed dat in handen van gemeenten, provincie of waterschappen is, biedt kansen om te verduurzamen: de overheden gaan hier immers zelf over. Dit geldt in belangrijke mate ook voor

CONCEPT

parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van gemeenten, provincie of rijk. Tegelijkertijd is een belangrijke kwestie duidelijkheid over de toekomst van deze ruimte, denk aan bijvoorbeeld nieuwbouw bij scholen of toekomstig gebruik van parkeerplaatsen. Ook zijn er nog onbeantwoorde vragen, zoals 'hoe om te gaan met gesplitst juridisch en economisch eigendom'. Daarnaast zijn ook hier zaken als dakconstructie, verzekerbaarheid en onderhoudsprogramma's van belang.

Gemeenten, provincie en waterschappen ontwikkelen elk eigen beleid voor hun maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte. Binnen de regio wordt kennis uitgewisseld over de aanpak. Daarnaast maken we gebruik van de expertise van organisaties als Schooldakrevolutie. Tot slot zorgt de regio ervoor dat kennis wordt ontsloten vanuit andere regio's en/of sectoren. Voor zon langs infrastructuur van het rijk werken we samen met Rijkswaterstaat binnen het OER programma.

Ad 4: Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben te maken met de verhuurdersheffing en het aardgasvrij maken van hun woningen. Dat beperkt de investeringsgelden, zeker omdat niet alles terugverdiend kan worden via de huur. Het afschaffen van de salderingsregeling werkt daar extra knellend op. Per gemeente zal met woningcorporaties in overleg getreden worden over hun verduurzamingsplannen en de mogelijkheden elkaar te ondersteunen. Samen zullen gemeenten kennis uitwisselen over wat wel en niet werkt.

Rol van de programma-organisatie

De programma-organisatie faciliteert de gesprekken met de verschillende doelgroepen en hun branche-organisaties, om tot een gezamenlijke aanpak te komen. De programma-organisatie ontwikkelt deze samenwerkingsafspraken. Daarnaast ontsluit de programma-organisatie kennis uit de deelregio's, netbeheerders, RES-partijen en de Taskforce Energieinfrastructuur. Tot slot kan de programma-organisatie, maar ook de RES-partijen uit de regio, lobbyen om knelpunten aan te pakken. Programma-organisatie en gemeenten werken hier nauw op samen.

	Wat	Wie	Wanneer
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: bedrijven(terreinen)	Deelregio in samenwerking met gemeenten en ondernemersorganisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: agrarische daken	Regio, in samenwerking met gemeenten en LTO Noord	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: maatschappelijk vastgoed	Regio, in samenwerking met gemeenten, provincie, sectororganisaties	Q2-2022
	Aanpak maatschappelijk vastgoed	Gemeenten	
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: woningcorporaties	Deelregio	Q2-2022
	Besluit beleid verplichting zon op bedrijvendaken	Gemeenten	Q4-2022
	Uitvoering per doelgroepenaanpak		2022-2025

CONCEPT

4. Regionale Structuur Warmte

Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 is één van de opgaves uit het Klimaatakkoord. Dit betreft een omslag van aardgas naar duurzame warmtebronnen. De gemeenten zijn de regisseurs van de warmtetransitie. In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op hoe we met de Regionale Structuur Warmte de gemeenten kunnen ondersteunen. Centraal staat dan waar en welke meerwaarde er is voor bovengemeentelijke samenwerking, dit geldt in het bijzonder voor warmtebronnen en de bijbehorende infrastructuur.

De gemeenten hebben, of doen dat binnenkort, Transitievisies Warmte opgesteld. Tijdens het RES-traject is een Regionale Structuur Warmte 1.0 (RSW 1.0) opgesteld in de energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RSW 1.0 biedt alleen zicht op theoretische potentie van de warmtebronnen, warmtevraag en bestaande warmte-infrastructuur. Er is nog niet gekeken naar de technische potentie en de koppeling met de warmtevraag.

Bij de uitvoering van de RSW maken we in de eerste plaats een actualisatie van de bovengemeentelijke aspecten van de warmtetransitie. Dit op basis van een analyse van de Transitievisies Warmte. In de tweede plaats maken we een analyse van wat de kansen en risico's zijn voor de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur. Hierbij gaan we ook in op de relatie met het energiesysteem, leefomgeving en maatschappelijke betrokkenheid. In de derde plaats werken we routes uit om tot de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur te komen.[1] Ten behoeve van deze activiteiten richten we ook de governance van warmte in relatie tot de RES anders in.

4.1. Opgave

In het grootste deel van de energieregio Noord-Holland Noord wordt er ingezet op kleinere, lokale warmtebronnen. Een uitzondering hierop is de regio Alkmaar. In Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk en Heiloo wordt namelijk actief gekeken naar de mogelijkheden van het uitbreiden van het bestaande warmtenet van HVC. Daarnaast wordt er in Hoorn gewerkt aan een nieuw warmtenet in de wijk Kersenboogerd, waarbij onderzocht wordt of het net in de toekomst uitgebreid kan worden naar omliggende wijken. Zo wordt op termijn voldoende schaal bereikt om geothermie als bron mogelijk te maken. Tot die tijd zet Hoorn in op kleinschaliger lokale warmtebronnen, zoals aquathermie. Verder wordt onderzocht of het warmtenet van Agriport A7 uitgebreid kan worden richting een aantal wijken in de kern Medemblik.

In de regio Noord-Holland Zuid zijn al enkele (bovengemeentelijke) warmtenetten aanwezig, bijvoorbeeld in de regio Amsterdam dat door loopt naar Almere. Daarnaast zijn er lokale warmtenetten in onder meer Purmerend, Zaanstad en Amstelveen. Ook zijn er projecten in ontwikkeling, zoals in Haarlem Bovengemeentelijke warmtebronnen zijn bronnen die voor een aantal gemeenten of deelregio's relevant kunnen zijn. In de RSW 1.0 zijn vastgesteld: geothermie, aquathermie, verbranding

[1] Meer toelichting op deze stappen in het Werkblad Handreiking RES 2.0 (publicatie volgt in november dit jaar).

CONCEPT

van vaste biogrondstoffen, restwarmte uit de industrie, afvalverbrandingsinstallaties en datacenters en hernieuwbaar gas (groen gas en waterstofgas als energiedrager). De potentie van deze warmtebronnen voor de energieregio moet nog verder verkend worden.

4.2. Operationele doelen

Warmtevraag
Met warmtevraag wordt bedoeld: de vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater. Deze vraag komt vanuit woningen en gebouwen, landbouw (met name glastuinbouw) en de industrie. De RSW richt zich qua vraag primair op de gebouwde omgeving.

Noord-Holland (regio's noord en zuid)	
Doel	**Tussendoel**
Duurzame invulling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving voor Noord-Holland Noord in 2050	260.000 aardgasvrij in 2030 (20% woningvoorraad)
In de figuren 2 en 3 wordt de warmtevraag in NHN resp. NHZ weer gegeven.	

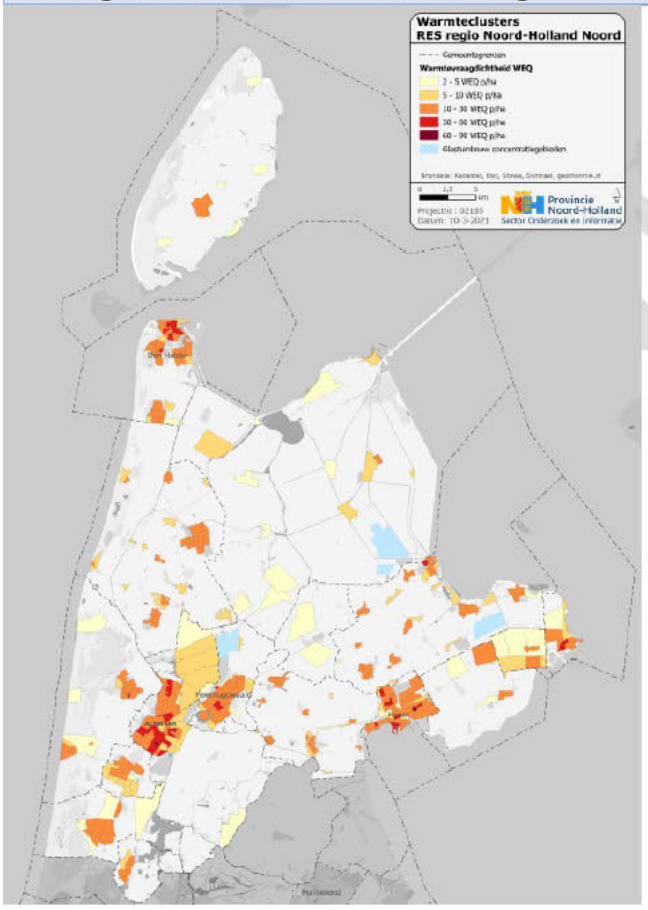

Figuur 2: Warmtevraag Noord Holland Noord gebouwde omgeving

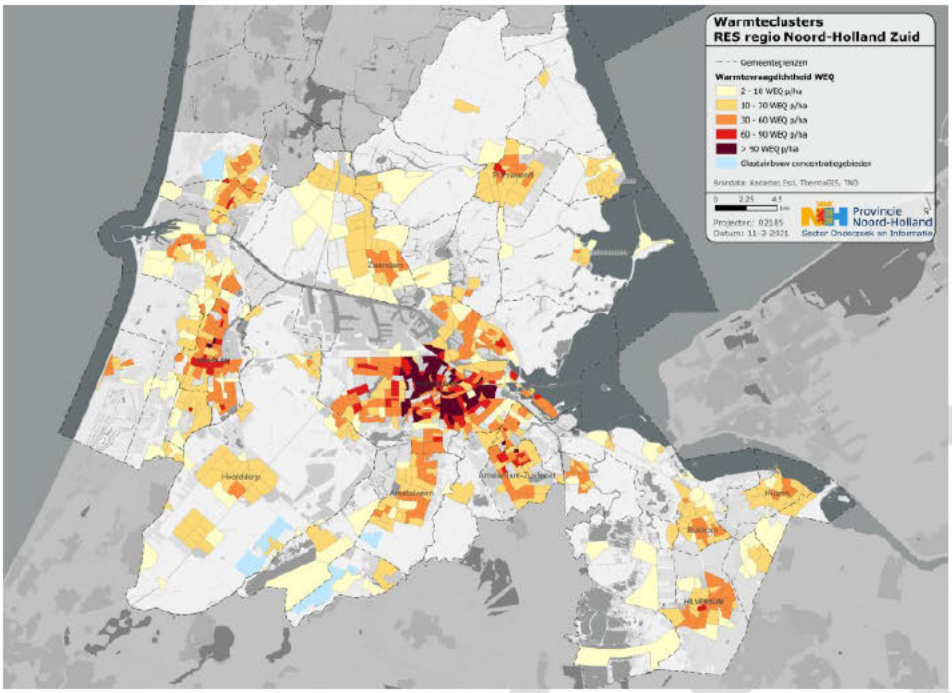

Figuur 3. Warmtevraag Noord-Holland Zuid gebouwde omgeving

4.3. Activiteiten

Concreet laten de doelstellingen zich vertalen naar de volgende acties:

	Wat	Wanneer	Wie
	Actualisatie van vraag en aanbod warmte op basis van Transitievisies Warmte	2021	Gemeenten, hierbij ondersteund door SpDE.
	Inventarisatie kansen en risico's bovengemeentelijke warmtebronnen en daarbij behorende infrastructuur (korte en lange termijn).	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma-organisatie
	Voor NHZ de inrichting van een nieuwe governance structuur	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma
	Per deelregio wordt verkend of een warmteregisseur aangesteld dient te worden.	2022– 2022	Deelregio's, indien gewenst met ondersteuning vanuit warmteteam provincie.
	In kaart brengen of samenwerkingsafspraken wenselijk zijn omtrent regionale warmtenetten. Een intentieverklaring kan hiervoor ingezet worden.	2022 - 2030	Warmteregio's: Warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties en lokale overheden.

	Onderzoek naar de aanwezigheid van geschikte aardlagen Noord-Holland Zuid	Q1 2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Aanvullend onderzoek naar kostbare proefboringen. Aan de hand van die onderzoeken is definitief vast te stellen welke bovengrondse locaties ook ondergronds geschikt zijn voor aardwarmte.	2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Afstemming omgevingspartijen t.a.v. geothermie boringen	2022- 2030	Gemeenten, provincies, warmtebedrijven, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven
	Randvoorwaarden voor het gebruik van de Waterleiding Rijn-Kennemerland (WRK) als warmtebron vaststellen.	2022	WRK-directie in samenwerking met gemeenten
	Gesprek en evt. afspraken tussen warmtenet Amsterdam West Noord en Haarlemmermeer en Zaanstad t.a.v. potentie in de TvW	2022	Warmteregio: Warmtenet Amsterdam West Noord, Haarlemmermeer en Zaanstad
	Afstemming met buurprovincies Zuid-Holland en Flevoland over de RSW, over warmtebronnen- en/of infrastructuur die provincie-overschrijdend zijn.	2022– 2030	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
	Afstemming met provincie Flevoland over verduurzaming van warmtenet Vattenfall in regio Amsterdam.	2022 – 2030	Provincie Noord-Holland, Flevoland en MRA.
	Uitvoering Samenwerkingsovereenkomst provincies, gemeenten en warmtebedrijven voor geothermie	2022 - 2025	MRA, provincies, gemeenten en warmtebedrijven
	Bod en de voorwaarden voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de relatie met de RSW en de Transitievisies Warmte	2022	Bestuursplatform NZKG en gemeenten
	Uitwerking gezamenlijk beleid voor gebruik van restwarmte van datacenters.	2022	Provincie Noord-Holland , de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer, evt. aansluiting andere gemeenten
	Standpuntbepaling warmtenet	Q1 2022	Provincie Noord-Holland in samenwerking met gemeenten, VNG en IPO.

	Vanuit de provincie Noord-Holland ondersteunt het Servicepunt Duurzame Energie gemeenten en andere organisaties in Noord-Holland bij de energietransitie in de gebouwde omgeving.	2021 – 2024	Servicepunt Duurzame Energie

4.4. De rol van de programmaorganisatie

NHZ: Nieuwe governance structuur

Voor de warmtetransitie in NHZ wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. De kern hiervan is:

- Voor iedere 'logische warmteregio' (dat is een regio waarbij de gemeenten iets met elkaar hebben qua warmte, bijv. omdat ze op een gezamenlijk warmtenet zitten, of rond een grote warmtebron) wordt een werkgroep ingericht. De werkgroepen zijn gericht op de uitvoering van de warmtetransitie in een warmteregio. In die werkgroep nemen uitsluitend partijen deel die relevant zijn voor uitvoeringsfase van de warmtetransitie. Hierbij kan worden gedacht aan ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de gemeenten binnen de warmteregio , de provincie, warmtebedrijven, waterschappen, woningcorporaties, eigenaren van warmtebronnen etc.
- Iedere deelregio wijst zelf een trekker/warmteregisseur aan die optreedt vanuit of namens een MRA-overheid. Deze bereidt de werkgroep in de regio voor en stuurt deze aan.
- De warmteregisseurs uit de verschillende deelregio's stemmen periodiek met elkaar af waarbij het zowel gaat om het zoeken van aansluiting waar dat nodig en wenselijk is, als om het bespreken van bijv. gezamenlijke acties richting het rijk of het voorbereiden van stuurgroepen op provinciaal niveau. Eén van de warmteregisseurs heeft daarbij een speciale rol en combineert zijn/haar taak in de eigen deelregio, met taken op het niveau van de regio als geheel.
- Op regionaal niveau (provincie NH) komt er een 'kleine stuurgroep' met daarin van iedere deelregio een vertegenwoordigend portefeuillehouder vanuit de gemeenten, provincie en waterschappen. Deze 'kleine stuurgroep' gaat over het proces, niet over de inhoud en wordt met een zekere regelmaat georganiseerd. Advies is om voor de kleine stuurgroep gebruik te maken van de bestaande RES stuurgroep (uit te breiden met mogelijk de woningbouwcoöperaties). Belangrijk hierbij is wel dat de vertegenwoordigend portefeuillehouder ook daadwerkelijk vooruitgeschoven kan zijn om op dit onderwerp op proces te sturen.
- Er komt daarnaast een 'grote stuurgroep' met publieke en private partijen. De stuurgroep wordt geïnformeerd over de voortgang van de warmtetransitie in de warmteregio's en stelt op basis van de voortgang vast of we met elkaar nog op de goede weg zitten. Het gaat in de stuurgroep vooral om de inhoudelijke afstemming tussen partijen. De private partijen hebben in deze stuurgroep de rol van inhoudelijk adviseur en doen niet mee met de besluitvorming. De publieke partijen in de stuurgroep nemen de besluiten. Ook hierbij wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de bestaande RES-organisatie.
- Het voorzitterschap van de grote stuurgroep wordt ingevuld door één van de bestuurlijke deelnemers op voordracht van de stuurgroep. Hij/zij is technisch voorzitter en bereidt de

CONCEPT

stuurgroep voor in samenspraak met de warmteregisseur met een speciale rol. De voorzitter van de kleine stuurgroep is bij voorkeur ook de voorzitter van de grote stuurgroep.

Voor NHN volstaat voor warmte de al bestaande governance structuur.

CONCEPT

5. Participatie en communicatie

5.1. Opgave

In de RES Noord-Holland Noord en Zuid zijn de zoekgebieden vastgesteld. In het hierop volgende proces, van zoekgebied naar omgevingsbeleid en vergunning is de gemeente, samen met de initiatiefnemers, aan zet om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen en realisatie van zon- en windprojecten. Iedere gemeente geeft hier op zijn eigen manier invulling aan. De gemeente borgt de samenhang tussen initiatieven door kaders vast te stellen op gebied van ruimtelijke kwaliteit, participatie en lokaal eigenaarschap.

Participatie en communicatie zijn onlosmakelijk verbonden, daarom worden in dit hoofdstuk aanbevelingen geformuleerd zowel over participatie en communicatie voor energieprojecten, voor het opstellen van de RES 2.0 als voor de publiekscommunicatie over de energietransitie.

5.2. Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet. Hierin bepalen overheden zelf hoe ze hun participatiebeleid vormgeven. De participatieladder helpt bij de invulling van de participatie op projectniveau. De participatieladder onderscheidt van laag naar hoog de volgende treden: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en zelf laten organiseren. Bij de hoogste trede nemen inwoners (of ondernemers) zelf het initiatief, de gemeente haakt aan en faciliteert het inwonersinitiatief. Concreet betekent dit dat gemeenten bij het ingaan van het traject van verankering in Omgevingsbeleid kaders voor procesparticipatie vastleggen. Zij doen datzelfde voor projectparticipatie, bij de vergunningverlening. De provincie kan financieel ondersteunen bij realisatie van de procesparticipatie. De gemeente of provincie zullen de initiatiefnemer controleren op het naleven van de kaders. Het NP RES heeft een Werkblad Participatie[2] opgesteld met handvatten voor het organiseren van participatie op weg naar RES 2.0 om hierbij te helpen. In een zorgvuldig participatieproces staan de volgende gedeelde waarden centraal:

- **Inclusieve toegang**: eenieder moet kunnen deelnemen en op elk moment kunnen instappen. Dat betekent dat er voldoende tijd en budget moet zijn om vroegtijdig, met herhaling en diverse middelen te informeren en te betrekken.
- Daarbij is **transparantie** het sleutelwoord: duidelijkheid over het doel van de participatie, de rolverdeling, de participatieruimte en het te volgen proces.
- **Doel** en intensiteit van de participatie goed bepalen met elkaar, per doelgroep. De participatieladder kan daarbij helpen.
- Een belangrijk element is **wederkerigheid**: het moet voor inwoners iets opleveren om mee te doen aan een participatietraject
- Bereiken van een **gelijk speelveld**
- **Compleet beeld** van de diverse groepen: in navolging van het principe dat 'eenieder' toegang moet hebben tot informatie en tot het 'deelnemen' aan het proces, doet de opsteller/uitvoerder van het participatieproces moeite om die toegang gelijk te maken en van alle diverse groepen input op te halen.

[2] Voor een meer uitgebreide toelichting heeft NP RES de website Energieparticipatie ingericht.

Financiële participatie en lokaal eigendom

Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. In Noord-Holland zetten overheden en partijen zich in om per project te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Een beleidskader kan hierbij zowel initiatiefnemers als de omgeving helpen. Daarnaast streven overheden ernaar hun grond en (de daken van hun) vastgoed die niet (volledig) ingezet hoeven te worden voor de opwekking van energie voor de eigen bedrijfsprocessen of andere opgaven, beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven. Locaties waar geen aantrekkelijke businesscase is blijft de overheid in de lead.

Om gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van lokaal eigendom en financiële participatie is een leidraad opgesteld. Op basis van de fases van initiatief tot vergunning worden de mogelijkheden om te sturen geschetst. De provincie kan de gemeenten hierin (financieel) ondersteunen.

Financiële participatie
Financiële participatie is een breed begrip, en bestaat uit de investering van de omgeving in het project en/of het ervaren van de voordelen van de opbrengsten van het duurzame opwekproject door de omgeving. Momenteel wordt een Handreiking financiële participatie opgesteld (Is nog niet gereed, dus link volgt nog) Hieronder worden de verschillende vormen uiteengezet.

Lokaal eigendom
Bij lokaal eigendom investeert de omgeving, en draagt de omgeving risico. Omwonenden krijgen de kans om financieel te participeren. Ben je eigenaar, dan heb je ook zeggenschap, anders gaat het om een andere vorm van financiële participatie. Door de Participatiecoalitie Noord-Holland is een Handreiking Lokaal eigendom in de praktijk opgesteld met tips en voorbeelden voor gemeenten.

Financiële deelneming
Bij financiële deelneming wordt geparticipeerd in een project zonder zeggenschap.

Omgevingsregeling
Bij een omgevingsregeling ontvangt de omgeving (individueel of collectief) een afdracht uit het project. De omgeving heeft dan geen zeggenschap, wel is er sprake van financiële participatie. Er is wel zeggenschap over de besteding vanuit de omgevingsregeling.

5.3. Communicatie

Procescommunicatie

In de communicatie naar inwoners en belanghebbenden zullen we veel aandacht besteden aan inzicht in het besluitvormingsproces. Het is bijvoorbeeld van belang om aan bewoners uit te leggen dat de uit te werken zoekgebieden uit RES en al eerdere vergunde projecten in realisatie parallel kunnen oplopen, ook als die projecten buiten de zoekgebieden vallen. Immers, ze voldoen aan het bestaande bestemmingsplan.

Naast de communicatie over de uitvoering van de RES 1.0, zullen we ook mede-overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties actief en

CONCEPT

inhoudelijk meenemen in het proces naar RES 2.0. We organiseren regionale en lokale bijeenkomsten, waarin ook eventuele reflecties, alternatieve plannen en visies van de deelnemers worden meegenomen in de uitwerking, 'route', naar de RES 2.0. We zullen hierbij ook actief jongeren betrekken.

Publiekscommunicatie

Het verhaal dat we tot nu toe over de RES vertellen gaat over de energietransitie en de opgave uit het Klimaatakkoord om de CO2-uitstoot te reduceren. Dit verhaal komt niet altijd aan bij uiteenlopende doelgroepen. Zeker niet bij mensen die zich zorgen maken over onder meer de schade en hinder van windturbines en zonneweides met betrekking tot onze leefomgeving en gezondheid. Wat biedt de energietransitie nog meer aan mogelijkheden en kansen, ook op lokaal niveau? Hoe kan de energietransitie ontwikkelingen in gang zetten, die steden, dorpen, wijken, bedrijven, verenigingen sterker en leuker maakt? Dit verhaal hebben we samen met gemeenten, bedrijven, belangenorganisaties en deskundigen en creatieven uit de provincie gemaakt. We zijn op zoek gegaan naar een nieuw narratief voor de RES en de energietransitie. Een verhaallijn zonder loze woorden of vergezichten, eerlijk, met aansprekende projecten uit onze omgeving en een duidelijke handelingsperspectief.

Na gesprekken met 15 onafhankelijke deskundigen, consultatie van de werkgroepen XXL, communicatieadviseurs en de uitvoeringstafel publiekscommunicatie, zijn de volgende voorlopige thema's geïnventariseerd. Deze thema's worden in een tweetal 'labs' verwerkt in een nieuw narratief.

- Vertel het verhaal vanuit het collectief: Samen krijgen we het voor elkaar. Samen zijn we in staat om grote uitdagingen tot een goed einde te brengen.
- Redeneer vanuit de onvermijdbaarheid van de verandering van het energiesysteem en energievoorziening.
- Stel consequenties voor gemeenten en bewoners centraal. Breng het dichtbij. Maak duidelijk wat de lokale voor- en nadelen zijn, help bestuurders en volksvertegenwoordigers om moeilijke keuzes die nu gemaakt moeten worden te verantwoorden.
- Focus op de sociale aspecten van de energietransitie.

Eind 2021 is het nieuwe narratief uitgebracht, samen met een toolkit over de energietransitie die hiervoor ingezet kan worden door de programmaorganisatie, samen met gemeenten, provincies, waterschappen en stakeholders.

5.4. Evaluatie participatie en communicatie

Per energieregio is een evaluatie uitgevoerd naar de participatie en communicatie tijdens het proces voor de totstandkoming van de RES 1.0. Op basis van de uitkomsten worden aanbevelingen geformuleerd. In acitiviteiten meer link naar uitvoeringstafels en moet veel concreter.

5.5. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: van zoekgebied naar vergunning			
	Streven naar een continue, open dialoog tussen overheden, netbeheerders, maatschappelijke	Q1 2022 - 2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen

CONCEPT

	organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties, en verkennen hoe dit vormgegeven kan worden.		
	Gemeenten borgen de RES in het omgevingsinstrumentarium. Dit is wederom een moment voor participatie (bij beleidsvorming) en inspraak (bij besluitvorming). Op de website energieparticipatie van het NP RES worden diverse vormen, randvoorwaarden en uitgangspunten en een introductie op alle beschikbare participatietools uiteengezet.	2022-2025	Gemeente
	Gemeenten kunnen een participatiebeleid opstellen[3]		Gemeente
	Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.	2022	Gemeenten
	Gemeenten bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende.	2022	Gemeenten
	Bij grotere projecten waar de provincie bevoegd gezag is, werkt de provincie samen met de gemeente in het participatieproces	2022 - 2030	Provincie en gemeente
	Initiatiefnemer stelt participatieplan op.	2022-2030	Initiatiefnemer
	Gemeente beoordeelt participatieplan.	2022-2030	Gemeente

[3] Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar waarschijnlijkheid juli 2022, is het opstellen van participatiebeleid door de gemeente verplicht

	In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente – afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Een samenwerkingsovereenkomst kan opgesteld nemen om dit vast te leggen. Indien passend, zijn de grondeigenaar en de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.	2023 - 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
	Om inwoners te informeren en te betrekken wordt aan gemeenten een aantal communicatiemiddelen- en instrumenten aangereikt die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie. Het gaat hier om de RES-viewer, feiten en cijfers (zie werkblad participatie, handreiking NPRES).	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	De provincie houdt de samenhang tussen aanpak participatie deelregio's, energieregio's en aangrenzende provincies in de gaten	2022 - 2030	Provincie Noord-Holland
	Opstellen van een leidraad financiële participatie.	Q4- 2021	Programmaorganisastie samen met provincie
	Afstemming/samenwerking met de netwerkbedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties, het bedrijfsleven, agrariërs en onderwijsinstellingen over de uitvoering van de RES.	2022 – 2030	Programmaorganisatie RES initieert
	De Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties in de regio helpen bij participatietrajecten.	2022- 2030	Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties

6. Kennisdeling

De energietransitie is groot en complex en kennis hierover is volop in ontwikkeling. Nu we in de uitvoeringsfase zitten wordt de RES concreet. Ook al is veel onduidelijk, we moeten wel stappen zetten. In zoekgebieden worden lokaal projecten ontwikkeld en gerealiseerd en wordt in samenspraak met de omgeving gekeken hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarbij het van belang is kennis te delen

Kennis over de energietransitie speelt breed; de verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie, de agrarische sector en de mobiliteit zijn verbonden aan de RES. Het vraagt een brede blik op onder meer de infrastructuur en om verbinding met het onderwijs, de arbeidsmarkt en het stimuleren van veelbelovende innovaties.

6.1. Opgave

Ten behoeve van een inventarisatie van relevante onderwerpen is gesproken met professionele betrokkenen van het RES-proces: ambtenaren, bedrijven, ontwikkelaars, agrariërs, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties etc. Daarnaast is tijdens de uitvoeringstafel kennisdeling deze inventarisatie aangevuld. Ook is in deze tafel opgehaald wat geschikte vormen voor kennisdeling zijn.

Met kennispartners RVO, Nationaal Programma RES, SPDE, Participatiecoalitie, Ontwikkelingsbedrijf NHN wordt gewerkt aan een gezamenlijke RES Kennisagenda waar niet alleen RES partners maar ook (georganiseerde)bewoners kennis kunnen halen en brengen. In de Kennisagenda wordt ingegaan op de verschillende doelgroepen waar de kennis voor bedoeld is, denk hierbij aan gemeenten, inwoners, energiecorporaties- en de afzenders van de informatie zoals kennisinstellingen, veiligheidsregio's, provincie, Programmaorganisatie RES en Servicepunt Duurzame Energie. Daarnaast wordt de vorm van kennisdeling ook toegelicht, variërend van lezingenseries tot excursies. Hieronder een eerste inventarisatie aan onderwerpen:

Onderwerp	toelichting
Zon	
Technische aspecten realisatie zone-energie	Op het gebied van 'hoe ga je om met de ondergrond', 'wat stimuleert biodiversiteit', 'hoe regel je de verzekering' etc.
Modellen/stappenplannen voor 'nieuwe' ontwikkelingen	Bijvoorbeeld ten aanzien van zon op parkeerplaatsen. Dit kan gaan over waar financieel op gelet moet worden.
Natuurinclusieve zonneparken	incl. risico onkruid e.d. Bijvoorbeeld via een enquête
Goede ruimtelijke inrichting zon	Bijvoorbeeld schittering voor de buren
Opwek op land	
Eisen en kwaliteitswensen die aan projecten gesteld worden	Gedeeld inzicht creeëren in de randvoorwaarden die aan projecten gesteld moeten worden en worden (t.a.v. bijv biodiversiteit, vogelbescherming)
Energiebesparingsmogelijkheden	Het lijkt laaghangend fruit maar toch lukt het niet altijd.
Instrumentenkoffer duurzame opwerk projecten	'Stok en wortel': Hoe faciliteer je als overheid dat initiatieven ontstaan maar ook eventuele beleidskaders waar initiatieven aan moeten voldoen.
Decentrale opwek	
Warmte	
Innovaties	Bijvoorbeeld warmteopslag

CONCEPT

Warmte	Financiering, financiële risico's in de energietransitie, vollooprisico, houdbaarheid op de lange termijn/ontwerpvragen
Participatie en financiele participatie	
Burgerinitiatieven	Hoe (burger)initiatieven te organiseren en te begeleiden?
Energiecorporaties	Financiële mogelijkheden
Burgerberaad	Zorg dat deelname voor ieder mogelijk is, dat het overal (binnen RES) over mag gaan, maak duidelijke afspraken over bevoegdheid bb/wat ga je met input doen.
Financiële participatie (waaronder enquête)	
Algemeen	
Implicaties Omgevingswet & energietransitie	.
Inzicht in uitvoering van de energietransitie	Welke stappen zijn er te zetten, welk toekomstbeeld gehanteerd?
RES proces	Transparant proces; welke mijlpalen komende twee jaar; welke overheidslaag daar rol/bevoegd gezag in. Wanneer bewoners en belanghebbenden een rol. Wie bepaalt wat in the end
Inrichting effectieve subsidieregelingen	(ook voor hoog risico)
Energiecoaches blijvend opleiden op nieuwe ontwikkelingen	
Bouwstenen: energieomgeving van de toekomst	
Veiligheid	Gaat niet alleen om e.v. maar ook veiligheid irt energie-infra en innovatieve technieken als waterstof.
Energienetwerk	We gaan toe naar decentrale opwek. De wens is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Op piekmomenten is er te veel stroom en die brengt dan vervolgens weinig rendement. Er zijn slimme combinaties mogelijk van zon en wind. Opslag wordt steeds meer een noodzaak. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarvan de kennis bij initiatiefnemers of dat nu inwoners, bedrijven, energie coöperaties etc. zijn nog niet voldoende aanwezig is en bovendien is er nog veel innovatie en ontwikkeling.

Nationale kennis(producten), bijvoorbeeld vanuit het NP RES, Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), Netwerk Aquathermie (NAT) gebruikt worden en hoeven dus niet in de energieregio zelf gecreëerd te worden. Ook moet gekeken worden naar de Topsector Energie. TKI Urban Energy zet in op innovaties voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem

in de gebouwde omgeving en deelt kennis via haar Kennisbank. Het wiel hoeft dus niet opnieuw uitgevonden te worden. Daarom is het van belang dat de kennisagenda goed afgestemd wordt met de kennis die vanuit deze kanalen gedeeld wordt. Daarnaast wordt de energieregio ondersteund door het NP RES, die een expertpool beschikbaar stelt.

6.2. Operationele doelen

Doelstelling	Operationele doelen
Een up-to-date kennisbasis tussen RES partijen en met inwoners	In Q1 2022 kennisprogramma voor de vastgestelde onderwerpen. De lijst met onderwerpen wordt jaarlijks herijkt.

6.3. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
	RES-kennispartners stellen samen een kennisprogramma RES op	Q1 2022	RES; NP RES, RVO, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Participatiecoalitie en Servicepunt duurzame energie
	Verkenning goede mix communicatiemiddelen - Digitaal, bijv via webinars. De websites RES'en als bibliotheek/platform en links naar sites als hieropgewekt.nl moeten beschikbaar blijven. Zorg ook dat informatie goed gevonden kan worden op de website - Ook 'offline' via een dagblad, de wijk in en op excursie/op locatie in gesprek - Hou voor inwoners rekening met mensen die geen tools daarvoor hebben en/of anderstalig zijn. - Liefst in de vorm van stappenplannen/ aanpakken/ praktische tips.	Q1 2022	Programma-organisatie RES initieert en levert t.a.v. kennisprogramma RES
	Verkenning kennisdeling vanuit private partijen (garantiefondsen, Invest-NL, banken)	2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Inventariseren en delen van voorbeelden waar het goed loopt.	2022	Programma-organisatie RES en provincie in

			samenwerking met warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties, grote afnemers van warmte, en lokale overheden.
	Inventariseren en up to date zijn van kennis(producten) vanuit TKI Urban Energy, het NP RES, het Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Netwerk Aquathermie (NAT).	2022-2025	Programma-organisatie RES initieert.

CONCEPT

7. Overige onderwerpen

7.1. Innovatie

7.1.1. Opgave

NHZ:

Overheden jagen initiatieven en innovaties aan. Daarbij gaat het niet alleen om technische, maar ook om sociale en ruimtelijke innovaties. Design challenges zijn geïdentificeerd als een krachtig instrument om innovaties aan te jagen. In het werkprogramma Warmte geven we speciale aandacht aan innovaties en het verspreiden van kennis hierover. Kortom, innovaties komen op vele fronten terug in de RES. In afstemming met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij werkt de regio aan een innovatieagenda. Een voorstel hiertoe zal in Q1-2022 worden gepresenteerd.

NHN:

Het innovatieprogramma Noord-Holland-Noord wordt ontwikkeld door het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord in nauwe samenwerking met de New Energy Coalition.

In het innovatieprogramma NHN wordt ingezet op:

- waterstofprogramma met Den Helder, Wieringermeer en Alkmaar als concentratiegebieden;
- groengasprogramma rondom het InVesta-cluster in Alkmaar;
- verduurzaming van bedrijventerreinen, gericht op de ontwikkeling van slimme netten;
- verduurzaming in de agrarische sector;
- warmte.

De programma-organisatie onderhoudt nauw contact met het Innovatieprogramma. Samen zorgen zij dat relevante uitkomsten worden gedeeld met de betrokken RES-partijen.

7.1.2. Activiteiten

Op deze actielijnen worden in Noord-Holland de geleerde lessen uitgewisseld en van elkaar geleerd. Afgesproken is immers om op basis van de nieuwste inzichten te werken. Dat gebeurt op een structurele basis. Belangrijk is dat stakeholders, die andere inzichten en perspectieven bieden, hierbij betrokken worden. Denk bijvoorbeeld aan het inzicht dat een netbeheerder kan bieden in slimme oplossingen om de netcapaciteitsproblematiek te verzwachten.

De kennisagenda biedt hiervoor een belangrijke basis. Middels de kennisagenda worden ontwikkelingen gedeeld in de regio, zowel technologisch als sociaal. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis van externe partijen.

Veel van de andere ontwikkelingen uit het innovatieprogramma (NHN) lopen al. De geleerde lessen hieruit worden meegenomen naar de Ergieregio.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Ontwikkelen innovatie-agenda	Q1-2022	Programma-organisatie RES, ROM
	Delen uitkomsten Innovatieprogramma/Innovatieagenda	Continu	Programmaorganisatie i.o.m. uitvoerders innovatie-agenda/innovatieprogramma

7.2. Arbeidsmarkt en scholing

7.2.1. Opgave

Doelstelling: Inzetten voor voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken

NHZ:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden met voldoende arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Dit betreft het opleiden en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook begeleiding van werk naar werk.

Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente en vragen ook op regionaal niveau om samenwerking met werknemers- en werkgeversorganisaties. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en lokale en regionale overheden, vraagt om middelen die vormgeven aan die samenwerking. In Noord-Holland gebeurt dit onder andere via de Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCAK).

NHN:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden als er voldoende gekwalifceerde arbeidskrachten beschikbaar zijn. Ingeschat wordt dat dit in Nederland rond de 100.000 banen betreft, nieuwe en bestaande. Dit is een opgave voor het onderwijs op het gebied van scholing, maar ook voor bij- en omscholing. De energietransitie per saldo zal leiden tot:

- een toenemende vraag naar technisch geschoold personeel;
- verschuivingen van arbeidskrachten tussen en binnen sectoren;
- verschuivingen in de gevraagde kennis en vaardigheden.

Het grootste deel betreft banen in de installatietechniek (elektrisch) en bouw. Dat gaat niet vanzelf. De energietransitie wordt alleen mogelijk als er een interventie komt op de arbeidsmarkt. Samenwerking is nodig om slagkracht te krijgen.

CONCEPT

Vooruitlopend op afspraken op het niveau van de provincies Noord-Holland en Flevoland in het kader van de HCA, is in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord al een convenant Arbeidsmarkt Noord-Holland Noord gesloten. Dit convenant moet leiden tot de benodigde andere benadering van arbeidsmarktvraagstukken en herdefniëring van de rol van overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Met het ondertekenen van het convenant Voor een werkende arbeidsmarkt 2019-2025, hebben 34 partijen (gemeenten, provincie, onderwijsorganisaties en werknemers- en werkgeversorganisaties) aangegeven gezamenlijk actie te ondernemen voor een werkende arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord.

Om voldoende arbeidskrachten te hebben die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om de energietransitie te realiseren is er actie nodig. Wie gaat het 'doen'? Er is aandacht nodig voor de transfer van kennis en kennisontwikkeling naar het onderwijs zodat onderwijsontwikkelingen gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de energietransitie. Dit zodat studenten afstuderen met kennis die op het moment van afstuderen zo recent mogelijk is.

Daarnaast is focus nodig op beroepsgericht onderwijs: welke richting, met welke middelen en met welk resultaat. De markt moet dit in eerste aanleg definiëren.

7.2.2. Activiteiten

Via deze activiteiten wordt in Noord-Holland ingezet op voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken.

	Wat	Wanneer	Wie
	Op basis van de Human Capital agenda werken stakeholders samen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord op het gebied van arbeidsmarkt en scholing.	2022-2030	De MRA, House of Skills, de provincies Flevoland en Noord-Holland
	Een gezamenlijke aanpak wordt ontwikkeld aan de hand van een governancemodel vanuit de provinciale visie Arbeidsmarkt & Onderwijs[4].	Q1-2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)
	Afspraken worden gemaakt over de samenwerking en de ontwikkeling van instrumenten waarin de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.	Q1- 2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)

[4] Dit model wordt momenteel getoetst, onder andere vanuit het samenwerkingsverband MRA en stakeholders vanuit de provincie

7.3. Gezonde leefomgeving

Bij het opstellen van de RES 1.0 is rekening gehouden met het streven naar een schonere en duurzamere leefomgeving en het in acht nemen van gezondheidsrisico's. Dit is ook aan de orde gekomen in de thematafels die zijn georganiseerd. Onder andere de minimale afstand van windturbines tot woningen kwam terug als een zorgpunt.

De provincie heeft hiertoe een aantal handreikingen en leidraden ontwikkeld. Momenteel speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijluitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen.

Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

CONCEPT

8. Monitoring

Het belangrijkste doel van monitoren is om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang in de realisatie van de RES-ambities en de daaraan gerelateerde afspraken.

De verkregen inzichten dienen:

1. Als startpunt voor het bestuurlijk gesprek: om knelpunten te agenderen, het lopende proces te evalueren en waar nodig bij te sturen
2. Om in te zetten als communicatiemiddel over de voortgang
3. Als input voor andere trajecten, die gerelateerd zijn aan doelstellingen van de RES, zoals kennisdeling, participatie en de Taskforce Energie-infrastructuur.

In dit uitvoeringsprogramma maken de RES-partijen afspraken om tot deze gezamenlijke monitoringssystematiek te komen. Cijfers, data en informatie komen van verschillende bronnen. Cijfers dienen eenduidig, vergelijkbaar en optelbaar te zijn en elke partij dient tijdig de benodigde informatie aan te leveren of te actualiseren, om tot een compleet overzicht te komen. Daarbij is het van belang dat ook de kaarten kloppend zijn met de laatste stand van zaken. De uitkomsten van monitoringsrapportages worden geagendeerd in de bestuurlijke regionale samenwerking.

De RES-partijen spreken af dat de monitoring start op basis van de informatie en instrumenten die momenteel beschikbaar zijn. Het komend jaar doet de Ergieregio ervaring op met de monitoringssystematiek. Dat betekent a) dat niet alle beoogde onderdelen in het eerste jaar gemonitord kunnen worden en b) dat de monitor zich de komende jaren zal ontwikkelen in termen van inzichtelijkheid en toegankelijkheid. In Q4-2022 evalueren we en maken we afspraken over de volgende punten om op te pakken in de monitor van 2023. Datzelfde herhalen we in 2023, 2024 en 2025, zodat er een proces van continue verbetering ontstaat.

Een belangrijk uitgangspunt is dat we zo goed mogelijk aangehaakt blijven op de landelijke monitoringssystematiek zoals ontwikkeld door NPRES. Op die manier kan ook de door NPRES/PBL gevraagde informatie op gezette momenten eenvoudig geleverd worden.

8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie

Om te kunnen monitoren, moeten we weten wanneer we op koers zijn. De periode tot 2030 is daarvoor erg lang. Dat betekent dat de RES-partijen afspraken maken over tussendoelen voor 2023 en 2025, zodat het mogelijk is voor bestuurders om tijdig bij te sturen. De regio monitort tussendoelen en activiteiten. In Q4-2022 beziet de regio de mogelijkheid om te monitoren op de effecten van de activiteiten (bereiken deze het gewenste doel?), als onderdeel van de evaluatie.

In Q1-2022 organiseert de regio het bestuurlijk gesprek over de vraag: wanneer is de regio tevreden? Is dat bij het behalen van de doelstelling of betreft het meer, zoals realisatie van koppelkansen? Dat biedt verdere sturing aan het inrichten van de monitor.

De monitoring in 2022 richt zich daarmee op de volgende punten:

Cijfers

CONCEPT

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Zon/wind *(uitgesplitst in zon op land, zon op dak en wind (> 15 KWp)* a. te onderzoeken nieuwe opwek in de zoekgebieden [GWh] b. planning voor realisatie [fase aangeven* en planning in jaartal] c. geplande opbrengst projecten 'pijplijn' (vergund en SDE) [GWh] d. opbrengst gerealiseerde projecten (operationeel) [GWh]	a. Gemeenten (via RES-viewer) b. Gemeenten (via RES-viewer) c. Provincie d. Provincie	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. SDE en WOL-monitor (RVO) d. Liander, RVO, Windstatt	2x per jaar 2x per jaar 1x per jaar 1x per jaar
Duiding bij de cijfers: a. 'geplande nieuwe opwek, pijplijn en gerealiseerd' vs ambitie RES 1.0 b. trend / autonome ontwikkelingen (opwekcijfers (kleinschalig) zon op dak en efficiëntie slag van techniek) c. te saneren d. andere vormen van duurzame elektriciteits-opwek in de regio	Provincie	a. Analyse info gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Zonnedakje en Liander, later via PBL/NP RES c. RVO/RWS (WOL-monitor) d. Klimaatmonitor	1x per jaar
Elektriciteitsvraag a. gebouwde omgeving (huidig en ontwikkeling) b. totaal (huidig en ontwikkeling)	Provincie	Dashboard ET PNH (Klimaatmonitor), Liander	1x per jaar

Voortgang zoekgebieden (proces)

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Maatschappelijk draagvlak a. Participatie (trede op de participatieladder, planning) b. Mate van draagvlak (obv bezwaren/zienswijzen) c. Lokaal eigendom (borging in beleid/contracten? % per project)	Gemeenten (via RES-viewer)	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. Gebiedspaspoorten icm RVO Landelijke monitor Participatie Hernieuwbare energie op land en/of 'dynamische LEM' van Energiesamen	2x per jaar
Ruimtelijke inpassing a. Koppeling met andere opgaven? (o.a. biodiversiteit, waterberging, landschap, natuur, recreatie) b. Wordt voldaan aan landelijke gedragscodes zon en wind op land, of aan evt maatschappelijke eisen SDE++? c. Ruimtelijke beperkingen voor nadere uitwerking (o.a. hinder, veiligheid, vliegverkeer, natuur)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	2x per jaar

CONCEPT

d. Wordt er op projectniveau onderzoek gedaan naar / gemonitord op omgevingseffecten? (biodiversiteit, hinder, gezondheid, etc.)			
Energie-infrastructuur a. Per zoekgebied: mogelijkheden (wat past op dit moment), knelpunten (wat past nog niet, reden), oplossingsrichtingen (o.a. systeem efficiëntie) en planning realisatie. b. Per deelregio: Relevante ontwikkelingen totale energiesysteem	Liander Taskforce Energie-infra NH (PNH, Liander, Tennet)	a. Analyse Liander (evt invoeren in gebiedspaspoorten) b. Programma 'programmeren irt de energie-infrastructuur'	**2x per jaar** **2x per jaar**
Borging in omgevingsbeleid a. Borging in beleid? (Omgevingsvisie/plan, MER nodig?) b. Initiatieven in vergunningsprocedure (bij vergunning wordt het meegenomen in 'pijplijn' bij cijfers)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	
Ontwikkeling van de zoekgebieden tov RES 1.0 a. Geografische veranderingen / ontwikkeling van zoekgebieden (+ waarom) b. Nieuwe zoekgebieden (+ besluit) c. Afgevallen zoekgebieden (+ waarom) d. Overzicht (nieuwe) initiatieven buiten zoekgebieden	Gemeenten vullen waar nodig rapportage aan	RES-kaarten en gebiedspaspoorten (RES-viewer)	

Warmte

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Warmtevraag gebouwde omgeving a. huidig b. ontwikkeling	Provincie	Dashboard ET PNH en onderliggende databronnen	1x per jaar
Warmte-aanbod voor gebouwde omgeving a. Bovenlokaal en lokaal b. Huidig c. ontwikkeling	Provincie	Warmtedataregister	

CONCEPT

Warmtenetten a. aantal wooneenheden aangesloten b. uitbreiding netten	Provincie	a. Klimaatmonitor, warmtebedrijven b. Warmtedataregister PNH	1x per jaar
Wijkaanpak TVW a. aantal woningen van gas af b. Gebruikt duurzaam warmte-alternatief c. Volgorde wijken van het gas af	Provincie	Liander, TVW (Warmte) Viewer	1x per jaar
Uiteindelijk ook (onderdeel evaluatie Q4-2022): a. relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame stroom		RES-viewer en warmtedata-viewer	

Een aantal zaken wordt landelijk gemonitord. Deze vormen input voor onze monitor, maar worden niet door de RES-partijen zelf gemonitord. Het betreft onderzoek naar biodiversiteit bij zonneparken (WUR), Lokaal eigendom (RVO, EnergieSamen).

Niet elk onderwerp zal in het eerste jaar even diepgaand worden gemonitord: 2022 geldt vooral als een ervaringsjaar. Voor het onderdeel participatie spreken de RES-partijen af om in 2022 te onderzoeken hoe dit kwalitatief gemonitord kan worden. De regio-organisatie initieert dit gesprek; te betrekken stakeholders zijn in elk geval gemeenten, de Participatiecoalitie en de energiecoöperaties.

8.2. In te zetten instrumenten

De RES-partijen spreken af twee keer per jaar te monitoren.

Volledige rapportage, 1x per jaar (voorjaar)
Voor deelregio en Ergieregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden
- ✓ Cijfers zon en wind
- ✓ Energie-infrastructuur
- ✓ Uitvoering warmte
- ✓ Voortgang activiteiten Uitvoeringsprogramma

Light versie, 1x per jaar (najaar)
Voor deelregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden

De monitoring richt zich met name op het in beeld brengen van de mutaties, teneinde de workload behapbaar te houden.

8.3. Rolverdeling

Voor de monitoring worden de volgende activiteiten afgesproken:

Partij	Actie
Gemeenten	Actueel houden (min 2x per jaar) van de informatie in de RES-viewer (zoekgebieden en gebiedspaspoorten) en RSW-viewer

CONCEPT

Provincie	Beheer en ontsluiten van data via de RES-viewer Ondersteuning gemeenten bij RES-viewer (werksessies, GIS-capaciteit, ...); uitvraag gemeenten update RES-viewer en gebiedspaspoorten Doorontwikkelen RES-viewer: het vereenvoudigen van kaartlagen, downloadfunctie, rapportagetool en inlogfunctie Ontwikkelen RSW-viewer Afstemming met landelijke ontwikkelingen m.b.t. data en monitoring Uitvraag bij gemeenten en Liander
Programma-organisatie RES	Trekker monitoringscyclus Koppeling met landelijke RES-monitoring Communicatie over voortgang uitvoering RES Onafhankelijke blik op aangeleverde cijfers door gemeenten
Liander	Cijfers, voortgang zoekgebieden in relatie tot netcapaciteit
VEINH	Lokaal eigendom (o.a. via lokale energiemonitor)
Taskforce Energie-infrastructuur	Programmeren energiesysteem

De programma-organisatie RES richt een ambtelijke werkgroep monitoring in, bestaande uit een afvaardiging van de verschillende RES-partijen, teneinde de jaarlijkse cyclus op te starten, de voortgangsrapportage op te stellen, te signaleren wat wel en niet goed loopt en gezamenlijk te werken aan verbeterpunten voor de monitoringssystematiek.
De werkgroep monitoring maakt in elk geval afspraken over:

- Welke informatie uit de gebiedspaspoorten gepresenteerd wordt in de monitoringsrapportages. Zie hiervoor tevens het voorstel voor 2022.
- Inrichting van de benodigde werkprocessen

De monitoringsrapportage verschijnt twee keer per jaar. Deze wordt opgedeeld in een eenvoudig toegankelijke versie (de management samenvatting) en de uitgebreide monitoringsrapportage (PDF), zodat de monitor voor eenieder vlot te doorgronden is en inzicht verschaft aan stakeholders van de Ergieregio. De programma-organisatie RES draagt er zorg voor dat de monitor wordt aangekondigd via de eigen communicatiemiddelen. De werkgroep Communicatie maakt nadere afspraken over de communicatie rondom de monitoring.

Voor de monitoring leidt dit tot de volgende planning:

CONCEPT

Maand	Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Uitgebreide rapportage (mei opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten			Medio maart									
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) – *Gemeenten en Liander*			Maart / April									
Overige data verzamelen (zie 'wat' monitoren)			Maart / April									
Opstellen concept rapportage				2e helft April								
Feedbackronde ambtelijk					1e week Mei							
Opleveren rapportage					Medio Mei							
Bestuurlijk bespreken					Eind Mei							
Light rapportage (nov opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten									Medio sept			
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) - *Gemeenten en Liander*									Sept/okt			
Opstellen concept rapportage										2e helft Okt		
Feedbackronde ambtelijk											1e week Nov	
Opleveren rapportage											Medio Nov	
Bestuurlijk bespreken											Eind Nov	

Figuur xx: Planning monitoring

Daarnaast spreken de RES-partijen de volgende activiteiten af:

	Wat	Wanneer	Wie
	Bestuurlijk gesprek: wanneer is de regio tevreden?	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert
	Vervolg werkgroep monitoring. Afspraken over bevoegdheden, werkprocessen, te presenteren informatie.	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Afspraken communicatie & verspreiding monitoringsinformatie	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Onderzoek kwalitatief monitoren Participatie	Q2-2022	Programma-organisatie RES initieert. Tevens minimaal betrokken: werkgroep monitoring, participatiecoalitie, energiecoöperaties
	Evaluatie monitor & verbeterpunten. Incl. monitoring effecten activiteiten en relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame elektriciteit	Q4-2022	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2023	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2024	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2025	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert

Uitvoeringsorganisatie

Met het afronden van de RES 1.0 is een stap gezet in een transitieproces naar hernieuwbare energie en duurzame warmte voor de bebouwde omgeving. Een stap in een proces dat nog zeker de komende 30 jaar in beslag zal gaan nemen.

Om dit proces te kunnen vervolgen continueren we de samenwerkingsrelaties en –activiteiten. Ook continueren we van de gelijkwaardige samenwerking tussen de partijen. Hiervoor richten we een vergelijkbare samenwerkingsstructuur in als die gehanteerd is bij het opstellen van de RES 1.0 en die erop gericht is om dit uitvoeringsprogramma ter hand te nemen.

De onafhankelijke RES-programma-organisatie wordt in stand gehouden. De organisaties RES NHN en RES NHZ blijven samenwerken i.v.m. efficiëntie, maar hebben elk een eigen werkgroep, ambtelijke opdrachtgevers en stuurgroep.

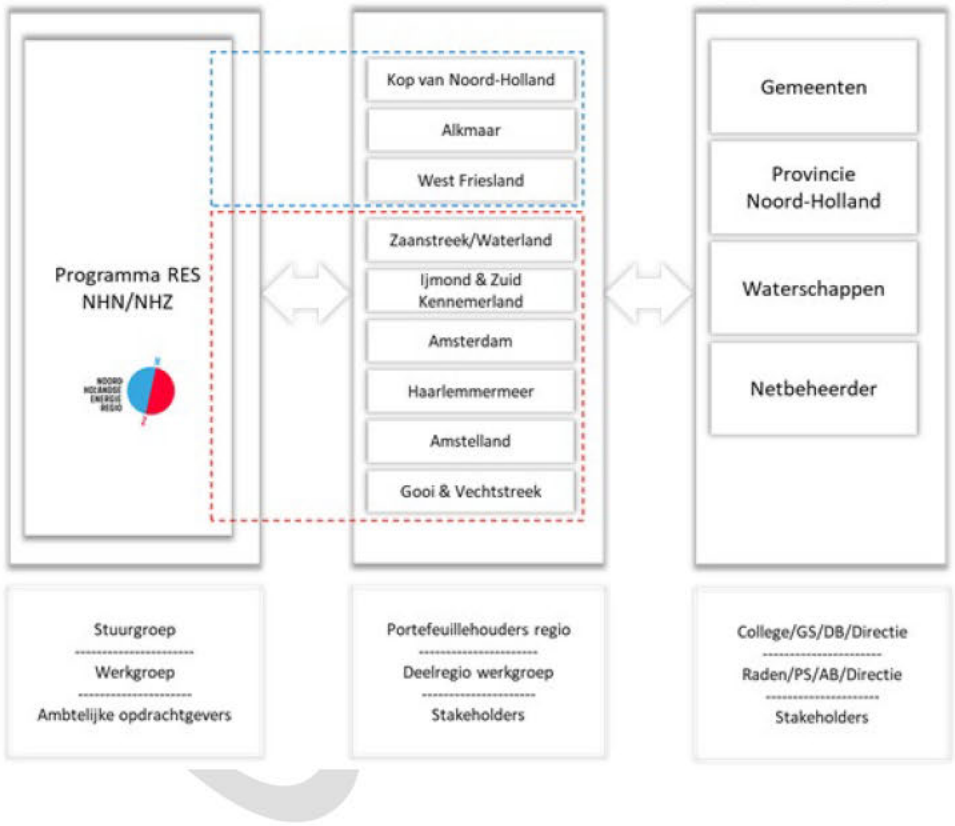

Figuur: Structuur van de RES-organisatie na RES 1.0

Benodigde middelen

- Benodigde capaciteit:
    - 1 Programmamanager NHN (schaal 14-15) -> € 140.000,-
    - 1 Programmamanager NHZ (schaal 14-15)-> € 140.000,-
    - 1 Communicatieadviseur (schaal 12) -> € 125.000,-
    - 0,5 Programmasecretaris (schaal 11) -> € 55.000,-
    - 0,5 Programma-ondersteuner (schaal 8) -> € 45.000,-

  Tijdelijk opschalen bij pieken in proces

- Benodigde middelen voor communicatie, ICT (website), materiele kosten voor onder meer onderzoek (technisch en beleidsmatig), ondersteuning participatie en communicatiematerialen -> € 350.000,-
- Begeleiding RES 2.0 en ondersteunen ondersteuning bij uitwerking zoekgebieden -> € 300.000,-
- Benodigd budget: € 1.150.000,-- per jaar

Ondersteuning vanuit het Nationaal Programma RES

Bovenstaand benodigd benodigd budget wordt gefinancierd vanuit de middelen die beschikbaar komen vanuit het rijk voor het continueren van het RES proces. Hiervoor zijn in de rijksbegroting middelen opgenomen welke via de provincie worden uitgekeerd.

Aanvullende ondersteuning voor het participatieproces

Naast middelen voor de programmaorganisatie is het voorstel om gemeenten te ondersteunen bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Een nog nader te onderzoeken mogelijkheid hiervoor is om te komen tot een provinciale bijdrage gericht op het ondersteunen van het participatieproces door de gemeenten.

Looptijd programma-organisatie

Het bereiken van de doelstelling in 2030 vanuit de RES vraagt om doorpakken. In de tijd zijn een aantal momenten daarbij van belang. De besluitvorming over de RES 2.0, RES 3.0 etc, maar ook de datum waarop de ondersteuning van de SDE-subsidie vervalt. Deze laatste is van belang om de businesscase van de te nemen initiatieven betaalbaar te maken, wat een direct effect heeft op de haalbaarheid.

Daarom houden we de programma organisatie tot halverwege 2025 (vaststelling RES 3.0) in stand. Daarbij gebruiken we het moment van vaststelling RES 2.0 halverwege 2023 als evaluatie moment.

Randvoorwaarden voor de voortzetting van het RES-programma

- regiocoördinator per deelregio
- ambtelijk en bestuurlijk trekker per gemeente, provincie en waterschap (RES én RO)

CONCEPT

- ondersteuning vanuit provincie voor databeheer, onderzoek, communicatie, participatie, kennisdeling
- capaciteit en budget bij gemeenten (omdat nog onduidelijk is of er middelen vanuit het rijk zullen worden gedecentraliseerd conform het uitgevoerde artikel 2 onderzoek wordt op de uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken gekoppeld aan de uitvoering van het klimaatakkoord, waaronder de RES, een voorbehoud gemaakt)

Waar de taken belegd worden (landelijk, programma organisatie, deelregio, gemeente/provincie/waterschap) wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Werkzaamheden / rol / Trekker (bij meerdere rolhouders)	Landelijk	Provincie	Op schaal van Ergieregio	Op schaal van deelregio	Lokaal
Activiteiten na RES 1.0 (proces)					
Strategie - ontwikkeling en uitvoering van het proces - Proces en planning RES 2.0 opzetten + uitvoeren - Afstemming opdrachtgever (stuurgroep) – opdrachtnemer - Budget (afhankelijk van rijksbijdrage)	X	X	X X	X	(X)
Regionale besluitvorming RES 2.0 - Planning en proces opzetten + uitvoeren - (Regionaal) informeren volksvertegenwoordigers - Bestuurlijke afstemming NHZ (+ stakeholders)		X (rol PS?) X	X X	X	
Regionale samenwerking - Deelregio: coördineren samenwerking binnen en tussen deelregio's (regio coördinator) - Energieregio: samenwerking tussen overheden (gemeente, provincie, andere Energieregio's, Rijk) - Samenwerking met regionale stakeholders - Integrale benadering van het energiesysteem		X	X X	X X X	
Communicatie en participatie - Centrale, open en transparante informatievoorziening (website, nieuwsbrieven) - Ondersteuning gemeenten bij lokale participatie - Participatie zoekgebieden		X X	X X		X
Kennisdeling - Inhoudelijke kennissessies tbv uitvoering RES		X[1]	X		

- Collegiaal kennisnetwerk (oa. communicatie, data, m.e.r., omgevingswet)		X	X		
Activiteiten na RES 1.0 (inhoud)					
Regionale samenwerking tbv uitvoering - Afstemming, verder uitwerken zoekgebieden zon/wind - Regionale Structuur Warmte - Ondersteunende tools, zoals RES-viewer, park-the-sun, ed - Borging in omgevingsbeleid / vergunningen		 X X X		 X X X	 X[2] X X
Monitoren - Beheer en ontsluiten van data (RES-viewer) - Data invoeren en actueel houden (gebiedspaspoorten) - Doelgerichtheid monitoren		 X X	 X		 X
Opstellen RES 2.0 - Inhoud - Afwegingskaders	 X	 X X	 X[3]	 X X	 X X

[1] Kan ook door opdracht aan uitvoerende organisaties, zoals SPDE, ODNH, ONHN, HVC.

[2] Participatie vraagt capaciteit en budget van gemeenten. Evt participatie coalitie opdracht geven.

[3] Betreft het inhoudelijk samenbrengen van de inbreng van gemeenten, provincie en waterschappen in samenwerking met stakeholders, inwoners, etc..

CONCEPT

Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio

CONCEPT

Bijlagen

1. **Ondersteuningsaanbod provincie bij verankering in omgevingsbeleid**

De provincie Noord-Holland biedt gemeenten ondersteuning in het verankeren in Omgevingsbeleid van duurzame energieprojecten. Onderstaand een aantal bestaande middelen.

Ruimtelijke handreiking wind op land
Deze handreiking helpt gemeenten en initiatiefnemers op weg met de gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, zowel voor grote als kleine windturbines.

Kwaliteitsimpuls zon op land
We streven naar zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Het provinciaal beleid kent een aantal spelregels voor het inpassen van zonneparken in het landschap. Deze brochure laat zien hoe deze spelregels in de praktijk kunnen worden toegepast.

Leidraad landschap en cultuurhistorie
De Leidraad geeft gebiedsgerichte én ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en biedt zo toepasbare informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO)
De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is een onafhankelijke adviescommissie die vroeg in het planproces om advies kan worden gevraagd over de ruimtelijke kwaliteit van plannen.

Taskforce Ruimtewinst (TFR)
Noord-Hollandse gemeenten die professionele hulp nodig hebben bij ruimtelijke ontwikkelingen die moeilijk van de grond komen, kunnen de Taskforce Ruimtewinst (TFR) inschakelen. Op verzoek van een gemeente kan de taskforce een 'assist' organiseren om een nieuwe impuls te geven.

Boven(deel)regionale afstemming en samenhang
Indien gewenst ondersteunt de provincie bij het uitwerken van bovenlokale zoekgebieden. Voorbeelden hiervan zijn de trajecten rondom de A7 en A9. Ook bij gebieden waar afstemming over gemeente- of provinciegrenzen belangrijk is en/of niet voldoende plaatsvindt, kan de provincie gemeenten ondersteunen (voorbeeld hiervan is de Omgevingstafel A2/A9).

2. **Ondersteuningsaanbod provincie voor ontwikkeling duurzame opwek**

Vanuit de provincie zijn verschillende instrumenten beschikbaar, ter ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame elektriciteit.

Park the sun

De openbare tool Park the Sun genereert voor alle parkeerplaatsen in Noord-Holland gratis en eenvoudig quickscans inclusief businesscase voor Solar Carports. De tool analyseert luchtfoto's en aanvullende data, om te duiden waar het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen kansrijk is.

CONCEPT

Daarbij wordt niet alleen het beschikbare oppervlak beschouwd, maar bijvoorbeeld ook de schaduwwerking van bomen en gebouwen. Instructievideo's zijn ook openbaar beschikbaar.

Zonatlas en Atlas grote daken
Voor nu zijn dit nog de tools waarmee iedereen in NH inzicht krijgt in de zonpotentie van daken in Noord-Holland. Waarschijnlijk worden deze tools Q1 2022 vervangen door 'Zonnedakje', een tool ontwikkeld door Sobolt die nauwkeurig overzicht verschaft in het gerealiseerd en potentieel zonvermogen op alle daken in Noord-Holland.

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties

Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties

Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ ondersteuning
subsidieregeling, b.v. voor het organiseren en begeleiden van verduurzamingsmaatregelen op bedrijventerreinen

HIRB+ Duurzaamheid

Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen

Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Culturele instellingen te stimuleren te investeren in energiebesparings-maatregelen en/of het opwekken van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven

Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en

CONCEPT

schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

3. Subsidies en regelingen provincie

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties
Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties
Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ Duurzaamheid
Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen
Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Er wordt gewerkt aan een regeling voor kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven
Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

4. Relevante documenten

- Adviesrapport Betrokken bij Klimaat (maart 2021)
- (2021) Thematafel RES in uitvoering -> met als eindproduct: Leidraad Lokaal eigendom
- (2020) Handreiking praktijk: lokale initiatieven en eigendom
- (2019) Expertsessie participatie
- (2019) Handreiking en keuzemenu voor lokale participatie RES https://energieregionhn.nl/app/uploads/2019/10/20191022-Handreiking-lokale-participatie-RES-NH.pdf. Op pagina 15 staan veel links en bronnen.

CONCEPT

Programma 28 oktober

1. Opening door [redacted]
2. Werkstromen Uitvoeringsprogramma, operationele doelen en activiteiten, door [redacted]
3. Menti: voor welk thema heb je het meest belangstelling?
4. Per thema bespreken:

- Zon op dak, parkeerplaatsen en infra
- Wind en zon op land

• *Pauze*

- Regionale Structuur Warmte
- Verankering in omgevingsbeleid
- Participatie en communicatie en kennisdeling
- Proces naar RES 2.0

5. Terugkoppeling: Rode draden en samenhang
6. Vervolgproces en afsluiting, door [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 22 oktober 2021 10:00
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober
Bijlagen: 211021 70% versie Uitvoeringsprogramma RES Noord-Holland Noord en Zuid.docx; Programma 28 oktober 2021.pdf

Ha [redacted]

Hierbij stuur ik jullie de 70%-versie Uitvoeringsprogramma RES NH toe. Zijn jullie hiermee bekend? Hebben jullie in het programma RES ook deze uitnodiging ontvangen?

Ik heb het stuk nog niet gelezen, ik zal dat vanmiddag doen. Misschien goed om te kijken wie naar de bijeenkomst kan of kunnen gaan?

Groet en fijn weekend,

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 22 oktober 2021 8:55
Aan [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober

Hoi [redacted] en [redacted]

Dit concept uitvoeringsprogramma lijkt mij een passen op jullie bordje. Er zit een krappe termijn aan, te krap, dus ik snap als er pas later een reactie komt. Daarnaast heb ik niet goed zicht op met wie ik dit stuk nog meer moet delen dus of jullie willen zorgen voor doorzending aan de juiste mensen binnen onze organisatie.

Groet,

[redacted]
Teamleider team Juridische Planvorming
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Afwezig op: woensdag

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 19:51
Aan: energieregio Noord-Holland Zuid <info@energieregionhz.nl>; [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com); [redacted]@rhdhv.com>; [redacted]@rhdhv.com; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@alkmaar.nl>
Onderwerp: RES NHZ: concept Uitvoeringsprogramma (70% versie) en bijeenkomst 28 oktober

Beste collega,

Bijgaand de 70% versie van het Uitvoeringsprogramma RES NHN en NHZ. Graag zien we je voor energieregio Zuid op donderdagmiddag 28 oktober van 13.00-15.30 uur, met van 12-13 uur lunch, bij de bijeenkomst in het Claus Party Centre (Bosweg 19 Hoofddorp) om deze versie gezamenlijk te bespreken. In de bijlage vinden jullie het programma.

Als voorbereiding op 28 oktober nemen we jullie reacties op deze versie mee. Ook het verzoek om deze versie uit te zetten bij je collega's. Omdat in de komende fase de rol van de RO-collega's groter wordt, is het fijn als je ook hun input vraagt.
Wij stellen het zeer op prijs als je **uiterlijk 27 oktober voor 12 uur** een inhoudelijke (niet redactionele) reactie stuurt aan [redacted]@rhdhv.com. Alvast veel dank hiervoor.

De 70% versie hebben we opgesteld op basis van:
- Output zeven Uitvoeringstafels
- De al in de RES 1.0 opgenomen verwijzingen naar de uitvoering
- Input en reacties van de leden van de werkgroepen NHN en NHZ en de raadpleging van hun achterban
- Handreiking 2.0 NP RES

Verder zijn de belangrijkste strategische uitgangspunten van het Uitvoeringsprogramma besproken in de stuurgroepen NHN en NHZ.
Het Uitvoeringsprogramma is nu nog een gezamenlijk document, maar wordt uiteindelijk gesplitst in een NHN en NHZ versie.

Mocht je nog vragen hebben, aarzel niet en stel ze.
We hopen jullie te zien de 28e!

Hartelijke groet, mede namens programmamanagers [redacted] en [redacted]
[redacted] en [redacted]

p.s. 1 Het kan zijn dat je ook een mail ontvangt als deelnemer van een uitvoeringstafel. Deze kun je negeren.
p.s. 2 Je kunt je nog aanmelden voor de bijeenkomst op 28 oktober door te klikken op de zwarte aanmeldbutton:

Ja, ik meld mij aan

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmasecretaris Regionale Energie Strategie (NHZ)

023 [redacted]
06 [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

afwezig; woensdagmiddag en vrijdag

[redacted]@noord-holland.nl
www.energieregionhz.nl

Volg ons op LinkedIn en Twitter!

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Inhoudsopgave

Contents

Inhoudsopgave 1
1. Over het uitvoeringsprogramma 3
1.1. Leeswijzer 4
2. Samenwerking 5
2.1. Sturingsfilosofie 5
2.2. Samenwerking 5
2.3. Volksvertegenwoordigers 5
3. Elektriciteit 7
3.1. Opgave 7
3.2. Operationele doelen 7
3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid 8
3.4. Lokaal eigendom en participatie 10
3.5. De rol van de programma-organisatie 13
Rol van de programma-organisatie 18
4. Regionale Structuur Warmte 19
4.1. Opgave 19
4.2. Operationele doelen 20
4.3. Activiteiten 21
4.4. De rol van de programmaorganisatie 23
5. Participatie en communicatie 25
5.1. Opgave 25
5.2. Participatie 25
5.3. Communicatie 26
5.4. Evaluatie participatie en communicatie 27
5.5. Activiteiten 27
6. Kennisdeling 30
6.1. Opgave 30
6.2. Activiteiten 32
7. Overige onderwerpen 34
7.1. Innovatie 34

CONCEPT

7.1.1. Opgave 34
7.1.2. Activiteiten 34
7.2. Arbeidsmarkt en scholing 35
7.2.1. Opgave 35
7.2.2. Activiteiten 36
7.3. Gezonde leefomgeving 37
8. Monitoring 38
8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie 38
8.2. In te zetten instrumenten 41
8.3. Rolverdeling 41
Uitvoeringsorganisatie 44
Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio 48

CONCEPT

1. Over het uitvoeringsprogramma

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Zuid (NHZ) is vastgesteld door gemeenten (met uitzondering van de gemeente Landsmeer), provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 van Noord-Holland Noord (NHN) is vastgesteld door gemeenten, provincie Noord-Holland en waterschappen. In hoofdstuk 4 van de RES 1.0 staat vermeld dat er een regionaal uitvoeringsprogramma wordt opgesteld om de afspraken, kaders, en een aanpak vast te leggen voor het proces naar de RES 2.0. Het onderhavig uitvoeringsprogramma voorziet hierin. Daarmee maakt de Energieregio de volgende stap richting de uitwerking van zoekgebieden in concrete projecten en het aanjagen van regionale samenwerking rondom kansrijke warmtebronnen.

Dit vraagt om het verder versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten, provincies, waterschappen en het rijk met netbeheerders, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners. Via een serie uitvoeringstafels is besproken welke samenwerking nodig is en hoe we die het beste kunnen vormgeven.

In dit uitvoeringsprogramma hebben we de benodigde activiteiten voor samenwerking en benodigde ondersteuning uitgewerkt. We benoemen actiehouders en tijdslijnen. Daarmee maken we de concretiseringsslag van de ambitie van de RES 1.0 naar de benodigde acties voor uitvoering.

Het uitvoeringsprogramma loopt van 2021 tot en met 2025. De vaststelling van de RES 2.0 (juli 2023) is een natuurlijk moment om het uitvoeringsprogramma te evalueren en waar nodig aan te passen. In figuur 1 is de globale tijdslijn voor de route op weg naar de RES 2.0 weergegeven.

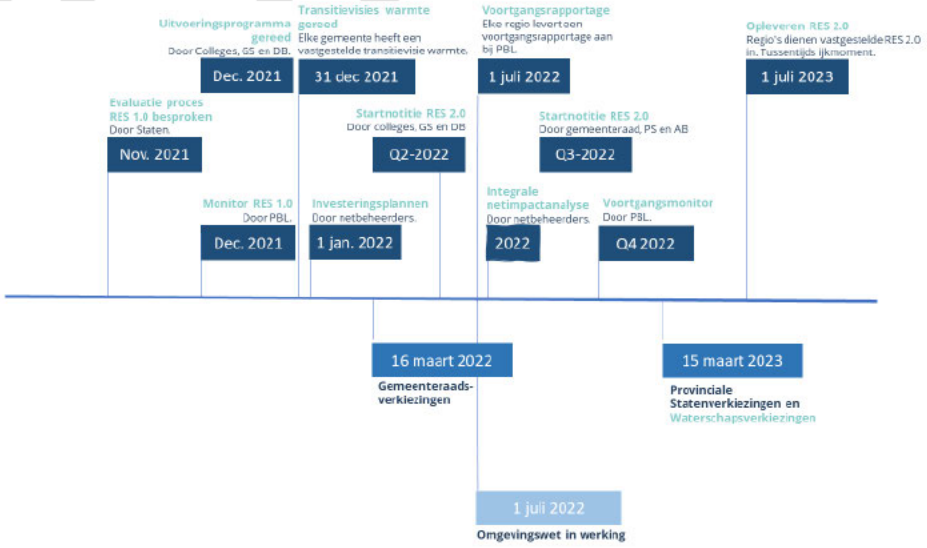

Figuur 1: Tijdslijn met belangrijke bouwstenen en mijlpalen van RES 1.0 naar RES 2.0

CONCEPT

1.1. Leeswijzer

De Regionale Energiestrategie is tot stand gekomen door een samenwerking tussen gemeenten, provincie en waterschappen, die vanuit hun eigen verantwoordelijkheden gelijkwaardig met elkaar samenwerken. Netbeheerders, bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers zijn bij deze samenwerking betrokken. Het uitvoeringsprogramma start daarom met het hoofdstuk samenwerking, waarin we ingaan op de samenwerking gedurende de uitvoeringsfase.

Het uitvoeringsprogramma gaat vervolgens in op het opwekken van hernieuwbare energie, oftewel de realisatie van de ambitie van de RES. Dat gaat voor elektriciteit om de verankering van zoekgebieden, het aanpakken van knelpunten en de samenwerking met stakeholders in de realisatie van projecten. Bij warmte staan de bovenlokale bronnen centraal, het inventariseren van kansen en risico's en de wijze waarop de gemeenten ondersteund worden.

Daarna worden de overkoepelende onderwerpen participatie en communicatie, kennisdeling en monitoring beschreven. Ook gezonde leefomgeving, arbeidsmarkt en innovatie hebben een plek in het uitvoeringsprogramma. Tot slot is een beschrijving van de activiteiten voor de RES-programma organisatie en de gevraagde capaciteit en financiële middelen opgenomen.

Per hoofdstuk geven we weer wat de opgave is, zoals vastgesteld in de RES 1.0. Die vertalen we door naar tussendoelen, waarmee richting wordt gegeven aan de periode tot en met 2025. Vervolgens vertalen we de RES 1.0, mede op basis van de uitkomsten van de uitvoeringstafels, door naar concrete activiteiten en rollen. Dat doen we in de vorm van een tabel. Per hoofdstuk beschrijven we kort wat de rol van de programma-organisatie op RES-niveau is en wat de rol van gemeenten, provincie en andere partijen is. In de bijlagen gaan we ook in op de ondersteuning die de provincie hierbij biedt.

CONCEPT

2. Samenwerking

2.1. Sturingsfilosofie

Het krachtenveld van de energietransitie is complex. Lokale besluitvorming over energieprojecten heeft regionale impact, bijvoorbeeld op het energienet en de omgeving. Daarom is het belangrijk om als overheden regionaal samen te werken, meer nog dan voorheen. Daarnaast willen betrokken inwoners meebeslissen over hun omgeving. Via dit uitvoeringsprogramma willen we deze complexiteit terugbrengen naar de kern; wie doet wat en hoe verhoudt dit zich tot elkaar?

2.2. Samenwerking

De huidige governance van de RES wordt voortgezet: deze bevalt goed als we kijken naar de stevige samenwerking die ontstaan is en de gezamenlijke ambities. Dat houdt in dat de samenwerking tussen decentrale overheden, netbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt voortgezet. Bij planvorming kunnen inwoners en belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven waardoor lusten en lasten verdeeld worden.

Voor NHZ versterken we bij warmte de samenhang tussen de Regionale Structuur Warmte (RSW), de Transitievisies Warmte (TvW's) en de Wijk Uitvoerings Plannen (WUP's). Er wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. Op deze wijze wordt de beschikbare kennis gebundeld en de beschikbare capaciteit efficiënt ingezet. Bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur staan hierbij centraal.

In de uitvoeringsfase krijgen overheden meer rollen dan tot nog toe in de RES: naast beleidsmaker zijn zij dan vergunningverlener of handhaver. In de samenwerking is het goed om de stappen in het proces en die rolwisseling te benoemen. Het dient helder te zijn wie welk mandaat heeft.

Verder werken we nauw samen met onze omliggende Energieregio's, bijvoorbeeld rondom het IJsselmeergebied en het Groene Hart. De RES-programmaorganisaties Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) verbreden de samenwerking, waardoor de capaciteit efficiënt wordt ingezet.

In Q2-2022 start de regio het proces op weg naar de RES 2.0. De RES 2.0 wordt in juli 2023 opgeleverd, conform de afspraken in het Klimaatakkoord. De RES 2.0 is een voortzetting en verdieping van de RES 1.0. De RES 1.0 is dus het vertrekpunt voor de RES 2.0. Ook daarvoor wordt de samenwerkingsstructuur uit de RES 1.0 voortgezet.

2.3. Volksvertegenwoordigers

Het is belangrijk dat de democratische legitimiteit goed wordt geborgd. Dat betekent een goede betrokkenheid van volksvertegenwoordigers. Zij hebben een formele rol in het besluitvormingsproces:

- Bij het borgen van de RES in het omgevingsbeleid en omgevingsinstrumenten zoals een bestemmingsplan (gemeenten) en omgevingsverordening (provincie).
- Bij het vastleggen van zoekgebieden in het omgevingsbeleid, inclusief het vaststellen van de inrichting van procesparticipatie.
- Het zich uitspreken als bevoegd gezag.
- Bij het borgen van beleid voor proces- en financiële participatie.

CONCEPT

- Bij het vaststellen van de startnotitie RES 2.0.
- Bij het vaststellen van de RES 2.0, inclusief het meegeven van wensen en bedenkingen.

Belangrijk is dat volksvertegenwoordigers goede toegang hebben tot de benodigde informatie voor besluitvorming.

In het licht van de gemeenteraadsverkiezingen (maart 2022), PS-verkiezingen en waterschapsverkiezingen (maart 2023) stelt de energieregio een introductietraject voor de RES op, zodat volksvertegenwoordigers goed beslagen ten ijs komen. De RES-programmaorganisatie initieert dit. Gemeenten, provincies en waterschappen voegen daar elk hun eigen ambities en (lokale) vraagstukken aan toe. Dit programma wordt aangeboden via de griffies. Met de ondersteuning beogen we dat de volksvertegenwoordigers het grote verhaal kunnen uitleggen aan hun bewoners, van landelijke noodzaak naar lokale vertaling.

De volksvertegenwoordigers hebben een belangrijke rol bij de start van het proces naar de RES 2.0. In het tweede kwartaal van 2022 geven volksvertegenwoordigers de eerste kaders mee voor het proces naar de RES 2.0, dit mede op basis van de ingediende moties. De bestuurders stellen de startnotitie RES 2.0 vast ook in hetzelfde kwartaal. In het derde kwartaal van 2022 wordt de startnotitie voorgelegd voor vaststelling aan volksvertegenwoordigers.

Tussentijds worden volksvertegenwoordigers geïnformeerd, onder andere via de monitor van de RES, waarin de voortgang van de realisatie van de ambitie wordt gevolgd. De monitor verschijnt twee keer per jaar. Zo kunnen volksvertegenwoordigers de voortgang van de RES volgen.

Tijdens regionale raadsbijeenkomsten (per deelregio) worden raadsleden, statenleden en leden van het AB geïnformeerd over de stand van zaken binnen de RES. Ook worden de volksvertegenwoordigers uitgenodigd voor kennissessies.

CONCEPT

3. Elektriciteit

3.1. Opgave

Tekst NHN:

NHN zet zich in voor de realisatie van 3,6 TWh zonne- en windenergie op land in 2030. Dit is een optelsom van de ambities voor nieuwe opwek (totaal 1,50 TWh), de bestaande opwekking en de pijplijnprojecten (projecten waarvoor de vergunning al verleend is, maar die nog niet gerealiseerd zijn) (totaal 2,08 TWh) in 2020. Daarnaast nog 1,1 TWh kansen op IJsselmeer (Wieringerhoek).

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Totaal	Bestaand	Nieuw te realiseren
Kop van Noord-Holland	2,27 TWh	1,75 TWh	0,52 TWh
Westfriesland	0,7 TWh	0,23 TWh	0,47 TWh
Regio Alkmaar	0,62 TWh	0,1 TWh	0,52 TWh

Daarnaast is er een potentie van 1,1 TWh met het Buitendijks Plan Duurzaam Leefbaar (Wieringerhoek). Deze telt niet mee in het bod.

Tekst NHZ:

De ambitie van NHZ staat op 2,7 TWh opwek van hernieuwbare energie op land, met een bestaande opwek van 0,7 TWh.

Per deelregio komt dit neer op de volgende opgave:

Deelregio	Theoretische potentie	Bestaand	Nieuw
Amstelland	0,4 TWh	60 GWh	344 GWh
Amsterdam	0,7 TWh aanbod 127 MW wind (296 GWh), (huidig 75 MW) 400 MW (380 GWh) zon op grote daken 150 MW (140 GWh) zon op kleine daken		
Gooi- en Vechtstreek	0,23 TWh	30 GWh	199 GWh
Haarlemmermeer	0,7 TWh	120 GWh	577 GWh
Ijmond en Zuid-Kennemerland	0,56 TWh	160 GWh	400 GWh
Zaanstreek/Waterland	0,41 TWh	90 GWh	320 GWh

3.2. Operationele doelen

Om goed te kunnen bepalen of de energieregio op koers ligt voor de doelen van 2030 en om te bepalen welke activiteiten nodig zijn in de periode 2022-2025, stelt de energieregio in dit uitvoeringsprogramma operationele doelen vast.

CONCEPT

Deze operationele doelen zijn:

- In 2025 zijn alle benodigde vergunningen om de ambitie te kunnen realiseren afgegeven. Dit is conform de afspraken uit het Klimaatakkoord en noodzakelijk om de ambitie voor 2030 te kunnen halen. Dat betekent dat de benodigde vergunningen voor wind en wind en zon in 2023 zijn aangevraagd.
- Voor zon op land dienen de benodigde vergunningen in 2024 te zijn aangevraagd.
- In 2025 is het streven om minimaal de helft van de opgave gerealiseerd te hebben in de regio.
- In 2023 is minimaal 20% van de ambitie gerealiseerd. Het betreft hierbij het theoretisch potentieel, de bestaande en pijplijn-projecten tellen hierin niet mee.
- In 2022 hebben alle RES-partijen de zoekgebieden verankerd in de omgevingsvisie, tenzij bewust een andere route gekozen wordt, waarbij vergunningen nog steeds tijdig afgegeven worden.
- In 2022 hebben alle RES-partijen vastgelegd welke kaders voor participatie zij wensen te hanteren, inclusief de kaders voor financiële participatie. Dit is onderling afgestemd voor de grensoverschrijdende zoekgebieden of voor zoekgebieden nabij gemeentegrenzen. Dit is o.a. gebaseerd op de aanbevelingen van de evaluatie communicatie & participatie en bestaande, goed werkende participatiemethoden die NP RES heeft geïnventariseerd. Deze timing is noodzakelijk in het licht van het verankeren van zoekgebieden en de vergunningverlening.
- In 2022 is er zicht op de infrastructuur en op waar de regio als eerste aan de slag kan.
- In 2023 zijn de zoekgebieden verankerd in het Omgevingsplan, tenzij gekozen wordt voor het huidig ruimtelijk instrumentarium of een andere route waarbij vergunningen tijdig afgegeven worden.

De monitoring van de operationele doelen vindt plaats in het monitoringsprogramma (zie hoofdstuk 8).

3.3. Activiteiten: Verankering in het omgevingsbeleid

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Dit geldt voor opwek op land, zon op parkeerplaatsen en op/bij infrastructuur. Zon op dak is niet vergunningplichtig en hoeft daarom niet te worden geborgd in omgevingsbeleid.

Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch te borgen. In de partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 (OV NH 2020) zijn de RES'en 1.0 leidend voor wind op land.

Het bevoegd gezag – veelal de gemeente – bepaalt hoe de RES vertaald wordt naar het omgevingsbeleid. Het gaat daarbij zowel om de inpassing van grootschalige energieopwek, als om benodigde ruimte voor de aanpassing van energie-infrastructuur.

Bevoegd gezag	**Huidige Elektriciteitswet**	**Nieuwe Energiewet**
Rijk	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 50 MW	Wind: vanaf 100 MW Zon: vanaf 100 MW
Provincie	Wind: 5-100 MW	Wind: 15-100 MW Zon: 50-100 MW
Gemeente	Wind: minder dan 5 MW Zon: tot 50 MW	Wind: tot 15 MW Zon: tot 50 MW

Tabel: Wie is wanneer bevoegd gezag?

CONCEPT

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat op 1 januari 2025 alle benodigde vergunningen dienen te zijn afgegeven, zodat in 2030 de 35 TWh zon en wind ook operationeel zijn. Decentrale overheden spannen zich tevens in om zo snel als mogelijk planologische zekerheid te bieden aan initiatiefnemers, door de RES te vertalen naar omgevingsbeleid en omgevings- c.q. bestemmingsplannen. Door de partiële herziening OV NH 2020 zijn de RES'en 1.0 al leidend voor wind op land. Daarmee ontstaat ruimte voor gemeenten om plannen voor windenergie mogelijk te maken binnen de vastgestelde zoekgebieden voor wind en wind en zon uit de RES 1.0. Daarnaast is in de RES 1.0 afgesproken dat er voorlopig ruimte blijft voor zonne-energie-initiatieven buiten de vastgestelde zoekgebieden voor zonne-energie uit de RES 1.0. Uiteindelijk worden deze zoekgebieden meegenomen in de RES 2.0, de RES 3.0 en verder. Ook voor inwoners is het belangrijk om duidelijkheid te hebben over het beoogde proces en de tijdslijnen van verankering in het Omgevingsbeleid.

Terugrekenend betekent het dat:

- In 2025 alle benodigde vergunningen zijn afgegeven
- In 2023 alle benodigde vergunningaanvragen voor wind en wind + zon moeten zijn ingediend
- In 2024 alle benodigde vergunningaanvragen voor zon moeten zijn ingediend
- Zoekgebieden in 2022 verankerd dienen te worden in de Omgevingsvisie (onder de Omgevingswet die naar verwachting per 1 juli 2022 in werking treedt) dan wel in de structuurvisie (onder de nu geldende Wet ruimtelijke ordening)
- Op basis van de Omgevingsvisie/structuurvisie stelt de gemeente een Omgevingsplan (onder de Omgevingswet) of bestemmingsplan (onder de Wet ruimtelijke ordening) op. Dit zal eind 2022, begin 2023 gereed moeten zijn.
- Omdat de Omgevingsvisie volgens de Omgevingswet formeel pas in 2024 gereed hoeft te zijn, geldt in die gemeenten waar het voornemen is de Omgevingsvisie in 2024 vast te stellen, dat de zoekgebieden dan dienen te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium, oftewel het bestemmingsplan. Dit zal begin 2023 gereed dienen te zijn.

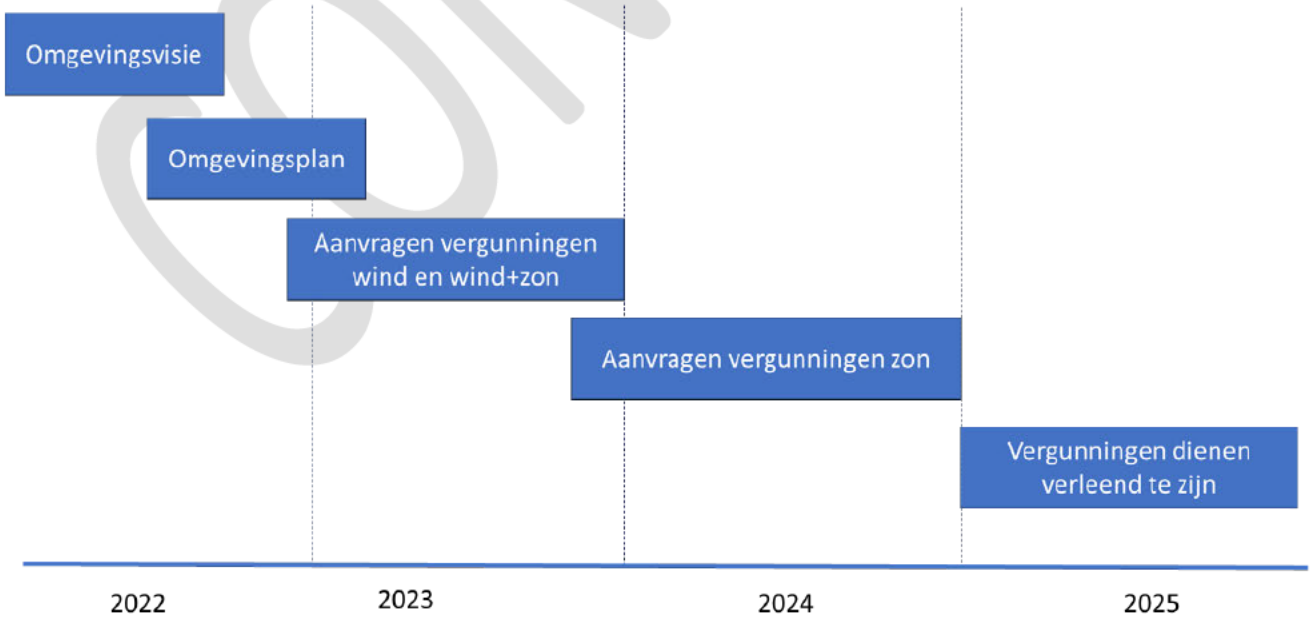

Figuur xx: Overzicht stappen naar vergunningverlening

CONCEPT

De hierboven omschreven stappen beschrijven de “koninklijke route”. Als deze niet haalbaar blijkt te zijn, dan kan ook meteen een omgevingsplan/bestemmingsplan worden opgesteld, zonder voorafgaande visie. Er kunnen zelfs omgevingsvergunningen worden verleend zonder dat er een bestemmingsplan/omgevingsplan is waarin de RES ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt. De voorkeur verdient echter om zo veel als mogelijk de hiervoor omschreven stappen te volgen, ook omdat dit de meeste participatiemomenten oplevert.

Reeds vergunde projecten, buiten de vastgestelde zoekgebieden uit de RES 1.0, blijven doorgang vinden. Deze trajecten zijn vaak al eerder gestart, voor het vaststellen van de RES 1.0.

De verder uitwerking van de zoekgebieden wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan andere omgevingsprocessen en gebiedsopgaven (zoals bodemdaling, stikstof, klimaatadaptatie, ecologie/natuur). De RES programma-organisatie biedt hierin ondersteuning.

3.4. Lokaal eigendom en participatie

In de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en de Omgevingsregeling staan regels over participatie. Als overheden instrumenten van de Omgevingswet vaststellen, zoals het Omgevingsplan, de Omgevingsverordening of een projectbesluit, moeten ze aangeven hoe belanghebbenden betrokken zijn bij de totstandkoming van deze instrumenten en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten ook aangeven hoe ze hun eigen participatiebeleid hebben ingevuld.

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor participatie. Die geeft in zijn vergunningaanvraag aan of en hoe belanghebbenden betrokken zijn. Gemeenten kunnen in hun beleid een inspanningsverplichting opnemen voor een zorgvuldig participatieproces. Van belang is dat gemeenten en provincie hierover in 2022 een besluit nemen.

Daarnaast is in het Klimaatakkoord een streven naar 50% lokaal eigendom afgesproken. Gemeenten kunnen dit niet afdwingen. Het streven kan wel worden opgenomen in lokale beleidskaders. Van belang is dat elke gemeente dit opneemt in haar beleidskaders in 2022, een inspanningsverplichting, zoals geadviseerd in de Leidraad Financiële Participatie, het uitgangspunt is.

In de RES 1.0 is afgesproken dat ook na vaststelling van de RES 1.0 de (boven)regionale samenwerking en afstemming wordt voorgezet. Binnen de RES onderscheiden we drie fasen. 1) Van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur; 2) Van zoekgebieden en locaties naar vergund projecten aan te sluiten op netinfrastructuur; en 3) van vergunde projecten naar gerealiseerd project aangesloten op netinfrastructuur.

De regio kent de volgende typen zoekgebieden:

- Zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van de gemeente vallen -> gemeente is in de lead
- Zoekgebieden die gemeentegrensoverschrijdend zijn -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen -> gemeenten maken afspraken
- Zoekgebieden of clusters van zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen -> gemeenten en provincie maken afspraken, regierol provincie
- Energieregio-overstijgende gebieden

CONCEPT

Voor alle zoekgebieden zullen de tijdslijnen worden afgestemd met de netbeheerder, om elkaar optimaal wederzijds inzicht te kunnen geven. Daarmee kan de planning van opwek en van energie-infrastructuur op elkaar worden afgestemd. Ook de veiligheidsregio wordt vanaf het begin betrokken.

We spreken daarover het volgende af met elkaar:

Fase 1: van ambitie naar verankerde zoekgebieden en locaties in samenhang met netinfrastructuur

- Voor **zoekgebieden die geheel binnen het grondgebied van een gemeente** vallen, zonder effect voor een naburige gemeente, is de gemeente zelf in de lead.
  - Uitgangspunt is zorgvuldige participatie. Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.
  - In Omgevingsvisies is een afweging gemaakt tussen verschillende functies in een gebied. Met de RES is een sectorale afweging gemaakt. De integrale afweging met andere functies moet nog plaats vinden en landen in de Omgevingsvisie en uiteindelijk in de bestemmingsplannen of Omgevingsverordening.
  - Ook zal bekeken worden of een plan-MER noodzakelijk is voor de verdere uitwerking van een zoekgebied naar een projectlocatie.
  - Conform de Omgevingswet dienen gemeenten uiterlijk in 2024 hun Omgevingsvisie gereed te hebben. Sommigen hebben dit traject voor de RES reeds afgerond on der de Wet ruimtelijke ordening in een structuurvisie, de meeste gemeenten nog niet. Belangrijk voor de realisatie van Opwek op land is dat initiatiefnemers tijdig planologische zekerheid hebben. Wachten op de Omgevingsvisie in 2024 is dan te laat. Dat betekent dat in die gevallen, waarin het voornemen is om de Omgevingsvisie in 2024 af te ronden, het zoekgebied dient te worden vastgelegd in het huidig ruimtelijk instrumentarium (bestemmingsplannen). Deze dienen uiterlijk 2023 gereed te zijn.
  - Streven is om de vastlegging in de Omgevingsvisie in 2022 afgerond te hebben.
- **Gemeenten met gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden** of zoekgebieden liggend aan of nabij gemeentegrenzen maken uiterlijk Q2-2022 afspraken met elkaar op de volgende onderdelen:
  - Afstemming van het participatieproces, inclusief financiële participatie. Doel hierbij is dat aanliggende gemeenten van het zoekgebied vroegtijdig hun inwoners kunnen informeren over het participatieproces dat de voor het zoekgebied verantwoordelijke gemeente gaat uitvoeren. Tevens is het belangrijk om duidelijkheid te scheppen, bijvoorbeeld over de mogelijkheid van inwoners van buurgemeenten om financieel deel te nemen in het project. De rol van de provincie verschilt, afhankelijk van het zoekgebied. Zo heeft zij een faciliterende rol bij Holendrecht, bij de A7-A9 juist een regisserende rol.
  - Onderlinge afstemming van de tijdslijnen in het proces van concretisering. Doel daarbij is elkaar vroegtijdig te informeren over welke stappen de gemeente zet bij het verder concretiseren van het zoekgebied.
  - Onderlinge afstemming over de aanpak om te komen tot een plan/project-MER, indien nodig.
  - Samen werken aan het te gebruiken afwegingskader, inclusief aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en –samenhang van het gebied (gebiedsgericht werken) en voor mogelijke andere toekomstige (opvolg-)functies in het betreffende zoekgebied.
  - Afstemming instrument vastleggen zoekgebied, oftewel wordt het vastgelegd in het Omgevingsplan (meest logisch) of via een andere route?

CONCEPT

- **Gemeenten met zoekgebieden die aan een andere gemeente grenzen**, zullen de betreffende gemeenten ten minste informeren over de tijdslijnen, het participatieproces, het afwegingskader dat zij hanteren en de wijze waarop zij het zoekgebied wensen vast te leggen. Zij bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende. Deze afspraken liggen uiterlijk Q2-2022 – en zoveel eerder als mogelijk – vast en maken onderdeel uit van het vast te stellen participatiebeleid. Tevens maken gemeenten afspraken, indien de energie-infrastructuur in omliggende gemeenten aangepast dient te worden. Zij stemmen dan tijdslijnen en proces af.
- **Zoekgebieden die in één landschappelijk gebied liggen** (bovenregionale clusters), worden samen uitgewerkt door gemeenten en provincie. Provincie en gemeenten maken onderlinge afspraken over de aanpak om deze (clusters van) zoekgebieden uit te werken, de doorvertaling van de uitgangspunten naar concrete criteria in de uitwerking, de tijdslijnen en de communicatiemiddelen. Een aantal van deze clusters zijn reeds opgenomen in de RES 1.0 (zie kader). Deze afspraken zijn Q2-2022 gereed. Vanuit haar rol als bewaker van de landschappelijke samenhang heeft de provincie een regierol.
- De provincie ondersteunt gemeenten waar nodig bij zoekgebieden liggend in beschermingsregimes. Gemeenten staan hier in eerste instantie zelf voor aan de lat.
- Voor **Energieregio-overstijgende gebieden** geldt dat samen met relevante overheidspartijen wordt gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking. De timing hiervan verschilt per gebied, maar allen zijn voor gereedkoming van de RES 2.0 (juli 2023) afgerond.

Fase 2: van zoekgebieden naar vergunde projecten aan te sluiten op netinfrastructuur

- In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Zij leggen dit vast in een overeenkomst. Indien passend, zijn de grondeigenaar en indien niet de initiatiefnemer, maar wel betrokken, de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.
- Gemeenten leggen het streven naar 50% lokaal eigendom (NHN: per project) vast in een beleidskader en verschaffen vroegtijdig duidelijkheid aan initiatiefnemers over de gewenste inrichting van het lokaal participatieproces en lokaal eigendom, te weten in 2022. Zodoende kan hier bij de vergunningverlening aan worden getoetst en worden wensen/eisen t.a.v. (financiële) participatie gehandhaafd. In het beleidskader wordt ook rekening gehouden met het geval dat 50% lokaal eigendom niet wordt gehaald. Basis voor het beleidskader is de leidraad financiële participatie van de provincie Noord-Holland.
- In sommige gevallen dient het waterschap ook een vergunning af te geven. In dergelijke gevallen maken waterschap en bevoegd gezag afspraken over de vergunningverlening.

CONCEPT

Programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)

Via het programma OER (Opwek van Energie op Rijksvastgoed) stelt de rijksoverheid haar gronden ter beschikking voor het opwekken van hernieuwbare energie. Decentrale overheden kunnen middels een aanvraag bij de minister een beroep doen op dit aanbod.

Het OER-programma werkt concreet aan het voorbereiden en aan de markt aanbieden van locaties voor de opwekking van hernieuwbare energie. Bij de voorbereiding en uitvoering van de projecten maakt het programma gebruik van een gefaseerde aanpak. Deze bestaat uit een voorverkennings-, verkennings-, planvormings-, realisatie- en exploitatiefase.

De eerste drie fasen hebben betrekking op de mate van voorbereiding van het project. In de realisatiefase vindt de openbare inschrijvingsprocedure plaats en wordt de overeenkomst voor de realisatie van het energiepark gegund. In de exploitatiefase realiseert en exploiteert de winnende marktpartij het energiepark. Bij de voorbereiding wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de locatie en de omgeving. Binnen de verschillende fases is ruimte om maatwerk te leveren om op de project specifieke behoeften in te spelen.

In de RES Noord-Holland Noord is de A9-A22 opgenomen in de voorverkenningsfase.

In de RES Noord-Holland Zuid is de A9-A5 opgenomen in de voorverkenningsfase.

Fase 3: van vergunde projecten naar gerealiseerd projecten aangesloten op netinfrastructuur

- In deze fase maken initiatiefnemer, netbeheerder en omgeving vooral afspraken met elkaar, over het voorkomen van overlast, timing van werkzaamheden en dergelijke. Maar ook de gemeente heeft een rol, bijvoorbeeld het handhaven van de gestelde vergunningseisen of de monitoring van klachten. De gemeente monitort de voortgang in de realisatie.
- Ook brandweer en omgevingsdienst zijn hierbij betrokken, tijdens de melding van de start van een project en voer een controle uit bij de oplevering van een project.

3.5. De rol van de programma-organisatie

In dit geheel heeft de programma-organisatie een ondersteunende rol: het vastleggen van zoekgebieden ligt immers bij de decentrale overheden. De programma-organisatie verzorgt in samenwerking met de Provincie Noord-Holland kennisdeling, zodat gemeenten met projecten in dezelfde fase van elkaar kunnen leren, koppelt partijen aan elkaar en faciliteert zo het komen tot onderlinge afspraken. Verder heeft de programma-organisatie een monitorende rol.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Helderheid provinciale beschermingsregimes	Afhankelijk van zoekgebied	Provincie
	Afspraken gemeente-aangrenzende zoekgebieden	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Afspraken gemeentegrensoverschrijdende zoekgebieden	Q2-2022	Gemeenten, provincie, evt. waterschap
	Afspraken uitwerking bovenregionale clusters	Q2-2022	Provincie, gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden binnen gemeentegrenzen in Omgevingsvisie	Q4-2022	Gemeenten
	Vastleggen participatiebeleid en lokaal eigendom	Q4-2022, of zoveel eerder als mogelijk.	Gemeenten
	Vastleggen zoekgebieden in Omgevingsplan	Q4-2023	Gemeenten
	Energieregio-overstijgende gebieden, zoals Groene Hart en IJsselmeer – gezamenlijke afspraken	Voor 1 juli 2023	Betrokken RES-partijen
	Overeenkomst initiatiefnemer en bevoegd gezag	Fase vergunningverlening	Initiatiefnemer, bevoegd gezag, evt. netbeheerder
	Evt. afspraken waterschap-gemeente, indien waterschap ook vergunningverlener	Fase vergunningverlening	Waterschap, gemeente
	Monitoring voortgang	Fase realisatie	Bevoegd gezag

In de bijlage geven we aan welke ondersteuning de provincie biedt in het verankeren van duurzame energieprojecten in het omgevingsbeleid.

CONCEPT

Grondgebonden hernieuwbare elektriciteit

Windenergie en zonne-energie op land kennen hun eigen traject, waarbij het met name draait om zorgvuldige ruimtelijke inpassing, waarbij geluid en natuur een grote rol spelen, de participatie en het beschikbaar hebben van voldoende netinfrastructuur. Dat laatste is cruciaal voor de realisatie. In de verschillende fasen van verankering en vergunningverlening wordt overlegd met de netbeheerder.

Taskforce Energie-infrastructuur

Het elektriciteitsnetwerk heeft in grote delen van Noord-Holland de maximale capaciteit bereikt.

Liander werkt samen met TenneT op veel plaatsen in Noord-Holland aan uitbreidingen van het elektriciteitsnet, zodat de knelpunten opgelost kunnen worden. Dat kunnen zij niet alleen, de provincie en gemeenten zijn daarbij nodig. Zij kunnen ervoor zorgen dat ruimte voor energie-infrastructuur integraal opgenomen wordt in omgevingsbeleid, waardoor ruimtelijke procedures uiteindelijk sneller kunnen verlopen.

Eind 2020 is de Taskforce Energie-infrastructuur opgericht. Hierin werken Liander, TenneT en de provincie Noord-Holland samen. Als eerste pakt de Taskforce de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet aan. De Taskforce zet zich ervoor in dat deze netuitbreidingen tijdig worden gerealiseerd en onderzoekt, indien nodig, waar deze versneld uitgevoerd kunnen voeren. Daarnaast biedt de Taskforce in de tussentijd waar mogelijk hulp bij innovatieve, slimme netoplossingen die geen extra transportcapaciteit vragen.

De derde activiteit van de Taskforce is prioriteit aanbrengen in de verschillende grote opgaven die impact hebben op de energie-infrastructuur. Door deze grote opgaven te programmeren, kan beter ingeschat worden wat nodig is voor het bouwen van een toekomstig en integraal energiesysteem (2050), waarbij energieopslag, uitwisseling tussen energiedragers, distributie, vraag en productie op elkaar is afgestemd.

Het programmeren en toewerken naar een toekomstbestendig energiesysteem vraagt om het maken van gezamenlijke keuzes in de regio. Gemeenten hebben daarin ook een rol. Vanuit de Taskforce is een plan van aanpak 'programmering energie-infrastructuur' opgesteld, de eerste stap is om deze aanpak in een pilot (in een deelregio) te toetsen en verrijken.

Daarnaast heeft de provincie een eigen Taskforce Energie-infrastructuur opgericht.

Acties voor energie-infrastructuur

Wat	Wie	Wanneer
Totaaloverzicht maken van projecten verzwaring elektriciteitsnet (incl status, planning en bevoegd gezag)	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Ruimte voor energie-infrastructuur opnemen in omgevingsbeleid	Gemeenten, provincie	2022
Afspraken maken over de inzet planologisch juridische instrumenten door provincie (wat, wanneer en waarvoor)	Netbeheerders, provincie, gemeenten	Q1 - 2022
Opstellen plan van aanpak programmeren	Taskforce energieinfra	Q4 - 2021
Uitvoeren en evalueren pilot programmeren	Taskforce energieinfra	Q1/Q2-2022

Tevens speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijl-uitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen. Het RIVM gaat samen met de GGD'en invulling aan geven aan het Expertisepunt. De GGD'en hebben namelijk een belangrijke rol in de kennisduiding, keuze voor, verspreiding en toepassing van de kennisproducten in regionale en lokale praktijk.

De snel gegroeide aandacht voor de gezondheidseffecten van windturbines raakt veel partijen. Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

<u>Zon op dak, parkeerplaatsen en langs infrastructuur: de doelgroepenaanpak</u>

Zon op dak, op parkeerplaatsen en/of langs infrastructuur kent verschillende doelgroepen, elk met eigen knelpunten in de realisatie. Algemeen bezien, vallen de volgende knelpunten te destilleren:

- Onvoldoende financiële prikkels of beperkt budget
- Beperkte kennis en capaciteit
- Beperkte verzekerbaarheid van zonnepanelen
- (Benodigde) dakconstructies en/of versterkingen
- Beperkte financieringsmogelijkheden
- Onvoldoende netcapaciteit

Zaken als kennisdeling over welke aanpak wel en niet werkt, over technologische ontwikkeling (zoals lichtgewicht zonnepanelen), ondersteuning met projectleiders die projecten weten te realiseren en een gezamenlijke lobbyagenda vanuit de regio om de ambities voor zon op dak waar te maken, voor die knelpunten die bovenregionaal spelen, worden vanuit de regio ontwikkeld. Daarbij speelt de programma-organisatie een initiërende en faciliterende rol.

Er zijn per doelgroep ook specifieke knelpunten en kansen. Daarom ontwikkelt de regio een doelgroepenaanpak, gericht op de volgende doelgroepen:

1. Bedrijven
2. Agrarische daken
3. Maatschappelijk vastgoed (inclusief parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van de overheid)
4. Woningcorporaties

CONCEPT

Per doelgroep worden publiek-private afspraken gemaakt tussen decentrale overheden, netbeheerders en marktpartijen, waarin wordt afgesproken hoe samen op te trekken om zon op deze elementen en daarmee het dubbel ruimte gebruik te stimuleren.

Ad 1. Bedrijven

Bij bedrijven kan gebruik worden gemaakt van lokale ondernemersverenigingen en bedrijvenorganisaties, indien aanwezig. Daarmee wordt het mogelijk om voor het gehele bedrijventerrein zon op dak of aanliggende parkeerplaatsen te regelen, of ten minste voor meerdere geïnteresseerde partijen. Door het samen te doen kan een inkoopvoordeel worden behaald. Door per gemeente of per deelregio een vast loket of een vaste accountmanager voor zon op dak te benoemen, is duidelijk voor de bedrijven waar zij terecht kunnen. Veelal wordt dit gecombineerd met een inzet op energiebesparing.

Het betekent inzet op ontzorging: het in kaart brengen van knelpunten en een duidelijke aanpak daarvoor ontwikkelen. Ontzorging kan verschillende vormen aannemen, via de keuze van goede installateurs, evt. extra financieringsbehoefte, hulp bij subsidie-aanvraag, een kwaliteitstoets en jaarlijkse controle en verzekeringstips. Daarbij is tevens aandacht voor overleg met de netbeheerder over de beschikbare netcapaciteit en mogelijke oplossingen. Het ontwikkelbedrijf Noord-Holland-Noord stimuleert en ondersteunt initiatieven op bedrijventerreinen.

De kennis die wordt opgedaan, wordt gedeeld binnen de (deel)regio. Daarmee hoeft niet eenieder het wiel opnieuw uit te vinden.

Gemeenten krijgen tot slot vanaf juli 2022, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de wettelijke mogelijkheid om zon op industriegebouwen te verplichten. De regio pakt dit volgordelijk aan: eerst inzetten op ontzorging en ondersteuning, daarna een verplichting. Een verplichting zal in overleg in de deelregio's ingevoerd worden. Ook hierin kan van elkaar geleerd worden. Noord-Holland-Zuid: Zo voert Amsterdam hier binnenkort een pilot op uit.

Ad 2: Agrarische daken

Het grootste knelpunt bij agrarische daken is de netcapaciteit. Via de Taskforce Energieinfrastructuur werken de netbeheerders en de provincie samen om de geplande netuitbreidingen tijdig te realiseren. Deze netuitbreidingen lossen huidige knelpunten in de capaciteit van het elektriciteitsnet op.

De eerste focus ligt daarom op de netcapaciteitsproblematiek. Er is aandacht voor het project Erf van de Toekomst en matching van vraag en aanbod op het erf, o.a. door elektrificatie van processen. Bij de ontwikkeling van zon op agrarische daken is de netwerkbeheerder vroegtijdig betrokken om teleurstelling van het niet aan kunnen sluiten op het elektriciteitsnetwerk te voorkomen en om inzicht te geven in de mogelijkheden wat wel kan.

Voor agrarische daken zijn verder verschillende subsidies beschikbaar, die helpen om de business case rond te maken.

Ad 3: Maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed dat in handen van gemeenten, provincie of waterschappen is, biedt kansen om te verduurzamen: de overheden gaan hier immers zelf over. Dit geldt in belangrijke mate ook voor

CONCEPT

parkeerplaatsen en infrastructuur in beheer van gemeenten, provincie of rijk. Tegelijkertijd is een belangrijke kwestie duidelijkheid over de toekomst van deze ruimte, denk aan bijvoorbeeld nieuwbouw bij scholen of toekomstig gebruik van parkeerplaatsen. Ook zijn er nog onbeantwoorde vragen, zoals 'hoe om te gaan met gesplitst juridisch en economisch eigendom'. Daarnaast zijn ook hier zaken als dakconstructie, verzekerbaarheid en onderhoudsprogramma's van belang.

Gemeenten, provincie en waterschappen ontwikkelen elk eigen beleid voor hun maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte. Binnen de regio wordt kennis uitgewisseld over de aanpak. Daarnaast maken we gebruik van de expertise van organisaties als Schooldakrevolutie. Tot slot zorgt de regio ervoor dat kennis wordt ontsloten vanuit andere regio's en/of sectoren. Voor zon langs infrastructuur van het rijk werken we samen met Rijkswaterstaat binnen het OER programma.

Ad 4: Woningcorporaties

Woningcorporaties hebben te maken met de verhuurdersheffing en het aardgasvrij maken van hun woningen. Dat beperkt de investeringsgelden, zeker omdat niet alles terugverdiend kan worden via de huur. Het afschaffen van de salderingsregeling werkt daar extra knellend op. Per gemeente zal met woningcorporaties in overleg getreden worden over hun verduurzamingsplannen en de mogelijkheden elkaar te ondersteunen. Samen zullen gemeenten kennis uitwisselen over wat wel en niet werkt.

Rol van de programma-organisatie

De programma-organisatie faciliteert de gesprekken met de verschillende doelgroepen en hun branche-organisaties, om tot een gezamenlijke aanpak te komen. De programma-organisatie ontwikkelt deze samenwerkingsafspraken. Daarnaast ontsluit de programma-organisatie kennis uit de deelregio's, netbeheerders, RES-partijen en de Taskforce Energieinfrastructuur. Tot slot kan de programma-organisatie, maar ook de RES-partijen uit de regio, lobbyen om knelpunten aan te pakken. Programma-organisatie en gemeenten werken hier nauw op samen.

	Wat	Wie	Wanneer
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: bedrijven(terreinen)	Deelregio in samenwerking met gemeenten en ondernemersorganisaties	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: agrarische daken	Regio, in samenwerking met gemeenten en LTO Noord	Q2-2022
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: maatschappelijk vastgoed	Regio, in samenwerking met gemeenten, provincie, sectororganisaties	Q2-2022
	Aanpak maatschappelijk vastgoed	Gemeenten	
	Ontwikkelen doelgroepenaanpak: woningcorporaties	Deelregio	Q2-2022
	Besluit beleid verplichting zon op bedrijvendaken	Gemeenten	Q4-2022
	Uitvoering per doelgroepenaanpak		2022-2025

CONCEPT

4. Regionale Structuur Warmte

Het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving voor 2050 is één van de opgaves uit het Klimaatakkoord. Dit betreft een omslag van aardgas naar duurzame warmtebronnen. De gemeenten zijn de regisseurs van de warmtetransitie. In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op hoe we met de Regionale Structuur Warmte de gemeenten kunnen ondersteunen. Centraal staat dan waar en welke meerwaarde er is voor bovengemeentelijke samenwerking, dit geldt in het bijzonder voor warmtebronnen en de bijbehorende infrastructuur.

De gemeenten hebben, of doen dat binnenkort, Transitievisies Warmte opgesteld. Tijdens het RES-traject is een Regionale Structuur Warmte 1.0 (RSW 1.0) opgesteld in de energieregio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. De RSW 1.0 biedt alleen zicht op theoretische potentie van de warmtebronnen, warmtevraag en bestaande warmte-infrastructuur. Er is nog niet gekeken naar de technische potentie en de koppeling met de warmtevraag.

Bij de uitvoering van de RSW maken we in de eerste plaats een actualisatie van de bovengemeentelijke aspecten van de warmtetransitie. Dit op basis van een analyse van de Transitievisies Warmte. In de tweede plaats maken we een analyse van wat de kansen en risico's zijn voor de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur. Hierbij gaan we ook in op de relatie met het energiesysteem, leefomgeving en maatschappelijke betrokkenheid. In de derde plaats werken we routes uit om tot de inzet van bovengemeentelijke warmtebronnen en de daarbij behorende infrastructuur te komen.[1] Ten behoeve van deze activiteiten richten we ook de governance van warmte in relatie tot de RES anders in.

4.1. Opgave

In het grootste deel van de energieregio Noord-Holland Noord wordt er ingezet op kleinere, lokale warmtebronnen. Een uitzondering hierop is de regio Alkmaar. In Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk en Heiloo wordt namelijk actief gekeken naar de mogelijkheden van het uitbreiden van het bestaande warmtenet van HVC. Daarnaast wordt er in Hoorn gewerkt aan een nieuw warmtenet in de wijk Kersenboogerd, waarbij onderzocht wordt of het net in de toekomst uitgebreid kan worden naar omliggende wijken. Zo wordt op termijn voldoende schaal bereikt om geothermie als bron mogelijk te maken. Tot die tijd zet Hoorn in op kleinschaliger lokale warmtebronnen, zoals aquathermie. Verder wordt onderzocht of het warmtenet van Agriport A7 uitgebreid kan worden richting een aantal wijken in de kern Medemblik.

In de regio Noord-Holland Zuid zijn al enkele (bovengemeentelijke) warmtenetten aanwezig, bijvoorbeeld in de regio Amsterdam dat door loopt naar Almere. Daarnaast zijn er lokale warmtenetten in onder meer Purmerend, Zaanstad en Amstelveen. Ook zijn er projecten in ontwikkeling, zoals in Haarlem Bovengemeentelijke warmtebronnen zijn bronnen die voor een aantal gemeenten of deelregio's relevant kunnen zijn. In de RSW 1.0 zijn vastgesteld: geothermie, aquathermie, verbranding

[1] Meer toelichting op deze stappen in het Werkblad Handreiking RES 2.0 (publicatie volgt in november dit jaar).

CONCEPT

van vaste biogrondstoffen, restwarmte uit de industrie, afvalverbrandingsinstallaties en datacenters en hernieuwbaar gas (groen gas en waterstofgas als energiedrager). De potentie van deze warmtebronnen voor de energieregio moet nog verder verkend worden.

4.2. Operationele doelen

Warmtevraag
Met warmtevraag wordt bedoeld: de vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater. Deze vraag komt vanuit woningen en gebouwen, landbouw (met name glastuinbouw) en de industrie. De RSW richt zich qua vraag primair op de gebouwde omgeving.

Noord-Holland (regio's noord en zuid)	
Doel	**Tussendoel**
Duurzame invulling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving voor Noord-Holland Noord in 2050	260.000 aardgasvrij in 2030 (20% woningvoorraad)
In de figuren 2 en 3 wordt de warmtevraag in NHN resp. NHZ weer gegeven.	

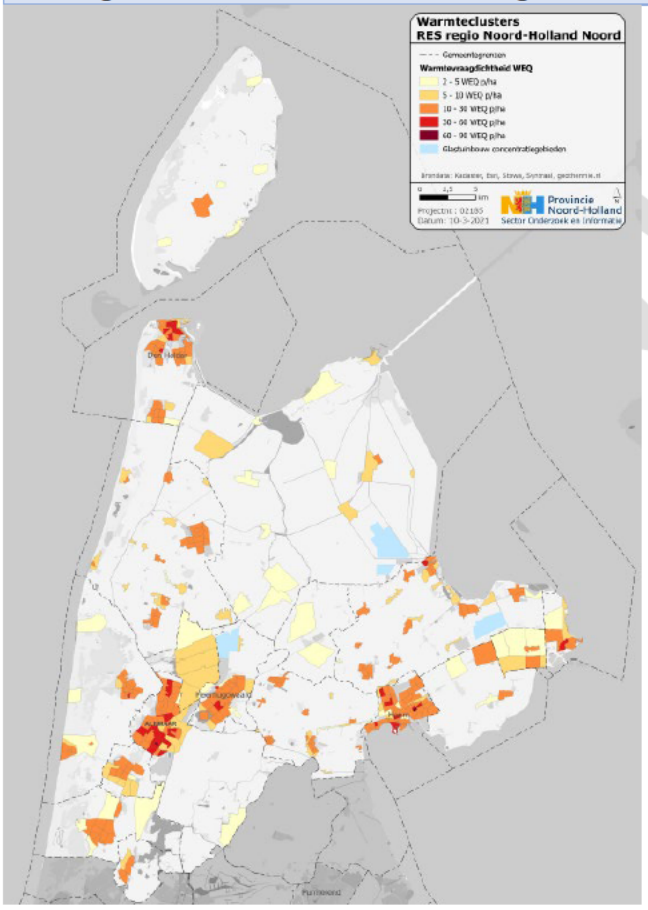

Figuur 2: Warmtevraag Noord Holland Noord gebouwde omgeving

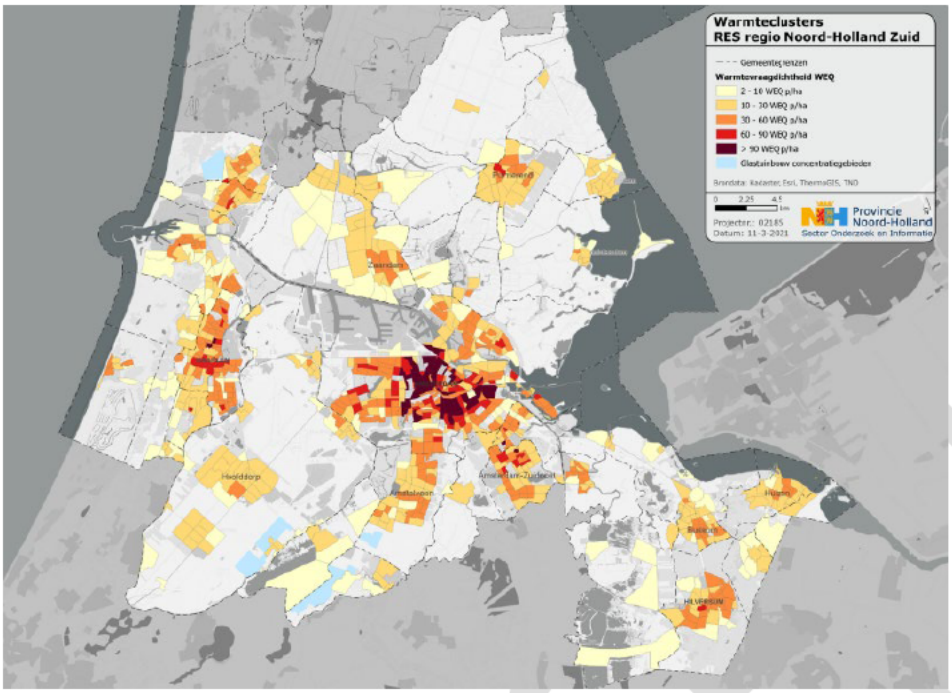

Figuur 3. Warmtevraag Noord-Holland Zuid gebouwde omgeving

4.3. Activiteiten

Concreet laten de doelstellingen zich vertalen naar de volgende acties:

	Wat	Wanneer	Wie
	Actualisatie van vraag en aanbod warmte op basis van Transitievisies Warmte	2021	Gemeenten, hierbij ondersteund door SpDE.
	Inventarisatie kansen en risico's bovengemeentelijke warmtebronnen en daarbij behorende infrastructuur (korte en lange termijn).	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma-organisatie
	Voor NHZ de inrichting van een nieuwe governance structuur	2022	MRA en warmteteam provincie in samenwerking met RES-programma
	Per deelregio wordt verkend of een warmteregisseur aangesteld dient te worden.	2022– 2022	Deelregio's, indien gewenst met ondersteuning vanuit warmteteam provincie.
	In kaart brengen of samenwerkingsafspraken wenselijk zijn omtrent regionale warmtenetten. Een intentieverklaring kan hiervoor ingezet worden.	2022 - 2030	Warmteregio's: Warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties en lokale overheden.

	Onderzoek naar de aanwezigheid van geschikte aardlagen Noord-Holland Zuid	Q1 2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Aanvullend onderzoek naar kostbare proefboringen. Aan de hand van die onderzoeken is definitief vast te stellen welke bovengrondse locaties ook ondergronds geschikt zijn voor aardwarmte.	2022	Warmteteam provincie in samenwerking met MRA.
	Afstemming omgevingspartijen t.a.v. geothermie boringen	2022- 2030	Gemeenten, provincies, warmtebedrijven, natuur- en milieuorganisaties en drinkwaterbedrijven
	Randvoorwaarden voor het gebruik van de Waterleiding Rijn-Kennemerland (WRK) als warmtebron vaststellen.	2022	WRK-directie in samenwerking met gemeenten
	Gesprek en evt. afspraken tussen warmtenet Amsterdam West Noord en Haarlemmermeer en Zaanstad t.a.v. potentie in de TvW	2022	Warmteregio: Warmtenet Amsterdam West Noord, Haarlemmermeer en Zaanstad
	Afstemming met buurprovincies Zuid-Holland en Flevoland over de RSW, over warmtebronnen- en/of infrastructuur die provincie-overschrijdend zijn.	2022– 2030	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
	Afstemming met provincie Flevoland over verduurzaming van warmtenet Vattenfall in regio Amsterdam.	2022 – 2030	Provincie Noord-Holland, Flevoland en MRA.
	Uitvoering Samenwerkingsovereenkomst provincies, gemeenten en warmtebedrijven voor geothermie	2022 - 2025	MRA, provincies, gemeenten en warmtebedrijven
	Bod en de voorwaarden voor het benutten van restwarmte op te nemen in de CES en de relatie met de RSW en de Transitievisies Warmte	2022	Bestuursplatform NZKG en gemeenten
	Uitwerking gezamenlijk beleid voor gebruik van restwarmte van datacenters.	2022	Provincie Noord-Holland , de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Almere, Haarlem en Haarlemmermeer, evt. aansluiting andere gemeenten
	Standpuntbepaling warmtenet	Q1 2022	Provincie Noord-Holland in samenwerking met gemeenten, VNG en IPO.

	Vanuit de provincie Noord-Holland ondersteunt het Servicepunt Duurzame Energie gemeenten en andere organisaties in Noord-Holland bij de energietransitie in de gebouwde omgeving.	2021 – 2024	Servicepunt Duurzame Energie

4.4. De rol van de programmaorganisatie

NHZ: Nieuwe governance structuur

Voor de warmtetransitie in NHZ wordt een nieuwe governance structuur ingericht die ontstaat door het samenvoegen van de RSW, het Warmte Koude Programma MRA en de provinciale warmtetransitie instrumenten. De kern hiervan is:

- Voor iedere 'logische warmteregio' (dat is een regio waarbij de gemeenten iets met elkaar hebben qua warmte, bijv. omdat ze op een gezamenlijk warmtenet zitten, of rond een grote warmtebron) wordt een werkgroep ingericht. De werkgroepen zijn gericht op de uitvoering van de warmtetransitie in een warmteregio. In die werkgroep nemen uitsluitend partijen deel die relevant zijn voor uitvoeringsfase van de warmtetransitie. Hierbij kan worden gedacht aan ambtelijke vertegenwoordigers vanuit de gemeenten binnen de warmteregio , de provincie, warmtebedrijven, waterschappen, woningcorporaties, eigenaren van warmtebronnen etc.
- Iedere deelregio wijst zelf een trekker/warmteregisseur aan die optreedt vanuit of namens een MRA-overheid. Deze bereidt de werkgroep in de regio voor en stuurt deze aan.
- De warmteregisseurs uit de verschillende deelregio's stemmen periodiek met elkaar af waarbij het zowel gaat om het zoeken van aansluiting waar dat nodig en wenselijk is, als om het bespreken van bijv. gezamenlijke acties richting het rijk of het voorbereiden van stuurgroepen op provinciaal niveau. Eén van de warmteregisseurs heeft daarbij een speciale rol en combineert zijn/haar taak in de eigen deelregio, met taken op het niveau van de regio als geheel.
- Op regionaal niveau (provincie NH) komt er een 'kleine stuurgroep' met daarin van iedere deelregio een vertegenwoordigend portefeuillehouder vanuit de gemeenten, provincie en waterschappen. Deze 'kleine stuurgroep' gaat over het proces, niet over de inhoud en wordt met een zekere regelmaat georganiseerd. Advies is om voor de kleine stuurgroep gebruik te maken van de bestaande RES stuurgroep (uit te breiden met mogelijk de woningbouwcoöperaties). Belangrijk hierbij is wel dat de vertegenwoordigend portefeuillehouder ook daadwerkelijk vooruitgeschoven kan zijn om op dit onderwerp op proces te sturen.
- Er komt daarnaast een 'grote stuurgroep' met publieke en private partijen. De stuurgroep wordt geïnformeerd over de voortgang van de warmtetransitie in de warmteregio's en stelt op basis van de voortgang vast of we met elkaar nog op de goede weg zitten. Het gaat in de stuurgroep vooral om de inhoudelijke afstemming tussen partijen. De private partijen hebben in deze stuurgroep de rol van inhoudelijk adviseur en doen niet mee met de besluitvorming. De publieke partijen in de stuurgroep nemen de besluiten. Ook hierbij wordt geadviseerd om aan te sluiten bij de bestaande RES-organisatie.
- Het voorzitterschap van de grote stuurgroep wordt ingevuld door één van de bestuurlijke deelnemers op voordracht van de stuurgroep. Hij/zij is technisch voorzitter en bereidt de

CONCEPT

stuurgroep voor in samenspraak met de warmteregisseur met een speciale rol. De voorzitter van de kleine stuurgroep is bij voorkeur ook de voorzitter van de grote stuurgroep.

Voor NHN volstaat voor warmte de al bestaande governance structuur.

CONCEPT

5. Participatie en communicatie

5.1. Opgave

In de RES Noord-Holland Noord en Zuid zijn de zoekgebieden vastgesteld. In het hierop volgende proces, van zoekgebied naar omgevingsbeleid en vergunning is de gemeente, samen met de initiatiefnemers, aan zet om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen en realisatie van zon- en windprojecten. Iedere gemeente geeft hier op zijn eigen manier invulling aan. De gemeente borgt de samenhang tussen initiatieven door kaders vast te stellen op gebied van ruimtelijke kwaliteit, participatie en lokaal eigenaarschap.

Participatie en communicatie zijn onlosmakelijk verbonden, daarom worden in dit hoofdstuk aanbevelingen geformuleerd zowel over participatie en communicatie voor energieprojecten, voor het opstellen van de RES 2.0 als voor de publiekscommunicatie over de energietransitie.

5.2. Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet. Hierin bepalen overheden zelf hoe ze hun participatiebeleid vormgeven. De participatieladder helpt bij de invulling van de participatie op projectniveau. De participatieladder onderscheidt van laag naar hoog de volgende treden: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en zelf laten organiseren. Bij de hoogste trede nemen inwoners (of ondernemers) zelf het initiatief, de gemeente haakt aan en faciliteert het inwonersinitiatief. Concreet betekent dit dat gemeenten bij het ingaan van het traject van verankering in Omgevingsbeleid kaders voor procesparticipatie vastleggen. Zij doen datzelfde voor projectparticipatie, bij de vergunningverlening. De provincie kan financieel ondersteunen bij realisatie van de procesparticipatie. De gemeente of provincie zullen de initiatiefnemer controleren op het naleven van de kaders. Het NP RES heeft een Werkblad Participatie[2] opgesteld met handvatten voor het organiseren van participatie op weg naar RES 2.0 om hierbij te helpen. In een zorgvuldig participatieproces staan de volgende gedeelde waarden centraal:

- **Inclusieve toegang**: eenieder moet kunnen deelnemen en op elk moment kunnen instappen. Dat betekent dat er voldoende tijd en budget moet zijn om vroegtijdig, met herhaling en diverse middelen te informeren en te betrekken.
- Daarbij is **transparantie** het sleutelwoord: duidelijkheid over het doel van de participatie, de rolverdeling, de participatieruimte en het te volgen proces.
- **Doel** en intensiteit van de participatie goed bepalen met elkaar, per doelgroep. De participatieladder kan daarbij helpen.
- Een belangrijk element is **wederkerigheid**: het moet voor inwoners iets opleveren om mee te doen aan een participatietraject
- Bereiken van een **gelijk speelveld**
- **Compleet beeld** van de diverse groepen: in navolging van het principe dat 'eenieder' toegang moet hebben tot informatie en tot het 'deelnemen' aan het proces, doet de opsteller/uitvoerder van het participatieproces moeite om die toegang gelijk te maken en van alle diverse groepen input op te halen.

[2] Voor een meer uitgebreide toelichting heeft NP RES de website Energieparticipatie ingericht.

Financiële participatie en lokaal eigendom

Lokaal eigendom in energieprojecten draagt bij aan een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten van de energietransitie. In Noord-Holland zetten overheden en partijen zich in om per project te streven naar minimaal 50 procent lokaal eigendom per project. Een beleidskader kan hierbij zowel initiatiefnemers als de omgeving helpen. Daarnaast streven overheden ernaar hun grond en (de daken van hun) vastgoed die niet (volledig) ingezet hoeven te worden voor de opwekking van energie voor de eigen bedrijfsprocessen of andere opgaven, beschikbaar te stellen voor lokale initiatieven. Locaties waar geen aantrekkelijke businesscase is blijft de overheid in de lead.

Om gemeenten te ondersteunen bij het inrichten van lokaal eigendom en financiële participatie is een leidraad opgesteld. Op basis van de fases van initiatief tot vergunning worden de mogelijkheden om te sturen geschetst. De provincie kan de gemeenten hierin (financieel) ondersteunen.

Financiële participatie
Financiële participatie is een breed begrip, en bestaat uit de investering van de omgeving in het project en/of het ervaren van de voordelen van de opbrengsten van het duurzame opwekproject door de omgeving. Momenteel wordt een Handreiking financiële participatie opgesteld (Is nog niet gereed, dus link volgt nog) Hieronder worden de verschillende vormen uiteengezet.

Lokaal eigendom
Bij lokaal eigendom investeert de omgeving, en draagt de omgeving risico. Omwonenden krijgen de kans om financieel te participeren. Ben je eigenaar, dan heb je ook zeggenschap, anders gaat het om een andere vorm van financiële participatie. Door de Participatiecoalitie Noord-Holland is een Handreiking Lokaal eigendom in de praktijk opgesteld met tips en voorbeelden voor gemeenten.

Financiële deelneming
Bij financiële deelneming wordt geparticipeerd in een project zonder zeggenschap.

Omgevingsregeling
Bij een omgevingsregeling ontvangt de omgeving (individueel of collectief) een afdracht uit het project. De omgeving heeft dan geen zeggenschap, wel is er sprake van financiële participatie. Er is wel zeggenschap over de besteding vanuit de omgevingsregeling.

5.3. Communicatie

Procescommunicatie

In de communicatie naar inwoners en belanghebbenden zullen we veel aandacht besteden aan inzicht in het besluitvormingsproces. Het is bijvoorbeeld van belang om aan bewoners uit te leggen dat de uit te werken zoekgebieden uit RES en al eerdere vergunde projecten in realisatie parallel kunnen oplopen, ook als die projecten buiten de zoekgebieden vallen. Immers, ze voldoen aan het bestaande bestemmingsplan.

Naast de communicatie over de uitvoering van de RES 1.0, zullen we ook mede-overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties actief en

CONCEPT

inhoudelijk meenemen in het proces naar RES 2.0. We organiseren regionale en lokale bijeenkomsten, waarin ook eventuele reflecties, alternatieve plannen en visies van de deelnemers worden meegenomen in de uitwerking, 'route', naar de RES 2.0. We zullen hierbij ook actief jongeren betrekken.

Publiekscommunicatie

Het verhaal dat we tot nu toe over de RES vertellen gaat over de energietransitie en de opgave uit het Klimaatakkoord om de CO2-uitstoot te reduceren. Dit verhaal komt niet altijd aan bij uiteenlopende doelgroepen. Zeker niet bij mensen die zich zorgen maken over onder meer de schade en hinder van windturbines en zonneweides met betrekking tot onze leefomgeving en gezondheid. Wat biedt de energietransitie nog meer aan mogelijkheden en kansen, ook op lokaal niveau? Hoe kan de energietransitie ontwikkelingen in gang zetten, die steden, dorpen, wijken, bedrijven, verenigingen sterker en leuker maakt? Dit verhaal hebben we samen met gemeenten, bedrijven, belangenorganisaties en deskundigen en creatieven uit de provincie gemaakt. We zijn op zoek gegaan naar een nieuw narratief voor de RES en de energietransitie. Een verhaallijn zonder loze woorden of vergezichten, eerlijk, met aansprekende projecten uit onze omgeving en een duidelijke handelingsperspectief.

Na gesprekken met 15 onafhankelijke deskundigen, consultatie van de werkgroepen XXL, communicatieadviseurs en de uitvoeringstafel publiekscommunicatie, zijn de volgende voorlopige thema's geïnventariseerd. Deze thema's worden in een tweetal 'labs' verwerkt in een nieuw narratief.

- Vertel het verhaal vanuit het collectief: Samen krijgen we het voor elkaar. Samen zijn we in staat om grote uitdagingen tot een goed einde te brengen.
- Redeneer vanuit de onvermijdbaarheid van de verandering van het energiesysteem en energievoorziening.
- Stel consequenties voor gemeenten en bewoners centraal. Breng het dichtbij. Maak duidelijk wat de lokale voor- en nadelen zijn, help bestuurders en volksvertegenwoordigers om moeilijke keuzes die nu gemaakt moeten worden te verantwoorden.
- Focus op de sociale aspecten van de energietransitie.

Eind 2021 is het nieuwe narratief uitgebracht, samen met een toolkit over de energietransitie die hiervoor ingezet kan worden door de programmaorganisatie, samen met gemeenten, provincies, waterschappen en stakeholders.

5.4. Evaluatie participatie en communicatie

Per energieregio is een evaluatie uitgevoerd naar de participatie en communicatie tijdens het proces voor de totstandkoming van de RES 1.0. Op basis van de uitkomsten worden aanbevelingen geformuleerd. In acitiviteiten meer link naar uitvoeringstafels en moet veel concreter.

5.5. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
Fase: van zoekgebied naar vergunning			
	Streven naar een continue, open dialoog tussen overheden, netbeheerders, maatschappelijke	Q1 2022 - 2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen

CONCEPT

	organisaties, ondernemers, inwoners en energiecoöperaties, en verkennen hoe dit vormgegeven kan worden.		
	Gemeenten borgen de RES in het omgevingsinstrumentarium. Dit is wederom een moment voor participatie (bij beleidsvorming) en inspraak (bij besluitvorming). Op de website energieparticipatie van het NP RES worden diverse vormen, randvoorwaarden en uitgangspunten en een introductie op alle beschikbare participatietools uiteengezet.	2022-2025	Gemeente
	Gemeenten kunnen een participatiebeleid opstellen[3]		Gemeente
	Gemeenten communiceren via hun eigen middelen met inwoners over het beoogde proces, de wijze van participatie en de beoogde tijdslijnen.	2022	Gemeenten
	Gemeenten bieden gelegenheid aan belanghebbenden uit de aangrenzende gemeente om in te spreken en maken afspraken met de betreffende gemeente over de communicatie naar deze belanghebbende.	2022	Gemeenten
	Bij grotere projecten waar de provincie bevoegd gezag is, werkt de provincie samen met de gemeente in het participatieproces	2022 - 2030	Provincie en gemeente
	Initiatiefnemer stelt participatieplan op.	2022-2030	Initiatiefnemer
	Gemeente beoordeelt participatieplan.	2022-2030	Gemeente

[3] Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar waarschijnlijkheid juli 2022, is het opstellen van participatiebeleid door de gemeente verplicht

	In de vergunningsfase maken initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente – afspraken met elkaar over het te doorlopen proces, de beoogde tijdslijnen, de inrichting van de participatie en lokaal eigendom. Een samenwerkingsovereenkomst kan opgesteld nemen om dit vast te leggen. Indien passend, zijn de grondeigenaar en de energiecoöperatie ook ondertekenaar van deze overeenkomst.	2023 - 2030	Initiatiefnemer en bevoegd gezag – veelal de gemeente
	Om inwoners te informeren en te betrekken wordt aan gemeenten een aantal communicatiemiddelen- en instrumenten aangereikt die bijdragen aan transparantie en inhoudelijke consistentie. Het gaat hier om de RES-viewer, feiten en cijfers (zie werkblad participatie, handreiking NPRES).	2022-2030	Programmaorganisatie RES samen met gemeenten/provincie/waterschappen
	De provincie houdt de samenhang tussen aanpak participatie deelregio's, energieregio's en aangrenzende provincies in de gaten	2022 - 2030	Provincie Noord-Holland
	Opstellen van een leidraad financiële participatie.	Q4- 2021	Programmaorganisastie samen met provincie
	Afstemming/samenwerking met de netwerkbedrijven, energiecoöperaties, natuurorganisaties, het bedrijfsleven, agrariërs en onderwijsinstellingen over de uitvoering van de RES.	2022 – 2030	Programmaorganisatie RES initieert
	De Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties in de regio helpen bij participatietrajecten.	2022- 2030	Participatiecoalitie Noord-Holland en de energiecoöperaties

6. Kennisdeling

De energietransitie is groot en complex en kennis hierover is volop in ontwikkeling. Nu we in de uitvoeringsfase zitten wordt de RES concreet. Ook al is veel onduidelijk, we moeten wel stappen zetten. In zoekgebieden worden lokaal projecten ontwikkeld en gerealiseerd en wordt in samenspraak met de omgeving gekeken hoe dit het beste vormgegeven kan worden. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarbij het van belang is kennis te delen

Kennis over de energietransitie speelt breed; de verduurzaming van het bedrijfsleven en de industrie, de agrarische sector en de mobiliteit zijn verbonden aan de RES. Het vraagt een brede blik op onder meer de infrastructuur en om verbinding met het onderwijs, de arbeidsmarkt en het stimuleren van veelbelovende innovaties.

6.1. Opgave

Ten behoeve van een inventarisatie van relevante onderwerpen is gesproken met professionele betrokkenen van het RES-proces: ambtenaren, bedrijven, ontwikkelaars, agrariërs, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties etc. Daarnaast is tijdens de uitvoeringstafel kennisdeling deze inventarisatie aangevuld. Ook is in deze tafel opgehaald wat geschikte vormen voor kennisdeling zijn.

Met kennispartners RVO, Nationaal Programma RES, SPDE, Participatiecoalitie, Ontwikkelingsbedrijf NHN wordt gewerkt aan een gezamenlijke RES Kennisagenda waar niet alleen RES partners maar ook (georganiseerde)bewoners kennis kunnen halen en brengen. In de Kennisagenda wordt ingegaan op de verschillende doelgroepen waar de kennis voor bedoeld is, denk hierbij aan gemeenten, inwoners, energiecorporaties- en de afzenders van de informatie zoals kennisinstellingen, veiligheidsregio's, provincie, Programmaorganisatie RES en Servicepunt Duurzame Energie. Daarnaast wordt de vorm van kennisdeling ook toegelicht, variërend van lezingenseries tot excursies. Hieronder een eerste inventarisatie aan onderwerpen:

Onderwerp	toelichting
Zon	
Technische aspecten realisatie zone-energie	Op het gebied van 'hoe ga je om met de ondergrond', 'wat stimuleert biodiversiteit', 'hoe regel je de verzekering' etc.
Modellen/stappenplannen voor 'nieuwe' ontwikkelingen	Bijvoorbeeld ten aanzien van zon op parkeerplaatsen. Dit kan gaan over waar financieel op gelet moet worden.
Natuurinclusieve zonneparken	incl. risico onkruid e.d. Bijvoorbeeld via een enquête
Goede ruimtelijke inrichting zon	Bijvoorbeeld schittering voor de buren
Opwek op land	
Eisen en kwaliteitswensen die aan projecten gesteld worden	Gedeeld inzicht creeëren in de randvoorwaarden die aan projecten gesteld moeten worden en worden (t.a.v. bijv biodiversiteit, vogelbescherming)
Energiebesparingsmogelijkheden	Het lijkt laaghangend fruit maar toch lukt het niet altijd.
Instrumentenkoffer duurzame opwerk projecten	'Stok en wortel': Hoe faciliteer je als overheid dat initiatieven ontstaan maar ook eventuele beleidskaders waar initiatieven aan moeten voldoen.
Decentrale opwek	
Warmte	
Innovaties	Bijvoorbeeld warmteopslag

CONCEPT

Warmte	Financiering, financiële risico's in de energietransitie, vollooprisico, houdbaarheid op de lange termijn/ontwerpvragen
Participatie en financiele participatie	
Burgerinitiatieven	Hoe (burger)initiatieven te organiseren en te begeleiden?
Energiecorporaties	Financiële mogelijkheden
Burgerberaad	Zorg dat deelname voor ieder mogelijk is, dat het overal (binnen RES) over mag gaan, maak duidelijke afspraken over bevoegdheid bb/wat ga je met input doen.
Financiële participatie (waaronder enquête)	
Algemeen	
Implicaties Omgevingswet & energietransitie	.
Inzicht in uitvoering van de energietransitie	Welke stappen zijn er te zetten, welk toekomstbeeld gehanteerd?
RES proces	Transparant proces; welke mijlpalen komende twee jaar; welke overheidslaag daar rol/bevoegd gezag in. Wanneer bewoners en belanghebbenden een rol. Wie bepaalt wat in the end
Inrichting effectieve subsidieregelingen	(ook voor hoog risico)
Energiecoaches blijvend opleiden op nieuwe ontwikkelingen	
Bouwstenen: energieomgeving van de toekomst	
Veiligheid	Gaat niet alleen om e.v. maar ook veiligheid irt energie-infra en innovatieve technieken als waterstof.
Energienetwerk	We gaan toe naar decentrale opwek. De wens is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Op piekmomenten is er te veel stroom en die brengt dan vervolgens weinig rendement. Er zijn slimme combinaties mogelijk van zon en wind. Opslag wordt steeds meer een noodzaak. Kortom: veel nieuwe onderwerpen waarvan de kennis bij initiatiefnemers of dat nu inwoners, bedrijven, energie coöperaties etc. zijn nog niet voldoende aanwezig is en bovendien is er nog veel innovatie en ontwikkeling.

Nationale kennis(producten), bijvoorbeeld vanuit het NP RES, Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW), Netwerk Aquathermie (NAT) gebruikt worden en hoeven dus niet in de energieregio zelf gecreëerd te worden. Ook moet gekeken worden naar de Topsector Energie. TKI Urban Energy zet in op innovaties voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem

in de gebouwde omgeving en deelt kennis via haar Kennisbank. Het wiel hoeft dus niet opnieuw uitgevonden te worden. Daarom is het van belang dat de kennisagenda goed afgestemd wordt met de kennis die vanuit deze kanalen gedeeld wordt. Daarnaast wordt de energieregio ondersteund door het NP RES, die een expertpool beschikbaar stelt.

6.2. Operationele doelen

Doelstelling	Operationele doelen
Een up-to-date kennisbasis tussen RES partijen en met inwoners	In Q1 2022 kennisprogramma voor de vastgestelde onderwerpen. De lijst met onderwerpen wordt jaarlijks herijkt.

6.3. Activiteiten

	Wat	Wanneer	Wie
	RES-kennispartners stellen samen een kennisprogramma RES op	Q1 2022	RES; NP RES, RVO, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Participatiecoalitie en Servicepunt duurzame energie
	Verkenning goede mix communicatiemiddelen - Digitaal, bijv via webinars. De websites RES'en als bibliotheek/platform en links naar sites als hieropgewekt.nl moeten beschikbaar blijven. Zorg ook dat informatie goed gevonden kan worden op de website - Ook 'offline' via een dagblad, de wijk in en op excursie/op locatie in gesprek - Hou voor inwoners rekening met mensen die geen tools daarvoor hebben en/of anderstalig zijn. - Liefst in de vorm van stappenplannen/ aanpakken/ praktische tips.	Q1 2022	Programma-organisatie RES initieert en levert t.a.v. kennisprogramma RES
	Verkenning kennisdeling vanuit private partijen (garantiefondsen, Invest-NL, banken)	2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Inventariseren en delen van voorbeelden waar het goed loopt.	2022	Programma-organisatie RES en provincie in

			samenwerking met warmtebedrijven, netbeheerders, woningbouwcorporaties, grote afnemers van warmte, en lokale overheden.
	Inventariseren en up to date zijn van kennis(producten) vanuit TKI Urban Energy, het NP RES, het Expertise Centrum Warmte (ECW), het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en het Netwerk Aquathermie (NAT).	2022-2025	Programma-organisatie RES initieert.

CONCEPT

7. Overige onderwerpen

7.1. Innovatie

7.1.1. Opgave

NHZ:

Overheden jagen initiatieven en innovaties aan. Daarbij gaat het niet alleen om technische, maar ook om sociale en ruimtelijke innovaties. Design challenges zijn geïdentificeerd als een krachtig instrument om innovaties aan te jagen. In het werkprogramma Warmte geven we speciale aandacht aan innovaties en het verspreiden van kennis hierover. Kortom, innovaties komen op vele fronten terug in de RES. In afstemming met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij werkt de regio aan een innovatieagenda. Een voorstel hiertoe zal in Q1-2022 worden gepresenteerd.

NHN:

Het innovatieprogramma Noord-Holland-Noord wordt ontwikkeld door het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord in nauwe samenwerking met de New Energy Coalition.

In het innovatieprogramma NHN wordt ingezet op:

- waterstofprogramma met Den Helder, Wieringermeer en Alkmaar als concentratiegebieden;
- groengasprogramma rondom het InVesta-cluster in Alkmaar;
- verduurzaming van bedrijventerreinen, gericht op de ontwikkeling van slimme netten;
- verduurzaming in de agrarische sector;
- warmte.

De programma-organisatie onderhoudt nauw contact met het Innovatieprogramma. Samen zorgen zij dat relevante uitkomsten worden gedeeld met de betrokken RES-partijen.

7.1.2. Activiteiten

Op deze actielijnen worden in Noord-Holland de geleerde lessen uitgewisseld en van elkaar geleerd. Afgesproken is immers om op basis van de nieuwste inzichten te werken. Dat gebeurt op een structurele basis. Belangrijk is dat stakeholders, die andere inzichten en perspectieven bieden, hierbij betrokken worden. Denk bijvoorbeeld aan het inzicht dat een netbeheerder kan bieden in slimme oplossingen om de netcapaciteitsproblematiek te verzwachten.

De kennisagenda biedt hiervoor een belangrijke basis. Middels de kennisagenda worden ontwikkelingen gedeeld in de regio, zowel technologisch als sociaal. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis van externe partijen.

Veel van de andere ontwikkelingen uit het innovatieprogramma (NHN) lopen al. De geleerde lessen hieruit worden meegenomen naar de Ergieregio.

CONCEPT

	Wat	Wanneer	Wie
	Ontwikkelen innovatie-agenda	Q1-2022	Programma-organisatie RES, ROM
	Delen uitkomsten Innovatieprogramma/Innovatieagenda	Continu	Programmaorganisatie i.o.m. uitvoerders innovatie-agenda/innovatieprogramma

7.2. Arbeidsmarkt en scholing

7.2.1. Opgave

Doelstelling: Inzetten voor voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken

NHZ:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden met voldoende arbeidskrachten die over de juiste vaardigheden beschikken. Dit betreft het opleiden en trainen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook begeleiding van werk naar werk.

Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente en vragen ook op regionaal niveau om samenwerking met werknemers- en werkgeversorganisaties. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en lokale en regionale overheden, vraagt om middelen die vormgeven aan die samenwerking. In Noord-Holland gebeurt dit onder andere via de Human Capital Agenda Klimaatopgave (HCAK).

NHN:

De energietransitie kan alleen gerealiseerd worden als er voldoende gekwalifceerde arbeidskrachten beschikbaar zijn. Ingeschat wordt dat dit in Nederland rond de 100.000 banen betreft, nieuwe en bestaande. Dit is een opgave voor het onderwijs op het gebied van scholing, maar ook voor bij- en omscholing. De energietransitie per saldo zal leiden tot:

- een toenemende vraag naar technisch geschoold personeel;
- verschuivingen van arbeidskrachten tussen en binnen sectoren;
- verschuivingen in de gevraagde kennis en vaardigheden.

Het grootste deel betreft banen in de installatietechniek (elektrisch) en bouw. Dat gaat niet vanzelf. De energietransitie wordt alleen mogelijk als er een interventie komt op de arbeidsmarkt. Samenwerking is nodig om slagkracht te krijgen.

CONCEPT

Vooruitlopend op afspraken op het niveau van de provincies Noord-Holland en Flevoland in het kader van de HCA, is in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord al een convenant Arbeidsmarkt Noord-Holland Noord gesloten. Dit convenant moet leiden tot de benodigde andere benadering van arbeidsmarktvraagstukken en herdefniëring van de rol van overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Met het ondertekenen van het convenant Voor een werkende arbeidsmarkt 2019-2025, hebben 34 partijen (gemeenten, provincie, onderwijsorganisaties en werknemers- en werkgeversorganisaties) aangegeven gezamenlijk actie te ondernemen voor een werkende arbeidsmarkt in Noord-Holland Noord.

Om voldoende arbeidskrachten te hebben die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om de energietransitie te realiseren is er actie nodig. Wie gaat het 'doen'? Er is aandacht nodig voor de transfer van kennis en kennisontwikkeling naar het onderwijs zodat onderwijsontwikkelingen gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de energietransitie. Dit zodat studenten afstuderen met kennis die op het moment van afstuderen zo recent mogelijk is.

Daarnaast is focus nodig op beroepsgericht onderwijs: welke richting, met welke middelen en met welk resultaat. De markt moet dit in eerste aanleg definiëren.

7.2.2. Activiteiten

Via deze activiteiten wordt in Noord-Holland ingezet op voldoende arbeidskrachten die over de juiste kennis en vaardigheden beschikken.

	Wat	Wanneer	Wie
	Op basis van de Human Capital agenda werken stakeholders samen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord op het gebied van arbeidsmarkt en scholing.	2022-2030	De MRA, House of Skills, de provincies Flevoland en Noord-Holland
	Een gezamenlijke aanpak wordt ontwikkeld aan de hand van een governancemodel vanuit de provinciale visie Arbeidsmarkt & Onderwijs[4].	Q1-2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)
	Afspraken worden gemaakt over de samenwerking en de ontwikkeling van instrumenten waarin de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.	Q1- 2022	Provincie, gemeenten, UWV, netbeheerder, Techniek NL, Bouwens NL, FNV en onderwijsinstellingen (mbo, hbo, wo)

[4] Dit model wordt momenteel getoetst, onder andere vanuit het samenwerkingsverband MRA en stakeholders vanuit de provincie

7.3. Gezonde leefomgeving

Bij het opstellen van de RES 1.0 is rekening gehouden met het streven naar een schonere en duurzamere leefomgeving en het in acht nemen van gezondheidsrisico's. Dit is ook aan de orde gekomen in de thematafels die zijn georganiseerd. Onder andere de minimale afstand van windturbines tot woningen kwam terug als een zorgpunt.

De provincie heeft hiertoe een aantal handreikingen en leidraden ontwikkeld. Momenteel speelt het zogeheten Nevele-arrest en de Delfzijluitspraak een rol bij wind. Gemeenten dienen eigen normen vast te stellen voor geluid. NPRES vervult hierbij een ondersteunende rol. Het betekent wel dat een project-MER bij een windproject voldoende duidelijkheid dient te geven over de invulling van de leefbaarheidsnormen.

Er is groeiende aandacht voor en onrust over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines (geluid en slagschaduw). EZK heeft het RIVM verzocht om een Expertisepunt Windenergie en Gezondheid op te richten en om de mogelijkheden voor aanvullend gezondheidsonderzoek te verkennen.

Gemeentes, Provincies, GGD'en en NP RES krijgen vragen uit de regio's over gezondheid en windenergie, zeker nu de RES'en 1.0 met daarin zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld. Gemeenten, provincies en ministeries krijgen vragen vanuit de politiek. Deze partijen hebben behoefte aan een samenwerkingsvorm om elkaar te informeren over ervaringen en nieuwe ontwikkelingen en om gezamenlijk acties te formuleren en op te zetten. Hiertoe wordt het 'Procesteam Windenergie en Gezondheid' opgericht.

CONCEPT

8. Monitoring

Het belangrijkste doel van monitoren is om gezamenlijk zicht te houden op de voortgang in de realisatie van de RES-ambities en de daaraan gerelateerde afspraken.

De verkregen inzichten dienen:

1. Als startpunt voor het bestuurlijk gesprek: om knelpunten te agenderen, het lopende proces te evalueren en waar nodig bij te sturen
2. Om in te zetten als communicatiemiddel over de voortgang
3. Als input voor andere trajecten, die gerelateerd zijn aan doelstellingen van de RES, zoals kennisdeling, participatie en de Taskforce Energie-infrastructuur.

In dit uitvoeringsprogramma maken de RES-partijen afspraken om tot deze gezamenlijke monitoringssystematiek te komen. Cijfers, data en informatie komen van verschillende bronnen. Cijfers dienen eenduidig, vergelijkbaar en optelbaar te zijn en elke partij dient tijdig de benodigde informatie aan te leveren of te actualiseren, om tot een compleet overzicht te komen. Daarbij is het van belang dat ook de kaarten kloppend zijn met de laatste stand van zaken. De uitkomsten van monitoringsrapportages worden geagendeerd in de bestuurlijke regionale samenwerking.

De RES-partijen spreken af dat de monitoring start op basis van de informatie en instrumenten die momenteel beschikbaar zijn. Het komend jaar doet de Ergieregio ervaring op met de monitoringssystematiek. Dat betekent a) dat niet alle beoogde onderdelen in het eerste jaar gemonitord kunnen worden en b) dat de monitor zich de komende jaren zal ontwikkelen in termen van inzichtelijkheid en toegankelijkheid. In Q4-2022 evalueren we en maken we afspraken over de volgende punten om op te pakken in de monitor van 2023. Datzelfde herhalen we in 2023, 2024 en 2025, zodat er een proces van continue verbetering ontstaat.

Een belangrijk uitgangspunt is dat we zo goed mogelijk aangehaakt blijven op de landelijke monitoringssystematiek zoals ontwikkeld door NPRES. Op die manier kan ook de door NPRES/PBL gevraagde informatie op gezette momenten eenvoudig geleverd worden.

8.1. Voortgang realisatie RES-ambitie

Om te kunnen monitoren, moeten we weten wanneer we op koers zijn. De periode tot 2030 is daarvoor erg lang. Dat betekent dat de RES-partijen afspraken maken over tussendoelen voor 2023 en 2025, zodat het mogelijk is voor bestuurders om tijdig bij te sturen. De regio monitort tussendoelen en activiteiten. In Q4-2022 beziet de regio de mogelijkheid om te monitoren op de effecten van de activiteiten (bereiken deze het gewenste doel?), als onderdeel van de evaluatie.

In Q1-2022 organiseert de regio het bestuurlijk gesprek over de vraag: wanneer is de regio tevreden? Is dat bij het behalen van de doelstelling of betreft het meer, zoals realisatie van koppelkansen? Dat biedt verdere sturing aan het inrichten van de monitor.

De monitoring in 2022 richt zich daarmee op de volgende punten:

Cijfers

CONCEPT

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Zon/wind (*uitgesplitst in zon op land, zon op dak en wind (> 15 KWp)* a. te onderzoeken nieuwe opwek in de zoekgebieden [GWh] b. planning voor realisatie [fase aangeven* en planning in jaartal] c. geplande opbrengst projecten 'pijplijn' (vergund en SDE) [GWh] d. opbrengst gerealiseerde projecten (operationeel) [GWh]	a. Gemeenten (via RES-viewer) b. Gemeenten (via RES-viewer) c. Provincie d. Provincie	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. SDE en WOL-monitor (RVO) d. Liander, RVO, Windstatt	2x per jaar 2x per jaar 1x per jaar 1x per jaar
Duiding bij de cijfers: a. 'geplande nieuwe opwek, pijplijn en gerealiseerd' vs ambitie RES 1.0 b. trend / autonome ontwikkelingen (opwekcijfers (kleinschalig) zon op dak en efficiëntie slag van techniek) c. te saneren d. andere vormen van duurzame elektriciteits-opwek in de regio	Provincie	a. Analyse info gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Zonnedakje en Liander, later via PBL/NP RES c. RVO/RWS (WOL-monitor) d. Klimaatmonitor	1x per jaar
Elektriciteitsvraag a. gebouwde omgeving (huidig en ontwikkeling) b. totaal (huidig en ontwikkeling)	Provincie	Dashboard ET PNH (Klimaatmonitor), Liander	1x per jaar

Voortgang zoekgebieden (proces)

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Maatschappelijk draagvlak a. Participatie (trede op de participatieladder, planning) b. Mate van draagvlak (obv bezwaren/zienswijzen) c. Lokaal eigendom (borging in beleid/contracten? % per project)	Gemeenten (via RES-viewer)	a. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) b. Gebiedspaspoorten (RES-viewer) c. Gebiedspaspoorten icm RVO Landelijke monitor Participatie Hernieuwbare energie op land en/of 'dynamische LEM' van Energiesamen	2x per jaar
Ruimtelijke inpassing a. Koppeling met andere opgaven? (o.a. biodiversiteit, waterberging, landschap, natuur, recreatie) b. Wordt voldaan aan landelijke gedragscodes zon en wind op land, of aan evt maatschappelijke eisen SDE++? c. Ruimtelijke beperkingen voor nadere uitwerking (o.a. hinder, veiligheid, vliegverkeer, natuur)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	2x per jaar

CONCEPT

d. Wordt er op projectniveau onderzoek gedaan naar / gemonitord op omgevingseffecten? (biodiversiteit, hinder, gezondheid, etc.)			
Energie-infrastructuur a. Per zoekgebied: mogelijkheden (wat past op dit moment), knelpunten (wat past nog niet, reden), oplossingsrichtingen (o.a. systeem efficiëntie) en planning realisatie. b. Per deelregio: Relevante ontwikkelingen totale energiesysteem	Liander Taskforce Energie-infra NH (PNH, Liander, Tennet)	a. Analyse Liander (evt invoeren in gebiedspaspoorten) b. Programma 'programmeren irt de energie-infrastructuur'	**2x per jaar** **2x per jaar**
Borging in omgevingsbeleid a. Borging in beleid? (Omgevingsvisie/plan, MER nodig?) b. Initiatieven in vergunningsprocedure (bij vergunning wordt het meegenomen in 'pijplijn' bij cijfers)	Gemeenten (via RES-viewer)	Gebiedspaspoorten (RES-viewer)	
Ontwikkeling van de zoekgebieden tov RES 1.0 a. Geografische veranderingen / ontwikkeling van zoekgebieden (+ waarom) b. Nieuwe zoekgebieden (+ besluit) c. Afgevallen zoekgebieden (+ waarom) d. Overzicht (nieuwe) initiatieven buiten zoekgebieden	Gemeenten vullen waar nodig rapportage aan	RES-kaarten en gebiedspaspoorten (RES-viewer)	

Warmte

Wat?	Door wie informatie aanleveren?	Databron	Frequentie
Warmtevraag gebouwde omgeving a. huidig b. ontwikkeling	Provincie	Dashboard ET PNH en onderliggende databronnen	1x per jaar
Warmte-aanbod voor gebouwde omgeving a. Bovenlokaal en lokaal b. Huidig c. ontwikkeling	Provincie	Warmtedataregister	

CONCEPT

Warmtenetten a. aantal wooneenheden aangesloten b. uitbreiding netten	Provincie	a. Klimaatmonitor, warmtebedrijven b. Warmtedataregister PNH	1x per jaar
Wijkaanpak TVW a. aantal woningen van gas af b. Gebruikt duurzaam warmte-alternatief c. Volgorde wijken van het gas af	Provincie	Liander, TVW (Warmte) Viewer	1x per jaar
Uiteindelijk ook (onderdeel evaluatie Q4-2022): a. relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame stroom		RES-viewer en warmtedata-viewer	

Een aantal zaken wordt landelijk gemonitord. Deze vormen input voor onze monitor, maar worden niet door de RES-partijen zelf gemonitord. Het betreft onderzoek naar biodiversiteit bij zonneparken (WUR), Lokaal eigendom (RVO, EnergieSamen).

Niet elk onderwerp zal in het eerste jaar even diepgaand worden gemonitord: 2022 geldt vooral als een ervaringsjaar. Voor het onderdeel participatie spreken de RES-partijen af om in 2022 te onderzoeken hoe dit kwalitatief gemonitord kan worden. De regio-organisatie initieert dit gesprek; te betrekken stakeholders zijn in elk geval gemeenten, de Participatiecoalitie en de energiecoöperaties.

8.2. In te zetten instrumenten

De RES-partijen spreken af twee keer per jaar te monitoren.

Volledige rapportage, 1x per jaar (voorjaar)
Voor deelregio en Ergieregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden
- ✓ Cijfers zon en wind
- ✓ Energie-infrastructuur
- ✓ Uitvoering warmte
- ✓ Voortgang activiteiten Uitvoeringsprogramma

Light versie, 1x per jaar (najaar)
Voor deelregio

- ✓ Voortgang zoekgebieden

De monitoring richt zich met name op het in beeld brengen van de mutaties, teneinde de workload behapbaar te houden.

8.3. Rolverdeling

Voor de monitoring worden de volgende activiteiten afgesproken:

Partij	Actie
Gemeenten	Actueel houden (min 2x per jaar) van de informatie in de RES-viewer (zoekgebieden en gebiedspaspoorten) en RSW-viewer

CONCEPT

Provincie	Beheer en ontsluiten van data via de RES-viewer Ondersteuning gemeenten bij RES-viewer (werksessies, GIS-capaciteit, ...); uitvraag gemeenten update RES-viewer en gebiedspaspoorten Doorontwikkelen RES-viewer: het vereenvoudigen van kaartlagen, downloadfunctie, rapportagetool en inlogfunctie Ontwikkelen RSW-viewer Afstemming met landelijke ontwikkelingen m.b.t. data en monitoring Uitvraag bij gemeenten en Liander
Programma-organisatie RES	Trekker monitoringscyclus Koppeling met landelijke RES-monitoring Communicatie over voortgang uitvoering RES Onafhankelijke blik op aangeleverde cijfers door gemeenten
Liander	Cijfers, voortgang zoekgebieden in relatie tot netcapaciteit
VEINH	Lokaal eigendom (o.a. via lokale energiemonitor)
Taskforce Energie-infrastructuur	Programmeren energiesysteem

De programma-organisatie RES richt een ambtelijke werkgroep monitoring in, bestaande uit een afvaardiging van de verschillende RES-partijen, teneinde de jaarlijkse cyclus op te starten, de voortgangsrapportage op te stellen, te signaleren wat wel en niet goed loopt en gezamenlijk te werken aan verbeterpunten voor de monitoringssystematiek.
De werkgroep monitoring maakt in elk geval afspraken over:

- Welke informatie uit de gebiedspaspoorten gepresenteerd wordt in de monitoringsrapportages. Zie hiervoor tevens het voorstel voor 2022.
- Inrichting van de benodigde werkprocessen

De monitoringsrapportage verschijnt twee keer per jaar. Deze wordt opgedeeld in een eenvoudig toegankelijke versie (de management samenvatting) en de uitgebreide monitoringsrapportage (PDF), zodat de monitor voor eenieder vlot te doorgronden is en inzicht verschaft aan stakeholders van de Ergieregio. De programma-organisatie RES draagt er zorg voor dat de monitor wordt aangekondigd via de eigen communicatiemiddelen. De werkgroep Communicatie maakt nadere afspraken over de communicatie rondom de monitoring.

Voor de monitoring leidt dit tot de volgende planning:

CONCEPT

Maand	Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Uitgebreide rapportage (mei opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten			Medio maart									
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) – *Gemeenten en Liander*			Maart / April									
Overige data verzamelen (zie 'wat' monitoren)			Maart / April									
Opstellen concept rapportage				2e helft April								
Feedbackronde ambtelijk					1e week Mei							
Opleveren rapportage					Medio Mei							
Bestuurlijk bespreken					Eind Mei							
Light rapportage (nov opleveren)												
Uitvraag update gebiedspaspoorten									Medio sept			
Updaten informatie gebiedspaspoorten (4 weken) - *Gemeenten en Liander*									Sept/okt			
Opstellen concept rapportage										2e helft Okt		
Feedbackronde ambtelijk											1e week Nov	
Opleveren rapportage											Medio Nov	
Bestuurlijk bespreken											Eind Nov	

Figuur xx: Planning monitoring

Daarnaast spreken de RES-partijen de volgende activiteiten af:

	Wat	Wanneer	Wie
	Bestuurlijk gesprek: wanneer is de regio tevreden?	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert
	Vervolg werkgroep monitoring. Afspraken over bevoegdheden, werkprocessen, te presenteren informatie.	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Afspraken communicatie & verspreiding monitoringsinformatie	Q1-2022	Programma-organisatie RES initieert.
	Onderzoek kwalitatief monitoren Participatie	Q2-2022	Programma-organisatie RES initieert. Tevens minimaal betrokken: werkgroep monitoring, participatiecoalitie, energiecoöperaties
	Evaluatie monitor & verbeterpunten. Incl. monitoring effecten activiteiten en relatie elektrificatie warmtevraag en opwek duurzame elektriciteit	Q4-2022	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2023	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2024	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert
	Evaluatie monitor & verbeterpunten	Q4-2025	Werkgroep monitoring, Programma-organisatie RES initieert

Uitvoeringsorganisatie

Met het afronden van de RES 1.0 is een stap gezet in een transitieproces naar hernieuwbare energie en duurzame warmte voor de bebouwde omgeving. Een stap in een proces dat nog zeker de komende 30 jaar in beslag zal gaan nemen.

Om dit proces te kunnen vervolgen continueren we de samenwerkingsrelaties en –activiteiten. Ook continueren we van de gelijkwaardige samenwerking tussen de partijen. Hiervoor richten we een vergelijkbare samenwerkingsstructuur in als die gehanteerd is bij het opstellen van de RES 1.0 en die erop gericht is om dit uitvoeringsprogramma ter hand te nemen.

De onafhankelijke RES-programma-organisatie wordt in stand gehouden. De organisaties RES NHN en RES NHZ blijven samenwerken i.v.m. efficiëntie, maar hebben elk een eigen werkgroep, ambtelijke opdrachtgevers en stuurgroep.

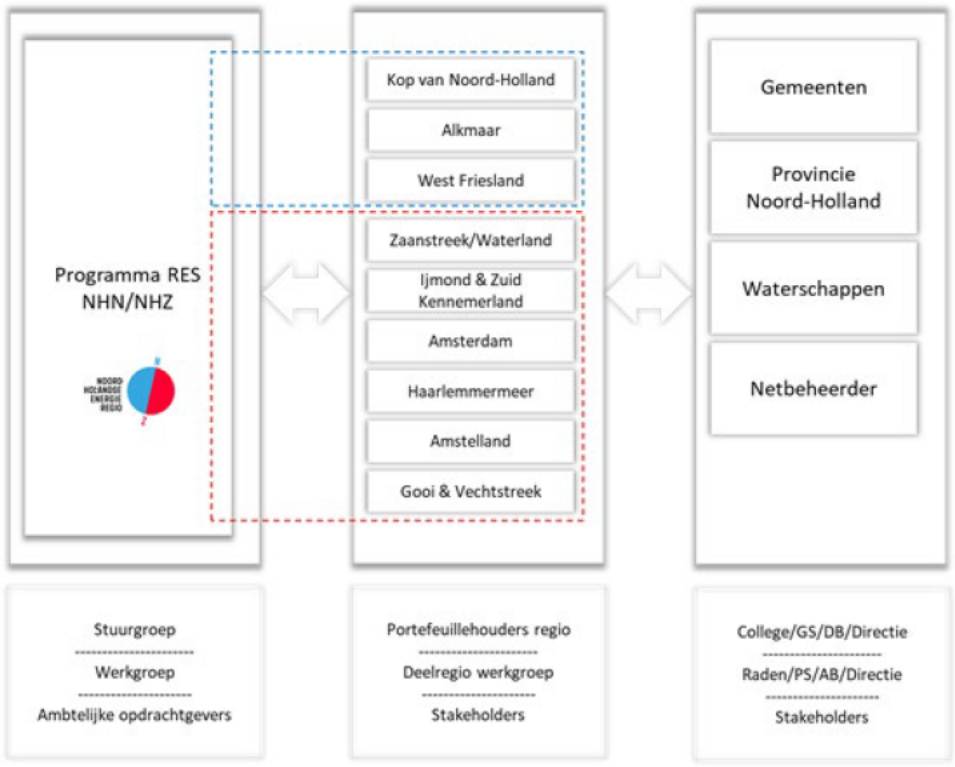

Figuur: Structuur van de RES-organisatie na RES 1.0

Benodigde middelen

- Benodigde capaciteit:
    - 1 Programmamanager NHN (schaal 14-15) -> € 140.000,-
    - 1 Programmamanager NHZ (schaal 14-15)-> € 140.000,-
    - 1 Communicatieadviseur (schaal 12) -> € 125.000,-
    - 0,5 Programmasecretaris (schaal 11) -> € 55.000,-
    - 0,5 Programma-ondersteuner (schaal 8) -> € 45.000,-

Tijdelijk opschalen bij pieken in proces

- Benodigde middelen voor communicatie, ICT (website), materiele kosten voor onder meer onderzoek (technisch en beleidsmatig), ondersteuning participatie en communicatiematerialen -> € 350.000,-
- Begeleiding RES 2.0 en ondersteunen ondersteuning bij uitwerking zoekgebieden -> € 300.000,-
- Benodigd budget: € 1.150.000,-- per jaar

Ondersteuning vanuit het Nationaal Programma RES

Bovenstaand benodigd benodigd budget wordt gefinancierd vanuit de middelen die beschikbaar komen vanuit het rijk voor het continueren van het RES proces. Hiervoor zijn in de rijksbegroting middelen opgenomen welke via de provincie worden uitgekeerd.

Aanvullende ondersteuning voor het participatieproces

Naast middelen voor de programmaorganisatie is het voorstel om gemeenten te ondersteunen bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden. Een nog nader te onderzoeken mogelijkheid hiervoor is om te komen tot een provinciale bijdrage gericht op het ondersteunen van het participatieproces door de gemeenten.

Looptijd programma-organisatie

Het bereiken van de doelstelling in 2030 vanuit de RES vraagt om doorpakken. In de tijd zijn een aantal momenten daarbij van belang. De besluitvorming over de RES 2.0, RES 3.0 etc, maar ook de datum waarop de ondersteuning van de SDE-subsidie vervalt. Deze laatste is van belang om de businesscase van de te nemen initiatieven betaalbaar te maken, wat een direct effect heeft op de haalbaarheid.

Daarom houden we de programma organisatie tot halverwege 2025 (vaststelling RES 3.0) in stand. Daarbij gebruiken we het moment van vaststelling RES 2.0 halverwege 2023 als evaluatie moment.

Randvoorwaarden voor de voortzetting van het RES-programma

- regiocoördinator per deelregio
- ambtelijk en bestuurlijk trekker per gemeente, provincie en waterschap (RES én RO)

CONCEPT

- ondersteuning vanuit provincie voor databeheer, onderzoek, communicatie, participatie, kennisdeling
- capaciteit en budget bij gemeenten (omdat nog onduidelijk is of er middelen vanuit het rijk zullen worden gedecentraliseerd conform het uitgevoerde artikel 2 onderzoek wordt op de uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken gekoppeld aan de uitvoering van het klimaatakkoord, waaronder de RES, een voorbehoud gemaakt)

Waar de taken belegd worden (landelijk, programma organisatie, deelregio, gemeente/provincie/waterschap) wordt weergegeven in onderstaande tabel.

Werkzaamheden / rol / Trekker (bij meerdere rolhouders)	Landelijk	Provincie	Op schaal van Ergieregio	Op schaal van deelregio	Lokaal
Activiteiten na RES 1.0 (proces)					
Strategie - ontwikkeling en uitvoering van het proces - Proces en planning RES 2.0 opzetten + uitvoeren - Afstemming opdrachtgever (stuurgroep) – opdrachtnemer - Budget (afhankelijk van rijksbijdrage)	X	X	X X	X	(X)
Regionale besluitvorming RES 2.0 - Planning en proces opzetten + uitvoeren - (Regionaal) informeren volksvertegenwoordigers - Bestuurlijke afstemming NHZ (+ stakeholders)		X (rol PS?) X	X X	X	
Regionale samenwerking - Deelregio: coördineren samenwerking binnen en tussen deelregio's (regio coördinator) - Energieregio: samenwerking tussen overheden (gemeente, provincie, andere Energieregio's, Rijk) - Samenwerking met regionale stakeholders - Integrale benadering van het energiesysteem		X	X X	X X X	
Communicatie en participatie - Centrale, open en transparante informatievoorziening (website, nieuwsbrieven) - Ondersteuning gemeenten bij lokale participatie - Participatie zoekgebieden		X X	X X		X
Kennisdeling - Inhoudelijke kennissessies tbv uitvoering RES		X[1]	X		

- Collegiaal kennisnetwerk (oa. communicatie, data, m.e.r., omgevingswet)		X	X		
Activiteiten na RES 1.0 (inhoud)					
Regionale samenwerking tbv uitvoering - Afstemming, verder uitwerken zoekgebieden zon/wind - Regionale Structuur Warmte - Ondersteunende tools, zoals RES-viewer, park-the-sun, ed - Borging in omgevingsbeleid / vergunningen		 X X X		X X X	X[2] X X
Monitoren - Beheer en ontsluiten van data (RES-viewer) - Data invoeren en actueel houden (gebiedspaspoorten) - Doelgerichtheid monitoren		X X	 X		 X
Opstellen RES 2.0 - Inhoud - Afwegingskaders	 X	X X	X[3]	X X	X X

[1] Kan ook door opdracht aan uitvoerende organisaties, zoals SPDE, ODNH, ONHN, HVC.

[2] Participatie vraagt capaciteit en budget van gemeenten. Evt participatie coalitie opdracht geven.

[3] Betreft het inhoudelijk samenbrengen van de inbreng van gemeenten, provincie en waterschappen in samenwerking met stakeholders, inwoners, etc..

CONCEPT

Deel II: Plan van aanpak (suggestie: Programma) per deelregio

CONCEPT

Bijlagen

1. **Ondersteuningsaanbod provincie bij verankering in omgevingsbeleid**

De provincie Noord-Holland biedt gemeenten ondersteuning in het verankeren in Omgevingsbeleid van duurzame energieprojecten. Onderstaand een aantal bestaande middelen.

Ruimtelijke handreiking wind op land
Deze handreiking helpt gemeenten en initiatiefnemers op weg met de gevraagde zorgvuldige ruimtelijke inpassing. De handreiking biedt een aantal ontwikkelprincipes voor het plaatsen van windturbines, zowel voor grote als kleine windturbines.

Kwaliteitsimpuls zon op land
We streven naar zonneparken met een zo hoog mogelijke bijdrage aan de fysieke leefomgeving. Het provinciaal beleid kent een aantal spelregels voor het inpassen van zonneparken in het landschap. Deze brochure laat zien hoe deze spelregels in de praktijk kunnen worden toegepast.

Leidraad landschap en cultuurhistorie
De Leidraad geeft gebiedsgerichte én ontwikkelingsgerichte beschrijvingen en biedt zo toepasbare informatie over de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Adviescommissie Ruimtelijke Ordening (ARO)
De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling is een onafhankelijke adviescommissie die vroeg in het planproces om advies kan worden gevraagd over de ruimtelijke kwaliteit van plannen.

Taskforce Ruimtewinst (TFR)
Noord-Hollandse gemeenten die professionele hulp nodig hebben bij ruimtelijke ontwikkelingen die moeilijk van de grond komen, kunnen de Taskforce Ruimtewinst (TFR) inschakelen. Op verzoek van een gemeente kan de taskforce een 'assist' organiseren om een nieuwe impuls te geven.

Boven(deel)regionale afstemming en samenhang
Indien gewenst ondersteunt de provincie bij het uitwerken van bovenlokale zoekgebieden. Voorbeelden hiervan zijn de trajecten rondom de A7 en A9. Ook bij gebieden waar afstemming over gemeente- of provinciegrenzen belangrijk is en/of niet voldoende plaatsvindt, kan de provincie gemeenten ondersteunen (voorbeeld hiervan is de Omgevingstafel A2/A9).

2. **Ondersteuningsaanbod provincie voor ontwikkeling duurzame opwek**

Vanuit de provincie zijn verschillende instrumenten beschikbaar, ter ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame elektriciteit.

Park the sun

De openbare tool Park the Sun genereert voor alle parkeerplaatsen in Noord-Holland gratis en eenvoudig quickscans inclusief businesscase voor Solar Carports. De tool analyseert luchtfoto's en aanvullende data, om te duiden waar het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen kansrijk is.

CONCEPT

Daarbij wordt niet alleen het beschikbare oppervlak beschouwd, maar bijvoorbeeld ook de schaduwwerking van bomen en gebouwen. Instructievideo's zijn ook openbaar beschikbaar.

Zonatlas en Atlas grote daken
Voor nu zijn dit nog de tools waarmee iedereen in NH inzicht krijgt in de zonpotentie van daken in Noord-Holland. Waarschijnlijk worden deze tools Q1 2022 vervangen door 'Zonnedakje', een tool ontwikkeld door Sobolt die nauwkeurig overzicht verschaft in het gerealiseerd en potentieel zonvermogen op alle daken in Noord-Holland.

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties

Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties

Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ ondersteuning
subsidieregeling, b.v. voor het organiseren en begeleiden van verduurzamingsmaatregelen op bedrijventerreinen

HIRB+ Duurzaamheid

Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen

Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed
Culturele instellingen te stimuleren te investeren in energiebesparings-maatregelen en/of het opwekken van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven

Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en

CONCEPT

schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

3. Subsidies en regelingen provincie

Subsidie verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties
Deze subsidie stimuleert woningcorporaties om samen te werken bij het innovatief verduurzamen van de woningvoorraad.

Subsidie verduurzaming sportaccommodaties
Deze subsidie helpt verenigingen die een accommodatie in eigendom of beheer hebben bij het verduurzamen. Denk hierbij aan LED-verlichting, isolatie en zonnepanelen.

HIRB+ Duurzaamheid
Deze subsidie helpt bij de verduurzaming van bedrijven(terreinen) en is gericht op energiebesparing en opwek van duurzame energie.

Verduurzaming culturele instellingen
Deze subsidie helpt culturele instellingen te investeren energiebesparing en de opwek van duurzame energie.

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed
Er wordt gewerkt aan een regeling voor kleine maatschappelijke vastgoedeigenaren.

Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven
Een subsidie voor verenigingen, coöperaties en stichtingen met als doel duurzaamheidsinitiatieven te realiseren.

De Schooldakrevolutie
De provincie subsidieert Stichting Schooldakrevolutie, een non-profit organisatie die gemeenten en schoolbesturen namens de provincie ondersteunt in het realiseren van zonnepanelen op schooldaken. Door subsidies en opdrachten van overheden kan de stichting belangeloos adviseren vanuit het belang van het schoolbestuur.

4. Relevante documenten

- Adviesrapport Betrokken bij Klimaat (maart 2021)
- (2021) Thematafel RES in uitvoering -> met als eindproduct: Leidraad Lokaal eigendom
- (2020) Handreiking praktijk: lokale initiatieven en eigendom
- (2019) Expertsessie participatie
- (2019) Handreiking en keuzemenu voor lokale participatie RES https://energieregionhn.nl/app/uploads/2019/10/20191022-Handreiking-lokale-participatie-RES-NH.pdf. Op pagina 15 staan veel links en bronnen.

CONCEPT

Programma 28 oktober

1. Opening door [redacted]
2. Werkstromen Uitvoeringsprogramma, operationele doelen en activiteiten, door [redacted]
3. Menti: voor welk thema heb je het meest belangstelling?
4. Per thema bespreken:

- Zon op dak, parkeerplaatsen en infra
- Wind en zon op land

• *Pauze*

- Regionale Structuur Warmte
- Verankering in omgevingsbeleid
- Participatie en communicatie en kennisdeling
- Proces naar RES 2.0

5. Terugkoppeling: Rode draden en samenhang
6. Vervolgproces en afsluiting, door [redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 15:11
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Samenvatting gemaakte afspraken

T.I. n.a.v het gesprek met noord.
Daar is de sfeer verbeterd en constructief gemaakt. Om geen escalatie en gedoe te krijgen heb ik voorgesteld om aan Noord zelf te laten bepalen of ze de folder willen gebruiken. Wanneer zij een te hoog afbreukrisico ervaren dan is het aan hun om het niet te doen, want zij kennen hun wijk/ buurt. Dus vervolgens gezegd dat we wel een gemeenschappelijke opgave hebben om de workshops gevuld te krijgen en juiste doelgroepen te bereiken . En dat wij hun daarbij nodig hebben. Zij kennen en weten de kanalen en een folder is maar 1 van de middelen die wij voorstellen. Dus inzetten sociale media of andere netwerken gaan zij helpen organiseren en daar komen afspraken over tussen [redacted] en [redacted].
@[redacted] is die 27 oktober dezelfde afspraak waar jj mij bij wil uitnodigen? Want dan is het een woensdag..

Groet
[redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 14:54
Aan [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Samenvatting gemaakte afspraken

Allen,

Dank voor het meedenken en voor de constructieve opstelling van iedereen.

Wij hebben vandaag het volgende afgesproken. Ik wil deze info morgenochtend naar [redacted] en [redacted] sturen, zodat dit tijdig in ibabs komt voor gesprek as maandag. Dus als jullie nog correcties en/of aanvullingen hebben, geef dat aan vandaag door.

NB: Het gesprek met PFH en MvD is 27 oktober, as maandag ben ik samen met [redacted] uitgenodigd in staf SG om dit gesprek voor te bereiden.

Verspreiding flyer on hold, totdat SG is geïnformeerd.

Zeer waarschijnlijk komt ook een poster met 'trigger' voor de workshops.
Tekst van zowel flyer en evt.poster verwijst naar de website 'wind amsterdam', daar staat uitgebreidere informatie over locaties, data en doel van de workshops.

Binnen deze korte termijn is het niet mogelijk om een telefoonnummer hiervoor in te stellen.

Heidi neemt wel al contact op [redacted], zodat zij voorbereid is om evt. Flyers/poster te laten verspreiden door gastheren/vrouwen. Overzicht heeft [redacted]

Tekst poster wordt gedeeld met [redacted] (Als poster er komt)

Overige communicatie over workshops. [redacted] levert deze aan bij [redacted] [redacted] kan dan tekst aanpassen zodat dit voor de verschillende doelgroepen zo begrijpelijk mogelijk is. Geldt voor nieuwsbrieven en whats-app groepen. Noord zorgt voor verspreiding.

De brief waarmee bewoners uitgenodigd worden om deel te nemen aan digitale participatieve waarde evaluatie (PWE) wordt rond week 40 verspreid, nadat alle relevante info , online gereed is. (deadline 1 nov.) In deze brief staat link naar de betreffende website maar er wordt ook telefoonnummer genoemd, daar kunnen bewoners naar bellen.

Verpreiding brief: alle postcodes + 1 km zoekgebieden. [redacted] stuurt overzicht met postcodes naar [redacted] Noord kan nog postcode gebieden toevoegen.

Aandacht voor fase na deze reflectie fase:

Nadat PWE, workshops en klankbordgroepen (gezondheid, milieu, natuur ed) zijn afgerond.
Hoe informeren we bewoners over de uitkomsten!
Staat op to do lijst [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Coordinator Duurzaamheid
Stadsdeel Noord
Gemeente Amsterdam
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Mobiel: 06-[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 14:16
Aan: [redacted]@noord-holland.nl'
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte heer [redacted],

We hebben de mail van mw. [redacted] (van eind maart) vanmiddag, met excuses voor de late reactie, beantwoord.

Het antwoord vindt u hieronder.

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam

Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier

Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Volg ons via:

Website Amsterdam Windenergie

Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020

www.twitter.com/duurzaam020

Van: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 14:12
Aan [redacted]@live.nl' [redacted]@live.nl>
CC: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021
Geachte mevrouw [redacted],

Hartelijk dank voor uw brief over de zoekgebieden voor wind in Amsterdam op 28 maart 2021. U heeft deze brief gericht aan onder andere de Commissaris van de Koning en gedeputeerden van Provincie Noord-Holland. Via omzwervingen is uw brief bij de gemeente Amsterdam terecht gekomen, maar dit heeft er wel voor gezorgd dat u mogelijk nog geen antwoord heeft ontvangen. Onze excuses dus voor deze late beantwoording.

U schrijft uitgebreid uw zorgen op over de mogelijke komst van windmolens bij de Elzenhagen, de gezondheidsrisico's, het draagvlakonderzoek, het buurtprotest in Elzenhagen en de WOB-verzoeken. In uw brief staan ook vier verzoeken waar ik op in zal gaan zover dit nog relevant is.

De gemeente begrijpt dat u en met u vele andere bewoners en organisaties zich zorgen maken over de mogelijke komst van windturbines en over de mogelijke hinder die zij zullen ervaren. De zorgen die bewoners en organisaties hebben over geluid, zicht, gezondheid, veiligheid en de effecten op de natuur zijn legitiem en de gemeente neemt deze serieus.

Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht. Er wordt een heldere analyse gemaakt of en in welke mate de omgeving overlast kan verwachten na de plaatsing van windturbines. Onderzoeken die onder ander zullen worden uitgevoerd zijn een Health Impact Assessment (HIA) en milieueffectrapportage (MER). Deze onderzoeken kunnen pas effectief worden uitgevoerd, wanneer er specifieke locaties in beeld komen. Vooralsnog zijn er alleen zoekgebieden aangewezen die op basis van het nationaal afwegingskader van de RES naar voren zijn gekomen.

In die zoekgebieden wil de gemeente samen met bewoners en organisaties het gesprek aan gaan over wat de meest/minst geschikte locaties voor windturbines zijn in dat gebied. Op basis van mogelijke locaties in de zoekgebieden kunnen de onderzoeken naar de effecten op gezondheid en natuur worden gedaan. Als uit de onderzoeken blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's of onaanvaardbare aantasting van de natuurwaarden zijn, dan komen er op die locaties geen windturbines. Op deze manier werken we in Amsterdam met de grootst mogelijke zorgvuldigheid aan het realiseren van windenergie.

Hieronder volgen de antwoorden op uw vier verzoeken:

a. mij een ontvangstbevestiging van deze email te sturen;

Antwoord: uw email is ontvangen, maar door omzwervingen pas veel later beantwoord. Nogmaals onze excuses hiervoor.

b. de inhoud van deze brief mee te nemen in uw vergadering en daaropvolgende handelingen;

> Antwoord: het buurtprotest Elzenhagen is luid en duidelijk gehoord door de gemeenteraad door de vele raadsadressen over dit onderwerp die zijn ontvangen. De raadsadressen zijn opgenomen op de agenda van de raad van 31 maart 2021. Uw brief is zover ik weet niet expliciet meegenomen in de vergadering. Het is mij onbekend of u onderstaande brief alleen naar Provincie Noord-Holland heeft gestuurd of ook direct aan de raadscommissie FED. Ik kan hier geen afschriften over terugvinden.

c. mij een verslag toe te sturen van de vergadering op 25 maart a.s. via [redacted]@live.nl;

Antwoord: Alle vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies zijn live te volgen en na te kijken op de website: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/dashboard

U kunt hier ook de verslagen en besluiten teruglezen.

d. mij in voormeld verslag te noteren inspreker ten behoeve van agendapunt 7 van de vergadering van de FED-raadscommissie op 25 maart a.s.;

> Antwoord: De samenstelling van de agenda verloopt via de griffier. Het aanmelden voor een inspreekavond loopt door middel van aanmelding via de website van de gemeenteraad en raadscommissies (zie link hierboven). In de nieuwsbrief over duurzame energie vermelden wij wanneer er inspreekavonden of bewonersavonden worden georganiseerd. Ik raad u aan om u daar voor aan te melden. Dat kunt u hier doen.

Nogmaals onze oprechte excuses dat een antwoord op uw brief zolang is uitgebleven. Ik hoop u voldoende te hebben geïnformeerd in deze mail, maar mocht u toch nog verduidelijkende vragen hebben dan kunt u die aan mij stellen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Assistent projectleider RES / windenergie

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan
Volg ons via:

Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

Van: [redacted]@live.nl>
Verzonden: zondag 28 maart 2021 12:50
Aan: Commissaris van de Koning Noord-Holland <cvdK@noord-holland.nl>
CC: Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021
Geachte heer van [redacted] beste [redacted]

[redacted]

Mijn naam is Mevr. [redacted] en ik woon in Elzenhagen. Ik ben niet geselecteerd voor de digitale inspreekavond van 23 maart a.s. over de gewijzigde Amsterdamse windzoekgebieden van de RES Noord-Holland Zuid. Via deze weg wil ik toch mijn mening schriftelijk kenbaar maken.

Verrassing: linker voorkeursgebied ring A10

Tot mijn grote verbazing ontdekte ik dat de gemeente op 9 maart 2021 een voorkeursgebied voor een windturbine pal naast onze woonwijk Elzenhagen heeft aangewezen. Namelijk de linker kleine uitgerekte driehoek in zoekgebied 3 (ring A10 Noord), hierna: ***"het voorkeursgebied"***. In onderstaand plaatje is dat voorkeursgebied rood omcirkeld:

Eerder had de gemeente de hele ring A10 Noord als algemeen zoekgebied aangewezen. Daarbij ging ik er wel vanuit dat de gemeente (het voorkeursgebied voor) de windturbines op ruime afstand van de aangrenzende woonwijken zou plaatsen, om gezondheidsrisico's te voorkomen. En dus niet op ca 350 meter zoals zij nu heeft gedaan. Het spreekt immers voor zich dat de energietransitie niet ten koste van de gezondheid van een groep inwoners van Amsterdam mag gaan.

Ik heb mij niet verdiept in de normen die gelden voor plaatsing van windturbines, en ook niet in de wijze waarop de gemeente het zoektraject en het bijbehorende participatietraject zou vormgeven. In plaats daarvan heb ik erop vertrouwd dat de gemeente de belangen van mij en mijn buren uit eigen beweging zou beschermen. Dat is blijkbaar naïef geweest, aangezien het voorkeursgebied binnen zoekgebied 3 Ring A10 Noord op zo'n korte afstand van onze huizen is aangewezen. Ik ben geschrokken van wat mij inmiddels is gebleken. Hieronder geef ik daarvan een korte, niet-limitatieve uitleg.

Gezondheidsrisico's

Uit wetenschappelijke internationale onderzoeken blijkt dat het windturbinegeluid maximaal 35dB(A) mag bedragen. Ik veronderstel u daarmee bekend, omdat dr.ir. [redacted] dat op 2 februari 2021 uitgebreid aan de gemeente heeft

toegelicht in de Vergadering Expertmeeting Windturbines.[1] Bij dit formaat windturbine betekent dat een minimale afstand van ongeveer 900 meter tot woningen. Deze afstand is nodig om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen door o.a. ernstige geluidshinder. Denk aan: stress en slaapverstoring, en aanverwante effecten zoals chronische vermoeidheid, concentratieproblemen en geheugenproblemen. Met name kinderen zijn daar gevoelig voor. Ook ouderen lijken daar vatbaar voor te zijn. In het buitenland wordt die hoge norm daarom grotendeels opgevolgd.

Gelet op deze gezondheidsrisico's acht ik het onbegrijpelijk dat de gemeente voornemens is een windturbine toe te staan in het voorkeursgebied. Evenmin begrijp ik waarom de gemeente de Noord-inwoners voorafgaand aan de aanwijzing van het voorkeursgebied niet adequaat heeft geïnformeerd dat zij voornemens was af te wijken van de (blijkens voormelde onderzoeken reeds te lage) provinciale norm van 600 meter, en welke gezondheidsrisico's daaraan kleven. Als wij dat eerder hadden geweten, dan hadden wij ons daartegen veel eerder uitgesproken, net als de IJburg-inwoners. Temeer daar het zoekgebied tussen twee 'ontwikkelbuurten' liggen, te weten Banne Noord en De Kleine Wereld. Het is in ieders belang die schouders te versterken, en niet nog verder te verzwakken. Ter illustratie voeg ik onderstaande kaart in, waarin te zien is welke omwonenden bij benadering binnen de straal van 600 en 900 meter vallen:

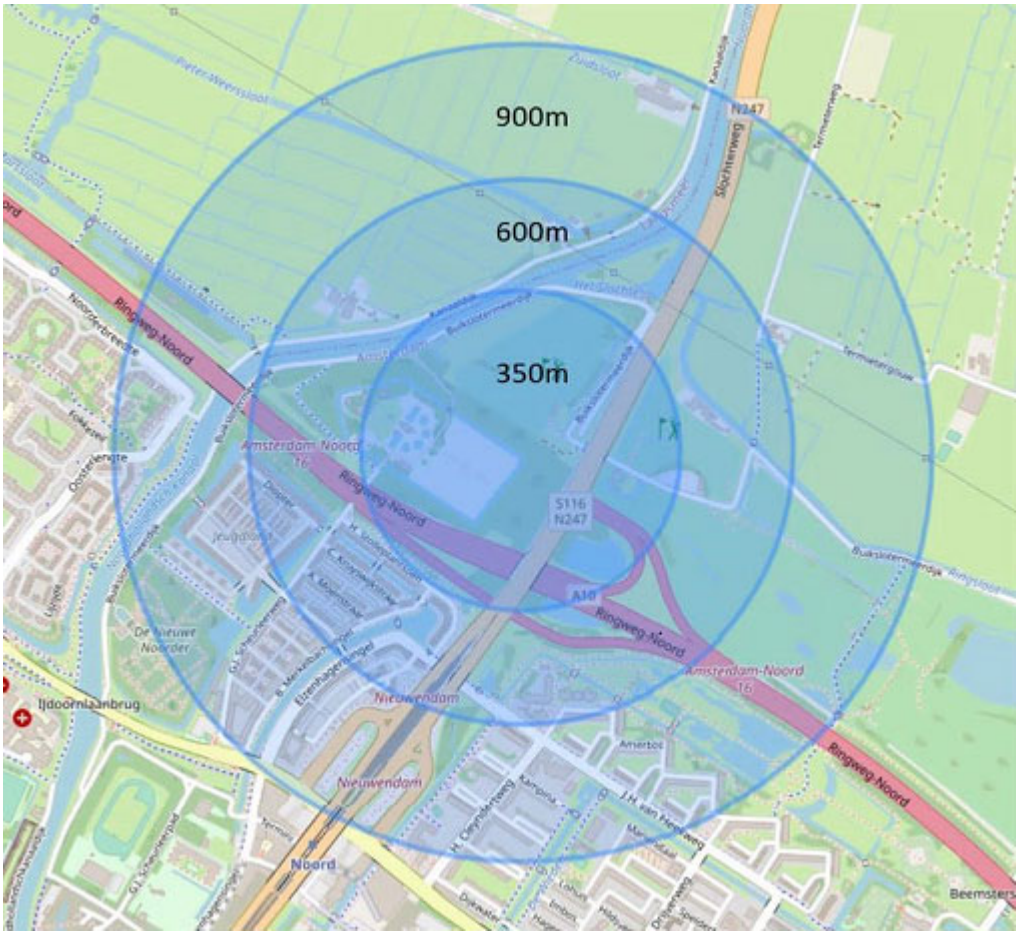

Draagvlak

Zoals gezegd, wijkt de gemeente met aanwijzing van het voorkeursgebied af van de provinciale norm van 600 meter (art. 6:27 lid 2 jo lid 4 sub b Omgevingsverordening NH2020). Die norm is er niet voor niets, want is – kort gezegd – bedoeld om hinder en daaruit voortvloeiende gezondheidsrisico's voor omwonenden te beperken. De gemeente stelt dat daarvoor voldoende draagvlak onder de bewoners is. Wat dat "*draagvlak*" precies inhoudt, is mij tot op heden echter een raadsel.

Zo heeft de gemeente een draagvlakonderzoek onder inwoners van Amsterdam uitgevoerd. Daarin waren ca 10% respondenten, 3226 in totaal. Slechts 291 daarvan kwamen uit Noord, waarvan een ruime meerderheid negatief was. Dat lijkt mij onvoldoende basis voor een zo verstrekkend besluit met grote negatieve gezondheidsimpact op juist die bewoners. De gemeente heeft in het draagvlakonderzoek bovendien nagelaten om aan te geven dat de windturbines op

ca 350 meter afstand van de woningen zouden worden geplaatst. Ook om die reden komt aan de uitkomst van het draagvlakonderzoek geen waarde toe; de respondenten is immers niet gevraagd naar hun mening daarover. Opmerkelijk is bovendien dat uit de open antwoorden blijkt dat een aanzienlijk aantal van de positieve of neutrale respondenten daarbij uit eigen beweging voorwaarden stelden aan de afstand tot woningen. Die voorwaarden heeft de gemeente echter niet meegenomen in haar conclusie. De gemeente heeft in het onderzoek ook niet uitgelegd bij welke uitkomst zij wel/niet tot voldoende draagvlak zou concluderen en wiens mening daarbij wel/niet zou meewegen. Deze wijze van draagvlakonderzoek lijkt mij dan ook in strijd met de "*Handleiding Participatieplan Windenergie op Land***"** onder 5 Enquête / opinieonderzoek).[2] Meer concreet met aandachtspunten 1 t/m 4 van de daarin genoemde aandachtspunten voor een draagvlakonderzoek (1. zorg voorafgaand aan de opiniepeiling voor voldoende kennis bij de omgeving, 2. zorg voor een grote, representatieve steekproef, 3. verbind consequenties aan de steekproef, en 4. voorkom beïnvloeding door onjuiste informatie). Dat begrijp ik niet, want het ministerie van EZK heeft op p. 3 van het document **"***Procedures voor windenergie*" juist geadviseerd die Handleiding te gebruiken voor het organiseren van draagvlak over dit specifieke onderwerp.[3] Het draagvlakonderzoek van de gemeente is dus ook daarmee in strijd. Om voormelde redenen kan de gemeente de uitkomst van het draagvlakonderzoek in redelijkheid niet ten grondslag leggen aan haar besluit tot aanwijzing van het voorkeursgebied.

In de brief van 18 maart 2021 van B&W ("*Beantwoording schriftelijke vragen van de leden Kreuger en Boomsma inzake de plaatsing van de windturbines in Amsterdam*") stond vervolgens dat draagvlak "*geen voorwaarde voor het afwijken van de 600m norm en in die zin niet opgenomen of gedefinieerd is*". Daarmee haalt de gemeente ten onrechte twee zaken door elkaar. O.g.v. art. 6:27 lid 2 jo lid 4 sub b Omgevingsverordening NH2020 en art. 2.18 lid 1 sub c van de Omgevingsregeling NH2020 is draagvlak inderdaad geen voorwaarde om af te wijken van de 600 meter norm bij plaatsing van een windturbine. Maar, het is voor de gemeente wél een expliciete voorwaarde geweest om een deel van een zoekgebied wel/niet tot voorkeursgebied aan te wijzen, zo blijkt uit de brief van de gemeente van 9 maart 2021, waarin zij haar besluit tot aanpassing van de zoekgebieden als volgt heeft onderbouwd:

> "*De aanpassingen van de windzoekgebieden zijn gedaan op basis van het afwegingskader van het Nationaal Programma RES, dat bestaat uit 4 aspecten:*
>
> […]
>
> *2. Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak: o.a. gemeten door enquêtes, de uitkomsten van het participatietraject en de wensen en bedenkingen en reacties die zijn geuit bij de concept RES NHZ"*

Voorgaande wordt bevestigd door het besluit van de gemeente om IJburg te schrappen als zoekgebied vanwege het luide en aanhoudende bewonersprotest daar. Andere argumenten dan een doorgeslagen ambitie zijn daarvoor niet te bedenken. De inhoudelijke argumenten tegen de zoeklocatie bij IJburg gaan immers één op één op voor de andere zoekgebieden.

Kortom: nu het besluit tot aanwijzing van de voorkeursgebieden mede is gebaseerd op maatschappelijk draagvlak, mag de gemeente uit het oogpunt van zorgvuldigheid en gelijkheid niet voorbijgaan aan het bewonersprotest in andere wijken, waaronder Elzenhagen. Hieronder ga ik daarop verder in. Eerst bespreek ik de inhoud van het Pondera-rapport t.a.v. het voorkeursgebied.

Pondera-rapport

In figuur 3.2 op p. 31 van de ***"Haalbaarheidsstudie Windenergie Noord en Noorder IJplas"*** van Pondera Consult van 18 maart 2020 kwam het voorkeursgebied naast Elzenhagen niet naar voren als plaatsingsmogelijkheid voor een windturbine, vanwege de harde belemmeringen daar:

Figuur 3.2 Harde belemmeringen en windturbineposities categorie 2 (20 posities)

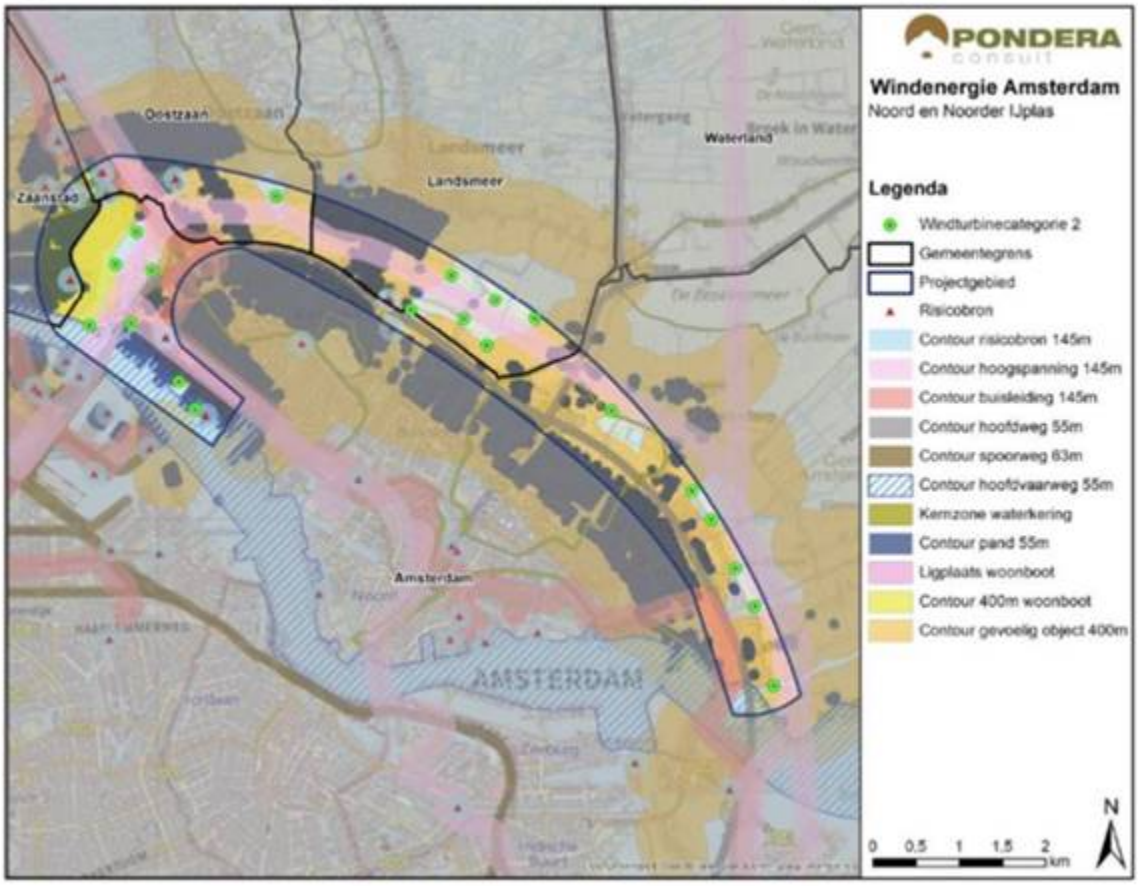

De gemeente heeft niet gemotiveerd waarom daarvan wordt afgeweken. Daarmee handelt de gemeente in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel.

Buurtprotest Elzenhagen

Uit voorgaande blijkt dat de gemeente de gerechtvaardigde belangen van bewoners slechts meeweegt als de bewoners dat georganiseerd en luid afdwingen, zoals op IJburg (terecht) is gebeurd. Daarmee worden wij als bewoners recht tegenover de gemeente geplaatst, maar ook tegenover stadsgenoten uit de woonwijken naast andere zoekgebieden. Dit betreur ik oprecht en had ik niet van mijn gemeente verwacht. Ook dwingt de gemeente ons tot een georganiseerd en gericht protest. Het spreekt vanzelf dat wij dat liever hadden voorkomen, temeer daar wij – eerlijk is eerlijk – onze tijd en energie liever aan positieve zaken zouden besteden.

De petitie van Windalarm is inmiddels 16441 ondertekend.[4] Het protest is in ons voorkeursgebied inmiddels ook verder op gang gekomen, onder andere met behulp van het buurtinitiatief www.noord-verstoord.nl. In dat kader hebben buurtbewoners 250 posters en 500 flyers gedrukt en in Elzenhagen uitgedeeld op zaterdag 20 maart jl. Door de poster op te hangen kunnen buren laten zien dat ze tegen plaatsing van de windturbine in het voorkeursgebied zijn. De 250 posters waren in een mum van tijd uitgedeeld en opgehangen. Een aanzienlijk deel van de buren was niet thuis en heeft nadien alsnog om een poster gevraagd. Volgende week zullen daarom weer 250 posters worden gedrukt en uitgedeeld in Diopter en Jeugdland, alsmede aan de buren in Elzenhagen die niet thuis waren.

Middels deze brief laat ik u weten dat dat ook voor mij geldt. U bent uiteraard van harte uitgenodigd de poster voor mijn raam, en dat van alle andere huizen in Elzenhagen te komen bekijken:

De gemeente kan in redelijkheid niet aan mijn mening en die mijn buurtbewoners voorbijgaan; Noord heeft recht op dezelfde behandeling als IJburg.

WOB-verzoek

Om ervoor zorg te dragen dat wij als omwonenden in het vervolgtraject wel over dezelfde informatie als de gemeente beschikken, zijn reeds verschillende WOB-verzoeken ingediend. Een van die WOB-verzoeken is gedateerd op 15 maart jl. en sluit aan op voormelde bezwaren. Concreet is daarin door een omwonende verzocht om alle (kopieën van) documenten toe te sturen die overwegingen bevatten ten aanzien van:

1. de prioritering van zoekgebieden, in het bijzonder ter zake van overwegingen om IJburg een lagere - en andere zoekgebieden in Amsterdam een (relatief) hogere prioriteit te geven;
2. de keuze voor het voorkeursgebied in de vorm van de kleine uitgerekte driehoek links in zoekgebied 3 (Ring A10 Noord), terwijl die locatie volgens de haalbaarheidsstudie van Pondera van 18 maart 2020 geen plaatsingsmogelijkheid was (zie figuur 3.2 op p. 31 van voormelde haalbaarheidsstudie).

Ik heb vernomen dat de gemeente Amsterdam WOB-verzoeken zelden tijdig afhandelt. Daarmee duurt het informatievacuüm voort, hetgeen een adequate belangenbehartiging (o.a. in de vorm van inspraak en participatie) verhindert. Ik verzoek de FED-commissie daarom met klem voormeld punt 1 en 2 mee te nemen in de behandeling van agendapunt 2, daarop concreet antwoord te geven en daarvan gedetailleerd verslag te doen.

Ontvangstbevestiging

Ik verzoek u tot slot:

1. mij een ontvangstbevestiging van deze email te sturen;
2. de inhoud van deze brief mee te nemen in uw vergadering en daaropvolgende handelingen;
3. mij een verslag toe te sturen van de vergadering op 25 maart a.s. via [redacted]@live.nl;
4. mij in voormeld verslag te noteren inspreker ten behoeve van agendapunt 7 van de vergadering van de FED-raadscommissie op 25 maart a.s.;

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[1] https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/823337/Expertmeeting%20Windturbines%2002-02-2021.
[2] www.handleidingparticipatieplan.nl.
[3] https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/03/Procedures%20voor%20windenergie.pdf.
[4] https://windalarm.amsterdam/petitie.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 15:16
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Sheets programma van aanpak reflectiefase
Bijlagen: 240521_programma_reflectiefase.pptx

Dag [redacted]
Hierbij alvast een eerste schets van het PVA, dan heb je een idee.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@public-mediation.nl>
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 9:00
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: Sheets programma van aanpak reflectiefase

[redacted]

We hebben de producten en activiteiten voor de reflectiefase in de sheets gezet. Daarbij ook een eerste idee van hoe we de zaken volgordelijk kunnen aanpakken. Laten we hier snel verdre over praten (iig donderdag)

Groeten, [redacted]

[redacted]
Public Mediation
Unravelling public controversies
Cabralstraat 1, Amsterdam
06-[redacted]
www.public-mediation.nl

Gemeente
Amsterdam

Programma Reflectiefase RES / wind

Invulling periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 21/05/21

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

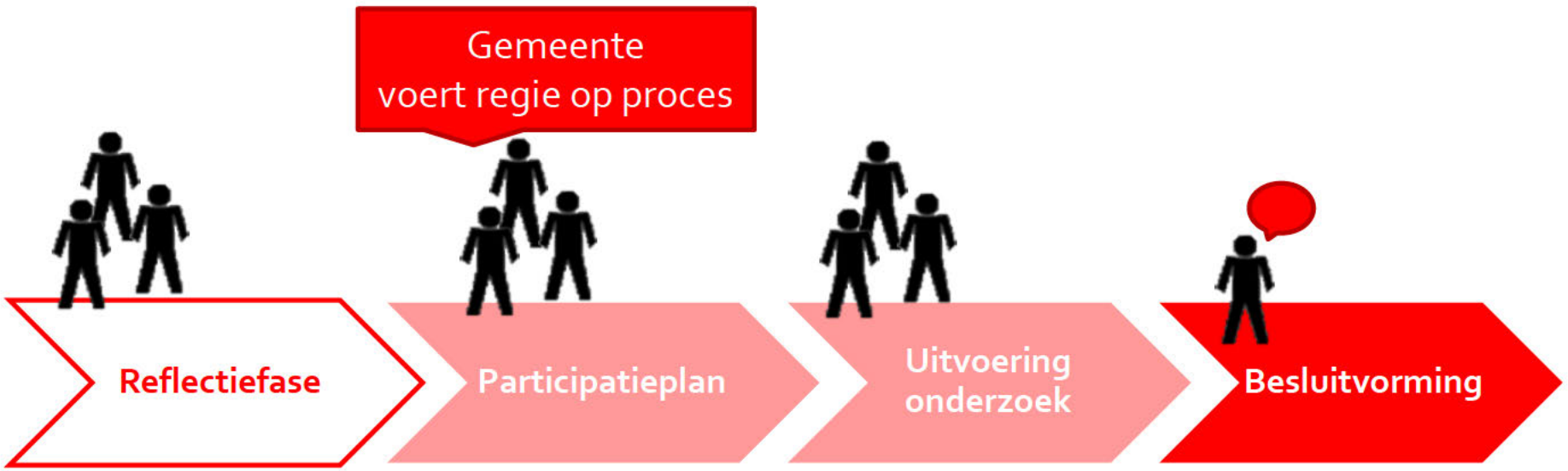

Opbrengsten reflectiefase

- Input voor een gefundeerde besluitvorming over de geschiktheid van de lokaties voor wind binnen de vastgestelde zoekgebieden
- Handvatten voor de uitvoeringsfase op participatie en governance
- Betrokkenheid van- en afstemming met stakeholders

Dat doen we door 1/2

- Rust en vertrouwen terug te brengen:
  - In verbinding te komen met bewoners/ belanghebbenden, collega's en experts (inclusief)
  - Mensen een stem te geven en te luisteren naar zorgen en wensen (giving voice)
  - Responsief te zijn door nieuwe inzichten mee te nemen

- De ambities van de stad uit te dragen:
  - De RES dilemma's bespreekbaar te maken met inwoners
  - Dialogen te voeren over de invulling van de stedelijke ambities
  - Aansluiten bij de ruimtelijke ontwikkelingen

Dat doen we door 2/2

- Een procesaanpak te ontwikkelen voor de projectvoorbereidingsfase
  - Het inventariseren van technische, wettelijke, maatschappelijke en ruimtelijkeafwegingscriteria voor participatie en besluitvorming.

- Commitment te krijgen op samenwerking door:
  - Samenspel met omliggende gemeenten vorm te geven
  - Kader voor initiatiefnemers vorm te geven, inclusief duidelijkheid omtrent r gemeente

- Transparant te zijn in communicatie en informatie
  - Toegankelijke informatie voor alle Amsterdammers (inclusief narratief ambities)
  - Up-to-date communiceren van activiteiten en opbrengsten

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Het vertrekpunt is de wind-ambitie van de stad (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Zoeken naar dialoog (niet discussie of debat)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Eindproducten reflectiefase

A. Evaluatie van de participatie RES 1.0. (bijdragen aan uitvoering moties raad; samen met provincie)

B. Afwegingskader voor besluitvorming t.a.v concrete lokaties o.a.
- Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie

C. Richtlijnen voor governance van de uitvoeringsfase windenergie (samenwerking buurtgemeenten/ provincie/stadsdelen)

D. Richtlijnen voor participatie voor ontwikkelaars in uitvoeringsfase (participatieplan)

Werkwijze

We komen tot de eindproducten door:

- Governance in de reflectiefase gericht op samenspel
  - Binnen de RES met buurtgemeenten en provincie
  - Binnen de gemeente met andere beleidsdomeinen en stadsdelen

- Participatie belanghebbenden in reflectiefase op proces en inhoud
  - Op locatie in de verschillende zoekgebieden (starten met Haven/Diemerscheg/Noorder IJplas?)
  - Op stedelijk niveau met stedelijke belangengroepen (klankbordgroep)

- Interne afstemming en reflectie

Acties in de reflectiefase

A. Evaluatie participatie
   - Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
   - Afstemmen met provincie
   - Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
   - Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TUD/UvA)

Acties in de reflectiefase

B. Afwegingskader besluitvorming locaties

Een afwegings- of beoordelingskader vervangt niet de beslissing, maar informeert besluitvormers over de informatie die relevant is om te betrekken.

- Bepalen issues (ism stakeholders)
- Bepalen gewenste kennisbasis
- Bepalen criteria
  - Wettelijke bepalingen
  - Gezondheidsaspecten
  - Lokale criteria
  - Andere beleidsterreinen en ambities
  - Invloed op buurgemeenten

Acties in de reflectiefase

C. Richtlijnen voor governance uitvoeringsfase

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidcoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Acties in de reflectiefase

D. Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase (participatieplan)

- Wettelijke kaders en normen
- Kaders klimaatakkoord
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Activiteiten in de reflectiefase gekoppeld aan eindproduct

A. Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met provincie
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
    - Evt. combineren met online raadpleging /waardenevaluatie

Activiteiten in de reflectiefase gekoppeld aan eindproduct

B. Afwegingskader besluitvorming locaties

- Bepalen issues
- Bepalen gewenste kennisbasis
- Bepalen criteria
  - Wettelijke bepalingen
  - Gezondheidsaspecten
  - Lokale criteria
  - Andere beleidsterreinen
  - Invloed op buurgemeenten
  - uitwerken issues die spelen in grensgebieden

Activiteiten

1. Initiëren onderzoek naar gezondheidsaspecten NPRES (gezamenlijke brief)
2. Ethnografisch onderzoek op lokaties (buurtexpedities) (wat is lokaal belangrijk?/ welke indicatoren halen we hieruit?)
3. Dialoogsessies stedelijk / JFF/participatie)
4. Dialoogsessies lokaal / JFF/participatie) evt. Ma.ak sessies
5. Inloopmogelijkheden lokaal (fysiek) (informatie/participatie)
6. Online raadpleging/waardenevaluatie (informatie/participatie)
7. Interne sessie(s) andere beleidsterreinen > waar moeten we rekening mee houden/waar liggen kansen?
   - Natuur
   - Woningbouw
   - Landelijk gebied
   - Gebiedsontwikkeling
   - …
8. Sessie (s) met buurtgemeenten
   - Wat speelt in de grensgebieden?

Activiteiten in de reflectiefase gekoppeld aan eindproduct

C. Richtlijnen voor governance uitvoeringsfase

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidcoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Governance met Rijk/provincie/buren

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurtgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Activiteiten in de reflectiefase gekoppeld aan eindproduct

D. Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase

- Wettelijke kaders en normen
- Kaders klimaatakkoord (o.a. lokaal eigendom, NWEA gedragscode)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk?

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke inforgrapics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Doorlopende activiteiten

Interne reflectiesessies gemeente

- Waar staan we?
- Wat leren we?
- Wat kunnen we anders/beter doen (1e orde leren)
- Wat moeten we bijstellen/aannames checken (2e orde leren)
- Wat gebeurt er in de brede context/moeten we elders beleggen (3e orde leren)

Planning

1e idee ordening van activiteiten per doelgroep

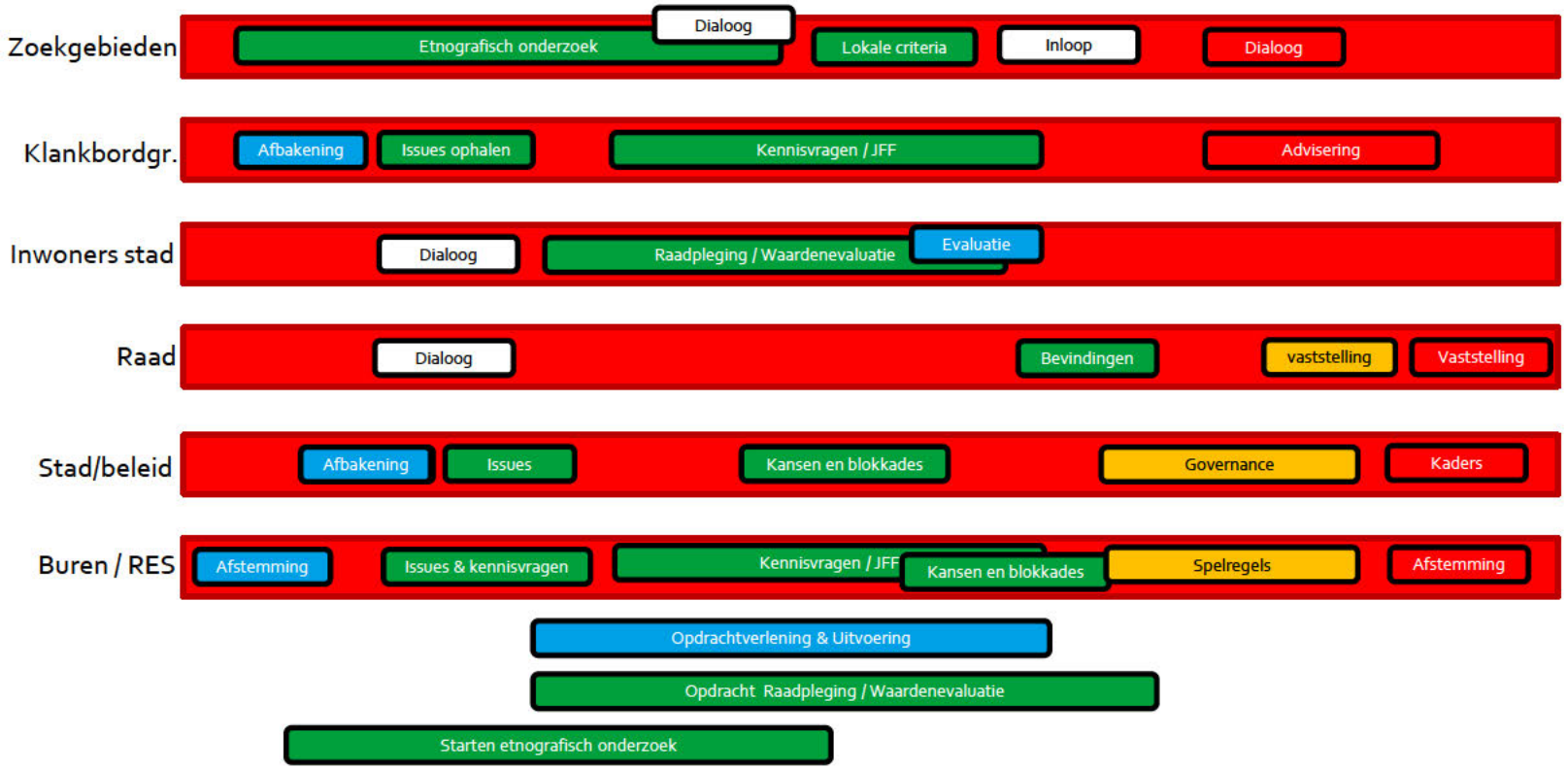

Evaluatie Participatie

Afwegings-kader

Richtlijnen governance

Richtlijnen Participatie

Inzet

Begroting / capaciteit

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 13:05
Aan: [redacted]
CC:
Onderwerp: FW: Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

Ter info; de nieuwsbrief is eruit. Zie hieronder.

Fijn weekend allemaal,
[redacted]

Van: Gemeente Amsterdam, Regionale Energiestrategie <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 12:11
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

Bekijk de online versie.

Gemeente Amsterdam

Nieuwsbrief Duurzame Energie

Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

Activiteiten in november

In de strijd tegen klimaatverandering moet er veel meer schone energie worden opgewekt. Door zonnepanelen op grote en kleine daken, door windmolens op zee maar ook door windmolens op land. Als stad willen we daar onze verantwoordelijkheid in nemen, door ook binnen onze stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor nieuwe windmolens.

Amsterdam wil daarom in 2030 tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie hebben. Om dit te halen, moeten er ongeveer 17 extra windmolens bij komen. De helft daarvan kan in het Havengebied komen. Met alle duurzaam opgewekte elektriciteit kunnen we in 2030 ongeveer 80% van de Amsterdamse huishoudens voorzien van groene stroom. De gebieden waar

we gaan zoeken voor ruimte voor windmolens zijn bekend. Maar hoe nu verder? En wat moet de gemeente meenemen in de vervolgstappen?

In de komende maanden kunnen inwoners, deskundigen en belanghebbenden hun mening geven over hun buurt en wat zij belangrijk vinden bij het plaatsen van windmolens. Hiervoor gaan we verschillende activiteiten organiseren:

- Online vragenlijst (Participatieve Waarde Evaluatie);
- Workshops over de woonomgeving van zoekgebieden voor windenergie;
- Klankbordgroepen.

Deze activiteiten vinden plaats vanaf november en zijn onderdeel van de zogeheten 'reflectiefase'. Met alle opbrengsten uit deze fase maakt de gemeente onder andere een afwegingskader. Dit kader wordt gebruikt bij het later bepalen of er wel of niet windmolens komen op een bepaalde locatie.

Binnenkort kunt u zich aanmelden voor deze activiteiten. Via deze nieuwsbrief en de website houden we u op de hoogte.

› **Lees meer over de activiteiten en de reflectiefase**

Kaart windzoekgebieden aangepast

Op 1 september zijn de windzoekgebieden verkleind zodat er minstens 350 meter afstand is rondom ligplaatsen van woonboten. Dit en meer kunt u terugzien op de Kaart windzoekgebieden. Daarmee is uitvoering gegeven aan de wens van de gemeenteraad uit mei 2021.

› **Bekijk de kaart**

Colofon

Redactie: Gemeente Amsterdam,
Duurzame Energie.

- **www.amsterdam.nl/windenergie**
- **Hebt u een vraag**?
- Praat mee op **Facebook**
- Twitter: **@duurzaam020**
- **In- en uitschrijven nieuwsbrief**

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 11 oktober 2021 10:03
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

[redacted]
Projectmanager Amsterdam Science Park (UVA/gemeente Amsterdam)

Projectmanagementbureau

Gemeente Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Aanwezig: ma, di, ,do,vr

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 13:26
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

Dag [redacted]
Nogmaals dank voor ons gesprek. Ik heb in een overleg met het RES-team o.a. benoemd dat uit onderzoek blijkt dat er feitelijk maar een hele kleine plek zou overblijven voor een eventuele windturbine en vroeg me dus af of het dan niet beter was om dat op de kaart aan te geven en niet heel Sciencepark. Of het alleen door mijn opmerking is gekomen is de vraag maar de zoeklocatie is in ieder geval specifieker opgenomen. Voor de klankbordgroep in Oost (die we met Ma.ak020 gaan invullen met een Ma.akbank) staan nu een student/bewoner uit Sciencepark op onze lijst en benaderen we iemand van het Volkstuincomplex, net over het spoor. Hierin gaan we met voor- en tegenstanders in gesprek. Rick Vermin fungeert als bestuurlijk opdrachtgever.
De participatieve waarde evaluatie en de workshops (door het RES-team getrokken) hebben vooral een inventariserend karakter en bieden ruimte om (recreatief) gebruik van het gebied, specifieke kenmerken en ook de ecologische waarde waar jij over sprak in te brengen. Lijkt mij dus voor jullie en de UvA interessant en nuttig om aandachtspunten vanuit gebiedsbelang in te brengen. Zo'n workshop zou goed in Sciencepark zelf kunnen plaatsvinden. Ben jij vanuit het RES-team benaderd?
Groet,
[redacted]

Van: Gemeente Amsterdam, Regionale Energiestrategie <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 12:11
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

Bekijk de online versie.

Gemeente Amsterdam

Nieuwsbrief Duurzame Energie

Start reflectiefase voor windmolens in Amsterdam

Activiteiten in november

In de strijd tegen klimaatverandering moet er veel meer schone energie worden opgewekt. Door zonnepanelen op grote en kleine daken, door windmolens op zee maar ook door windmolens op land. Als stad willen we daar onze verantwoordelijkheid in nemen, door ook binnen onze stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor nieuwe windmolens.

Amsterdam wil daarom in 2030 tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie hebben. Om dit te halen, moeten er ongeveer 17 extra windmolens bij komen. De helft daarvan kan in het Havengebied komen. Met alle duurzaam opgewekte elektriciteit kunnen we in 2030 ongeveer 80% van de Amsterdamse huishoudens voorzien van groene stroom. De gebieden waar we gaan zoeken voor ruimte voor windmolens zijn bekend. Maar hoe nu verder? En wat moet de gemeente meenemen in de vervolgstappen?

In de komende maanden kunnen inwoners, deskundigen en belanghebbenden hun mening geven over hun buurt en wat zij belangrijk vinden bij het plaatsen van windmolens. Hiervoor gaan we verschillende activiteiten organiseren:

- Online vragenlijst (Participatieve Waarde Evaluatie);

- Workshops over de woonomgeving van zoekgebieden voor windenergie;
- Klankbordgroepen.

Deze activiteiten vinden plaats vanaf november en zijn onderdeel van de zogeheten ‘reflectiefase’. Met alle opbrengsten uit deze fase maakt de gemeente onder andere een afwegingskader. Dit kader wordt gebruikt bij het later bepalen of er wel of niet windmolens komen op een bepaalde locatie.

Binnenkort kunt u zich aanmelden voor deze activiteiten. Via deze nieuwsbrief en de website houden we u op de hoogte.

› **Lees meer over de activiteiten en de reflectiefase**

Kaart windzoekgebieden aangepast

Op 1 september zijn de windzoekgebieden verkleind zodat er minstens 350 meter afstand is rondom ligplaatsen van woonboten. Dit en meer kunt u terugzien op de Kaart windzoekgebieden. Daarmee is uitvoering gegeven aan de wens van de gemeenteraad uit mei 2021.

› **Bekijk de kaart**

Colofon

Redactie: Gemeente Amsterdam, Duurzame Energie.

- **www.amsterdam.nl/windenergie**
- **Hebt u een vraag**?
- Praat mee op **Facebook**
- Twitter: **@duurzaam020**
- **In- en uitschrijven nieuwsbrief**

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc:
Onderwerp: FW: STaVaZa + acties PWE Reflectiefase RES/Adam

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted] Namens [redacted]
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 10:39
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: STaVaZa + acties PWE Reflectiefase RES/Adam
Tijd: maandag 11 oktober 2021 14:00-15:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: via MS Teams (zie link in notitie)

RD 4/14/21/

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte] <https://teams.microsoft.com/l/[redacted]

Graag plan ik op verzoek van team RES/Wind een wekelijks overleg om te praten over de stand van zaken / actiepunten rondom PWE reflectiefase Amsterdam.

Mocht het overleg niet nodig zijn, of als het overleg korter kan dan 1 uur, dan wordt de afspraak dusdanig aangepast (vervallen of korter)

Groeten

[redacted]

[redacted]

(project) secretaresse team RES/Wind

Team Advies, Dienstverlening & Ondersteuning

Afdeling Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

M +31 06 [redacted]

E-mail [redacted]@amsterdam.nl [redacted]@amsterdam nl>

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 november 2021 13:44
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: tekst PWE op site windmolens

Akkoord?

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 13:35
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: tekst PWE op site windmolens

Hi [redacted]

Is die laatste alinea ook voor in het grijze kader: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/windmolens-amsterdam-welke-keuze-maken/?reload=true

Staat verborgen online nu

Moet die button aangeven waar mensen naartoe gaan, aangezien ze de amsterdam site verlaten

Groetjes [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 november 2021 11:17
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: tekst PWE op site windmolens

Hallo [redacted] hierbij de tekst. Zou je het op kunnen maken en morgenochtend live zetten? Of je doet alles morgen in de ochtend als dat je beter uitkomt.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 14:46
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: tekst PWE op site windmolens

Wat mij betreft ok zo.

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Datum: vrijdag 29 oktober 2021 om 12:16
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: tekst PWE op site windmolens

Hoi [redacted] Zou je deze nog kunnen checken? Dan kan ik het doorzetten naar de redactie om het op te maken en dinsdag live te zetten.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 12:16
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: tekst PWE op site

Ik stuur dit nu door naar [redacted] voor check. Groet

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:49
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: tekst PWE op site

Ja lijkt me goed, dan zo:

De reflectiefase heeft alleen betrekking tot de nieuwe zoekgebieden, die dit voorjaar zijn vastgesteld. De huidige initiatieven voor windenergie op de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Westpoort en in het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein horen hier niet bij. Deze initiatieven zijn namelijk voortgekomen uit de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012.

Kun jij dat doorgeven tegelijk met de pagina voor PWE [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:39:33
Aan: [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: tekst PWE op site

Heel scherp! Moeten we deze tekst niet sowieso op de pagina reflectiefase toevoegen ?

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:38
Aan [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: tekst PWE op site

Graag dit nog toevoegen onderaan:

Let op! Deze raadpleging heeft alleen betrekking tot de nieuwe zoekgebieden, die dit voorjaar zijn vastgesteld. De huidige initiatieven voor windenergie op de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Westpoort en in het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein horen hier niet bij. Deze maken geen onderdeel uit van de reflectiefase. Deze initiatieven zijn namelijk voortgekomen uit de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 29 oktober 2021 11:30:48
Aan [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: RE: tekst PWE op site

Hi [redacted] ik heb nog wat belangrijke aanpassingen, graag deze met [redacted] afronden. Dan is de tekst goed.
Groet , [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, team BEI (bedrijven, energiebronnen, infrastructuur)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 17:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: tekst PWE op site

Hallo [redacted] zie hier opzet voor landingspagina vragenlijst. Akkoord?

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 16:36
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: tekst PWE op site

Ahja natuurlijk, logisch dat het nog niet linkt inderdaad. Prima ik stuur het door.

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 16:33
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: tekst PWE op site

Ziet er goed uit! De einddatum is 1 december. DE url is wel de juiste maar is nog niet geredirect, daar wordt aan gewerkt.

Stuur jij het door naar [redacted] Dan kan het daarna door naar [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 13:42:04
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: tekst PWE op site

Zie hier aangepast tekstvoorstel. Intro naar/over vragenlijst is te lang. Ik heb deel info naar onder gesleept. Link werkt bij mij niet goed. Is dit wel correct? Wat is de einddatum dat mensen mee kunnen doen? Dit moeten we er wel inzetten.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 28 oktober 2021 12:33
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: tekst PWE op site

Hai [redacted]

Bij deze het eerste tekstvoorstel voor de PWE pagina op de site. Stuur jij hem weer naar mij als de redactie hem heeft aangepast?

groet [redacted]

[redacted]

Van: RESAmsterdam
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 13:39
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends CONCEPT
Bijlagen: Fwd: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Concept antwoord

Geachte heer [redacted],

Het Bestuur van Stadsdeel Noord heeft Team RES gevraagd te reageren op uw brief van 10 september j.l. waarin u en betrokken bewoners vragen om een gesprek met het Stadsdeel.
Op dit moment zullen wij niet op uw uitnodiging ingaan, ook al nemen wij uw zorgen over de mogelijke komst van windmolens serieus. Vanaf het begin van het RES-proces (Regionale energiestrategie) zijn stakeholders en bewoners betrokken. Voor en na het vaststellen van de concept-RES is er gecommuniceerd naar en met bewoners en andere betrokkenen in met name de directe omgeving van de zoekgebieden voor windenergie. In deze beleidsfase is ingezet op het periodiek informeren van alle betrokkenen over het proces. Nu werken wij daarom aan een fase waarin ruimte is voor dialoog en reflectie. De gemeente zal tijdens deze reflectiefase verder in gesprek gaan met Amsterdammers, organisaties en (inwoners van) buurgemeenten. Wij verzoeken u daarom nog even geduld te hebben.

Ik raad u aan om u aan te melden voor de nieuwsbrief, zodat u op de hoogte wordt gehouden over mogelijke toekomstige bijeenkomsten. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via deze link: https://www.amsterdam.nl/nieuwsbrieven/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/mailinglist-nieuwsbrief-duurzame-energie/

Met vriendelijke etc

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 12:51
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Hi [redacted] wil je in samenwerking met mij (of [redacted] een antwoord schrijven? Strekking: er komt geen apart gesprek met Windalarm. We hebben een reflectiefase, daarin organiseren we het gesprek met alle partijen, ook met windalarm. Graag deze stap afwachten voordat er gesprek gezocht wordt.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 15:37

Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Beste collega's

Een tijd geleden heeft het DB de bijgevoegde mail gekregen. De wijze van beantwoording van deze mail plus de verdere afhandeling is destijds op 16 september besproken tijdens het PHO met wethouder Van Doorninck inzake de RES, en ik heb destijds daar van begrepen dat het de bedoeling was dat er vanuit het projectteam hierop gereageerd zou worden. Op deze manier zou er richting bewoners een eenduidige boodschap worden gegeven.

Daar de betreffende bewoner, de heer [redacted], nog steeds opnieuw contact met het stadsdeel opzoekt - met steeds meer ongeduld omtrent de vraag wanneer hij een reactie mag verwachten - is mijn vraag of hij inderdaad spoedig vanuit het projectteam contact met hem opgenomen kan worden.

Hartelijke groet

[redacted]

Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord
06 - [redacted]

Gemeente Amsterdam

Werkdagen maandag t/m donderdag

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 14 september 2021 16:22
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Beste collega's

Zie de bijlage. De bestuurders hebben een uitnodiging gekregen van Windalarm.

Portefeuillehouder Groenewoud vraagt zich af of het verstandig is om dit gesprek aan te gaan, en wil dit graag kort met de wethouder bespreken. Welke rol heeft de portefeuillehouder of de wethouder hierin? Wie kan het beste dit gesprek voeren, ook met het oog op de positie van verlengbestuur versus signaalfunctie voor t stadsdeel?

Hartelijke groet

[redacted]

Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord

06 - [redacted]

Gemeente Amsterdam

Werkdagen maandag t/m donderdag

[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia
Verzonden: dinsdag 14 september 2021 13:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Outlook voor iOS downloaden

Van: [redacted]@gmail.com>
Verzonden: vrijdag, september 10, 2021 1:48 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@amsterdam.nl
CC [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]; [redacted]@hotmail.com
Onderwerp: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Amsterdam, 10 september 2021

Beste mevrouw (Saskia) Groenewoud, en mevrouw (Erna) Berends,

Hierbij wil ik u beiden vragen, namens Windalarm en een aantal zeer betrokken bewoners uit Noord en landelijk Noord, voor een gesprek met ons.

Vanuit de belangengroep huiseigenaren Banne-Buiksloot ben ik begin dit jaar betrokken geraakt bij dit dossier, ik coördineer Windalarm Noord-Waterland en maak sinds enige tijd deel uit van het kernteam van het Windalarm.

Van verschillende contacten in Noord, waaronder [redacted] (bewoner van de wijk Elzenhagen, een van de artsen van het raadsadres gezondheid en windturbines van april jl.) en [redacted] (bewoner Noorder IJplas en een van de woordvoerders van de bewonersgroep Zijkanaal H.), delen de behoefte aan een gesprek met de verantwoordelijk bestuurder (mevr. Groenewoud). Er is via verschillende wegen contact gezocht maar er is nauwelijks tot geen communicatie geweest. Dit verbaast ons zeer vanwege de urgentie, de commotie en de potentiële impact van de plannen op tienduizenden bewoners van Amsterdam Noord. Er bestaat een grote behoefte aan een goed gesprek met u als bestuurder.

Gelukkig is het Corona-beleid na de zomer versoepeld en hoop ik dat u inziet dat een gesprek mogelijk én op zijn plaats is. Een aantal leden van Windalarm heeft deze week een gesprek gevoerd met de verantwoordelijk bestuurder in stadsdeel Oost en dat is niet voor het eerst. Wij wensen dat ook te hebben met onze bestuurders.

Over windturbines in ons stadsdeel is al veel langer sprake, maar over de huidige plannen was bij veel bewoners nog weinig bekend. Sinds het aanwijzen van zoekgebieden (waarvan twee in ons stadsdeel) vorig jaar is het pas concreet geworden voor veel bewoners, en pas sinds januari is er door gemeente en stadsdeel ruchtbaarheid aangegeven middels een brief. Vanaf november vorig jaar zijn 20.000 handtekeningen (waarvan 4.000 in Noord) opgehaald door Windalarm, waarmee duidelijk is dat het enorm leeft onder bewoners. Het veelvuldig inspreken bij stadsdeel en Raad is u ook niet ontgaan natuurlijk.

Wij zouden tijdens het gesprek onze zorgen willen uiten, ofwel eerder gedeelde zorgen mondeling toelichten aan het bestuur, en de gelegenheid krijgen om mevrouw Groenewoud vragen te mogen stellen. We kunnen in

vogelvlucht door het proces tot nu toe gaan (ook vanuit jullie oogpunt), ingaan op de huidige stand van zaken en reflectiefase, en samen vooruit kijken. Jullie kunnen de eigen rol en positie uitleggen, en wat jullie wel en niet voor ons (hebben) kunnen betekenen.

Ik hoop dat u ingaat op ons verzoek, dat we op korte termijn een gesprek kunnen voeren met elkaar in het stadsdeelkantoor, en dat u ons dit snel laat weten. Ik denk dat [redacted] en ik niet mogen ontbreken. Hierbij het verzoek om het gezelschap niet te groot te maken, en de suggestie om ook [redacted] (woordvoerder van de woonbootbewoners aan Buikslotermeerdijk), [redacted] (stadsboerderij de Stadshoeve) en [redacted] (bewoner Zunderdorp) uit te nodigen.

Wij horen graag komende week van jullie.

hartelijke groet,

[redacted]
Windalarm Amsterdam
06[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 6 oktober 2021 12:51
Aan: RESAmsterdam
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends
Bijlagen: Fwd: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Hi [redacted] wil je in samenwerking met mij (of [redacted] een antwoord schrijven? Strekking: er komt geen apart gesprek met Windalarm. We hebben een reflectiefase, daarin organiseren we het gesprek met alle partijen, ook met windalarm. Graag deze stap afwachten voordat er gesprek gezocht wordt.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 15:37
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Beste collega's

Een tijd geleden heeft het DB de bijgevoegde mail gekregen. De wijze van beantwoording van deze mail plus de verdere afhandeling is destijds op 16 september besproken tijdens het PHO met wethouder Van Doorninck inzake de RES, en ik heb destijds daar van begrepen dat het de bedoeling was dat er vanuit het projectteam hierop gereageerd zou worden. Op deze manier zou er richting bewoners een eenduidige boodschap worden gegeven.

Daar de betreffende bewoner, de heer [redacted], nog steeds opnieuw contact met het stadsdeel opzoekt - met steeds meer ongeduld omtrent de vraag wanneer hij een reactie mag verwachten - is mijn vraag of hij inderdaad spoedig vanuit het projectteam contact met hem opgenomen kan worden.

Hartelijke groet

[redacted]

Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord
06 - [redacted]

Gemeente Amsterdam

Werkdagen maandag t/m donderdag

Van [redacted]
Verzonden: dinsdag 14 september 2021 16:22
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Beste collega's

Zie de bijlage. De bestuurders hebben een uitnodiging gekregen van Windalarm.

Portefeuillehouder Groenewoud vraagt zich af of het verstandig is om dit gesprek aan te gaan, en wil dit graag kort met de wethouder bespreken. Welke rol heeft de portefeuillehouder of de wethouder hierin? Wie kan het beste dit gesprek voeren, ook met het oog op de positie van verlengbestuur versus signaalfunctie voor t stadsdeel?

Hartelijke groet

[redacted]

Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord
06 - [redacted]

Gemeente Amsterdam

Werkdagen maandag t/m donderdag

[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia
Verzonden: dinsdag 14 september 2021 13:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: Fwd: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Outlook voor iOS downloaden

Van: [redacted]@gmail.com>
Verzonden: vrijdag, september 10, 2021 1:48 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@amsterdam.nl
CC: [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]; [redacted]@hotmail.com
Onderwerp: Aanvraag gesprek stadsdeelbestuur met Windalarm en bewoners

Amsterdam, 10 september 2021

Beste mevrouw (Saskia) Groenewoud, en mevrouw (Erna) Berends,

Hierbij wil ik u beiden vragen, namens Windalarm en een aantal zeer betrokken bewoners uit Noord en landelijk Noord, voor een gesprek met ons.

Vanuit de belangengroep huiseigenaren Banne-Buiksloot ben ik begin dit jaar betrokken geraakt bij dit dossier, ik coördineer Windalarm Noord-Waterland en maak sinds enige tijd deel uit van het kernteam van het Windalarm.

Van verschillende contacten in Noord, waaronder [redacted] (bewoner van de wijk Elzenhagen, een van de artsen van het raadsadres gezondheid en windturbines van april jl.) en [redacted] (bewoner Noorder IJplas en een van de woordvoerders van de bewonersgroep Zijkanaal H.), delen de behoefte aan een gesprek met de verantwoordelijk bestuurder (mevr. Groenewoud). Er is via verschillende wegen contact gezocht maar er is nauwelijks tot geen communicatie geweest. Dit verbaast ons zeer vanwege de urgentie, de commotie en de potentiële impact van de plannen op tienduizenden bewoners van Amsterdam Noord. Er bestaat een grote behoefte aan een goed gesprek met u als bestuurder.

Gelukkig is het Corona-beleid na de zomer versoepeld en hoop ik dat u inziet dat een gesprek mogelijk én op zijn plaats is. Een aantal leden van Windalarm heeft deze week een gesprek gevoerd met de verantwoordelijk bestuurder in stadsdeel Oost en dat is niet voor het eerst. Wij wensen dat ook te hebben met onze bestuurders.

Over windturbines in ons stadsdeel is al veel langer sprake, maar over de huidige plannen was bij veel bewoners nog weinig bekend. Sinds het aanwijzen van zoekgebieden (waarvan twee in ons stadsdeel) vorig jaar is het pas concreet geworden voor veel bewoners, en pas sinds januari is er door gemeente en stadsdeel ruchtbaarheid aangegeven middels een brief. Vanaf november vorig jaar zijn 20.000 handtekeningen (waarvan 4.000 in Noord) opgehaald door Windalarm, waarmee duidelijk is dat het enorm leeft onder bewoners. Het veelvuldig inspreken bij stadsdeel en Raad is u ook niet ontgaan natuurlijk.

Wij zouden tijdens het gesprek onze zorgen willen uiten, ofwel eerder gedeelde zorgen mondeling toelichten aan het bestuur, en de gelegenheid krijgen om mevrouw Groenewoud vragen te mogen stellen. We kunnen in

vogelvlucht door het proces tot nu toe gaan (ook vanuit jullie oogpunt), ingaan op de huidige stand van zaken en reflectiefase, en samen vooruit kijken. Jullie kunnen de eigen rol en positie uitleggen, en wat jullie wel en niet voor ons (hebben) kunnen betekenen.

Ik hoop dat u ingaat op ons verzoek, dat we op korte termijn een gesprek kunnen voeren met elkaar in het stadsdeelkantoor, en dat u ons dit snel laat weten. Ik denk dat [redacted] en ik niet mogen ontbreken. Hierbij het verzoek om het gezelschap niet te groot te maken, en de suggestie om ook [redacted] (woordvoerder van de woonbootbewoners aan Buikslotermeerdijk), [redacted] (stadsboerderij de Stadshoeve) en [redacted] (bewoner Zunderdorp) uit te nodigen.

Wij horen graag komende week van jullie.

hartelijke groet,

[redacted]
Windalarm Amsterdam
06-[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 13:24
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: verzoek namens [redacted] en [redacted]

Hoi allen,

Op verzoek van [redacted] heb ik deze mail verstuurd.

Fijn weekend!
[redacted]

[redacted]
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
www.amsterdam.nl/duurzaam

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 13:22
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: verzoek namens [redacted] en [redacted]

Dag [redacted]

afgelopen week sprak je al even over twee opdrachten waarvan het traject voor het verkrijgen van een registratienummer nog loopt bij Lead Buyer Fysiek en het dringend gewenst is om snel de opdrachten te verlenen. Zojuist kreeg ik het verzoek van [redacted] om je mede namens [redacted] hierover een mail te sturen. Als het nodig is, geeft [redacted] je graag een verdere toelichting. En vanzelfsprekend geef ik je ook graag een verdere toelichting.
Als onderstaande verzoek akkoord is, zullen we twee aanvragen voor een inkooporder met de betreffende offertes e.d. naar de Projectadministratie sturen.

Verzoek dat [redacted] met [redacted] heeft afgestemd:
Voor twee opdrachten voor de Reflectiefase RES zijn twee afwijkingsbesluiten genomen. Dit gaat via de Lead Buyer Fysiek en het blijkt dat het vervolgtraject bij deze Lead Buyer door extra processtappen meer tijd in beslag neemt dan we bij Lead Buyer Personeel gewend zijn. Hierdoor dreigt de opdrachtverlening vertraging op te lopen. Gezien de bestuurlijk urgentie en opdracht voor het RES/wind dossier kunnen we ons dat niet veroorloven.
Het traject zal verder met de Lead Buyer Fysiek worden doorlopen om zo de registratienummers (A-nummer) te verkrijgen die normaliter nodig zijn voor de inkoopordes.
Vooruitlopend op het nog toe te kennen A-nummer willen we nu al de opdrachten verlenen, ook om de opdrachtnemers duidelijkheid te kunnen verschaffen.

We willen verzoeken om, vooruitlopend op de nog toe te kennen A-nummers, op basis van de offertes en de goedgekeurde afwijkingsbesluiten de Projectadministratie inkooporders te laten aanmaken.
Daarvoor zal ik dan aan het RES-team vragen om de hiervoor benodigde stukken naar de Projectadministratie te sturen. Het betreft offertes van de volgende twee bureaus: Public Mediation 10.2.g) en Populytics (€ 10.2.g
De A-nummers kunnen dan later worden toegevoegd.

Alvast een fijn weekend,
[redacted]

[redacted]
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

[redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
www.amsterdam.nl/duurzaam

[redacted]

Van: Bestuurszaken R&D
Verzonden: vrijdag 15 oktober 2021 14:24
Aan: Uitslagen bestuursmap wethouder Van Doorninck R&D; team TO.RD; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: volledige uitslag bestuursmap wethouder Marieke van Doorninck d.d. 05-10-2021
Bijlagen: Besluitenlijst bestuursmap wethouder Marieke van Doorninck d.d. 5 oktober 2021.pdf

Goedemiddag,

Bijgaand de volledige besluitenlijst van de map van wethouder Van Doorninck van 5 oktober 2021.

NB:

A = Akkoord
B = Akkoord maar met een kleine wijziging, het stuk hoeft niet meer langs bestuurder, eventueel contact opnemen met de bestuursadviseur.
C = Akkoord maar met een iets grotere wijziging. Het mandaat voor het stuk blijft bij de directie en in overleg met de bestuursadviseur wordt gekeken of het stuk nog langs de bestuurder moet, neem contact op met de bestuursadviseur.
D = Niet akkoord; het stuk moet opnieuw ingediend worden of ingetrokken worden, neem contact op met de betreffende bestuursadviseur.
E = Voor kennisgeving aangenomen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuurszaken
Team Strategische en Bestuurlijke Advisering (SBA)
Ruimte en Duurzaamheid

06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Werkdagen: ma t/m vr 07:00 – 15:30 uur

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing: www.amsterdam.nl/proclaimer

Besluitenlijst (concept), 05 oktober 2021

Bestuursmap d.d. 5 oktober 2021 van wethouder Marieke van Doorninck

1. Bespreekpunten

Economische Zaken (16)
Ruimtelijke Ordening (30)

B1	Groei van hotels verder afremmen door de inzet van het erfpachtinstrument, de aanpassing van de gebiedskaart, de actualisering van het overnachtingsbeleid en de uitrol van het omgevingsplan (ZD2021-013104)	A Akkoord

Economische Zaken (16)

B2	Monitor kantoren Amsterdam – stand van zaken op 1 juli 2021 (ZD2021-013146)	A Akkoord

Openbare Ruimte en Groen (24)

B3	Instemmen met de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid A.L. Bakker (Partij voor de Dieren) inzake de bescherming van gebouwbewonende diersoorten bij renovaties (ZD2021-012905)	E Voor kennisgeving aangenomen

Grondzaken (31)
Bouwen en Wonen (25)

B4	Het Ambtelijk Bouwoverleg van 14 oktober 2021 en de concept notulen van de Ambtelijk Bouwoverleg (d.d. 7 juni 2021). (ZD2021-013186)	E Voor kennisgeving aangenomen

Grondzaken (31)

B5	Kennisnemen van de behandeling op 11 oktober 2021 in de Commissie Binnenlandse Zaken van de initiatiefnota van het lid Koerhuis over de toekomst van gemeentelijk erfpachtbeleid (ZD2021-012986)	E Voor kennisgeving aangenomen
B6	Uitvoeringsagenda Ymere, Stadgenoot en De Alliantie voor de eerste 1.000 sociale huurwoningen op Strandeiland (ZD2021-013230)	A Akkoord *Toelichting:* Dit lijkt me een mooi moment voor de nieuwe WH

Ruimtelijke Ordening (30)

B7	Antwoordbrief aan advocaat Bisdom Haarlem-Amsterdam over proces beroepsfase Bestemmingsplan De Pijp 2018 m.b.t. Het Afrikahuis (ZD2021-013138)	B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen *Toelichting:* in de raadsvergadering van 6/7 november is het BP vastgesteld . Ik check nog even bij Capel
B8	Kennis nemen van IBT oordeel van de provincie over omgevingsrecht in 2020 (ZD2021-012939)	A Akkoord
B9	Toezegging vraag RO najaarsnota 2019 (TA2019-001655) (ZD2021-013139)	A Akkoord
B10	Verkennen gebruikmaken aanwijzingsbevoegdheden Omgevingswet bij de omgevingsvergunning tot afwijking van het omgevingsplan (ZD2021-006563)	A Akkoord

B11	Vrijgeven van het voorontwerp wijzigingsplan Windenergie Sloterdijk III voor het overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (ZD2021-013258)	C Akkoord na wijzigingen, voor akkoord voorleggen aan bestuurder *Toelichting:* graag in het stuk opnemen hoe deze ontwikkeling past in de RES en zich verhoudt tot de reflectiefase
B12	Vrijgeven van het voorontwerpbestemmingsplan Partiële herziening Kopraweg voor het overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (ZD2021-013261)	A Akkoord

<u>Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)</u>
<u>Reiniging (28)</u>

B13	voortgang van de optimalisatie afvalinzamelingsprocessen(routeoptimalisatie) en vergelijking kwijtschelding G4 (ZD2021-013113)	E Voor kennisgeving aangenomen

<u>Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)</u>

B14	Beantwoording van een raadsadres inzake uitspraak Raad van State over windturbines (ZD2021-013157)	A Akkoord

Map

B15	Instemmen met de achtste updatebrief Strategie naar een stad zonder aardgas. (ZD2021-013221)	C Akkoord na wijzigingen, voor akkoord voorleggen aan bestuurder *Toelichting:* het lijkt mij goed om de brief over de ontwikkelingen rondom LTW in de Nieuwbouw met deze brief te combineren Goed om in de inleiding de sterk verhoogde gasprijzen te noemen, wat er extra reden is om vol in te zetten op aardgasvrij juist in corporatiehuizen. Graag bij participatie niet alleen benoemen dat dit nodig is voor draagvlak, maar juist om te zorgen dat de energietransitie van iedereen is. Mensen gaan het merken in hun dagelijks leven en leefomgeving en moeten dus maximale zeggenschap hebben. Het is een technische, maar vooral ook sociale transitie. Het is raar om aan het eind te zeggen dat de beantwoording SV van Groen waarschijnlijk tegelijkertijd met deze brief komen. Als we de brief versturen dan weten we het.
B16	Instemmen met de opzet van het congres 'Duurzaam ontwikkelen Amsterdam' (ZD2021-013087)	B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen akkoord met programma. Als het kan doe ik zelf ook graag mee in het panel.Doel van de bijeenkomst is ook publiciteit voor duurzaam bouwenGraag ook een hoofdboodschap formuleren
B17	Uitvoerige wijziging en uitbreiding van de subsidieregeling gebiedsgericht aardgasvrij (ZD2021-013062)	A Akkoord

Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)

B18	Onderzoeken naar de geluidbelasting rond het spoor tussen CS en Amstel - afdoening Motie 991 (ZD2021-012811)	E Voor kennisgeving aangenomen

Democratisering (inclusief Bestuurlijk Stelsel) (10)

B19	Beantwoording SV lid Kreuger inzake Lobby Lokaal (ZD2021-013250)	A Akkoord

2. Geheime punten

Ruimtelijke Ordening (30)

D1	Kabinet (ZD2021-013095)	B Akkoord, voorts wordt de verantwoordelijk directeur gemachtigd tot het maken van wijzigingen voorkeur voor gesprek binnen kader van mediation. Maar wel checken bij SIBN om te voorkomen dat verwijt van geheimhouding komt

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 4 november 2021 14:03
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Vragenlijst is live

Hoi [redacted] ik had seintje van [redacted] / [redacted] al gekregen en het staat nu live (op windenergie als info):
https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/?reload=true
https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/windmolens-amsterdam-welke-keuze-maken/?reload=true

Hier zeggen we niks over scenario's. Of bedoel je iets anders?

Ik stuur later naar het hele team alle linkjes (zonder reload)+nieuwsbrief

---

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 13:34
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Vragenlijst is live

Ok graag even checken: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/?reload=true

---

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 4 november 2021 13:25
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Vragenlijst is live

Hoi [redacted]

Het (website) mag live! Kun je deze pagina online zetten plus twee linkjes:

https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/ (button)
Misschien moet Meld u aan! Veranderen naar > Doe mee!
Vragenlijst hoef je je niet voor aan te melden

https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/reflectiefase/
Onder kopje Overzicht in online vragenlijst

~~De vragenlijst komt in november online.~~
Meer informatie en doe mee

Ik geef nu seintje aan actueel

Wacht je nog heel even met nieuwsbrief? Even dubbelcheck nog

Groeten,

[redacted]
Communicatieadviseur
Afdeling Duurzaamheid, R&D
M: 06-[redacted]
E: [redacted]@amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 11:45
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Windturbines in Noord
Bijlagen: RE: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Urgentie: Hoog

Beste collega's

Ik bespreek deze ook morgen in mn bila met Saskia maar ik zie dat deze bewoner graag een gesprek wil, maar volgens mij is de afspraak dat dergelijke verzoeken nu vanuit het RES team worden opgepakt (conform de situatie met een andere verzoek van een andere bewoner vorige week).

Is deze aanname juist? Ik hoor het graag.

Hartelijke groet

[redacted]

Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord
06 - [redacted]

Gemeente Amsterdam

Werkdagen maandag t/m donderdag

Van: [redacted]@outlook.com>
Verzonden: woensdag 13 oktober 2021 9:54
Aan: Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl>
CC: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@gmail.com>
Onderwerp: Re: Windturbines in Noord

Geachte [redacted],

Op 17 juni stuurde ik een eerste mail en ik heb, bijna 4 maanden later, nog steeds geen inhoudelijke reactie mogen ontvangen op de punten die ik in de mail heb genoemd.

Dat is jammer, want het lukt hiermee niet om de zorgen, die - getuige de honderden insprekers op gemeentelijke inspraakavonden - bij zeer veel omwonenden (op de Noordelijke IJplas 100% tegenstander van de plannen, inwoners Zunderdorp 97% tegenstander van de plannen, enz enz) leven, over te brengen en daarover een zinvol gesprek te voeren met onze stadsdeel voorzitter en het stadsdeel bestuur.

Omdat onze gemeenteraad denkt de plannen toch door te gaan zetten, hebben we de kritische bescherming van ons stadsdeelbestuur nodig. In andere stadsdelen zijn er wèl gesprekken geweest tussen bezorgde bewoners en het stadsdeelbestuur. Daarom graag nogmaals mijn verzoek om een reactie en een gesprek. Mocht het niet lukken, dan hoor ik graag wat nodig is om tot een wederkerig gesprek te kunnen komen.

Hartelijke groet, [redacted].

Op 9 aug. 2021, om 12:55 heeft Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw [redacted]

Op 28 juli jongstleden heeft u de onderstaande mail naar bestuursondersteuning gestuurd. Vanwege reces en vakanties ontvangt u hierop nu pas een reactie.

De bestuurder heeft uw mail via haar eigen mailbox ook ontvangen maar ook voor haar geldt dat het zomerreces is ingegaan op 9 juli jongstleden. Op 23 augustus eindigt het reces. Naar verwachting zal de bestuurder uw mail onder ogen krijgen op het moment dat zij haar bestuurlijke werkzaamheden weer oppakt.

Hopelijk heb ik u zo voldoende geïnformeerd.

Hartelijke groet

[redacted]

Bestuursadviseur
Stadsdeel Noord

Gemeente Amsterdam

Werkdagen maandag t/m donderdag

Meer informatie over bestuurlijke besluitvorming in Noord? Klik hier.

Van: [redacted]@outlook.com>
Verzonden: woensdag 28 juli 2021 20:44
Aan: Bestuursondersteuning SDN <Bestuursondersteuning.SDN@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna [redacted]@amsterdam.nl>; Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@gmail.com>
Onderwerp: Re: Windturbines in Noord

Beste bestuursondersteuner en dagelijks bestuur Stadsdeel Noord,

Omdat ik nog steeds geen reactie of ontvangstbevestiging heb gekregen n.a.v. mijn mail van 17/6/2021, vrees ik dat ik niet het juiste mailadres van Saskia Groenewoud heb kunnen vinden op de website van Stadsdeel Noord. Zou u zo vriendelijk willen zijn mijn mail aan haar door te

sturen en de ontvangst bij mij willen bevestigen? Ik ben benieuwd naar een inhoudelijke reactie en de mogelijkheid van gesprek en/of overleg.

Hartelijke groet, [redacted].

> Op 2 jul. 2021, om 17:54 heeft [redacted]@outlook.com> het volgende geschreven:
>
> Beste Saskia,
>
> Ik kan me voorstellen dat het enorm druk is deze tijd en dat de turbineplannen een enorme belasting betekenen, maar ik maak me nog steeds zorgen. Hoewel de Raad van State zich deze week heeft uitgesproken en waarmee er eerst een nieuwe norm moet komen die beter is dan de huidige lijken de gemeenteraad en ook NDSM energie niet te deren. Het zou zoveel netter zijn als men een pas op de plaats zou maken om vervolgens te bekijken wat wel en niet meer mogelijk is is. Dit zou alle partijen rust geven en bovendien veel onnodige tijd (en geld) besparen. Maar ik heb het idee dat de trein toch doordendert en dat er enorme belangen spelen die maken dat de omwonenden - die de turbines in geen enkel zoekgebied willen - machteloos zijn. Bovendien kunnen de RES-doelen ook behaald worden zonder de turbines dichtbij woningen.
>
> Ik ben echt benieuwd hoe jij hierin staat, want we hebben echt de bescherming nodig van ons stadsdeel. Ik hoor of lees graag van je.
>
> Hartelijke groet en een goed weekend, [redacted]
>
> > Op 17 jun. 2021, om 11:15 heeft [redacted]@outlook.com het volgende geschreven:
> >
> > Beste Saskia,
> >
> > Ik hoorde van [redacted] – die ik ken van het 'gesprek over windmolens' in de Tolhuistuin van donderdag 22 april – dat hij jou een bericht heeft gestuurd waarin hij zijn zorgen, maar ook wanhoop uitte m.b.t. de beoogde windturbines vlakbij de woonboten aan de Noorder IJplas. Omdat ik me ook enorm veel zorgen maak over de manier waarop deze turbines aan de omwonenden worden opgedrongen - er is aantoonbaar gerommeld met het draagvlak onderzoek; bovendien wisten de respondenten niet eens dat kort na het invullen van de enquête de provinciale 600m norm zou worden losgelaten- heb ik besloten om je ook een mail te sturen. Ik maak me zorgen over de korte afstand waarop de turbines op de wijken en woonboten worden gepland. Dit alles terwijl de RES-doelen al behaald zijn en Amsterdam zich bovendien een grotere ambitie heeft opgelegd dan van een stad verlangd wordt. En terwijl er, ook in onze stad, alternatieven zijn. Er is

berekend dat de turbines niet eens nodig zijn om de Amsterdamse doelen te behalen, gewoonweg omdat de reeds ingecalculeerde zonnepanelen tegenwoordig veel efficiënter energie opwekken.

Er wordt, met het vastleggen van de zoekgebieden, nu extra nadrukkelijk naar Amsterdam Noord gekeken en ik heb in de afgelopen maanden echt de bescherming vanuit ons stadsdeelbestuur gemist, zoals men zich in Oost en Zuid-Oost veel nadrukkelijker tegen de komst van turbines heeft uitgesproken. Alle turbines in Noord zijn op zeer korte afstand van woonwijken en ligplekken van woonboten gepland, zoals bij de Noorder IJplas. Mensen zijn niet goed geïnformeerd; ik heb enkele weken zelf maar eens een van de woonbootbewoners aan de Buikslotermeerdijk aangesproken. Zij wisten nog van niets en zijn totaal geschokt en overvallen. Hun boten liggen op plm 350 m van de beoogde turbine in het zoekgebied (golfbaan/ADM terrein). Hoe kan dit en wie luistert er naar alle 100-en mensen uit Noord die hebben ingesproken, bij het stadsdeel en in de gemeenteraad?

Ik maak me echt zorgen over de manier waarop dit wordt doorgedrukt, omwonenden staan volledig machteloos. Ik ben in de afgelopen maanden nog niemand tegengekomen die tegen groene energieopwekking of tegen windturbines op zich is. Alleen, mensen maken zich grote zorgen over de overlast en vooral over de gezondheidseffecten die zij kunnen ondervinden. In geen enkel land mogen turbines zo dicht op bebouwing staan (tenzij een grondeigenaar dit zelf verkiest en daar veel geld voor ontvangt, zoals in NL 30.000 euro per turbine per jaar).

Omdat dit in andere landen gewoonweg niet mag, is er ook onvoldoende informatie waaruit blijkt dat dit veilig is. Er is Deens onderzoek beschikbaar waar een kleine groep mensen wel binnen de 500m woonde en die mensen hadden wel degelijk een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, slaapstoornissen, depressies en ook gebruikten zij meer medicatie ivm depressies en slaapstoornissen. (Alleen zegt ons RIVM dat er uit dit onderzoek geen verhoogd risico aantoonbaar is, omdat de ca 1100 direct omwonenden zijn opgeteld bij een groep van ruim 700.000 mensen die tot 11 km afstand van turbines woonden, niet zo gek dus dat het effect van uitdunt.)

Bovendien moeten we echt lessen leren uit ervaringen in de Nederlandse windparken, waar de turbines wel zo dichtbij staan en waar de mensen veel klachten hebben en zelfs moeten verhuizen. Zou je ajb dit filmpje willen bekijken:https://www.youtube.com/watch?v=6VZ5nUkexCw? Het betreft Windpark Spui: binnen 1,5 jaar zijn 6 van de 12 gezinnen verhuisd, 2 gezinnen willen verhuizen maar kunnen niet, het plaatselijke hotel is failliet. Aan deze mensen waren de stilste, ‘de Rolls Royce onder de turbines’, beloofd. Hetzelfde speelt zich nu af in Windpark N33; de omwonenden incl de plaatselijke huisarts bereiden een strafrechtelijke procedure voor. Dit kunnen we de inwoners van Amsterdam Noord niet aandoen en dit moeten we niet willen.

Ik ben een van de auteurs van het raadsadres ‘gezondheid en windturbines’ en inmiddels merken wij dat er landelijk veel meer aandacht is gekomen voor de gezondheidseffecten van windturbinegeluid op omwonenden. Wij mogen binnenkort (datum nog niet bekend, toezegging is wel gedaan) in gesprek met het RIVM/EZK om mee te denken over de onderzoeksopzet om dit te onderzoeken. Ik weet dat de GGD-Amsterdam zegt gezondheidsonderzoek te gaan doen, maar dit houdt niets anders in dan bekijken en meten of aan de landelijke geluidsnorm kan worden voldaan. Maar deze norm beschermt de omwonenden dus niet voldoende. Gelukkig worden ook andere experts toegelaten tot de commissie, maar uiteindelijk mogen zij slechts de GGD adviseren.

Deze week wordt ons raadsadres en onze brief voor de formateur in de Tweede Kamer behandeld. Dinsdag was een zitting bij de Raad van State, waarbij het vooral ging over gezondheid en het voorzorgbeginsel in het kader van Europese Rechtspraak (Neveler Arrest); over 6 weken volgt de uitspraak. Er gebeurt dus veel en hopelijk volgt in de nabije toekomst een verstandiger landelijk beleid, maar ik wil je oproepen nu al voor de inwoners van jouw stadsdeel op te komen en ze te beschermen.

Hartelijke groet, [redacted] (06[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[redacted]

Van: RESAmsterdam
Verzonden: vrijdag 8 oktober 2021 10:29
Aan: [redacted]@gmail.com'
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: RE: uitnodiging voor een gesprek vanuit Windalarm voor pfh Groenewoud en Berends

Geachte heer [redacted]
Het Bestuur van Stadsdeel Noord heeft Team RES gevraagd te reageren op uw brief van 10 september j.l. waarin u en betrokken bewoners vragen om een gesprek met het Stadsdeel.

Wij hebben uiteraard kennis genomen van de zorgen die u heeft bij de mogelijke plaatsing van windmolens. Veel bewoners en belanghebbenden hebben duidelijk gemaakt dat ze bezorgd zijn en deze zorgen graag met de gemeente willen bespreken. Dat is begrijpelijk en wij vinden het van belang dat iedereen de kans krijgt deze op gelijkwaardige wijze te delen met de gemeente. Hiervoor is een zogenaamde reflectiefase ingesteld.

Deze reflectiefase is een extra mogelijkheid om na de vaststelling van de RES (Regionale energietransitie) in dialoog en gesprek te gaan over de zorgen en behoeften bij de mogelijke komst van windmolens in de stedelijke omgeving en deze vast te leggen voor latere besluitvorming. Dat is ook de reden dat wij op dit moment niet afzonderlijk met organisaties of bewoners aan tafel gaan, maar juist iedereen vragen deel te nemen aan activiteiten tijdens de reflectiefase.

Nog deze week zal een nieuwsbrief worden verstuurd met de laatste informatie over de reflectiefase, op de website over de reflectiefase staat al de laatste informatie.

Wij zullen medio oktober de nieuwsbrief versturen met de mogelijkheid om u op te geven voor klankbordgroepen (waarin het gesprek wordt gevoerd). De klankbordgroepen zullen naar verwachting vanaf november starten.

Mijn collega [redacted] zal met u nog telefonisch contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

E: [redacted]@amsterdam.nl

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 19:02
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Afspraak inplannen met 4 gemeenten plus provincie NH
Bijlagen: 20210421 Notulen bijeenkomst vier wethouders Diemerscheg.pdf

Dag[redacted]
Dit is super goed, dat dit ingezet wordt. Echter zou ik nog wat meer voorwerk willen gezet hebben, om de bestuurders effectief in te zetten.

Hoe kunnen we daarmee rekening houden? Graag nog overleg.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6[redacted]

Van: Bestuurssecretariaat Diemen <bestuurssecretariaat@diemen.nl>
Verzonden: donderdag 1 juli 2021 14:53
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Afspraak inplannen met 4 gemeenten plus provincie NH

Geachte mevrouw [redacted]

Kunt u aangeven of u akkoord kunt gaan met onderstaande afspraak voor wethouder Van Doorninck?
Met uw akkoord kunnen wij het betreffende secretariaat benaderen voor mogelijkheden.

Alvast hartelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuurssecretariaat

Aanwezig op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Gemeente Diemen
D.J. den Hartoglaan 1
1111 ZB DIEMEN

Postbus 191
1110 AD DIEMEN

T 020[redacted]
M 06-[redacted]
E-mail: secretariaat@diemen.nl
www.diemen.nl

Denkt u ook om het milieu, weet u zeker dat deze e-mail moet worden geprint ?

Het is mogelijk dat tijdens het opstellen of het transport van dit bericht fouten zijn ontstaan zodat het bericht onjuist of onvolledig is overgekomen of verkeerd is geadresseerd. Hiervoor kan de Gemeente Diemen geen aansprakelijkheid erkennen. Uitsluitend een document dat door een bevoegd persoon namens de Gemeente Diemen is ondertekend, is bindend. Openbaarmaking van dit bericht of eventuele bijlagen aan derden, in welke vorm dan ook, is alleen toegestaan na toestemming van de Gemeente Diemen. Wij verzoeken u om bij twijfel over de juistheid, de volledigheid of de adressering de e-mail direct te retourneren en daarna te vernietigen.

Van: [redacted]@diemen.nl>
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 17:20
Aan: [redacted]@diemen.nl>
Onderwerp: Afspraak inplannen met 4 gemeenten plus provincie NH

Matthijs wil in september een bestuurlijke afspraak inplannen met de betrokken bestuurders rond de RES Diemerscheg.
Graag een uurtje inplannen in september.
Deze meeting sluit aan op de bijeenkomst van 24-04, zie notulen.

Bestuurders:

- Amsterdam (Marieke van Doorninck),
- Gooise Meren [redacted])
- Weesp [redacted])
- PNH: gedeputeerden [redacted] én [redacted]

Plus de volgende ambtenaren.

Springer, [redacted]@weesp.nl
[redacted]@groenlicht.nl (Gooise Meren)
[redacted]@amsterdam.nl

PNH:
[redacted]@noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Veel dank!
[redacted]
Beleidsadviseur energietransitie
Gemeente Diemen
[redacted]@diemen.nl
020-[redacted]

Notulen bijeenkomst vier wethouders Diemerscheg

20-04-2021
Aanwezig

- Weesp: wethouder [redacted], ambtelijk ondersteund door [redacted]
- Gooise Meren: wethouder [redacted], ambtelijk ondersteund door [redacted]
- Amsterdam: wethouder Marieke van Doorninck, ambtelijk ondersteund door [redacted] en [redacted]
- Diemen: wethouder [redacted], ambtelijk ondersteund door [redacted] en [redacted] (notulen)

Aanleiding van de bijeenkomst is een brief die het Diemense college op 23 maart 2021 naar de drie buurgemeenten heeft gestuurd waarin werd uitgenodigd om van gedachten te wisselen over een eventuele gezamenlijke aanpak voor de RES zoekgebieden in de Diemerscheg.

Reacties op de brief van Diemen:

Amsterdam:
Blij met de uitnodiging, eens met de brief, eens dat nauwe samenwerking wenselijk is.
Wil graag met Diemen werken aan de concretisering van de zoekgebieden.

Gooise Meren:
Blij met de uitnodiging.
Windenergie niet populair in Gooise meren, alle zoekgebieden zijn geschrapt.
Ziet verschillende scenario's en kiest nu ervoor om aan te sluiten bij proces uitwerking om belangen, ideeën en zorgen direct in te kunnen brengen. Meepraten is niet per definitie ook steun voor windenergie nabij de gemeente Gooise Meren. Het dient het doel om goed geïnformeerd te blijven en belangen van de gemeente te behartigen. Op basis van de integrale resultaten van meer onderzoek in de Diemerscheg kan een standpunt worden ingenomen ten aanzien van de voorgenomen windenergie-ontwikkeling.

Weesp:
Ligt gevoelig i.v.m. veel weerstand tegen windmolens vanuit de raad en bewoners. De recente prioritering van zoekgebieden door Amsterdam (en waarbij Diemerscheg 'groen' is geworden) is niet ongemerkt voorbij gegaan, waarschijnlijk komt hierop nog een reactie vanuit de raad bij vaststelling RES 1.0.
Wil aangehaakt blijven om de ontwikkelingen te volgen, maar kan niet meewerken aan het verder concretiseren van de zoekgebieden.

Gesprek

- Wat is de rol van de provincie? Er is al een thematafel Diemerscheg onder aanvoering van PNH. Provincie staat er positief in volgens [redacted] Volgens [redacted] een partner die sterk bepalend kan worden in dit traject. Goed als de gemeenten in de lead zijn.
- BOS (Beheer- en Ontwikkelstrategie)? [redacted] is vz van het overleg, Gaat meer om landschap, natuur en recreatie, met partijen als SBB en waterschap.

- Stadsdeelbestuurder Zuidoost erbij betrekken. Ja, daar gaat Amsterdam voor zorgen.

Hoe verder?

- Er is na vaststellen RES 1.0 sprake van een reflectiefase (Amsterdam en Diemen)
- [redacted] en Marieke stellen voor dat Diemen en Amsterdam voorzichtig een begin maken. Ambtelijk kan er worden gewerkt aan een voorstel.
- Diemen neemt het voortouw.
- Gooise Meren en Weesp formuleren op ambtelijk niveau hoe ze willen deelnemen aan het traject.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 28 juni 2021 14:44
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: brief geen windturbines in Landelijk Noord
Bijlagen: geen windturbines in Landelijk Noord.pdf

Hi [redacted] en [redacted]

Via [redacted] heb ik brief ontvangen van gemeente Waterland met daarin de motie dat er geen windturbines in Landelijk Noord moeten komen.

Ik sla deze op op de G-schijf.

Twee vragen aan [redacted]

1. Breng jij dit ook onder de aandacht van de wethouder? Gebeurt ook via [redacted] Maar misschien beter dubbel.
2. [redacted] zei dat hier geen antwoordbrief op nodig was. Ben jij het daar mee eens?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

M: 06[redacted]
E [redacted]@amsterdam.nl

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 14:05
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: brief geen windturbines in Landelijk Noord

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Hoofdplanoloog
Gemeente Amsterdam
Ruimte en Duurzaamheid, Team Stad

06-[redacted]
wo-middag vrijhouden

Van: omgevingsvisie <omgevingsvisie@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 28 juni 2021 9:42
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: brief geen windturbines in Landelijk Noord

Van: [redacted]@waterland.nl>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2021 16:31
Aan: omgevingsvisie <omgevingsvisie@amsterdam.nl>
Onderwerp: brief geen windturbines in Landelijk Noord

Beste medewerker,

Hierbij een brief van het college van de gemeente Waterland.

gemeente Waterland

VERZONDEN 24 JUN 2021

Gemeente WATERLAND

Datum	: 24 juni 2021
Kenmerk	: U21.00875
Behandeld door	: Regio Team
Doorkiesnummer	:(0299) [redacted]
Bijlagen	: 345-195 Getekende motie geen windturbines Landelijk Noord
Uw brief van	:
Uw kenmerk	:

In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden

Stadhuis gemeente Amsterdam
T.a.v. het college van B&W
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

(in CC naar: omgevingsvisie@amsterdam.nl)

Onderwerp: geen windturbines in Landelijk Noord

Geacht college,

Via deze brief wil het college van B&W van de gemeente Waterland bij u de bijgaande motie van de gemeenteraad onder de aandacht brengen aangaande de eventuele plaatsing van windturbines in Landelijk Noord.

De motie luidt als volgt:

"verzoekt het college om burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam én gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland zowel bij brief als door middel van ambtelijke en bestuurlijke contacten kenbaar te maken dat de gemeente Waterland zich fors zal verzetten tegen de eventuele plaatsing van windturbines in het grensgebied met Landelijk Noord."

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Aangenomen
10 voor (CDA, VVD en lvW)
6 tegen (GL, Raad en D66)

[redacted]

lokale partij
WaterlandNatuurlijk

VVD Waterland

MOTIE

Datum indiening: 3 juni 2021
Nummer: 345-195
Onderwerp: geen windturbines Landelijk Noord

De raad van de gemeente Waterland,

gehoord de beraadslagingen,

constaterende dat in de Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES 1.0) niet wordt uitgesloten dat er in Landelijk Noord locaties worden aangewezen ten behoeve van het plaatsen van windturbines;

overwegende dat het onwenselijk is als er in Landelijk Noord in het grensgebied met de gemeente Waterland windturbines worden geplaatst;

verzoekt het college om burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam én gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland zowel bij brief als door middel van ambtelijke en bestuurlijke contacten kenbaar te maken dat de gemeente Waterland zich fors zal verzetten tegen de eventuele plaatsing van windturbines in het grensgebied met Landelijk Noord,

en gaat over tot de orde van de dag.

[redacted]

10.2.g

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 17:00
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Draaiboek ZUIDOOST online gesprek windmolens dinsdag 20 april
Bijlagen: 20210420 DRAAIBOEK Online gesprek windenergie Zuidoost 20 april.docx; columns Zuidoost en Meer [redacted] maart 2021.docx; Instructie voor deelnemers.pdf

[redacted]
Arts M&G, profiel MMK - adviseur Leefomgeving
Leefomgeving

GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
[redacted] @ggd.amsterdam.nl

Nieuwe Achtergracht 100, 1018 WT Amsterdam
ggd.amsterdam.nl

Van: [redacted] @amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 10:22
Aan: [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @buwa.nl>; [redacted] @veelhooi.nl>; [redacted] @ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @amsterdam.nl>; [redacted] @weesp.nl>
Onderwerp: Draaiboek ZUIDOOST online gesprek windmolens dinsdag 20 april

Beste deelnemers,
Vandaag gaan we voor het derde online gesprek over windmolens naar stadsdeel Zuidoost. Met aan tafel [redacted] en een viertal bewoners (waarvan 1 met inbelverbinding vanwege quarantaine). En met experts [redacted] (GGD), [redacted] (onderzoeksbureau Waardenburg), [redacted] en [redacted] en we hopen ook vanavond een externe expert energietransitie in de studio te hebben. Natuurlijk is ook vanavond [redacted] de zeer professionele gespreksleider.
De nadruk ligt vanavond ook op: het gesprek. Een zo natuurlijk mogelijk gesprek met betrokkenen waarmee we tevens informatie aan kijkers geven over de ontwikkelingen rondom windenergie en windmolens in stadsdeel Zuidoost. Bewoners van Zuidoost (en omgeving!!) en hun zorgen + vragen staan centraal.
N.B. Kijkers komen vanavond ook uit de buurgemeenten!
DRAAIBOEK
Bijgaand het draaiboek, alleen voor deelnemers (niet delen met bewoners of derden). Met informatie als houvast en ter voorbereiding.
INSTRUCTIES
Bijgaand ook voor de deelnemers (derden/gasten zijn niet toegestaan, het spijt ons) de informatie voor naar de Tolhuistuin (de studio die vanavond dus eventjes in Zuidoost staat).
COLUMN

Ter inspiratie ook de recente column van [redacted]
VOLGEN EN NAKIJKEN
Zie https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/bijeenkomsten-windmolens-amsterdam/
Of amsterdam.nl/windenergie
Ik hoop jullie hiermee van dienst te zijn. Voor praktische vragen ben ik telefonisch bereikbaar.
Tot vanavond!

Met ondernemende groet van [redacted]
Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Online gesprek windenergie/-molens ZUIDOOST

DRAAIBOEK (integraal, alleen bestemd voor bestuurder, experts, crew)
Versie 20 april.

Contactpersonen: [redacted]@amsterdam.nl | 06[redacted]
[VOOR CREW] [redacted]@amsterdam.nl | 06-[redacted]

Datum gesprek: dinsdag 20 april
Tijd: 19.00 – 20.15-30 uur
Focus: stadsdeel Zuidoost

Aan tafel + 2de ring

Naam	Functie, organisatie, rol	Contactgegevens, bijzonderheden
[redacted]	Moderator	[redacted]@veelhooi.nl | 06-[redacted]
[redacted]	Portefeuillehouder stadsdeel Zuidoost	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted] via inbellen)	Bewoner Weesp (Weespersluis)	[redacted]@gmail.com "Maakt zich zorgen over de drie zoekgebieden rondom Weesp: "Niet één, niet twee, maar zelfs drie mogelijke zoekgebieden voor de megawindturbines rondom de wijk in aanbouw. Eén in de Bloemendalerpolder (gemeente Weesp) en de anderen in Diemerscheg (gemeente Amsterdam én gemeente Diemen)."
[redacted]	Bewoner Abcoude	[redacted]@costerabcoude.nl van Stop Windturbines in het Geingebied (https://stopwindturbinesgeingebied.nl/)
[redacted]	Bewoner Gein	[redacted]@gmail.com Heeft een veehouderij in het Geingebied, [redacted] in Abcoude
[redacted]	Bewoner Holendrecht	Bewonerscommissie HoefijzerPlus, huurders Eigen Haard (bchoefijzerplus@gmail.com). Wil het hebben over locatie knooppunt Holendrecht. [redacted] komt [redacted]@gmail.com)
[redacted]	Expert GGD	[redacted]@ggd.amsterdam.nl
[redacted]	Experts proces	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	Expert proces	[redacted]@amsterdam.nl
[redacted]	Expert natuur & windmolens	[redacted]@buwa.nl
ovb	Expert energietransitie	

*Vogelecoloog onderzoeksbureau Waardenburg

VERSIE 20/4

Programma op hoofdlijnen (stadsdeel-bijeenkomst ZUIDOOST)

Voor deze informatiebijeenkomsten nemen we het **gesprek als werkvorm**. Bestuurder en experts (met name GGD en proces) hebben het aan tafel in direct contact met bewoners (representanten) over hun zorgen en informatiebehoeften. We laten zien dat we als gemeente en bestuurders luisteren en hen serieus nemen in de afwegingen. Het gaat daarbij niet om het perfecte antwoord, maar veeleer om aan te sluiten bij de zorgen en informatiebehoeften van bewoners – die staan centraal in het gesprek. Er is geen interactie met kijkers via chat, alleen aan tafel vindt het gesprek met bewoners (representanten) plaats. Aan het begin van het gesprek laten we de recent gemaakte video zien 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens' zien.
De informatie richt zich op hoofdlijnen op:

a) Windenergie Amsterdam: **waarom** zijn windmolens op land onmisbaar in de energiemix voor de gemeente en waarom binnen de gemeente?
b) Stand van zaken: feiten over de **groene zoekgebieden** in het stadsdeel Zuidost
c) Welke **afwegingen** zijn er geweest voor deze specifieke zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost
d) Zorgen en vragen van bewoners: **gezondheids- en natuuraspecten in stadsdeel Zuidoost**
e) Het **proces** tot besluitvorming RES 1.0 en het proces daarna (tussenfase, rol gemeente, initiatiefnemers en participatieproces, 50% lokaal eigendom en financieel meeprofiteren).

Blok 1 Intro
a. Welkom door moderator [redacted] en [redacted]
b. Toelichting op programma door moderator: opzet van het vraaggesprek uitleggen; verslag in de vorm van een tekening; uitzending is na te zien
c. Voorstellen deelnemers aan vraaggesprek
d. Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens?'

Blok 2 Waarom
Waarom en urgentie windenergie (klimaatakkoord, RES); hoe zijn zoekgebieden tot stand gekomen (ook: afwegingen); hoe zien de zoekgebieden in Zuidoost eruit?

1. Toelichting met presentatie/beelden/kaart en gesprek (experts)
2. Gesprek met bestuurder
3. Gesprek met representanten: nog meer informatie of toelichting? Vragen hierover?
4. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 3 Gezondheids- en natuuraspecten

1. Toelichting met presentatie/beelden: welke aspecten spelen een rol?
2. Vragen van bewoners (eventueel uit introductievideo) laten stellen
3. Gesprek waarin de vragen worden beantwoord
4. Check: zijn alle zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?
5. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 4 Het proces

1. Toelichting met presentatie/beelden: waar staan we nu, waar gaan we naartoe?
    a. Fase Tot RES 1.0: toelichting bestuurder op besluitvorming gemeenteraad
    b. Tussenfase: toelichting bestuurder en experts
    c. Fase Projectvoorbereiding: toelichting bestuurder en experts
2. Vragen van bewoners, gesprek waarin de vragen worden beantwoord
3. Check: zijn alle zorgen/vragen benoemd en naar tevredenheid?
4. Aangeven voor kijkers: waar kunnen nog nadere vragen worden gesteld (via formulier op amsterdam.nl/windenergie)

Blok 5 Afsluiting
Tonen van visueel verslag van deze avond
Danken gasten/deelnemers, laatste woord aan bestuurder
Afsluiting door moderator

VERSIE 20/4

Kijkers laten zien waar nog meer informatie te vinden is (= bumper)

VERSIE 20/4

BLOK 1: INTRODUCTIE

AAN TAFEL EN 2E RING: 18.45 UUR

AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. [redacted] via inbellen) Ring: 1. [redacted] (proces) 2. [redacted] (proces) 3. [redacted] (GGD gezondheid) 4. [redacted] (Bureau Waardenburg) 5. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.00	[redacted]	Welkom kijkers en aanwezigen bij dit eerste gesprek over windmolens in Amsterdam, waarbij vanavond het stadsdeel Zuidoost centraal staat.	Belangrijk: vanavond staat stadsdeel Zuidoost centraal!
		Toelichting op opzet: gesprek met bewoners, bestuurder en experts waar we alle aspecten, zorgen en vragen van windmolens aan de orde stellen. Om daarmee u als kijker zo veel mogelijk informatie te geven over dit actuele onderwerp. Het gesprek hebben we in een paar blokken verdeeld: 1. Waarom windmolens? 2. Gezondheid en natuur 3. Het proces 4. Verdere informatie en afsluiting Voordat ik de deelnemers aan het gesprek voorstel: van alle avonden maken we een visueel verslag in de vorm van een tekening, aan het eind van het gesprek tonen we het verslag van deze avond. Ten tweede: als u na het gesprek nog vragen heeft over windenergie, dan kunt u daarvoor terecht op amsterdam.nl/windenergie.	

VERSIE 20/4

		Voorstellen van bewoners, bestuurder, experts (naam en expertise).	
	[redacted]	Woord aan [redacted]: waarom is dit gesprek over windmolens zo belangrijk?	
	[redacted]	Veel burgers, ook in stadsdeel Zuidoost, maken zich zorgen over windmolens. Die zorgen nemen we als gemeente- en als stadsdeelbestuur serieus, daarom dit gesprek. En als we het over bewoners hebben, dan geldt dat ook de bewoners uit onze buurgemeenten, zoals onder andere Weesp, Diemen, Baambrugge, Abcoude en Ouder-Amstel die vanavond ook kijken. Tegelijkertijd weten we dat in de strijd tegen klimaatverandering er veel meer duurzame elektriciteit moet worden opgewekt. Door zonnepanelen op grote en kleine daken, door windmolens op zee maar ook door windmolens op land, zoals vastgelegd in het landelijke Klimaatakkoord. Als stad willen we daar onze verantwoordelijkheid in nemen, door ook binnen onze stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor windmolens. Opwek van duurzame energie met windmolens in een stedelijke omgeving zoals stadsdeel Zuidoost: dat kán ingrijpende veranderingen in onze leef- en woonomgeving betekenen. Bewoners maken zich zorgen dat windmolens misschien bij hen in de buurt komen te staan. Windmolens dichtbij huis roepen emoties op en zorgen, over met name gezondheid en natuur. Die zorgen begrijp ik heel goed. Dat is begrijpelijk en tegelijkertijd ook lastig. Daarover voeren we een open en eerlijk gesprek. Zoals ook vanavond.	
	[redacted]	Vanavond staan bewoners centraal met hun zorgen en vragen rondom windenergie en windmolens. We hebben Amsterdammers gevraagd wat zij vinden van windmolens.	
		Introductievideo 'Wat zeggen Amsterdammers over windmolens?'	REGIE: Video = http://windmolens.jktv.nl
19.10			REGIE: Bumper 2 (5 seconden)

VERSIE 2014

BLOK 2: WAAROM

BUMPER 2 (5 sec.) **AANPASSEN**	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Waarom?*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid) 10. [redacted] (bureau Waardenburg) 11. Expert energietransitie (naam/ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
19.10	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	Waarom windenergie? Waarom windmolens in Amsterdam en misschien ook in stadsdeel Oost? Wat is de stand van zaken? Hoe zien de windzoekgebieden er in Amsterdam en met name in Oost eruit?
	[redacted]	Om te beginnen: kunnen we aangeven *waarom* we windenergie in Nederland en ook in Nederland willen? Wat zegt het landelijke beleid (Klimaatakkoord) over duurzame opwek met wind- en zonne-energie?	Eerst bij bewoners de vraag neerleggen
	[redacted]	Kort en krachtig antwoord [redacted] Dan vervolgvragen van [redacted]	Expert energietransitie OVB

VERSIE 20/4

		- waarom niet op zee? - waarom hebben we zee én land nodig? - waarom ook in een dichtbevolkt gebied?	
	[redacted]	[redacted] of [redacted] kunnen jullie in het kort aangeven hoeveel energie Amsterdam wil opwekken met windmolens?	
		• Gemeenteraad: ambitie is om voor 2030 minstens 50MW extra opgesteld vermogen windenergie (totaal 127) te realiseren • 50MW extra = ongeveer 17 windmolens extra in Amsterdam • De gemeente is afgelopen jaren op zoek gegaan naar mógelijke windzoekgebieden • Na vele gesprekken met bewoners en veel onderzoek is de gemeente gekomen met een aantal zoekgebieden; dat is dus niet hetzelfde als het bepalen waar de windmolens komen te staan • We hebben nog geen concrete locaties bepaald!	Beeld windmolens
	[redacted]	Dat betekent ruimte zoeken. Hoe vinden we deze gebieden, hoe is dat aangepakt, [redacted]	
	[redacted]	Op hoofdlijnen. Je moet twee fases onderscheiden: • De fase waarin je als gemeente bedenkt welke richting je opgaat • En de fase waarin je deze richting uitwerkt Om te komen tot de RES hebben we drie hoofdstappen bewandeld: 1. We zijn in 2019 begonnen en hebben toen scenario's uitgewerkt. Daarop hebben bewoners hun input kunnen geven, daarom staat landelijk Noord bijvoorbeeld als reservezoekgebied. 2. Vervolgens heeft het bestuur op basis van deze scenario's concept zoekgebieden aangewezen en de ambitie van 50 MW extra in 2030 geformuleerd, dus ongeveer 17 nieuwe molens. Dat is door de gemeenteraad vastgelegd in de zogeheten concept RES. Op de concept RES hebben we veel reacties ontvangen. 3. Sindsdien is de gemeente op zoek gegaan naar hoe de windzoekgebieden aangepast moeten worden. Dat is nu gebeurd: - De gebieden zijn verkleind, - De kleuren zijn aangepast. Met de vaststelling van deze zoekgebieden sluiten we deze fase af.	Beeld van scenario naar concept RES naar RES 1.0 Beeld met bewoners aan het werk tijdens zo'n avond

VERSIE 2014

		Belangrijk: een zoekgebied is dus niet hetzelfde dat we al weten waar exact de molens komen te staan. We moeten nog veel uitzoeken en bespreken, daarmee starten we na de vaststelling binnenkort van de zoekgebieden. En dat gesprek hierover voeren we ook samen met de bewoners.	
	[redacted]	[redacted] en [redacted] kun je toelichten hoe die zoekgebieden tot stand zijn gekomen?	
	[redacted] 2de ring	Ik zal aan de hand van een paar beelden toelichten waar we staan bij het verkennen en voorstellen van zoekgebieden in Amsterdam en in stadsdeel Oost. Net als alle andere regio's en gemeenten hanteren we vier afwegingen (zie beeld): 1. De hoeveelheid duurzame elektriciteit die we kunnen opwekken. 2. Het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak (=betrokkenheid en steun). 3. De ruimtelijke inpassing en de effecten op natuur en landschap 4. De effecten op het elektriciteitssysteem. Het afgelopen jaar hebben we als gemeente onderzoek gedaan naar deze vier aspecten in de eerder opgestelde zoekgebieden, zie het beeld met de oude kaart. Op basis van alle onderzoeken heeft de gemeente een afweging gemaakt en zijn de zoekgebieden aangepast. Zie de nieuwe kaart met de zoekgebieden in heel Amsterdam. Als we inzoomen op stadsdeel Zuidoost zien we in dit stadsdeel nu twee voorgestelde zoekgebieden (zie ingezoomde kaart). Groen = een voorkeursgebied voor nieuwe windmolens Geel = reservegebied Rood = reservegebied	Beeld oude zoekgebieden Amsterdam Beeld aangepaste kaart Amsterdam Beeld zoekgebieden Zuidoost (ingezoomd)
	[redacted]	[redacted] kun jij in het kort de zoekgebieden van Zuidoost toelichten?	
	[redacted]	Ik zal heel kort de zoekgebieden in Zuidoost toelichten. **Zoekgebied Diemerscheg** Dit gebied is al een energielandschap vanwege de aanwezigheid van de Diemercentrale en de hoogspanningsmasten die het gebied doorkruizen. In het gebied zijn ruimtelijke aanknopingspunten voor windturbines als het Amsterdam-Rijnkanaal, het verkeersknooppunt A1/A9, en het spoor. Deze aanknopingspunten werden ook genoemd in de participatiesessies. In het gebied is technisch gezien relatief veel potentie en er is zowel een clusteropstelling als een lijnopstelling mogelijk. De mogelijkheden zijn en	Beeld zoekgebieden Zuidoost (ingezoomd) **REGIE Zoekgebied Diemerscheg**

VERSIE 2014

		worden besproken met de buurgemeenten en de provincie Noord-Holland, en wellicht kan het vervolgproces in het gebied samen worden opgepakt. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er aandachtspunten die te overbruggen zijn, o.a. ingebracht door de natuur- en milieuorganisaties20. In een enquête van OIS naar reacties op ideeën voor de Diemerscheg vond een meerderheid windmolens en zonnepanelen een neutraal tot een goed idee21. Tot slot kunnen in dit gebied windturbines relatief goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Aandachtspunt: ☐In NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland). ☐Ruimte voor recreatie. **Zoekgebied Waternet locatie/ Gein & Gaasperplas** Dit gebied kan samen met turbines in de Diemerscheg een nieuw cluster met windturbines vormen. Windturbines passen bij de klimaatneutrale ambitie van de Waterschappen en ruimtelijk gezien kunnen de hoogspanningsmasten als aanknopingspunt dienen. In dit gebied kunnen windturbines relatief goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Aandachtspunten: ☐In/nabij NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland). ☐Ruimte voor recreatie. **Zoekgebied 6a) Knooppunt Holendrecht & 6b) Amstel III** Samen met de bestaande turbine bij de Ouderkerkerplas kan eventueel in samenwerking met de buurgemeenten rond het verkeersknooppunt A2/A9 een klein cluster turbines worden gerealiseerd. Dit aanknopingspunt is ook naar voren gekomen in de participatiesessies. Na het havengebied en het gebied Noorder IJ-plas is de meeste steun geuit voor nieuwe windturbines in dit gebied in de enquêtes van OIS. Vanuit natuur- en milieubelangen zijn er weinig bezwaren. Het bedrijventerrein Amstel III is in de uiteindelijke afweging "geel" gekleurd in verband met de woningbouwplannen. In dit gebied kunnen windturbines relatief goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Aandachtspunten: ☐In/nabij NNN-gebied (Natuur Netwerk Nederland). ☐Ruimte in relatie met recreatie en de golfbaan. **Zoekgebied 7) Kop Amstelscheg**	REGIE Zoekgebied Waternet locatie/ Gein & Gaasperplas REGIE Zoekgebied 6a) Knooppunt Holendrecht & 6b) Amstel III

VERSIE 20/4

		Dit gebied is "rood" gekleurd vanwege de beperkte technische potentie (ook vanwege de hoogtebeperkingen) in relatie tot de recreatieve waarde van het gebied. **Extra zoekgebied** De status is niet veranderd ten opzichte van de concept RES. Dit gebied is niet specifiek onderzocht. SAMENGEVAT: Kruispunt A9/A2 Holendrecht. De bestaande windmolen vervangen wordt en er 1 of 2 bij zouden kunnen komen In het verlengde ligt het zoekgebied ZO, waar mogelijk 1 of 2 molen kunnen komen. En onder de A9 zouden er eventueel ook nog 2 van de Ronde Venen kunnen komen. Ouder Amstel heeft gevraagd of wij eventueel eind dit jaar gezamenlijk een ecologisch onderzoek kunnen doen en de kosten delen. Op waternetterrein zouden er 1 of 2 kunnen komen ten zuiden van Gein. De Ronde Venen heeft aangegeven dit gebied pas als laatste zoekgebied te willen verkennen. Hier is voorlopig alleen zonneweides voorzien geen Windmolens, Er is grote weerstand voor inzet windmolens in de Geinpolder die hoofdzakelijk in de Ronde Venen ligt. In Knooppunt A1/A9 Diemerscheg willen ook Weesp en Diemen windmolens plaatsen tussen de Tennet masten. Maar hier kunnen de meeste molens geplaatst worden (vijf of zes)	REGIE Zoekgebied 7) Kop Amstelscheg
	[redacted]	**Is ons allen duidelijk wat een zoekgebied is?** Bewoners: hoe kijken jullie hier tegenaan? Begrijpen jullie de manier waarop de regio en ook gemeente Amsterdam dit **aanpakken**?	Beeld zoekgebieden Zuidoost
	Bewoners [redacted] Experts	Gesprek aan tafel	Bewoners en [redacted] Mogelijkheid van aanvulling door experts vanuit 2de ring
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd en gevraagd? Over naar het volgende item: gezondheid en natuur	

VERSIE 2014

Ongeveer 19.45			Inzet Bumper blok 3 (10 seconden) ?? (Stoelwisseling eventueel)

VERSIE 20/4

BLOK 3: GEZONDHEID & NATUUR

Reactie van MER commissie (zie bijlage achterin) kan worden gebruikt om inhoudelijk in te brengen op een moment waar dat het beste van toepassing is. Kan door [redacted] of [redacted]

BUMPER 3 **AANPASSEN**	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Gezondheid & natuur*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid) 10. [redacted] (bureau Waardenburg) 11. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
19.45	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde? Vraag aan bewoners: wat zijn jullie zorgen en vragen rondom gezondheid en natuur?	REGIE: Beeld van (draaiende) windmolens (kan herhaald worden als afwisseling met andere visuals in dit blok) *Zorgen en vragen over:* • *Gezondheid: geluid / zicht / afstand / slagschaduw* • *Natuur: Natura 2000 / vogels* *Andere aspecten: waardevermindering huizen* *Kritische vragen en opmerkingen te verwachten:* • *Waarom niet eerst meer onderzoek?* • *Onderzoeken RIVM deugen niet, onderzoek Jan de Laat wel* • Idem voor Deens Onderzoek naar natuur-effecten

VERSIE 20/4

	[redacted] Bewoners Expert geluid Expert geluid	[top 5] **Geluid** **Laagfrequent geluid**	REGIE: Sheets/visuals staan klaar: • Soorten geluid • Geluidsnormen verschillende geluidsbronnen • Laagfrequent geluid in/om huis • Geluidsnormen Mogelijke vragen: • Wat is het geluid van windmolens? *Bij het draaien van de wieken maken WT een karakteristiek geluid, een soort 'swoosh, swoosh'. Daarnaast is dicht bij de molens het geluid van het binnenwerk en mogelijk het gezoem van de ventilatoren voor de elektrische apparatuur te horen.* • Wat is de geluidsnorm? *47 dB Lden en 41 dB Lnight + [PLAATJE] geluidnormen verschillende geluidsbronnen* • Welke regels zijn er om geluidshinder zo klein/laag mogelijk te houden? • Ik ben bang voor geluidshinder en hoor dat mensen er niet van kunnen slapen, hoe zit dat? *Geluid kan hinderlijk zijn en in de nacht kan geluid voor slaapverstoring zorgen. Dat is in NL een probleem rond bv. wegen en luchthavens. Niet iedereen heeft daar last van, maar een deel van de omwonenden wel. Hoe meer geluid, hoe groter het aantal mensen met hinder zal zijn. Daarom is het van groot belang om zeer zorgvuldig te zijn bij het uitzoeken van de plaats waar WM komen te staan, en goede afspraken te maken met de omwonenden om in de situaties waarin hinder optreedt bv. de draaisnelheid van de wieken aan te passen of de molen tijdelijk stil te zetten. Het handhaven van de geluidnorm is daarvoor belangrijk, maar goede afspraken met de omgeving zijn evenzeer belangrijk.* • Hoe zit het met laagfrequent geluid, zeker in wateromgeving, en gezondheidsklachten? *Zie boven* • Hoe zit het met de normering van geluid over een jaar heen: kunnen we drie maanden stilzetten en 9 maanden vol laten draaien om aan het gemiddelde te voldoen?
	idem	[top 5] **Zicht**	Mogelijke vragen: • Hoe hoog worden de windmolens? *Hoogte is vraag voor RES team. Impact is geluid, slagschaduw, licht op de top, uitzicht.* • Welke impact heeft dat straks op mijn woon- en leefomgeving?
	idem	[top 5] **Afstand**	Mogelijke vragen: • Kunnen we windmolens geplaatst worden op 350 meter van een woning? *Vraag voor RES team/ROB, maar kan wel aangeven dat vanuit gezondheid geluidniveau belangrijker is dan afstand.*
	idem	[Top 5] **Slagschaduw**	Mogelijke vragen:

VERSIE 2.0/4

			• Kan ik hinder verwachten van slagschaduw? *Ja, in de directe omgeving van de molen kan slagschaduw optreden. Er zijn regels om slagschaduw te verminderen. Als er veel hinder wordt verwacht is een stilstandvoorziening mogelijk.*
	idem	[Top 5] **Natuur (vogels)** **Natura 2000-gebied**	Mogelijke vragen: • Wat zijn de effecten voor vogels en de natuur? • Mogen molens in Natura 2000-gebied?
	idem	Recreatiegebieden	Mogelijke vragen: • Komen er ook windmolens in recreatie- en sportgebieden?
	[redacted]	Hoe gaat u als bestuurder de afweging maken, tegen de achtergrond van deze zorgen en vragen?	
	[redacted]		We zullen voor alle zoekgebieden nader moeten bekijken wat kan. Pas als we echt locaties hebben, weten we tegen welke exacte bezwaren van natuur en geluid we tegenkomen. Vooral dan is ook nog de optie open dat bepaalde deelgebieden op zoveel bezwaren stuiten, dat die afvallen. Juist daarom moeten we nu aan de slag, want we weten dat dit een tijd duurt. En hierbij gaan we de bewoners betrekken!
	[redacted]	Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd? Over naar het volgende item: het proces	
Ong. 20.05-10			Bumper 4 (15 seconden) (Stoelwisseling eventueel)

VERSIE 2014

BLOK 4: HET PROCES

BUMPER 4 AANPASSEN	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Het proces nu en straks*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. 3. 4. 5. 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 7. [redacted] (proces) 8. [redacted] (proces) 9. [redacted] (gezondheid 10. [redacted] (bureau Waardenburg) 11. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
			REGIE: beeld van windmolens
20.05-10	[redacted]	Inleiding op dit blok: wat komt er aan de orde?	
	[redacted]	Reactie vragen aan bewoners: hoe zijn jullie betrokken bij het proces, wat zijn jullie ervaringen in de periode tot nu, welke behoeften hebben jullie voor in het vervolg van het proces? Waaraan hebben jullie behoefte?	
	Bewoners	Inbreng Gesprek	
	[redacted]	Hoe zien het proces op hoofdlijnen eruit de komende periode/jaren? Hoe komen we de zorgen en vragen van bewoners tegemoet? Hoe worden bewoners direct betrokken bij verdere ontwikkelingen?	
	[redacted]	Toelichting op fasen: startnotitie, concept RES, reactienota, **RES 1.0 (mei 2021)**, en vervolgens RES 2.0	Beeld van besluitvorming nu

VERSIE 20/4

		Vervolgens: **Tussenfase** = gesprek over de ruimte en over de rollen tussen belanghebbenden = met name bewoners, initiatiefnemers, gemeente en andere betrokken partijen: • Wat verwachten we van een gemeente en van elkaar? • Zijn er voorkeursgebieden voor windmolens? Waar liggen kansen voor verbetering van een gebied? • Ook: bespreken van zorgen over gezondheid en vragen die leven In deze fase ook inzet van geluidssimulatoren mogelijk. Toelichting op initiatiefnemers windmolen • Eerst participatieplan in gesprek met de bewoners • Dan uitvoeren van dit plan en bewoners laten meepraten over de onderwerpen die bepaald zijn. Zoals geluid en gezondheid, natuur, hoe het eruit zal zien • Ook verplicht MER-onderzoek over milieueffecten en GGD onderzoeken over locatie Pas aan het einde van deze tussenfase komt besluitvorming, die kan altijd nog negatief zijn. **Toelichting participatie = betrokkenheid bewoners!**	Beeld van fases (incl. REFLECTIEFASE) Beeld van gebied Beeld van participatie
	[redacted]	Bewoners van stadsdeel Zuidoost, hoe kijken jullie hier tegen aan?	Beeld van zoekgebieden Oost
	Bewoners	Inbreng Gesprek	
	[redacted]	Hoe gaat u als bestuurder de eigen bewoners betrekken in het vervolgproces?	REFLECTIEFASE
	[redacted]	Bewoners kunnen meepraten in de tussenfase Bewoners kunnen meepraten over hoe participatie eruit zal zien, en vervolgens eraan deelnemen Participatie kan bijvoorbeeld gebeuren aan tafels over natuur, over geluid, over financieel meeprofiteren (lid van windcoöperatie), zoals ook aangegeven door de man in het filmpje En bewoners kunnen bij de besluitvorming in de gemeenteraad (raadscommissie) hun stem laten horen.	
		Afsluitende vraag voor dit blok aan tafel: alles gezegd?	Mogelijke extra vragen: • Wie bepaalt straks de precieze locatie van de windmolens? • Wie bepaalt straks wie een windmolen mag plaatsen?

VERSIE 20/4

			• Waar gaat de energie naartoe die een windmolen opwekt? • Kan ik mede-eigenaar van een windmolen worden?
20.20	[redacted]	Over naar het volgende item: Informatie en afsluiting	Bumper 5: Afsluiting (15 seconden)

VERSIE 20/4

BLOK 5: AFSLUITING

BUMPER 5 **AANPASSEN**	Gesprek over windmolens in stadsdeel Zuidoost *Afsluiting*
AAN TAFEL **2de RING** *2de ring heeft ook microfoon en kan door moderator worden betrokken bij gesprek*	Tafel: 1. [redacted] 2. [redacted] 3. [redacted] 4. [redacted] 5. [redacted] 6. [redacted] (via inbellen) Ring: 1. [redacted] (proces) 2. [redacted] (proces) 3. [redacted] (gezondheid) 4. [redacted] bureau Waardenburg) 5. Expert energietransitie (ovb)

TIJD	SPREKER	ONDERWERP TEKST	BIJZONDERHEDEN
20.20	[redacted]	Dit is niet het laatste gesprek dat we over windmolens in Amsterdam voeren, er gaat nog veel contact en overleg plaatsvinden tussen gemeente, bewoners en alle betrokkenen. We nodigen iedereen uit om betrokken te blijven!	
	[redacted]	Visueel verslag laten zien	Bas zorgt voor aanlevering in beeld plus toelichting van [redacted]
	[redacted]	Zeer korte reacties vragen aan inwoners en aan [redacted]	
Max 20.30	[redacted]	Dank aan gasten Dank aan kijkers Wijzen op slotbeeld met informatie, links	

SLOTBUMPER **10 MINUTEN IN BEELD** **AANGEPAST!!**	Dank u voor het kijken naar het gesprek op 20 april over windmolens in Amsterdam Zuidoost. Deze uitzending (met ondertiteling) kunt u terugzien op Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie Zie voor meer informatie over windenergie in Amsterdam: Amsterdam.nl/windenergie

VERSIE 20/4

	Zie voor meer informatie over windcoöperaties: Amsterdam-wind.nl Zie voor meer informatie over Windalarm: www.Windalarm.amsterdam Zie voor meer informatie over Stop Windturbines in het Geingebied: https://stopwindturbinesgeingebied.nl/

VERSIE 20/4

Reactie MER

Geachte heer [redacted] beste [redacted]

U heeft mij/ de Commissie m.e.r., gevraagd om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden op vier gespreksavonden de komende weken over windmolens in en om Amsterdam.

De Commissie m.e.r. adviseert, als onafhankelijke organisatie, over de inhoud van milieueffectrapporten. Onze werkwijze is transparant en onze adviezen zijn openbaar. Hier vindt u informatie over de hoe we werken: https://www.commissiemer.nl/documenten/00000239.pdf.
Om onafhankelijk advies te kunnen geven kunnen we geen betrokkenheid hebben bij een initiatief, de besluitnemer of de initiatiefnemer. Om die reden behoort het ondersteunen van de initiatiefnemer/ bevoegd gezag op bewonersavonden, in dit geval de gemeente Amsterdam, niet tot de mogelijkheden; het verhoudt zich niet tot onze onafhankelijke rol.
Wellicht is een mogelijkheid dat u zich laat ondersteunen door de opstellers van de milieu-informatie bij de RES (Tauw) of de opstellers van de omgevingseffectrapportage bij de Omgevingsvisie Amsterdam (Antea Groep).

Als besproken hierbij nog enige aanvullende informatie.

- Het instrument milieueffectrapportage is uitstekend geschikt om milieu- en omgevingseffecten van windturbines/ windparken in beeld te brengen, zoals geluidhinder, schaduw, impact op het landschap, effecten op de natuur en Natura2000-gebieden, biodiversiteit, risico's, gezondheid, vogels en vleermuizen. Ook komen in milieueffectrapportage de afweging van alternatieven en mogelijke mitigerende maatregelen aan de orde. Op de website van de Commissie m.e.r. vindt u een groot aantal voorbeelden van milieueffectrapportage bij windparken.
- Voor alle (bestemmings)plannen en structuurvisies over windenergie of die windturbineparken mogelijk maken (kaderstelling voor toekomstige m.e.r.-beoordeling van windturbineparken) geldt de plicht om een plan-MER op te stellen.
- Wanneer is bij een windpark sprake van m.e.r.(-beoordelings)plicht? De oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark op zee of land is bijna altijd m.e.r.-beoordelingsplichtig (categorie D22.2 Besluit m.e.r.). Voor een windpark is vaak naast een m.e.r.-beoordeling in het kader van een omgevingsvergunnning ook een wijziging van een ruimtelijk plan nodig. Voor dit plan geldt los van de uitkomst van de m.e.r.-beoordeling dan meestal nog een aparte plan-m.e.r.-plicht. Of er project-m.e.r.-plicht is, hangt af van de m.e.r.-beoordeling. In bepaalde gevallen is een windpark ook direct project-m.e.r.-plichtig op grond van categorie C22.2. Besluit m.e.r.
- Voor meer info: https://www.commissiemer.nl/documenten/00000226.pdf.
- De Commissie m.e.r. voorziet de gemeente Amsterdam uiteraard graag van advies bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en bij het uiteindelijke MER voor windturbines in en om Amsterdam.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Directeur / algemeen secretaris

VERSIE 20/4

Sociale verduurzaming

Sociale verduurzaming. Onder die vlag zijn we in Zuidoost een kleine drie jaar geleden begonnen om het klimaat te verbeteren op een sociaal verantwoorde manier. Dat betekent dat bewoners met een smalle beurs er financieel niet op achteruit mogen gaan en dat het werkgelegenheid oplevert. Ook hebben we er op ingezet dat bewoners en ondernemers zoveel mogelijk baas over hun eigen energievoorziening worden. Minder afhankelijk van de grote energieleveranciers. Binnenkort organiseren we een bijeenkomst met alle betrokken mensen, waaronder de energiecommissarissen uit Zuidoost en organisaties om te kijken hoe ver het hiermee staat en of sociaal en duurzaam wel samen kan. Spannend om te kijken of dit lukt in de praktijk. Hierover binnenkort meer informatie.

Ondertussen krijgen we steeds meer informatie en signalen dat het niet goed gaat met moeder aarde. De gemiddelde temperatuur stijgt in hoog tempo, ijskappen en gletsjers smelten veel sneller dat verwacht, het water stijgt in kwetsbare gebieden waardoor oogsten mislukken, de bevolking zich als gevolg hiervan gaat verplaatsen op zoek naar betere oorden. Vaak wonen hier al andere mensen waardoor conflicten op de loer liggen. Ook Nederland is voor een groot deel een delta, we kunnen niet eindeloos doorgaan onze dijken te verhogen tegen de stijging van het zeewater en de rivieren.

Momenteel bestrijden we de Corona crisis. Ik ga er van uit dat we Corona er samen onder krijgen, zeker nu we kunnen vaccineren. De klimaatcrisis is echter veel groter en omvangrijker om te bestrijden. Het goede nieuws is dat dit wel kan. Als we het maar samen aanpakken en wereldwijd samenwerken. Er zijn alternatieve schone en veilige energiebronnen zoals wind, zon, aardwarmte en koude opslag, groen gas uit afval en menselijke uitwerpselen etc. We kunnen ook nog veel beter onze woningen isoleren en zuiniger met energie omgaan. Daarom heeft ook Nederland zich verbonden aan het Klimaatakkoord van Parijs waarin alle landen zich verplichten maatregelen te nemen om de temperatuur op aarde maximaal 1,5 graad te laten stijgen. Landelijk zijn er door de regering klimaattafels ingericht waar iedere regio verplicht is duurzame energie op land te realiseren, want met windmolens op zee alleen gaan we de doelen niet halen. Iedere regio stelt hiervoor een plan op dat een RES heet (Regionale Energie Strategie). We kunnen het namelijk alleen door goed regionaal samen te werken. Dit is een opdracht van de regering. Als de regio's niet zelf tot voldoende opwekking van duurzame energie komen zal de regering ingrijpen en het zelf aanwijzen. Het is dus niet vrijblijvend of een hobby van lokale bestuurders. Amsterdam voelt zich echter als grote stad ook verplicht om deze klimaatdoelen te gaan halen en als grote energie verbruiker niet de oplossing bij de buurgemeente neer te leggen. Dat zou niet eerlijk zijn en ook moeilijk zijn voor de buurgemeente want Nederland is een dichtbevolkt land, ook buiten de steden. De stad neemt haar verantwoordelijkheid en heeft een plan van aanpak opgesteld. Zo komen er heel veel zonnedaken, grootschalige isolatie van woningen en andere gebouwen, gebruik van restenergie uit de afval, energiecentrale en datacenters en ook windenergie.

Verantwoorde locaties
Een windmolen is lastig op de Dam te plaatsen dus we zoeken naar geschikte en verantwoorde locaties aan de randen van de stad. Hierbij wordt met objectieve criteria zorgvuldig gekeken naar mogelijke schadelijke effecten voor de natuur (vogels), recreatie voor de Amsterdammers, geluidoverlast en gezondheid voor bewoners. Hierbij wordt rekening gehouden met landelijke normen en ook voor de hoogte is er een maximum in verband met het vliegverkeer van Schiphol. Hierbij kan het voorkomen dat het plaatsen van een windmolen goed kan volgens deze eisen maar

dat bewoners in de buurt overlast verwachten. En dat het uitzicht op een of meerder molens niet fijn is. Dat zijn heel terechte en begrijpelijke zorgen en belangen van bewoners die serieus genomen dienen te worden. Nu komt het er op aan dat we als samenleving tot een zorgvuldige en verantwoorde afweging van deze belangen en tot een keuze komen. Enerzijds is het algemeen belang van de bestrijding van de klimaatproblemen en droge voeten houden hier en elders in de wereld. Aan de andere kant hebben we het belang van bewoners die in de buurt van een molen wonen. Het is uiteindelijk de taak van de gekozen volksvertegenwoordigers in onze Gemeenteraad die straks die afweging gaan maken. In Zuidoost zijn ook zoekgebieden voor windmolens, in het Diemerbos langs het Amsterdam-Rijnkanaal, achter Waternet en bij het kruispunt Holendrecht. Op advies van de Stadsdeelcommissie en het dagelijks bestuur van Zuidoost is de locatie Gaasperplas als geschikte locatie afgevallen in verband met de recreatie en de natuur.

Binnenkort in gesprek

Binnenkort gaan we met bewoners in gesprek over waar de molens in deze zoeklocaties het beste zouden kunnen komen. En het liefst zie ik de molens in eigendom van Coöperaties uit Zuidoost. Eigenaarschap van de bewoners uit Zuidoost zelf. Zo ligt hiervoor al een initiatief uit de K buurt. Deze buurt kan zijn eigen molen krijgen. De opbrengsten komen dan ten goede aan de bewoners zelf, of aan de buurt als geheel.

Ik roep u op om naar deze bijeenkomsten te komen, maar ook om zich bij mij te melden als u interesse heeft om mee te doen een eigen coöperatie op te zetten voor een molen in Zuidoost. We kunnen u helpen en de weg wijzen hoe dit te doen. Een voorbeeld van sociale verduurzaming in eigen buurt!

[redacted]@Amsterdam.nl

Gesprekken over windmolens in Amsterdam
Informatie voor deelnemers

In april organiseert de gemeente Amsterdam een aantal online gesprekken over windenergie en -molens in Amsterdam. U neemt deel aan dit live gesprek. Hierbij geven we u enige informatie.

Opzet
Elk gesprek is live vanuit een studio en wordt direct gestreamd zodat kijkers thuis kunnen meekijken.

Locatie
Het gesprek houden we in de Tolhuistuin in Amsterdam-Noord.
Adres: IJpromenade 2 1031 KT Amsterdam
Bereikbaar via de pont: neem vanaf Centraal Station de pont naar Buiksloterweg. De reisduur is ongeveer drie minuten. Het dragen van een mondkapje is verplicht op de pont.
Bereikbaar met bus: vanuit Amsterdam-Noord is de Tolhuistuin te bereiken met bus 38. De bus stopt direct naast de Tolhuistuin. Raadpleeg voor actuele reisinformatie www.9292.nl. Het dragen van een mondkapje in verplicht in de bus.
Met auto: de dichtstbijzijnde parkeergarage is onder de A'DAM Toren, Overhoeksplein 5,1031 KS. Vanaf hier is het ongeveer 150 meter lopen naar het Paviljoen. Ook kan er geparkeerd worden aan de centrumkant van de stad bij Parking Centrum, Oosterdokstraat 150. Neem dan de pont naar Buiksloterweg te nemen aan de Noordzijde van Amsterdam Centraal Station.

Tijden
Het gesprek start stipt om 19.00 uur en duurt tot ongeveer 20.15 uur (met mogelijk uitloop van maximaal 15 minuten)
We verwachten u bij voorkeur om **17.30 uur**, er staat dan een warm buffet voor u klaar.
Vanaf 18.00 uur willen we u en de andere deelnemers nadere informatie en instructies verstrekken.
Het gesprek vindt plaats in **de Concertzaal**. Bij de ingang van de Tolhuistuin wordt u ontvangen door de organisatie. Ook staan er bordjes met: Gemeente Amsterdam.

Geen gasten meenemen
Vanwege de corona-regels die we in acht moeten nemen, verzoeken we u vriendelijk om geen gasten mee te nemen naar de Tolhuistuin. Alleen deelnemers aan het gesprek en medewerkers van de organisatie hebben toestemming om binnen te komen.

Corona-maatregelen
We verzoeken u alle geldende corona-maatregelen in acht te nemen:

- Was vaak en goed uw handen
- Houd 1,5 meter afstand van anderen
- Draag bij binnenkomst een mondkapje. Alleen tijdens het live gesprek kunt u het mondkapje af doen.
- Schud geen handen
- Hoest of nies in uw elleboog
- Blijf thuis bij klachten en laat u direct testen

Uitzending
De uitzending van het gesprek is te volgen via livestreaming:
www.Amsterdam.nl/bijeenkomstenwindenergie
Elk gesprek is zo spoedig mogelijk na afloop terug te zien, voorzien van ondertiteling.

Contact
Neem voor meer informatie contact op met de organisatie: [redacted] | 06-[redacted] | [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 21 mei 2021 11:09
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: gesprek windalarm

Ter info, zijn jullie op de hoogte:
Windalarm had provincie benaderd over beschermingsregimes, zonder af te stemmen met RES team provincie.
RES team provincie wilde dit in afstemming met ons doen.

Ik heb aangegeven dat ik me kan voorstellen dat we dit doen in het kader vna de reflectiefase, en dus ook met de begeleidingsgroep waar windalarm deel van uitmaakt.

We geven in reflectiefase aangeven wanneer en hoe we aandacht besteden aan de beschermingsregimes. Mocht dit te laat zijn, vindt gesprek van windalarm met provincie alsnog plaats.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@Noord-Holland.nl>
Verzonden: vrijdag 21 mei 2021 10:34
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: gesprek windalarm

Dank [redacted]
Laat je weten als het handig is dat wij toelichting op beschermingsregimes geven?
Gesprek met windalarm wordt afgezegd
Grtz [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 21 mei 2021 10:30
Aan [redacted]@Noord-Holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: gesprek windalarm

Hi [redacted]
Windalarm heeft zelf voorgesteld om van de groep belangenbehartigers een 'begeleidingsgroep' te maken, dus zij weten ervan.

En de vorige keer was [redacted] aanwezig, we hebben de details van de groep nog niet vastgelegd, zou kunnen dat windalarm het werk gaat verdelen.

Ook een concrete volgende datum hebben we nog niet vastgelegd, maar als het aan mij ligt houden we de vaart in het gesprek en gaan we snel weer verdere. Dus een volgende bijeenkomst zal nog in juni plaats vinden. Maar datum is nog niet bepaald.
Datum/ uitnodiging komt zsm hun kant op, waarschijnlijk in de loop van volgende week. Maar mogelijk ook een week later.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@Noord-Holland.nl>
Verzonden: donderdag 20 mei 2021 14:21
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: gesprek windalarm

Hi [redacted]
Dank voor je snelle reactie
Weet windalarm al dat ze in begeleidingsgroep komen te zitten?
En op welke termijn start de begeleidingsgroep?
Grtz [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 20 mei 2021 12:35
Aan: [redacted]@Noord-Holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: gesprek windalarm

Hi [redacted] eens met je zorg.
We hebben nu het voorstel liggen om met een brede begeleidingsgroep verder te gaan, het lijkt me goed om het thema beschermingsregimes in deze begeleidingsgroep on der de aandacht te brengen. Dat is dan breder dan alleen windalarm, o.a. ook actiegroepen uit het Gein zitten daarin, maar ook Jong RES en Amsterdam wind.

Ik zou voortellen om de afspraak even on hold te zetten, met blik op de begeleidingsgroep. Mocht dit niet in de begeleidingsgroep ter sprake komen, kan de afspraak later worden ingehaald.

Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@Noord-Holland.nl>
Verzonden: donderdag 20 mei 2021 11:01
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>

CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: gesprek windalarm

Dag [redacted]

Collega's van mij die gaan over Unesco/Stelling van Amsterdam hebben – zonder overleg met RESteam- een afspraak op 27 mei met Windalarm toegezegd over Vuurtoreneiland.
Ik vind dit om meerdere reden geen goed idee. Politiek razend gevoelig, jullie zijn in de lead en we worden uit elkaar gespeeld
Ik wil een dergelijk gesprek minimaal ism Amsterdam voeren en ook goed inhoudelijk samen voorbereiden.
Nu begrijp ik van [redacted] dat jullie al meerdere bijeenkomsten met windalarm hebben.
Is hert wellicht mogelijkheid dat wij keer aanschuiven en beschermingsregimes toelichten?
Andere ideeën?
Hoor heel graag van je met oog op nu geplande gesprek op 27 mei, dat ik zsm gemotiveerd af wil zeggen

Dank [redacted]

[redacted]
procesmanager Transitie energie en grondstoffen
organisator Energielabs

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: *LinkedIn*

T (023) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 14:00
Aan: [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: ID21-19250/IN-21-20898 Brief van Tuinpark Buikslotermeer inzake een afspraak en tuinparken zijn kwetsbare objecten met maatschappelijke en natuurwaarden
Bijlagen: Brief aan M. van Doorninck, 22-6-2021.pdf

Hi [redacted] wil jij deze administreren?
Ik stel voor dat we samen even kijken naar een lijn voor volkstuinen in het licht van de reflectiefase en dan bepalen hoe verder (afspraak, antwoord op vragen, deelname in reflectiefase etc.).
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 24 juni 2021 13:02
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: ID21-19250/IN-21-20898 Brief van Tuinpark Buikslotermeer inzake een afspraak en tuinparken zijn kwetsbare objecten met maatschappelijke en natuurwaarden

Hi [redacted]

Graag jullie advies op bijgaande brief.
Dank alvast.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 23 juni 2021 18:12
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: ID21-19250/IN-21-20898 Brief van Tuinpark Buikslotermeer inzake een afspraak en tuinparken zijn kwetsbare objecten met maatschappelijke en natuurwaarden

Graag even advies vragen bij [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

> Op 23 jun. 2021 om 17:01 heeft Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Hi allen,

Graag jullie reactie op bijgaande brief.
Dank vast.

Groet,
[redacted]

Van: BDA Informatiemanagement <imanagementbda@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 23 juni 2021 13:54
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: ID21-19250/IN-21-20898 Brief van Tuinpark Buikslotermeer inzake een afspraak en tuinparken zijn kwetsbare objecten met maatschappelijke en natuurwaarden

Beste [redacted]

Hierbij een uitnodiging,

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Senior medewerker Informatiebeheer
Cluster Bestuur & Organisatie en Cluster Interne Dienstverlening

06-[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
imanagementbda@amsterdam.nl
Aanwezig ma, di, wo, do, vr

Disclaimer.
De informatie, verzonden in dit e-mailbericht, is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde is verboden. Indien u dit bericht ten onrechte ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken, maar de afzender direct te informeren door het bericht te retourneren en het daarna te verwijderen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van de in de e-mail ontvangen informatie aan derden is niet toegestaan.
De gemeente Amsterdam staat niet in voor de juiste overbrenging van een verzonden e-mail, noch voor de tijdige ontvangst daarvan. Externe e-mail wordt door de gemeente Amsterdam niet gebruikt voor het aangaan van verplichtingen.

Van: bezoeker@amsterdam.nl <bezoeker@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 10:04
Aan: Wethouder M. van Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Formulier ingestuurd: Mail of nodig de wethouder uit

Mail of nodig de wethouder uit

Welke wethouder?

Met welke wethouder wilt u contact opnemen?	Marieke van Doorninck

Uw gegevens

Uw gegevens

Naam	Alliantie Noordelijke Tuinparken
E-mail	secretaris@tuinparkbuikslotermeer.nl
Telefoonnummer	
Wilt u contact met de wethouder of de wethouder uitnodigen?	Mail aan de wethouder

Uw bericht

Uw bericht	
Uw bijlage (eventueel)	Brief aan M. van Doorninck, 22-6-2021.pdf

Verzenden

Afhandeling

Referentienummer	1164-9964

<Brief aan M. van Doorninck, 22-6-2021.pdf>

TUINPARK
Buikslotermeer

Volendammerweg 305
1027EA AMSTERDAM

bestuur@tuinparkbuikslotermeer.nl
www.tuinparkbuikslotermeer.nl

Opgericht 30 september 1963
Afdeling van de Bond van Volkstuinders Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Mevrouw M. van Doorninck,
wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Amsterdam, 22 juni 2021

Betreft: Afspraak en tuinparken zijn kwetsbare objecten met maatschappelijke en natuurwaarden

Geachte mevrouw Van Doorninck,

Wij danken u voor de toelichting op het RES-proces in uw brief van 17 mei jl. Daarnaast danken wij u voor het beantwoorden van het Raadsadres ANT d.d. 18 mei 2021.

Inzake het standpunt van de tuinparken dat zij een kwetsbaar object zijn, heeft u ook een brandbrief van de WindAlarm actiegroep Tuinparken ontvangen. Deze brief hebben wij ondersteund. Uw reactie op deze brief zien wij ook graag tegemoet.

Gezien uw bereidheid met ons in gesprek te gaan, maken wij graag een afspraak met u, bij voorkeur op één van onze tuinparken. Wij zullen daartoe contact opnemen met uw secretariaat.

Op dit moment zullen wij inhoudelijk alleen op een enkel hoofdpunt ingaan.
In het aankomende gesprek willen wij u onze specifieke situatie en ligging onder uw aandacht brengen in relatie tot de mogelijke effecten van windturbines (van 2 kanten geluid en hinder: A10 van de ene kant, windturbines van de andere kant, reële kans op onaanvaardbare geluidsoverlast in de nacht, gezondheidsrisico's, etc..). Wij hopen en verwachten dat u hierdoor gaat inzien dat tuinparken door de gemeente als geluidsgevoelige objecten aangemerkt dienen te worden. Mogelijk geeft dit kansen om samen met u te streven naar geluidswallen met zonnepanelen langs de noordkant van de A10, zoals uw partijgenoot Jasper Groen onlangs ook suggereerde. Dit als alternatief voor windturbines.

In uw reactie op het raadsadres bent u op enkele door ons gestelde vragen niet ingegaan. Daarom gaan wij hierbij in op het afgelopen proces, door u beschreven in uw brief van 17 mei jl., inzake het tot stand komen, prioriteren en verkleinen van zoekgebieden/ voorkeursgebieden voor windenergie.

Daarbij is namelijk voorbij gegaan aan een aantal aspecten. Hierdoor zijn de tuinparken ons inziens ten onrechte in de huidige situatie terecht gekomen waarbij de landschappelijke strook naast de tuinparken serieus zoekgebied is geworden. Het gaat hierbij samengevat om het volgende. De tuinparken zijn niet gezien/uitgenodigd als stakeholder in de beginfase van het RES-traject in 2019. Er is door het RES Team Amsterdam in het RES-traject blijkbaar niet ingebracht dat tuinparken met verblijfsmogelijkheid kwetsbare objecten zijn, zoals overigens ook al in de Milieueffectrapportage bij de Windvisie2012 is gesteld. In het Pondera-rapport is ook voorbijgegaan aan het gegeven dat de tuinparken langs de A10 kwetsbare objecten zijn. Zoekgebieden zijn over delen van tuinparkgebieden heen getekend, de bandbreedte risicozonering is evenmin ingetekend.

Daarnaast heeft de suggestieve naamgeving van zoekgebied 3 A10 Noord en bijbehorende beschrijving "tussen de A10 en de hoogspanningsmasten" een verkeerd beeld opgeroepen. Het geeft een industrieel beeld en gaat zo voorbij aan landschappelijke en natuurwaarden. Zoekgebied Waterland**/**Zwartegouw en bijbehorende beschrijving “tussen Zwartegouw en hoogspanningsmasten in Waterland" was toepasselijker geweest.

Wij verwachten bovenstaande binnenkort mondeling nader te kunnen toelichten.

Voorts zijn wij van mening dat er meer nieuwe volkstuinen in Amsterdam moeten komen.

In afwachting van uw reactie.
Met vriendelijke groet,
Namens de ANT

[redacted],
Secretaris/vicevoorzitter Tuinpark Buikslotermeer

correspondentieadres: Tuinpark Buikslotermeer,
secretaris@tuinparkbuikslotermeer.nl

cc Bestuur Bond van Volkstuinders

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 31 mei 2021 13:58
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Joint fact finding

Ter info

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 11:34
Aan: [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Joint fact finding

Dag [redacted]

Als provincie vinden we het goed dat JFFs georganiseerd worden. Dit kan natuurlijk op diverse thema's plaats vinden met diverse onafhankelijke (onderzoekspartijen) denk bijvoorbeeld aan het thema gezondheid i.s.m. RIVM en de GGD of een thema als vogeltrekroutes met partijen zoals LNV en SOVON.

We willen sterk benadrukken dat we het belangrijk vinden dat de JJFs niet met 1 gemeente maar met alle (relevante) RES partners georganiseerd dient te worden. Hiermee blijven we gelijkwaardigheid tussen de RES partners en gezamenlijkheid als RES NHZ regio uitstralen. Dit geldt uiteraard ook voor RES NHN. Praktisch betekent dit in onze ogen dat gemeenten mee dienen te doen om vragen te definiëren en betrokken zijn bij het verloop van zo'n proces.

Het is dan goed om ook na te denken hoe RES partners waar de capaciteit laag is hier aangehaakt worden. Wellicht kunnen er werkgroep (XL) momenten gebruikt worden voor (delen van) JJF sessies?

Vriendelijke groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@npres.nl>
Verzonden: vrijdag 21 mei 2021 11:41
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Joint fact finding

Ha [redacted] ik was je nog een antwoord op deze mail verschuldigd.

Er wordt bij NP RES over nagedacht wat onze precieze bijdrage in joint fact finding zou kunnen en moeten zijn en hoe en met welke partijen dat dan eventueel in te steken. Op allerlei “Hoe-vragen” geven we verschillende partijen natuurlijk al opdrachten eea uit te zoeken, soms in pilots samen met regio’s, maar dat is nog niet hetzelfde als joint fact finding.

Mbt relatie met gezondheid: EZK is net begonnen om te komen tot een werkgroep over wind en gezondheid, waarin gezamenlijk de vragen hierover beantwoord kunnen worden. Met oa RIVM en regio’s (waaronder dan ook relevante maatschappelijke partijen). Ook de academische wereld zal daarin terug moeten komen; net als in onze eventuele eigen aanpak.

Ik hoop dat je hier zo iets aan hebt.

Mocht ik meer weten over wat en hoe bij EZK dan laat ik het uiteraard weer weten.

Vriendelijke groeten,

[redacted]
Regio-accounthouder Noord-Holland, Flevoland, Utrecht

M: +31 (0)6 [redacted]
@: [redacted]@npres.nl
W: www.regionale-energiestrategie.nl

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: Tuesday, May 18, 2021 8:55 AM
Aan: [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: Joint fact finding

Beste [redacted]

Tijdens de werkgroep gistermiddag deed [redacted] de oproep voor ‘joint fact finding’. Vraag hierbij is om gezamenlijk op te trekken bij vraagstellingen die er zijn waar nader onderzoek voor nodig is. Dit kunnen naar mijn idee vragen zijn uit de maatschappij, maar ook vragen zijn die wij zelf hebben vanuit het werkveld.
@[redacted] In hoeverre zijn hier ideeën over binnen het NP RES. Op zich denken jullie al (ad hoc) mee bij vragen die binnen komen, maar zijn er ook ideeën om op meer structurele wijze onderzoeksvragen te formuleren. Liggen hierbij bijvoorbeeld ook al relaties naar hoge scholen en universiteiten?
@[redacted] sprak duidelijk de wens uit om hier samen met de provincie in op te trekken. Kun jij nagaan welk standpunt de provincie hier in heeft. Ik kan mij zo voorstellen dat het gezamenlijk benoemen van onderzoeksvragen ook door de provincie gesteund wordt.

Groet,
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmamanager Regionale Energie Strategie (NHZ)

T (023 [redacted]
M (06) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

Volg ons op LinkedIn en Twitter!
www.energieregionhz.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 18:18
Aan: [redacted];
CC: [redacted];
Onderwerp: FW: Joint fact finding

Ter info: [redacted] is nog niet zover om echt een toezegging te doen over joint fact finding, we moeten druk blijven uitoefenen.

Meer dan dit mogen we niet in de raadsbrief opnemen.
"Het nut- en noodzaakverhaal is een landelijke aangelegenheid. NP RES en EZK zijn momenteel in gesprek om de vragen en zorgen erover landelijk goed te beleggen."

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6[redacted]

Van: [redacted]@npres.nl>
Verzonden: dinsdag 22 juni 2021 8:54
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Joint fact finding

Ha [redacted]

Ik had je gisteren nog een mailtje hierover beloofd, met het antwoord vanuit EZK dat je mee kunt nemen richting je raad.

Zoals je hebt gemerkt zijn ze bij EZK erg voorzichtig, zolang het OGB nog geen definitief besluit heeft genomen of en hoe een dergelijke werkgroep er uit moet zien. Ik heb er op aangedrongen dat jullie echt nu een duidelijker antwoord nodig hebben, maar meer dan onderstaande is me niet gelukt. EZK ([redacted]) raadt jullie aan om vooral veel nadruk te leggen op het feit dat niet Amsterdam over de nut- en noodzaakkant gaat, maar dat dat een landelijke aangelegenheid is. En dus om daarmee de discussie daarover stelselmatig daarheen te verschuiven (ook al is er geen definitieve toezegging dát die daar gaat worden opgepakt). Zoals ik gisteren al zei: ik heb er op aangedrongen om in elk geval **ergens** op in te zetten bij het OGB, gericht op die dialoog (meerdere opties in een bandbreedte van weinig tot groter en intensiever) en niet uiteindelijk met een "nee, doen we niet" genoegen te nemen [redacted] zou dat meenemen.
Afijn, wat [redacted] uiteindelijk als tekst voor jou om mee naar buiten te gaan had bedacht is het volgende:

"Het nut- en noodzaakverhaal is een landelijke aangelegenheid. NP RES en EZK zijn momenteel in gesprek om de vragen en zorgen erover landelijk goed te beleggen."

Zoals je ziet, kan je voor die "verwijzing" naar het landelijke niveau zowel naar EZK als naar NP RES verwijzen.
Als je dat inderdaad doet, dan zet dat wellicht enige druk op de ketel daar.

Ik hoop dat je hier in elk geval IETS mee kunt, al snap ik dat het weinig en vaag is.

En helaas, dus: enige wat ik je nu kan beloven is dat ik er op aan blijf dringen en dat ik je zo gauw er (meer) groen licht is, dat onmiddellijk zal laten weten.

Vriendelijke groeten,

[redacted]
Regio-accounthouder Noord-Holland, Flevoland, Utrecht

M: +31 (0)6[redacted]
@: [redacted]@npres.nl
W: www.regionale-energiestrategie.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, June 11, 2021 4:28 PM
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Joint fact finding

Dag [redacted]
Ik wil dit onderwerp nog een keer onder de aandacht brengen bij jou/ NP RES en heb graag ook hulp van [redacted] en [redacted] erbij.

We zitten nu met belanghebbenden om de aanpak in de reflectiefase nader uit te werken, en de nut en noodzaak discussie komt elk gesprek nadrukkelijk op tafel. Deze richt zich vooral op de afspraken uit het klimaatakkoord en de opgave voor de RES, dus meer dan alleen gezondheid.

Ik wil graag met jou het gesprek voeren, hoe we (of eigenlijk jullie/ het rijk) hier toch een gezamenlijk traject kunnen opzetten om deze vragen een plek te geven, zodat de andere trajecten parallel eraan plaats kunnen vinden. Ik spar hier graag met je over. Lijkt me goed als jij aangeeft op welke termijn en met wie we dit gesprek kunnen voeren. Ik bel je hier ook graag nog een keer over.

Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6[redacted]

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 11:34
Aan: [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Joint fact finding

Dag [redacted]

Als provincie vinden we het goed dat JFFs georganiseerd worden. Dit kan natuurlijk op diverse thema's plaats vinden met diverse onafhankelijke (onderzoekspartijen) denk bijvoorbeeld aan het thema gezondheid i.s.m. RIVM en de GGD of een thema als vogeltrekroutes met partijen zoals LNV en SOVON.

We willen sterk benadrukken dat we het belangrijk vinden dat de JJFs niet met 1 gemeente maar met alle (relevante) RES partners georganiseerd dient te worden. Hiermee blijven we gelijkwaardigheid tussen de RES partners en gezamenlijkheid als RES NHZ regio uitstralen. Dit geldt uiteraard ook voor RES NHN. Praktisch betekent dit in onze ogen dat gemeenten mee dienen te doen om vragen te definiëren en betrokken zijn bij het verloop van zo'n proces.

Het is dan goed om ook na te denken hoe RES partners waar de capaciteit laag is hier aangehaakt worden. Wellicht kunnen er werkgroep (XL) momenten gebruikt worden voor (delen van) JJF sessies?

Vriendelijke groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@npres.nl>
Verzonden: vrijdag 21 mei 2021 11:41
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: RE: Joint fact finding

Ha [redacted] ik was je nog een antwoord op deze mail verschuldigd.

Er wordt bij NP RES over nagedacht wat onze precieze bijdrage in joint fact finding zou kunnen en moeten zijn en hoe en met welke partijen dat dan eventueel in te steken. Op allerlei "Hoe-vragen" geven we verschillende partijen natuurlijk al opdrachten eea uit te zoeken, soms in pilots samen met regio's, maar dat is nog niet hetzelfde als joint fact finding.

Mbt relatie met gezondheid: EZK is net begonnen om te komen tot een werkgroep over wind en gezondheid, waarin gezamenlijk de vragen hierover beantwoord kunnen worden. Met oa RIVM en regio's (waaronder dan ook relevante maatschappelijke partijen). Ook de academische wereld zal daarin terug moeten komen; net als in onze eventuele eigen aanpak.

Ik hoop dat je hier zo iets aan hebt.

Mocht ik meer weten over wat en hoe bij EZK dan laat ik het uiteraard weer weten.

Vriendelijke groeten,

[redacted]
Regio-accounthouder Noord-Holland, Flevoland, Utrecht

M: +31 (0)6 [redacted]
@: [redacted]@npres.nl
W: www.regionale-energiestrategie.nl

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: Tuesday, May 18, 2021 8:55 AM
Aan [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl; [redacted]@noord-

holland.nl>
Onderwerp: Joint fact finding

Beste [redacted]

Tijdens de werkgroep gistermiddag deed Juliane de oproep voor 'joint fact finding'. Vraag hierbij is om gezamenlijk op te trekken bij vraagstellingen die er zijn waar nader onderzoek voor nodig is. Dit kunnen naar mijn idee vragen zijn uit de maatschappij, maar ook vragen zijn die wij zelf hebben vanuit het werkveld.
@[redacted] In hoeverre zijn hier ideeën over binnen het NP RES. Op zich denken jullie al (ad hoc) mee bij vragen die binnen komen, maar zijn er ook ideeën om op meer structurele wijze onderzoeksvragen te formuleren. Liggen hierbij bijvoorbeeld ook al relaties naar hoge scholen en universiteiten?
@[redacted] sprak duidelijk de wens uit om hier samen met de provincie in op te trekken. Kun jij nagaan welk standpunt de provincie hier in heeft. Ik kan mij zo voorstellen dat het gezamenlijk benoemen van onderzoeksvragen ook door de provincie gesteund wordt.

Groet,
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmamanager Regionale Energie Strategie (NHZ)

T (023) [redacted]
M (06) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

Volg ons op LinkedIn en Twitter!
www.energieregionhz.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 17:38
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: JongRES-NHZ: Vijf aanbevelingen voor uitvoering van de RES 1.0 en de actualisering van de RES 1.0 naar de RES 2.0
Bijlagen: Vijf aanbevelingen voor de RES - inbreng vanuit JongRES-NHZ op de RES 1.0 .pdf

Hi [redacted] en [redacted] ter info.
Jong RES is woensdag avond aanwezig.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van [redacted]**@jongresnederland.nl>**
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 17:35
Aan: [redacted]**@jongresnederland.nl>**
CC: nh-noord@jongresnederland.nl; [redacted]**@jongresnederland.nl>**
Onderwerp: JongRES-NHZ: Vijf aanbevelingen voor uitvoering van de RES 1.0 en de actualisering van de RES 1.0 naar de RES 2.0

Beste,

wij zien dat in de afgelopen maanden hard gewerkt is aan de RES 1.0 en wij van JongRES waarderen het feit dat in de RES 1.0 inbreng vanuit de jongerentafels is verwerkt. Desondanks realiseren wij ons dat besluitvorming over de RES 1.0 slechts het (zeer belangrijke) startpunt is. Daarom hebben wij (vertegenwoordigers JongRES-NHZ) op basis van onze ervaringen - opgedaan tijdens de vele bijeenkomsten voor en door jongeren (18-35 jaar) in het afgelopen jaar - vijf aanbevelingen voor uitvoering van de RES 1.0 en de actualisering van de RES 1.0 naar de RES 2.0 opgesteld. Deze kunt u vinden in de bijlage. De aanbevelingen zijn ook gedeeld tijdens de RWK commissievergadering van 3 juni. Wij zouden het op prijs stellen indien u dit document met de verantwoordelijke wethouder en raadsleden binnen uw gemeente deelt.

Daarnaast wil ik u nogmaals wijzen op onze eerdere uitnodiging om samen met ons een jongerentafel te organiseren voor jongeren in uw gemeente. Momenteel zijn we druk onderweg met de RES-deelregio IJZK, gemeente Diemen en Uithoorn, en hebben we ervaring opgedaan tijdens de jongerentafel van de gemeente Waterland. Ons voornemen is om voor eind van dit jaar jongerenparticipatie in alle gemeenten van NHZ beter te organiseren, zullen we dit samen doen?

Dank voor ieders inzet tot dusver en bij vragen weet u ons te bereiken.

Met vriendelijke groet,
[redacted] & [redacted], vertegenwoordigers JongRES-NHZ
[redacted], coordinator JongRES-midden

Onderwerp: **5 aanbevelingen voor een duurzame en leefbare toekomst**
Datum: 8 juni 2021

Beste wethouders duurzaamheid en betrokken raadsleden,

In de staten van de provincie Noord-Holland en in veel gemeenteraden klinkt de roep om meer participatie en meer draagvlak voor de opwek van duurzame energie op land met wind en zon. JongRES Nederland zet zich in om de stem van de toekomst mee te laten klinken in de Regionale Energiestrategieën (RES). Ook in die van de Energieregio Noord-Holland Zuid. In de afgelopen maanden hebben wij verschillende initiatieven genomen, waaronder het organiseren van jongerentafels ten behoeve van de RES 1.0. Op basis van deze jongerentafels, landelijk en regionaal onderzoek[1] onder jongeren en overige voor en door jongeren georganiseerde bijeenkomsten (o.a. jongerentafel gemeente Waterland) heeft JongRES **vijf aanbevelingen** opgesteld voor de uitvoering van de RES 1.0 en de actualisering van de RES 1.0 naar de RES 2.0:

1. **De ambitie voor 2030 moet gerealiseerd worden**. **Voor NHZ: 2,7 TWh en voor NL 35 TWh.**
2. **Jongeren willen meepraten** over de zoekgebieden voor zonneweiden en winturbines en het opstellen van de RES 2.0. Ons vertrekpunt: op de langere termijn zijn bewoners, natuur en biodiversiteit gebaat bij de energietransitie. Houdt daarom de ambitie overeind en houdt zo veel mogelijk rekening met leefbaarheid, natuur en landschap.
3. **Het is mogelijk**: er is heus geen gebrek aan wind en zon! Daarnaast neemt het rendement van windturbines en zonnepanelen neemt. De ambitie van NHN en NHZ is haalbaar.
4. **Iedereen doet wat. Wie te weinig doet compenseert financieel**. De afspraak voor 35 TWh grootschalig wind en zon op land zijn door de Koepels van IPO, VNG en UvW ondertekend. De totstandkoming van 35 TWh als doelstelling was een onderhandeling op basis van het principe 'iedereen doet wat'. Jongeren zijn voor een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten. Dat geldt voor bewoners, gemeenten en energieregio's. Daarom roepen jongeren de Koepels op om Energieregio's en gemeenten die zich onvoldoende inspannen voor het halen van de ambitie de Energieregio's en gemeenten die dit wel doen financieel te compenseren.
5. **Land en zee, nu doorpakken.** Wij verwachten dat Nederland, en zeker Noord-Holland, als een van de rijkste regio's van de wereld het lang genoeg heeft gehad over of-of, deze keuze had u 10 of 20 jaar geleden nog kunnen maken. Helaas hebben we die tijd niet meer en daarom zeggen wij EN-EN; EN zon en wind op land EN wind op zee.

Bovenstaande vijf aanbevelingen zijn ook gedeeld met aanwezige Statenleden tijdens de commissievergadering Ruimte, Wonen en Klimaat van de provincie Noord-Holland op 03 juni 2021.

Met vriendelijke groet, namens,
[redacted] &[redacted], jongRES vertegenwoordigers NHZ

[1] Door I&O research is een enquête uitgezet waaraan zo'n 8.000 jongeren hebben meegedaan. Resultaten van dit onderzoek zijn hier (https://www.ioresearch.nl/actueel/jongeren-positief-over-duurzame-energie/) te bekijken.
De resultaten voor elke RES zijn ook apart beschikbaar, neem hiervoor aub contact op (nh-zuid@jongresnederland.nl).

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 12 juli 2021 16:06
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: Nieuw contactpersoon Landsmeer

Ter info

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31[redacted]

Van: [redacted]@landsmeer.nl>
Verzonden: maandag 12 juli 2021 15:17
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@landsmeer.nl>
Onderwerp: Nieuw contactpersoon Landsmeer

Beste [redacted]

Sinds deze week heeft [redacted]@landsmeer.nl) mij opgevolgd als beleidsmedewerker duurzaamheid in Landsmeer.
Zou je mijn adres in de mailinglijst willen vervangen door haar adres?

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 1 maart 2021 12:29
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Notulen: werkoverleg RES+Wind

Hoi [redacted]

Zie hieronder de notulen van het wekelijks RES overleg.

We mogen het gezondheidsdeel voor de FAQ herschrijven. Maar dat kan alleen op korte termijn (woensdag). Hoe zit jij in je tijd de komende dagen?
De FAQ is vooral voor mensen die doorvragen en vaak ook wat hoger opgeleid zijn. B1 info is al via de website beschikbaar voor alle inwoners. Er zal wel nog een simpelere versie van de FAQ geschreven worden, hij is nu vooral gericht op intern gebruik maar wordt wel publiek gedeeld.

Over de ronde tafel sessies heb ik de opmerkingen algemeen gehouden. Iedereen is er nauw bij betrokken en let op. De specifieke feedback geef ik door via [redacted] die erover gaat.

Groeten,

[redacted]
Arts M&G, profiel MMK - adviseur Leefomgeving
Leefomgeving

GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

Nieuwe Achtergracht 100, 1018 WT Amsterdam
ggd.amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 1 maart 2021 12:03
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Notulen: werkoverleg RES+Wind

Notulen 1 maart – Kernteam RES

Aanwezig: [redacted] (notulist)
Afwezig: [redacted]

Mededelingen

- [redacted] is 5 maart voor het laatst.
- [redacted] zoekt vervanging binnen de afdeling die snel kan instappen.
- [redacted] heeft gesprek met [redacted] [redacted] (?), komt team versterken op omgevingsmanagement. 2 dagen per week. Strategisch en opzetten van ronde tafels.
- [redacted] verhuist over 3 weken, en is een week dan afwezig. Dus goede afstemming over hoe dit op te pakken.

Inhoudelijke mededelingen:

- Diemen heeft besluit genomen om zoekgebieden te verkleinen.
- Voor Diemen is IJmeer geen zoekgebied meer, maar in Amsterdam wel.
- Er is een brief vanuit gemeente Weesp ontvangen.
- Zaandam vraagt of hun raadsbrief al is beantwoord.

Bestuurlijke zaken:

- Raadsadressen lopen achter op schema. We halen de termijnen niet.
- WOB verzoek neemt alle tijd in beslag.
- [redacted] levert lijstje met zaken neer bij [redacted] [redacted] denkt mee in een goede werkverdeling.
- Collegevoordracht voor dinsdag.
- Moties worden opgepakt door [redacted] [redacted] doet dubbele check of afhandelen moties goed gaat op de manier als voorgesteld in collegevoordracht.

Stadsdelen:

- [redacted] heeft Ineke gesproken over hoe kunnen we advies van stadsdeelcommissies voor RES 1.0 ontvangen?
- Collegebesluit op 9 maart – afhandelen moties, advies stadsdelen en nieuwe kaart
- Wie is contactpersoon voor stadsdelen? [redacted] vragen? Of anders bij [redacted] / [redacted] ? [redacted] neemt het mee in puzzel 'capaciteit'
- Informeren stadsdelen via technische sessies in de twee weken na 9 maart.
- 22 maart technische sessie om stadsdelen bij te praten met een nieuwe kaart.

Communicatie:

- Ronde tafel overleg met belangrijke stakeholders
- Ronde tafel gesprekken met zoekgebieden/stadsdelen. ([redacted] geeft aan graag mee te denken)
- Webinar sessies
- Technische sessie met stadsdelen (22 maart)
- Website aanpassen
- Nieuwsbrief (gemeente, maar ook stadsdeelniveau)
- Taalgebruik in Q&A soms te moeilijk verwoord, dus mogelijk herschrijven. [redacted] (GGD) wil meekijken. Ook afstemming tussen [redacted] en [redacted]
- <u>Rekening houden met drukte die komt met publiek maken van de kaart! RES inbox kan overlopen.</u>

RES inbox:

- Ongeveer 20 mails ontvangen als reactie op de brief.
- Ongeveer 15 reacties gehad op de nieuwsbrief.
- [redacted] werkt zoveel mogelijk mails weg voor eind deze week.

Verdere mededelingen:

- Laatste setje schriftelijke vragen: gaat van [redacted] naar [redacted] deze week.
- 6 maart demonstreert Windalarm IJburg op het museumplein

- RES 1.0 heeft prioriteit deze week
- OVA – [redacted] en [redacted] stemmen af. [redacted] vraagt om ook [redacted] hier op aan te haken.
- Britte stuurt nog een overzicht van bezoeken website en aanmeldingen nieuwsbrieven.

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 15 december 2020 19:44
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted], [redacted]; [redacted]
Onderwerp: werkoverleg RES+Wind (wekelijks)
Tijd: maandag 1 maart 2021 11:00-12:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: via MS teams

RD 15-12-2020 – tijden kunnen per week worden aangepast

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

Wekelijks overleg inzake RES+WIND
Deelnemers: [redacted] / [redacted] / (+miv sept 2020) [redacted] + (miv 15-12-20 [redacted]

[redacted]
Secretaresse Programma Amsterdam Klimaatneutraal
Project-assistent RES
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 19:02
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: ppt ter bespreking met wethouder RES Reflectiefase
Bijlagen: 20210616 concept invulling reflectiefase RES_voor wh.pdf

Tjeerd, deze ppt is nu nog niet met de wethouder gedeeld, omdat we dit ook eerst met jullie wilden delen. Wij spreken elkaar morgen ochtend kort.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 19:01
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: ppt ter bespreking met wethouder RES Reflectiefase

Beste [redacted] en [redacted]
Morgen willen we de wethouder informeren over de nadere invulling van de reflectiefase. Boodschap is daarbij – zoals gisteren besproken – dat we GEEN stuk door het college laten vaststellen, maar dat we inzet zoals nu door laten lopen en pas na het reces komen met een pva. De raad zullen we wel via een brief in de dagmail informeren over de stand van zaken.

Ik hoor graag nog wie van jullie morgen erbij kan zijn!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind
CONCEPT
Invulling op hoofdlijnen

Concept dd 16/06/2021
(ter bespreking met wh Van Doorninck)

PM/ gemeente Amsterdam, team RES

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Planning en fasering
4. Communicatie

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ? Ook in relatie tot budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit concept tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (Zaandam, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, Diemen, Gooise Meren, Ronde Venen, Ouder Amstel)
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen

- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

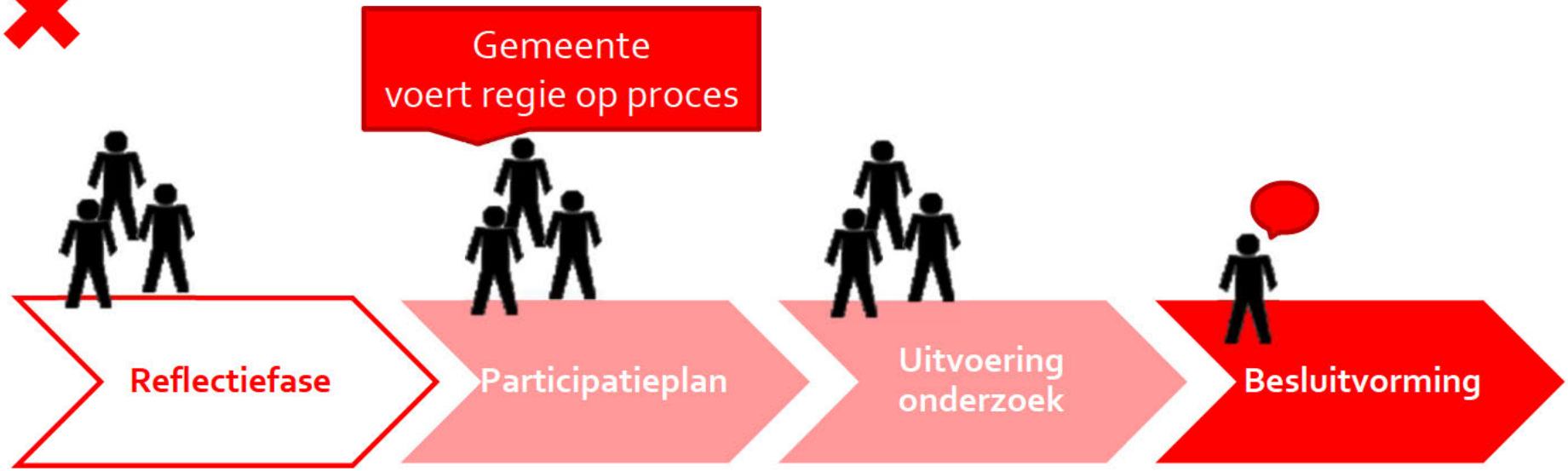

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

Afwegingskader

- Bevat kenmerken die een rol moeten spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden,

Richtlijnen voor participatie (betrekken van belanghebbenden)

- Bevat "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners tijdens het opstellen van het participatieplan, de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase;
- Bevat inzichten uit de evaluatie (tussenproduct)

Richtlijnen voor governance (regierol gemeente)

- Geeft informatie over de regierol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden/ de omgeving en de initiatiefnemers,
- Geeft informatie over de verhoudingen en afstemming tussen RES partners en mede-overheden

Afwegingskader op 3 niveaus

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Het afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen en besluiten over locaties,
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie,
- Is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Thematische gesprekken, o.a. over vormgeven HIA
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Instrumenten (voorbeelden)	Kenmerken voor afweging (voorbeelden)
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Ruimtelijke studie, Simulaties	Zichtlijnen …
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER	Diversiteit en omvang soorten …
Gezondheidseffecten	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties	Aard en omvang hinder …
Duurzame energie ambities	Onderzoek	GWh elektriciteit opgewekt
Maatschappelijke acceptatie	PWE Dialoogsessies	Aandeel mensen dat financieel eigenaar is …
…	…	…

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

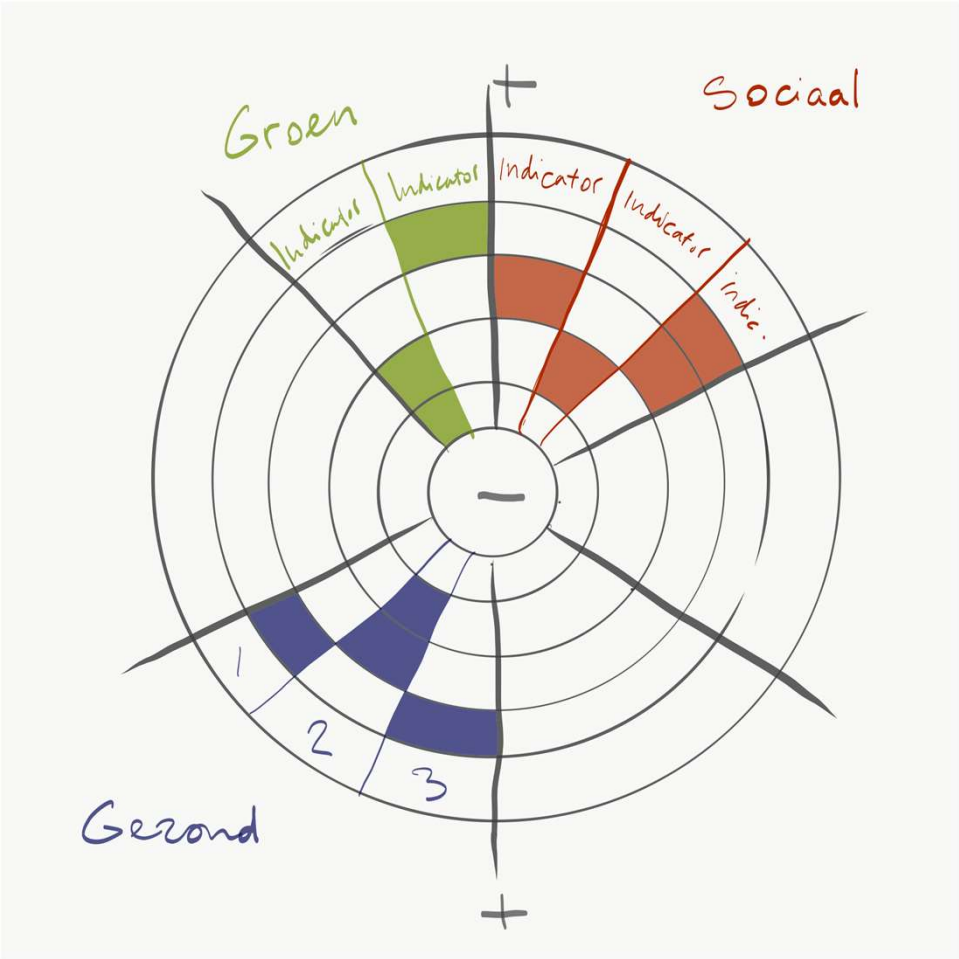

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie

De richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken van het participatieplan door initiatiefnemers,
- Helpt bij het beoordelen van het participatieplan en verdere participatiestappen door de raad.
- Is geen plan van aanpak voor een participatieplan, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders en moties
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Mogelijke activiteiten:

- In kaart brengen verschillende bestaande kaders,
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal over: wat vinden belanghebbenden belangrijk bij participatie? Wat hebben energie-coöperaties nodig?
- Afstemming: Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente Amsterdam?

Met wie (zie boven):

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor governance (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft de samenwerking met de andere overheden vorm (provincie, buurgemeenten, RES regio),
- Geeft inzicht in de regierol van de gemeente,
- Stelt spelregels op hoe met elkaar omgaan.

Wat beschrijven

- Spelregels voor samenspel
- Gezamenlijke benodigde kennisopbouw
- Delen van (participatie) ervaringen
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Mogelijke activiteiten:

- Preconstructie voor afstemmen besluitvorming en beleidscoördinatie
- Dialoogsessies: In kaart brengen:
  - Volgordelijkheid van besluiten en andere inter-afhankelijkheden,
  - Mogelijke beleidstegen-stellingen,
  - Bestaande en benodigde kennis.
- Afspraken maken hoe omgaan met tegenstellingen.

Met wie (zie boven):

- Mede-overheden, o.a. RES partners en buurgemeenten,
- Stadsdelen Amsterdam en andere directies/ afdelingen
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 1/2

Afwegingskader:

- Oprichten stedelijke procesgroep die meedenkt en meedoet in proces
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
- Opstarten uitvraag PWE Raadpleging en ophalen onderwerpen (uitvoering oktober)
- Opstarten traject Ruimtelijke kwaliteit
- Voorbereiden gezondheidswerkgroep en start PVA (HIA)
- Voorbereiden etnografisch onderzoek
- Voorbereiden gesprek inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving
- Voorbereiden …?

Richtlijnen voor governance

- Oprichten procesgroep overheden: stadsdelen, buurgemeenten, provincie, RES NHZ
- Eerste bijeenkomst preconstructie: planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 2/2

Richtlijnen voor Participatie vervolgfase

- Spelregels voor reflectiefase: procesgroepen, communicatie, manieren van betrekken, …
- Opstarten uitvraag evaluatie participatie en start ophalen onderwerpen (overige activiteiten volgen uit gesprekken afwegingskader)

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak van kaders RES/ wind op land

Resultaat fase I: PVA reflectiefase

- Inzicht in lengte en breedte van de reflectiefase
- Capaciteit en budget
- Helder eindresultaat
- Mede op basis van input procesgroep(en)

Fase II (september-maart?)

Eerste contouren (indicatief, nog nader uit te werken):

- Procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
  - Uitvoeren evaluatie participatie & werksessies participatie
  - PWE Raadpleging
  - …

- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
  - Lokale dialoogsessies, o.a.
  - Etnografisch onderzoek,
  - Inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving,
  - Ruimtelijke Kwaliteit,
  - Simulaties, visualisaties,
  - Werksessies over participatie,
  - …

- Procesgroep overheden
  - Analyse preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen
  - Werksessie participatie

- Stedelijke / landelijke (?) gezondheidswerkgroep over o.a. uitgangspunten voor HIA

Communicatie

Kernboodschap windturbines in Amsterdam

Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen is een omslag naar schone energie nodig. Amsterdam heeft de ambitie om de elektriciteitsproductie door windenergie op eigen grondgebied met 50 MW opgesteld vermogen uit te breiden voor 2030.
In zeven gebieden wordt gezocht naar geschikte locaties voor windturbines. Samen met experts, omwonenden en andere stakeholders kijken we waar deze geplaatst kunnen worden. Amsterdammers kunnen ook profiteren van de plaatsing van deze windmolens; het doel is dat minimaal 50% van de (wind)productie in lokaal eigendom komt.

Communicatie

Kernboodschap reflectiefase

Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van 17 windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom een 'reflectiefase' plaats. Er wordt meer tijd genomen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren.

Communicatie

Uitgangspunten voor communicatie :

Het CONCEPT pva reflectiefase is de onderlegger voor de communicatie.

We leggen continu uit waarom wind op land nodig is en waarom we dit doen

1) ***Betrekken:*** we nodigen bewoners en stakeholders uit voor diverse participatietrajecten

2) ***Zichtbaar en voelbaar maken:*** we laten bewoners en stakeholders een realistisch beeld zien van de effecten van windturbines

3) ***Informeren:*** we brengen bewoners en stakeholders in de gehele stad en buurtgemeenten op de hoogte van de activiteiten in het proces en de resultaten hiervan.

Communicatie

Drie lijnen:

A. Communicatie ter ondersteuning van de participatie reflectiefase: werving, zichtbaar maken resultaten

B. Externe communicatie naast ondersteuning participatie: voelbaar en zichtbaar maken, nuanceren, informeren van groepen/wijken die nog niet goed zijn bereikt, informeren/up to date houden

C. Interne communicatie: naar gemeentelijke directies en buurgemeenten

Communicatie

A. Communicatie ter ondersteuning van participatie reflectiefase

Werven van diverse deelnemers met gebruik van de kernboodschappen, zichtbaar maken resultaten, via oa:

- Gemeentelijke kanalen zoals stadskrant, website, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, nieuwsbrieven stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Bewonersbrieven
- Advertenties in lokale print media, stedelijk en stadsdeelspecifiek.
- Persberichten bij activiteiten/resultaten die een nieuwswaarde hebben
- Lokale fysieke locaties en social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente voorzien van posters en posts

Communicatie

B. Communicatie naast participatiecommunicatie

Zichtbaar en voelbaar maken, nuanceren, informeren diverse doelgroep via oa:

- Infographics/animaties/ filmpjes/3D animatie/simulator
- Excursies naar andere steden/gebieden waar windmolens staan, gesprekken met bewoners van andere steden/gebieden waar windmolens staan, wandelingen in zoekgebieden
- Visuele verslagen bovenstaande excursies
- De wijk in met een bus/op de markt/persoonlijke ontmoetingen
- Stadskrant, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Lokale zenders zoals RTVNH en AT5 voorzien van content.
- Persberichten /artikelen / brengen van een positief/genuanceerd verhaal bij specifieke media
- Lokale social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente.
- Bewonersbrief

[redacted] [redacted]; 11-6-2021

Communicatie

C. Interne communicatie

Gemeentelijke directies betrekken bij het proces

Belangrijkste doelgroepen: Stadsdelen, G&O, buurtgemeenten

- Interne bijeenkomsten zoals R&D online en toelichten op vergaderingen
- Directe persoonlijke en mailcontacten
- Intranetpagina
- Tamtampagina
- Interne nieuwsbrieven

[redacted] [redacted]; 11-6-2021

[redacted] [redacted]; 14-6-2021

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE (**https://youtu.be/kdGUqK5KZFI**)
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels
- Proces en klankbordgroepen
- …

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 19:03
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: ppt ter bespreking met wethouder RES Reflectiefase
Bijlagen: 20210616 concept invulling reflectiefase RES_voor wh.pdf

[redacted] Zou jij nog kunnen nadenken of het mogelijk is om toch het programma voor december af te ronden?
Ik verwacht deze vraag van de wethouder.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 19:01
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: ppt ter bespreking met wethouder RES Reflectiefase

Beste [redacted] en [redacted]
Morgen willen we de wethouder informeren over de nadere invulling van de reflectiefase. Boodschap is daarbij – zoals gisteren besproken – dat we GEEN stuk door het college laten vaststellen, maar dat we inzet zoals nu door laten lopen en pas na het reces komen met een pva. De raad zullen we wel via een brief in de dagmail informeren over de stand van zaken.

Ik hoor graag nog wie van jullie morgen erbij kan zijn!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind
CONCEPT
Invulling op hoofdlijnen

Concept dd 16/06/2021
(ter bespreking met wh Van Doorninck)

PM/ gemeente Amsterdam, team RES

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Planning en fasering
4. Communicatie

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ? Ook in relatie tot budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit concept tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (Zaandam, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, Diemen, Gooise Meren, Ronde Venen, Ouder Amstel)
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen

- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

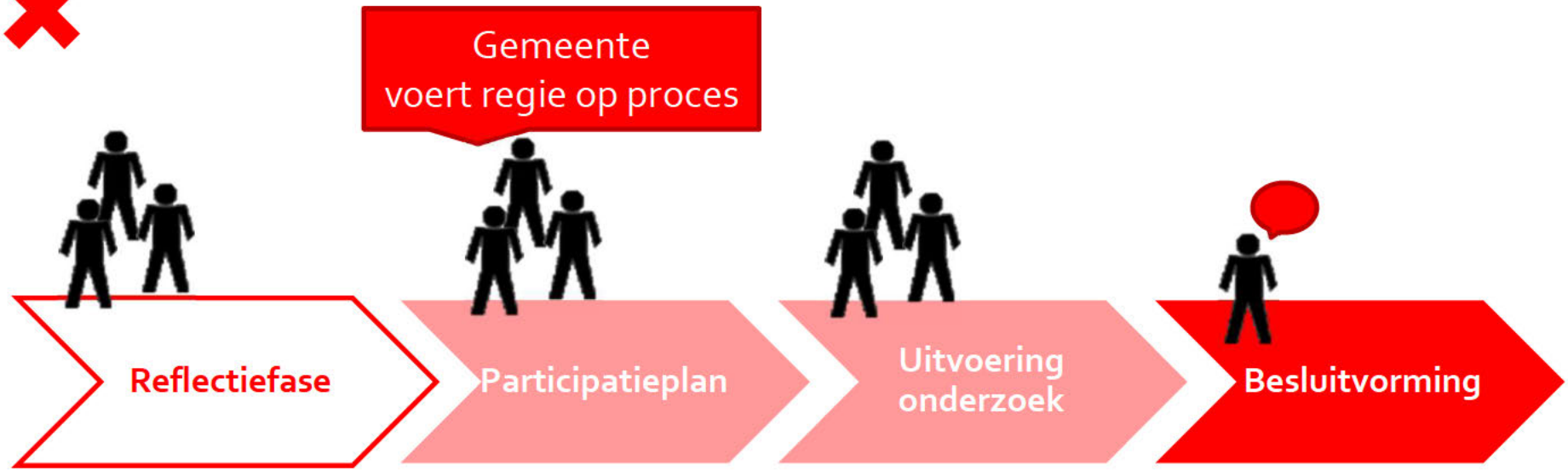

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

Afwegingskader

- Bevat kenmerken die een rol moeten spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden,

Richtlijnen voor participatie (betrekken van belanghebbenden)

- Bevat "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners tijdens het opstellen van het participatieplan, de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase;
- Bevat inzichten uit de evaluatie (tussenproduct)

Richtlijnen voor governance (regierol gemeente)

- Geeft informatie over de regierol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden/ de omgeving en de initiatiefnemers,
- Geeft informatie over de verhoudingen en afstemming tussen RES partners en mede-overheden

Afwegingskader op 3 niveaus

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Het afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen en besluiten over locaties,
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie,
- Is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Thematische gesprekken, o.a. over vormgeven HIA
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Instrumenten (voorbeelden)	Kenmerken voor afweging (voorbeelden)
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Ruimtelijke studie, Simulaties	Zichtlijnen …
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER	Diversiteit en omvang soorten …
Gezondheidseffecten	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties	Aard en omvang hinder …
Duurzame energie ambities	Onderzoek	GWh elektriciteit opgewekt
Maatschappelijke acceptatie	PWE Dialoogsessies	Aandeel mensen dat financieel eigenaar is …
…	…	…

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

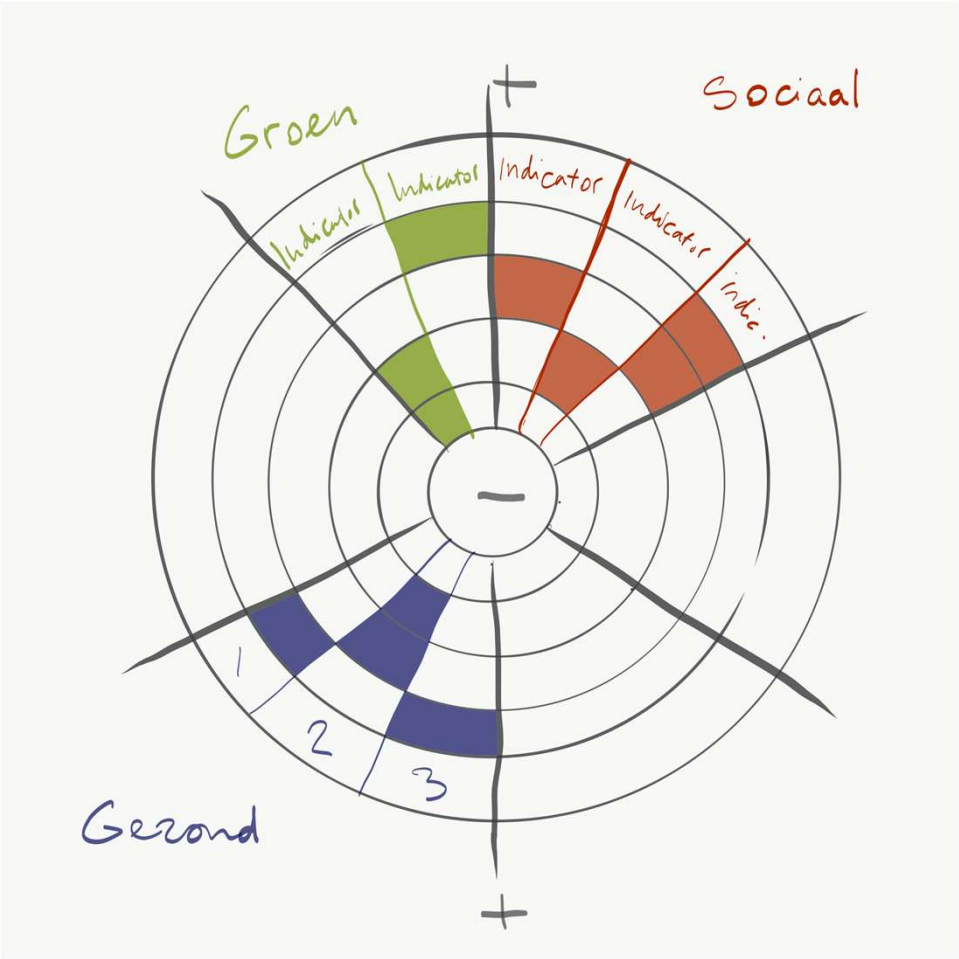

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie

De richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken van het participatieplan door initiatiefnemers,
- Helpt bij het beoordelen van het participatieplan en verdere participatiestappen door de raad.
- Is geen plan van aanpak voor een participatieplan, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders en moties
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Mogelijke activiteiten:

- In kaart brengen verschillende bestaande kaders,
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal over: wat vinden belanghebbenden belangrijk bij participatie? Wat hebben energie-coöperaties nodig?
- Afstemming: Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente Amsterdam?

Met wie (zie boven):

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor governance (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft de samenwerking met de andere overheden vorm (provincie, buurgemeenten, RES regio),
- Geeft inzicht in de regierol van de gemeente,
- Stelt spelregels op hoe met elkaar omgaan.

Wat beschrijven

- Spelregels voor samenspel
- Gezamenlijke benodigde kennisopbouw
- Delen van (participatie) ervaringen
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Mogelijke activiteiten:

- Preconstructie voor afstemmen besluitvorming en beleidscoördinatie
- Dialoogsessies: In kaart brengen:
  - Volgordelijkheid van besluiten en andere inter-afhankelijkheden,
  - Mogelijke beleidstegen-stellingen,
  - Bestaande en benodigde kennis.
- Afspraken maken hoe omgaan met tegenstellingen.

Met wie (zie boven):

- Mede-overheden, o.a. RES partners en buurgemeenten,
- Stadsdelen Amsterdam en andere directies/ afdelingen
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 1/2

Afwegingskader:

- Oprichten stedelijke procesgroep die meedenkt en meedoet in proces
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
- Opstarten uitvraag PWE Raadpleging en ophalen onderwerpen (uitvoering oktober)
- Opstarten traject Ruimtelijke kwaliteit
- Voorbereiden gezondheidswerkgroep en start PVA (HIA)
- Voorbereiden etnografisch onderzoek
- Voorbereiden gesprek inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving
- Voorbereiden …?

Richtlijnen voor governance

- Oprichten procesgroep overheden: stadsdelen, buurgemeenten, provincie, RES NHZ
- Eerste bijeenkomst preconstructie: planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 2/2

Richtlijnen voor Participatie vervolgfase

- Spelregels voor reflectiefase: procesgroepen, communicatie, manieren van betrekken, …
- Opstarten uitvraag evaluatie participatie en start ophalen onderwerpen (overige activiteiten volgen uit gesprekken afwegingskader)

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak van kaders RES/ wind op land

Resultaat fase I: PVA reflectiefase

- Inzicht in lengte en breedte van de reflectiefase
- Capaciteit en budget
- Helder eindresultaat
- Mede op basis van input procesgroep(en)

Fase II (september-maart?)

Eerste contouren (indicatief, nog nader uit te werken):

- Procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
  - Uitvoeren evaluatie participatie & werksessies participatie
  - PWE Raadpleging
  - …

- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
  - Lokale dialoogsessies, o.a.
  - Etnografisch onderzoek,
  - Inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving,
  - Ruimtelijke Kwaliteit,
  - Simulaties, visualisaties,
  - Werksessies over participatie,
  - …

- Procesgroep overheden
  - Analyse preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen
  - Werksessie participatie

- Stedelijke / landelijke (?) gezondheidswerkgroep over o.a. uitgangspunten voor HIA

Communicatie

Kernboodschap windturbines in Amsterdam

Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen is een omslag naar schone energie nodig. Amsterdam heeft de ambitie om de elektriciteitsproductie door windenergie op eigen grondgebied met 50 MW opgesteld vermogen uit te breiden voor 2030.
In zeven gebieden wordt gezocht naar geschikte locaties voor windturbines. Samen met experts, omwonenden en andere stakeholders kijken we waar deze geplaatst kunnen worden. Amsterdammers kunnen ook profiteren van de plaatsing van deze windmolens; het doel is dat minimaal 50% van de (wind)productie in lokaal eigendom komt.

Communicatie

Kernboodschap reflectiefase

Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van 17 windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom een 'reflectiefase' plaats. Er wordt meer tijd genomen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren.

Communicatie

Uitgangspunten voor communicatie :

Het CONCEPT pva reflectiefase is de onderlegger voor de communicatie.

We leggen continu uit waarom wind op land nodig is en waarom we dit doen

1) ***Betrekken:*** we nodigen bewoners en stakeholders uit voor diverse participatietrajecten

2) ***Zichtbaar en voelbaar maken:*** we laten bewoners en stakeholders een realistisch beeld zien van de effecten van windturbines

3) ***Informeren:*** we brengen bewoners en stakeholders in de gehele stad en buurtgemeenten op de hoogte van de activiteiten in het proces en de resultaten hiervan.

Communicatie

Drie lijnen:

A. Communicatie ter ondersteuning van de participatie reflectiefase: werving, zichtbaar maken resultaten

B. Externe communicatie naast ondersteuning participatie: voelbaar en zichtbaar maken, nuanceren, informeren van groepen/wijken die nog niet goed zijn bereikt, informeren/up to date houden

C. Interne communicatie: naar gemeentelijke directies en buurgemeenten

Communicatie

A. Communicatie ter ondersteuning van participatie reflectiefase

Werven van diverse deelnemers met gebruik van de kernboodschappen, zichtbaar maken resultaten, via oa:

- Gemeentelijke kanalen zoals stadskrant, website, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, nieuwsbrieven stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Bewonersbrieven
- Advertenties in lokale print media, stedelijk en stadsdeelspecifiek.
- Persberichten bij activiteiten/resultaten die een nieuwswaarde hebben
- Lokale fysieke locaties en social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente voorzien van posters en posts

Communicatie

B. Communicatie naast participatiecommunicatie

Zichtbaar en voelbaar maken, nuanceren, informeren diverse doelgroep via oa:

- Infographics/animaties/ filmpjes/3D animatie/simulator
- Excursies naar andere steden/gebieden waar windmolens staan, gesprekken met bewoners van andere steden/gebieden waar windmolens staan, wandelingen in zoekgebieden
- Visuele verslagen bovenstaande excursies
- De wijk in met een bus/op de markt/persoonlijke ontmoetingen
- Stadskrant, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Lokale zenders zoals RTVNH en AT5 voorzien van content.
- Persberichten /artikelen / brengen van een positief/genuanceerd verhaal bij specifieke media
- Lokale social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente.
- Bewonersbrief

[redacted] [redacted]; 11-6-2021

Communicatie

C. Interne communicatie

Gemeentelijke directies betrekken bij het proces

Belangrijkste doelgroepen: Stadsdelen, G&O, buurtgemeenten

- Interne bijeenkomsten zoals R&D online en toelichten op vergaderingen
- Directe persoonlijke en mailcontacten
- Intranetpagina
- Tamtampagina
- Interne nieuwsbrieven

[redacted] [redacted]; 11-6-2021

[redacted] [redacted] 14-6-2021

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE (**https://youtu.be/kdGUqK5KZFI**)
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels
- Proces en klankbordgroepen
- …

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 16 juni 2021 17:31
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: presentatie reflectiefase
Bijlagen: 20210616 concept invulling reflectiefase RES_voor wh.pdf

Dag [redacted] en [redacted]
Bij deze ook voor jullie de presentatie zoals vanochtend toegelicht.
@[redacted] ik ga ervan uit dat we de updatebrief naar de raad sturen op 5 of 6 juli, zonder collegebesluit, hoe informeren we dan het college?
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 16 juni 2021 9:38
Aan: Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: presentatie reflectiefase

Ter info

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind
CONCEPT
Invulling op hoofdlijnen

Concept dd 16/06/2021
(ter bespreking met wh Van Doorninck)

PM/ gemeente Amsterdam, team RES

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Planning en fasering
4. Communicatie

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ? Ook in relatie tot budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit concept tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (Zaandam, Oostzaan, Landsmeer, Waterland, Diemen, Gooise Meren, Ronde Venen, Ouder Amstel)
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen

- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

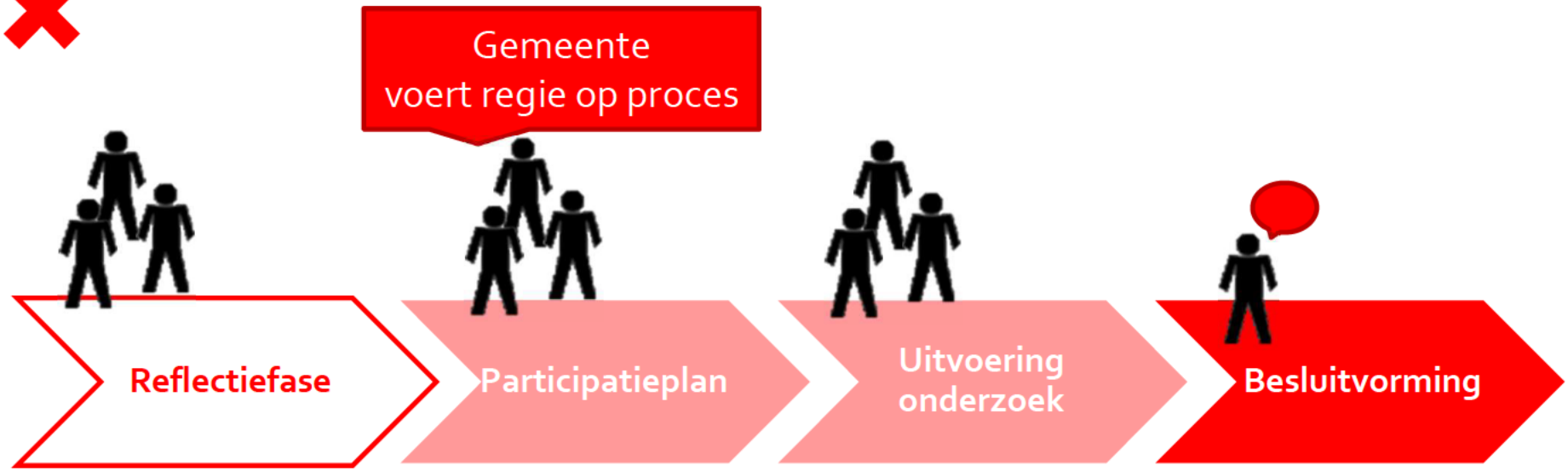

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

Afwegingskader

- Bevat kenmerken die een rol moeten spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden,

Richtlijnen voor participatie (betrekken van belanghebbenden)

- Bevat "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners tijdens het opstellen van het participatieplan, de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase;
- Bevat inzichten uit de evaluatie (tussenproduct)

Richtlijnen voor governance (regierol gemeente)

- Geeft informatie over de regierol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden/ de omgeving en de initiatiefnemers,
- Geeft informatie over de verhoudingen en afstemming tussen RES partners en mede-overheden

Afwegingskader op 3 niveaus

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Het afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen en besluiten over locaties,
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie,
- Is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Thematische gesprekken, o.a. over vormgeven HIA
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Instrumenten (voorbeelden)	Kenmerken voor afweging (voorbeelden)
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Ruimtelijke studie, Simulaties	Zichtlijnen …
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER	Diversiteit en omvang soorten …
Gezondheidseffecten	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties	Aard en omvang hinder …
Duurzame energie ambities	Onderzoek	GWh elektriciteit opgewekt
Maatschappelijke acceptatie	PWE Dialoogsessies	Aandeel mensen dat financieel eigenaar is …
…	…	…

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

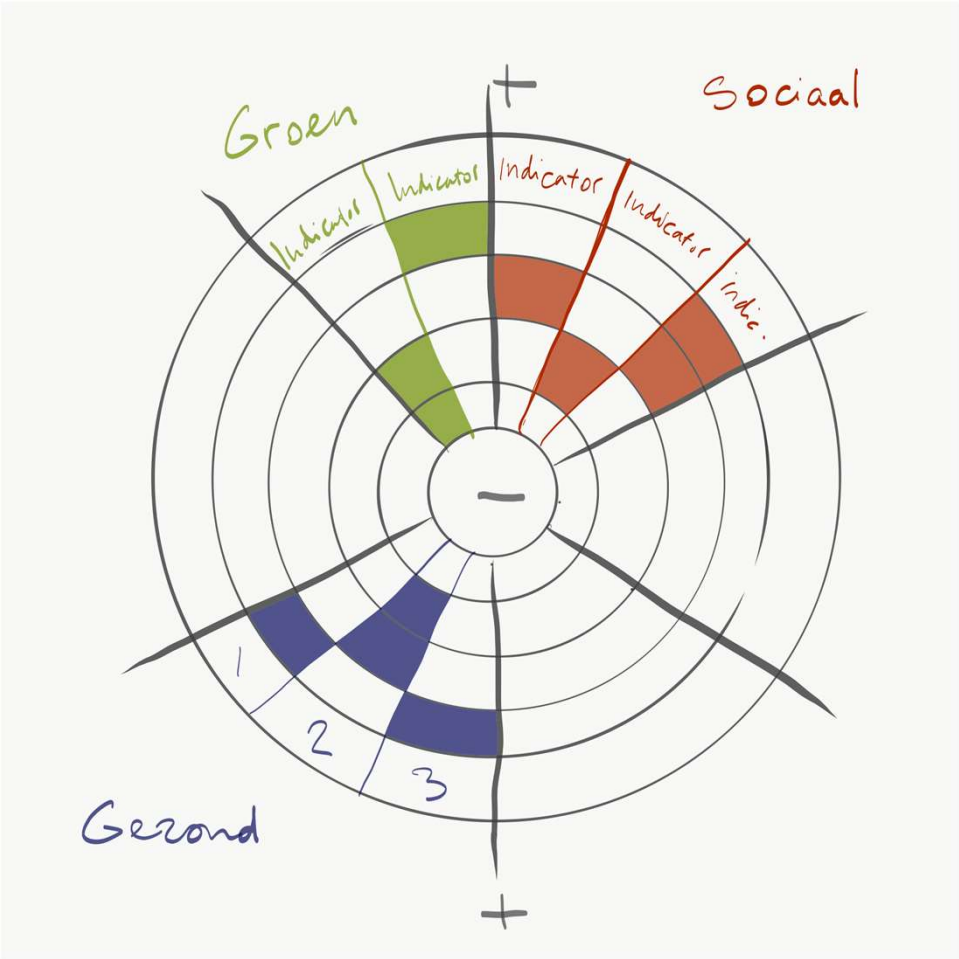

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie

De richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken van het participatieplan door initiatiefnemers,
- Helpt bij het beoordelen van het participatieplan en verdere participatiestappen door de raad.
- Is geen plan van aanpak voor een participatieplan, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders en moties
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Mogelijke activiteiten:

- In kaart brengen verschillende bestaande kaders,
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal over: wat vinden belanghebbenden belangrijk bij participatie? Wat hebben energie-coöperaties nodig?
- Afstemming: Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente Amsterdam?

Met wie (zie boven):

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor governance (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft de samenwerking met de andere overheden vorm (provincie, buurgemeenten, RES regio),
- Geeft inzicht in de regierol van de gemeente,
- Stelt spelregels op hoe met elkaar omgaan.

Wat beschrijven

- Spelregels voor samenspel
- Gezamenlijke benodigde kennisopbouw
- Delen van (participatie) ervaringen
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Mogelijke activiteiten:

- Preconstructie voor afstemmen besluitvorming en beleidscoördinatie
- Dialoogsessies: In kaart brengen:
  - Volgordelijkheid van besluiten en andere inter-afhankelijkheden,
  - Mogelijke beleidstegen-stellingen,
  - Bestaande en benodigde kennis.
- Afspraken maken hoe omgaan met tegenstellingen.

Met wie (zie boven):

- Mede-overheden, o.a. RES partners en buurgemeenten,
- Stadsdelen Amsterdam en andere directies/ afdelingen
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 1/2

Afwegingskader:

- Oprichten stedelijke procesgroep die meedenkt en meedoet in proces
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
- Opstarten uitvraag PWE Raadpleging en ophalen onderwerpen (uitvoering oktober)
- Opstarten traject Ruimtelijke kwaliteit
- Voorbereiden gezondheidswerkgroep en start PVA (HIA)
- Voorbereiden etnografisch onderzoek
- Voorbereiden gesprek inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving
- Voorbereiden …?

Richtlijnen voor governance

- Oprichten procesgroep overheden: stadsdelen, buurgemeenten, provincie, RES NHZ
- Eerste bijeenkomst preconstructie: planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Hoe starten: Fase I (juli/augustus) 2/2

Richtlijnen voor Participatie vervolgfase

- Spelregels voor reflectiefase: procesgroepen, communicatie, manieren van betrekken, …
- Opstarten uitvraag evaluatie participatie en start ophalen onderwerpen (overige activiteiten volgen uit gesprekken afwegingskader)

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak van kaders RES/ wind op land

Resultaat fase I: PVA reflectiefase

- Inzicht in lengte en breedte van de reflectiefase
- Capaciteit en budget
- Helder eindresultaat
- Mede op basis van input procesgroep(en)

Fase II (september-maart?)

Eerste contouren (indicatief, nog nader uit te werken):

- Procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
  - Uitvoeren evaluatie participatie & werksessies participatie
  - PWE Raadpleging
  - …

- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
  - Lokale dialoogsessies, o.a.
  - Etnografisch onderzoek,
  - Inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving,
  - Ruimtelijke Kwaliteit,
  - Simulaties, visualisaties,
  - Werksessies over participatie,
  - …

- Procesgroep overheden
  - Analyse preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen
  - Werksessie participatie

- Stedelijke / landelijke (?) gezondheidswerkgroep over o.a. uitgangspunten voor HIA

Communicatie

Kernboodschap windturbines in Amsterdam

Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen is een omslag naar schone energie nodig. Amsterdam heeft de ambitie om de elektriciteitsproductie door windenergie op eigen grondgebied met 50 MW opgesteld vermogen uit te breiden voor 2030.
In zeven gebieden wordt gezocht naar geschikte locaties voor windturbines. Samen met experts, omwonenden en andere stakeholders kijken we waar deze geplaatst kunnen worden. Amsterdammers kunnen ook profiteren van de plaatsing van deze windmolens; het doel is dat minimaal 50% van de (wind)productie in lokaal eigendom komt.

Communicatie

Kernboodschap reflectiefase

Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van 17 windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom een 'reflectiefase' plaats. Er wordt meer tijd genomen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren.

Communicatie

Uitgangspunten voor communicatie :

Het CONCEPT pva reflectiefase is de onderlegger voor de communicatie.

We leggen continu uit waarom wind op land nodig is en waarom we dit doen

1) ***Betrekken:*** we nodigen bewoners en stakeholders uit voor diverse participatietrajecten

2) ***Zichtbaar en voelbaar maken:*** we laten bewoners en stakeholders een realistisch beeld zien van de effecten van windturbines

3) ***Informeren:*** we brengen bewoners en stakeholders in de gehele stad en buurtgemeenten op de hoogte van de activiteiten in het proces en de resultaten hiervan.

Communicatie

Drie lijnen:

A. Communicatie ter ondersteuning van de participatie reflectiefase: werving, zichtbaar maken resultaten

B. Externe communicatie naast ondersteuning participatie: voelbaar en zichtbaar maken, nuanceren, informeren van groepen/wijken die nog niet goed zijn bereikt, informeren/up to date houden

C. Interne communicatie: naar gemeentelijke directies en buurgemeenten

Communicatie

A. Communicatie ter ondersteuning van participatie reflectiefase

Werven van diverse deelnemers met gebruik van de kernboodschappen, zichtbaar maken resultaten, via oa:

- Gemeentelijke kanalen zoals stadskrant, website, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, nieuwsbrieven stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Bewonersbrieven
- Advertenties in lokale print media, stedelijk en stadsdeelspecifiek.
- Persberichten bij activiteiten/resultaten die een nieuwswaarde hebben
- Lokale fysieke locaties en social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente voorzien van posters en posts

Communicatie

B. Communicatie naast participatiecommunicatie

Zichtbaar en voelbaar maken, nuanceren, informeren diverse doelgroep via oa:

- Infographics/animaties/ filmpjes/3D animatie/simulator
- Excursies naar andere steden/gebieden waar windmolens staan, gesprekken met bewoners van andere steden/gebieden waar windmolens staan, wandelingen in zoekgebieden
- Visuele verslagen bovenstaande excursies
- De wijk in met een bus/op de markt/persoonlijke ontmoetingen
- Stadskrant, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Lokale zenders zoals RTVNH en AT5 voorzien van content.
- Persberichten /artikelen / brengen van een positief/genuanceerd verhaal bij specifieke media
- Lokale social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente.
- Bewonersbrief

[redacted] [redacted]; 11-6-2021

Communicatie

C. Interne communicatie

Gemeentelijke directies betrekken bij het proces

Belangrijkste doelgroepen: Stadsdelen, G&O, buurtgemeenten

- Interne bijeenkomsten zoals R&D online en toelichten op vergaderingen
- Directe persoonlijke en mailcontacten
- Intranetpagina
- Tamtampagina
- Interne nieuwsbrieven

[redacted] [redacted]; 11-6-2021

[redacted] [redacted]; 14-6-2021

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

→ Waar en hoe heeft de wh een rol in de reflectiefase?

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE (**https://youtu.be/kdGUqK5KZFI**)
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels
- Proces en klankbordgroepen
- …

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 juni 2021 18:19
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Reactie op pva Kwaliteitskader Windenergie Amsterdam
Bijlagen: 210521 Plan van aanpak Kwaliteitskader Windenergie Amsterdam [redacted] (003)_[redacted].docx

Dag[redacted],
Ik vroeg me af of jij dit stuk al ontvangen had met opmerkingen. Zo niet, bij deze. De opmerkingen zoals in de e-mail beschreven hebben we vorige week toegelicht, de detail opmerkingen op de notitie nog niet.
Mocht je vragen hebben, hoor ik het graag!
Ook de personele bezetting is urgent, zoals vorige week besproken.

Tot snel, groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:47
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Reactie op pva Kwaliteitskader Windenergie Amsterdam

Dag [redacted]
Bijgevoegd stuur ik je de reactie van [redacted] en mijzelf op het voorstel voor een ruimtelijk kwaliteitskader.

We waarderen dat in dit stuk gekeken wordt hoe windturbines met een kwaliteitsimpuls voor de omgeving gecombineerd kunnen worden en hoe gekeken wordt naar de positieve bijdrage bij de ruimtelijke inpassing aan de algehele stedenbouwkundige kwaliteit van de stad. Het is goed te zien dat de collega's nu constructief op hun eigen manier bijdragen aan het windenergiedebat, echt fijn!

We zien wel nog nodige aanscherpingen, zowel op inhoud en proces. Daarover wil ik graag samen met [redacted] en [redacted] het gesprek voeren, ik zal alvast een afspraak in gang zetten.

1. **Het afwegingskader ruimtelijke kwaliteit moet inherent onderdeel zijn van de reflectiefase,** zowel qua product als in het proces. Er zijn veel raakvlakken met belanghebbenden die we uitgebreid consulteren.
2. **Het stuk zoals het er ligt, moet nog een betere inleiding krijgen die het onafhankelijk leesbaar maakt**. Dit heeft met name ermee te maken dat we verwachten dat ook dit publiek wordt. Maar ook voor de eigen organisatie is het van belang om goed te refereren aan het proces van de RES tot nu toe, de huidige formulering dekt niet de lading.
3. **De scope van de producten moet nader worden afgebakend, met name de scope van product B** (het uitvoeringsprogramma) **is vrij breed**. Hier moet nadere afstemming volgen tussen afdelingen strategie en duurzaamheid over de breedte: is de insteek écht gericht op de heel energietransitie?

a. Product a wordt gericht op onderdeel van afwegingskader / reflectiefase
b. Product b moet nader worden aangescherpt. Voorstel om hier nu alleen thema 'windenergie' op te nemen en de breedte van de energietransitie nader te bepalen.

Verder: wat me opvalt is

- een vrij groot (financieel) volume van de opdracht, ik zou met name voor product A kijken hoe we dit relateren aan de rest van het proces.
- De verdeling van dekking is niet evenwichtig tussen strategie en duurzaamheid (en bij duurzaamheid nog niet begroot),
- De planning is voor product A vrij strak: 1 september het eerste concept klaar. We verwachten vanuit de reflectiefase dan pas een aantal dingen te kunnen starten.
- Er staat al een bemensing in het voorstel, ik voer graag het gesprek zodat we een team samenstellen dat goed en complementair kan samenwerken.

Hartelijke groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

Toevoegen titel/ auteur/ datum etc.

Met opmaak: Tekstkleur: Rood

Plan van aanpak Stedelijk Kwaliteitskader Windenergie Amsterdam

1. **Aanleiding**

In de afgelopen periode is traject gelopen om van een ruimtelijk-functionele analyse te komen tot ~~voorkeurslocaties~~ zoekgebieden voor windenergie rondom Amsterdam. Kader hiervoor is de routekaart Amsterdam Klimaatneutraal en ~~de~~ het nationale beleid van de Regionale Energie Strategie (RES).

De tot nu toe gevolgde benadering wordt gezien als analytisch en technisch adequaat, maar ontbeert nog integrale visie met een kwalitatieve component en de mogelijke integratie of combinatie met andere opgaven. De behoefte is om aan de technische benadering een kwalitatieve en culturele te koppelen.

Hiervoor zijn meerdere redenen

- De bouw van een windmolen vergt een omgevingsvergunning en is welstandsplichtig. Zonder een kwalitatieve ruimtelijke onderbouwing is geen positief welstandadvies te verwachten en is de onderbouwing bij de vergunningverlening zeer kwetsbaar in bezwaar- en beroepsprocedures
- Naast een proces van 'afpellen' van mogelijk bezwaren is ook een proces van 'optellen' van mogelijke synergie (win-win) wenselijk. Kan de plaatsing van windmolens gecombineerd worden met andere belangen (landschap, water, economie, recreatie etc), zodat er een combinatie van functies en betekenissen in plaats van een conflict van ruimteclaims kan plaatsvinden
- Amsterdam heeft een rijke stedenbouwkundige traditie waarin ruimtelijke kwaliteit een prominente rol speelt. Het is belangrijk dat een ingreep met een grote ruimtelijke impact, zoals (een cluster) windmolens met een gedegen en gedragen visie op de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt.
- Uiteindelijk draait de energietransitie om (veel) meer dan windmolens. De transitie omvat naast (verschillende vormen van) energie opwekking ook distributie, opslag en aansluiting. Het geheel heeft een enorme impact op de stad. Om deze impact als geheel goed over het voetlicht te brengen bij belanghebbenden en betrokkenen is een integraal ruimtelijk kader noodzakelijk. De Omgevingsvisie biedt een goed kader om een omgevingsprogramma 'ruimte voor energietransitie (of een andere titel)' te ontwikkelen waarmee de energietransitie ook voor langere termijn ingebed wordt in de bredere ontwikkeling van de fysieke leefomgeving

2. Opgave

Beoogd resultaat:

- A. Een integrale ruimtelijke visie en integraal kader als toetsingskader voor de inpassing van windmolens in Amsterdam, zowel op de schaal van de stad en omgeving als op de schaal van locaties en gebieden. Dit deelproduct heeft als werktitel 'Stedelijk Kwaliteitskader windenergie Amsterdam', waarmee bedoeld wordt dat het gebruikt kan worden als toetsingskader voor de CRK bij de beoordeling van bouwaanvragen voor windmolens en als onderbouwing bij afgifte van vergunningen.
- B. Een aanzet/bouwsteen voor een integraal omgevingsprogramma 'ruimte voor de energietransitie' als onderdeel van de uitwerkingsagenda van de Omgevingsvisie

Randvoorwaarden:

Met opmerkingen [redacted]: Wees er van bewust dat alle stukken naar buiten gaan

Met opmerkingen [redacted]: Waarna wordt dan verwezen? Er is in de RES 1.0 ook veel informatie opgenomen over een mogelijk proces van ruimtelijke integratie.

Naar welke processtappen wordt gerefereert?

Met opmerkingen [redacted]: Visie waarop?

Met opmerkingen [redacted]: Wat betekent dit? Fijn om enkele voorbeelden te kennen van goede of slechte kwaliteit, zodat we kunnen checken of we het over hetzelfde hebben.

Met opmerkingen [redacted]: Wat is een culturele benadering?

Met opmerkingen [redacted]: We zitten nog lang niet op het moment van vergunning verlening – dus hier volgordelijkheid van proces in acht nemen.

Met opmerkingen [redacted]: Check bij wind team of deze veronderstellingen kloppen

Met opmerkingen [redacted]: Zal ik via [redacted] oppakken!

Met opmerkingen [ST9]: Super interessante component van dit voorstel

Met opmerkingen [redacted]: Dit is precies de insteek van de reflectiefase.
We zeggen sinds het begin dat we ook andere (ruimtelijke) wensen willen inventariseren.
In hoever je deze aan elkaar qua uitvoering kan en wilt koppelen, moet een apart traject aangeven.

Met opmerkingen [redacted]: Wat is een integraal ruimtelijk kader? Spelregels hoe we omgaan bij afwegingen tav ruimtevragers? Hebben we voorbeelden van dergelijke integrale ruimtelijke kaders voor andere maatschappij brede opgaven?

Met opmerkingen [redacted]: Graag hierbij voortbouwen op eerdere pogingen daartoe in het kader van de routekaart, want heel veel uit de RK is (nog) niet ruimtelijk te vertalen ...

Met opmerkingen [redacted] Welke status krijgen de resultaten? Irt bestuur en raad?

Met opmerkingen [redacted]: Welke plek neemt dit product in binnen de reflectiefase die tot een afwegingskader voor ...

Met opmerkingen [redacted]: Moet deel van afwegingskader reflectiefase zijn

Met opmerkingen [redacted]: Gebieden kan ik heel goed volgen en is erg belangrijk m.i. Voor de gehele stad ben ik ...

Met opmerkingen [redacted]: Dit moet onderdeel worden van het afwegingskader en parallel hieraan worden ...

Met opmerkingen [redacted]: Hoe zien we de relatie met een eventueel regionaal uitvoeringsprogramma RES, dat ...

Met opmerkingen [redacted]: Dit vergt nog veel uitwerking en afstemming, zowel met de regio als over de ...

- Tijd: de conceptversie van product A. te leveren voor 1 december 2021 en voor product B 1 februari 2022.
- Geld: budget voor product A 100.000 euro en voor product B 120.000 euro (interne en externe kosten)
- Scope onderlegger is het technisch-functioneel voorkeursscenario (groene gebieden) met clusters bij de Diemerknoop, bij de Noorder IJ-plas, havengebied Amsterdam en noordelijke ringweg. Tevens is de beoogde stroom-opbrengst uitgangspunt.

De opgave wordt geordend naar twee schaalniveaus:

a. Stad en omgeving
b. Gebied en project

Ad a. Stad en omgeving

Op deze schaal betreft het product

- Duiding van de culturele en cultuurhistorische traditie van energie-infrastructuur; de wijze waarop energietransities in het verleden bepalend zijn geweest voor de ruimtelijke vormgeving van stad en landschap (turfvergavingen, windmolens, hoogspanningsmasten, , energiecentrales etc.). Kernthema's, typologieën (architectuur van energie-infrastructuur), inrichtingsprincipes, ruimtevragend programma en ontwerprepertoire worden benoemd.
- Beschrijving van de voor de inpassing meest relevante ruimtelijke elementen (grootschalige verkeer- en energie-infrastructuur, polderlandschap, waterstructuren, stadsranden etc.). Hiermee wordt de inpassingsopgave van de windmolens ruimtelijk geduid op deze schaal.
- Beschrijving van de hieruit af te leiden/op te bouwen ruimtelijke inpassingsprincipes op de schaal van stad en (infra) landschap. Inpassingsprincipes zijn bijvoorbeeld: lijn, grid, veld, etc. met inbegrip van hun samenhang met hier voor genoemde ruimtelijke elementen zoals stadsranden, verkeersknopen, waterstructuren etc.
- Visie op ruimtelijke inpassing windmolens in Amsterdam. Gedacht wordt aan een kaart waarop de windmolens ruimtelijk zijn geduid als onderdeel van het (stedelijk) cultuurlandschap en waarbij windmodelens bijdragen aan de leesbaarheid en ervaarbaarheid van dat landschap in termen van (bijvoorbeeld) stadsrand / contrast stad-open landschap, stadsentrees, geleding van de stad, schaal en maat van de plek etc
- Visie op de mogelijke combinaties met andere opgaven (buitensport, recreatie, waterberging, onderstations, leisure, vergroening etc.).

Ad b. Gebied en project

Op deze schaal betreft het product

- Beschrijving en in kaart brengen van de huidige ruimtelijke kwaliteit van de plek als onderdeel van het omliggende gebied
- Duiding van de ruimtelijke en kwalitatieve opgave van de plek (bijvoorbeeld de plek is geïsoleerd, gefragmenteerd, doorsneden, vrijliggend, perifeer, nabij waardevolle en waarde-arme bebouwing etc.) zo mogelijk/waar nodig in historisch perspectief (historisch landschap, industrialisatie, ontwikkeling verkeersmachine, vista's etc.)
- Duiding van mogelijke betekenis van de plek (park, industriegebied, vrijplaats, leisure-locatie, etc.); mogelijkheden voor synergie tussen windenergie en andere functies
    - Bijvoorbeeld kan Diemerscheg/Diemerpark/Diemerknoop in combinatie met windmolens verder vergroenen, kan het in combinatie met de Diemercentrale en de Diemerpolder een showcase van duurzaamheid worden
    - Bijvoorbeeld kan de Noorder IJ-plas in combinatie met windmolens een locatie voor leisure worden, een vrijplaats, een waterlandschap

Met opmerkingen [redacted]: Dit sluit mooi aan bij de beoogde planning van de reflectiefase, echter hier een grote slag om de arm houden.

Met opmerkingen [redacted] Is uitermate afhankelijk van de scope van de opgave.

Met opmerkingen [redacted]: Bedoelen we hier de groene zoekgebieden RES1.0? Ook zo noemen dan om verwarring te voorkomen.

Met opmerkingen [redacted]: Landelijk afwegingskader is nadrukkelijk breder dan technisch functioneel.

Met opmerkingen [redacted]]: Benaming aanpassen aan terminologie RES!

Met opmerkingen [redacted]: Ambitie voor elektriciteitsopwek in MW?

Met opmerkingen [redacted]]: Hoe verhoud dit zich tot het nationale kader dat als opdracht is gehanteerd?

Met opmerkingen [redacted] Voortbouwen op onderzoek [redacted], WUR en Academie v B.

Met opmerkingen [redacted]]: Opletten. Dit leidt mogelijk tot spanning met het open zoekproces in de zoekgebieden. Het beeld kan ontstaan dat er binnen de zoekgebieden al precieze locaties bekend zijn. Hetgeen nadrukkelijk niet zo is.

Met opmerkingen [redacted]: Bij [redacted] checken of dit voorziet in de behoefte die hij verschillende keren heeft uitgesproken

- Bijvoorbeeld kan een lint van windmolens langs de noordelijke A-10 gecombineerd worden met landschapsontwikkeling, verdere ontwikkeling volkstuinen etc.

- Beschrijving van de hieruit af te leiden en op te bouwen ruimtelijke inrichtingsprincipes op de schaal van plek en omgeving. Dit kan in de vorm van ruimtelijke scenario's (in ruimtelijke opzet, qua functies en tijd/fasering verschillend)
- Verbeelding van de scenario's
- Conclusies en voorkeursscenario

3. Aanpak

Desk-research (kaarten, historie) en opname op locatie

Ontwerpworkshops met redacteur/resultaat verantwoordelijke; o.l.v 'ateliermeester'

Rapport met tekst en tekeningen

Participatie intern en extern

De mogelijkheid van een ideeënprijsvraag (besloten opdracht of open oproep) wordt bij de uitwerking meegenomen en, indien gewenst, nadere ingevuld

4. Organisatie

Opdrachtgeversteam waarin directeur RenD, hoofd Duurzaamheid en hoofd Strategie

Projectteam overkoepelend voor beide schaalniveaus

Twee deelprojectteams, per schaalniveau

Externe inhuur landschapsontwerper met sterke affiniteit met infra/energie en DZH (HNS?)

Betrokkenheid extern: omwonenden en stakeholders

Betrokkenheid intern: afdelingen M&A, Gebieden, DGO, Metropool, Stad

5. Planning

Start 1 juni 2021

Doorlooptijd tot concept-rapport: 3 maanden

Concept rapport 1 september (product A), 1 december (product B)

Doorlooptijd tot definitief rapport: 3 maanden

Definitief rapport 1 december (product A), 1 februari (product B)

Daarna: product A bestuurlijk vaststellen, vanwege formele status als toetsingskader voor welstandsadvies en onderbouwing bij vergunningverlening; product B opnemen in verder op te stellen omgevingsprogramma duurzame energie.

Met opmerkingen [redacted] Is dit een stand alone project, of onderdeel van RES traject?

Zijn er ook Roers (landschappers) die onderdeel kunnen worden van het RES team en daar via de samenwerking hun expertise kunnen inzetten (buiten dit product)?

Met opmerkingen [redacted]]: Externe participatie. Hoe en wat komt zeer nauw in dit gevoelige speelveld. RES team in the lead m.i.

Met opmerkingen [redacted] Interessant idee om nader te bespreken

Met opmerkingen [redacted]: Leuk idee, maar goed kijken hoe dit in de totale aanpak past.

Met opmerkingen [redacted]: Hebben we dat echt niet intern? Kerntaak!

Met opmerkingen [redacted]: Relateren aan planning RES traject

Met opmerkingen [redacted]: Dit vind ik vrij vlot voor een product met participatie, wat is het idee daarachter?

6. Begroting

concept begroting kwaliteitskader windenergie						
	wie	uren/wk	doorloop weken	totaal uren	maal tarief	
stuurgroep/opdrachtgeversoverleg					[redacted]	
	dir RenD	0,5	26	13		
	hfd DZH	0,5	26	13		
	hfd Strat	0,5	26	13		
	TL Stad	0,5	26	13		
projectgroep groot	TL Stad	0,5	26	13		
	PL Stad	2	26	52		
	Metr	4	26	52		
	Stad	4	26	104		
	Nieuwe Opgaven/DGO	16	26	416		
	MenA	4	26	104		
	DZH	16	26	416		
	Afd gebieden	4	26	208		
	Afd ontwerp	4	26	104	10.2.g	
	externe ontwerper/ ideeënprijsvraag	32	26	832		
	Totaal					
	onvoorzien					
	totaal					€ 225.000,00
verdeling kosten	te dekken				[redacted]	
	uit eigen begroting					
	MenA	4	26	104		
	Afd gebieden	8	26	208		
	Afd ontwerp	4	26	104		
totaal						€ 41.600,00
resterend verdelen DZH-Strategie						€ 183.400,00
	DZH				[redacted]	
	Strategie					
Totaal DZH en Strategie						
Dekking totaal						€ 225.000,00

* tarief intern (R&D) is gemiddeld [redacted]/uur; tarief inzet andere directies en externen is [redacted] euro/uur. Voor de begroting is gerekend met gemiddeld [redacted] uur.

Uitgegaan is van 26 netto werkweken tot afronding van product A en product B.

7. **Risico's**

PM

8. Voorlopige bemensing

[redacted]: ontwerper

[redacted]: landschapsontwerper

[redacted]: projectsecretaris

[redacted]: planologisch advies en afstemming met Omgevingsvisie Amsterdam

[redacted]: duurzaamheidsadvies en afstemming met RES

Overige bemensing nader in te vullen vanuit dit kernteam.

Bijlage: concept-inhoudsopgave

[Nader in te vullen]

Relevante documenten

ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam (2021)

concept-Verstedelijkingstrategie MRA

Amsterdam Klimaatneutraal (2020)

RES (2020)

Studie Gregor van Lith

[Nog aan te vullen]

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 15:31
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: RES NHZ; agenda werkgroep dd 17 mei 2021
Bijlagen: 210430 - Uitvoeringsmatrix v3.pptx

Activiteitenmatrix – ter bespreking en afstemming met onze reflectiefase.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 12 mei 2021 15:43
Aan: [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@alliander.com; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@groenlicht.nl; [redacted]@appm.nl; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@regiogv.nl; [redacted]@rijnland.net; [redacted]@hhnk.nl; [redacted]@Zaanstad.nl; [redacted]@overmorgen.nl; [redacted]@npres.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@hilversum.nl; [redacted]@rijnland.net; [redacted]r@waternet.nl; [redacted]@waternet.nl; [redacted]@hhnk.nl; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@bloemendaal.nl; [redacted]@heemstede.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@velsen.nl; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@heemskerk.nl; [redacted]@diemen.nl; [redacted]@minezk.nl; [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@beverwijk.nl; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]@stedin.net; [redacted]@stedin.net; [redacted]@Noord-Holland.nl>; [redacted]@appm.nl; [redacted]@haarlem.nl
Onderwerp: RES NHZ; agenda werkgroep dd 17 mei 2021

Hallo,

In de bijlage de agenda en bijlagen voor het overleg van maandag 17 mei.

Tot maandag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Programmasecretaris Regionale Energie Strategie (NHZ)

023 [redacted]
06 [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

afwezig; woensdagmiddag en vrijdag

[redacted]@noord-holland.nl
www.energieregionhz.nl

Volg ons op LinkedIn en Twitter!

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO

Verkenning Activiteiten ná de RES 1.0

April 2021

Activiteitenmatrix RES 1.0 en verder

Thema	Zon op daken / parkeerplaatsen / geluidsschermen	Zoekgebied zon of wind	Warmte	Generiek
UITWERKING AMBITIES EN PLANNEN RES 1.0 **Algemeen**	1. Bepalen locaties, doelgroepen en prioriteiten	1. Integrale programmering zoekgebieden in overleg met netbeheerder	1. Ontwikkelen regionale projecten (bron-infra-afname) 2. Uitwerken aanpak inzet van bovenlokale warmte	1. Opstellen RES X.0: verzamelen input, schrijven en bijwerken teksten 2. Faciliteren regionale en lokale besluitvorming RES X.0 3. Voeren programma incl. samenwerking met o.a. overheden, marktpartijen, belangenorganisaties
Ruimtelijk	1. Uitwerken ontwikkelprincipes 2. Uitvoeren studies effecten (natuur, ecologie en milieu) 3. Faciliteren vergunningenproces	1. Uitwerken ontwikkelprincipes 2. Visualiseren opstellingen en varianten 3. Uitvoeren studies naar effecten (natuur, ecologie en milieu) 4. Faciliteren vergunningenproces	1. Uitvoeren locatiestudies bovengrondse en ondergrondse infrastructuur 2. Uitvoeren studies naar effecten (natuur, ecologie en milieu) 3. Faciliteren vergunningenproces	1. Coördineren van landelijke en (boven)regionale ruimtelijke inpasbaarheid
Technisch	1. Uitwerken locatiespecifieke opstelling en/of oppervlakte en netaansluiting 2. Vaststellen verwachte energetische opbrengst 3. Aanvragen netcapaciteit	1. Uitweken potentiële opstellingen 2. Vaststellen verwachte energetische opbrengst 3. Aanvragen netcapaciteit	1. Berekenen benodigde warmtevraag en aanbod (dimensionering)	1. Faciliteren budget en invulling voor begeleiding proces realiseren energie-infrastructuur 2. Regionale samenwerking op realiseren netinfrastructuur
Participatie	1. Organiseren informatiebijeenkomsten 2. Starten publieke campagne	1. Aanstellen onafhankelijke projectleider 2. Organiseren informatiebijeenkomsten 3. Betrekken omgeving bij keuzes met betrekking tot inpassing en techniek 4. Inrichten werkgroepen en projectparticipatie	1. Aanstellen onafhankelijke projectleider 2. Organiseren informatiebijeenkomsten 3. Inrichten werkgroepen en projectparticipatie	1. Beheren website of platform met informatie over ontwikkelingen
BELEIDSKEUZES EN BELEIDSONTWIKKELING **Algemeen**	1. Ontwikkelen (lokaal) beleid en stimuleringsmaatregelen 2. Inrichten ondersteunings- en ontzorgingsprogramma doelgroepen	1. Ontwikkelen (lokaal) beleid voor grootschalige energie opwekking 2. Opnemen van locaties in omgevingsbeleid	1. Ontwikkelen van warmteladder en bronnenstrategie 2. Ontwikkelen beleidsprincipes voor koppelen van vraag en aanbod 3. Opleveren transitievisies warmte	1. Integreren van ambitie in lokaal (duurzaamheids-)beleid 2. Opzetten provinciale aanvulling op SDE++ om ruimtelijke kwaliteit te stimuleren 3. Mogelijk maken van omgevingsfonds bij kleinere projecten
Lokaal eigendom	1. Ontwikkelen van beleid, kaders en instrumenten (principes, toetsingscriteria initiatieven, fondsen, overeenkomsten) 2. Inrichten rol en positie van energiecoöperatie			
MONITORING	1. Vastleggen doelstellingen per jaar of versie van de RES	1. Bijwerken van de gebiedspaspoorten	1. Bijwerken transitievisies warmte als basis voor afstemming 2. Overleg over regionale structuur warmte (bron-infra-afname)	1. Inzicht en overzicht in doelbereik, proceskwaliteit en procesvoortgang 2. Beheren van data (pijplijn, realisatie, gebiedspaspoorten) en kaarten 3. Verzamelen input voor RES X.0
LOBBY EN FINANCIERING	1. Inzetten op subsidies Rijk en EU via gezamenlijk doel zon op alle grote schikte daken in 2030 2. Verbinden met andere opgaven en financieringsstromen (economie, innovatie, circulair, klimaatadaptatie)	1. Aandacht blijven vragen voor beperkingen vanuit Schiphol en de luchtvaart	1. Organiseren belangenbehartiging in ontwikkeling van projecten	1. Organiseren landelijke campagne rondom de RES of onderdelen van de RES 2. Voeren overleg met opdrachtgevers en belanghebbenden
KENNIS, ONDERZOEK EN INNOVATIE	1. Delen en uitrollen van beproefde projecten en concepten	1. Blijven ontwikkelen van de rol van de participatiecoalitie 2. Uitvoeren van onderzoeken naar de effecten gezondheidseffecten bij wind	1. Actieve ondersteuning en kennisdeling op thema's geothermie, aquathermie, zonthermie	1. Ontwikkelen kennis en faciliteren innovatie 2. Maken van prognoses van het energiesysteem in 2030 en 2050

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 11 mei 2021 16:29
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: RES Noord-Holland Zuid: Aanbod What Design Can Do (WDCD) voor nieuw narratief en volgende stap in zoekgebieden
Bijlagen: Offerte WDCD x NHZ.xlsx

HI KT RES collega's,
Ter informatie aan jullie het voorstel van What Design Can Do, dat aan de energieregio NHZ gedaan is.

Zaanstad heeft interesse, om in het kader van NIJP te kijken of we hier iets mee kunnen.

Verder denk ik dat we moeten kijken of elementen bruikbaar zijn in de reflectiefase, mogelijk op deelgebieden, zeker ook het onderdeel 'nieuw narratief'.

Wordt vervolgd, groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 15:54
Aan: [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@alliander.com; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amstelveen.nl; [redacted]@groenlicht.nl; [redacted]@appm.nl; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]regiogv.nl; [redacted]@rijnland.net; [redacted]@hhnk.nl; [redacted]@Zaanstad.nl; [redacted]@overmorgen.nl; [redacted]npres.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@hilversum.nl; [redacted]@rijnland.net; [redacted]@waternet.nl; [redacted]@waternet.nl; [redacted]@hhnk.nl; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@bloemendaal.nl; [redacted]@heemstede.nl; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@velsen.nl; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@heemskerk.nl; [redacted]@diemen.nl; [redacted]@minezk.nl; [redacted]@haarlemmermeer.nl; [redacted]@beverwijk.nl; [redacted]@haarlem.nl; [redacted]@stedin.net; [redacted]@stedin.net; [redacted]@Noord-Holland.nl>; [redacted]@appm.nl; [redacted]@haarlem.nl
Onderwerp: RES Noord-Holland Zuid: Aanbod What Design Can Do (WDCD) voor nieuw narratief en volgende stap in zoekgebieden

Beste collega's,

In het katern Ontwerp-gedreven Innovatie hebben wij binnen de RES twee acties opgenomen
1. Nieuw Narratief
2. Versnellen van innovatie

Om deze twee acties kracht bij te zetten is door What Design Can Do een aanbieding gemaakt waarin ze dit verder uitwerken (zie bijlage).
De offerte begint met een financieel voorstel voor een nieuw narratief. Doel daarbij is om te komen tot een nieuw verhaal dat het mogelijk maakt om binnen de RES en binnen de zoekgebieden betrokkenen vanuit een ander oogpunt mee te nemen door de energietransitie. Daar waar het nu gericht is op – ik moet meedoen – zou de focus meer moeten gaan liggen op - ik wil meedoen –. Kortom: *Ontwikkelen van een nieuw narratief voor de RES met als doel de negatieve sentimenten rondom de energietransitie om te buigen naar een positief toekomstperspectief waar je als bewoner enthousiast over wordt.*
Mijn voorstel is dat wij vanuit de RES programma-organisatie deze actie trekken samen met onze, en verderop in het proces ook jullie, communicatieadviseurs.

Het tweede deel van de offerte betreft het verder concretiseren van de zoekgebieden. Met het inzetten van ontwerpers bij het inpassen van opwek in 'moeilijke' zoekgebieden, zoals: kwetsbare natuurgebieden, landschappelijk en cultureel erfgoed en bij oplossingen voor meervoudig ruimtegebruik.
Idee hierbij is om heel concreet met de zoekgebieden aan de slag te gaan waarbij inwoners, belanghebbende, initiatiefnemers en andere betrokkenen, samen met een aantal ontwerpers het zoekgebied beschouwen en heel concreet op zoek gaan naar inpassingsmogelijkheden. Belangrijk daarbij is dat ontwerp een plek krijgt zodat het niet langer een ‘lelijk’ zonneveld is, maar juist een waarde toevoegt aan de omgeving. Door hierbij ook gelijk initiatiefnemers te betrekken krijgen zij het sentiment van de omgeving mee en kunnen zij in een later stadium van het proces in hun participatieplan beter rekening houden met de omgeving.

Graag ga ik op 17 mei met jullie in de werkgroep hierover in gesprek. De vraag die ik daarbij op voorhand sowieso zou willen stellen is of jullie zoekgebieden hebben die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen. Welke ideeën jullie hier zelf bij hebben. En hoe jullie zelf aankijken tegen de deelnemers aan dit proces. Gedurende een sessie zouden we 5 tot 6 zoekgebieden kunnen behandelen is nu het idee, maar er is nog meer dan voldoende ruimte om hier een eigen invulling aan te geven.

Groet,
[redacted]

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Offerte WDCD voor NHZ				WDCD		Externe Ontwerpers
Budget v1 - 23 april 2021			dagprijs	[redacted]		
			dagen			
1. NIEUW NARRATIEF						
Ontwikkelen van een nieuw narratief voor de RES met als doel de negatieve sentimenten rondom de energietransitie om te buigen naar een positief toekomstperspectief waar je als bewoner enthousiast over wordt. Dit verhaal heeft niet alleen betrekking op de Provincie NHZ, maar op Nederland als geheel. Voor meer context: katern ontwerp-gedreven innovatie p. 7+8						
Op te leveren - Manifest (geschreven tekst A4) - Korte video (1 – 3 minuten) - Campagne materialen (voor social media)						
FASE 1: Research	**Activiteiten WDCD**	**Activiteiten NHZ en derden**				
Probleem definitie	Bepalen doelen, doelgroepen, succesfactoren	in afstemming met programmateam NHZ	2			
Research lab	Ontwerpen, faciliteren en rapporteren (online) research lab met multiple stakeholders + ontwerpers incl uitnodigen. Doel: inzichten ophalen in barrières en kansen vanuit verschillende perspectieven. (ca 20 deelnemers)	l.s.m programmateam NHZ, leden werkgroep	4			
Communicatie briefing	Schrijven briefing met doelen, doelgroepen, key boodschappen	in afstemming met programmateam NHZ	2			
Subtotaal						
FASE 2: Concept	**Activiteiten WDCD**	**Activiteiten NHZ en derden**				
Copy	Schrijven manifest + script video		3			
Research voor video	Verzamelen van 'icoon-projecten' energie transitie uit gehele land	Input van programmateam NHZ en werkgroep	3			
Mood video	Maken van zgn mood video - montage van bestaand beeldmateriaal incl. tekst + begroting voor uiteindelijke video	Input van programmateam NHZ en werkgroep	6			
Concept test	Testen mood-video bij diverse stakeholders	Deelname programmateam NHZ	1			
Re-edit mood video	Indien nodig na concept test		1			
Concept presentatie	Presentatie van manifest + video aan EZK	Opgezet door NHZ	1			
Subtotaal fase 2						
Totaal fase 1 + 2						
FASE 3: Uitwerking & productie						
Na dekking van productiebegroting - bandbreedte: 50k – 100k afhankelijk van ambitieniveau - Productie video - Prodductie communicatie assets (social media posts, web artikelen) - Mediaplan en inkoop						
2. VERSNELLEN VAN INNOVATIE						
Inzetten van ontwerpers bij het inpassen van opwek in 'moeilijke' zoekgebieden, zoals: kwetsbare natuurgebieden, landschappelijk en cultureel erfgoed en bij oplossingen voor meervoudig ruimtegebruik. Voor meer context: katern ontwerp-gedreven innovatie p. 11-15.						
Benaderingen: A. Matchen van bestaande design innovaties/ startups uit WDCD-netwerk aan specifieke zoekgebieden. B. Organiseren van besloten ontwerpwedstrijd met geselecteerde ontwerpers rondom een of meer zoekgebieden C. Organiseren van open ontwerpwedstrijd (challenge) rondom een of meer zoekgebieden.						
FASE 1: Research	**Activiteiten WDCD**	**Activiteiten NHZ en derden**				
Probleem definitie	Bepalen criteria en randvoorwaarden voor geschikte zoekgebieden	in overleg met programmateam NHZ	2			
Selectie zoekgebieden	Selecteren geschikte zoekgebieden + bepalen opdrachtgever voor ontwerpopgave	in overleg met programmateam en werkgroep	4			
Scoping	Bepalen scope van opdracht: aantal zoekgebieden en benadering(en) - zie intro	in overleg met programmateam	2			
Research Lab	Ontwerpen, faciliteren en uitvoeren research / co-creatie lab met diverse stakeholders en ontwerpers rondom gekozen zoekgebieden, incl uitnodigen en rapportage (ca 30 deelnemers)	Met deelname van programmateam en leden werkgroep	8			
Subtotaal fase 1						
FASE 2: Ontwikkeling	**Activiteiten WDCD**	**Activiteiten NHZ en derden**				
Kosten afhankelijke van gekozen benadering						
1. Matchen innovaties	**Matchen van bestaande innovaties /startups uit WDCD netweerk aan specifieke gebieden**					
	Schrijven ontwerpopdracht: **1d p/ ontwerp**					
	Werksessie ontwerper/ startup en opdrachtgever **1d p/ ontwerp**					
	Begeleiden ontwerptraject: **PM**					
2. Besloten ontwerpwedstrijd	[redacted])					
	Research: ontwerpvraag voor/per zoekgebied formuleren, selecteren ontwerpers/ ontwerpbureaus					
	Communicatie: inrichten online platform, campagne om bekendheid te genereren					
	Selectie: selecteren meest veelbelovende voorstellen (samen met stakeholders)					
	Matching: verbinden van geselecteerde ontwerpers aan stakeholders & potentiele investeerders					
	Optioneel: Ontwikkeling: n.t.b op maat acceleratie/ontwikkel programma					
2. Open design challenge	[redacted]					
	Research: ontwerpvraag voor/per zoekgebied formuleren, identificatie en aansluiting partners					
	Open call: communicatiecampagne, aanhaken ontwerpers, bureaus, onderw jsinstellingen, scouten van veelbelovende innovaties.					
	Voorselectie: selectiecommissie bestaande uit ontwerpers en domein-experts bepalen nominaties.					
	Feedback: selectiecommissie biedt genomineerde advies om hun inzending aan te scherpen.					
	Eindselectie: jury van vooraanstaande ontwerpers en domein-experts selecteert winnaars.					
	Acceleratie: intensief begeleidingsprogramma van een half jaar op-maat gemaakt voor e ke winnaar.					
	Follow-up: half jaar 'nazorg' met nadruk op verbindingen van startups met (potentiële) partners, investeerders en vervolg programma's					

[redacted]

10.2.g

[redacted]

	Impactmeting: meten van de positieve effecten van het programma op de deelnemende partijen en de bijdrage van ontwerp gedreven innovaties aan de versnelling van de energie transitie					

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 14 juni 2021 17:57
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: RES reflectiefase: wh woensdag en MT morgen

Beste [redacted] en [redacted]
Dank voor jullie werk aan de presentatie!

We waren vandaag nog intensief ermee bezig, en constateren gaandeweg het proces dat we nog niet allemaal dezelfde beelden hebben bij resultaten, activiteiten en de weg ernaartoe. We vinden dat we onvoldoende informatie nog hebben over geld en capaciteit, om beslissingen over lengte en breedte voor te leggen aan het college.

Dit samen met het belang van een goed proces met de stakeholders, heeft ons laten besluiten om niet meer aan te sturen op een collegebesluit voor de zomer en de wethouder ook in deze lijn te adviseren.
Woensdag a.s. zullen we een stand van zaken op basis van de huidige presentatie toelichten bij de wethouder, inclusief communicatie.

Dit geeft ons hopelijk enig lucht om wel door te gaan met de activiteiten die we in gang gezet hebben, en hier samen een mooi proces van te maken.

Hartelijke groet en fijne avond, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 14 juni 2021 17:45
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RES reflectiefase: wh woensdag en MT morgen

Dag [redacted]
[redacted] en ik zijn bezig geweest met het afronden van de ppt voor aankomende woensdag over de reflectiefase. We komen tot de conclusie, dat we een aantal gevraagde beslispunten aan de wethouder onvoldoende kunnen onderbouwen.
Daarom komen we tot de conclusie dat een collegebesluit over het PvA voor de Reflectiefase RES niet meer haalbaar is voor het zomerreces.

- We hebben nog onvoldoende zicht op de omvang en inzet en afbakening van de activiteiten,
- We missen de onderbouwing van de capaciteit en benodigde middelen voor de activiteiten, inclusief communicatie,
- We hebben als projectteam nog onvoldoende scherp hoe het resultaat eruit moet zien en afwijkende beelden van het traject daarheen,
- Ook vanuit de regio is het beeld over een 'uitvoeringsprogramma RES" nog vaag,

- het RenD ruimtelijk kwaliteitsteam is nog niet gestart.

- We hebben wel een 75% versie van een plan van aanpak reflectiefase liggen,
- Met beide klankbordgroepen zijn we al twee keer bij elkaar geweest,
- in de gesprekken met de belanghebbenden merken we wel dat er nog een lange weg te gaan is om (in het vervolgproces) met elkaar afspraken te kunnen maken
- We denken dat we scherpere en beter onderbouwde adviezen kunnen voorleggen aan de wethouder, dat past bij de gevoeligheid van het dossier, als we nu een pas op de plaats maken.
- We hebben wel commitment van de medeoverheden voor het traject, en met Diemen afgesproken dat ook zij zich committeren aan de reflectiefase en leiderschap nemen voor het gezamenlijk zoekgebied,

We stellen voor om het gesprek woensdag a.s. met de wethouder door te laten gaan voor een stand van zaken, en vervolgens aan de raad een brief te sturen waarin we een update geven over deze stand van zaken. Hierin nemen we ook communicatie mee. We zoeken een nieuwe moment voor het bestuurlijk overleg met de portefeuillehouders, dat gepland stond op komende vrijdag 18 juni.

Daarnaast blijven natuurlijk ook continue actualiteiten spelen waarop inzet van team RES gevraagd is, o.a. NIJP/CD, OVA, afhandeling liggende raadsadressen, WOB verzoeken etc, Prov OV 2022, preadvisering moties etc.

We blijven wel doorwerken aan de trajecten die we nu in gang gezet hebben, en zullen in lijn daarmee ook voorbereidende gesprekken voeren met de stadsdelen.

De inbreng in het MT RenD van morgen hebben we in dit licht terug getrokken.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 14 juni 2021 18:02
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: RES reflectiefase: wh woensdag en MT morgen

Beste [redacted] en [redacted]
We hebben vandaag in overleg met [redacted] / [redacted] besloten om het collegebesluit over de reflectiefase van voor het reces uit te stellen.

We zijn tot de conclusie gekomen dat we nog onvoldoende informatie hebben om een goed afgewogen beslissing voor te leggen.

We gaan woensdag wel in gesprek met de wethouder op basis van wat er ligt, communicatie komt dan zeker ook aan de orde.

Zie hieronder de onderbouwing aan Public Mediation en een argumentatie aan [redacted]

Alle ingezette activiteiten/ uitwerkingen gaan tot nader orde wel door.

Fijne avond en hartelijke groet ook van [redacted]
[redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 14 juni 2021 17:57
Aan: [redacted]@public-mediation.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: FW: RES reflectiefase: wh woensdag en MT morgen

Beste [redacted] en [redacted]
Dank voor jullie werk aan de presentatie!

We waren vandaag nog intensief ermee bezig, en constateren gaandeweg het proces dat we nog niet allemaal dezelfde beelden hebben bij resultaten, activiteiten en de weg ernaartoe. We vinden dat we onvoldoende informatie nog hebben over geld en capaciteit, om beslissingen over lengte en breedte voor te leggen aan het college.

Dit samen met het belang van een goed proces met de stakeholders, heeft ons laten besluiten om niet meer aan te sturen op een collegebesluit voor de zomer en de wethouder ook in deze lijn te adviseren.
Woensdag a.s. zullen we een stand van zaken op basis van de huidige presentatie toelichten bij de wethouder, inclusief communicatie.

Dit geeft ons hopelijk enig lucht om wel door te gaan met de activiteiten die we in gang gezet hebben, en hier samen een mooi proces van te maken.

Hartelijke groet en fijne avond, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van [redacted]
Verzonden: maandag 14 juni 2021 17:45
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RES reflectiefase: wh woensdag en MT morgen

Dag [redacted]
[redacted] en ik zijn bezig geweest met het afronden van de ppt voor aankomende woensdag over de reflectiefase. We komen tot de conclusie, dat we een aantal gevraagde beslispunten aan de wethouder onvoldoende kunnen onderbouwen.
Daarom komen we tot de conclusie dat een collegebesluit over het PvA voor de Reflectiefase RES niet meer haalbaar is voor het zomerreces.

- We hebben nog onvoldoende zicht op de omvang en inzet en afbakening van de activiteiten,
- We missen de onderbouwing van de capaciteit en benodigde middelen voor de activiteiten, inclusief communicatie,
- We hebben als projectteam nog onvoldoende scherp hoe het resultaat eruit moet zien en afwijkende beelden van het traject daarheen,
- Ook vanuit de regio is het beeld over een 'uitvoeringsprogramma RES" nog vaag,
- het RenD ruimtelijk kwaliteitsteam is nog niet gestart.

- We hebben wel een 75% versie van een plan van aanpak reflectiefase liggen,
- Met beide klankbordgroepen zijn we al twee keer bij elkaar geweest,
- in de gesprekken met de belanghebbenden merken we wel dat er nog een lange weg te gaan is om (in het vervolgproces) met elkaar afspraken te kunnen maken
- We denken dat we scherpere en beter onderbouwde adviezen kunnen voorleggen aan de wethouder, dat past bij de gevoeligheid van het dossier, als we nu een pas op de plaats maken.
- We hebben wel commitment van de medeoverheden voor het traject, en met Diemen afgesproken dat ook zij zich committeren aan de reflectiefase en leiderschap nemen voor het gezamenlijk zoekgebied,

We stellen voor om het gesprek woensdag a.s. met de wethouder door te laten gaan voor een stand van zaken, en vervolgens aan de raad een brief te sturen waarin we een update geven over deze stand van zaken. Hierin nemen we ook communicatie mee. We zoeken een nieuwe moment voor het bestuurlijk overleg met de portefeuillehouders, dat gepland stond op komende vrijdag 18 juni.

Daarnaast blijven natuurlijk ook continue actualiteiten spelen waarop inzet van team RES gevraagd is, o.a. NIJP/CD, OVA, afhandeling liggende raadsadressen, WOB verzoeken etc, Prov OV 2022, preadvisering moties etc.

We blijven wel doorwerken aan de trajecten die we nu in gang gezet hebben, en zullen in lijn daarmee ook voorbereidende gesprekken voeren met de stadsdelen.

De inbreng in het MT RenD van morgen hebben we in dit licht terug getrokken.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl
T. +31 6 [redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 28 april 2021 14:03
Aan: [redacted] [redacted]
Onderwerp: FW: stand van zaken bijeenkomst vanmiddag

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 28 april 2021 13:57
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@public-mediation.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: RE: stand van zaken bijeenkomst vanmiddag

Update aanwezigen :

deelname		wie / organisatie	
JA	1	Bende Veren	[redacted]
JA		Oostzaan	[redacted]
JA	7	Gooise Meren	[redacted]
JA	9	Noord	[redacted]
JA	10	Oost	[redacted]
JA	16	gemeente A'dam	[redacted]
JA	17	gemeente A'dam	[redacted]
JA	18	gemeente A'dam	communicatie [redacted]
Ja	19	begeleiding door PM	[redacted]
JA	21	Omgevingsvisie	[redacted]
JA	20	begeleiding door PM	[redacted]
JA via outlook	4	zaanstad	[redacted]
Misschien + doorgestuurd naar vervanger [redacted]	12	Nieuw-West	[redacted]
Nee heeft eigen bijeenkomst RES	14	RES-partners	[redacted]
Nee heeft eigen bijeenkomst RES		RES-partners	[redacted]
NEE: kan niet (privé) ook geen vervanging iedereen is op vakantie	13	Prov. Noord-Holland	[redacted]
NEE: kan niet / [redacted] vervanger kan ook niet (stel losse afspraak voor 1 op 1 met gem. Amsterdam helder krijgen wat nou het plan is	8	Waternet	[redacted]
NEE: kan niet; zal evt. naar vervanging doorsturen	15	RES-partners	[redacted]
NEE: vakantie; met [redacted] gecheckt geen vervanging voorals nodig	22	Omgevingsvisie	[redacted]
NEE: Vervanging [redacted]	3	Landsmeer	[redacted]
NEE: Vervanging [redacted]	6	Oostzaan	[redacted]
nog geen reactie	2	Diemen	[redacted]@diemen.nl
nog geen reactie	5	Ouder Amstel	[redacted]
nog geen reactie		Waterland	[redacted]
nog geen reactie		Landsmeer	[redacted]
nog geen reactie	11	Zuidoost	[redacted]
nog geen reactie	23	Natuur	[redacted]

Groeten

[redacted]

[redacted]
(project) secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning

Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Van [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 28 april 2021 13:12
Aan [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>; [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: stand van zaken bijeenkomst vanmiddag

Hoi [redacted] en ik hebben vanochtend alle genodigde van de bijeenkomst van vanmiddag nagebeld en gemaild.
Het lukte niet om iedereen te spreken. We hebben dus veel voice mails ingesproken met verzoek om te laten weten of ze komen.
Er blijkt vanmiddag rond hetzelfde tijdstip ook een bijeenkomst van RES NHZ te zijn, waardoor die mensen niet bij ons kunnen aansluiten.
En we zitten in een vakantieperiode, waardoor sommige mensen vrij zijn.
De opkomst zal dus misschien niet zo groot zijn. Aan de andere kant: we zijn pas bij het Plan van aanpak voor de reflectiefase. Er is nog veel tijd om iedereen er in het vervolg bij te betrekken.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | **Gemeente Amsterdam**

M: o6 [redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Ik werk op ma, di, do en vr
Dus niet op woensdag

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 31 mei 2021 12:40
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: toepassen HIA bij windturbineprojecten

Dag [redacted]
We zijn nu bezig om een plan van aanpak voor de reflectiefase dusdanig uit te werken dat hij hopelijk , zoals door de wethouder aangegeven tijdens het raadsdebat, nog voor de zomer ter informatie naar de raad gestuurd kan worden.

Bij het uitwerken van het plan van aanpak betrekken we ook de RES partners (buurgemeentes, stadsdelen, jullie als PNH en de energieregio) plus een specifieke belanghebbenden, bestaande uit o.a. windalarm, Amsterdam Wind, bezorgde artsen, volkstuinders, JongRES, NMF en andere.
We denken nu eraan om ook een klankbordgroep/ begeleidingsgroep in te zetten, samenstelling nog niet nader bekend. Met hiervoor genoemde partijen zullen we uiteraard het gesprek verder blijven voeren.

We gaan ervan uit dat in het plan van aanpak ook uitspraken staan (op hoofdlijnen) over wat een afwegingskader (tenminste) inhoudt, met o.a. de onderwerpen natuur, gezondheid, ruimte.

We zullen voor het nader invullen van het afwegingskader veel verschillende activiteiten organiseren. Denk aan dialoogtafels, ethnografisch onderzoek met lokale excursies, mogelijk ook online waardebepaling, inloopbijeenkomsten, joint fact finding en meer. We zullen zorgen dat een zo divers mogelijk perspectief mee genomen wordt.

De buurgemeentes zijn onderdeel van het proces in de reflectiefase. Met hen vindt zowel bestuurlijk als ambtelijk regelmatig overleg plaats.

Over de duur van de reflectiefase hebben we nog geen afspraken gemaakt, dit is afhankelijk van het proces dat we met de belanghebbenden en belangenbehartigers doorlopen. Kwaliteit staat daarbij voorop. We houden nu rekening met een doorlooptijd van de reflectiefase van ca een half jaar, maar dat kan evengoed langer worden.

Hoop dat je daarmee wat meer informatie hebt!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 12:10
Aan [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: toepassen HIA bij windturbineprojecten

Hallo [redacted]

De HIA is in het Amsterdamse proces gekomen omdat het RIVM in haar reactie op het raadsadres van de bezorgde (para)medici aangaf dat de gezondheidseffecten het beste in kaart gebracht kunnen worden met een HIA. De term HIA is vervolgens overgenomen in het antwoord van de wethouders. De naam HIA roept helaas nogal wat verwarring op. In de Amsterdamse gemeenteraad gaat het over HIA, gezondheidseffectscreening tot Amsterdamse gezondheidstoets. Wat de benaming ook is, de bedoeling van het inbrengen van een HIA/GES in het proces is om de gezondheidszorgen van de omwonenden serieus te betrekken.

Het klopt dat gezondheid ook in een MER opgenomen kan/moet worden, zie: https://api.commissiemer.nl/docs/mer/diversen/factsheet_13.pdf. Probleem daarbij is dat de MER vooral aangeeft dat het meegenomen moet worden, maar minder duidelijk is hoe dat moet gebeuren. Als een MER wordt opgesteld zonder dat van tevoren duidelijk vaststaat hoe de effecten van gezondheid door windturbines vastgesteld en gewogen moeten worden ontstaan verschillen tussen MERs en ligt de kritiek op de loer dat gezondheid niet voldoende is meegenomen bij de afweging. Daarom is het idee ontstaan om een onafhankelijke commissie vooraf te laten vaststellen hoe gezondheid meegenomen moet worden, welke indicatoren daarbij horen, en hoe die gewogen moeten worden, en wanneer sprake is van te grote gezondheidsrisico's.

Heel goed mogelijk dat zo'n commissie op hetzelfde uitkomt als nu door een MER commissie gevraagd zou worden, zoals het gebruik van de GES scoringsmethodiek. Maar het is juist niet de bedoeling om dat van tevoren vast te leggen, maar te zoeken naar een methode die door zoveel mogelijk stakeholders gedragen wordt. De WHO heeft een website over HIA gemaakt. Die is heel uitgebreid en geeft een mooi overzicht van het proces en de mogelijkheden. In de reactie van de (para)medici/Windalarm op de brief van de wethouders wordt hier ook naar verwezen: 'Ten tweede, gaan we er van uit dat u een HIA bedoelt zoals gedefinieerd door de WHO https://www.who.int/health-topics/health-impact-assessment#tab=tab_1.'

Dat is precies waar wij als GGD naar toe willen. Als de WHO en de door hen beschreven aanpak als autoriteit geaccepteerd wordt door de verschillende stakeholders, dan kan de discussie verder vanuit dezelfde basis.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 07:03
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: toepassen HIA bij windturbineprojecten

Beste [redacted],

De gemeente Amsterdam is voornemens om een Health Impact Assessment te gaan uitvoeren. N.a.v. een vraag van Yolande ben ik wat op zoek gegaan naar wat meer achtergrondinformatie over het toepassen van een HIA. Is een HIA nu gelijk aan het toepassen van de GES? Of is een HIA uitgebreider? En wat is het verschil dan met een normale MER?

Alvast dank voor je reactie.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Beleidsmedewerker geluid en leefbaarheid

Werkdagen ma t/m vrij (roostervrij: woensdag- en vrijdagmiddag)

T (023) [redacted]
M (06) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]t@noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

Van: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 18 mei 2021 12:21
Aan: [redacted]@Noord-Holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: bijdrage reflectiebijeenkomst 19-5

Hallo [redacted]

Meteen pittige vragen voorafgaand aan de bijeenkomst.

De GGD Amsterdam is niet van mening dat windturbineprojecten moeten worden stopgezet totdat nader onderzoek alle gezondheidseffecten in beeld heeft gebracht. Er wordt al enkele decennia onderzoek gedaan naar omgevingsgeluid waardoor de effecten op het welzijn en de gezondheid al goeddeels bekend zijn. Er is minder onderzoek gedaan naar de effecten van windturbines omdat dat een relatief nieuwe geluidbron is, maar de uitkomsten van onderzoek tonen wel een consistent beeld. Dat bevestigt het RIVM ook in haar laatste literatuurreview uit 2020. Tegenstanders vergroten momenteel de gezondheidseffecten die windturbines veroorzaken. Dat is logisch, net als voorstanders aangeven dat het geluidsniveau van windturbines veel lager is dan van ander omgevingsgeluid, zoals wegverkeer.

Dat neemt niet weg dat de introductie van een nieuwe geluidbron bij een (klein) deel van de omwonenden tot geluidhinder en mogelijk slaapverstoring zal leiden, ook als aan de geluidsnormen wordt voldaan. De mate van hinder en het aantal gehinderden hangt af van het geluidsniveau waar omwonenden mee te maken krijgen, maar ook van andere factoren zoals het gevolgde participatieproces. De GGD'en komen hierbij op voor het gezondheidsbelang en pleiten ervoor om de advieswaarden van de WHO te gebruiken (net als we dat doen voor wegverkeer, railverkeer, vliegverkeer).

De rol van de gemeenten is om een afweging te maken tussen de voor- en nadelen van verschillende opties om de energietransitie mogelijk te maken. Het welzijn en de gezondheid en de zorgen die bewoners zich daarover maken is daarbij natuurlijk belangrijk. Effecten op de gezondheid kunnen samen met andere milieueffecten in beeld worden gebracht met bv. een MER onderzoek. Maar ook – zoals nu in Amsterdam gebeurt – extra nadruk gegeven worden door

een aparte health impact assessment. Ik verwacht niet dat een HIA meer info gaat opleveren dan de 'standaard' MER, maar begrijp waarom bestuurders dit instrument kiezen om tegemoet te komen aan de zorgen van omwonenden. De GGD'en kunnen gemeenten ondersteunen bij het opstellen en/of uitvoeren van een HIA, maar het heeft mijn voorkeur dat toegewerkt wordt naar een landelijk format voor een HIA zodat er duidelijkheid gecreëerd wordt. Daar zou ook uit de inventarisatie kunnen komen waar [redacted] om vraagt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020[redacted]
M 06[redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@Noord-Holland.nl>
Verzonden: maandag 17 mei 2021 15:22
Aan [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: bijdrage reflectiebijeenkomst 19-5

Dag [redacted]
Woensdag a.s. lever jij bijdrage aan reflectiebijeenkomst RES.
In de voorbereiding vanochtend met gedeputeerde [redacted] gaf ik aan dat jij/GGD Amsterdam achter de strengere WHO normen staat.
Dat zal de vraag oproepen bij aanwezige volksvertegenwoordigers wat dat betekent.
We krijgen al moties met de oproep om windparken stop te zetten tot alle gezondheidsrisico's in beeld zijn. De roep om nader/meer onderzoek zwelt aan.
[redacted] zal aangeven dat we in IPO verband inventariseren waar provincies behoefte aan hebben qua nader onderzoek. En dat we waar nodig daarvoor gaan lobbyen bij Rijk; RIVM moet ons inziens de centrale, toonaangevende bron van actuele inzichten blijven.

Mijn vraag aan jou is wat wat jou betreft de rol van de gemeenten is waar het gaat om in beeld brengen hinder/risico's op lokaal niveau.
Is dat in de lijn van wat Amsterdam nu voor wil gaan schrijven aan initiatiefnemers – de health impact assesment. En/of geluidssimulatie en/of..
En wat rol GGD daarbij is.
En of jij vindt dat er eerst nader onderzoek nodig en we tot dan toe zoekgebieden /locaties wind stop moeten zetten
Dat helpt m.n. de aanwezige lokale volksvertegenwoordigers om te zien wat hun rol is . Maar ook of windlocaties stopzetten nu echt nodig is

Ik hoor graag van je
Grtz[redacted]

[redacted]
procesmanager Transitie energie en grondstoffen
organisator Energielabs

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: *LinkedIn*

T (023) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

GGD Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie www.ggd.amsterdam.nl/proclaimer

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 21 april 2021 16:17
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: FW: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase
Bijlagen: 210416 - Memo voorbereiding interview vervolg RES.pdf; 210415 - Bijlage.pdf

Beste [redacted]

Helaas is de afspraak met jou afgelopen maandag (19/4) niet doorgegaan (*misverstand in agenda begrip ik; ook had je nog geen voorbereidende stukken ontvangen van ons*).
In overleg met [redacted] heb ik daarom een nieuwe afspraak ingepland voor vrijdag 14 mei - 11:00-11:45 uur.
Als bijlage gaan hierbij 2 documenten ter voorbereiding van het gesprek.

Tot slot nog ter informatie:
[redacted] en [redacted] (van Groenlicht) hebben afgelopen maandag wel al kunnen spreken met [redacted]. Hij heeft in elk geval zijn belangrijkste aandachtspunten meegegeven.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
(project) secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 19 april 2021 12:40
Aan: [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]groenlicht.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase

Hoi allen,

Helaas was [redacted] uiteindelijk toch niet aanwezig.

@[redacted] en [redacted]
Zoals zojuist besproken

- Ik plan een nieuwe afspraak in met [redacted] (zal wel denk ik pas half mei worden (ze gaat op vakantie).

- Jullie sturen mij svp de vragen/input ter voorbereiding toe; dan zal ik die doorsturen naar [redacted] conform haar verzoek.

Ik hoor graag van jullie.
Groeten
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 9 april 2021 8:04
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@groenlicht.nl'[redacted]s@groenlicht.nl>; [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase

Is goed, fijn als ik de vragen dan vooraf ontvang zodat ik mij wel goed kan voorbereiden.
Overigens zijn het dus geen "gebiedsteams" , die zitten bij de stadsdelen, maar "stadsdeelteams van R&D", dit om misverstanden te voorkomen.
Groet, [redacted]

Outlook voor iOS downloaden

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag, april 8, 2021 4:01 PM
Aan: [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]@groenlicht.nl'; [redacted]'; [redacted]
Onderwerp: RE: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase

Dag [redacted]
Excuus dat bij je uitnodiging de verkeerde titel staat, ik weet zeer goed wat je functie en rol is, dit was per ongeluk gebeurd.

We willen je juist vanuit je verantwoordelijkheid voor de gebiedsteams vragen om mee te werken aan dit proces – als jij denkt dat het handiger is dat [redacted] als teamleider deelneemt, kan dat. Maar ik dacht juist aan jou als afdelingshoofd ook in het gesprek en de afstemming met [redacted] in hetzelfde gesprek.

[redacted] zal met je nader bekijken wat handig is.
Hartelijke groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 8 april 2021 15:31
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

<[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@groenlicht.nl' [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase

Dag [redacted]
Voor alle helderheid, ik ben geen teamleider van een gebiedsteam, maar afdelingshoofd van de afdeling Gebieden van R&D (7 stadsdeelteams). Ik hoor graag wat er precies van mij verwacht wordt en hoe concreet en specifiek de vragen zijn. Kan mij ook voorstellen dat het juist goed is ook 1 van mijn teamleiders, bijv. [redacted] (account duurzaamheid) of teamleider ZO/NW of Noord te interviewen.Ik hoor graag.
Groet, [redacted]

Outlook voor iOS downloaden

Van: [redacted]@amsterdam.nl> namens [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Wednesday, April 7, 2021 2:08:49 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]msterdam.nl>
CC: [redacted]@groenlicht.nl' [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase

Beste collega,

Het is jullie vast niet ontgaan, we naderen de afsluiting van een fase met de beoogde vaststelling van de **RES 1.0 NHZ**. De raad zal het – naar verwachting - mogelijk maken om te starten met de voorbereidingen voor de volgende fase. In Amsterdam hebben we twee stappen hiervoor op het oog:

1. een *tussenfase*, als pas op de plaats, een moment voor inventariseren van behoeftes, bepalen van spelers en speelveld en een dialoog met bewoners en andere belanghebbenden. Deze fase geven we vorm samen met het bureau Public Mediation en zullen we omstreeks begin/medio mei 2021 afsluiten en over communiceren.
2. Een *projectvoorbereidingsfase* waarin gemeente en initiatiefnemers samen met bewoners de verschillende thema's nader uitwerken om te komen tot een zo goed mogelijk voorstel. Dit houdt ook in dat we nader kijken naar onze rollen binnen de gemeente. Voor de organisatie van deze fase hebben we **bureau Groen Licht** gevraagd om met een advies te komen. Zij hebben mede het traject van de RES van Noord-Holland Zuid vorm gegeven.

Jullie ontvangen daarom binnenkort een uitnodiging om mee te werken aan een interview van bureau Groen Licht (medewerkers [redacted] en [redacted]). Zij gaan in koppels de hieronder genoemde collega's bevragen op hun ideeën en rollen bij de vervolgfase van de RES en de uitvoering van windenergie.

- [redacted] (teamleider BEI) & [redacted] (programmacoördinator RES);
- [redacted] (projectmanager, strategisch adviseur duurzaamheid & [redacted] (communicatie/participatie);
- [redacted] Havenstad als voorbeeld Grootstedelijk project en Noorder-IJplas) & (n.t.b.);
- [redacted] (kwartiermaker duurzaamheid in de Omgevingswet) & [redacted] (projectleider omgevingsvisie);

- [redacted] (Teamleider gebiedsteam) & [redacted] (Afdelingshoofd Strategie);
- [redacted] Gebiedsontwikkeling & opdrachtgever masterclass Energielandschappen Academie van Bouwkunst) & (n.t.b.).

Graag jullie medewerking aan dit traject!
Alvast veel dank voor jullie tijd en inzet.

Hartelijke groet,

[redacted]
Coördinator Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infra
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M + 31 6[redacted]
[redacted]r@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
werkdagen: ma t/m do, niet op vrijdag
afspraken via[redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Betreft: **Achtergrondinformatie en onderwerpen interview vervolg RES**

Aan: Deelnemers interviews

Van: [redacted], [redacted]

Datum: 19 april 2021

Bijlagen: Schema's hoofdlijn vervolg uit Strategisch Procesplan (2x)

Achtergrond / context

De afgelopen periode is intensief gewerkt aan de RES NHZ met buurgemeenten, waterschappen, provincie, bewoners en tal van andere organisaties om invulling te geven aan doelstellingen voor meer duurzame opwek (wind & zon) en warmte in de regio, waaronder Amsterdam.

Na besluitvorming over de RES in de Raad breken naar verwachting nieuwe fasen aan, zowel regionaal als lokaal. Allereerst in de vorm van een reflectiefase (tussenfase), die gericht is op het inventariseren van behoeften, in beeld brengen van spelers en de dialoog met bewoners en andere belanghebbenden. Daarna is de projectvoorbereidingsfase voorzien. Deze is gericht op het concreter uitwerken van voorstellen voor invulling van de ambitie zoals verwoord in de RES.

Verkenning invulling projectvoorbereidingsfase

Om als Amsterdam straks goed gesteld te staan voor de activiteiten in deze projectvoorbereidingsfase, inventariseren we op welke manieren deze invulling kan krijgen: hoe organiseren we de voorziene activiteiten? Welke activiteiten krijgen waar en hoe invulling? Het gaat dan onder meer om te beleggen taken, verantwoordelijkheden, sturing, coördinatie en bewaken van samenhang. De keuze van het passende schaalniveau (regionaal, gemeentelijk, stadsdelen, zoekgebieden) is daarin van belang. Net als een eerste inschatting van benodigde middelen (financiën, capaciteit).

Met name windenergie is een prominent maatschappelijk debat gebleken de afgelopen periode, en dat is niet voorbij na vaststelling van de RES 1.0. Naast windenergie vraagt een integrale RES ook om beschouwing en uitwerking van de onderwerpen zonne-energie en warmte. Omdat voor zon en warmte al bestaande programma's lopen in Amsterdam, ligt de focus in beginsel bij windenergie. Vanzelfsprekend wordt daarbij ook gekeken naar mogelijke raakvlakken met de andere RES-onderdelen en eventuele andere relevante opgaven. Het samenspel met de omgevingsvisie (OVA) en Klimaatneutraal Amsterdam 2050 is hierbij cruciaal.

Groen Licht is gevraagd in dit kader enkele typische en relevante mogelijkheden voor de organisatie van het vervolgproces in kaart te brengen. Dat doen we enerzijds op basis van inzichten van betrokkenen binnen Amsterdam en anderzijds op basis van onze eigen inzichten en ervaringen. De mogelijkheden (organisatiemodellen) vormen de opmaat voor keuzes en afspraken over de uiteindelijke wijze van organiseren.

Doel en gespreksonderwerpen interviews

Belangrijke fundament voor deze inventarisatie wordt gevormd door bestaande inzichten, behoeften, beelden, ervaringen en kennis van betrokkenen binnen de Amsterdamse organisatie. Die willen we graag ophalen met interviews met sleutelspelers.

In die interviews bespreken we in elk geval graag de volgende drie onderwerpen:

1) Inventariseren activiteiten: welke werkzaamheden zijn nodig om de RES 1.0 opvolging te geven?
2) Verkennen samenspel schaalniveaus: welke activiteiten kunnen (effectief, logischerwijs) waar worden belegd?
3) Verkennen benodigde middelen: welke capaciteit, financiën is naar verwachting op hoofdlijnen nodig om invulling te geven aan de opgave?

Elk van de drie onderwerpen wordt hieronder nader toegelicht.

1 Welke werkzaamheden zijn nodig om de RES 1.0 opvolging te geven?

Ontwikkeling van windturbines kent een lange doorlooptijd die voor een belangrijk deel vanuit publieke regie wordt vormgegeven. De nu voorziene activiteiten zijn in kaart gebracht in het strategisch procesplan, waarvan de samenvattende schema's als bijlage zijn opgenomen.

Op hoofdlijnen betreft het de volgende typische activiteiten:

- Inhoudelijke uitwerking en concretisering zoekgebieden: locatie, techniek, (ruimtelijke) effecten, netinfrastructuur
- Samenspel markt/initiatiefnemers
- Afstemmen en samenspel met relevante (al bestaande) gebiedsontwikkelingen en (beleids)opgaven.
- Verankering in beleid, ruimtelijke procedures en vergunningentraject
- Participatie (ook financieel) en communicatie
- Overall regie, coördinatie, monitoring op/van de uitwerking van de windenergie voor Amsterdam. Inclusief bestuurlijke interactie: ophalen richting, verantwoording.
- Afstemming en samenspel met andere duurzaamheidsopgaven (gasloos / warmtetransitie, zon, klimaatadaptatie, ...)
- Afstemming met buurgemeenten, RES-regio, landelijk, G4
- Lobby
- Politieke besluitvorming

We bespreken graag of dit herkenbaar is, en mogelijk aanvulling vraagt. Tevens verkennen we graag welke activiteiten het meest aandacht vragen, en waar de gemeente verantwoordelijkheid voor moet dragen en welke mogelijk aan een initiatiefnemer kan worden toebedeeld.

2 Het matchen van activiteiten en schaalniveau

Belangrijke keuze met het oog op de invulling van het vervolg is die van schaalniveaus waarop activiteiten invulling krijgen. We onderscheiden in elk geval de volgende schaalniveaus; (1) RES Regio/gemeente-overstijgend; (2) gemeente Amsterdam; (3) stadsdelen. Daarnaast zien wij twee

schaalniveaus gerelateerd aan opgaven, te weten zoekgebieden voor windenergie en bestaande gebiedsopgaven/ontwikkelingen in Amsterdam.

Graag verkennen we met u welke (hoofd)activiteiten het beste bij welk schaalniveau passen. Hierbij willen we vooral ook stilstaan bij:

- het samenspel tussen de centrale stad en stadsdelen voor wat betreft het uitwerken van zoekgebieden, voor zowel de invulling van de activiteiten als voor de sturing en coördinatie hierop.
- Mogelijk onderscheid in aanpak en organisatie van enerzijds zoekgebieden waar al gebiedsopgaven spelen en anderzijds zoekgebieden waar dit nog niet het geval is.
- Het samenspel tussen de het thema wind, de bredere onderdelen van de RES (zon en de warmtetransitie), én de bredere benadering van de Routekaart en omgevingsvisie.
- Afstemming met de inzet vanuit communicatie, participatie en strategisch omgevingsmanagement op windenergie

Het is belangrijk om hierbij duidelijk te krijgen in verantwoordelijkheden en primaathouders ten opzichte van windenergie, zoekgebieden en schaalniveau.

Op basis van voorgaande verkennen we graag suggesties voor de gehele organisatie van de vervolgopgave (windenergie), op basis van relevante ervaringen.

3 Doorvertaling inschatting middelen

Inschatten van de benodigde middelen voor het begeleiden van de opgave (niet de projectontwikkelingen zelf , of andere investeringen in fysieke voorzieningen). Dat betreft kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit en benodigde middelen.

Bijlage Vervolg RES

Gemeente Amsterdam

GROENLICHT

Proces RES 1.0 - 2021 nader bekeken en strategische keuzemomenten

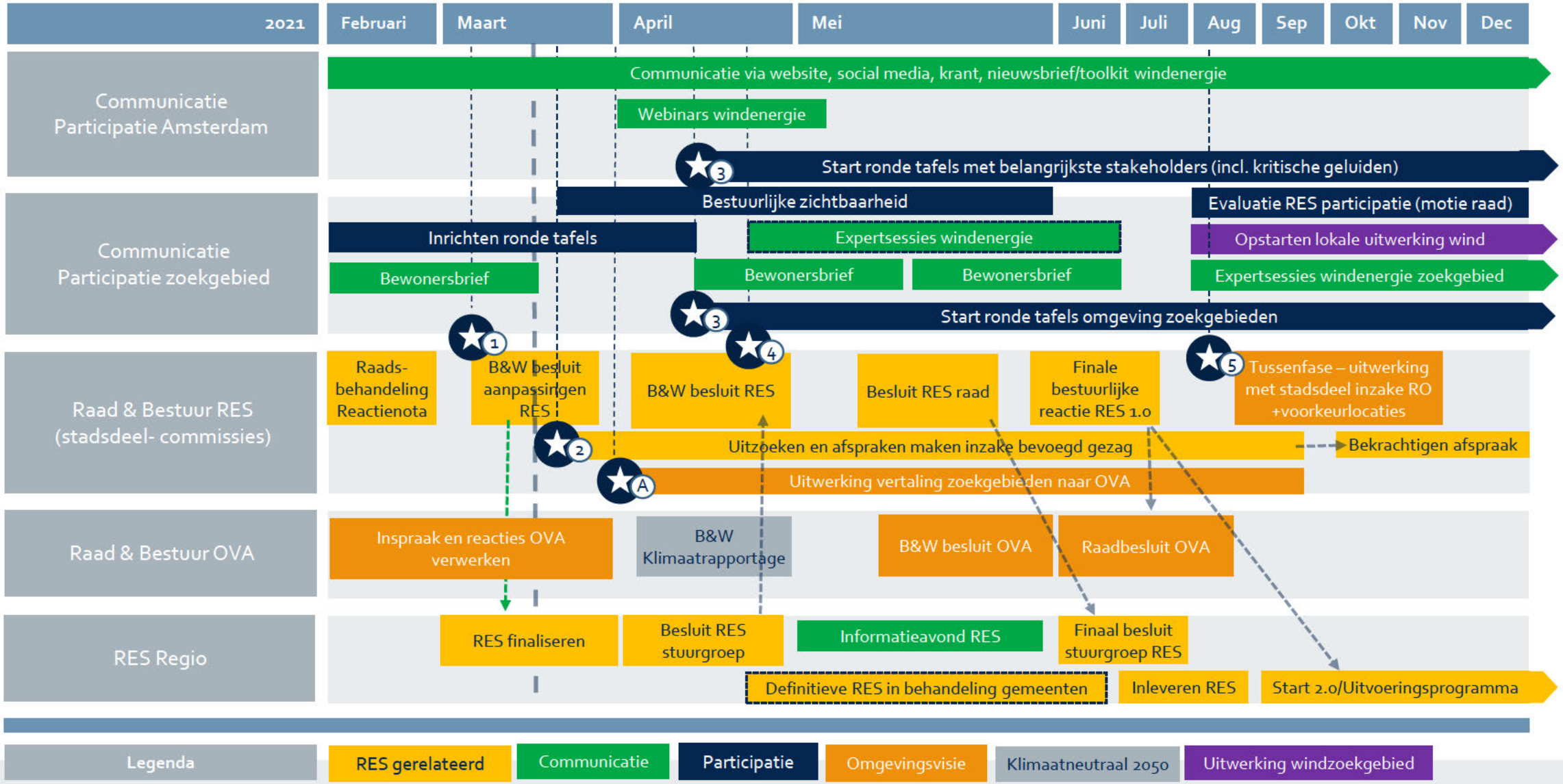

Vervolgproces RES 1.0 nader bekeken, incl. strategische keuzemomenten

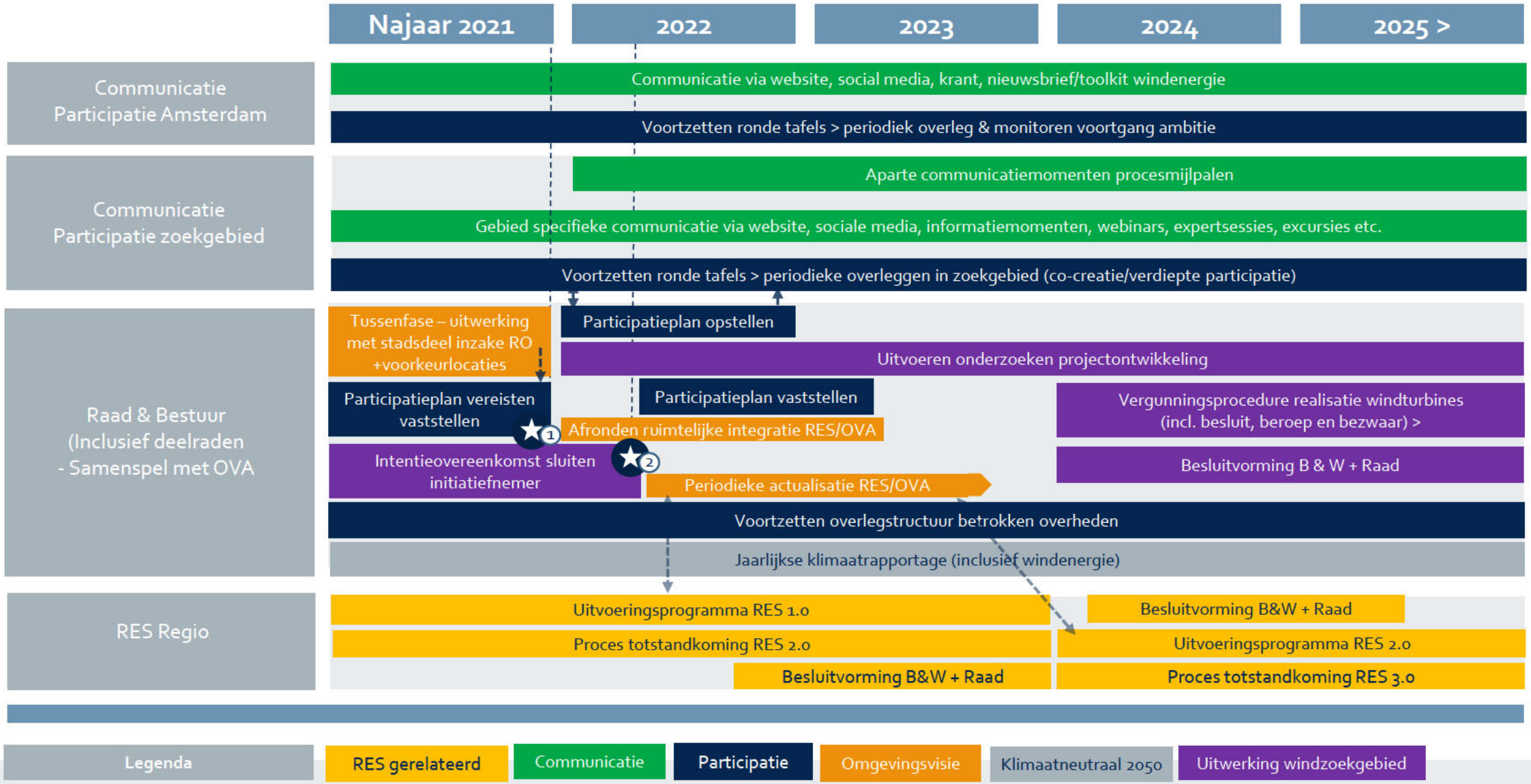

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 12:08
Aan: [redacted]
CC:
Onderwerp: FW: vergadering inplannen inzake reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES

Dag [redacted] en [redacted]
Graag volgende keer bij KT reflectiefase ook kort bespreken hoe bestuurlijke afspraak met wethouder en gedeputeerde voor te bereiden over reflectiefase Amsterdam in relatie tot regionaal (bestuurlijk) traject.
Groet, [redacted]

[redacted]
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 11:51
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: vergadering inplannen inzake reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES

Dag [redacted]

Lijkt mij prima om [redacted] of [redacted] aan te laten sluiten. @[redacted] volgens mij heb jij zo voldoende info om de afspraak in te plannen toch?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 11:46
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: vergadering inplannen inzake reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES

Dag [redacted] dit was wat de wethouder in de staf afgelopen week had aangegeven om te willen doen. In gesprek met de energieregio hoe we in de reflectiefase onze eigen aanpak in relatie tot de regionale afstemming kunnen houden.

Nav dit verzoek heb ik deze actie opgepakt, ik denk dat het goed is om zo'n gesprek nog voor de zomerpauze te houden, en dat we uitkomsten nog kunnen verwerken. Dus half juni lijkt me goed. 7/8 juni is wellicht te vroeg.

Is het ook een idee om [redacted] of [redacted] van Public Mediation te laten aansluiten? Ik zal iig met hun ook samen de voorbereiding doen.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 11:42
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck <[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: vergadering inplannen inzake reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES

Dag [redacted] en [redacted]

Ja, een dergelijk gesprek is goed om te doen. Maar graag even check bij R&D wat een handige timing is hiervoor en wie vanuit R&D hierbij aan moeten haken. @[redacted] zijn jullie op de hoogte van dit verzoek en kunnen jullie aangeven wat een handig moment is voor dit overleg?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 10:40
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck <[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: vergadering inplannen inzake reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES

Hi [redacted]

Kun jij aangeven of dit gepland moet worden? Zo ja, 30 min ook akkoord?

Dank en groet,
[redacted]

Van: [redacted]@Noord-Holland.nl>
Verzonden: woensdag 19 mei 2021 10:35
Aan: Secretariaat Wethouder Doorninck [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: vergadering inplannen inzake reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES

Beste mevrouw Van Doorninck,

[redacted] zou graag een overleg van 3 kwartier willen inplannen over de reflectieperiode uitvoeringsprogramma RES.
Daarbij zullen [redacted] en [redacted] ook aanwezig zijn.

Stel de volgende data voor. Kunt u aangeven welke datum/ tijd u schikt?

7 juni tussen 09:00 uur en 14:30 uur
8 juni tussen 12:00 uur en 15:00 uur
16 juni tussen 12:00 uur en 17:00 uur
17 juni tussen 09:00 uur en 12:00 uur

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamedewerker *Regionale Energiestrategie (NHZ)*
T (023) [redacted]
M 06[redacted]
M: [redacted]@noord-holland.nl
(op vrijdag afwezig)

www.energieregionhz.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 29 april 2021 10:55
Aan: [redacted];[redacted]
Onderwerp: FW: 20210429_Raadsbrief afhandeling moties en reflectiefase nieuw_v3.docx
Bijlagen: raadsbrief[redacted].docx

Urgentie: Hoog

Dag [redacted]
Willen jullie aub adviseren over pagina 2, Health Impact Assesment? Zie bijgevoegde nieuwe brief.
Ik probeerde te bellen, maar kreeg [redacted] niet te pakken.
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 29 april 2021 10:17
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>;[redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>;[redacted]@amsterdam.nl>;
Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: 20210429_Raadsbrief afhandeling moties en reflectiefase nieuw_v3.docx

Dag [redacted] en [redacted]

Hierbij stuur ik jullie de feedback van [redacted] en mij op de raadsbrief.

[redacted] heeft de brief flink aangepast, zoveel dat werken met track changes niet handig was. Ik heb mijn tekstuele opmerkingen in de versie van de brief van [redacted] gezet. Hieronder de opmerkingen van [redacted] (in zijn mail) en nog een opmerking van mij. Verzoek aan jullie om deze feedback te verwerken in de versie van de raadsbrief die ik hierbij meestuur.

Mijn belangrijkste opmerking is dat ik vind dat het proces van besluitvorming tot de definitieve plaatsing van een windmolen nog duidelijker in de brief kan. Welke bestuurlijke besluiten worden er genomen en door wie, vanaf het moment dat een initiatiefnemer zich meldt bij de gemeente met het plan om windmolens te plaatsen in een zoekgebied. We noemen nu in de brief expliciet de besluiten over een intentieovereenkomst en het participatieplan, maar het proces dat daarna volgt vind ik nog niet duidelijk genoeg. De juridische uitleg over omgevingsplan ed. kan duidelijker (zie mijn opmerkingen in de tekst), maar ik mis voor mijn gevoel net het totaalplaatje. De spreekwoordelijke noodknop van college of raad zie ik er niet zo in terug.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 29 april 2021 8:17
Aan: Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: 20210429_Raadsbrief afhandeling moties en reflectiefase nieuw_v3.docx

Yo,
Mooi verhaal geworden.
[redacted] neem jij mijn input mee richting team?
Belangrijkste punt van mij is de NoorderIJplas, waar we denk ik geen afwegingskader voor moeten gaan maken, want daar zijn we al stap verder. Wel HIA.

* ik probeer het nog een keer: energietransitie is een koud, technocratisch woord, waarbij veel mensen hooguit een associatieve connotatie hebben. Zeker in zo'n brief zou ik spreken over de omslag naar schone energie.
* 'ik' en 'het college' worden door elkaar gebruikt.
* bij het beschrijven van de zorgen zou ik steeds opnieuw zo precies mogelijk hetzelfde mantra's gebruiken: "De zorgen die bewoners in de omgeving van de zoekgebieden hebben over geluid, zicht, gezondheid, en de effecten op de natuur neem ik heel serieus. Ik kan niet beloven dat niemand iets van de windmolens gaat merken. Maar ik beloof er alles aan te doen om, gegeven de ambitie, de effecten zo beperkt mogelijk te houden".
* niet 'zorgen die door insprekers meervoudig zijn geuit' maar 'zorgen die veel burgers hebben geuit, onder andere tijdens inspreekavonden'
* niet 'jl' weglaten achter 'april'
* willen we echt dat andere ruimtelijk opgaven dan wind meegenomen worden in het afwegingskader? Dat lijkt me de goden verzoeken. Ik zou het op zijn minst vag houden hier.
* ik zou geen paramedisch betrekken, dat is echt bullshit. Dat zijn mensen die medische handelingen verrichten, fysiotherapeuten enzo.
* erbij zetten dat het HIA een aanbeveling van het RIVM is?
* ik zie die HIA nu ook terugkomen in het participatieplan. Klopt datzelfde? Want dat doen we toch ihkv het afwegingskader?
* ik denk dat we de NoorderIJplas apart moeten behandelen, want dat is al verder in het proces. Lijkt me niet dat we daar nog een afwegingskader voor gaan opstellen, die zijn al bij het participatieplan.
* Hekje # voor die motienummers ziet er beetje raar uit?
* bij motie 71 is sprake van geluidsmetingen. Dat moeten geluidsberekeningen zijn lijkt me?
* bij motie 72 staat 'neet' ipv 'neemt'

[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 28 apr. 2021 om 23:24 heeft Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Hoi [redacted] en [redacted]
Ik heb de brief flink omgegooid en eea er nog aan teogevoegd. Niet met track changes want dan was het onleesbaar geworden. Ik heb middels nog wat bewoordingen getracht wensen van de raad er nog beter in te brengen. Werpen jullie er nog een kritische blik op?

Groet, [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 28 april 2021 20:22
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: 20210429_Raadsbrief afhandeling moties en reflectiefase nieuw_v3.docx

Beste [redacted]
Bij deze stuur ik een nieuwe versie van de brief aan de raad. Eventuele aanvullingen of opmerkingen ook van [redacted] [redacted] en [redacted] zullen we morgen oppakken.
Ik hoop dat de brief aansluit bij de verwachtingen.
Fijne avond,
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

<raadsbrief.mvd.docx>

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Afdoening motie

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	20 april 2021
Portefeuille(s)	Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Wethouder Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte en duurzaamheid (r.smiers@amsterdam.nl)
Onderwerp	Bestuurlijke reactie op moties inzake "reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid"

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het proces van de Regionale Energie Strategie en het aanwijzen van zoekgebieden voor windturbines heeft de afgelopen maanden voor veel discussie gezorgd in de stad. Dat is logisch. De energietransitie is noodzakelijk om de klimaatcrisis aan te pakken, maar ook ingrijpend. De maatregelen die moeten worden genomen hebben een impact op onze leefomgeving.
Ik begrijp dat Amsterdammers zich zorgen maken over de mogelijke komst van windturbines en over mogelijk hinder die zij zullen ervaren. De zorgen die bewoners en buurgemeenten ~~in de~~ hebben over geluid, zicht, gezondheid, en de effecten op de natuur zijn legitiem en het college neemt deze ~~uiteraard~~ serieus. Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht. Als uit deze onderzoeken, o.a. een Health Impact Assessment en een Milieueffectrapportage, blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's of onaanvaardbare aantasting van de natuurwaarden zijn, dan komen er geen windturbines.

In deze brief informeer ik u hoe het college in het vervolgproces zal omgaan met de zorgen die door insprekers meervoudig in de raad zijn geuit en wanneer en hoe uw raad wordt betrokken bij de verdere besluitvorming. Ook informeer ik u in deze brief hoe het college uitvoering geeft aan de moties die in de vergadering van de gemeenteraad van 10-02-2021 bij de behandeling van agendapunt 25 over de reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid zijn aangenomen. Deze moties zijn verwerkt in de RES 1.0 (zie bijlage).

Het college begrijpt goed dat de realisatie van windenergie in de haven maatschappelijk gezien de grootste voorkeur heeft. Daarom spreek ik mijn intentie uit om zo veel mogelijk capaciteit op te wekken in de Haven, waarbij het college zich zal inspannen de eventuele financiële en ruimtelijke barrières op te lossen.

Communicatie en participatie
Het college vindt het belangrijk om Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten voortdurend te blijven informeren over alle stappen in het proces en samen te bespreken hoe aan alle zorgen tegemoet kan worden gekomen. Daarom wordt het participatieproces en de communicatie geïntensiveerd. Een eerste stap is gezet met de organisatie van de informatiegesprekken in april jl, waarin bewoners hun zorgen konden uiten en vragen konden stellen aan verschillende experts. De avonden zijn allemaal terug te kijken via de streams op de

website: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windturbines-amsterdam/bijeenkomsten-windturbines-amsterdam/

In het vervolgproces worden nog meer gesprekken met experts gehouden. Ten eerste in de reflectiefase na vaststelling van de RES 1.0 en voorafgaand aan de medewerking aan een initiatief voor de realisatie van windturbines. In deze fase neemt de gemeente uitgebreid de tijd om het gesprek voeren met de directe omgeving en belanghebbenden over de zorgen die leven en wat Amsterdammers nog graag zouden meenemen in het vervolgproces.
Ten tweede in de fase wanneer de gemeente medewerking verleent aan een initiatief. In het participatieplan dat de initiatiefnemer in overleg met de lokale omgeving moet opstellen kan bijvoorbeeld worden opgenomen om "bewonersberaden" te organiseren over relevante thema's zoals de inpassing in het landschap, geluid en slagschaduw, natuur en ecologie, en financiële participatie en lokaal profijt. Bewoners kunnen onderwerpen inbrengen waarover ze (onafhankelijk) willen worden geïnformeerd. De gemeente helpt bij iedere stap. In het participatieplan wordt ook opgenomen hoe groepen bewoners aan de sessies kunnen deelnemen en hoe de informatie ~~wordt~~ laagdrempelig wordt gepresenteerd.

Proces na het vaststellen van de RES 1.0

1. *Reflectiefase (voormalig "tussenfase")*

Na het vaststellen van de nieuwe zoekgebieden in de RES 1.0 en voordat initiatiefnemers zich kunnen melden voor medewerking door de gemeente, vindt een fase plaats waarin ruimte is voor dialoog en reflectie. Deze reflectiefase (voormalig "tussenfase") wordt in co-creatie met bureau "Public Mediation", stadsdelen, buurgemeenten en meer belanghebbenden vorm gegeven. Als uitvoering van de motie #72 zal ~~moet~~ de reflectiefase mogelijkheid tot fysiek gesprek bieden.

In de reflectiefase wordt toegewerkt naar een afwegingskader. Het afwegingskader wordt gebruikt om zowel locaties als het proces te toetsen. Het kan onderdeel worden van de intentieovereenkomst met initiatiefnemers. Het afwegingskader wordt voorgelegd aan de raad ter goedkeuring.

Het afwegingskader zal (minimaal) uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren en aanvullende (ruimtelijke) opgaven inventariseren, breder dan alleen windenergie. Het afwegingskader wordt zoveel mogelijk met betrokkenheid van belanghebbenden opgesteld, zodat zij maximaal gehoord worden en invloed hebben op de criteria van het afwegingskader. Onderdeel van het afwegingskader zal ook een "Health Impact Assessment" [1] zijn. Specifiek voor het opstellen van het Health Impact Assessment zal een commissie van gezondheidsexperts op het gebied van geluidshinder worden aangesteld.
Bij het opstellen van het afwegingskader zal met name gesproken worden over:

- De zorgen en de mogelijkheden rondom gezondheid. Gezondheidswetenschappers, experts en (para)medici worden actief uitgenodigd hun voorstellen in te brengen hoe

Met opmerkingen [redacted] Het is mij niet duidelijk of deze commissie alleen bestaat in de reflectiefase en gericht is op een soort model voor een HIA, of dat er in ieder traject voor een windmolen een HIA komt waarvoor een aparte externe commissie moet worden opgericht.
@[redacted] wat is hier jouw wens?
@[redacted] wat zijn hier de mogelijkheden?

Met opmerkingen [redacted] Ik zou alleen medici hierbij betrekken. Een paramedicus als een fysiotherapeut lijkt me niet over de benodigde kennis en expertise te beschikken.

[1] Health Impact Assessment, of in het Nederlands 'Gezondheidseffectschatting', is een instrument om een beleidsvoorstel, programma of project te beoordelen op de mogelijke effecten voor de gezondheid. Daarnaast kan met Health Impact Assessment beoordeeld worden welk deel van een populatie de meeste kans heeft om gezondheidseffecten te krijgen.

gezondheidsrisico's in kaart gebracht en gewogen kunnen worden. Ook de simulator van het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR) zal worden ingezet, hij wordt ook gebruikt om de hinder te simuleren bij weg- en spoorprojecten en bij Schiphol.
- De zorgen over natuur en ruimtelijke voorkeuren, waarbij alle belangenbehartigers worden uitgenodigd. Denk aan gemeente, initiatiefnemers, bewoners, bedrijven, milieu- en natuurorganisaties en mogelijk meer. Dit gebeurt zoveel mogelijk buurt- of wijkgericht en specifiek per zoekgebied.
- Andere aanvullende (ruimtelijke) opgaves zoals bijvoorbeeld woningbouw, die breder inventariseren dan windenergie alleen.

Met opmerkingen [redacted] Wordt hier gedoeld op buurgemeenten? Anders klinkt het niet logisch. Ik zou ze ook niet voorop zetten in dit rijtje.

Ook wordt tijdens de reflectiefase ingegaan op de gevraagde evaluatie op het participatieproces (zie moties #43 en #73). Bij de reflectiefase betrokkenen geven input op het kader voor de evaluatie van het participatieproces.

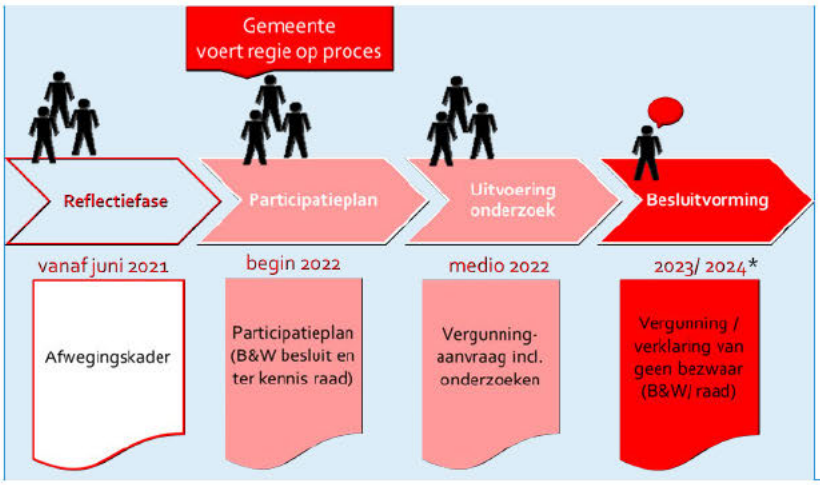

Met opmerkingen [redacted] Bij afwegingskader aangeven B_W en raad

Afbeelding 1: Overzicht vervolgstappen proces windenergie

2. *Projectvoorbereidingsfase en opstellen participatieplan*

Na vaststellen van de RES 1.0 en het bepalen van het afwegingskader in de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente kan dan met de initiatiefnemer afspraken vastleggen over de samenwerking ("intentieovereenkomst"). Indien hiervoor gekozen wordt, zal deze overeenkomst door het college worden goedgekeurd, en ter informatie naar de raad worden gestuurd. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn (1) minimaal 50% lokaal eigendom en (2) het opstellen van een participatieplan met de omgeving.

De initiatiefnemers starten vervolgens het traject om het participatieplan op te stellen, samen met de omgeving en belanghebbenden. Zij worden o.a. per bewonersbrief uitgenodigd om mee te

doen. De gemeente ziet erop toe dat dit proces volgens de afspraken gebeurd en dat een evenwichtige en juiste vertegenwoordiging van de omgeving betrokken is. Afhankelijk van het gebied en het afwegingskader kan de gemeente ook een andere rol nemen.

Bij het opstellen van het participatieplan is nog niet duidelijk of in een bepaald zoekgebied uiteindelijk daadwerkelijk een vergunning voor een windturbine kan worden afgegeven. Dat traject is voor de initiatiefnemer en de minimaal 50% lokale eigenaren risicovol. De gemeente kan voor hen risico dragend optreden in de voorbereidingskosten bijvoorbeeld door subsidieverstrekking (op basis van principe no-cure no-pay.).

Het participatieplan moet ter goedkeuring aan het college worden voorgelegd en gaat ter kennisgeving naar de raad.

3. Start participatietraject zoals uitgewerkt in participatieplan

In overleg tussen initiatiefnemers, bewoners en belanghebbenden en gemeente, en in overeenstemming~~komst~~ met het afwegingskader dat in de reflectiefase is opgesteld, worden onderzoeken ingesteld. Dit traject wordt specifiek per zoekgebied ingevuld. Deze gezamenlijke onderzoeken kunnen onder ander gericht zijn op:

- Gezondheid en geluid, zoals
  - Geluidsberekeningen (wettelijk verplicht);
  - Gezondheidseffecten per windturbine/-park (Health Impact Assessment) op basis van de geluidsmetingen. De GGD adviseert hierover. Dit advies wordt opgenomen in de besluitvorming over de vergunningen.
- Financieel lokaal eigendom en omgevingsfonds,
- Natuur en landschap.

Met opmerkingen [redacted] Hierboven staat geluidsberekeningen. Gaat het hier ook om die berekeningen, of echt om metingen? Lijkt mij niet, want dat kan niet zolang er geen molens staan toch?

Ook een Milieu effect Rapportage (MER) wordt uitgevoerd. De MER wordt opgenomen in de besluitvorming. Onderdeel van de MER is een onderzoek naar de volksgezondheid.

Vervolgens vinden gesprekken plaats tussen initiatiefnemers en gemeente, waarin de resultaten van de onderzoeken besproken worden om te komen tot een (beperkt) aantal opties. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan natuurwaarden te verwachten zijn zal op die locatie geen windturbine gerealiseerd worden en het proces stoppen.

De initiatiefnemers leggen na doorlopen van dit participatietraject verantwoording af naar college en raad.

Ruimtelijk besluit ter vergunningverlening

Uit de huidige wet- en regelgeving volgt dat bij het eerste ruimtelijke besluit over windturbines (naar verwachting de omgevingsvergunning voor een of meerdere windturbines in het gebied van de Noorder IJ-plas) een verplichte planMER wordt uitgevoerd. Dat betekent dat voor de vergunningverlening een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad moet worden afgegeven.

Bij een tweede ruimtelijk besluit over windturbines onder de huidige wetgeving moet een onverplichte MER worden uitgevoerd (er kan maar een keer een verplichte planMER worden uitgevoerd). Dat betekent dat een verklaring van geen bedenkingen door de gemeenteraad niet vereist is. Als deze situatie zich voordoet zal het college het ruimtelijk besluit voorleggen aan de gemeenteraad, waardoor de gemeenteraad haar reguliere instrumenten (moties en/of amendementen) kan inzetten om zich uit te spreken over het voorstel. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (naar verwachting 1 januari 2022) verandert het adviesrecht van de gemeenteraad. Onder de Omgevingswet wijst de gemeenteraad de gevallen aan waarin een bindend advies van de gemeenteraad nodig is om af te wijken van het omgevingsplan.

Met opmerkingen [redacted] Vind ik een verwarrende term, zeker in combinatie met 'moet'. Wat betekent het dat een 'onverplichte MER móet worden uitgevoerd? Dat klinkt alsnog als een verplichting.

Met opmerkingen [redacted] Ter goedkeuring of ter kennisneming of voor wensen en bedenkingen? Hier moeten we heel duidelijk zijn.

Met opmerkingen [redacted] Dit adviesrecht komt hier beetje uit de lucht vallen. Gaat het in de zinnen over iets anders dan het adviesrecht? Dan misschien een nieuwe alinea beginnen, adviesrecht apart introduceren, en beter uitleggen wat dat adviesrecht te maken heeft met plannen voor windturbines.

Met opmerkingen [redacted] Ok, maar wat betekent dat dan voor de besluitvorming over windturbines? Graag concreet maken.

Met opmerkingen [redacted] Deze tekst is juridisch gecheckt, maar sluit nog niet voldoende aan bij de rest. Afstemming volgt.

Afdoening moties

Ook de moties van uw raad naar aanleiding van de reactienota van de concept RES NHZ zijn er grotendeels op gericht om ervoor te zorgen dat in het vervolgproces aan alle zorgen van bewoners en belanghebbenden tegemoet wordt gekomen. Onderstaand vindt u de bestuurlijke reactie per motie. De moties zijn tevens verwerkt in de RES 1.0 op pagina's 97 en 114/115.

Motie #35: Altijd een milieueffectrapportage (MER)

Motie #35 van het lid Kreuger inzake de reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid, verzoekt het college erop toe te zien dat er voor de plaatsing van een windturbine altijd een MER wordt aangevraagd.

Bestuurlijke reactie:

In de RES 1.0 is opgenomen dat de uitvoering van een MER verplicht is voor de initiatiefnemer(s).

Motie #43: Evaluatie informatievoorziening RES-proces

Motie #43 van de leden Kreuger en Boomsma inzake de reactienota Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid, verzoekt het college te evalueren hoe adequaat en op welke manier Amsterdam tot op heden haar inwoners heeft geïnformeerd over het RES-proces. Daarbij te bekijken voor welke middelen/methoden/kanalen is gekozen en welke doelgroepen daarbij juist wel en niet zijn bereikt. Daaruit vervolgens lessen te trekken en het de volgende keer beter te doen.

Bestuurlijke reactie:

De voorbereidingen van dit onderzoek worden getroffen. Het onderzoek start na het doorlopen van het volledige besluitvormingsproces over de RES 1.0, zodat het volledige overzicht van participatie en communicatie kan worden meegenomen bij dit onderzoek. Tijdens de tussenfase (voormalig "reflectiefase") zullen vragen voor deze evaluatie besproken worden en input van belanghebbenden kunnen mee worden genomen. De uitkomsten uit deze evaluatie worden geagendeerd in de raadscommissie FED in Q4 2021.

Motie #61: Zonnepanelen op Noorder IJ-plas

Motie #61 van het lid Ceder inzake zonnepanelen op de Noorder IJ-plas, verzoekt het college de Noorder IJ-plas alsnog aan te wijzen als zoekgebied voor zon op water.

Bestuurlijke reactie:

In de RES 1.0 is de Noorder IJ-plas opgenomen als zoekgebied voor zon op water.

Motie #67: Expertsessies voor bewoners
Motie #67 van de leden Heinhuis, Groen, Timman en N.T. Bakker inzake expertsessies voor bewoners onderdeel van participatietraject, verzoekt het college dat er in de relevante stadsdelen expertsessies voor bewoners worden georganiseerd waar zij hun vragen kunnen stellen en zorgen kunnen bespreken. En bij deze sessies rekening te houden met de diverse groepen die in het stadsdeel wonen en de inhoud op een zo laagdrempelig mogelijke manier te presenteren. Er moet worden gestreefd naar dat zo'n breed mogelijke groep bewoners aan deze sessies kan deelnemen.

Bestuurlijke reactie:
Expertsessies worden gedurende alle fases van het proces ingezet. Het zijn momenten waarop (binnen de mogelijkheden van de coronamaatregelen) in gesprek wordt gegaan met bewoners om hun vragen, zorgen en wensen te bespreken. Dit kan bijvoorbeeld tijdens bewonersbijeenkomsten, informatieavonden, webinars en vraaggesprekken. De laatste gesprekken met experts dateren van april 2021. Er zijn vier informatieavonden gehouden gericht op een stadsdeel met een voorkeursgebied voor windturbines en één algemene informatieavond. De vorm was een vraaggesprek met experts, bewoners en stadsdeelbestuurder. Per stadsdeel zijn vertegenwoordigers van bewoners uitgenodigd om in gesprek te gaan. Eind april hebben ca 7500 personen naar deze online gesprekken gekeken.

Motie #71: Heldere analyse risico's gezondheid
Motie #71 van de leden N.T. Bakker en Timman inzake volksgezondheid en windturbines, verzoekt het college een heldere analyse te maken in welke mate omwonenden bij plaatsing van windturbines extra risico lopen op gezondheidsschade gezien de huidige criteria waarop de windturbines geplaatst kunnen worden ten opzichte van de woonwijk; aan te geven welke opties er zijn om deze risico's maximaal te verminderen; en de gezondheid van omwonenden een zodanig prominente rol te geven in het besluitvormingsproces rond de RES, dat het belang van de volksgezondheid altijd geborgd is bij de afweging waar windturbines komen te staan.

Bestuurlijke reactie:
Het college zorgt ervoor dat er in de voorkeursgebieden voor windenergie door de GGD een heldere analyse wordt gemaakt van de gezondheidsrisico's van een of meerdere windturbines op precieze locatie(s), als gevolg van de wettelijk verplichte geluidmetingen en een Health Impact Assessment. Ook in relatie tot andere geluidsbronnen zoals wegen. En daarbij ook te betrekken de opties om de risico's maximaal te verminderen. Dit advies en de opties om de risico's te verminderen wordt opgenomen in de besluitvorming over de vergunningverlening.

Motie #72: Participatie RES
Motie #72 van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES, verzoekt het college In het participatietraject rond de plaatsing van windturbines en zonnepanelen ervoor te zorgen dat alle omwonenden en belanghebbenden worden geïnformeerd en uitgenodigd. Naast digitale participatie ook te zorgen voor fysieke bewonersbijeenkomsten in de betreffende buurten. Meer tijd uit te trekken voor het participatietraject wanneer corona beperkingen het onmogelijk of

ingewikkeld maken om fysieke bewonersbijeenkomsten te organiseren. De raad verslag te doen van het participatietraject.

Bestuurlijke reactie:
Het college zorgt ervoor dat net zoals bij het windinitiatief in het gebied van de Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord alle omwonenden worden uitgenodigd voor het participatietraject. In alle voorkeursgebieden voor windenergie worden naast digitale participatiebijeenkomsten ook fysieke bewonersbijeenkomsten gehouden. Er wordt meer tijd uitgetrokken voor participatieprocessen als vanwege coronabeperkingen fysieke bewonersbijeenkomsten onmogelijk of ingewikkeld zijn. De raad wordt geïnformeerd over de uitvoering van het participatieplan. Daarnaast neet de gemeente in de reflectiefase uitgebreid de tijd om het gesprek voeren met de directe omgeving en belanghebbenden over de zorgen die leven en wat Amsterdammers nog graag zouden meenemen in het vervolgproces (zie ook reactie op motie #67).

Motie #73: Evaluatie en verbetering participatieproces
Motie #73 van het lid Kiliç inzake evaluatie en verbetering participatieproces, verzoekt het college het participatieproces tot dusver grondig te evalueren om hieruit lering te trekken voor het verder vervolg van de RES.

Bestuurlijke reactie:
De voorbereidingen van deze evaluatie worden getroffen. Zie bestuurlijke reactie op motie #43.

Motie #77: Toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land
Motie #77 van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land, verzoekt het college de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land integraal toe te passen in de verdere participatietrajecten van de gemeente betreffende wind op land.

Bestuurlijke reactie:
De verdere participatietrajecten worden uitgevoerd conform de afspraken in de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land. Meer informatie hierover kunt u vinden op: https://www.nwea.nl/gedragscode-wind-op-land/

Motie 78: Innovatieve oplossingen tegen geluidshinder
Motie #78 van de leden Groen en Heinhuis inzake stimuleer innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines, verzoekt het college te onderzoeken hoe het redelijkerwijs windturbineontwikkelaars kan stimuleren en faciliteren zo veel mogelijk van deze geluidshinder beperkende maatregelen toe te passen; Daarbij te onderzoeken of, naar voorbeeld van Utrecht, het gebruik van de 'Best-available-technology' op het gebied van geluid als voorwaarde kan worden gesteld bij het verlenen van vergunningen; In participatie en voorlichting over windturbines bewoners van Amsterdam expliciet voor te lichten over deze mogelijkheden.

Bestuurlijke reactie:

Het college zorgt ervoor dat wordt onderzocht hoe windmolenontwikkelaars redelijkerwijs kunnen worden gestimuleerd en/of gefaciliteerd om in een gebied zoveel mogelijk geluidshinder beperkende maatregelen toe te passen. Daarbij wordt onderzocht of naar voorbeeld van Utrecht, het gebruik van 'Best-available-technology' op het gebied van geluid als voorwaarde kan worden gesteld bij het verlenen van vergunningen. In het participatieproces en de voorlichting over windturbines worden bewoners expliciet geïnformeerd over deze mogelijkheden.

Motie #83: Helder afwegingskader en gezondheidstoets
Motie #83 van de leden Timman en Heinhuis inzake helder afwegingskader en gezondheidstoets, verzoekt het college verschillende belangen te onderzoeken en op te nemen in een helder afwegingskader dat laat zien welke belangen doorslaggevend zijn bij het vaststellen van een locatie voor windturbines en dit afwegingskader ter controle voorlegt aan de raad; Het college toont bij elke locatie expliciet aan waarom zij van mening is dat de locatie geen onaanvaardbare risico's meebrengt voor de gezondheid.

Bestuurlijke reactie:
Het college zorgt ervoor dat er een helder afwegingskader wordt voorgelegd aan de raad dat laat zien welke belangen doorslaggevend zijn bij het vaststellen van een locatie voor windturbines. Daarnaast worden de gezondheidsrisico's onderzocht (zie bestuurlijke reactie op motie #71).

Motie #84: Toegepaste audiovisuele techniek bij burgerparticipatie
Motie #84 van het lid Timman inzake gebruik toegepaste audiovisuele techniek bij burgerparticipatie om overlast goed in kaart te brengen, verzoekt het college in het burgerparticipatietraject gebruik te maken van toegepaste audiovisuele simulatietechnieken die al worden gebruikt om vliegtuiglawaai in kaart te brengen.

Bestuurlijke reactie:
Het college zorgt ervoor dat toegepaste audiovisuele simulatietechnieken die al worden gebruikt om vliegtuiglawaai in kaart te brengen, worden gebruikt in het burgerparticipatietraject. Deze technieken worden toegepast als uit gesprekken tussen initiatiefnemers, bewoners en belanghebbenden, en de gemeente specifieke locaties in beeld komen.

Het college beschouwt hiermee de moties als afgehandeld.

Tot slot
De opgave van wind op land en de Regionale Energiestrategie vragen veel van gemeenten, niet alleen qua expertise, maar ook het ontdekken van maatschappelijke discussies en ruimtelijke dilemma's.
Amsterdam zal bij het Rijk ~~erop~~ aandringen op ~~dat voor lokale overheden~~ meer expertise en ondersteuning in communicatie ~~ondersteuning~~ voor lokale overheden~~beschikbaar zal zijn~~. ~~Dit onder andere op de onderwerpen~~Dit is vooral nodig op de onderwerpen nut en noodzaak van de energietransitie, gezondheid en natuur en landschap. Op deze terreinen is ~~ook~~ nog veel in beweging, ~~er~~ worden nieuwe technieken ontwikkeld en ~~er~~ vindt onderzoek plaats. Amsterdam vraagt het Rijk om bovenop deze ontwikkelingen te zitten en waar nodig en gewenst de uitkomsten direct door te vertalen naar de opgaven die de gemeenten in het kader van de RES

uitvoeren. Amsterdam ontwerpt een lerend traject en neemt daarin de meest actuele inzichten mee in de lokale uitvoering van het landelijk klimaatakkoord.
Het college kan niet beloven dat niemand iets van de windturbines gaat merken, maar belooft er alles aan te doen om, gegeven de ambitie, de effecten zo beperkt mogelijk te houden.

Met opmerkingen [redacted] Hier nog een zin waarom we dit ook al weer allemaal doen

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Bijlagen

1 Raadsvoordracht RES 1.0 Noord-Holland Zuid

2 RES 1.0 Noord-Holland Zuid + bijlagen

3. Moties met nummers 35, 43, 61, 67, 71, 72, 73, 77, 78, 83, 84.